

ældrelov høringsbrev	2
Udkast til forslag til ældrelov	4
Udkast til forslag til lov om ændringer som følge af ældreloven, lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem	210
Udkast til lov om lokalplejehjem	292
Udkast til lov om ældretilsyn	338

**Til de på vedlagte høringsliste
anførte høringsparter**

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2022 - 5024

Doknr.
894548

Dato
22-08-2024

**Høring over udkast til ældrelov og lov om ændringer som følge af
ældreloven, lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem**

Social-, Bolig- og Ældreministeriet sender hermed udkast til *ældrelov* og udkast til *lov om ændringer som følge af ældreloven, lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem* i høring.

Udkastet til ældreloven og følgelovforslaget er en delvis udmøntning af den politiske aftale om en reform af ældreområdet, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre indgik 18. april 2024.

Udkastet til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love, er ændringer, som følger af forslag til *ældreloven, lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem*.

Det foreslås med udkastet til ældreloven at indføre en ny hovedlov for ældrepleje og -omsorg, som tilvejebringer de overordnede og forenklede lovgivningsmæssige rammer for fremtidens ældrepleje med fokus på få bærende værdier. Med en ny hovedlov reguleres ældreområdet selvstændigt, og det afgrænses som et almenområde. Hermed udskilles ældreområdet fra det specialiserede socialområde.

I udkastet til ældreloven fastsættes krav om, at ældreplejens kerneydelser skal tildeles i form af kommunalt fastsatte rummelige pleje- og omsorgsforløb, som skal udgøre en ramme for hjælpen ud fra den ældres aktuelle behov og ønsker. Frem for opdeling i standardiserede enkelttydelser vil der efter ældreloven blive truffet afgørelse om tildeling af et forløb, hvor der er plads til løbende at justere i hjælpen uden at skulle forbi visitationen hver gang.

Ældreloven fastsætter endvidere krav om helhedspleje, dvs. at både offentlige og private leverandører skal kunne levere hele pleje- og omsorgsforløbet. Formålet er at sikre en sammenhængende og koordineret hjælp med færrest mulige forskellige hjælpere i den ældres hjem og bedre mulighed for hurtigt at reagere på behov for justeringer i hjælpen. Med indførelsen af helhedspleje udvides det frie valg for den ældre, så både kommunale og private leverandører får mulighed for at levere fleksibel og sammenhængende hjælp på lige fod.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet tager forbehold for yderlige lovtekniske og redaktionelle ændringer.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet skal anmode om, at eventuelle bemærkninger er ministeriet i hænde senest den 19. september 2024.

Eventuelle bemærkninger bedes sendt til aeldretvaer@sm.dk. Ministeriet anmoder i den forbindelse om, at bemærkninger ikke fremsendes både pr. brevpost og pr. mail.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til souschef Louisa Helene Moestrup på mail loh@sm.dk.

Til orientering fremsendes tillige en fortegnelse over de myndigheder og organisationer m.v., der høres over udkastet.

Med venlig hilsen
Louisa Helene Moestrup

22. august 2024

UDKAST
til

Forslag

til

ældrelov

Kapitel 1

Formål og anvendelsesområde

§ 1. Loven tilvejebringer rammerne for en ældrepleje, der med udgangspunkt i den enkelte ældres aktuelle livssituation og behov understøtter en alderdom, som er præget af mest mulig livsglæde, selvhjulpethed og tid til omsorg og nærvær.

Stk. 2. Med denne lov tilsigtes særligt at understøtte

- 1) den ældres selvbestemmelse,
- 2) tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse og
- 3) et tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

§ 2. Loven finder anvendelse for personer, der har nået folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, og har behov for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse, på grund af nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med personens aldring, jf. dog stk. 2 - 4.

Stk. 2. Loven finder også anvendelse for personer, der ikke har nået folkepensionsalderen, når det efter en samlet vurdering af personens livssituation vurderes, at behovet for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse, svarer til det behov som ældre personer over folkepensionsalderen skal tilbydes efter denne lov, jf. stk. 1

Stk. 3. Vurderingen af spørgsmålet om, hvorvidt en person er omfattet af loven efter bestemmelserne i stk. 1 og 2 foretages af kommunalbestyrelsen i personens hjemkommune.

UDKAST

Stk. 4. Lovens § 4 finder endvidere anvendelse for ældre borgere i kommunen, som ikke omfattes af stk. 1 og 2, men som kommunalbestyrelsen vurderer skal omfattes af den generel forebyggende indsats, jf. § 4.

Stk. 5. Loven finder desuden anvendelse for personer, som ikke omfattes af stk. 1 og 2, men som omfattes af bestemmelserne i lovens kapitel 7 om pasning af døende.

§ 3. Enhver, der opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter denne lov.

Stk. 2. Ældreministeren fastsætter regler om, hvilke ydelser efter denne lov, der kan medtages under midlertidige ophold i udlandet, og om betingelserne herfor.

Stk. 3. Der kan ved aftale med andre stater eller internationale organisationer gives kommunalbestyrelsen mulighed for at yde hjælp til behandling eller pleje m.v. af længere varighed her i landet til personer, som har særlig tilknytning til landet, men som på ansøgningstidspunktet ikke har ophold her i landet. Det samme gælder til herboende personers behandling eller pleje m.v., når de tager ophold i et andet land, hvortil de pågældende har særlig tilknytning.

Kapitel 2

Forebyggelse og civilsamfund

§ 4. Kommunalbestyrelsen skal med henblik på at understøtte en alderdom med mest mulig selvstændighed i den daglige livsførelse og evne til i videst muligt omfang at tage vare på egne behov tilvejebringe en generel forebyggende indsats over for ældre borgere i kommunen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal som led i den generelle forebyggende indsats, jf. stk. 1, iværksætte opsøgende indsatser, målrettet borgere, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale.

§ 5. Hjælpen i ældreplejen, jf. §§ 10 og 11, skal gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte.

§ 6. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for hvilke persongrupper, der kan benytte tilbuddene.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

UDKAST

Stk. 3. Ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betaling for tilbud efter stk. 1, herunder om beregningsgrundlaget for betalingen.

§ 7. Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger på ældreområdet. Rammerne for arbejdet, jf. 1. pkt., fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal årligt fastsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde på ældreområdet.

§ 8. Kommunalbestyrelsen og regionsrådet kan tegne ansvars- og ulykkesforsikringer for borgere, der i tilknytning til løsning af kommunale og regionale opgaver yder en frivillig indsats i kommunen henholdsvis regionen på ældreområdet. De tegnede forsikringer skal tegnes på samme vilkår som forsikringer, der er tegnet af kommunen henholdsvis regionen for borgere, der udfører frivilligt arbejde på ældreområdet.

Stk. 2. En kommunalbestyrelse eller et regionsråd, som vælger at tegne en forsikring efter stk. 1, skal fastsætte retningslinjer for, hvilke frivillige indsatser på ældreområdet, der skal omfattes af ansvars- og ulykkesforsikringer.

Kapitel 3

Helhedspleje i sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb samt almene tilbud m.v.

§ 9. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om helhedspleje i form af få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, der tilbydes i medfør af § 10.

Stk. 2. Helhedspleje efter stk. 1 omfatter

- 1) personlig hjælp og pleje,
- 2) hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver m.v. i hjemmet samt
- 3) genoptræning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fastsætter i forbindelse med beslutningen efter stk. 1 tillige rammerne for organisering, tilrettelæggelse og udmøntning af pleje- og omsorgsforløbene under iagttagelse af kravene i §§ 10 og 11.

UDKAST

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at oplysninger om rammerne for og indhold af kommunens få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, jf. stk. 1, er tilgængelige for borgerne.

§ 10. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb, som muliggør en løbende tilpasning af hjælp og støtte inden for det tildelte forløb i takt med udviklingen i modtagerens ressourcer og behov.

Stk. 2. Tilbud efter stk. 1 gives til personer, som er omfattet af § 2, stk. 1 eller 2, og som på grund af nedsat fysisk, psykisk eller social funktionsevne har behov for hjælp og støtte i den daglige livsførelse.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen træffer en skriftlig afgørelse om tilbud efter stk. 1. Ændrer modtagerens behov sig væsentligt, således at behovet ikke længere vurderes at kunne rummes inden for det tildelte pleje- og omsorgsforløb efter stk. 1, træffer kommunalbestyrelsen en ny afgørelse.

Den konkrete tilrettelæggelse og udførelse af et tilbud om helhedspleje i form af et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb

§ 11. Tilbud efter § 10 skal løbende tilrettelægges og udføres på baggrund af dialog mellem den udførende medarbejder og modtageren af hjælpen og ud fra en faglig vurdering af modtagerens aktuelle behov og ressourcer.

Stk. 2. Tilrettelæggelse og udførelse af tilbud efter § 10 skal gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte, jf. § 5, og skal endvidere tage afsæt i følgende tilgang:

1) En helhedsorienteret indsats med blik på den enkelte modtagers samlede livssituation.

2) Tværfaglighed.

3) Kontinuitet, fleksibilitet og sammenhæng i hjælpen med færrest mulige forskellige hjælpere i hjemmet.

4) Modtagerens selvbestemmelse og løbende indflydelse på hjælpen.

§ 12. Kommunen skal ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. efter § 10, for en person med en demensdiagnose så vidt muligt respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamente).

UDKAST

Madudbringning og madordning

§ 13. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde mindst ét dagligt måltid mad i form af en hovedret bragt ud til personer, som bor i eget hjem, og som ikke selv kan udføre madlavningen på grund af nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldringen.

§ 14. Beboere i plejehjem, jf. § 43, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre eller personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligenheder tilbydes madordning i form af fuld forplejning.

Robotstøvsuger

§ 15. Kommunalbestyrelsen kan yde hel eller delvis støtte til køb eller udlån af robotstøvsugere til personer i forbindelse med et pleje- og omsorgsforløb efter § 10.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger støtten og udlån. Kommunalbestyrelsen kan vælge at afholde udgifter til reparation og drift af robotstøvsugeren.

Afløsning, aflastning og midlertidigt ophold

§ 16. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, eller andre nære pårørende, der passer en person, der er omfattet af denne lov.

§ 17. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold for personer, der i en periode har særligt behov for omsorg og pleje.

Kapitel 4

Frit valg af leverandører til levering af helhedspleje og madudbringning

§ 18. Kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af pleje- og omsorgsforløb efter § 10 og madudbringning efter § 13 kan vælge mellem to eller flere leverandører, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal.

UDKAST

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal for at opfylde forpligtelsen i medfør af stk. 1 som minimum

- 1) indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller
- 2) tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter §§ 10 og 13, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Leverandører af pleje- og omsorgsforløb skal tilbyde et sammenhængende forløb efter § 10, stk. 1 og skal kunne levere alle de elementer, der indgår i helhedspleje, jf. § 9, stk. 2.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage pleje- og omsorgsforløb og madudbringning efter stk. 2, nr. 2.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis efter stk. 2, nr. 2, om ordningen.

Stk. 6. Ældreministeren fastsætter nærmere regler om leverandørernes tilagemeldingspligt, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, og om kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2,

§ 19. Bestemmelserne i §§ 18 og 21 omfatter ikke beboere i plejehjem m.v., jf. § 46, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligenheder.

Afregning af private leverandører

§ 20. Ved tilvejebringelse af det frie leverandørvalg efter § 18, stk. 2, nr. 1 og 2, fastsætter kommunalbestyrelsen afregningspriser og værdi af fritvalgsbeviser for pleje- og omsorgsforløb og madudbringning ud fra en beregning af kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af et tilsvarende tilbud i følgende tilfælde:

- 1) Ved indgåelse af kontrakt med leverandører efter § 18, stk. 2, nr. 1, gennem en godkendelsesordning, hvor afregningspriser fastsættes uden priskonkurrence.
- 2) Ved tilbud om fritvalgsbevis efter § 18, stk. 2, nr. 2.

UDKAST

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt til den pris, der er beregnet efter stk. 5.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab foretage efterberegning af de beregnede afregningspriser efter stk. 1.

Stk. 4. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været højere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen.

Stk. 5. Ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om beregningsgrundlaget for afregningspriser, regler om efterbetaling ved brug af private leverandører og regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi.

Stk. 6. Ældreministeren fastsætter efter forhandling med erhvervsministeren nærmere regler om fast overheadsats, der anvendes ved afregningen af private leverandører af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning.

Selvudpeget hjælper

§ 21. En person, som er berettiget til pleje- og omsorgsforløb efter § 10 kan vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed, og om betaling m.v.

Stk. 2. Den udpegede person skal alene udføre de opgaver, der indgår i kontrakten med kommunalbestyrelsen og er ikke omfattet af kravet om helhedspleje efter § 11.

Forebyggelse af konkurser hos private leverandører

§ 22. Kommunalbestyrelsen skal have en skriftlig beredskabsplan med retningslinjer for, hvordan kommunalbestyrelsen håndterer konkurser hos private leverandører af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning, som kommunalbestyrelsen indgår kontrakt med, jf. § 18, stk. 2, nr. 1.

UDKAST

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal stille krav om bankgaranti eller tilsvarende garanti ved kontraktindgåelse med private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med kontraktindgåelse med private leverandører af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning stille krav om følgende:

1) Den private leverandør skal inden kontraktindgåelse og en gang årligt i kontraktperioden sende skattemæssige årsregnskaber til kommunen.

2) Den private leverandør, der i medfør af årsregnskabsloven er omfattet af krav om at udarbejde regnskab og krav om at lade regnskabet revidere, skal inden kontraktindgåelse og en gang årligt i kontraktperioden sende revideret regnskab til kommunen eller henvise kommunen til, hvor regnskabet kan findes på www.cvr.dk. Har leverandøren endnu ikke aflagt regnskab efter årsregnskabsloven, kan kommunalbestyrelsen fastsætte krav om anden passende dokumentation.

3) Den private leverandør skal dokumentere, at der ikke ved kontraktindgåelse er forfalden gæld på 50.000 kr. eller derover til offentlige myndigheder vedrørende skatter, afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger i henhold til dansk lovgivning eller lovgivningen i det land, hvor ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde fravige kravet i stk. 3, nr. 3.

Kapitel 5

Kommunalbestyrelsens forsyningsansvar, afgørelser samt klageadgang m.v.

§ 23. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter 1. pkt. ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

§ 24. Kommunalbestyrelsen træffer skriftlig afgørelse om tilbud efter §§ 13-14, 16-17, 18, stk. 4 samt 21. Kommunalbestyrelsen kan ved mindre, begunstigende justeringer i hjælpen undlade at fremsende en ny skriftlig oplysning herom.

UDKAST

§ 25. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, stk. 4 og § 21 kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kap. 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Træffer kommunalbestyrelsen afgørelse efter §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, stk. 4, eller § 21 over for personer omfattet af § 2, stk. 2, og over for hvem der, før de blev omfattet af § 2, stk. 2, er truffet en retskraftig afgørelse efter §§ 83, 83 a, 84, § 86, stk. 1, § 91, stk. 3, §§ 119 eller 122 i lov om social service, kan personen ikke indbringe den del af kommunalbestyrelsens afgørelse efter §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, stk. 4, og § 21, som indebærer tilbagekaldelse af afgørelsen efter lov om social service, for Ankestyrelsen.

§ 26. Kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om efter denne lov.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Kapitel 6

Plejeoversigten

§ 27. Ældreministeren samler og formidler oplysninger om de kommunale og private plejeenheder og leverandører, der er anført i stk. 2, i en landsdækkende plejeoversigt med henblik på

- 1) at sikre gennemsigtighed og skabe overblik over og muliggøre sammenligning mellem plejeenhederne og leverandørerne for dermed at understøtte borgernes frie valg, jf. § 18 på et oplyst grundlag, og
- 2) at understøtte lige konkurrence mellem private og offentlige plejeenheder og leverandører.

Stk. 2. Plejeoversigten indeholder oplysninger om følgende enheder:

- 1) Kommunale og private tilbud om plejehjem, jf. § 46.
- 2) Plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v.

UDKAST

- 3) Plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap.
- 4) Friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger.
- 5) Kommunale og private leverandører, der leverer hjælp og støtte i ældres eget hjem i medfør af § 18, stk. 2, nr. 1.

Stk. 3. Plejeoversigten omfatter ikke tilbud, hvor hjælpen og støtten til borgerne i tilbuddet i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service.

Stk. 4. Enheder, som er nævnt i stk. 2, kan kun indgå i kommunalbestyrelsens forsyning, jf. § 23, hvis de er registrerede i plejeoversigten.

Stk. 5. Ældreministeren fastsætter nærmere regler om plejeoversigten, herunder om kommunalbestyrelsernes og de private enheders pligt til at give oplysninger til plejeoversigten, og om Sundhedsdatastyrelsens beføjelser i den forbindelse.

Kapitel 7

Pasning af døende

§ 28. Personer, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, er efter ansøgning berettiget til plejevederlag som nævnt i § 29. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Stk. 2. En arbejdsgiver, der yder løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet i forbindelse med pasning af en nærtstående efter stk. 1, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag efter § 28, stk. 1.

§ 29. Plejevederlag efter § 28 udgør 1,5 gange det dagpengebeløb, som modtageren i tilfælde af egen sygdom ville have ret til efter lov om sygedagpenge, jf. dog stk. 2. Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er tilmeldt den frivillige forsikring, eller som i henhold til den frivillige forsikring har ret til dagpenge fra tredje fraværsdag, kan få udbetalt

UDKAST

plejevederlag fra første fraværsdag. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt, jf. § 47 i lov om sygedagpenge.

Stk. 2. Personer, som ikke er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, får udbetalt 17.633kr. (2024-niveau) månedligt i plejevederlag. Personer, som er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag som anført i 1. pkt. Plejevederlaget kan i dette tilfælde, jf. 1. og 2. pkt., ikke udbetales sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, nedsættes beløbet svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven.

Stk. 3. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag ikke overstige 1,5 gange det maksimale sygedagpengebeløb efter § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge.

Stk. 4. I ganske særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i stk. 1-3.

§ 30. Retten til plejevederlag ophører ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejkrævendes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejkrævendes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

§ 31. Kommunalbestyrelsen kan, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når

1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 28, passer en døende,

2) kommunen varetager plejen helt eller delvist, eller kommunalbestyrelsen yder tilskud efter § 95 i lov om social service til hjælp, som familien selv antager, eller

3) et hospice varetager plejen.

Stk. 2. Hjælpen ydes uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

UDKAST

Betaling

§ 32. Den, der modtager hjælp efter denne lov eller sin ægtefælle, skal, medmindre andet er bestemt i denne lov, betale for den hjælp, der modtages.

Stk. 2. Ældreministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om opkrævning af et gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter denne lov.

§ 33. Kommunalbestyrelsen kan ikke opkræve betaling for omkostninger til personale i forbindelse med, at der ydes hjælp til pleje- og omsorgsforløb efter § 10.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen opkræver betaling for personaleomkostninger til hjælp efter §§ 13, 14, 16 og 17 hvis personen ikke samtidigt modtager hjælp efter § 100 i serviceloven.

Stk. 3. Opgørelse af indtægtsgrundlag foretages af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår. Opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Stk. 4. Skatteforvaltningslovens regler om klage over afgørelser om forskudsregistrering af indkomst finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om indtægtsgrundlaget.

Stk. 5. Ældreministeren fastsætter regler om betaling for tilbud efter §§ 6, 10, 13, 14 og 17 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud.

Stk. 6. Ældreministeren fastsætter nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madudbringning og madordning efter §§ 13 og 14 herunder om regulering af egenbetalingen.

Kapitel 9

Ældreråd

§ 34. I hver kommune etableres mindst ét ældreråd. Ældrerådets medlemmer vælges ved direkte valg. Ældrerådet rådgiver kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og formidler synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører de ældre.

Stk. 2. Ældrerådet består af mindst 5 medlemmer, og for hvert medlem kan vælges en stedfortræder. Der kan ikke anvendes listeopstillinger eller indgås valgforbund i forbindelse med valg til ældreråd.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal i samarbejde med ældrerådet fastlægge de nærmere rammer for rådets virke, herunder aftale nærmere

UDKAST

om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres. Såfremt der ikke kan opnås enighed om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres, skal kommunalbestyrelsen høre ældrerådet om alle forslag, der vedrører de ældre.

§ 35. Kommunalbestyrelsen fastsætter i samarbejde med ældrerådet vedtægter for ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen betaler udgifterne ved ældrerådets virksomhed og stiller sekretariatsbistand til rådighed, hvis rådet ønsker dette.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen yder diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmer.

Stk. 4. Et medlem af rådet er ikke forpligtet til at modtage diæter eller udgiftsgodtgørelse, der tilkommer den pågældende efter stk. 3.

§ 36. Kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for, hvordan valget skal afholdes.

Stk. 2. Personer, der har fast bopæl i kommunen, og som er fyldt 60 år, har valgret og er valgbare til ældrerådet.

Stk. 3. Er der ikke 4 uger før valgdagen opstillet det nødvendige antal kandidater, kan kommunalbestyrelsen i samråd med det siddende ældreråd beslutte at aflyse afstemningen. Alle de opstillede kandidater er i så fald valgt.

§ 37. Ældreministeren kan efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen give dispensation fra reglerne i §§ 34-36.

Kapitel 10

Forsøg

§ 38. For at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på ældreområdet kan Social-, Bolig- og Ældreministeriet efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud give godkendelse til, at lovens bestemmelser fraviges i forbindelse med et forsøg. Godkendelse gives for en afgrænset forsøgsperiode. Det er en betingelse for godkendelse, at forsøget evalueres.

UDKAST

Stk. 2. Der kan ikke gives godkendelse efter stk. 1 til:

- 1) Forsøg, som indebærer, at borgere stilles dårligere end efter loven.
- 2) Forsøg, som medfører statslige merudgifter.
- 3) Forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn.
- 4) Forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

Stk. 3. Ældreministeren offentliggør årligt en status for anvendelsen af forsøg på ældreområdet.

Kapitel 11

Finansiering og statsrefusion

§ 39. I de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte efter loven for en person under 67 år i en konkret sag overstiger 910.000 kr. årligt (2024-niveau), refunderer staten 25 pct. af den del af kommunens udgifter, som ligger over dette beløb. For den del af udgifterne, der overstiger 1.780.000 kr. årligt (2024-niveau), udgør statsrefusionen 50 pct. For den del af udgifterne, der overstiger 2.250.000 kr. årligt (2024-niveau), udgør statsrefusionen 75 pct.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for en kommunes udgifter til hjælp og støtte efter loven til personer efter det fyldte 67. år, hvis de var omfattet af refusionsordningen umiddelbart forud for det fyldte 67. år.

Stk. 3. Ældreministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om statsrefusionen efter stk. 1-3.

§ 40. Staten yder forskudsrefusion af en kommunes refusionsberettigede udgifter efter denne lov.

§ 41. Staten refunderer kommunernes udgifter til ydelser efter denne lov, når udgiften er omfattet af EU-rettens regler om mellemstatslig refusion, kommunen anmelder krav herom og staten modtager den anmeldte refusion fra debitorstatens sociale sikringsmyndigheder.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter efter forhandling med ældreministeren regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten.

§ 42. Staten afholder efter reglerne i stk. 2 udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter

- 1) udlændingelovens §§ 7 eller 8,
- 2) udlændingelovens § 9 b,

UDKAST

3) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b,

4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person,

5) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1,

6) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3,

7) udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding,

8) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c,

9) udlændingelovens § 9 e,

10) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller

11) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Stk. 2. Staten afholder en kommunes udgifter til udlændinge, som inden 2 år efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold i et tilbud efter § 46 i denne lov, i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller i en bolig eller boform, som kan sidestilles hermed, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv.

§ 43. § 174, stk. 1-3, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse.

Kapitel 12

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 44. Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

Stk. 2. § 18, stk. 3, har virkning fra den 1. januar 2027, jf. dog § 45, stk. 6.

UDKAST

§ 45. Afgørelser over for personer, der er omfattet af denne lov, og over for hvem der før den 1. juli 2025 er truffet afgørelse efter §§ 2 a, 84, § 91, stk. 3, §§ 119 eller 122 i lov om social service, er fortsat gældende.

Stk. 2. Afgørelser over for personer, der er omfattet af denne lov, og over for hvem der før den 1. juli 2025 er truffet afgørelse efter §§ 83, 83 a eller § 86, stk. 1, i lov om social service, er gældende indtil den 30. juni 2027, jf. dog stk. 4-6.

Stk. 3. § 2, stk. 5, i lov om social service, finder ikke anvendelse for personer omfattet af stk. 1 og 2.

Stk. 4. Ophører hjælp og støtte, der er tildelt efter en afgørelse omfattet af stk. 2 før den 1. juli 2027, ophører afgørelsen på dette tidspunkt.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsens forpligtelse efter § 10 til at tilbyde et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb finder ikke anvendelse før den 1. juli 2027 over for personer, der er omfattet af denne lov, og over for hvem der før den 1. juli 2025 er truffet afgørelse efter §§ 83, 83 a eller § 86, stk. 1, i lov om social service, jf. dog stk. 6. Senest den 1. juli 2027 skal kommunalbestyrelsen have truffet afgørelse efter § 10 over for alle personer omfattet af 1. pkt.

Stk. 6. I det omfang en persons behov efter den 1. juli 2025 ændrer sig i et omfang, som indebærer, at den hjælp og støtte personen er tildelt i medfør af en afgørelse, der er omfattet af stk. 2, ikke længere imødekommer personens behov, indtræder kommunalbestyrelsens forpligtelse til at træffe afgørelse efter § 10 på det tidspunkt, hvor personens behov ændrer sig. Kommunalbestyrelsen kan af egen drift vælge at træffe afgørelse efter § 10 før 1. juli 2027, uanset at en persons behov ikke har ændret sig efter den 1. juli 2025.

Stk. 7. Borgere, der før lovens ikrafttræden har valgt en privat leverandør eller et fritvalgsbevis i henhold til § 91, stk. 2, jf. stk. 1, i lov om social service, og som har indgået aftale med en virksomhed om at udføre hjælpen, kan fortsætte med denne ordning efter de hidtil gældende regler, indtil den hjælp og støtte personen er tildelt i medfør af en afgørelse, der er omfattet af stk. 2, ikke længere imødekommer personens behov, dog senest indtil leverandøraftalen udløber.

Stk. 8. Borgere, der før lovens ikrafttræden har udpeget en person til at udføre opgaver i medfør af § 94 i lov om social service kan vælge at lade denne person fortsætte med at udføre de pågældende opgaver, indtil den hjælp og støtte personen er tildelt i medfør af en afgørelse, der er omfattet af stk. 2, ikke længere imødekommer personens behov, dog senest indtil leverandøraftalen udløber.

Stk. 9. Klager over afgørelser, som kommunalbestyrelsen træffer i medfør af stk. 5, 2. pkt. og stk. 6, behandles efter reglerne i § 25. Den del af

UDKAST

kommunalbestyrelsens afgørelser efter 1. pkt., som omfatter tilbagekaldelse af tildeling af ydelser efter lov om social service, kan dog ikke indbringes for Ankestyrelsen.

Stk. 10. Ældreråd, der er etableret efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan fortsætte deres virke efter de hidtil gældende regler, indtil 4 år efter at der senest blev afholdt valg til ældrerådet.

Bestående plejehjem

§ 46. Regionsrådet og kommunalbestyrelsen driver de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand. Dog kan kommunen ikke opkræve betaling for den særlige service m.v. som følge af plejehjemsopholdet. Ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler herom, herunder regler, der er tilnærmet reglerne for ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v., og regler om beskyttelse mod ufrivillig flytning inden for et plejehjem eller en beskyttet bolig.

§ 47. Personer, der på grund af deres aktiviteter under anden verdenskrig modtager erstatning i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, kan visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 46, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom.

Stk. 2. For at kunne blive visiteret til et plejehjem efter stk. 1 skal de pågældende

- 1) opfylde betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark og
- 2) opfylde de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger.

Stk. 3. Ældreministeren fastsætter nærmere regler om dokumentation for, at visitationsbetingelserne er opfyldt.

§ 48. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. § 196, stk. 2 og 3, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse, dog således at fastsættelse af regler efter § 196, stk. 2, sker efter forhandling med ældreministeren.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets baggrund og evaluering

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Lovens formål

3.1.1. Gældende ret

3.1.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.1.3. Den foreslåede ordning

3.2. Lovens anvendelsesområde

3.2.1. Gældende ret

3.2.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.2.3. Den foreslåede ordning

3.3. Forebyggelse og inddragelse af civilsamfund

3.3.1. Gældende ret

3.3.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.3.3. Den foreslåede ordning

3.4. Kommunalpolitisk beslutning om helhedspleje i få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb

3.4.1. Gældende ret

3.4.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.4.3. Den foreslåede ordning

3.5. Tildeling af et rummeligt og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb

3.5.1. Gældende ret

3.5.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.5.3. Den foreslåede ordning

3.6. Den konkrete tilrettelæggelse og udførelse af helhedspleje i form af et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb

3.6.1. Gældende ret

3.6.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.6.3. Den foreslåede ordning

3.7. Plejetestamenter

3.7.1. Gældende ret

3.7.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.7.3. Den foreslåede ordning

3.8. Madudbringning og madordning

3.8.1. Gældende ret

3.8.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.8.3. Den foreslåede ordning

3.9. Robotstøvsuger

3.9.1. Gældende ret

3.9.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.9.3. Den foreslåede ordning

3.10. Afløsning og aflastning samt midlertidigt ophold

3.10.1. Gældende ret

3.10.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.10.3. Den foreslåede ordning

3.11. Udvidet frit valg af leverandører til levering af helhedspleje

3.11.1. Gældende ret

UDKAST

3.11.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.11.3. Den foreslåede ordning

3.12. Afregning af private leverandører

3.12.1. Gældende ret

3.12.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.12.3. Den foreslåede ordning

3.13. Selvudpeget hjælper

3.13.1. Gældende ret

3.13.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.13.3. Den foreslåede ordning

3.14. Forebyggelse af konkurser på ældreområdet

3.14.1. Gældende ret

3.14.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.14.3. Den foreslåede ordning

3.15. Afgørelser

3.15.1. Gældende ret

3.15.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.15.3. Den foreslåede ordning

3.16. Klageadgang m.v.

3.16.1. Gældende ret

3.16.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.16.3. Den foreslåede ordning

3.17. Personrettet tilsyn

3.17.1. Gældende ret

UDKAST

3.17.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.17.3. Den foreslåede ordning

3.18. Forbedret plejeoversigt

3.18.1. Gældende ret

3.18.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.18.3. Den foreslåede ordning

3.19. Pasning af døende

3.19.1. Gældende ret

3.19.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.19.3. Den foreslåede ordning

3.20. Betaling

3.20.1. Gældende ret

3.20.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.20.3. Den foreslåede ordning

3.21. Ældreråd

3.21.1. Gældende ret

3.21.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.21.3. Den foreslåede ordning

3.22. Forsøgsbestemmelse

3.22.1. Gældende ret

3.22.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

3.22.3. Den foreslåede ordning

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

UDKAST

6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Det er en naturlig del af livet at ældes. Vi lever længere, og det forventede antal friske leveår øges. Ældre i dag er generelt friskere og mere aktive end tidligere generationer. Vores ældrepleje skal understøtte, at vi får mulighed for at ældes på en måde, som understøtter et liv med mest mulig livsglæde, og at vi fortsat kan være og gøre det, vi hver især værdsætter. Når vores formåenhed og kræfter begynder at aftage, behøver vi støtte fra vores ældrepleje til i videst muligt omfang at opretholde vores funktionsevne og leve et værdigt liv, med størst mulig livsglæde. Det gælder også i den allersidste tid af vores levetid.

Dette lovforslag udmønter sammen med det samtidigt fremsatte forslag til lov om ældretilsyn, lov om lokalplejehjemlovsforslag, ændring af friplejeboligloven og forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Ændringer som følge af ældreloven, lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem) (følgelovforslaget) de lovgivningsmæssige elementer i aftalen, som regeringen (Moderaterne, Socialdemokratiet og Venstre), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre indgik den 18. april 2024 om en reform på ældreområdet (herefter aftalen om ældrereformen).

Lovforslaget tager i overensstemmelse med aftalen om ældrereformen udgangspunkt i, at mennesker er forskellige – også når vi bliver ældre – og at selvbestemmelse, omsorg og gode relationer derfor er afgørende for, at man kan blive ved med at leve et liv med livsglæde i stærke fællesskaber. Med lovforslaget lægges med indførelsen af helhedspleje op til en omfattende frisættelse af ældreområdet, der grundlæggende forandrer den måde, ældreplejen styres, leveres, dokumenteres og kontrolleres på.

På baggrund af aftalen om ældrereformen etableres med lovforslaget desuden rammerne for, at medarbejdere og ledere mødes med tillid til deres faglighed og kompetencer - det er en hjørnesteen også i helhedsplejen og en forudsætning for, at helhedsplejen kan fungere. Dette gælder også for særligt plejekrævende ældre, herunder ældre med demens eller ældre, som er særligt udsatte.

Dette understøttes i lovforslaget bl.a. ved forslaget om indførelse af helhedspleje, der vil indebære, at måden hjælpen visiteres og leveres på baseres på en grundlæggende helhedstænkning i forhold til den enkelte borgers samlede livssituation og udviklingen heri. Det betyder konkret, at

hjælpen tildeles, tilrettelægges og udføres som et sammenhængende og rummeligt forløb frem for i enkelttydelser. Helhedsplejen skal samtidig bidrage til at sikre mere attraktive arbejdspladser i ældreplejen, hvor medarbejdere og ledere mødes med tillid til deres faglighed og kompetencer, og hvor medarbejdernes tid i højere grad bruges på plejen af og omsorgen for de ældre, hvorfor lovforslaget også har et afbureaukratiserende sigte.

Det fremgår videre af aftalen om ældrereformen, at aftaleparterne er enige om, at et tæt samspil med lokal- og civilsamfund er et vigtigt element i at øge kvaliteten og styrke en forebyggende tilgang til ældrepleje. Der skal være et tæt samspil med lokale fællesskaber og civilsamfund med respekt for den ældres ønsker og behov.

Med lovforslaget vil den forebyggende tilgang til ældreplejen i overensstemmelse med aftalen om ældrereformen endvidere blive styrket, da forebyggelse og tidlig indsats vurderes væsentlig, bl.a. i forhold til forbedring af livskvalitet, øget tryghed, bekæmpelse af ensomhed og isolation, opretholdelse af funktionsevne m.v.

Med lovforslaget udskilles ældreplejen desuden som besluttet i aftalen om ældrereformen fra det specialiserede socialområde, og der fastsættes en ny hovedlov, der specifikt regulerer ældreplejen. Det er en understregning af, at aldring og alderdom ikke er et specialiseret område, men derimod et alment område, da alle i løbet af alderdommen kan få behov for ældrepleje.

Med lovforslaget vil borgernes frie valg i overensstemmelse med aftalen om ældrereformen blive udvidet med et forslag om, at private leverandører vil skulle tilbyde helhedspleje. Det betyder, at alle private leverandører vil skulle tilbyde rehabilitering og genoptræning. Den foreslåede ordning vil medføre, at ældre borgere kan vælge mellem minimum to leverandører af helhedspleje, hvoraf den ene kan være kommunal.

2. Lovforslagets baggrund og evaluering

Ældreplejen står over for en række udfordringer nu og i de kommende år. Der har været en stigende oplevelse af, at ældreplejen er blevet indrettet på en måde, hvor regler, skemaer og kontrol fylder for meget og skygger for nærværet, plejen og omsorgen. En udvikling, hvor styring efter standarder og regler har trængt den ældres individuelle behov i baggrunden. Tidligere ambitioner og forsøg på forenkling og afbureaukratisering har ikke haft den ønskede effekt. Dette lovforslag skal understøtte en mere grundlæggende forandring af ældreplejen i Danmark med fokus på kerneopgaven, dvs. borgernær velfærd af høj kvalitet, hvor tiden bruges sammen med borgerne.

UDKAST

Der vil i de kommende år ske en stor stigning i antallet af ældre. I 2024 var knap 1.097.000 personer i alderen 67 år og derover. I 2070 forventes antallet af ældre i alderen 67 år og derover at udgøre godt 1.567.000 personer svarende til en stigning på 43 pct. i forhold til 2024. Stigningen ses særligt i gruppen af ældre på 80 år og derover, som forventes at stige fra knap 320.000 personer i 2024 til knap 645.000 personer i 2070, svarende til en stigning på 101 pct.

Ældrebefolkningen er langt fra en homogen gruppe. Ligesom det gælder for andre befolkningsgrupper, er ældregruppen præget af mangfoldighed. I 70-80-års alderen vil der således være en betydelig andel, der fungerer lige så godt som de midaldrende, men også en stor gruppe, der har problemer med helt almindelige daglige gøremål (Rockwoolfonden, 2022). Denne heterogenitet kommer også til udtryk i ældres behov for ældrepleje. Nogle ældre vil være ressourcestærke og ved godt helbred til langt oppe i årene, mens andre ældre vil være afhængige af hjælp.

Generelt er brugertilfredsheden på ældreområdet samtidig høj blandt hjemmehjælpsmodtagere. En brugertilfredshedsundersøgelse fra 2021 viser blandt andet, at 81 pct. af hjemmehjælpsmodtagerne er meget tilfredse eller tilfredse med den hjælp og støtte, de modtager.

Brugertilfredsundersøgelserne vedrører de borgere, som aktuelt modtager hjælp i ældreplejen. I forhold til befolkningen som helhed viser målinger, at andelen, der erklærer sig meget/noget utrygge for ikke at få tilstrækkelige pleje, når de bliver gamle, steg fra ca. 40 pct. i 2009 til knap 60 pct. i 2019. Herefter faldt andelen af utrygge brat under COVID19-pandemien. I de senere år er andelen af utrygge begyndt at stige igen, og i 2023 var 53 pct. af borgerne mellem 18 og 65 år meget/noget utrygge for, om de vil få tilstrækkelig pleje i deres alderdom (Trygfonden, 2023).

Tiltrækning og fastholdelse af medarbejdere er afgørende for at skabe en ældrepleje med tid og omsorg for den enkelte ældre. Arbejdsgiverne melder imidlertid om udfordringer med at rekruttere de social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter, som de har behov for. De aktuelle rekrutteringsudfordringer efter SOSU-uddannede medarbejdere (social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter) forventes at fortsætte. Mekaniske fremskrivninger efter arbejdskraft på velfærdsområderne peger på, at ændringen i efterspørgslen efter SOSU-uddannede medarbejdere samlet set ventes at overstige ændringen i udbuddet med knap 15.000 personer i 2035 set i forhold til 2021 (Finansministeriet, 2023).

UDKAST

Der har igennem en årrække været en stigende erkendelse af, at ældreplejen står over for en række udfordringer, der skal tages hånd om. Kortlægning og drøftelse af problemets omfang og mulige løsningsforslag har været genstand for politiske drøftelser og processer, der har omfattet en bred inddragelse af borgere og interessenter på ældreområdet.

Der har blandt andet været afholdt to ældretopmøder, hvor Social- og Ældreministeriet sammen med FOA, KL og Ældresagen fik sat fokus på de mange udfordringer, der kan styrke mødet mellem borgeren og medarbejderen og samtidig frigive ressourcer til kerneopgaven. Arbejdet mandede ud i et fælles charter om værdig ældrepleje. Der har endvidere været nedsat et rådgivende panel og ekspertgrupper samt afholdt en række borgermøder, hvorefter der blev udarbejdet en fælles afrapportering: ”En ældrepleje med tid til omsorg”. Dette arbejde kvalificerede udfordringerne og gav en overordnet retning på mulige løsninger til at imødekomme disse, bl.a. vedrørende rammer for mere selvbestemmelse og valgfrihed, visitation og organisering af hjælpen, ny model for tilsyn, forebyggelse og rehabilitering mv. Hertil kommer, at ældreministeren i løbet af 2023 og 2024 har afholdt en lang række møder med relevante videnspersoner og implementeringsekspertes med henblik på at forberede en reform af denne størrelse bedst muligt.

Regeringen (Moderaterne, Socialdemokratiet og Venstre) fremlagde i januar 2024 sit udspil til ældrereform, ”Regeringens ældrereform – du bliver aldrig for gammel til at have det godt”. I dette udspil blev der peget på tiltag, herunder lovgivning, som skal medvirke til, at de ældre skal modtage en mere værdig, nærværende og fleksibel pleje, der imødekommer netop deres behov og ønsker. Og medarbejderne skal vises en tillid, som giver rum til at bruge deres faglige dømmekraft og kendskab til den ældre. Med henblik på at drøfte og hente yderligere inspiration til reformen på ældreområdet afholdte regeringen den 30. januar 2024 et stormøde ifm. præsentationen af udspillet.

Den 18. april 2024 indgik regeringen (Moderaterne, Socialdemokratiet og Venstre), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre en aftale om en reform på ældreområdet. Den lovgivningsmæssige udmøntning af aftalen sker i tre selvstændige forslag til nye hovedlove, som fremsættes samtidig for Folketinget. Det drejer sig foruden nærværende forslag til ældrelov om forslag til lov om ældretilsyn og forslag til lov om lokalplejehjem. Derover fremsættes samtidig forslag til ændring af friplejeboligloven og et følgelovforslag, hvor der lægges op til en række konsekvensrettelser i lov

UDKAST

om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love som følge af de foreslåede tre hovedlove.

Det foreslås på baggrund af aftalen om ældrereformen, at ældreloven skal udgøre en samlet, langsigtet og overordnet ramme for frisættelse af ældreplejen, hvor kommunerne inden for lovens rammer får frihed til at tilrettelægge ældreplejen efter lokale behov, samtidig med, at borgernes grundlæggende ret til personlig hjælp og pleje, og nødvendige praktiske opgaver m.v. bevares. Kommunalbestyrelsens frihed i forhold til tilrettelæggelsen af ældreplejen følges af et forsyningsansvar, der indebærer, at kommunalbestyrelsen som i dag vil have pligt til at sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter loven.

Som politisk aftalt vil helhedspleje blive et bærende princip, der betyder, at den ældre skal kunne bestemme mere selv, og at det understøttes, at der i højere grad end i dag vil være en mere fast gruppe af medarbejdere, der kommer i den ældres hjem.

Det er Social, Bolig og Ældreministeriets vurdering, at der ved at samle bestemmelser om ældrepleje i en selvstændig ældrelov skabes et tydeligere lovgivningsmæssigt overblik over de formål, værdier og regler, som specifikt skal gælde for ældreplejen. En særskilt lov skal dermed bl.a. bidrage til at synlig- og tydeliggøre kommunernes ansvar for ældreplejen. Den øgede tydelighed og dermed forudsigelighed skal endvidere bidrage til, at der i den brede befolkning bliver en øget forståelse for, og dermed tryk og tillid til, at man kan få den nødvendige hjælp og omsorg i ældreplejen til sig selv og de nærmeste, hvis der bliver behov for dette.

Samlingen af bestemmelserne om ældrepleje i ældreloven vil samtidig indebære, at ældreplejen udskilles fra det specialiserede socialområde. Det skal understreges, at personer med fx handicap og mennesker med særlige sociale problemer, der ikke falder ind under ældrelovens anvendelsesområde, ikke vil miste rettigheder i forbindelse med indførelsen af ældreloven. Hvis disse personer har behov for hjælp til fx personlig hjælp og pleje eller hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, vil de som hidtil være berettiget til hjælp efter bestemmelserne i serviceloven, som opretholdes.

Ældrereformen (som omfatter forslag om ældreloven og de samtidigt fremsatte forslag til lov om tilsyn med ældreomsorg og -pleje, lov om lokalplejehjem og forslag til ændring af friplejeboligloven) evalueres efter tre år (delevaluering) og efter fem år (endelig evaluering). Evalueringen vil fokusere på lovenes mål om afbureaukratisering og frisættelse, samt følge

konkrete tiltag som udbredelse af faste teams, samtilsyn på plejehjem, konsortiekonstruktioner, lokalplejehjem og flere muligheder for friplejehjem. Evalueringen skal tilrettelægges, så dokumentationskrav begrænses.

Der vil blive fulgt op på borgeres og medarbejderes oplevelse af ældreplejen, ligesom der vil blive fulgt op på den strukturelle udvikling i ældreplejen, herunder udvikling i modtagere og leverandører samt udgifter. Der vil ligeledes blive fulgt op på centrale kvalitetsparametre bl.a. kvaliteten af indsatsen i de forskellige typer plejehjem dels via indikatorerne for det risikobaserede tilsyn og dels via de tilpassede kvalitetsindikatorer i ældreplejen. Endelig vil evalueringen særligt have fokus på udbredelsen af faste teams, og i forbindelse med devalueringen vil der blive udarbejdet en særskilt status herpå med henblik på en drøftelse af behovet for at igangsætte yderligere tiltag. Devalueringen skal ligeledes gøre status for rekrutteringssituationen i ældreplejen og udviklingen og bredden ift. leverandører.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Lovens formål

3.1.1. Gældende ret

Rammen om de regler, som regulerer indsatser og forpligtelser i forhold til hjælp og støtte til ældre borgere i Danmark, udgøres af forskellig lovgivning, primært lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 3. juli 2024 (herefter serviceloven) og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 265 af 25. februar 2022, som senest ændret ved lov nr. 1769 af 28. december 2023 (herefter retssikkerhedsloven). Serviceloven er en rammelov, der overlader fastlæggelsen af indholdet i ældreplejen til den enkelte kommunalbestyrelse. Der er således et ganske væsentligt råderum for de kommunalpolitiske beslutningstagere på ældreområdet – et råderum, der forudsætter, at kommunalbestyrelserne påtager sig det myndighedsansvar, der bl.a. ligger i beslutning om indholdet af, opfølgningen på og tilsynet med, at de kommunale opgaver løses i overensstemmelse med lovgivningen og med de beslutninger, den enkelte kommunalbestyrelse har vedtaget.

Serviceloven regulerer både kommunalbestyrelsens generelle forpligtelser over for alle voksne borgere med lovligt ophold i Danmark, der har brug for hjælp og støtte, men samtidig også de mere specifikke ydelser og forpligtelser, der retter sig mod personer med forskellige behov for hjælp og

UDKAST

støtte, bl.a. ældre borgere, der har behov for personlig hjælp og pleje og hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet m.v.

Det fremgår af § 1, stk. 1, at formålet med loven er til personer, der er fyldt 18 år, at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Det fremgår af stk. 2, at formålet med hjælpen efter loven er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Af stk. 3 fremgår, at hjælpen efter loven bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte.

Af servicelovens § 81 fremgår det overordnede formål med indsatser til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Bestemmelsen i § 81 vedrører som udgangspunkt alle grupper af voksne, der har behov for ydelser efter loven, og omfatter både personer med funktionsnedsættelser, fx personer med handicap og ældre, og fx udsatte voksne med sociale problemer. Servicelovens § 81 fastsætter, at formålet med indsatsen er at: 1) forebygge, at den enkeltes problemer forværres, 2) understøtte den enkeltes muligheder for at fastholde egne ressourcer eller fremme øget selvstændighed samt forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion, 3) forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje, 4) fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkeltes mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer, og 5) sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter serviceloven.

3.1.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Det fremgår af aftalen om en reform af ældreområdet, at der med ældrereformen skabes de lovgivnings- og forvaltningsmæssige rammer for, at medarbejdere og ledere i højere grad kan imødekomme den enkelte ældres individuelle behov, så tillid, relationer og tværfaglighed bliver ensbetydende med kvalitet. Dette gælder også for særligt plejkrævende ældre, herunder fx ældre med demens eller ældre, som er særligt udsatte.

UDKAST

Det fremgår endvidere af aftalen, at aftalepartierne med ældrereformen ønsker, at hjælpen leveres med udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker og behov, at ældre har indflydelse på den hjælp, de modtager, at medarbejdere og ledere mødes med tillid til deres faglighed og kompetencer, og at lokale fællesskaber, civilsamfund og pårørende inddrages mere og bedre. Aftalepartierne er derfor enige om, at der skal udarbejdes en ny ældrelov med få, bærende værdier: Selvbestemmelse for den ældre, tillid til medarbejdere og ledelse og tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund

Serviceovens formålsbestemmelser favner bredt borgere, der i forskellige livssituationer har behov for hjælp og støtte, fx yngre personer med handicap og udsatte voksne, hvor formålsbestemmelsen bl.a. skal understøtte en indsats, hvor omsorg og pædagogisk støtte og træning skal ses i sammenhæng med uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder og andre tilbud. Med en ny ældrelov udskilles ældreplejen fra det specialiserede socialområde. Det er efter Social-, Bolig og Ældreministeriets opfattelse en understregning af, at aldring og alderdom ikke er et specialiseret område, men derimod et alment område, da alle i løbet af alderdommen kan få behov for ældrepleje, hvilket også afspejles i forslaget til formålsbestemmelser.

Det er endvidere Social-, Bolig og Ældreministeriets opfattelse, at der med udskillelsen af ældreområdet fra serviceoven og etableringen af en selvstændig ældrelov, etableres mulighed for at målrette lovens formål og de bærende værdier i overensstemmelse med den politiske aftale, og målrettet ældre borgere, med behov for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Ældreloven vil med forslaget være en rammelo, hvor rammerne for den måde hjælpen leveres på m.v. ændres. Loven skal understøtte at borgernes behov og ønsker mødes. Kommuner gives inden for lovens rammer frihed til at tilrettelægge efter lokale behov, samtidig med, at borgernes ret til personlig hjælp og pleje, og nødvendige praktiske opgaver m.v. bevares.

Med bestemmelsen i § 1, stk. 1, foreslås, at formålet med loven skal være at tilvejebringe de lovgivningsmæssige rammer for en ældrepleje, der med udgangspunkt i den enkelte ældres aktuelle livssituation og behov understøtter en alderdom, som er præget af mest mulig livsglæde og tid til omsorg og nærvær.

UDKAST

Det foreslås, at lovens formål understøttes af følgende bærende værdier: 1) den ældres selvbestemmelse, 2) tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse og 3) et tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund, jf. forslaget til § 1, stk. 2.

Det bemærkes, at det forudsættes, at hjælpen efter loven bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte.

Formålet og de bærende værdier sætter en overordnet retning for den måde, ældreplejen skal styres, leveres, dokumenteres og kontrolleres, men indebærer ikke i selv konkrete materiale rettigheder og pligter for borgere, myndigheder og private leverandører. Lovens materielle bestemmelser skal imidlertid ses og fortolkes i lyset af formålet og de bærende værdier.

De bærende værdier om selvbestemmelse, tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse og et tæt samspil mellem med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund afspejles og understøttes desuden af forslagene til de konkrete materielle bestemmelser i loven, Det gælder bl.a. forslaget til bestemmelser i lovens kapitel 2 om forebyggelse og civilsamfund, hvor det bl.a. foreslås fastsat, at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe en generel forebyggende indsats over for ældre borgere i kommunen, og at hjælpen og plejen til de borgere, som behov herfor skal gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte. De bærende værdier afspejles desuden i forslaget til materielle bestemmelser i lovens kapitel 3 om helhedspleje i sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb samt almene tilbud m.v., der er centrale, og understøtter borgernes selvbestemmelse og tilliden til medarbejderne og den borgernære ledelse.

3.2. Lovens anvendelsesområde

3.2.1. Gældende ret

Det fremgår af servicelovens § 2, stk. 1, at enhver, der er fyldt 18 år og opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter loven. Der er i enkelte bestemmelser i serviceloven fastsat særlige aldersbetingelser tilknyttet en bestemt ydelse. Dette gælder f.eks. servicelovens § 76, der omhandler tilbud for unge voksne i alderen 18 til 22 år, lovens § 79 a om forebyggende hjemmebesøg, der særligt er målrettet ældre borgere og lovens § 97 om ledsagelse.

UDKAST

Serviceoven indeholder både ydelser, hvortil der ikke kræves særlig visitation, og ydelser der er knyttet til et særligt behov hos den enkelte modtager, og som kræver en særlig visitation.

De fleste ydelser efter serviceoven kræver dog visitation efter en individuel vurdering, men f.eks. foretages ikke visitation efter en individuel vurdering i forbindelse med de generelle og almene tilbud efter serviceovens § 79. Herudover har kommunerne en forpligtelse til at varetage rådgivningen af personer, der på grund nedsat fysisk og psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har et mere specifikt behov for rådgivning.

Både når det gælder rådgivning på grund af særlige forhold og andre tilbud til voksne, dog frasat de almene tilbud, er det en betingelse, at den pågældende har et behov på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Behovet for støtte kan eksempelvis være at få kompenseret et nedsat syn, nedsat hørelse eller nedsat mobilitet, støtte til at udføre de basale livsfunktioner eller støtte til at få dagligdagen til at hænge sammen. Det er ikke en konkret diagnose, der udløser ydelser efter serviceoven, men det er de behov for støtte, som den enkeltes nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller særlige sociale problemer afføder, der er udgangspunktet for vurderingen.

Folkepensionsalderen er reguleret i lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 527 af 25. april 2022, som senest ændret ved lov nr. 632 af 11. juni 2024 (herefter pensionsloven). Det følger af § 1a, at folkepensionsalderen i 2024 er 67 år. Pensionsalderen bliver gradvist forhøjet på grund af udviklingen i levetiden. Den forhøjede folkepensionsalder skal dog vedtages af Folketinget, før den får virkning. Folkepensionsalderen op til 69 år gældende fra 2035 er vedtaget af Folketinget.

3.2.2. Social- bolig og ældreministeriets overvejelser

Det anføres i aftalen om en ældrereform, at det er en helt naturlig del af livets gang at blive ældre og få behov for hjælp, og at aftalepartierne derfor er enige om, at ældreplejen fremover skal reguleres i en ny selvstændig ældrelov med få bærende værdier, hvor formålet er at sikre hjælp til at fortsætte et liv med selvbestemmelse og livsglæde.

Ældreplejen er i dag i alt overvejende grad reguleret i den sociale lovgivning, primært i lov om social service (serviceoven) og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven).

UDKAST

Serviceoven regulerer både kommunalbestyrelsens generelle forpligtelser, der gælder over for alle voksne borgere med lovligt ophold i Danmark, som har brug for hjælp og støtte, men samtidig også de mere specifikke ydelser og forpligtelser, der retter sig mod personer med forskellige behov for hjælp og støtte. Berettigede til ydelser er således mennesker med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, dvs. borgere som i daglig tale benævnes som mennesker med handicap, herunder mennesker med en varig sindslidelse og mennesker med aldersbetinget nedsat funktionsevne. Berettigede til ydelser er også mennesker med særlige sociale problemer.

Social-, bolig- og ældreministeriet foreslår i overensstemmelse med aftalen om en ældrereform, at ældreplejen med en ny ældrelov skal udskilles fra det specialiserede socialområde. Ældreplejen betragtes således som et alment område. Det overordnede hensyn bag udskillelsen af ældreplejen fra det specialiserede socialområde, er bl.a. en understregning af, at aldring og alderdom ikke er et specialiseret område, men derimod et alment område, da alle i løbet alderdommen kan få behov for ældrepleje.

Med henblik på tydeligt at afgrænse ældreplejen fra det specialiserede socialområde finder Social-, Bolig og Ældreministeriet, at der er behov for, at ældrelovens anvendelsesområde afgrænses af et relativt objektive kriterium. Det foreslås, at dette som det helt klare udgangspunkt udgøres af en kombination af en realiseret alder sammen med et vurderet behov for hjælp til opretholdelse af den daglige livsførelse, der er opstået i forbindelse med aldringen. Med denne afgrænsning vurderes det muligt at målrette reglerne, så de specifikt understøtter ambitionerne for fremtidens ældrepleje, som de bl.a. kommer til udtryk i aftalen om ældrereformen.

Da aldringsprocessen for den enkelte er individuel og ikke ensartet eller lineær, og et eventuelt behov for hjælp til opretholdelse af den daglige livsførelse, der er opstået i forbindelse med aldringen, dermed kan variere, indebærer den foreslåede afgrænsning af lovens personkreds, der fremgår af stk. 1, behov for håndtering af snitflader i forhold til borgere under folkepensionsalderen, hvor behovet for pleje og omsorg svarer til behovet for den hjælp (helhedspleje), som ældre over folkepensionsalderen, omfattet af ældreloven, kan modtage.

Denne undtagelsesbestemmelse skal ses i lyset af, at langt størstedelen af ældrelovens målgruppe vil blive omfattet af ældreloven via hovedreglen i forslaget til stk. 1. Langt størstedelen af hjemmehjælpsmodtagerne i dag er 67 år eller derover, mens knap 18 pct. er mellem 18 og 66 år. Blandt de 18-66-årige, som modtog hjemmehjælp i eget hjem i 2022, modtog godt 20.500

UDKAST

personer udelukkende praktisk hjælp, mens knap 13.700 modtog både praktisk hjælp og personlig pleje. Til sammenligning modtog hjemmehjælpsmodtagerne i aldersgruppen 67 år eller derover oftest både personlig pleje og praktisk hjælp i 2022

Det bemærkes, at bestemmelserne i servicelovens kapitel 16 om personlig hjælp, omsorg og pleje m.v. opretholdes, dvs. at personer med behov for hjælp fx på grund af et handicap og mennesker med særlige sociale problemer, der ikke falder ind under ældrelovens anvendelsesområde med behov for almen hjælp efter ældreloven, men som opfylder kriterierne i serviceloven, som hidtil vil være berettiget til hjælp efter disse bestemmelser i serviceloven. Det bemærkes desuden, at de omtalte persongrupper heller ikke mister rettigheder efter andre bestemmelser i serviceloven, når de når pensionsalderen, givet at de fortsat har et behov for hjælp efter disse bestemmelser. De vil således fortsat have ret til specialiserede ydelser, som findes i serviceloven. Personer med fx handicap over folkepensionsalderen, der modtager specialiseret hjælp til de ydelser, der gives efter serviceloven, vil herudover også – ligesom alle andre borgere - kunne modtage ældrepleje efter den nye ældrelov, hvis de har behov for hjælp, der er opstået i forbindelse med aldringen. Således vil en person med fx handicap over folkepensionsalderen kunne modtage både specialiseret hjælp efter serviceloven og ældrepleje, dvs. ”almen” hjælp, efter den nye ældrelov.

Det betyder, at en borger, som er omfattet af ældreloven, eksempelvis vil kunne modtage hjælp til personlig hjælp og pleje i form af et pleje- og omsorgsforløb efter ældrelovens regler samtidig med, at vedkommende modtager fx socialpædagogisk støtte eller ledsagelse efter servicelovens regler, såfremt vedkommende opfylder betingelserne herfor.

Det bemærkes, at borgere, der opfylder betingelserne for at være omfattet af reglerne i servicelovens § 95 (om kontant tilskud eller servicelovens) eller § 96 (om borgerstyret personlig assistance) vil skulle modtage hjælp efter disse bestemmelser og ikke efter ældreloven.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 2, stk. 1, at loven finder anvendelse for personer, der har nået folkepensionsalderen, og har behov for hjælp og støtte i den daglige livsførelse, på grund af nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldringen.

UDKAST

Med den foreslåede bestemmelse afgrænses loven af et alderskriterium, kombineret med et hjælpebehov til opretholdelse af den daglige livsførelse, der er opstået i forbindelse med aldringen.

Da aldringsprocessen for den enkelte er individuel og ikke ensartet eller lineær, og et eventuelt behov for hjælp til opretholdelse af den daglige livsførelse, der er opstået i forbindelse med aldringen, dermed kan variere, indebærer den foreslåede afgrænsning af lovens personkreds, der fremgår af stk. 1, behov for håndtering af snitflader i forhold til borgere under folkepensionsalderen, hvor behovet for pleje og svarer til behovet for den hjælp, som ældre over folkepensionsalderen, omfattet af ældreloven, vil kunne modtage.

Det foreslås derfor i § 2, stk. 2, at loven også finder anvendelse for personer, der ikke har nået folkepensionsalderen, når det efter en samlet vurdering af personens livssituation vurderes, at behovet for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse, svarer til det behov som ældre personer over folkepensionsalderen skal tilbydes efter denne lov, jf. stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil være en snæver undtagelsesbestemmelse, der hjemler mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at en person, der har behov for hjælp, skal omfattes af ældrelovens bestemmelser, selvom vedkommende ikke opfylder alderskriteriet, jf. forslaget til stk. 1.

Ved vurderingen af, om en persons samlede livssituation via denne undtagelsesbestemmelse skal omfattes af ældreloven, skal vedkommendes alder tillægges betydelig vægt. Undtagelsesbestemmelsen forudsættes således alene anvendt i forhold til personer, der med rimelighed kan betegnes som "ældre", selvom de ikke har nået folkepensionsalderen. Det kan fx være en person i halvtredserne, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at vedkommendes behov for hjælp mest hensigtsmæssigt varetages i regi af ældreplejen, fx en person, der lider af demens, der har et hjælpebehov. Modsat vil en yngre person i fx trediverne, der lider af demens og har behov for praktisk hjælp og personlig pleje og omsorg, ikke omfattes af undtagelsesbestemmelsen, men i stedet skulle modtage hjælp efter bestemmelserne i serviceloven, jf. nærmere herom nedenfor.

Det bemærkes, at bestemmelserne i servicelovens kapitel 16 om personlig hjælp, omsorg og pleje m.v. opretholdes, dvs. at personer med nedsat funktionsevne som følge af fx handicap og mennesker med særlige sociale problemer, der ikke vurderes at blive omfattet af ældreloven via bestemmelsen i forslaget til § 2, men som opfylder kriterierne i serviceloven som hidtil vil være berettiget til hjælp efter disse bestemmelser i

UDKAST

serviceloven. Omvendt vil personer, der omfattes af ældreloven, fortsat kunne modtage hjælp efter øvrige bestemmelser i serviceloven i det omfang de opfylder kriterierne herfor i serviceloven.

Det foreslås i det samtidig fremsatte forslag til følgelov, at der indsættes et nyt stk. 5 i § 2 i serviceloven, hvorefter personer, der kan modtage hjælp og støtte m.v. efter forslaget til kapitel 3 i ældreloven, ikke kan modtage hjælp og støtte efter §§ 83 serviceloven (personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemme og madservice), 83 a (kortvarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb), 84 (afløsning og aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende) og 86 (genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til sygehusindlæggelse). Ældrelovens kapitel 3 vil herved for så vidt angår de nævnte bestemmelser få forrang for de nævnte bestemmelser i serviceloven.

Vurderingen af, om en person omfattes af ældreloven vil skulle foretages af kommunalbestyrelsen i personens bopælskommune, jf. forslaget til stk. 3. Kommunalbestyrelsens beslutning vil ikke kunne påklages til Ankestyrelsen, jf. forslaget til bestemmelser om klageadgang i lovforslagets § 25 modsætningsvist. Personen vil kunne klage til kommunen over kommunens administration.

Det foreslås, at målgruppen for en række bestemmelser i lovforslaget skal være bredere end den afgrænsning, som fremgår af forslaget til § 2. Det drejer sig om målgruppen for en generel forebyggende indsats, som også omfatter ældre, som ikke aktuelt har et hjælpebehov, og som ikke nødvendigvis opfylder det foreslåede alderskriterium. Det fremgår derfor af forslaget til stk. 4, at lovens § 4, som vedrører den generelt forebyggende indsats, endvidere finder anvendelse for ældre borgere i kommunen, som ikke omfattes af stk. 1 og 2, men som kommunalbestyrelsen vurderer skal omfattes af den generel forebyggende indsats, jf. § 4.

Det foreslås endvidere, at servicelovens bestemmelser om pasning af døende overflyttes fra serviceloven til ældreloven. Der er til disse bestemmelser ikke tilknyttet et alderskriterium. Det foreslås derfor fastsat i stk. 5 i ældreloven, at loven finder anvendelse for personer, som ikke omfattes af stk. 1 og 2, men som omfattes af bestemmelserne i lovens kapitel 7 om pasning af døende. Det foreslås endvidere, jf. forslaget til § 3, at det vil være en betingelse, at personen har lovligt ophold i Danmark i overensstemmelse med de gældende regler i serviceloven.

3.3. Forebyggelse og inddragelse af civilsamfund

3.3.1. Gældende ret

Kommunerne har i dag mulighed for at yde tilskud til private aktivitets- og samværstilbud med et forebyggende sigte efter § 79 i serviceloven.

Tilbuddene omfatter aktivitetsprægede tilbud. Formålet med tilbuddene er at øge og bevare brugernes muligheder for at klare sig selv, fx ved at forebygge forringelse af den fysiske funktionsevne eller af social isolation. Som eksempler på generelle aktiverende og forebyggende tilbud kan nævnes aktiviteter i form af besøgsordninger, klubarbejde, undervisning, foredrag, studiekredse, ergoterapi og ældreidræt.

Det fremgår af § 79, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper, der kan benytte tilbuddene.

Der er således ikke tale om en forpligtigelse, og kommunalbestyrelsen afgør ud fra lokale forhold, om, og i hvilket omfang, den vil udnytte muligheden for at iværksætte tilbud efter § 79.

I kraft af tradition og historikken efter § 79 er bestemmelsen primært rettet mod ældre borgere, men bestemmelsen er ikke afgrænset til en bestemt målgruppe. Det er kommunen, der fastsætter målgruppen for tilbuddene. Det betyder, at kommunen kan forbeholde tilbuddene til en bestemt persongruppe, fx borgere med demens eller en bestemt aldersgruppe. At der er tale om generelle tilbud, betyder, at der er ikke tale om et tilbud, borgeren visiteres til på baggrund af en konkret og individuel vurdering af behovet for dette tilbud.

Det fremgår således af § 79, stk. 2, at afgørelser efter § 79, stk. 1 ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Kommunalbestyrelsen afgør, hvor og hvordan tilbuddene konkret skal tilrettelægges og udformes. Kommunen kan vælge at yde økonomisk støtte til tilbuddene, at stille et beløb til rådighed, som brugerne selv forvalter, eller eventuelt blot udlåne lokaler.

Det er ligeledes overladt til kommunen at bestemme, om tilbuddene skal iværksættes ved kommunens egen foranstaltning eller overlades til foreninger og organisationer eller til brugerne selv.

Det forudsættes derfor, at brugerne får størst muligt medansvar for og indflydelse på udformningen og driften af tilbuddene. Tilbuddene kan

UDKAST

tilrettelægges i samarbejde med andre kommuner. Der henvises til retsikkerhedslovens § 30, stk. 3, om høring af ældrerådet, når tilbuddene omfatter ældre.

Det fremgår af § 79, stk. 3, at ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betaling for tilbud efter stk. 1, herunder om beregningsgrundlaget for taksten.

Ældreministeren har i bekendtgørelse nr. 1481 af 5. december 2023 om betaling for generelle tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter §§ 79, 83 og 84 i lov om social service, fastsat regler om betaling for generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte efter servicelovens § 79, stk. 3.

Kommunen skal i dag tilbyde forebyggende hjemmebesøg til ældre borgere efter servicelovens § 79 a.

Ved forebyggende hjemmebesøg forstås uopfordrede, men ikke uanmeldte, besøg i borgerens eget hjem med det formål at drøfte den pågældendes aktuelle livssituation.

Hjemmebesøgene har til formål at hjælpe de ældre til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare funktionsniveauet længst muligt. Indholdet er fastsat således, at de forebyggende hjemmebesøg blandt andet skal anvendes til at identificere eventuelle problemer hos ældre og til at indgå i en dialog med de ældre om eventuelle behov for støtte. Formålet er bl.a. at den forebyggende medarbejder på baggrund af samtalen kan henvise til forskellige forebyggende og aktiverende tilbud eksempelvis i frivilligt eller kommunalt regi.

Det fremgår af § 79 a, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde mindst et årligt forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 82 år, og som bor i kommunen jf. dog stk. 2 og 4.

Tilbuddet om årligt tilbagevendende tilbud om forebyggende hjemmebesøg til alle 82-årige er fastsat med henblik på at skabe rum for, at kommunerne kan målrette de forebyggende hjemmebesøg i forhold til særlige risikogrupper, da der er klare sociale forskelle i forekomsten og fordelingen af sundhed og sygdom i ældrebefolkningen.

Det fremgår videre af stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, som bor i kommunen, i deres fyldte 75. år og deres fyldte 80. år.

UDKAST

Tilbuddet om et forebyggende hjemmebesøg til alle 75-årige og 80-årige er fastsat med henblik på at sikre, at svage og udsatte borgere på 75 og 80 år får et tilbud om forebyggende hjemmebesøg med henblik på en afklaring af behovet for fremtidige besøg frem til, at borgeren fylder 82 år, hvor vedkommende får årlige tilbud om et forebyggende hjemmebesøg, samt at identificere borgere med særlig behov for en forebyggende indsats. Hjemmebesøget skal tilbydes inden for en rimelig tidsperiode, og det er op til kommunalbestyrelsen konkret at tage stilling til, hvad der i det konkrete tilfælde kan anses for en rimelig frist. Hjemmebesøget skal bl.a. bruges til afklaring af behovet for fremtidige besøg og til at identificere borgere med særlige behov for en forebyggende indsats.

Det fremgår videre af § 79 a, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, som bor alene i kommunen, i deres fyldte 70. år.

Tilbuddet om forebyggende hjemmebesøg til alle 70-årige er fastsat med henblik på at opspore og på den baggrund igangsætte eventuelt nødvendige foranstaltninger, som kan forebygge og afhjælpe eksempelvis ensomhed blandt målgruppen. Det skal ses som en generel forebyggende indsats, da eksempelvis overgangen fra arbejdsmarkedet til pension for nogle kan ende i isolation og ensomhed. Formålet er derfor også at styrke opsporingen af ældre i risiko for nedsat social, psykisk og fysisk funktionsevne – herunder enlige ældre, som kan være i risiko for at blive ensomme, eksempelvis fordi de ikke har nærtstående til at bistå dem i hverdagen. ”Bor alene” kan defineres som, at en person er den eneste registreret med bopæl på folkeregisteradressen.

Det fremgår af § 79 a, stk. 4, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg efter behov til borgere i alderen 65 år til 81 år, som er i særlig risiko for at få nedsat social, psykisk eller fysisk funktionsevne, og som bor i kommunen.

Det gælder for eksempel borgere, som er i en vanskelig livssituation, eller som har været igennem belastende livsforandrende begivenheder som for eksempel tab af ægtefælle, borgere med et overforbrug af alkohol, borgere der er udskrevet fra hospitalet, borgere med sansetab og borgere, der er isoleret i særlig grad.

Formålet er således at have fokus på borgerens samlede ressourcer og risiko for tab af funktionsevne. Det er op til den enkelte kommune at målrette og tilrettelægge indsatsen i forhold til de særlige risikogrupper. Desuden skal

UDKAST

kommunerne i deres kvalitetsstandard beskrive, hvordan de vil målrette og tilrettelægge indsatsen i forhold til de særlige målgrupper.

Det fremgår videre af § 79 a, stk. 5, at kommunalbestyrelsen tilrettelægger de forebyggende hjemmebesøgene efter behov, jf. dog stk. 1-3, som beskrevet ovenfor.

Kommunalbestyrelsen kan undtage borgere, der allerede modtager hjælp fra besøgene. Det fremgår af § 79 a, stk. 6, at kommunalbestyrelsen kan undtage de borgere, som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp efter § 83, fra ordningen om forebyggende hjemmebesøg. Borgere, der alene modtager enten personlig eller praktisk hjælp, har ret til at få tilbud om forebyggende hjemmebesøg. Hvis en kommune har valgt ikke at tilbyde forebyggende hjemmebesøg til gruppen af borgere, der modtager både personlig og praktisk hjælp, påhviler der kommunen en særlig forpligtelse til at være opmærksom på, om der er behov for at igangsætte særlige tiltag eller tilbyde forebyggende hjemmebesøg til den enkelte borger i denne gruppe.

Det fremgår endeligt af § 79 a, stk. 7, at ældreministeren kan fastsætte regler om de kommunale forpligtelser efter stk. 1-6, herunder om samordning med de andre generelle kommunale forebyggende og aktiverende foranstaltninger og om andre måder at gennemføre det forebyggende hjemmebesøg på end ved besøg i hjemmet.

I henhold til servicelovens § 139, stk. 2, kan ældreministeren fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter §§ 79, 79 a, 83, 83 a, 84, 86, 119-122 og 192 samt følge disse beslutninger op.

Ældreministeren har i bekendtgørelse nr. 716 af 07. juli 2019 om tilrettelæggelse af samt kvalitetsstandarder for de forebyggende hjemmebesøg efter servicelovens § 79 a, fastsat regler om tilrettelæggelse af forebyggende hjemmebesøg samt kvalitetsstandarder for de forebyggende hjemmebesøg efter servicelovens § 79 a.

Efter bekendtgørelsens § 1 kan tilbuddene bestå af et tilbud om besøg i borgerens eget hjem eller et alternativ til dette, som for eksempel et tilbud om et kollektivt arrangement med henblik på at nå borgere, som normalt takker nej til et forebyggende hjemmebesøg.

Efter bekendtgørelsens § 2 skal borgere, der ikke ønsker at deltage i et alternativt tilbud, i stedet tilbydes et individuelt besøg i hjemmet.

UDKAST

Det fremgår videre af bekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen bør sammentænke ordningen med øvrige relevante forebyggelsestiltag, herunder blandt andet forebyggelsesindsatser efter sundhedsloven.

Derudover skal kommunalbestyrelsen mindst én gang årligt udarbejde en kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg, som indeholde generel serviceinformation til borgerne om formålet med samt indholdet i et forebyggende hjemmebesøg.

Kommunalbestyrelsen er i dag forpligtiget til at samarbejde med frivillige organisationer og foreninger på det sociale område.

Det fremgår således af § 18, at Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger.

Formålet med servicelovens § 18 er, at kommunalbestyrelsen skal fremme samarbejdet med den lokale frivillige sociale sektor med henblik på at skabe gode rammer for den frivillige indsats og sikre et bedre samspil mellem de frivillige sociale organisationer og foreningers aktiviteter og de offentlige sociale tilbud.

Det fremgår videre af § 18, stk. 2, at kommunalbestyrelsen årligt skal afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde.

Som kompensation for støtten modtager kommunalbestyrelsen et tilskud fra staten via bloktilskuddet, der årligt reguleres med pris- og lønudviklingen. Det beløb, som kommunerne modtager som kompensation for støtten til det frivillige sociale arbejde, er ikke øremærket. Det betyder, at det ikke i serviceloven er fastsat, hvor stort et beløb den enkelte kommune skal afsætte til økonomisk støtte til frivilligt socialt arbejde.

Ud over tilskuddet til støtten efter § 18 får kommunerne tilskud til kompensation for de udgifter, de har i forbindelse med at administrere støtten. Denne kompensation udgør 3 pct. af statens samlede § 18-kompensation. Beløbet er en supplerende kompensation og skal derfor ikke trækkes fra det beløb, kommunerne modtager til støtte af frivilligt socialt arbejde. Bloktilskuddet, som kommunerne modtager fra staten forudsætter generelt, at kommunerne samlet set anvender tilskuddet til det frivillige sociale arbejde.

Det fremgår af § 18, stk. 3, at rammerne for samarbejdet fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse.

UDKAST

Det fremgår endvidere af §18 a, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet kan tegne ansvars- og ulykkesforsikringer for borgere, der i tilknytning til løsning af kommunale eller regionale opgaver yder en frivillig indsats i kommunen henholdsvis regionen.

Det fremgår af §18 a i lov om social service (serviceloven), stk. 2., at en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, som vælger at tegne forsikring efter stk. 1, skal fastsætte retningslinjer for, hvilke frivillige indsatser der skal omfattes af ansvars- og ulykkesforsikringer.

De tegnede forsikringer skal tegnes på samme vilkår som forsikringer, der er tegnet af kommunen henholdsvis regionen for borgere, der udfører frivilligt arbejde.

3.3.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

I takt med, at befolkningen generelt lever længere, og andelen af ældre i befolkningen stiger, er der kommet et øget fokus på livskvalitet og helbred i de ekstra leveår.

Med aftale om en reform af ældreområdet er aftalepartierne enige om at styrke en forebyggende tilgang til ældreplejen, bl.a. gennem aktiviteter som fx leg på plejehjem, cykling med ældre og lignende, samt at et tæt samspil med lokal- og civilsamfund er et vigtigt element i at øge kvaliteten i indsatserne.

Det fremgår videre af aftalen, at aftaleparterne er enige om, at et tæt samspil med lokal- og civilsamfund er et vigtigt element i at øge kvaliteten og styrke en forebyggende tilgang til ældrepleje, gennem aktiviteter som fx leg på plejehjem, cykling med de ældre og andet. Der skal være et tæt samspil med lokale fællesskaber og civilsamfund med respekt for den ældres ønsker og behov.

Målet med forebyggelse på ældreområdet er, at ældre kan leve et selvstændigt og meningsfuldt liv samt bibeholde deres funktionsevne længst muligt forstået som personens evne til at klare dagligdagens gøremål både fysisk, psykisk og social. Forebyggelse omhandler aktiviteter og indsatser, der sørger for at forhindre opståen og udvikling af sygdomme, mistrivsel, funktionsnedsættelse, psykosociale problemer og ulykker. Der er således både tale om indsatser målrettet sociale dimensioner af livet, herunder forebyggelse af ensomhed, samt indsatser målrettet det fysiske helbred i forhold til funktionsniveau og velbefindende.

UDKAST

Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder det derfor hensigtsmæssigt, at ældreloven understøtter kommunernes forebyggende arbejde og sikrer, at kommunerne også fremover har mulighed for at iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte på ældreområdet. Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder det ligeledes hensigtsmæssigt, at kommunerne også fremover vil være forpligtet til at samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger på ældreområdet eksempelvis om forebyggende indsatser.

Det fremgår af den politiske aftale om en reform af ældreområdet, at der er brug for en omfattende frisættelse af ældreområdet, der grundlæggende forandrer den måde, ældreplejen styres, dokumenteres, kontrolleres og leveres på. Med aftalen ændres tilgangen fra at styre efter standarder og kontrol til i stedet at styre efter kvalitet, klare mål og værdier.

Det er derfor en del af den politiske aftale, at kravet til kommunerne om at foretage forebyggende hjemmebesøg med udgangspunkt i specifikke alderskriterier, jf. servicelovens § 79 a, afskaffes. Af aftalen fremgår det, at kommunerne fortsat vil være forpligtede til at arbejde forebyggende dog i form af en generel forebyggende indsats. Det fremgår også af aftalen, at aftalepartierne er enige om, at det som led i den generelle forebyggende indsats, fortsat er vigtigt at iværksætte opsøgende indsatser målrettet borgere, hvor forebyggelsespotentialet vurderes at være relevant.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder det derfor hensigtsmæssigt, at kommunernes pligt til at tilvejebringe en forebyggende indsats til ældre borgere fremadrettet ikke pålægges at blive tilrettelagt og målrettet med udgangspunkt i specifikke alderskriterier.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder det væsentligt, at kommunerne fremover vil være i stand til at målrette og tilrettelægge de forebyggende indsatser ud fra konkrete risikovurderinger, kendskab til borgernes risikofaktorer og -situationer, såvel som lokale forhold og muligheder. Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder det hensigtsmæssigt, at kommunerne i højere grad frisættes til at tilrettelægge og målrette den forebyggende indsats i overensstemmelse med aftalepartiernes ønske. Social-, Bolig- og Ældreministeriet bemærker, at kommunerne fortsat vil have mulighed for at tilrettelægge og målrette opsøgende og forebyggende indsatser med udgangspunkt i specifikke aldersgrupper, såfremt kommunen vurderer, at det er den bedste metode til at tilvejebringe indsatsen.

Endvidere finder Social-, Bolig- og Ældreministeriet det i overensstemmelse med aftalepartiernes ønske væsentligt, at kommunerne

UDKAST

som led i den generelle forebyggende indsats fortsat er forpligtede til at iværksætte opsøgende indsatser, målrettet borgere, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale. Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at opsøgende indsatser er væsentlige for, at kommunerne kan stifte kontakt til borgere, der ikke tidligere har haft kontakt med kommunen. Endvidere kan opsøgende indsatser medvirke til at identificere eventuelle fysiske, psykiske eller sociale udfordringer tidligt i forløbet. Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets overbevisning, at tidlig indgriben, identifikation og forebyggelse er væsentligt for bl.a. forbedring af livskvalitet, øget tryghed, bekæmpelse af ensomhed og isolation, opretholdelse af funktionsevne m.v.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at de nuværende krav om, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg med udgangspunkt i alderskriterier, jf. servicelovens § 79 a, afskaffes.

I stedet foreslås det med § 4, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilvejebringe en generel forebyggende indsats over for ældre borgere i kommunen, og der som led her i vil skulle iværksættes opsøgende indsatser, målrettet borgere, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale.

Formålet med den generel forebyggende indsats vil skulle være, at understøtte en alderdom med mest mulig selvstændighed i den daglige livsførelse og evne til i videst muligt omfang at tage vare på egne behov.

Det foreslås endvidere med § 5, at hjælpen i ældreloven, jf. den foreslåede §§ 8 og 9, vil skulle gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte.

Det foreslåede vil indebære, at omsorgen og plejen i mødet mellem borgeren og medarbejderen ville skulle gives med et forebyggende perspektiv med henblik på, at den ældre i videst muligt omfang kan opretholde sin evne til at

Det foreslås, at servicelovens mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte videreføres til den foreslåede § 6 med redaktionelle ændringer.

Den foreslåede ordning vil medføre, at kommunalbestyrelsen også fremover kan vælge at iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte på ældreområdet, og at

kommunalbestyrelsens fortsat vil skulle fastsætte retningslinjer for hvilke persongrupper, der kan benytte sig af tilbuddene.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsens fortsat vil være forpligtige til at samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger under samme vilkår som efter servicelovens § 18 og § 18 a, som foreslås videreført i den foreslåede § 7 og § 8 med redaktionelle ændringer.

3.4. Kommunalpolitisk beslutning om helhedspleje i få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb

3.4.1. Gældende ret

Der er i dag ikke krav om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om helhedspleje i form af få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, herunder rammerne for samt den lokale tilrettelæggelse og udmøntning af forløbene.

Det følger dog af § 139, stk. 2, i serviceloven, at ældreministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter bl.a. §§ 83, 83 a, og 86 samt følge disse beslutninger op.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 139, stk. 2 i serviceloven, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1575 af 27. december 2014 om kvalitetsstandarder for hjemmehjælp, rehabiliteringsforløb og træning efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86.

Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen mindst én gang årligt udarbejde en kvalitetsstandard for personlig og praktisk hjælp m.v., rehabiliteringsforløb samt kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86. Kvalitetsstandarden skal indeholde en beskrivelse af det serviceniveau, kommunalbestyrelsen har fastsat for de pågældende ydelser. Beskrivelsen af indhold, omfang og udførelse af hjælpen skal være præcis og skal danne grundlag for, at der sikres sammenhæng mellem serviceniveau, de afsatte ressourcer, afgørelserne samt levering af hjælpen. Kvalitetsstandarden skal endvidere indeholde operationelle mål for, hvordan dette sikres, og en beskrivelse af, hvordan der følges op på de fastsatte mål, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 3.

Serviceloven danner i dag rammen om de regler, som regulerer tilbud om hjælp og støtte til personer, som på grund af nedsat funktionsevne har behov for hjælp til fx personlig pleje og praktiske opgaver i hjemmet.

Efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 2, har kommunalbestyrelsen pligt til at tilbyde personlig hjælp og pleje og hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet til personer, som på

UDKAST

grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Tilbud om hjælp skal efter § 83, stk. 4, bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Efter § 83, stk. 5, skal kommunalbestyrelsen fastsætte individuelle mål for hjælpen, og hjælpen skal løbende tilpasses modtagerens behov.

Forud for vurderingen af behovet for hjælp efter stk. 1 og 2, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om et tilbud efter § 83 a vil kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp.

Efter servicelovens § 83 a skal kommunalbestyrelsen tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter servicelovens § 83, stk. 1. Vurderingen skal være individuel og konkret og tage udgangspunkt i modtagerens ressourcer og behov.

Det følger af § 83 a, stk. 2, at rehabiliteringsforløbet skal tilrettelægges og udføres helhedsorienteret og tværfagligt, og at kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for rehabiliteringsforløbet i samarbejde med den enkelte modtager af forløbet. De fastsatte mål og tidsrammen for rehabiliteringsforløbet skal i medfør af stk. 3 indgå i en samlet beskrivelse af forløbet. Er der under forløbet behov for at ændre i målene, skal dette ske i samarbejde med modtageren.

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde modtageren af et rehabiliteringsforløb den nødvendige hjælp og støtte under forløbet med henblik på at nå de fastsatte mål. Det fremgår af § 83 a, stk. 4, hvor det tillige fremgår, at hjælp og støtte løbende skal tilpasses udviklingen i modtagerens funktionsevne. Hvis modtageren ikke gennemfører forløbet, skal kommunalbestyrelsen vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83. Det følger af servicelovens § 83, stk. 6, at kommunalbestyrelsen ligeledes i forbindelse med afslutning af et rehabiliteringsforløb efter § 83 a, skal vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83.

Det følger derudover af § 86, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse. Det fremgår af § 86, stk. 2, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder til personer, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

3.4.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Det fremgår af den politiske aftale af 18. april 2024 om en reform af ældreområdet, at der er brug for en omfattende frisættelse af ældreområdet,

UDKAST

der grundlæggende forandrer den måde, ældreplejen styres, dokumenteres, kontrolleres og leveres på. Med aftalen ændres tilgangen fra at styre efter standarder og kontrol til i stedet at styre efter kvalitet, klare mål og værdier.

Baggrunden er et ønske om, at hjælpen i ældreplejen skal leveres med udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker og behov, at ældre har indflydelse på den hjælp, de modtager, og at medarbejdere og ledere mødes med tillid til deres faglighed og kompetencer.

Kommunalbestyrelsen har som den øverste politiske myndighed i kommunen ansvaret for fastsættelse af kommunens serviceniveau og for fastsættelse af den overordnede retning for, hvordan de lovgivningsmæssige forpligtelser vedrørende ældreplejen skal udmønte sig lokalt i den enkelte kommune.

Med aftalen om reform på ældreområdet foreslås grundlæggende ændringer af de lovgivningsmæssige forpligtelser, der vedrører kommunernes styring, tildeling og udmøntning af ældreplejen, så hjælpen i vidt omfang vil skulle gives som helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb. Aftalepartierne bag den politiske aftale er enige om, at indførelse af helhedspleje og borgernær visitation er en forudsætning for en ældrepleje med mere selvbestemmelse, fleksibilitet og sammenhæng.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at det er en grundlæggende forudsætning i den politiske aftale, at det ikke er hensigten med en ny ældrelov at ændre på selve indholdet i hjælpen, der gives til borgerne, men at ændre i selve måden hjælpen tilrettelægges og udføres på.

Udgangspunktet for hjælpen i helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb vil således skulle være de samme kerneydelser, som efter gældende ret skal leveres efter servicelovens §§ 83, stk. 1, nr. 1 og 2, og §§ 83 a og 86.

Det fremgår af den politiske aftale, at helhedspleje betyder, at hjælpen skal tilbydes som et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der gør det muligt at tilpasse hjælpen løbende ud fra borgerens aktuelle fysiske, psykiske og sociale behov. Dette skal i medfør af den politiske aftale ske inden for få rummelige pleje- og omsorgsforløb og i dialog mellem medarbejderen, den ældre samt eventuelle pårørende, således at der sikres fleksibilitet og individuel tilpasning af hjælpen. Dette skal ifølge den politiske aftale understøtte bevægelsen mod mere tillid til medarbejdere og ledelse, hvor den enkelte medarbejder i ældreplejen får flere muligheder, større ansvar og medbestemmelse.

Med indførelse af det foreslåede begreb ”helhedspleje” som et centralt element i den nye tilgang til ældreplejen, er det – i overensstemmelse med den politiske aftale - hensigten at tydeliggøre, at ældreplejen, og måden hjælpen leveres på, vil skulle baseres på en grundlæggende helhedstænkning i forhold til den enkelte borgers samlede livssituation og udviklingen heri. Det vil indebære, at der vil skulle anlægges en generel helhedsorienteret tilgang til indsatsen over for den enkelte borger, som vil skulle afspejles i,

UDKAST

at hjælpen tilrettelægges og udføres som et sammenhængende forløb frem for levering i enkeltydelser.

Dette indebærer efter Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering et opgør med den nuværende regulering af kommunernes forpligtelser til at udarbejde kvalitetsstandarder for de enkelte ydelser, der indgår i ældreplejen. I dag anvendes kvalitetsstandarderne som et centralt styringsinstrument for den enkelte kommunalbestyrelse, idet kvalitetsstandarderne skal indeholde en så præcis beskrivelse af serviceniveauet, at der samtidig opstilles kvalitetsmål, dvs. operationelle mål, som det efterfølgende er muligt for kommunalbestyrelsen at bedømme den faktiske indsats efter. Kvalitetsstandarderne bruges i praksis som grundlag for den daglige indsats i kommunerne både i forbindelse med, at der træffes afgørelser om tildeling af den konkrete hjælp opdelt i enkeltydelser og i forbindelse med udførelse af hjælpen.

I forbindelse med den politiske aftale har aftalepartierne bl.a. haft fokus på, at der med en ny ældrelov skal sikres kontinuitet i hjælpen til den enkelte borger, herunder sikre færrest mulige forskellige medarbejdere i borgerens hjem. Helhedsplejebegrebet tilsigter derfor også at understøtte, at der sikres kontinuitet i hjælpen til den enkelte borger, herunder at det i videst muligt omfang er de samme medarbejdere, som kender borgeren, der kommer i borgerens hjem.

Derudover er det - med afsæt i ønsket om kontinuitet i hjælpen - et andet centralt element i den politiske aftale, at hjælpen i de foreslåede pleje- og omsorgsforløb vil skulle kunne leveres af én og samme leverandør – offentlig som privat leverandør. Med én og samme leverandør, der vil få ansvaret for at levere den samlede hjælp, vil en større sammenhæng og kontinuitet i hjælpen kunne understøttes og ligeledes bidrage til færrest mulige forskellige medarbejdere i borgerens hjem.

Den nye tilgang til ældreplejen vil i overensstemmelse med den politiske aftale også indebære, at det sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, kommunalbestyrelsen skal tilbyde den enkelte borger, skal være så rummeligt, at det muliggør en løbende tilpasning af hjælp og støtte inden for det tildelte forløb i takt med udviklingen i modtagerens behov.

Aftalepartierne har været enige om, at det er væsentligt, at der er tale om få pleje- og omsorgsforløb. Det følger således også af den politiske aftale, at det skal fremgå af ældreloven, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om den lokale tilrettelæggelse og udmøntning af hjælpen, herunder rammerne for de få og rummelige pleje- og omsorgsforløb. Forslaget om fastsættelse af få forløb har netop til formål at bidrage til, at hjælp og støtte i videst muligt omfang gives som en kontinuerlig og sammenhængende indsats tilpasset udviklingen i den enkelte borgers behov, og at borgeren således kan forblive i samme forløb længst muligt. Dette tilsiger, at der i overensstemmelse med aftalepartiernes ønsker kun er få forløb, så behovet for skift af pleje- og omsorgsforløb, som indebærer sagsbehandlingsskridt i forbindelse med en ny forvaltningsretlig afgørelse, begrænses mest muligt.

UDKAST

Modsætningsvist vil kommunalbestyrelsen ikke kunne træffe beslutning om at fastsætte mange sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb. Der vil efter ministeriets opfattelse være tale om en konkret vurdering fra kommune til kommune, hvor mange forløb der vil skulle fastsættes, men få forløb vil fx kunne udgøre et antal på 3-5.

Denne nye tilgang til ældreplejen vil efter ministeriets vurdering medføre behov for, at kommunalbestyrelsen bl.a. vil skulle forholde sig til, hvordan man lokalt vil organisere sig i de enkelte plejeenheder med henblik på at sikre, at tilrettelæggelse og udførelse af hjælpen understøtter såvel ældrelovens værdier som den nye tilgang til måden at tildele og udføre hjælpen på. Det vil fx kunne omfatte organisering i faste teams eller lignende tværfaglige fællesskaber centreret omkring den enkelte borger, og som understøtter kontinuitet i hjælpen, herunder færrest mulige forskellige hjælpere i hjemmet.

Der vil efter ministeriets vurdering desuden være behov for, at kommunalbestyrelsen vil skulle sørge for en generel borgerrettet serviceinformation om, hvilken hjælp man som borger kan forvente at få i den pågældende kommune. Dette følger også af den politiske aftale, hvor det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at oplysninger om rammerne for og indhold i de få og rummelige pleje- og omsorgsforløb, skal gøres tilgængelige for borgerne.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i ældrelovens § 9, stk. 1, indføres en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at træffe beslutning om helhedspleje i form af få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, der tilbydes i medfør af lovforslagets § 10.

Kommunalbestyrelsens beslutninger vil således efter den foreslåede ordning sætte en overordnet retning for, hvordan forvaltningen, herunder visitationen, samt ledere og medarbejdere – offentlige som private – vil skulle tilrettelægge, organisere og udføre ældreplejen lokalt.

Det, at kommunalbestyrelsens beslutning vil sætte en overordnet retning for, hvordan forvaltning m.v. vil skulle tilrettelægge, organisere og udføre ældreplejen lokalt, betyder, at der skal overlades et rum for såvel visitationen som ledere og medarbejdere til den nærmere tilrettelæggelse og udførelse. Det følger af den grundlæggende forandring, som lovforslaget sigter på, og hvorefter den konkrete tilrettelæggelse og udførelse af den konkrete hjælp i langt højere grad skal tage afsæt i den daglige dialog mellem de udførende medarbejdere og den enkelte borger ud fra borgerens aktuelle behov og ressourcer.

Dette tilsiger, at kommunalbestyrelsens beslutning om de enkelte pleje- og omsorgsforløb ikke på forhånd definerer et detaljeret indhold i de enkelte forløb, som visitationen, lederne og de udførende medarbejdere dermed er bundet af.

UDKAST

Derudover er det væsentligt at fremhæve, at der med lovforslaget ikke er tilsigtet ændringer i forhold til. nuværende retstilstand, hvorefter kommunernes fastsatte serviceniveauer altid kun er vejledende og ikke står over loven. Den enkelte borger skal have den hjælp, som vedkommende har brug for i henhold til lovgivningen, og det er kommunernes ansvar at sikre den nødvendige hjælp. Det følger af lovforslagets bestemmelser om tildeling og udmøntning af de enkelte pleje- og omsorgsforløb. Det er således – lige som i dag - den enkelte borgers behov, der er styrende ift. den konkrete hjælp – ikke på forhånd definerede serviceniveauer, standarder eller lignende for hjælpen.

Tilsvarende gælder, hvis kommunalbestyrelsen beslutter at fastsætte pleje- og omsorgsforløbene ud fra fx en tids- eller udgiftsmæssig ramme, som derfor også alene har vejledende karakter og vil skulle justeres i takt med udviklingen i borgerens aktuelle behov og ressourcer.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle forholde sig til antallet af pleje- og omsorgsforløb, der tilbydes i den pågældende kommune, men det vil være en forudsætning, at der vil skulle være tale om fastsættelse af få forløb. Forslaget om fastsættelse af få forløb har til formål at bidrage til, at hjælp og støtte i videst muligt omfang gives som en kontinuerlig og sammenhængende indsats tilpasset udviklingen i den enkelte borgers behov, og at borgeren således kan forblive i samme forløb længst muligt. Dette tilsiger, at der kun er få forløb, så behovet for skift af pleje- og omsorgsforløb, som indebærer sagsbehandlingsskridt i forbindelse med en ny forvaltningsretlig afgørelse, begrænses mest muligt

Kommunalbestyrelsen vil således efter forslaget ikke kunne træffe beslutning om at fastsætte mange sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, da dette alt andet lige vil kunne betyde, at modtagerens udvikling ikke kan rummes i det enkelte forløb, og at modtageren ofte vil skulle genvisiteres. Der vil imidlertid være tale om en konkret vurdering fra kommune til kommune, hvor mange forløb der vil skulle fastsættes, men efter ministeriets opfattelse vil få forløb fx være 3-5 forløb.

Kommunalbestyrelsens beslutning vil endvidere skulle forholde sig til, hvordan de fastsatte pleje- og omsorgsforløb vil være sammensat, samt hvilke konkrete indsatser, der kan indgå i de forskellige forløb.

Kommunerne vil i den forbindelse bl.a. have mulighed for at fastsætte de rummelige pleje- og omsorgsforløb ud fra f.eks. en tids- eller udgiftsmæssig ramme.

De konkrete indsatser, der vil indgå i helhedsplejen og dermed i de nye pleje- og omsorgsforløb, er fastsat i forslagens § 9, stk. 2. Der er tale om de samme kerneydelser, som kommunerne er forpligtet til at tilbyde efter gældende ret i servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 86. Dvs. personlig hjælp og pleje, fx hjælp til bad samt af- og påklædning, samt hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, fx hjælp til rengøring. Opgaver, der i praksis ofte benævnes ”hjemmehjælp”. Kommunalbestyrelsens pligt

efter servicelovens § 83 a til efter omstændighederne at tilbyde rehabiliteringsforløb vil blive en integreret del af udmøntningen af den konkret hjælp i henhold til den foreslåede § 11, stk. 2, hvor det foreslås, at tilrettelæggelsen og udførelsen af et tilbud om helhedspleje i et rummeligt og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, skal ske med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte.

Helhedspleje vil også skulle omfatte genoptræning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse, men hvor borgeren er midlertidig svækket, fx efter længere tids sengeleje i hjemmet pga. influenza eller lignende.

Udgangspunktet for hjælpen i helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb vil således skulle være de samme indsatser, som gælder i dag.

Samtidig foreslås det i § 9, stk. 3, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med denne beslutning tillige vil skulle fastsætte rammerne for organisering, tilrettelæggelse og udmøntning af pleje- og omsorgsforløbene under iagttagelse af kravene i forslaget til ældrelovens § 11.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen bl.a. vil skulle forholde sig til, hvordan man lokalt vil organisere sig i de enkelte plejeenheder med henblik på at sikre, at tilrettelæggelse og udførelse af hjælpen understøtter såvel ældrelovens bærende værdier som den nye tilgang til måden at tildele og udføre hjælpen på. Det kan fx omfatte organisering i faste teams centreret omkring den enkelte borger, og som understøtter kontinuitet i hjælpen, herunder færrest mulige forskellige hjælpere i hjemmet, jf. lovforslagets §§ 10 og 11. Det kan også omfatte, hvordan man ønsker at skabe et tættere samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfundet.

Det foreslås i ældrelovens § 9, stk. 4, at forpligtede kommunalbestyrelsen til at sikre, at oplysninger om rammerne for og indhold i kommunens få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb vil blive gjort tilgængelige for borgerne.

Forslaget vil indebære en pligt til, at kommunalbestyrelsen vil skulle sørge for en generel borgerrettet serviceinformation om, hvilken hjælp man som borger kan forvente at få i den pågældende kommune.

Der henvises til lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil, se lovforslagets pkt. 3.4.

3.5. Tildeling af et rummeligt og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb

3.5.1. Gældende ret

Serviceloven danner i dag rammen om de regler, som regulerer tilbud om hjælp og støtte til personer, som på grund af nedsat funktionsevne har behov for hjælp til fx personlig pleje og praktiske opgaver i hjemmet.

UDKAST

Efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1 og 2, stk. og 2, har kommunalbestyrelsen pligt til at tilbyde personlig hjælp og pleje og hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Tilbud om hjælp skal efter § 83, stk. 4, bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Efter § 83, stk. 5, skal kommunalbestyrelsen fastsætte individuelle mål for hjælpen, og hjælpen skal løbende tilpasses modtagerens behov.

Forud for vurderingen af behovet for hjælp efter stk. 1 og 2, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om et tilbud efter § 83 a vil kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp.

Efter servicelovens § 83 a skal kommunalbestyrelsen tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter servicelovens § 83, stk. 1. Vurderingen skal være individuel og konkret og tage udgangspunkt i modtagerens ressourcer og behov.

Det følger af § 83 a, stk. 2, at rehabiliteringsforløbet skal tilrettelægges og udføres helhedsorienteret og tværfagligt, og at kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for rehabiliteringsforløbet i samarbejde med den enkelte modtager af forløbet. De fastsatte mål og tidsrammen for rehabiliteringsforløbet skal i medfør af stk. 3 indgå i en samlet beskrivelse af forløbet. Er der under forløbet behov for at ændre i målene, skal dette ske i samarbejde med modtageren.

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde modtageren af et rehabiliteringsforløb den nødvendige hjælp og støtte under forløbet med henblik på at nå de fastsatte mål. Det fremgår af § 83 a, stk. 4, hvor det tillige fremgår, at hjælp og støtte løbende skal tilpasses udviklingen i modtagerens funktionsevne. Hvis modtageren ikke gennemfører forløbet, skal kommunalbestyrelsen vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83. Det følger af servicelovens § 83, stk. 6, at kommunalbestyrelsen ligeledes i forbindelse med afslutning af et rehabiliteringsforløb efter § 83 a, skal vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83.

Det følger derudover af § 86, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse. Det fremgår af § 86, stk. 2, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder til personer, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

UDKAST

Efter § 88, stk. 2 gives genoptræningstilbud med henblik på så vidt muligt at bringe personen op på det funktionsniveau, som den pågældende havde inden sygdommen. Vedligeholdelsestræning gives til personer, som har brug for en individuel træningsindsats med henblik på at kunne vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder.

Serviceovens § 3, stk. 1, fastsætter, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov. Det fremgår af § 1, stk. 3, at afgørelser efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. Det fremgår tillige, at hjælp efter loven tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Serviceoven stiller ikke krav om, at der skal foreligge en ansøgning fra en borger, for at kommunen kan behandle en sag vedrørende hjælp til den pågældende. Kommunen har generelt pligt til at reagere på oplysninger/viden, der indikerer, at en borger kan have brug for hjælp og støtte efter serviceovens bestemmelser. Det kan fx – udover oplysninger fra borgeren selv eller dennes pårørende – være oplysninger fra borgerens egen læge, viden/oplysninger, som er tilgået de forebyggende medarbejdere i forbindelse med et forebyggende hjemmebesøg efter serviceovens § 79 a eller oplysninger fra sygehuset i forbindelse med udskrivning af en borger til eget hjem.

Den generelle bestemmelse om afgørelser om tilbud efter serviceoven er for så vidt angår afgørelse om hjælp efter §§ 83, 83 a og 86 suppleret af bestemmelser i serviceovens § 88, stk. 1, samt § 89. Det er således fastsat i serviceovens § 88, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om hjælp efter §§ 83, 83a og 86, samt at alle anmodninger om hjælp efter § 83 skal ske ved en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp til de opgaver, borgeren ikke selv kan udføre.

Efter § 89 i serviceoven skal ansøgeren i forbindelse med afgørelsen om hjælp efter serviceovens kapitel 16 skriftligt oplyses om, hvilken hjælp der er bevilget. Kommunalbestyrelsen kan ved mindre, begunstigende justeringer i hjælpen undlade at fremsende en ny skriftlig oplysning herom til borgeren.

Det følger endvidere af § 90, stk. 1, i serviceoven, at hjælp efter serviceovens §§ 83 og 86 skal leveres i overensstemmelse med den afgørelse, kommunalbestyrelsen har truffet efter lovens §§ 88 og 89. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den tildelte hjælp efter § 83 leveres inden for en rimelig frist, hvis leverandører ikke kan overholde de aftaler, der i forbindelse med afgørelsen efter § 88, stk. 1, er indgået om levering af hjælpen. Efter § 90, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelsen om hjælp efter § 83 oplyse modtageren af hjælpen om, hvor hos myndigheden denne kan rette henvendelse, hvis den tildelte hjælp ikke leveres i overensstemmelse med afgørelsen.

3.5.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Med den politiske aftale om reform på ældreområdet foreslås grundlæggende ændringer af de lovgivningsmæssige forpligtelser, der vedrører kommunernes styring, tildeling og udmøntning af ældreplejen, så hjælpen i vidt omfang vil skulle gives som helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb. Aftalepartierne bag den politiske aftale er enige om, at indførelse af helhedspleje og borgernær visitation er en forudsætning for en ældrepleje med mere selvbestemmelse, fleksibilitet og sammenhæng.

Det fremgår af den politiske aftale, at helhedspleje betyder, at hjælpen skal tilbydes som et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der gør det muligt at tilpasse hjælpen løbende ud fra borgerens aktuelle fysiske, psykiske og sociale behov. Dette skal i medfør af den politiske aftale ske inden for få rummelige pleje- og omsorgsforløb og i dialog mellem medarbejderen, den ældre samt eventuelle pårørende, således at der sikres fleksibilitet og individuel tilpasning af hjælpen. Dette skal ifølge den politiske aftale understøtte bevægelsen mod mere tillid til medarbejdere og ledelse, hvor den enkelte medarbejder i ældreplejen får flere muligheder, større ansvar og medbestemmelse.

Efter de gældende regler i servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1 og 2, stk. og 2, § 83 a og § 86 ydes en række af ældreplejens kerneydelser (personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, rehabiliteringsforløb og genoptræning) som enkeltydelser til modtageren.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet foreslår i overensstemmelse med aftalen om en reform af ældreområdet, at ældreplejens kerneydelser fremover vil skulle tildeles til en borger i form af et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb, som vil udgøre en ramme for hjælpen til modtageren. Den konkrete beslutning om hjælpens udmøntning hos modtageren vil fra gang til gang skulle træffes af de udførende medarbejdere - inden for rammerne af det tildelte forløb - i dialog med den enkelte modtager ud fra dennes aktuelle behov og ønsker.

Med indførelse af det foreslåede begreb ”helhedspleje” som et centralt element i den nye tilgang til ældreplejen, er det – i overensstemmelse med den politiske aftale - hensigten at tydeliggøre, at ældreplejen, og måden hjælpen leveres på, vil skulle baseres på en grundlæggende helhedstænkning i forhold til den enkelte borgers samlede livssituation og udviklingen heri. Det vil indebære, at der vil skulle anlægges en generel helhedsorienteret tilgang til indsatsen over for den enkelte borger, som vil skulle afspejles i, at hjælpen tilrettelægges og udføres som et sammenhængende forløb frem for levering i enkeltydelser.

Bag forslaget om indførelse af begrebet om helhedspleje ligger for det første et ønske fra aftalepartierne om at tydeliggøre, at ældreplejen, og måden hjælpen leveres på, vil skulle baseres på en grundlæggende helhedstænkning i forhold til den enkelte borgers samlede livssituation og udviklingen heri.

Dvs. en generel helhedsorienteret tilgang i blikket på den enkelte borger, og som vil skulle afspejles i, at hjælpen tilrettelægges og udføres som et sammenhængende forløb frem for levering i enkeltydelse. For det andet sigter helhedsplejebegrebet på at understøtte et ønske om at sikre kontinuitet i hjælpen til den enkelte borger, og hvor det især er ønsket, at det er de samme medarbejdere, som kender borgeren, der kommer i borgerens hjem.

Derfor er det også et centralt element i lovforslaget, at hjælpen i de foreslåede pleje- og omsorgsforløb vil skulle kunne leveres af én og samme leverandør – offentlig som privat leverandør. Ved at det er én og samme leverandør, der vil få ansvaret for at levere den samlede hjælp, vil det understøtte en større sammenhæng og kontinuitet i hjælpen, herunder bidrage til færrest mulige forskellige medarbejdere i borgerens hjem.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at det er en grundlæggende forudsætning i den politiske aftale, at det ikke er hensigten med en ny ældrelov at ændre på selve indholdet i hjælpen, der gives til borgerne, men at ændre i selve måden hjælpen tilrettelægges og udføres på.

Udgangspunktet for hjælpen i helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb vil således skulle være de samme kerneydelser, som efter gældende ret skal leveres efter servicelovens §§ 83, stk. 1, nr. 1 og 2, og §§ 83 a og 86.

Det fremgår af den politiske aftale, at helhedspleje betyder, at hjælpen skal tilbydes som et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der gør det muligt at tilpasse hjælpen løbende ud fra borgerens aktuelle fysiske, psykiske og sociale behov. På den baggrund er det ministeriets vurdering, at lovforslaget vil skulle afspejle, at tilbud om et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb vil skulle gives til personer, der dels er omfattet af lovforslagets målgruppe [jf. § 2, stk. 1 og 2], og dels har behov for hjælp og støtte i den daglige livsførelse på grund af nedsat fysisk, psykisk eller social funktionsevne.

Det fremgår endvidere af den politiske aftale, at det i forbindelse med visitationen og den forvaltningsretlige afgørelse om tildeling af et pleje- og omsorgsforløb vil fremgå, på hvilket fagligt grundlag afgørelsen er truffet, og hvad borgeren kan forvente af et pleje- og omsorgsforløb. Den politiske aftale fastslår tillige, at borgeren således – i overensstemmelse med forvaltningslovens krav til begrundelser – skal kunne se en forklaring på, hvorfor der er tildelt det relevante forløb og hvilke hensyn og oplysninger, der ligger bag. På den måde skal der ifølge aftalen være gennemsigtighed for den enkelte borger.

Lovforslagets regulering af tilbud om et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb indeholder på den baggrund tillige krav om skriftlig afgørelse, ligesom det fremhæves, at væsentlige ændringer i borgerens behov, som ikke kan rummes inden for det tildelte forløb, indebærer, at der skal træffes en ny forvaltningsretlig afgørelse.

3.5.3. Den foreslåede ordning

UDKAST

Med lovforslagets § 10, stk. 1 foreslås, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilbyde et rummeligt og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, som vil muliggøre en løbende tilpasning af hjælp og støtte inden for det tildelte forløb i takt med udviklingen i modtagerens behov.

Forslaget indebærer, at ældreplejens kerneydelser vil skulle tildeles i form af kommunalt fastsatte rummelige pleje- og omsorgsforløb, som vil udgøre en ramme for hjælpen, og hvor den konkrete beslutning om hjælp fra gang til gang træffes af de udførende medarbejdere i dialog med den enkelte modtager ud fra dennes aktuelle behov og ønsker, jf. lovforslagets § 11.

Frem for opdeling i standardiserede enkelttydelser vil der efter det foreslåede § 10, stk. 1, skulle tildeles ét forløb, hvor der vil skulle være plads til løbende at justere i hjælpen uden at skulle forbi visitationen hver gang. Det betyder også, at borgeren fremover ikke længere vil skulle visiteres til en bestemt form for hjælp, fx rengøring af badeværelse, men til et konkret forløb, fx et forløb med hjælp til praktiske opgaver i hjemmet, og som derved kan rumme udviklingen i modtagerens behov, uden at der skal træffes en ny forvaltningsretlig afgørelse hver gang.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at der vil være tale om tildeling af ét forløb. Kommunalbestyrelsen vil således ikke kunne tildele flere forløb samtidig til samme modtager.

Målgruppen for tilbud om et rummeligt og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb er efter den foreslåede § 10, stk. 2, personer, som er omfattet af ældrelovens målgruppe, jf. lovforslagets § 2, og som på grund af nedsat fysisk, psykisk eller social funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldring, har brug for hjælp og støtte i den daglige livsførelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil, se lovforslagets pkt. 3.2 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget skelnes der ikke mellem, om der er tale om en midlertidig eller varig funktionsnedsættelse. Det afgørende er, om der er brug for hjælp og støtte som følge af den nedsatte funktionsevne.

Det foreslås med lovforslagets § 10, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe en skriftlig afgørelse om tilbud om et pleje- og omsorgsforløb efter stk. 1.

Forslaget vil indebære, at det er kommunalbestyrelsen – eller den kommunale myndighed, som kommunalbestyrelsen har delegeret kompetencen til (visitationen) – der indledningsvist vil skulle træffe en forvaltningsretlig afgørelse om, hvorvidt borgeren vurderes at have behov for hjælp og støtte i den daglige livsførelse.

Dette vil indebære, at kommunens afgørelse lige som efter gældende ret vil skulle leve op til de forvaltningsretlige krav om sagens oplysning, begrundelse samt partshøring m.v. Afgørelsen vil skulle baseres på en faglig vurdering af borgerens aktuelle behov og ressourcer, hvilket som i dag vil

UDKAST

skulle ske på baggrund af de oplysninger, der vurderes at være nødvendige og tilstrækkelige. Dette kan fx være borgerens egne og eventuelle pårørendes oplysninger om, hvilke opgaver borgeren ikke længere kan udføre pga. den nedsatte funktionsevne, lægefaglige vurderinger og andre relevante oplysninger, som understøtter vurderingen af borgerens behov for hjælp.

Forslaget om at tildele et rummeligt og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb som led i borgernær visitation, som vil muliggøre en løbende tilpasning af hjælp og støtte inden for det tildelte forløb i takt med udviklingen i modtagerens behov, vil indebære, at justeringer i hjælpen som følge af ændringer i modtagerens behov fra gang til gang som udgangspunkt vil skulle kunne imødekommes inden for det tildelte forløb, uden at der skal træffes en ny afgørelse.

Skulle der opstå væsentlige ændringer i modtagerens behov, som vurderes ikke at kunne rummes inden for det tildelte pleje- og omsorgsforløb efter lovforslagets § 10, stk. 1, vil der i medfør af forslaget § 10, stk. 3, 2. pkt. skulle træffes en ny forvaltningsretlig afgørelse, hvor borgerens samlede situation vil skulle vurderes på ny med henblik på tildeling af et andet forløb, der bedre vil kunne rumme de ændrede behov.

Det må antages, at det i mange tilfælde vil være de medarbejdere, der kommer i borgerens hjem, eller borgeren selv og eventuelle pårørende, der vil blive opmærksomme på, om der er væsentlige ændringer i borgerens behov i forhold til det tildelte forløb, og derfor tager kontakt til den kommunale myndighed (visitationen) med henblik på en samlet genvurdering og ny forvaltningsretlig afgørelse. Derudover vil det også kunne være via den praktiserende læge eller i forbindelse med udskrivning fra sygehus, at det vil blive konstateret, at der er behov for en genvurdering af hjælpen til en borger.

Ændringer i en borgers behov vil både kunne være i op- og nedadgående retning. Dvs. at vurdering af behovet for et skift af pleje- og omsorgsforløb fx både kan gå på, om borgeren bør tildeles et større forløb med flere typer af indsatser, eller - modsat - et mindre forløb med færre indsatser, fordi borgerens situation er forbedret, fx som følge af en træningsindsats.

Det vil i sidste ende være den kommunale myndighed, der har ansvaret for at træffe afgørelsen, som på baggrund af sagens oplysning skal vurdere, om der er tale om væsentlige ændringer i borgerens behov, som ikke kan rummes inden for det tildelte forløb, og som på den baggrund træffer afgørelse om, hvorvidt borgeren skal tildeles et nyt forløb eller ej. Hvis borgeren får afslag på skift af pleje- og omsorgsforløb, vil det også være at betragte som en afgørelse.

Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper om afgørelser i skønsbaserede sager, at afgørelsen efter forslaget § 10, stk. 3, jf. stk. 1, vil

skulle træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov og ressourcer.

Den foreslåede ordning skal endvidere ses i sammenhæng med den del af den politiske aftale, der vedrører indførelse af et nyt tværkommunalt tilsyn, som fremsættes i et selvstændigt lovforslag parallelt med fremsættelse af nærværende lovforslag. Derudover skal den foreslåede ordning ses i sammenhæng med nærværende lovforslags § 26 om det personrettede tilsyn. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 10 og bemærkningerne hertil, se lovforslagets pkt. 3.5.

3.6. Den konkrete tilrettelæggelse og udførelse af helhedspleje i form af et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb

3.6.1. Gældende ret

Af servicelovens § 1, stk. 3, 2. pkt., fremgår det, at hjælp efter serviceloven tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætning og i samarbejde med den enkelte borger.

Der er i dag ikke fastsat specifikke krav til, hvordan hjælpen efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1 (personlig hjælp og pleje) og 2 (hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, og § 83 a (rehabiliteringsforløb) og § 86 (genoptræning) skal tilrettelægges og udføres.

Det følger dog af servicelovens § 83 a, stk. 2, at rehabiliteringsforløb skal tilrettelægges og udføres helhedsorienteret og tværfagligt, og at kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for rehabiliteringsforløbet i samarbejde med den enkelte modtager af forløbet.

3.6.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Med aftalen om en ældrereform er aftalepartierne enige om, at der skal indføres helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb som en forudsætning for en ældrepleje med mere selvbestemmelse, fleksibilitet og sammenhæng.

Hjælpen til ældre skal kunne tilbydes som et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der gør det muligt at tilpasse hjælpen løbende ud fra borgerens aktuelle fysiske, psykiske og sociale behov. Det vil løbende og fleksibelt skulle ske inden for få rummelige pleje- og omsorgsforløb og i dialog mellem medarbejderen, den ældre og pårørende, der sikrer fleksibilitet og individuel tilpasning.

Dette vil understøtte en bevægelse mod mere tillid til medarbejdere og ledelse, hvor den enkelte medarbejder i ældreplejen får flere muligheder,

større ansvar og medbestemmelse, som er i overensstemmelse med aftalen om en ældrereform.

Social-, Bolig-, og Ældreministeriet foreslår i overensstemmelse med aftalen om en ældrereform, at der i ældreloven fastsættes de overordnede rammer for den nye tilgang til tilrettelæggelse og udførelse af den konkrete hjælp til ældre.

Hjælpen vil skulle ydes til modtageren på baggrund af en dialog mellem den udførende medarbejder og modtageren af hjælpen og ud fra en faglig vurdering af modtagerens aktuelle behov og ressourcer.

Tilrettelæggelse og udførelse af hjælpen vil desuden skulle gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte. Hjælpen vil – ligesom i dag – ikke kun skulle have sigte på at kompensere for modtagerens nedsatte funktionsevne, men også på – der, hvor det er muligt - at understøtte den enkelte borger/modtager af hjælp i at forblive selvhjulpne og uafhængige af hjælp så længe som muligt (hjælp til selvhjælp).

Det er desuden centralt, at tilrettelæggelse og udførelse af det tildelte pleje- og omsorgsforløb ude hos den enkelte vil skulle tage afsæt i en helhedsorienteret indsats med blik på den enkelte modtagers samlede livssituation, tværfaglighed, Kontinuitet, fleksibilitet og sammenhæng i hjælpen med færrest mulige forskellige hjælpere i hjemmet og modtagerens selvbestemmelse og løbende indflydelse på hjælpen.

3.6.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 11 fastsættes de overordnede rammer for, hvordan den konkrete hjælp og støtte i et tildelt pleje- og omsorgsforløb vil skulle tilrettelægges og udføres. Den foreslåede bestemmelse er central i forhold til den forandring i forhold til ældreplejens tilrettelæggelse og udførelse, som nærværende lovforslag har til formål at tilvejebringe/understøtte.

Med fastsættelse af sådanne rammer for, hvorledes medarbejderen vil skulle udmønte den afgørelse, der vil være blevet truffet efter den foreslåede bestemmelse i § 8, vil der være tale om at fastsætte rammerne for den faktiske forvaltningsvirksomhed, som medarbejderen vil skulle udøve. De almindelige uskrevne forvaltningsretlige principper om bl.a. saglighed og lighed og om god forvaltningsskik vil herudover skulle iagttages af medarbejderen.

Forslaget om indførelse af helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb betyder, at beslutningerne om, hvilken hjælp, den enkelte borger har brug for fra gang til gang, bliver løbende og fleksibelt truffet ude hos borgeren og i dialog mellem denne og den medarbejder, der kommer i borgerens hjem. Det indebærer, at det også er i dialogen mellem medarbejderen og den enkelte borger, at der inden for det tildelte forløb kan ske fleksible justeringer af hjælpen – både i op- og nedadgående retningen - fra gang til gang ud fra en vurdering af borgerens

UDKAST

aktuelle behov og ressourcer. Disse løbende og fleksible beslutninger vil være at betragte som faktisk forvaltningsvirksomhed og omfattes derfor ikke af kravet om, at der skal træffes en forvaltningsretlig afgørelse med klageadgang til Ankestyrelsen. Er borgeren ikke tilfreds med de faglige vurderinger vedrørende den aktuelle hjælp, har borgeren – ligesom i dag – mulighed for at klage til kommunalbestyrelsen og borgmesteren.

Der henvises i øvrigt til lovforslag om tilsyn med ældreomsorg og pleje (Ældretilsynsloven), som fremsættes parallelt med nærværende lovforslag.

Med den foreslåede bestemmelse fastsættes de grundlæggende krav til, hvordan hjælpen i det tildelte pleje- og omsorgsforløb vil skulle udmøntes. Hvor den konkrete hjælp fra gang til gang løbende vil skulle besluttes ude hos borgeren/modtageren af hjælpen på baggrund af en dialog mellem den udførende medarbejder og modtageren af hjælpen og ud fra en faglig vurdering af modtagerens aktuelle behov og ressourcer.

Som en grundlæggende præmis foreslås det i § 11, stk. 2, at tilrettelæggelse og udførelse af hjælpen vil skulle gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte. Forslaget indebærer, at hjælpen – ligesom i dag – ikke kun vil sigte på at kompensere for borgerens nedsatte funktionsevne, men også på – der, hvor det er muligt - at understøtte den enkelte borger/modtager af hjælp i at forblive selvhjulpne og uafhængige af hjælp så længe som muligt (hjælp til selvhjælp).

Derudover foreslås det, at tilrettelæggelse og udførelse af det tildelte pleje- og omsorgsforløb ude hos den enkelte vil skulle tage afsæt i følgende tilgang:

- 1) En helhedsorienteret indsats med blik for den enkelte modtagers samlede livssituation.
- 2) Tværfaglighed.
- 3) Kontinuitet, fleksibilitet og sammenhæng i hjælpen med færrest mulige forskellige hjælpere i hjemmet, samt
- 4) Modtagerens selvbestemmelse og løbende indflydelse på hjælpen.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med § 5 i lovforslaget, og hvor det foreslås, at hjælpen som led i helhedspleje skal gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte. Det kan bl.a. bestå i at yde støtte, råd og vejledning, der kan hjælpe borgeren til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare funktionsniveauet længst muligt. Den forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende tilgang bør derudover bl.a. indebære, at de udførende medarbejdere vil have fokus på forebyggelse af ensomhed og social isolation og deraf afledt risiko for tab af funktionsevne m.v. Medarbejderne vil eksempelvis kunne henlede borgerens opmærksomhed på relevante tilbud om deltagelse i sociale og meningsfulde aktiviteter og fællesskaber lokalt i regi af frivillige organisationer m.v. Det kan tillige være relevant for borgeren at få viden om aktiviteter og tilbud i frivilligt regi, som har fokus på fx fysisk træning og lignende aktiviteter.

3.7. Plejetestamenter

3.7.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 83, stk. 8, skal kommunen ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en person med en demensdiagnose så vidt muligt respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamenter). I et plejetestamente vil man kunne tilkendegive, hvordan man ønsker at blive plejet for fremtiden. Et plejetestamente kan fx indeholde oplysninger om madvaner, påklædning, hygiejne samt dagligvaner i øvrigt.

Formålet er at understøtte muligheden for, at mennesker med en demensdiagnose kan tage ansvar for eget liv, mens de endnu er i stand til det.

Der er ikke et krav om, at plejetestamentet skal oprettes på en officiel formular eller skal underskrives af en notar. Plejetestamenter vil således også kunne fremgå af fx en lyd- eller videooptagelse.

Det følger af forarbejderne til den gældende bestemmelse, at denne indebærer, at kommunen – i praksis ofte pleje- og omsorgspersonalet – så vidt muligt skal tilrettelægge pleje og omsorg m.v. med respekt for de vejledende tilkendegivelser, som en person med en demensdiagnose har formuleret omkring fremtidige ønsker for bolig, pleje og omsorg.

Kommunen har ikke pligt til at følge tilkendegivelserne, og den person, der har tilkendegivet sine ønsker for fremtiden vedrørende bolig, pleje og omsorg, har heller ikke et retskrav på, at tilkendegivelserne bliver fulgt. Tilkendegivelserne for fremtiden er vejledende. Det vil altid være kommunen/plejepersonalet, der – i samarbejde med eventuelle pårørende – i sidste ende afgør, hvilken hjælp der skal gives og hvordan. Eksempelvis kan forholdene for den pågældende have ændret sig, siden ønskerne blev formuleret, således at det vil stride imod den pågældendes tarv at følge tilkendegivelserne i plejetestamentet. Personalet må i så fald – evt. i samråd med pårørende – vurdere, hvad der er bedst for den pågældende person.

En person med en demensdiagnose tager som udgangspunkt selv stilling til egne forhold i alle de situationer, hvor pågældende er i stand til det og har forståelse for, hvad det drejer sig om. Giver den pågældende person udtryk for sin vilje, uanset hvordan dette udmønter sig, skal dette så vidt muligt respekteres. Det gælder også i de tilfælde, hvor den aktuelle tilkendegivelse ikke er i overensstemmelse med en tilkendegivelse i et plejetestamente eller i tilfælde, hvor andre er uforstående over for den pågældendes beslutning.

Et plejetestamente kan ikke bruges til, at man på forhånd tilkendegiver, at der må bruges magt i forbindelse med fx personlig pleje. Man kan heller ikke via et plejetestamente betinge sig ret til at blive boende hjemme eller i

et bestemt botilbud/boform, ligesom man heller ikke via et plejetestamente kan fravige servicelovens regler om magtanvendelse i forbindelse med flytning. Uanset hvad der står i plejetestamentet, kan kommunen flytte den pågældende borger, hvis betingelserne om flytning uden samtykke er opfyldt.

Endelig kan et plejetestamente heller ikke bruges til at udtrykke ønsker, der er omfattet af regler, som regulerer livstestamente, behandlingstestamente o.l. Fx vil et ønske om ikke at få livsforlængende behandling skulle fremsættes efter reglerne herom i sundhedsloven.

3.7.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Kommunerne skal i dag – så vidt muligt – i medfør af servicelovens § 83, stk. 8, tilrettelægge pleje og omsorg m.v. med respekt for de vejledende tilkendegivelser, som en person med en demensdiagnose har formuleret omkring fremtidige ønsker for bolig, pleje og omsorg.

Ministeriet er af den opfattelse, at denne retstilstand bør videreføres uændret.

3.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 12, at kommunen ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. efter § 10 for en person med en demensdiagnose så vidt muligt skal respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamente).

Det foreslåede vil medføre, at den hidtil gældende retstilstand videreføres uændret.

Det vil således ikke være et krav, at plejetestamentet skal oprettes på en officiel formular eller skal underskrives af en notar. Plejetestamenter vil således også kunne fremgå af fx en lyd- eller videooptagelse.

Bestemmelsen vil indebære, at kommunen – i praksis ofte pleje- og omsorgspersonalet – så vidt muligt skal tilrettelægge pleje og omsorg m.v. med respekt for de vejledende tilkendegivelser, som en person med en demensdiagnose har formuleret omkring fremtidige ønsker for bolig, pleje og omsorg.

Kommunen vil ikke have pligt til at følge tilkendegivelserne, og den person, der har tilkendegivet sine ønsker for fremtiden vedrørende bolig, pleje og omsorg, vil heller ikke have et retskrav på, at tilkendegivelserne bliver fulgt. Tilkendegivelserne for fremtiden vil være vejledende. Det vil altid være kommunen/plejepersonalet, der – i samarbejde med eventuelle pårørende – i sidste ende skal afgøre, hvilken hjælp der skal gives og hvordan. Eksempelvis vil forholdene for den pågældende kunne have ændret sig, siden ønskerne blev formuleret, således at det ville stride imod den pågældendes tarv at følge tilkendegivelserne i plejetestamentet. Personalet

må i så fald – evt. i samråd med pårørende – skulle vurdere, hvad der vil være bedst for den pågældende person.

En person med en demensdiagnose vil som udgangspunkt selv kunne tage stilling til egne forhold i alle de situationer, hvor pågældende er i stand til det og har forståelse for, hvad det drejer sig om. Hvis den pågældende person måtte give udtryk for sin vilje, uanset hvordan dette måtte udmønte sig, vil dette så vidt muligt skulle respekteres. Det vil også gælde i de tilfælde, hvor den aktuelle tilkendegivelse ikke måtte være i overensstemmelse med en tilkendegivelse i et plejetestamente eller i tilfælde, hvor andre er uforstående over for den pågældendes beslutning.

Et plejetestamente vil ikke kunne bruges til, at man på forhånd tilkendegiver, at der må bruges magt i forbindelse med fx personlig pleje. En person vil heller ikke via et plejetestamente kunne betinge sig ret til at blive boende hjemme eller i et bestemt botilbud/boform, ligesom man heller ikke via et plejetestamente vil kunne fravige servicelovens regler om magtanvendelse i forbindelse med flytning. Uanset hvad der står i plejetestamentet, vil kommunen kunne flytte den pågældende borger, hvis betingelserne om flytning uden samtykke måtte være opfyldt.

Endelig kan et plejetestamente heller ikke bruges til at udtrykke ønsker, der er omfattet af sundhedslovens regler om fravalg af behandling eller oprettelse af et behandlingstestamente.

3.8. Madudbringning og madordning

3.8.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1-3, skal kommunalbestyrelsen tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og madservice. Tilbuddene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver, jf. servicelovens § 83, stk. 2.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, hvormed servicelovens § 83, stk. 1, nr. 3 blev indført, jf. Folketingstidende 2009-2010, tillæg A, L 165 som fremsat, s. 7, at det overordnede formål med madservice er, at modtageren får tilbudt et dagligt måltid mad til en rimelig pris, tilpasset den enkeltes behov. Det er således en central del af den borgernære service i kommunerne, at borgere, som har vanskeligt ved at klare sig selv, kan få tilbudt ernæringsrigtig mad.

Det fremgår derudover af bemærkningerne, jf. Folketingstidende 2009-2010, tillæg A, L 165 som fremsat, s. 6, at der skelnes imellem tilbud om madservice til henholdsvis beboere i plejeboliger mv. og til borgere i eget hjem.

UDKAST

Borgere i eget hjem, der tilbydes madservice efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 3, er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør af madservice. Det frie valg betyder, at kommunalbestyrelsen har pligt til at etablere rammerne for, at modtageren kan vælge mellem forskellige godkendte leverandører af madservice, jf. servicelovens §§ 91 og 92. Samtidig betyder det, at området er konkurrenceudsat. Det er hensigten, at frit leverandørvalg skal give modtagerne mulighed for at vælge mellem både madserviceleverandører og menuvariationer.

Tilbuddet om madservice til beboere i plejeboliger og lignende boligenheder omfatter alle døgnets måltider. Tilbuddet er ikke omfattet af reglerne om frit leverandørvalg jf. servicelovens § 93.

For borgere i eget hjem er en madserviceordning et tilbud, der enten udbringes til modtagerens eget hjem, eller som modtageren kan afhente eller indtage hos madserviceleverandøren, såsom et dagcenter, kro eller lignende.

Med hjemmel i lov om social services § 161, stk. 4, har ældreministeren udstedt bekendtgørelse nr. 1481 af 8. december 2023 om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter §§ 79, 83 og 84 i lov om social service, hvorefter der er fastsat regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, at kommunalbestyrelsen ved fastsættelse af betalingen højst kan medregne kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, der kan henføres til produktion og levering af tilbuddet.

Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsens § 1, sk. 2, at betaling for madservice efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 3, maksimalt kan udgøre 4.113 kr. pr. måned (2024-niveau) for fuld forplejning for beboere i plejebolig og plejehjem, botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108 og lignende boligenheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale, herunder friplejeboliger. Det fremgår derudover, at beløbet reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten.

Det fremgår af § 1, stk. 2, i bekendtgørelsen, at modtagere af madservice efter § 83, stk. 1, nr. 3, i lov om social service, som er omfattet af frit valg af leverandør efter § 91 i lov om social service, skal tilbydes mindst ét dagligt måltid mad i form af en hovedret til maksimalt 61 kr. (2024-niveau) pr. måltid uanset borgerens valg blandt de leverandører, der indgås aftale med. Beløbet reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten.

Borgeren visiteres til madservice af den kommunale myndighed på baggrund af en konkret og individuel vurdering af behovet for denne hjælp.

Det har givet anledning til tvivl, om borgere, der kan deltage i madlavningen med støtte i eget hjem, skal bevilges madservice efter servicelovens § 83,

UDKAST

stk. 1, nr. 3, eller om der i stedet skal tildeles borgeren praktisk støtte til madlavning i hjemmet efter § 83, stk. 1, nr. 2.

I principmeddelelse 11-19 fandt Ankestyrelsen, at borgere, der kan deltage i madlavningen med støtte, ikke skal bevilges madserviceordning, men i stedet praktisk støtte til madlavning i hjemmet efter § 83, stk. 1, nr. 2. Det er efter afgørelsen ikke en forudsætning, at borgeren kan deltage i alle dele af madlavningen. Kommunalbestyrelsen kan derfor kun bevilge madservice til borgere, som ikke kan udføre nogle dele af de nødvendige opgaver i forbindelse med madlavning. Dette er begrundet med, at støtte efter servicelovens bestemmelse om praktisk hjælp og personlig pleje skal gives som hjælp til selvhjælp og kun til nødvendige opgaver i hjemmet. Personen skal i videst muligt omfang deltage i udførelsen af de opgaver, der gives hjælp til.

3.8.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

I dag produceres maden, der indgår i madservice til borgere i deres eget hjem, normalt enten udenfor modtagerens hjem og bringes til modtagerens hjem, eller maden afhentes eller indtages af modtageren hos de af kommunalbestyrelsen godkendte madserviceleverandører. Det er kendetegnende for udviklingen i tilbud om madserviceordninger, at hjælpen gradvist har ændret karakter fra madlavning udført i modtagerens hjem til at bestå i madudbringningsordninger.

Det er efter Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsens forpligtigelse til at tilbyde ernæringsrigtig mad til borgere, der har behov herfor, og som har vanskeligt at klare sig selv tydeliggøres. Ministeriet finder derfor, at der bør være en tydelig sondring mellem ældrelovens tilbud om madudbringning og madordning som afspejler, hvordan området tilrettelægges i dag.

Social-, Bolig og Ældreministeriet finder det desuden væsentligt, at kommunerne skal kunne drage nytte af, at maden kan produceres udenfor hjemmet, og at kommunens medarbejdere dermed ikke som i dag skal kunne forpligtes til at yde praktisk støtte til madlavning i hjemmet, for at aflaste personalet mens de varetager andre opgaver. Det skal understøtte, at der frigives tid til kerneopgaven.

Det foreslås med ældreloven, at der skal indføres helhedspleje. Dermed vil retstilstanden, som fremgår af principafgørelsen, ikke længere gælde.

Det er på den anden side ministeriets opfattelse, at kommunalbestyrelsen skal have frihed til at kunne vælge at tilrettelægge madordningen på en måde, hvor maden produceres i modtagerens eget hjem. I så fald vil madlavningen skulle betragtes som hjælp og støtte til nødvendige praktiske

opgaver i hjemmet som en del af helhedspleje efter den foreslåede § 9. Det er derudover efter Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering behov for at tydeliggøre, at borgere, der bor på plejehjem og lignende botilbud, skal tilbydes en madordning, som skal kunne indeholde alle døgnets måltider. Der vil ikke stilles krav om, at måltiderne for disse borgere, der bor på plejehjem og lignende botilbud skal være produceret udenfor hjemmet, da de ofte har tilknyttede fælleskøkkener, men det vil være op til det enkelte plejehjem at tilrettelægge, hvordan forplejningen skal tilrettelægges.

3.8.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 13 i ældreloven, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilbyde madudbringning til borgere, som bor i eget hjem, og som ikke selv kan udføre madlavningen på grund af nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldringen.

Madudbringning vil dermed være et tilbud, der enten udbringes til borgerens eget hjem, eller som borgeren kan afhente eller indtage hos madserviceleverandøren. Formålet med madudbringning vil fortsat være, at borgere får tilbudt ernæringsrigtig mad til en rimelig pris. Det er med det foreslåede hensigten, at madudbringning fortsat vil skulle være omfattet af frit leverandørvalg og egenbetaling. Hvis kommunalbestyrelsen skulle vælge at tilrettelægge hjælpen på en måde, hvor maden produceres i modtagerens eget hjem, vil madlavningen betragtes som hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet som en del af helhedspleje efter ældrelovens § 11. Kommunalbestyrelsen kan som en del af den praktiske hjælp lave maden i borgerens eget hjem på baggrund af en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for denne hjælp.

Det foreslås med § 14 i ældreloven, at kommunalbestyrelsen tilbyder beboere i plejeboliger og lignende boligenheder madordningen som omfatter alle døgnets måltider. Dermed videreføres retstilstanden for madordning for plejeboliger og lignende boligenheder. Formålet med madordningen vil fortsat være, at borgere får tilbudt mad til en rimelig pris tilpasset den enkeltes behov. Der vil derudover fortsat være egenbetaling til madudbringning og madordning. Med forslaget der er sket en tydeliggørelse af ordningen på tværs af de forskellige persongrupper i overensstemmelse med intentionerne i aftalen om reform på ældreområdet om, at loven skal forenkles og være lettere at administrere for kommuner.

3.9. Robotstøvsuger

3.9.1. Gældende ret

Efter § 113 i serviceloven, skal kommunalbestyrelsen yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke

UDKAST

ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo. Der kan kun ydes hjælp, når udgiften er over 500 kr. og hjælpen udgør 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art. Hvis forbrugsgodet udelukkende fungerer som et hjælpemiddel til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne, betaler kommunen de fulde anskaffelsesudgifter.

Det fremgår af § 112, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne, 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Ved forbrugsgoder forstås produkter, som forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug med den almindelige befolkning som målgruppe. Sådanne produkter er således ikke fremstillet specielt til at afhjælpe en nedsat funktionsevne, men kan dog i en række tilfælde udgøre den kompensation, som personer med nedsat funktionsevne har behov for. Det gælder for eksempel situationer, hvor husholdningsredskaber, køkkenmaskiner og andre hårde hvidevarer så som vaskemaskiner, tørretumblere, opvaskemaskiner og lignende bevirker, at den pågældende kan udføre dagligdags funktioner, den pågældende ellers ikke ville være i stand til uden hjælp.

Formålet med, at hjælpen udgør 50 pct. af prisen på et standardforbrugsgode, er at undgå overkompensation. En række forbrugsgoder er efterhånden så almindeligt udbredt, at de normalt må forventes at forefindes i ethvert hjem, som måtte ønske det. Da alle andre har tilsvarende udgifter, er der således ikke merudgifter for personen med nedsat funktionsevne forbundet med anskaffelsen.

I principmeddelelse 36-22 om forbrugsgoder fandt Ankestyrelsen, at en robotstøvsuger skulle betragtes som et forbrugsgode, som normalt indgår i sædvanligt indbo.

Det fremgår af principmeddelelsen, at forbrugsgoder omfatter produkter, der bliver fremstillet og forhandlet bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed. Produktet er derfor ikke fremstillet specielt til at afhjælpe en nedsat funktionsevne, som det er tilfældet med hjælpemidler, men kan i en række tilfælde udgøre den kompensation, som personer med nedsat funktionsevne har behov for.

Det fremgår endvidere af meddelelsen, at der ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo, og som normalt forefindes i ethvert hjem, der måtte ønske det. Hvilke forbrugsgoder, der indgår i sædvanligt indbo, bliver løbende ændret i takt med den almindelige samfundsudvikling

Ankestyrelsen anfører i principmeddelelsen, at ved vurderingen af om et forbrugsgode er så almindeligt, at der ikke kan ydes hjælp til anskaffelsen

efter reglerne om forbrugsgoder, må der tages hensyn til udviklingen i den almindelige

levestandard og borgernes forbrugs- og levevaner. Derfor vil flere forbrugsgoder med tiden blive mere almindeligt udbredt og efterhånden blive betragtet som sædvanligt indbo.

Det følger af Ankestyrelsens praksis, at andet elektronisk udstyr i form af vaskemaskiner, opvaskemaskiner, tørretumblere, mikrobølgeovne og almindelige køkkenmaskiner er forbrugsgoder, der indgår i sædvanligt indbo.

3.9.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriers overvejelser

Det fremgår af aftale om reform på ældreområdet, at der vil blive indført en hjemmel, som kommunerne kan vælge at gøre brug af, hvis de ønsker at indkøbe og tildele robotstøvsugere til ældre, der som led i et tildelt pleje- og omsorgsforløb kan have behov herfor.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse, at egenbetaling for en robotstøvsuger kan være en forholdsvis stor udgift for visse ældre borgere, hvorfor kommunen skal kunne give støtte til køb eller udlåne robotstøvsugere, hvis de ønsker det. Derudover finder ministeriet, at brug af en robotstøvsuger kan bidrage til at skabe mere frihed og selvbestemmelse i borgerens liv, da robotstøvsugeren kan bruges på andre tidspunkter, hvor der ikke er personale til stede. Endelig er det ministeriets vurdering, at robotstøvsugere bør introduceres på en tryk og værdig vis og tage højde for borgerens behov.

3.9.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås som noget nyt i § 15, stk. 1, i ældreloven, at kommunalbestyrelsen kan vælge at yde hel eller delvis støtte til køb eller udlån af robotstøvsugere til personer, der modtager et pleje- og omsorgsforløb og er blevet tildelt rengøring med robotstøvsuger. Kommunen kan dermed vælge, om der skal ydes økonomisk støtte til en robotstøvsuger, eller om kommunen selv indkøber robotstøvsugere, som de efterfølgende udlåner til borgerne. Ved vurdering af størrelsen af støtten kan kommunen vælge at tage udgangspunkt i prisen på en almindelig standardrobotstøvsuger. Det forudsættes, at der ved tildeling af en robotstøvsuger som led i et pleje- og omsorgsforløb er taget hensyn til den enkelte persons behov og forudsætninger for at anvende en robotstøvsuger, herunder om der, ud fra borgerens funktionsniveau, kan køre en robotstøvsuger rundt i hjemmet og hvorvidt borgeren kan starte, tømme og rengøre robotstøvsugeren. Det vil være frivilligt for borgeren, om pågældende ønsker at modtage et tilbud om en robotstøvsuger. Hvis

kommunen har vurderet, at borgerens behov kan afhjælpes med robotstøvsuger, er kommunen ikke forpligtet til at yde manuel støvsugning.

Det foreslås videre i § 15, stk. 2, i ældreloven, at kommunalbestyrelsen tilrettelægger støtten og udlån, herunder udgifter til reparation og drift af robotstøvsugeren. Det betyder, at det er op til kommunen at beslutte, hvorvidt det er borgeren, der skal afholde udgifter til reparation og drift af robotstøvsugeren, som kommunen har ydet hel eller delvis støtte til køb til. Såfremt der er tale om udlån af en robotstøvsuger vil det i sagens natur være kommunalbestyrelsen, der er ansvarlig for drift og reparation.

3.10. Afløsning og aflastning samt midlertidigt ophold

3.10.1. Gældende ret

Det fremgår af servicelovens § 84, at kommunalbestyrelsen har pligt til at tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det fremgår videre af §84, stk. 2, at kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Afløsning gives i hjemmet, mens aflastning gives uden for hjemmet, f.eks. i form af tilbud om dag-, nat- eller døgnophold i plejehjem eller plejebolig. Varigheden af sådanne ophold er afhængige af formålet og kan f.eks. være jævnlige tilbagevendende weekend-ophold, ferieophold mv., ophold af flere måneders varighed mv. Denne form for aflastning kan udover praktisk hjælp omfatte ydelser i form af pleje/omsorg, socialpædagogisk hjælp, optræning, personlig ledsagelse, befordring, kost mv. Ved aflastningsophold foretages fradrag i tilskud til personlig og praktisk hjælp, jf. principafgørelse 62-15. Se desuden principafgørelse 3-18, der fastslår, at hjælpen kan bestå af hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, og af personlig hjælp, pleje og omsorg.

Formålet med bestemmelsen er at imødegå den både fysiske og psykiske belastning det kan være at passe en plejekrævende person i hjemmet. En familie eller person, der passer en pårørende med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i hjemmet skal derfor efter en konkret og individuel vurdering af behovet tilbydes afløsning eller aflastning efter §84. Denne hjælp kan være en forudsætning for, at den plejekrævende person kan blive boende i hjemmet.

Afløsning og aflastning kan gives uafhængigt af, om betingelserne for at få midlertidig eller varig hjælp efter § 83 er opfyldt. Se bemærkninger til lovforslagets pkt. 3.7.1 for yderligere beskrivelse af gældende ret for tildelingen af midlertidig eller varig hjælp efter servicelovens §83.

Personer, der bor alene, kan komme i en situation, hvor et midlertidigt ophold vil være den bedste løsning, hvis der skal ydes den optimale pleje og

UDKAST

omsorg. For eksempel kan ældre, der er udskrevet fra hospitalet efter et hoftebrud, have behov for lidt ekstra opsyn de første par uger. Eller det kan være en ældre med en dobbeltsidig lungebetændelse af en karakter, der ikke nødvendiggør hospitalsindlæggelse, men hvor den ældre føler sig utryk ved at være alene hjemme. Det kan også være en ældre, der har været udsat for en psykisk belastning i form af overfald eller andet. Der er efter § 84, stk. 2, alene tale om et tilbud, og borgeren kan derfor vælge ikke at tage imod tilbuddet, men i stedet få den eventuelt fornødne hjælp i egen bolig.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er forskel på kommunalbestyrelsens pligt efter henholdsvis stk. 1 og stk. 2. Kommunalbestyrelsen har således ikke, som efter § 84, stk. 1, pligt til at tilbyde et midlertidigt ophold i en almen plejebolig eller i en plejehjemsplads.

I medfør af bekendtgørelse om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter servicelovens §§ 79, 83 og 84 (betalingsbekendtgørelsen), jf. servicelovens § 161, kan der opkræves egenbetaling for ydelser efter servicelovens § 84 om aflastning, afløsning og midlertidigt ophold.

Er der imidlertid tale om kommunal sygepleje, gives dette efter sundhedslovgivningen. Efter sundhedslovens § 138 er kommunalbestyrelsen således ansvarlig for, at der ydes vederlagsfri kommunal sygepleje efter lægehenvielse til personer med ophold i kommunen.

Efter sundhedslovens § 140, stk. 1 og 2, tilbyder kommunalbestyrelsen også vederlagsfri genoptræning til personer, der efter udskrivning fra sygehus har et lægefagligt begrundet behov for genoptræning, jf. sundhedslovens § 84 om genoptræningsplaner. Kommunalbestyrelsens indsats tilrettelægges i sammenhæng med de kommunale træningstilbud m.v. i henhold til anden lovgivning.

Se bemærkninger til lovforslagets pkt. 3.19 for yderligere beskrivelse af opkrævning af betaling hos borgere.

Hjælp efter § 83 skal betragtes som hjælp til selvhjælp, og det er vigtigt at være opmærksom på det aktiverende sigte, der indgår som et væsentligt element i hjælpen. Indsatsen bør således have som primært mål at gøre modtageren i stand til at klare sig selv. Hvis dette ikke er muligt, bør indsatsen sigte mod at gøre modtageren i stand til selv at klare så mange opgaver som muligt. Se bemærkninger til lovforslagets pkt. 3.7 for beskrivelse af gældende ret for hjælp efter servicelovens § 83.

3.10.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Det er ministeriets opfattelse, at bestemmelserne i serviceloven om afløsning og aflastning samt midlertidigt ophold med redaktionelle ændringer bør videreføres i ældreloven.

UDKAST

Kammeradvokaten har i 2018 efter anmodning fra Sundhedsministeriet foretaget en juridisk vurdering af, hvorvidt det er i overensstemmelse med bestemmelsen i sundhedslovens § 138, der fastlægger, at kommunal sygepleje ydes vederlagsfrit, at en række kommuner i forbindelse med borgeres ophold på kommunale akutpladser tager betaling for kost, linned, tøjvask m.m. eller om disse ydelser helt eller delvist kan anses for at være reguleret i serviceloven, hvorefter kommunerne i visse situationer kan opkræve betaling herfor.

Kammeradvokaten vurderer herefter i notat af 16. november 2018, at reglerne om kommunal sygepleje i sundhedsloven ikke indeholder hjemmel for kommunerne til at opkræve egenbetaling hos borgere, der modtager kommunal sygepleje og således heller ikke hos borgere, der opholder sig på en kommunal akutplads.

Kammeradvokaten vurderer endvidere, at det er ”svært at forestille sig”, at den kommunale sygepleje, som led i ansvaret for at yde pleje og omsorg til de omhandlede målgrupper, ikke tillige skulle være ansvarlige for mere praktisk anlagte opgaver som f.eks. tilbud om kost, skift af linned og tøjvask, der normalt må anses for at være en naturlig del af dét at yde pleje og omsorg til patienter, når disse patienter opholder sig på en kommunal akutplads.

Kammeradvokaten anbefaler en præcisering af, at ydelser som f.eks. kost, linned og tøjvask ikke kan anses for ydelser, som er omfattet af anden lovgivning, i hvert fald når de ydes til personer, der opholder sig på de kommunale akutpladser.

Det er herefter præciseret i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse om kommunal sygepleje, at den sygepleje, der i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandarder for kommunale akutfunktioner i den kommunale sygepleje, leveres ved en kommunal akutfunktion, organiseret som en kommunal akutplads, tillige omfatter kost, linned, tøjvask o. lign., jf. § 1, stk. 3.

Kammeradvokaten forholder sig endvidere til afgrænsningen til servicelovens § 84, stk. 2, og vurderer, at i relation til den foreliggende problemstilling går sundhedslovens § 138 forud for servicelovens § 84, stk. 2, og regulerer således udtømmende, hvorvidt personer, der opholder sig på kommunale akutpladser, skal betale for ydelser, som de modtager under deres ophold. Servicelovens § 84, stk. 2, kan derfor ikke antages at hjemle opkrævning af egenbetaling hos personer, der opholder sig på en kommunal akutplads.

Kammeradvokaten vurderer afslutningsvist, at det er yderst tvivlsomt, om kommunerne på ulovhjemlet grundlag kan opkræve egenbetaling hos personer, der befinder sig på en kommunal akutplads.

Hjælp efter servicelovens § 83 omfatter således ikke ydelser efter sundhedsloven som fx kommunal sygepleje (§ 138 i sundhedsloven) eller øvrige sundhedsydelser såsom genoptræning efter sundhedslovens § 140.

Ministeriet finder det dermed hensigtsmæssigt, at det præciseres i ældreloven, at der udelukkende er tale om en bestemmelse til støtte og aflastning.

3.10.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at gældende ret videreføres med redaktionelle ændringer i ældreloven, således at kommunen skal tilbyde afløsning og aflastning til pårørende til, der passer en person med nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldring, og kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, omfattet af loven, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje. Ligeledes foreslås det at videreføre muligheden for at kommunen kan opkræve egenbetaling for hjælpen.

For at imødegå de ovennævnte snitfladeproblematikker mod sundhedsloven foreslås det dog også at præcisere, at der er tale om en bestemmelse med fokus på omsorg og pleje. Det er således i overensstemmelse med gældende ret en bestemmelse målrettet borgere med et særligt behov for omsorg og pleje, dvs. ikke en bestemmelse målrettet borgere med behov for behandling.

3.11. Udvidet frit valg af leverandører til levering af helhedspleje

3.11.1. Gældende ret

Det følger af servicelovens § 83, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet samt madservice.

Det fremgår af servicelovens § 91, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af praktisk hjælp, personlig pleje og madservice kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal.

Det fremgår af § 91, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal opfylde forpligtelsen efter stk. 1 ved enten at indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller ved at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis. Fritvalgsbeviset giver borgere, der er visiteret til praktisk hjælp, personlig pleje eller madservice efter servicelovens § 83, adgang til, at den pågældende borger selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse.

Kommunalbestyrelsen kan dermed vælge at skabe grundlag for borgerens frie valg ved at indgå offentlige kontrakter. Indgåelse af en offentlig kontrakt skal ske gennem et udbud, hvorefter kommunalbestyrelsen skal overholde udbudsreglerne.

Udbudsreglerne er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen anvender en godkendelsesmodel uden priskonkurrence, hvor den godkender alle leverandører, der lever op til bestemte pris- og kvalitetskrav, og som borgerne frit kan vælge imellem til udførelse af opgaver.

UDKAST

Kommunalbestyrelsen kan således vælge at lade muligheden for at blive leverandør af den pågældende ydelse stå åben for alle, der opfylder de godkendelseskriterier og accepterer de betingelser, som kommunalbestyrelsen har fastlagt og bekendtgjort med invitation til interesserede om at melde sig.

I dag benytter kommunalbestyrelser ofte en godkendelsesmodel uden priskonkurrence, når de vælger at skabe grundlag for borgerens frie valg ved at indgå kontrakter.

Med fritvalgsbeviset kan borgerne selv udvælge og indgå aftale med en leverandør. Det er kommunalbestyrelsen, der beslutter, hvilke ydelseskategorier, der skal være omfattet af fritvalgsbeviset. Et fritvalgsbevis har karakter af en købsret til den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om. Har kommunalbestyrelsen besluttet at tilbyde borgere, der modtager hjælp efter servicelovens § 83, frit valg af leverandør via et fritvalgsbevis, vil borgerne kunne anmode kommunalbestyrelsen om en sådan ordning. Borgerne får med fritvalgsbeviset ret til selv at antage en cvr-registreret virksomhed til at udføre den visiterede hjælp, der er truffet afgørelse om. Det giver borgerne indflydelse på, hvordan hjælpen konkret tilrettelægges. Formålet er at give borgeren indflydelse på, hvordan hjælpen konkret kan tilrettelægges. Borgerne kan eksempelvis aftale med sin leverandør, at det er den samme hjælper, der skal komme hver gang, eller selv bestemme, hvor dagligvarerne skal udbringes fra, og dermed hvor de skal indkøbes.

Kommunalbestyrelsen kan indgå kontrakter og anvende fritvalgsbeviser samtidig. Det har til formål at styrke fleksibiliteten i kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af det frie valg.

Kommunalbestyrelsen skal fortsat opfylde servicelovens og retssikkerhedslovens forpligtelser om tilsyn, kontrol og opfølgning på hjælpens udførelse og om hjælpen opfylder borgernes aktuelle behov - uanset om kommunen selv udfører hjemmehjælpen eller har overladt opgaven til en privat leverandør, eller om borgerne benytter et fritvalgsbevis.

Efter servicelovens § 91, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage hjælpen via et fritvalgsbevis, hvis det vurderes, at den pågældende ikke vil være i stand til at håndtere ordningen. Det kan eksempelvis være tilfældet ved borgere med demens, udtalt svækkelse o.a., og hvor de samlede ressourcer i borgernes hjem, såsom bistand fra ægtefælle/samlever, ikke vurderes tilstrækkelige til, at ordningen kan håndteres forsvarligt.

Efter § 91, stk. 4, i serviceloven, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis om ordningen. Kommunalbestyrelsen skal vejlede borgerne om at sørge for, at

UDKAST

aftalegrundlaget med den leverandør, som borgerne måtte vælge at antage, afspejler den afgørelse, som kommunalbestyrelsen har truffet om hjælpen, og den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi. Formålet er, at den kontraktlige aftale med leverandøren er tilstrækkelig til at sikre, at den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, kan opfyldes inden for det aftalte.

Ifølge § 93 i serviceloven er beboere i plejeboliger, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger samt beboere i tilsvarende boligenheder ikke omfattet af frit valg leverandører efter § 91 i serviceloven.

Baggrunden for afgrænsningen er, at beboere i disse boligformer vurderes at have særlige plejebenhov, der bedst varetages ved en samlet, koordineret og fleksibel indsats. Det betyder, at driften af plejeboliger og lignende boligenheder med udvidede plejefunktioner tilknyttet stiller særlige udfordringer til tilrettelæggelsen af hjælpen, hvorfor denne gruppe af modtagere ikke er omfattet af muligheden for frit leverandørvalg.

Det er dog ikke noget til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde denne målgruppe de samme vilkår for frit valg af leverandør, som det gælder for de borgere, der er omfattet af retten til frit valg af leverandør.

Der er med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelsen i servicelovens § 91, stk. 6, fastsat nærmere regler i bekendtgørelse nr. 344 af 26. marts 2013, om frit valg af leverandør af hjemmehjælp og fritvalgsbevis efter servicelovens § 91 og om kvalitetskrav til leverandører af hjemmehjælp efter servicelovens § 83, hvorefter kommunalbestyrelsen skal stille krav om, hvornår leverandøren skal informere myndigheden om ændringer i borgerens behov for hjælp og, hvornår borgeren ved brug af fritvalgsbeviset har ret til at skifte til andre godkendte leverandører. Bekendtgørelsen fastsætter derudover regler om beregningsgrundlaget for fritvalgsbevisets værdi og om kvalitetskrav til leverandører af hjemmehjælp.

3.11.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Det fremgår af aftale om reform på ældreområdet, at private leverandører skal have bedre muligheder for at byde ind på flere opgaver i ældreplejen og dermed bidrage til at styrke kvalitet og innovation, samt de ældres frie valg. Med aftalen ønskes derfor en udvidelse af det frie valg, så det også omfatter rehabilitering og genoptræning efter den nuværende servicelov.

I overensstemmelse med aftale om reform på ældreområdet foreslås med lovforslaget, at der indføres helhedspleje og borgernær visitation i ældreplejen. Helhedsplejen betyder, at hjælpen skal tilbydes som et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der gør det muligt at tilpasse hjælpen løbende ud fra borgerens aktuelle fysiske, psykiske og sociale behov. Der henvises til afsnit 3.4 om helhedspleje.

Helhedspleje vil endvidere indebære, at både offentlige og private leverandører skal kunne levere hele indsatsen i alle pleje- og omsorgsforløb. Med helhedspleje vil én leverandør have det samlede ansvar for borgerens forløb. Dvs. at leverandøren skal kunne levere både praktisk hjælp, personlig pleje, genoptræning, som ikke sker i tilknytning til sygehusindlæggelse, samt rehabiliterende og forebyggende indsatser.

For understøtte, at mindre leverandører kan komme ind samt forblive på markedet, er aftalepartierne enige om, at private leverandørers levering af helhedspleje skal kunne indrettet således, at mindre leverandører kan indgå i konsortier, efter gældende konkurrenceregler, eller blive underleverandører til større leverandører, ligesom de kan i dag. Det vil betyde, at private leverandør, som i dag eksempelvis leverer rengøring, således fortsat har mulighed for at blive underleverandør til en hovedleverandør, som leverer helhedspleje. Konsortier indebærer, at virksomheder går sammen om at afgive et fælles bud på en offentlig opgave. Det er en forudsætning for indgåelse af konsortier efter konkurrenceloven, at det pågældende konsortium bidrager til mere konkurrence og flere bud på en opgave. I begge tilfælde vil det stå leverandøren frit for at tilrettelægge hjælpen, så der bliver flest mulige valgmuligheder for borgeren at vælge team, underleverandør m.v.

3.11.3. Den foreslåede ordning

Reglerne om kommunalbestyrelsens opgaver i forbindelse med tilvejebringelse af det frie valg foreslås videreført i § 18 i ældreloven.

Det foreslås hertil som noget nyt, at private leverandører skal tilbyde helhedspleje. Det betyder, at private leverandører fremover også skal tilbyde rehabilitering og genoptræning. Den foreslåede ordning vil medføre, at ældre borgere kan vælge mellem minimum to leverandører af helhedspleje, hvoraf den ene kan være kommunal. Mindre leverandører har mulighed for at indgå i konsortier med henblik på at levere helhedspleje. Det vil med ordningen være muligt for private leverandører at indgå konsortier efter konkurrenceloven med henblik på at løse opgaven sammen for at kunne

UDKAST

levere helhedspleje. Det er virksomhedernes eget ansvar at overholde konkurrencereglerne. Det er derfor virksomhederne selv, der skal vurdere, om et samarbejde er lovligt. Dette er i overensstemmelse med aftale om reform på ældreområdet.

Med den foreslåede ordning, vil private leverandører blive omfattet af samme krav til levering af hjælp til ældre borgere som de offentlige leverandører er omfattet af.

Endelig foreslås det videreført i lovens § 14, at beboere i plejehjem og lignende boligenheder ikke omfattes af retten til frit valg af leverandør.

3.12. Afregning af private leverandører

3.12.1. Gældende ret

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, hvormed § 91 blev indført, jf. Folketingstidende 2012-2013, tillæg A, L 121 som fremsat, s. 19, at anvender kommunalbestyrelsen en godkendelsesordning, hvormed at prisen fastsættes uden priskonkurrence, fastsættes afregningsprisen på markedsvilkår i den forstand, at afregningsprisen fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, som den kommunale leverandør har ved at producere og levere tilsvarende ydelse.

De gennemsnitlige, langsigtede omkostninger inkluderer normalt både de direkte omkostninger, det vil sige de omkostninger, der direkte kan henføres til det pågældende tilbud, som for eksempel råvarer, løn, køb af materialer og tjenesteydelser mv., og de indirekte omkostninger, som for eksempel andel af fællesomkostninger til lokaler, administration m.v. samt afskrivning og forrentning af kapitalapparatet. De gennemsnitlige langsigtede omkostninger er udtryk for, at udgifterne udjævnes over år. Der kan her henvises til bekendtgørelse nr. 1051 af 15. oktober 2019 om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Efter servicelovens § 91, stk. 5, fastsætter kommunalbestyrelsen værdien af fritvalgsbeviset for hver af de ydelseskategorier efter servicelovens § 83, som kommunalbestyrelsen har besluttet skal være omfattet af ordningen. Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi.

Efter servicelovens § 92, stk. 5, skal kommunalbestyrelsen foretage efterberegning af afregningspriser løbende efter behov og mindst én gang årligt, hvis kommunalbestyrelser benytter en godkendelsesordning ved brug af private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp, hvormed prisen

UDKAST

fastsættes uden priskonkurrence. Efterberegningen kan fx finde sted i forbindelse med aflæggelse af kommunens regnskab i foråret, hvormed beregningen kan tage udgangspunkt i seneste års regnskabstal, samt løbende hvis kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ikke længere stemmer overens med afregningsprisen.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udgør sammen med Konkurrencerådet en uafhængig konkurrencemyndighed i Danmark. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndhæver konkurrenceloven, og styrelsen har dermed den faglige kompetence på det konkurrenceretlige område.

Det følger af konkurrencelovens § 11 b, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undersøge, om en afregningspris, som en offentlig myndighed måtte tilbyde private leverandører af ydelser omfattet af frit valg, er fastsat i overensstemmelse med de pågældende regler for frit valg. Bestemmelsen i konkurrencelovens § 11 b giver endvidere Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kompetence til at udstede påbud over for offentlige myndigheder, der har eller skønnes at have fastsat en afregningspris, som er lavere, end afregningsprisen burde være efter regler fastsat i anden lovgivning om frit valg. I sådanne tilfælde kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påbyde den offentlige myndighed, at den offentlige myndighed skal (i) ophøre med at beregne og fastsætte afregningspriser, der er i strid med reglerne for frit valg, (ii) anvende bestemte beregningsgrundlag, beregningsmetoder eller afregningspriser over for private leverandører af ydelser omfattet af frit valg og/eller (iii) efterbetale et beløb til private leverandører af ydelser omfattet af frit valg, der svarer til forskellen mellem den afregningspris, som myndigheden har anvendt, og den afregningspris, som myndigheden burde have anvendt. Medmindre andet fremgår af reglerne for den pågældende frit valg-ordning, kan påbud om efterbetaling dog ikke angå betalinger, som ligger mere end 1 år forud for den dag, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påbegyndte en undersøgelse over for den pågældende offentlige myndighed.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmel til at anvende konkurrencelovens § 11 b omfatter bl.a. ikke, når afregningsprisen fastsættes individuelt efter forhandling mellem parterne, eller via et udbud, hvor de enkelte tilbudsgivere afregnes på baggrund af deres eget bud.

Ved undersøgelser efter konkurrencelovens § 11 b kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anvende konkurrencelovens regler om bl.a. indhentning af oplysninger. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan behandle en sag bl.a. af egen drift, efter anmeldelse, eller på grundlag af en klage, jf. konkurrencelovens § 15, stk. 1. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgør,

UDKAST

om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, herunder om sagsbehandlingen midlertidigt eller endeligt skal indstilles, jf. konkurrencelovens § 15, stk. 1.

Erhvervsministeren fastsætter efter forhandling med vedkommende minister regler om, hvilke ordninger om frit valg der er omfattet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kompetence, jf. konkurrencelovens § 11 b, stk. 5. Erhvervsministeren har i medfør af konkurrencelovens § 11 b, stk. 5, efter forhandling med ældreministeren ved bekendtgørelse nr. 2181 af 16. december 2020 om hvilke ordninger om frit valg, der er omfattet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kompetence efter konkurrencelovens § 11 b, fastsat, at styrelsens kompetence omfatter værdien af et fritvalgsbevis til brug for personlig pleje, praktisk hjælp og madservice efter servicelovens regler herom.

3.12.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Det fremgår af aftale om reform på ældreområdet, at der ønskes indført et krav for kommunalbestyrelsen om at genberegne afregningspriserne for hjemmepleje minimum én gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab og at eventuelle afvigelser mellem pris og faktiske omkostninger skal efterreguleres. Hensigten er at sikre korrekt beregning af afregningspriserne for private leverandører.

Videre fremgår det af aftalen, at der ønskes indført en fast overheadsats i beregningen af afregningsprisen af private leverandører af hjemmepleje, hvis afregningsprisen fastsættes på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, via godkendelsesordningen og ved prisfastsættelse af fritvalgsbeviser.

Baggrunden for ønsket er, at overheadomkostninger kan være vanskelige at beregne og skabe uoverensstemmelse mellem leverandører og kommuner. Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse, at der eksempler på private leverandører, der oplever, at kommunerne ikke medtager alle omkostninger i afregningspriserne, hvilket resulterer i uenighed mellem kommune og leverandør.

Det er derfor Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurderingen, at en fast overheadsats vil kunne mindske kommunernes administrationsomkostninger, skabe mere gennemsigtighed i afregningspriserne og mindske konfliktpotentialer mellem kommuner og private leverandører. Det bemærkes hertil, at overheadsatsen vil blive fastsat på baggrund af et analysearbejde med inddragelse af Kommunernes Landsforening, erhvervsorganisationer og relevante ministerier, som skal pege på, hvilke indirekte omkostninger, der kan indgå i overheadsatsen.

Videre følger det af aftalen, at der ønskes indført en uafhængig kontrolenhed, der skal understøtte korrekt beregning af afregningspriser for private leverandører på ældreområdet. I dag har private leverandører begrænsede klagemuligheder over kommunens beregnede afregningspriser i tilfælde af uenighed. Det er derfor Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at den uafhængige kontrolenhed skal bidrage til, at kommunerne afregner de private aktører på ældreområdet ensartet og på baggrund af en korrekt beregning. Dette vil bidrage til en mere smidig håndtering af uenigheder mellem kommuner og private leverandører. Det er endvidere ministeriets vurdering, at kontrolenheden, ligesom i dag, på baggrund af anmeldelser fra virksomheder eller af egen drift, skal kunne undersøge afregningsprisen i tilfælde, hvor kommunen har tilbudt private leverandører af ydelser omfattet af frit valg en afregningspris, der ikke er fastsat, herunder efterreguleret, i overensstemmelse med relevante regler om frit valg. Endvidere skal kontrolenheden fortsat kunne udstede påbud til kommunen. Dette kan ske i tilfælde, hvor kommunen forventes at have fastsat afregningsprisen for lavt. Kontrolenheden vil blive oprettet under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

3.12.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 20, stk. 1, i ældreloven, at ved tilvejebringelse af det frie leverandørvalg, fastsætter kommunalbestyrelsen afregningspriser og værdig af fritvalgsbeviser for pleje- og omsorgsforløb og madudbringning ud fra en beregning af kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af et tilsvarende tilbud ved 1) indgåelse af kontrakt med leverandører gennem en godkendelsesordning, hvor afregningspriser fastsættes uden priskonkurrence og 2) ved tilbud om fritvalgsbevis. Bestemmelsen er en præcisering af de gældende regler om kommunernes fastsættelse af afregningspriser og medfører i sig selv ingen ændringer til kommunernes beregningsmetode for afregningspriser.

Det foreslås videreført i § 20, stk. 2, at kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets. Bestemmelsen er en videreførelse af de gældende og medfører i sig selv ingen ændringer til kommunernes afregningsmetoder for leverandører, borgere har valgt gennem fritvalgsbeviser.

Det foreslås i § 20, stk. 3, at kommunalbestyrelsen foretager efterberegning af afregningspriser løbende efter behov og mindst én gang årligt. Det foreslås dog præciseret, at efterberegningen skal ske i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab. Formålet er at skabe mere forudsigelighed for tidspunktet for genberegning.

UDKAST

Det foreslås som noget nyt i § 20, stk. 4, at såfremt kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud har været højere end den fastsatte afregningspris skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen. Formålet er at sikre lige konkurrencevilkår mellem private og kommunale leverandører.

Det foreslås videreført i § 20, stk. 5, at ældreministeren på bekendtgørelsesniveau fastsætter regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi. Det foreslås som noget nyt, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om beregningsgrundlaget for afregningspriser. Det betyder, at beregningsgrundlag, som kommunerne i dag følger efter cirkulære om budget- og regnskabssystem for kommuner, jf. bekendtgørelse nr. 1051 af 15. oktober 2019 om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. skrives frem på bekendtgørelsesniveau. Hensigten er at lette administrationen for kommunerne. Det vil dermed udgøre det samme beregningsgrundlag, som kommunerne skal følge ved fastsættelse af afregningspriserne. Det foreslås derudover som noget nyt, at ældreministeren kan fastsætte regler om efterbetaling ved brug af privat leverandør.

Det foreslås som noget nyt i § 20, stk. 6, at ældreministeren efter forhandling med erhvervsministeren på bekendtgørelsesniveau fastsætter regler om en fast overheadsats, der anvendes ved afregning af private leverandører af henholdsvis pleje- og omsorgsforløb og madudbringning. Det vil betyde, at der vil være en fast overheadsats for private leverandørers levering af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning, hvis afregningsprisen fastsættes på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, via godkendelsesordningen og ved prisfastsættelse af fritvalgsbeviser. Kommunerne vil fortsat skulle fastsætte prisen ud fra kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at levere ydelsen, men overheadomkostningerne, beregnes som en fast procentdel af de direkte og øvrige indirekte omkostninger. Overheadsatsen vil blive fastsat på baggrund af et analysearbejde.

Med henblik på, at den kommende kontrolenhed under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan understøtte korrekt beregning af afregningspriser for private leverandører på ældreområdet, vil erhvervsministeren, efter forhandling med ældreministeren, udmønte bemyndigelsesbestemmelsen i konkurrencelovens § 11 b, stk. 5, således, at afregningspriser for pleje- og omsorgsforløb og madudbringning for private leverandører omfattes af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kompetence. Bekendtgørelsen vil give Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som uafhængig konkurrencemyndighed, kompetence til at undersøge og eventuelt udstede

påbud efter konkurrencelovens § 11 b vedrørende afregningspriser, som er beregnet og egenhændigt fastsat af kommuner over for en privat leverandør af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil efter konkurrenceloven kunne behandle en sag af egen drift eller på grundlag af en klage. Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen undersøger og eventuelt træffer afgørelse efter konkurrencelovens § 11 b vedrørende afregningspriser pleje- og omsorgsforløb og madudbringning., skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anvende de regler, der gælder for fastsættelse af afregningspriser [pleje- og omsorgsforløb og madudbringning]. Kontrolenheden vil dermed kunne undersøge kommunens beregningsgrundlag, beregningsmetoder og fastsættelse af afregningspriser. Kontrolenheden vil endvidere kunne undersøge, om kommunen ved fastsættelsen har fulgt reglerne om frit valg i ældreloven og foretaget beregningen og fastsættelsen i overensstemmelse hermed, således at afregningsprisen er baseret på et retvisende billede af kommunens omkostninger. Hvis kontrolenheden vurderer, at en afregningspris er lavere end den pris, som kommunen skulle have anvendt efter reglerne om beregning af afregningspriser, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kunne udstede et påbud til kommunen.

3.13. Selvudpeget hjælper

3.13.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 94 kan en person, som er berettiget til praktisk hjælp, personlig pleje eller madservice, vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed og om betaling m.v. Der er ingen begrænsninger med hensyn til, hvem modtageren kan udpege til opgaveudførelsen, hvis vedkommende i øvrigt opfylder kommunalbestyrelsens kvalitetskrav, f.eks. i relation til uddannelse mv. Der kan fx være tale om en pårørende, en nabo eller en ven/bekendt. Modtageren har ikke mulighed for at pege på et privat firma til at udføre opgaverne, idet det er kommunalbestyrelsen, der er arbejdsgiver. Det er et krav, at der er tale om en fysisk person.

3.13.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

I aftalen om en reform på ældreområdet, er det aftalt, at det fortsat skal være muligt for den ældre selv at udpege en person, der kan udføre den hjælp, den ældre har behov for. Hjælperen, der udpeges personligt, vil derfor undtages fra kravet om helhedspleje, sådan at hjælperen alene skal kunne

levere det specifikke forløb, den ældre er visiteret til. Den udpegede hjælper vil skulle godkendes af kommunen.

Det er efter Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse ikke udbredt, at ældre anvender muligheden at udpege en person til at udføre opgaven om madservice. Det er derfor Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering ikke behov for, at madudbringning bliver omfattet af de opgaver, som ældre kan udpege hjælpere til.

3.13.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås videreført i § 21, stk. 1, i ældreloven, at en borger kan vælge at udpege en person til at udføre opgaverne som denne er visiteret til. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed og om betaling m.v. Det foreslås dog, at der ikke vil være muligt at udpege en person til at udføre opgaven om madudbringning.

I overensstemmelse med aftale om reform på ældreområdet foreslås det med § 11, at der indføres helhedspleje som vil betyde, at hjælpen skal tilbydes som et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der gør det muligt at tilpasse hjælpen løbende ud fra borgerens aktuelle fysiske, psykiske og sociale behov. Helhedspleje vil endvidere indebære, at både offentlige og private leverandører skal kunne levere hele indsatsen i alle pleje- og omsorgsforløb.

Med det foreslåede § 21, stk. 2, foreslås, indsættes en bestemmelse, hvor det vil fremgå, at den selvudpegede hjælper at den selvudpegede hjælper ikke vil skulle kunne levere alle de elementer, der indgår i helhedspleje. Dette er i overensstemmelse med aftale om reform på ældreområdet.

3.14. Forebyggelse af konkurser på ældreområdet

3.14.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 92 skal kommunalbestyrelsen have en skriftlig beredskabsplan med retningslinjer for, hvordan kommunalbestyrelsen håndterer konkurser hos private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp, som kommunalbestyrelsen indgår kontrakt med. Beredskabsplanen skal løbende efter behov opdateres, fx i forbindelse med kontraktindgåelse med ny leverandør.

Hvis kommunalbestyrelsen tilbyder modtagerne et fritvalgsbesvis, som giver borgere, der er visiterede til praktisk hjælp, personlig pleje og

UDKAST

madservice, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse, er kommunalbestyrelsen ikke forpligtet til at have en skriftlig beredskabsplan.

Efter servicelovens § 92, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen stille krav om bankgaranti ved kontraktindgåelse med private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp.

En bankgaranti eller tilsvarende garantistillelse skal kunne dække udgifter i forbindelse med en eventuel konkurs, herunder til fx ekstraordinær vikardækning, merarbejde m.v.

Kravet om bankgaranti eller tilsvarende garantistillelse efterprøver de private leverandørers kreditværdighed og begrænser adgangen til markedet for de leverandører, som ikke er økonomisk robuste og bidrager dermed til at forebygge konkurser hos de private leverandører, som kommunalbestyrelserne indgår kontrakt med.

Forpligtelsen gælder både, når kontrakten indgås på baggrund af et udbud, en godkendelsesordning eller en kombination heraf.

Formålet er dermed at medvirke til, at kommunalbestyrelsen indgår kontrakter med robuste leverandører.

Efter den gældende § 92, stk. 3, skal den private leverandør inden kontraktindgåelse med kommunalbestyrelsen og én gang årligt i kontraktperioden sende skattemæssige årsregnskaber og revideret regnskab til kommunen samt inden kontraktindgåelsen dokumentere, er der ikke er forfalden gæld på 50.000 kr. eller derover til offentlige myndigheder vedrørende skatter, afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger.

Formålet med, at kommunerne skal stille en række krav til leverandørernes økonomi i forbindelse med udbud er at tilstræbe, at de valgte leverandører har en sund økonomi. De økonomiske krav skal - på linje med øvrige udbudsvilkår - være proportionale med den opgave, der skal løses.

Kommunalbestyrelsen skal inden kontraktindgåelse med private leverandører stille krav om, at leverandøren sender det seneste skattemæssige årsregnskab med henblik på, at kommunen kan vurdere leverandørens økonomi.

Virksomhedernes reviderede regnskaber bruges til løbende at vurdere økonomien hos de private leverandører og dermed bidrage til at forebygge konkurser hos de private leverandører, som kommunalbestyrelserne indgår kontrakt med.

Efter servicelovens § 92, stk. 4, kan kommunalbestyrelsen fravige kravet om at der ikke skal foreligge forfalden gæld.

3.14.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Det fremgår af aftalen om en reform på ældreområdet, at kommunalbestyrelsen fortsat vil have ansvaret for, at de nødvendige ydelser leveres til borgere. Dette gælder også i tilfælde af, at en privat leverandør i ældreplejen går konkurs eller lukker. Det indgår ikke i aftalen om en reform på ældreområdet, at der skal ske ændringer i de overordnede tiltag for at forebygge konkurser på hjemmehjælpsområdet. Ministeriet finder, at det fortsat skal gælde, at kommunerne skal udarbejde beredskabsplaner for håndtering af konkurser af private leverandører, stille krav til leverandørernes økonomi samt krav om, at leverandøren sender det seneste skattemæssige årsregnskab.

3.14.3. Den foreslåede ordning

Reglerne om kommunernes forebyggelse og håndtering af konkurser på ældreområdet foreslås videreført i § 22 i ældreloven.

3.15. Afgørelser

3.15.1. Gældende ret

Serviceovens § 3, stk. 1, fastsætter, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov. Det fremgår af § 1, stk. 3, at afgørelser efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Serviceovens § 3, stk. 1 samt § 89 finder anvendelse i forhold til afgørelser om tilbud efter lovens § 83 (tilbud om personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til praktiske opgaver i hjemmet samt madservice), § 83 a (tilbud om korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb forud for vurdering af behovet for hjælp efter § 83), § 84 (tilbud om afløsning eller aflastning til ægtefælle, pårørende m.v., samt tilbud om midlertidigt ophold), § 86 (tilbud om genoptræning eller vedligeholdelsestræning), samt § 91, stk. 3 (afslag på tilbud om et fritvalgsbevis) samt § 94 (tilbud om personligt udpeget hjælper).

Serviceoven stiller ikke krav om, at der skal foreligge en ansøgning fra en borger, for at kommunen kan behandle en sag vedrørende hjælp til den pågældende. Kommunen har generelt pligt til at reagere på oplysninger/viden, der indikerer, at en borger kan have brug for hjælp og støtte efter serviceovens bestemmelser. Det kan fx – udover oplysninger fra borgeren selv eller dennes pårørende – være oplysninger fra borgerens egen læge, viden/oplysninger, som er tilgået de forebyggende medarbejdere i forbindelse med et forebyggende hjemmebesøg efter serviceovens § 79 a eller oplysninger fra sygehuset i forbindelse med udskrivning af en borger til eget hjem.

Efter § 89 i serviceoven skal ansøgeren i forbindelse med afgørelsen om hjælp efter serviceovens kapitel 16 skriftligt oplyses om, hvilken hjælp der er bevilget. Kommunalbestyrelsen kan ved mindre, begunstigende

justeringer i hjælpen undlade at fremsende en ny skriftlig oplysning herom til borgeren.

3.15.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Det indgår ikke i aftalen om en reform på ældreområdet, at der skal ske ændringer i den gældende retstilstand i forhold kommunalbestyrelsens forpligtelser til at træffe afgørelser om tilbud vedrørende madservice, afløsning, aflastning, midlertidigt ophold, fritvalgsbevis samt selvudpeget hjælper.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder på den baggrund, at nærværende lovforslag viderefører kravet om, at kommunalbestyrelsen skal træffe skriftlige afgørelser om tilbud vedrørende afløsning, aflastning, midlertidigt ophold, fritvalgsbevis samt selvudpeget hjælper. Tilsvarende vil gælde ift. tilbud om madservice, som med lovforslaget er præciseret til at skulle bestå af hhv. madudbringning og madordning.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at den nuværende regulering i serviceloven, hvorefter afgørelser efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn, allerede følger af kommunalbestyrelsens overordnede forpligtelser som myndighed til at bedrive forsvarlig offentlig forvaltning.

På den baggrund er der efter ministeriets vurdering ikke behov for særskilt at regulere, at afgørelser om tilbud efter ældreloven skal træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

3.15.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med lovforslagets § 24, at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe skriftlig afgørelse om tilbud efter §§ 13-14 (madudbringning og madordning), tilbud efter §§ 16-17 (afløsning eller aflastning samt midlertidigt ophold), tilbud efter § 18, stk. 4 (afslag på fritvalgsbevis), samt § 21 (afgørelse om personligt udpeget hjælper).

Det foreslåede er en videreførelse af gældende ret med redaktionelle ændringer tilpasset ældrelovens målgruppe og anvendelsesområde samt den foreslåede præcisering af tilbud om hhv. madudbringning og madordning.

3.16. Klageadgang m.v.

3.16.1. Gældende ret

Det følger af § 166, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne lov, medmindre andet er fastsat i denne lov eller i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Ankestyrelsen er øverste administrative klageinstans for bl.a. afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen efter serviceloven, jf. § 50 i

UDKAST

retssikkerhedsloven og § 166, stk.1, i serviceloven. Det er kun den person, som afgørelsen vedrører, der kan klage over afgørelsen, og som således er klageberettiget.

Inden en klage kan behandles af Ankestyrelsen, skal den myndighed, f.eks. kommunalbestyrelsen, som har truffet den pågældende afgørelse, vurdere, om der er grundlag for at give klageren helt eller delvist medhold (remonstration). En klage over en afgørelse efter serviceloven vil således skulle indgives til kommunalbestyrelsen, der skal genvurdere sagen, jf. retssikkerhedslovens § 66, stk. 1. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke giver personen helt eller delvist medhold i klagen, vil kommunalbestyrelsen skulle sende klagen med begrundelse for afgørelsen og genvurderingen til Ankestyrelsen, som vil skulle behandle klagen over afgørelsen, jf. § 66, stk. 2, i retssikkerhedsloven.

Efter retssikkerhedslovens § 67 skal klage til Ankestyrelsen ske inden fire uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.

Ankestyrelsen kan efter retssikkerhedslovens § 69 efterprøve retlige spørgsmål. Det vil sige, om der er truffet en lovlige afgørelse og dermed sikre, at myndigheden har anvendt lovregler og praksis korrekt. Det betyder, at Ankestyrelsen efterprøver, om afgørelsen er i overensstemmelse med bl.a. serviceloven, forvaltningsloven, retssikkerhedsloven og forvaltningsretlige grundsætninger. Den retlige prøvelse indeholder en række elementer, herunder at undersøge om den konkrete sag er tilstrækkeligt oplyst, og om de kriterier, der er lagt til grund, er lovlige. Også lovgivningens overordnede formålsbestemmelser skal iagttages.

Den retlige prøvelse af skønsmessige afgørelser omfatter tillige en prøvelse af, om skønnet ligger inden for lovgivningens rammer for udøvelsen af skønnet, og om skønnet er foretaget lovligt.

Ankestyrelsen efterprøver således de retlige rammer for kommunens skøn, men ikke selve skønnet.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.4.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

3.16.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Efter de gældende regler i serviceloven kan de konkrete afgørelser over for borgerne indbringes for Ankestyrelsen, som både træffer afgørelse i de konkrete sager, og som på baggrund af konkrete afgørelser, der er principielle, offentliggør principmeddelelser om, hvordan reglerne skal fortolkes.

Forslaget om at indføre helhedspleje i ældreplejen i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, er en ændring af de gældende regler om bevilling af ydelser efter servicelovens § 83, stk. 1,

UDKAST

nr. 1 og 2, § 83 a og § 86, som også har betydning for Ankestyrelsens prøvelse af de afgørelser, der træffes, i medfør af det foreslåede § 10.

Det er op til kommunerne at fastsætte antallet af pleje- og omsorgsforløb og beslutte detaljeringsgraden af indholdet af de enkelte forløb.

Derimod er det tanken, at selve afgørelsen om, hvilket forløb en borger får bevilget, skal kunne indbringes for Ankestyrelsen. De konkrete afgørelser om pleje- og omsorgsforløb efter ældreloven bygger på en vurdering af borgerens behov for hjælp til helhedspleje (som defineret i det foreslåede § 10, stk. 1) og kommunens vurdering af, hvilket af kommunens forløb borgeren på den baggrund skal tilbydes.

Ved Ankestyrelsens prøvelse af, om borger er bevilget et forløb, der imødekommer et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb, skal Ankestyrelsen bl.a. påse, at kommunen har foretaget den nødvendige og tilstrækkelige sagsoplysning af borgers konkrete behov for pleje og omsorg.

Det er forudsat i loven, at den enkelte kommunes beskrivelse af de forløb, der tilbydes i kommunen, ikke skal være detaljeret, og at de enkelte forløb skal være rummelige. Kommunens vurdering af, hvilket af kommunens forløb borger skal tilbydes bygger på et skøn. Ankestyrelsen vil derfor som altovervejende udgangspunkt ikke kunne tilsidesætte kommunens vurdering af dette spørgsmål.

De friere rammer for kommunerne indebærer derudover, at Ankestyrelsen ikke vil have samme muligheder som i dag for at fastlægge og udmelde fortolkningsbidrag til anvendelsen af reglerne, f.eks. ved offentliggørelse af principmeddelelser, jf. også det forudgående afsnit. Ankestyrelsens fortolkningsbidrag til § 83, stk. 1, nr. 1 og 2, § 83 a og § 86 i serviceloven, som udmeldes efter ældrelovens ikrafttræden, vil som udgangspunkt ikke have indvirkning på fortolkningen af ældreloven.

3.16.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med lovforslagets § 25, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter forslagene til §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, stk. 4 og § 21 vil kunne indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kap. 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Klagesagerne i forhold til de nævnte bestemmelser vil hermed blive omfattet af de almindelige klageregler i retssikkerhedsloven, herunder processen for at klage, klagefrister, genvurdering af sager m.v., hvilket betyder, at sagerne vil skulle følge kapitel 10 i retssikkerhedsloven. Klagen vil således skulle indgives inden fire uger efter, at den klageberettigede har fået meddelelse om afgørelsen, jf. retssikkerhedslovens § 67.

I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke giver den klageberettigede helt eller delvist medhold i klagen, vil kommunalbestyrelsen ligesom i dag skulle sende sagen, herunder afgørelsen og genvurderingen, videre til

UDKAST

Ankestyrelsen, som vil skulle efterprøve afgørelsen og dermed behandle klagen. Ankestyrelsen vil i medfør af de gældende regler i retssikkerhedsloven have mulighed for at afvise, stadfæste, hjemvise, ophæve eller ændre den kommunale afgørelse, der er klaget over.

I de tilfælde, hvor Ankestyrelsen hjemviser hele eller dele af en afgørelse, vil kommunalbestyrelsen lige som i dag skulle foretage en fornyet behandling og dermed afgøre sagen på ny.

Ankestyrelsen vil i medfør af gældende regler i retssikkerhedslovens § 69 kunne efterprøve retlige spørgsmål. Det vil sige, om der er truffet en lovlige afgørelse og dermed sikre, at myndigheden har anvendt lovregler og praksis korrekt. Det betyder, at Ankestyrelsen svarende til nuværende retstilstand bl.a. vil efterprøve, om afgørelsen er i overensstemmelse med ældreloven, forvaltningsloven, retssikkerhedsloven og forvaltningsretlige grundsætninger.

Den retlige prøvelse indeholder ligesom i dag en række elementer, herunder at undersøge om den konkrete sag er tilstrækkeligt oplyst, og om de kriterier, der er lagt til grund, er lovlige. Også lovgivningens overordnede formålsbestemmelser vil skulle iagttages. Formålsbestemmelserne fastlægger ikke materielle rettigheder eller forpligtelser for henholdsvis borgere og myndigheder, men indgår som led i fortolkningen af lovens materielle bestemmelser.

Den retlige prøvelse af skønsmæssige afgørelser omfatter tillige en prøvelse af, om skønnet ligger inden for lovgivningens rammer for udøvelsen af skønnet, og om skønnet er foretaget lovligt. Ankestyrelsen efterprøver således de retlige rammer for kommunens skøn, men ikke selve skønnet.

3.17. Personrettet tilsyn

3.17. 1. Gældende ret

Serviceovens § 148 regulerer i dag det, der i praksis betegnes som det personrettede tilsyn.

Det følger af serviceovens § 148, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune, jf. §§ 9-9b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om.

Endvidere følger det af § 148, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål.

Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

3.17.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Med Aftale om en reform af ældreområdet og nærværende lovforslag foreslås en ny tilgang til ældreplejen med tildeling og udmøntning af hjælpen i få sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, og hvor hjælpen skal tilrettelægges og udmøntes i tæt samarbejde med den ældre. Dette vil alt andet lige indebære færre forvaltningsretlige afgørelser.

For aftalekredsen bag ældrereformen er det derfor centralt, at tilsynet med ældreplejen får en ny rolle, herunder også i forhold den fortsatte sikring af borgerens retssikkerhed. Dette er således også baggrunden for det forslag til lov om tilsyn med ældreomsorg og -pleje (Ældretilsynsloven), som fremsættes parallelt med nærværende lovforslag, og som bl.a. har fokus på dialog og læring som led i at understøtte plejeenhederne i at sikre kvalitet i pleje og omsorg i ældreplejen.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at aftalepartierne med den politiske aftale om en ældrereform er enige om samtidig at fastholde det nuværende personrettede tilsyn efter servicelovens § 148, stk. 1 og 2, hvorefter kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp i henhold til loven, tillige har pligt til at føre tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om i forhold til den enkelte borger. Tilsynsforpligtelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, ligesom kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp.

3.17.3. Den foreslåede ordning

Med den foreslåede § 26 videreføres gældende ret for det personrettede tilsyn med redaktionelle ændringer tilpasset ældrelovens målgruppe og anvendelsesområde.

Med den foreslåede § 26 får kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp i henhold til loven (handlekommunen), således pligt til at føre tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om i forhold til den enkelte borger.

Tilsynsforpligtelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, ligesom kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp.

Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Det personrettede tilsyn omfatter lige som i dag alle typer af hjælp og støtte, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om efter ældreloven.

Det personrettede tilsyn har til formål at sikre, at den hjælp, der er truffet afgørelse om at yde, fortsat opfylder sit formål.

3.18. Forbedret plejeoversigt

3.18.1. Gældende ret

Der er i dag i medfør af servicelovens § 14 a etableret en internetbaseret plejhjemsoversigt i statsligt regi.

Den primære målgruppe for plejhjemsoversigten er kommende plejhjemsbeboere og deres pårørende, som kan søge oplysninger om plejhjem, plejeboligbebyggelser og friplejeboligbebyggelser i Danmark, således at de kan træffe et informeret valg, når ældre borgere skal på plejhjem. Dermed kan plejhjemsoversigten også tjene til at understøtte den lige konkurrence mellem private og offentlige leverandører.

Det fremgår af servicelovens § 14 a, at ældreministeren skal samle og formidle oplysninger om kommunale og private tilbud om plejhjem, jf. servicelovens § 192, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, og friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, i en landsdækkende plejhjemsoversigt.

Plejehjemsoversigten omfatter ifølge servicelovens § 14 a, stk. 2, ikke tilbud, hvor hjælpen og støtten i væsentligt omfang omfatter støtte efter servicelovens § 85. Støtte efter servicelovens § 85 omfatter hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer (socialpædagogisk bistand). I afgrænsningen henvises der til den hjælp og støtte, der gives i tilbuddet generelt og ikke i forhold til den enkelte beboer.

Langt hovedparten af beboerne på tilbuddene er borgere over 65 år, men der kan også bo yngre borgere under 65 år, der er visiteret til tilbuddet i medfør af servicelovens § 85. Dette kan eksempelvis være en yngre borger med demens.

Kommunalbestyrelsen har pligt til at sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven, jf. servicelovens § 4, stk. 1. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter § 4, stk. 1 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud, jf. servicelovens § 4, stk. 2.

UDKAST

Registrering i plejhjemsoversigten er efter servicelovens § 14 a, stk. 3, en betingelse for, at plejhjem efter servicelovens § 192, plejeboligbebyggelser fortrinsvis for ældre og friplejeboligbebyggelser fortrinsvis for ældre er en del af en kommunalbestyrelses forsyning, jf. servicelovens § 4, stk. 2.

Ældreministeren har i medfør af bemyndigelsen i servicelovens § 14 a, stk. 4, fastsat nærmere regler om plejhjemsoversigten i bekendtgørelse nr. 1219 af 22. oktober 2018 om plejhjemsoversigten.

I bekendtgørelsens § 8 er det fastsat, at plejhjemsoversigten skal indeholde generelle baggrundsoplysninger om hvert enkelt plejhjem, plejeboligbebyggelse eller friplejeboligbebyggelse som fx navn, adresse, plejhjemsleder, sygefravær, plejhjemstype mm. Der skal desuden gives oplysninger om tilbuddets bolig og drift som fx antal boliger/plejhjemspladser, husleje, beskrivelse af boligerne samt mulighed for tilkøb. Herudover skal der give informationer om tilbuddets faglige tilgang og aktiviteter som eksempelvis plejhjemmets værdigrundlag, tilgang til pårørende, madordning, om eget dyr er tilladt, aktiviteter samt seneste tilsynsrapporter.

For kommunale og private tilbud, der er del af den kommunale boligforsyning, har kommunalbestyrelsen pligt til at sikre, at nye plejhjem kommer på plejhjemsoversigten, og at oplysningerne løbende justeres, hvis der sker ændringer, jf. bekendtgørelsens § 4. For private tilbud, der ikke er en del af den kommunale boligforsyning, har det private tilbud pligt til at sikre, at oplysningerne om plejhjemmet indberettes til plejhjemsoversigten, jf. bekendtgørelsens § 5.

Ud over information om de enkelte plejhjem mv. indeholder plejhjemsoversigten mere generel information om at flytte på plejhjem som eksempelvis typerne af plejhjem, reglerne for visitation, det frie plejhjemsvalg, fastsættelse af husleje mv., jf. bekendtgørelsens § 1.

Etableringen og den daglige drift af plejhjemsoversigten varetages af Sundhedsdatastyrelsen, som fører stikprøvekontrol med, at oplysningerne er indberettet. Sundhedsdatastyrelsen kan følge op i forhold til den indberetningspligtige, såfremt oplysninger om tilbud ikke er indberettet, eller oplysningerne ikke er i overensstemmelse med plejhjemsoversigtens systematik, jf. bekendtgørelsens § 9. Sundhedsdatastyrelsen har udarbejdet vejledninger for indrapportering til plejhjemsoversigten.

Kommuner kan selv indberette og indtaste oplysningerne på plejhjemsoversigten. Det er op til den enkelte kommune selv at afgøre, om kommunen eller det enkelte plejhjem indberetter oplysningerne.

3.18.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

I forbindelse med finansloven for 2024 blev det aftalt mellem regeringen og Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det

Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige at udvide plejehjemsoversigten, så den også vil omfatte hjemmeplejen (leverandører af pleje i ældres eget hjem) baseret på allerede eksisterende og indsamlede kvalitetsdata.

Med aftale om reform på ældreområdet ønsker aftalepartierne yderligere at styrke frit valg, gennemsigtighed og kvalitet, og at borgere sikres bedre adgang til at udøve deres frie valg på et oplyst grundlag. Aftaleparterne er enige om, at arbejdet med at udvikle kvalitetsindikatorer, herunder brugertilfredshedsundersøgelser, videreføres og offentliggøres på plejehjemsoversigten, samt at der offentliggøres oplysninger om faste teams og medarbejderkontinuitet. Derudover vil der for plejehjem skulle tilføjes oplysninger om antal medarbejdere og faggrupper.

Aftaleparterne er desuden enige om, at søgefunktionen og brugerfladen på plejeoversigten forbedres for borgere og leverandører, så borgere vil kunne få et bedre grundlag for at anvende deres frie leverandørvalg. Initiativerne må dog ikke medføre unødvendige administrative byrder og bureaukrati for kommuner eller medarbejdere. Oplysningerne skal være sammenlignelige og dækkende for alle leverandører.

3.18.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i forlængelse af aftale i forbindelse med finansloven for 2024 og aftale om reform på ældreområdet, at oversigten over plejehjem i servicelovens § 14 a videreføres i ældrelovens § 26, og at oversigten som noget nyt udvides med oplysninger om leverandører af hjemmepleje. På den baggrund foreslås det, at oversigten benævnes ”plejeoversigten” i stedet for ”plejehjemsoversigten”.

Det foreslås i det samtidig fremsatte forslag til lov om lokalplejehjem, at kommunalbestyrelser vil få mulighed for at etablere såkaldte lokalplejehjem. Det foreslås, at plejeoversigten også vil skulle indeholde oplysninger om disse lokalplejehjem.

Det foreslås desuden som noget nyt i overensstemmelse med aftalen om reform på ældreområdet, at plejeoversigten udvides med yderligere oplysninger som vil kunne give en indikation af private og kommunale plejhjems og plejeleverandørers kvalitet, hvilket som udgangspunkt vil omfatte oplysninger om brugertilfredshed, faste teams, og medarbejderkontinuitet. Derudover vil der for plejehjem blive tilføjet oplysninger om antal medarbejdere og faggrupper. Oplysningerne vil så vidt muligt blive baseret på eksisterende data og viden, men der vil være behov for, at plejeleverandørerne registrerer og opdaterer oplysningerne på plejeoversigten.

Plejeoversigten foreslås i forlængelse heraf udvidet med resultater fra den planlagte brugertilfredshedsundersøgelse blandt hjemmehjælpsmodtagere

og plejhjemsbeboere, som gennemføres hvert andet år. Tilfredshed vil kun blive udstillet for plejhjem/leverandører, hvor der er et tilstrækkeligt antal besvarelser til at sikre borgernes anonymitet. Det vil indebære, at brugertilfredshedsundersøgelsen vil blive udvidet til at blive gennemført på alle plejhjem og blandt alle modtagere af hjemmepleje, samt at der vil blive afsat varige midler til brugertilfredshedsundersøgelsen.

Oplysningerne vil kunne sikre borgere bedre mulighed og adgang til at vurdere kvaliteten af plejhjem og leverandører og dermed understøtte det frie valg. Derudover vil oplysningerne kunne anvendes af beslutningstagere til at følge udviklingen i forlængelse af ældrereformen. Oplysningerne skal derfor være sammenlignelige og dækkende for alle plejeleverandører.

Plejeoversigten foreslås desuden tilpasset, så de mere end 1.000 daglige brugere af plejeoversigten får let adgang til at fremsøge relevante oplysninger. Det vil fx blive muligt at søge på de eksisterende oplysninger om, hvorvidt det er tilladt at medbringe kæledyr, fx hund, geografiske søgekriterier, ligesom de nye oplysninger om plejeenhedernes kvalitet vil kunne indgå som søgekriterie. Brugergrænsefladen vil tilsvarende kunne forbedres, så ældre vil blive præsenteret for et overskueligt valg af plejhjem eller plejeleverandører på baggrund af søgekriterierne. Ligeledes vil muligheden for at indberette oplysninger til plejeoversigten skulle gøres mere brugervenlig, så ledere, medarbejdere og kommuner let vil kunne registrere og opdatere oplysninger på plejeoversigten.

For nærmere om plejeoversigten henvises til lovforslagets § 26 og bemærkningerne hertil.

3.19. Pasning af døende

3.19.1. Gældende ret

Efter servicelovens §§ 119-122 kan der gives hjælp i forbindelse med pasning af døende. Hjælpen omfatter plejevederlag og hjælp til dækning af udgifter til sygeplejeartikler og lignende.

Det fremgår af bemærkninger til lovforslaget, hvor med plejevederlag ved pasning af døende blev indført, jf. Folketingstidende 1989-1990, tillæg A, L 54, side 1488, at hjælpen alene omfatter pleje af døende (terminalpleje) i en afgrænset tidsperiode. Det karakteristiske ved terminalpleje er, at vægten flyttes fra behandling med helbredende sigte til omsorg og lindring. Indsatsen koncentrerer sig således om at forbedre livskvaliteten i et afgrænset tidsrum.

Efter servicelovens § 119, stk. 1, har personer, der passer en nærtstående, som ønsker at dø i eget hjem, ret til, efter ansøgning, at få udbetalt en plejevederlag. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven

UDKAST

på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Det er således en afgørende forudsætning, at den syge og dennes pårørende er indforstået med etablering af et plejeforløb i eget hjem. Dette understreges i bestemmelsen ved, at der kun kan ydes plejevederlag efter ansøgning, og at det er en udtrykkelig betingelse, at den syge giver sit samtykke til etablering af plejeforholdet.

Med pårørende menes, jf. forarbejderne, f.eks. ægtefælle, samlever, børn, forældre og i øvrigt andre med så nær en tilknytning til den syge, at det vil være nærliggende, at denne person yder plejen. Der kan således ikke stilles krav om et egentligt slægtskabsforhold. Det er heller ikke en betingelse, at der har været fælles bopæl forud for etablering af plejeforholdet. Det er ligeledes uden betydning for adgangen til plejevederlag, om plejen foregår i den syges eget hjem, eller om den syge tager ophold hos den, der varetager plejen.

Plejevederlag ydes uden hensyn til den syges økonomiske forhold, og denne kan ikke afkræves betaling for plejen.

Ansøgning om plejevederlag skal indgives til den kommune, som plejeforholdet ønskes etableret i. Når plejeforholdet er etableret, er det den kommune, hvori plejeforholdet finder sted, som skal udbetale plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler. Dette fremgår af § 9 b, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Plejevederlaget kan udbetales som refusion til arbejdsgiveren. Det fremgår således af § 119, stk. 2, at en arbejdsgiver, der yder fuld løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag efter servicelovens § 120, stk. 1.

Lønmodtagere har efter lov om lønmodtageres ret til fravær fra arbejde af særlige familiemæssige årsager, ret til orlov fra deres arbejdsgiver til pasning af nærtstående døende, der ønsker at dø i eget hjem. Orlovsretten er betinget af, at lønmodtageren har fået bevilget plejevederlag efter servicelovens 119.

Loven anvendes dog ikke, hvis lønmodtageren er omfattet af en kollektiv overenskomst, der giver tilsvarende rettigheder.

Lønmodtageren skal varsle den påtænkte orlov overfor arbejdsgiveren senest samtidig med indgivelse af ansøgningen om plejevederlag til kommunen. Det skal sikre, at lønmodtageren kan starte sin plejeorlov samtidig med, at plejevederlaget bevilges af kommunen samtidig med, at arbejdsgiveren så tidligt som muligt bliver bekendt med lønmodtagerens ønsker om orlov til pasning af en nærtstående døende. Længden af varslet vil derfor i de konkrete tilfælde afhænge af den enkelte kommunes sagsbehandlingstid. Lønmodtageren skal samtidig med varslingen af fraværet tillige oplyse om

UDKAST

fraværets forventede varighed. Det vil imidlertid ikke være muligt præcist at varsle længden af orlovsperioden, men den typiske varighed på et plejeforløb er 2-6 måneder.

Lønmodtageren skal senest 2 hverdage efter den nærtstående død underrette arbejdsgiveren om, hvornår arbejdet genoptages. Lønmodtageren har pligt til at genoptage arbejdet 14 dage efter den nærtstående død, medmindre andet aftales med arbejdsgiveren.

I tilfælde af afbrydelse af plejeforholdet skal lønmodtageren underrette arbejdsgiveren herom hurtigst muligt og samtidig hermed underrette arbejdsgiveren om, hvornår arbejdet genoptages. Lønmodtageren har pligt til at genoptage arbejdet senest 14 dage efter plejeforholdets afbrydelse, medmindre andet aftales med arbejdsgiveren.

Det fremgår af servicelovens § 120, stk. 1, at beregningen af plejevederlaget er efter de gældende regler knyttet til sygedagpengereglerne. Plejevederlaget udgør et beløb, der svarer til 1,5 gange det sygedagpengebeløb, som pågældende ville have fået i tilfælde af egen sygdom. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt.

Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er tilmeldt den frivillige forsikring, eller som i henhold til den frivillige forsikring har ret til dagpenge fra tredje fraværsdag, kan få udbetalt plejevederlag fra første fraværsdag.

Det fremgår videre af § 120, stk. 2, at personer, som ikke er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, får udbetalt 16.637 kr. (2022-niveau) månedligt i plejevederlag. Personer, som er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag som anført i 1. pkt.

Plejevederlaget kan i dette tilfælde, jf. 1. og 2. pkt., ikke udbetales sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, nedsættes beløbet svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven.

Personer, der ikke er berettiget til sygedagpenge, får således udbetalt et plejevederlag, der svarer til minimumsbeløbet. Personer, der er berettiget til sygedagpenge og dermed til et plejevederlag beregnet med udgangspunkt heri, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag, der svarer til minimumsbeløbet. Minimumsbeløbet træder i stedet for anden offentlig forsørgelse. Det betyder, at personer som vælger at få udbetalt plejevederlag som minimumsbeløbet, ikke samtidigt kan få udbetalt en anden offentlig forsørgelsesydelse.

Det fremgår videre af § 120, Stk. 3, at hvis flere personer deles om plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag ikke overstige 1,5 gange det maksimale sygedagpengebeløb efter § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge.

Endelig følger det af § 120, stk. 4, at kommunalbestyrelsen ganske særlige tilfælde kan beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i stk. 1-3.

UDKAST

Kommunalbestyrelsen afgør efter en konkret vurdering, om der foreligger særlige forhold. Som eksempler kan nævnes store forsørgerbyrder eller andre høje, faste og rimelige udgifter, som ellers kunne hindre ansøgeren i at pleje den døende.

Det fremgår af § 121, stk. 1, at retten til plejevederlag ophører ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejekrævedes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejekrævedes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag.

Lønmodtageren skal senest 2 hverdage efter den nærtståendes død underrette arbejdsgiveren om, hvornår arbejdet genoptages. Lønmodtageren har pligt til at genoptage arbejdet 14 dage efter den nærtståendes død, medmindre andet aftales med arbejdsgiveren.

I tilfælde af afbrydelse af plejeforholdet skal lønmodtageren underrette arbejdsgiveren herom hurtigst muligt og samtidig hermed underrette arbejdsgiveren om, hvornår arbejdet genoptages. Lønmodtageren har pligt til at genoptage arbejdet senest 14 dage efter plejeforholdets afbrydelse, medmindre andet aftales med arbejdsgiveren.

Det følger videre af § 121, stk. 2, at kommunalbestyrelsen undtagelsesvis kan træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig. Bestemmelsen kan eksempelvis tænkes anvendt, hvis det viser sig, at hjælpen i hjemmet ikke mere er hensigtsmæssig eller tilstrækkelig.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, hvor med plejevederlag ved pasning af døende blev indført, jf. Folketingstidende 1989-1990, tillæg A, L 54, side 1488, at plejen i hjemmet ikke må påføre familien udgifter, som den ikke ville have haft, hvis den havde valgt sygehusophold. Der kan derfor efter § 122 ydes hjælp til sygeplejeartikler og lignende uden hensyn til den døendes og familiens økonomiske forhold.

Det fremgår af § 122, at kommunalbestyrelsen kan, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når

- 1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 119, passer en døende,
- 2) kommunen varetager plejen helt eller delvis eller kommunalbestyrelsen yder tilskud efter § 95 til hjælp, som familien selv antager, eller
- 3) et hospice varetager plejen.

Stk. 2. Hjælpen ydes uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

Det følger af forarbejderne, at hjælpen skal ydes efter en konkret, individuel vurdering af, om betingelserne er opfyldt, herunder om hjælpen er sagligt begrundet sammenholdt med bestemmelsens formål.

3.19.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder det hensigtsmæssigt, at der med ældreloven sikres økonomisk støtte, der giver nærtstående pårørende mulighed for at pleje, omsorg og lindring i hjemmet i den syges sidste tid.

Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at regler vedrørende plejevederlag fortsat bør reguleres samlet uanset, den syges alder. Ministeriet finder det mest hensigtsmæssigt, at reglerne fremover reguleres i ældreloven.

3.19.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med §§ 28-31, at gældende ret vedrørende pasning af døende videreføres i ældreloven. Den gældende retstilstand foreslås således videreført uændret. Det betyder, at den foreslåede bestemmelse vil kunne anvendes uanset den døendes alder.

3.20. Betaling

3.20.1. Gældende ret

Servicelovens § 158 indeholder regler om betaling af den hjælp, der modtages efter serviceloven. Det følger således af bestemmelsen, at den, der modtager hjælp efter loven til sig selv eller sin ægtefælle, skal, medmindre andet er bestemt i denne lov, betale for den hjælp, der modtages. Social- og boligministeren har bemyndigelse til at fastsætte regler om opkrævning af et gebyr ved ikke-rettidig betaling for ydelser efter serviceloven eller, jf. § 158, stk. 2.

Efter den gældende § 79, stk. 3, i serviceloven fastsætter ældreministeren nærmere regler om betaling for tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, herunder om beregningsgrundlaget for betalingen.

Efter den gældende § 161, stk. 1, i serviceloven, kan der opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 83, stk. 1, nr. 3, om personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til praktiske opgaver i hjemmet samt madservice og til hjælp efter § 84 om afløsning og aflastning, hvis borgeren ikke samtidigt modtager hjælp efter §§ 96 eller 100 i serviceloven om personlig assistance eller dækning af nødvendige merudgifter til den daglige livsførelse efter lov om social service eller §§ 86 eller 87 om hjælp til dækning af nødvendige merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste i barnets lov om.

Når beboerne i plejeboliger mv. deltager i køkkenaktiviteter, herunder i madproduktion efter servicelovens § 85 som led i socialpædagogisk bistand, skal kommunalbestyrelsen foretage en forholdsmæssig beregning af beboerens betaling for madservice efter servicelovens § 161.

Efter § 161, stk. 3, i serviceloven fastsætter ældreministeren regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 madservice,

UDKAST

rehabiliteringsforløb, midlertidigt ophold og genoptræning og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud.

Efter § 161, stk. 4, i serviceloven fastsætter ældreministeren nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice, herunder regulering af egenbetaling

Efter servicelovens § 183 foretages opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter bl.a. § 161 af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår, og opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb. Skatteforvaltningslovens [jf lovbekendtgørelse nr. 835 af 3. juni 202] regler om klage over afgørelser om forskudsregistrering af indkomst finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om indtægtsgrundlaget.

Reglerne om modtagerens maksimale egenbetaling er udmøntede i bekendtgørelse nr. 1481 af 8. december 2023 om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter §§ 79, 83 og 84 i lov om social service.

Bekendtgørelsen fastsætter bl.a., at kommunalbestyrelsen ved fastsættelse af betalingen højst kan medregne kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, der kan henføres til produktion og levering af tilbuddet.

Beregningen af taksten skal dermed ske med udgangspunkt i tilbuddets gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, herunder omkostningerne ved køb af tilbud hos private og regionale leverandører. Dette inkluderer: Direkte omkostninger, det vil sige de omkostninger, der direkte kan henføres til det pågældende tilbud, som for eksempel råvarer, løn, køb af materialer og tjenesteydelser mv. og indirekte omkostninger, som for eksempel andel af fællesomkostninger til lokaler, administration m.v. samt afskrivning og forrentning af kapitalapparatet. De gennemsnitlige langsigtede omkostninger er udtryk for, at udgifterne jævnes ud over år. Taksten er dermed udtryk for tilbuddenes faktiske produktions- og leveringsomkostninger i det enkelte år. Borgeren betaler således de reelle omkostninger og dermed det faktiske ressourceforbrug, medmindre kommunalbestyrelsen vælger at yde et tilskud, hvormed betalingens størrelse nedbringes.

Bekendtgørelsen fastsætter desuden et loft over hvilket beløb kommunalbestyrelsen maksimalt kan opkræve ved fastsættelse af egenbetalingen for en hovedret hos modtagere for madservice, som bor i eget hjem og for fuld forplejning for beboere i plejebolig og plejehjem, botilbud og lignende boligenheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale, herunder friplejeboliger. Beløbet reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten.

Bekendtgørelsen fastsætter derudover regler for at kommunalbestyrelsen beregner modtagerens egenbetaling for midlertidigt ophold på grundlag af modtagerens og en eventuel ægtefælles indkomstgrundlag.

3.20.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Det indgår ikke i aftalen om en reform på ældreområdet, at der skal ske ændringer måden kommunalbestyrelsen opgør egenbetaling for visse tilbud.

Der er efter Social, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse ikke behov for at ændre den hidtidige retstilstand, som derfor foreslås videreført.

3.20.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det principielle udgangspunkt om, at der skal ydes betaling for bistand fra det offentlige til en person selv eller til familiemedlemmer, der er omfattet af pågældendes forsørgelsespligt videreføres i ældreloven med den foreslåede § 31.

Reglerne om egenbetaling for tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, madordninger og afløsning og aflastning og kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse heraf foreslås videreført i § 6 i ældreloven.

Bestemmelsen bliver dog justeret således, at der ikke kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madordninger og afløsning og aflastning, hvis borgeren samtidigt er omfattet af reglerne om personlig assistance efter serviceloven og om hjælp til dækning af nødvendige merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste i barnets lov. Denne justering er en konsekvens af, at personer, omfattet af lovforslaget, ikke også kan omfattes af barnets lov eller har behov for specialiseret hjælp efter serviceloven.

3.21. Ældreråd

3.21.1. Gældende ret

Det fremgår af § 30, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (herefter retssikkerhedsloven), at der i hver kommune skal etableres mindst ét ældreråd. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at ældrerådet etableres og kan beslutte at oprette flere ældreråd, hvis der lokalt skønnes at være behov for det.

Ældrerådets medlemmer vælges ved direkte valg. Direkte valg medfører, at ældrerådsmedlemmer skal vælges som enkeltpersoner, og ikke som repræsentanter for politiske partier, interesseorganisationer mv.

Ældrerådet skal rådgive kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og formidle synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører de ældre. Ældrerådet skal medvirke til at øge borgernes medindflydelse på kommunens ældrepolitik og sikre, at dialogen og samarbejdet mellem de ældre og kommunalbestyrelsen fastholdes og udbygges.

Efter retssikkerhedslovens § 30, stk. 2, skal ældrerådet bestå af mindst 5 medlemmer, og for hvert medlem kan der vælges en stedfortræder. Antallet af eventuelle stedfortrædere kan ikke overstige antallet af medlemmer. Der

UDKAST

kan ikke anvendes listeopstillinger eller indgås valgforbund i forbindelse med valg til ældreråd.

Efter retssikkerhedslovens § 30, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet fastlægge de nærmere rammer for rådets virke og proceduren for høringspligten. Kommunalbestyrelsen har derefter pligt til at høre ældrerådet om de sager, der er omfattet af aftalens fastlagte rammer. Det er dog en betingelse, at rådets formål fortsat opfyldes ved fastlæggelsen af de nærmere rammer for rådets virke, jf. retssikkerhedslovens § 30, stk.1. Opstår der tvivl om, hvorvidt en sag er omfattet af aftalen, skal denne altid forelægges ældrerådet. Aftalen om høringspligtens omfang gælder for én kommunal valgperiode. Hvis kommunalbestyrelsen og ældrerådet ikke kan blive enige om at målrette ældrerådets interesseområder i forhold til høringsprocessen, har kommunalbestyrelsen pligt til at høre ældrerådet om alle spørgsmål, der vedrører de ældre. For at sikre, at ældrerådets rådgivende funktion får reel betydning, skal rådet høres i god tid, inden kommunalbestyrelsen træffer endelige beslutninger.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 31, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet fastsætter vedtægter for rådet. Herudover forudsættes ældrerådet at være selvstyrende. Rådet fastsætter selv sin forretningsorden og tilrettelægger i videst muligt omfang selv arbejdet indenfor lovens rammer og de fastsatte vedtægter.

Det fremgår af § 31, stk. 2, at udgifterne til ældrerådets virksomhed afholdes af kommunalbestyrelsen, der også stiller lokaler og sekretariatsbistand til rådighed, hvis ældrerådet ønsker det. Det er kommunalbestyrelsen der beslutter, hvilke udgifter ældrerådet får dækket. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at dække evt. faktiske udgifter, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at der er tale om udgifter ved ældrerådets virksomhed. Ældrerådet kan ikke ansøge om midler til frivilligt arbejde.

Efter retssikkerhedslovens § 31, stk. 3, har kommunalbestyrelsen pligt til at yde diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmer.

Det fremgår dog af § 31, stk. 4, at det enkelte medlem af ældrerådet efter eget ønske har mulighed for at fraskrive sig de diæter og udgiftsgodtgørelse, som kommunalbestyrelsen har pligt til at yde medlemmet for arbejdet i ældrerådet. Det enkelte medlem kan også fraskrive sig retten til at modtage udgiftsgodtgørelse.

Det fremgår af retssikkerhedsloven § 32, stk. 1, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og i samarbejde med ældrerådet at fastsætte regler for valgets afholdelse.

Kommunalbestyrelsen skal informere om et forestående valg. Udarbejdelse af information, der forudsættes at være neutral, kan ske i samarbejde med ældrerådet. Kommunalbestyrelsen og ældrerådet beslutter i samarbejde,

hvor ofte (mindst hvert fjerde år), hvornår og hvordan valghandlingen rent praktisk skal tilrettelægges i den enkelte kommune.

Selve valghandlingen kan eventuelt tilrettelægges i forbindelse med valget til kommunalbestyrelsen. Ældrerådvalget skal tilrettelægges på en måde, så det ikke kan virke forstyrrende på vælgernes adgang til at stemme ved kommunal- og regionalvalget eller på gennemførelsen af afstemningen i øvrigt, og sådan at kommunal- og regionalvalget har første prioritet i forhold til ældrerådvalget. Hvervet som tilforordnet ved ældrerådvalg er ikke et borgerligt ombud, og man kan således frasige sig hvervet.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 32, stk. 2, at alle personer, der har fast bopæl i kommunen, og som er fyldt 60 år på valgdagen, kan stemme til valget og vælges til ældrerådet. Der kan ikke fastsættes en øvre grænse for antallet af kandidater. Personer, der kan stemme til ældrerådvalg, har hver én stemme.

Efter retssikkerhedslovens § 32, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen i samråd med det siddende ældreråd, hvis der ikke 4 uger før valgdagen er opstillet det nødvendige antal kandidater, beslutte at aflyse afstemningen. Aflysning af valget medfører, at alle de opstillede kandidater er valgt. Der kan ligeledes opstå en situation, hvor det end ikke er muligt at opfylde lovens krav om mindst 5 medlemmer, jf. retssikkerhedslovens § 30, stk. 2. I sådanne situationer kan afstemningen også aflyses. Da ældrerådene spiller en central rolle for den demokratiske inddragelse i kommunen, er det en betingelse for at kunne aflyse valget, at kommunalbestyrelsen har gjort en indsats for at skaffe kandidater til ældrerådet.

Efter retssikkerhedslovens § 33, stk. 1, kan ældreministeren efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen give dispensation fra reglerne om ældreråd, jf. retssikkerhedslovens §§ 30-32. Dispensationen for reglerne kan gives, hvis der på grund af uforudsete situationer eller lokale forhold, som kommunalbestyrelsen ikke har indflydelse på, opstår problemer med hensyn til at sikre lovens overholdelse. Her tænkes først og fremmest på de processuelle regler i loven. Dispensationsbestemmelsen kan kun anvendes, når det vurderes tvingende nødvendigt grundet utilsigtede situationer, som bevirker, at loven ikke kan overholdes.

3.21.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Social-, Bolig og Ældreministeriet finder det hensigtsmæssigt, at ældreråd bør være omfattet af en kommende ældrelov.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse, at reglerne vedrørende ældreråd skal videreføres efter de hidtil gældende regler, og at det ikke indgår i aftalen om en reform på ældreområdet, at der skal ske ændringer i bestemmelserne om ældreråd. For at understøtte frisættelsen af ældreområdet, vurderer ministeriet dog, at fortolkningen af dispensationsbestemmelsen bør udvides.

UDKAST

Der er størst deltagelse i valg til ældrerådet, når de afholdes samtidig med kommunal- og regionsrådsvalg. Danske Ældreråd har længe arbejdet for, at valgreglerne til ældrerådsvalg bliver ændret, så det blev et krav, at ældrerådsvalg skal afvikles hvert fjerde år som fremmødevalg i forbindelse med kommunal- og regionsrådsvalget.

Flere ældreråd afholder i dag ældrerådsvalg året før kommunal- og regionsrådsvalget. Social-, Bolig- og Ældreministeriet har måtte afvise dispensationsansøgninger med henblik på midlertidigt at forlænge ældrerådets valgperiode fra 4 til 5 år, for på den måde at opnå at ældrerådsvalget og regionsrådsvalget opnår samtidige valgperioder. Dispensationsansøgningerne er blevet afvist med henvisning til, at dispensationsbestemmelsen kun kan anvendes, når det vurderes tvingende nødvendigt grundet utilsigtede situationer.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse, at en fast valgdato for ældrerådsvalg samtidig med kommunal- og regionsvalg ikke vil understøtte en frisættelse af ældreområdet. Men en udvidet fortolkning af dispensationsbestemmelsen til at omfatte dispensation til en midlertidig forlængelse af ældrerådets valgperiode ud over fire år, med henblik på at opnå samtidige valgperioder med kommunal- og regionsrådsvalget, vil understøtte frisættelsen af ældreområdet og en forventet større valgdeltagelse til ældrerådsvalg.

3.21.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med §§ 34-37 at, der i hver kommune etableres mindst ét ældreråd efter direkte valg, som afholdes mindst hvert 4. år. Med det foreslåede vil kommunen i samarbejde med ældrerådet skulle fastsætte de nærmere rammer for rådet, herunder for rådet virke og rådets vedtægter. Det foreslåede er således en videreførelse af gældende ret.

Med den foreslåede § 37 vil der kunne dispenseres fra ovenstående. Dispensationsmuligheden vil kunne blive taget i anvendelse, hvis der på grund af uforudsete situationer eller lokale forhold, som kommunalbestyrelsen ikke har indflydelse på, opstår problemer med hensyn til at sikre lovens overholdelse.

Den foreslåede bestemmelse vil også kunne blive taget i anvendelse, hvis kommunalbestyrelsen ønsker midlertidigt at forlænge ældrerådets valgperiode ud over fire år med henblik på at opnå samtidige valgperioder med kommunal- og regionsrådsvalget.

Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets §§ 34-37.

3.22. Forsøgsbestemmelse

3.22.1. Gældende ret

Serviceovens § 184 indeholder regler om forsøg.

Det fremgår således af lovens § 184, stk. 1, at en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud efter ansøgning vil kunne få godkendelse fra Social-, Bolig- og Ældreministeriet til at fravige lovens bestemmelser i forbindelse med et forsøg, for at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på det sociale område.

Der kan efter bestemmelsens stk. 2 ikke gives godkendelse til forsøg, som indebærer, at borgeren stilles dårligere end efter loven, forsøg, som medfører statslige merudgifter, forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn eller forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

Efter bestemmelsens stk. 3 offentliggør social- og boligministeren årligt en status for anvendelsen af forsøg på det sociale område.

3.22.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder, at det er hensigtsmæssigt også at opstille regler i ældreloven om forsøg.

Det er derfor ministeriets opfattelse, at § 184 i serviceoven, som efter gældende ret regulerer forsøg på ældreområdet, bør videreføres i ældreloven med redaktionelle ændringer.

3.22.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i § 37 opstilles regler om forsøg.

Det foreslås, at bestemmelsen i serviceoven videreføres med redaktionelle ændringer i ældreloven, således at Social-, Bolig- og Ældreministeriet efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud kan give godkendelse til, at den kommende lovens bestemmelser fraviges i forbindelse med et forsøg på ældreområdet. Godkendelsen gives for en begrænset periode, og det er en betingelse for godkendelse, at forsøget evalueres.

Det foreslås videre, at der i § 37, at det fastsættes nærmere, hvilke forsøg på ældreområdet, der ikke ville kunne gives godkendelse til og at det fastsættes, at ældreministeren årligt skal offentliggøre en status for anvendelsen af forsøg på ældreområdet.

Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Det forventes, at der med forslaget på finansloven afsættes midler til at understøtte et partnerskab, der skal omlægge eksisterende data på ældreområdet som følge af lovforslaget.

Det forventes, at lovforslagets vil medføre merudgifter i kommunerne fra 2025 grundet behov for kompensation for øget administration i forbindelse med etablering af en kontrolenhed til at sikre en korrekt afregningspris for private leverandører. Det skyldes, at afregningsgrundlaget til udvidelse af frit valg og leverandørstyringen bliver mere komplekst. Den endelige model for kontrolenheden og dermed kompensationen af kommunerne udestår.

Derudover vil lovforslagets krav om årlig efterregulering af kommunernes afregningspriser medføre merudgifter for kommunerne som følge af øget administration. Endeligt vil udvidelsen af Plejehjemsoversigten medføre nye registreringer og dermed øget administration i kommunerne. De økonomiske konsekvenser skal forhandles med KL.

Der er afsat finansiering til initiativerne på i alt 14,5 mio. kr. i 2024, 25,9 mio. kr. i 2025, 27,9 mio. kr. i 2026, 26,9 mio. kr. i 2027 og fra 2028 og varigt for 12,9 mio. kr. Det bemærkes, at størstedelen af midlerne går til statslig finansiering af initiativerne, mens en mindre del er afsat til kompensation af kommunerne for øget administration.

Lovforslaget berører ikke regionerne og har derfor ingen økonomiske konsekvenser for regionerne.

Det vurderes, at lovforslaget vil medføre implementeringskonsekvenser for kommunerne. Lovforslaget vil påvirke den kommunale sagsbehandling således, at kommunen skal træffe afgørelse om tildeling af kommunalt fastsatte rummelige pleje- og omsorgsforløb, som skal udgøre en ramme for hjælpen ud fra den ældres aktuelle behov og ønsker. Dette vil erstatte afgørelser om standardiserede enkelttydelser. Hjælpen vil således kunne blive justeret efter den enkeltes behov, uden at det er nødvendigt med en ny afgørelse.

Det forventes, at lovforslagets del om indførelse af en fast overheadsats, der bruges til afregning af friplejeboligleverandører, vil have positive administrative konsekvenser for kommunerne, der vil kunne mindske kommunernes administrationsomkostninger.

Lovforslaget vil ikke medføre implementeringskonsekvenser for regionerne.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet og KL indgår i et forpligtende implementeringssamarbejde med henblik på løbende at følge den konkrete implementering af ældrereformen i kommunerne tæt i perioden 2024 – 2027. Omstillingen skal finansieres af kvalitetsløftet samt frigjorte midler fra regelforenklinger.

I relation til principperne for digitaliseringsklar lovgivning opfylder lovforslaget princippet om klare og enkle regler, men lovforslaget opfylder ikke princippet om automatisk sagsbehandling. Dette skyldes, at det er nødvendigt, at de involverede myndigheder behandler hver sag individuelt, hvilket indebærer faglige skøn, hvorfor der ikke kan sagsbehandles efter objektive kriterier. De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante for lovforslaget.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes have positive økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslagets vurderes at have positive konsekvenser for erhvervslivet, da det med lovforslaget bliver muligt for borgere at vælge en privat leverandør til at yde rehabilitering og genoptræning og dermed alle elementer, der indgår i helhedspleje.

Lovforslagets indførelse af krav om helhedspleje vil betyde, at private leverandører har mulighed for at indgå konsortier efter konkurrenceloven med henblik på at løse opgaven sammen for at kunne levere helhedspleje. Dette kan dog, særligt for mindre leverandører, medføre sværere adgang til markedet, da det er virksomhedernes eget ansvar at overholde konkurrencereglerne. Det er derfor virksomhederne selv, der skal vurdere, om et samarbejde er lovligt mulighed for at indgå i konsortier efter gældende konkurrenceregler.

Det forventes, at lovforslagets del om, at private leverandører skal efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen, hvis kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud har været lavere end den fastsatte afregningspris, kan have administrative konsekvenser for private leverandører.

Det forventes, at lovforslagets del om, at såfremt kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud har været højere end den fastsatte afregningspris, skal kommunalbestyrelsen efterbetale

privatleverandøren leverandøren forskellen vil have positive økonomiske konsekvenser for de private leverandører.

Det forventes, at lovforslagets del om indførelse af en fast overheadsats, der bruges til afregning af friplejeboligleverandører, vil have positive økonomiske og administrative konsekvenser for friplejeboligleverandørerne og mindske konfliktpotentialet mellem kommuner og private leverandører.

Lovforslaget forventes medføre mindre omstillingsomkostninger til omstilling til helhedspleje.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes at have en række positive administrative konsekvenser for borgerne.

Med lovforslaget foreslås indførelse af helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, som vil betyde, at der ikke vil skulle træffes en ny forvaltningsretlig afgørelse, hver gang borgerens behov for hjælp ændrer sig.

Lovforslaget vil medføre, at der skal træffes forvaltningsretlige afgørelser med klageadgang til Ankestyrelsen i forbindelse med kommunens bevilling af pleje- og omsorgsforløbet, og hvis der er brug for at skifte til et andet forløb, fordi borgerens behov for hjælp og har ændret sig væsentligt, og borgerens behov dermed ikke kan dækkes indenfor det tildelte pleje- og omsorgsforløb. Lovforslaget indfører et fleksibelt pleje- og omsorgsforløb, hvor borgeren i dialog med den faglige medarbejder selv kan være med til at bestemme, hvad der konkret er brug for af hjælp fra gang til gang inden for forløbets rammer. De faglige medarbejder får således mulighed for at justere hjælpen efter borgerens aktuelle behov.

Med lovforslaget indføres en forbedret plejeoversigt, som vil sikre borgerne større gennemsigtighed og skabe overblik og muliggøre sammenligning mellem plejeenhederne og leverandørerne for dermed at understøtte borgernes frie leverandørvalg.

Lovforslaget vurderes at have en begrænset negativ administrativ konsekvens for borgerne i forhold til klageadgangen i en situation, som vedrører borgere omfattet af lovforslagets § 2, stk. 2, hvor det foreslås, at loven også skal kunne finde anvendelse for personer, der ikke har nået folkepensionsalderen, når det efter en samlet vurdering af personens livssituation vurderes, at behovet for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse, svarer til det behov, som ældre personer over folkepensionsalderen skal tilbydes efter denne lov.

I den forbindelse foreslås det med forslaget § 25, stk. 2, at hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter de foreslåede §§ 10, 13-14, 16-

UDKAST

17, § 18, stk. 4, eller § 21 i ældreloven over for personer omfattet af § 2, stk. 2, og over for hvem der, før de blev omfattet af § 2, stk. 2, er truffet en retskraftig afgørelse efter §§ 83, 83 a, 84, § 86, stk. 1, § 91, stk. 3, §§ 119 eller 122 i serviceloven, vil personen ikke kunne indbringe den del af kommunalbestyrelsens afgørelse efter ældrelovens §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, stk. 4, og § 21, som indebærer tilbagekaldelse af afgørelsen efter lov om social service for Ankestyrelsen.

Det foreslåede vurderes som nævnt at være en mindre negativ konsekvens for de berørte borgere, som efter kommunalbestyrelsens beslutning ”overgår” fra at modtage hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser til at modtage hjælp og støtte efter ældrelovens bestemmelser. Disse borgere vil ikke kunne indbringe den del af kommunalbestyrelsens afgørelse, der vedrører tilbagekaldelsen af den retskraftige afgørelse om tildeling af ydelser efter serviceloven for Ankestyrelsen. Borgerne vil imidlertid kunne indbringe afgørelsen om tildeling af hjælp og støtte efter ældreloven for Ankestyrelsen efter den foreslåede § 25. Med ”overgangen” af tildeling af hjælp og støtte med hjemmel i serviceloven til tildeling med hjemmel i ældreloven er der ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i den hjælp og støtte borgeren vil modtage.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

[...]

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslaget forventes at indebære merudgifter for staten og kommunerne for samlet set 15,5 mio. kr. i 2024, 25,9 mio. kr. i 2025, 27,9 mio. kr. i 2026, 26,9 mio. kr. i 2027 og fra 2028 og varigt for 12,9 mio. kr.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vil påvirke den kommunale sagsbehandling således, at kommunen skal træffe afgørelse om tildeling af kommunalt fastsatte rummelige pleje- og omsorgsforløb, vil erstatte afgørelser om standardiserede enkeltydelser. Hjælpen vil således kunne blive justeret efter den enkeltes behov, uden at det er nødvendigt med en ny afgørelse.	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslagets vurderes at have positive konsekvenser for erhvervslivet, da det med lovforslaget bliver muligt for private leverandører at tilbyde rehabilitering og genoptræning.	Der forventes mindre omstillingsomkostninger til levering af helhedspleje.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslagets indførelse af krav om helhedspleje kan medføre øgede administrative

UDKAST

		konsekvenser for virksomheder, der indgår i konsortier for at levere heldhedspleje, da et virksomhederne ansvar at vurdere, om et samarbejde er lovligt efter gældende konkurrenceregler.
Administrative konsekvenser for borgerne	<p>Lovforslaget forventes at medføre positive administrative konsekvenser for borgere, idet der ikke skal træffes en ny forvaltningsretlig afgørelse, hver gang borgerens behov for hjælp ændrer sig, som derudover skal påklages Ankestyrelsen, hvis borgeren er uenig heri.</p> <p>Desuden vil den forbedrede plejeoversigt sikre borgerne større gennemsigtighed og skabe overblik og muliggøre sammenligning mellem plejeenhederne og leverandørerne for dermed at understøtte borgernes frie leverandørvalg.</p>	<p>Lovforslaget forventes at medføre en mindre negativ administrativ for borgere, omfattet af § 2, stk. 2, som efter kommunalbestyrelsens beslutning "overgår" fra at modtage hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser til at modtage hjælp og støtte efter ældrelovens bestemmelser. Disse borgere vil ikke kunne indbringe den del af kommunalbestyrelsens afgørelse, der vedrører tilbagekaldelsen af den retskraftige afgørelse om tildeling af ydelser efter serviceloven for Ankestyrelsen. Borgerne vil imidlertid kunne indbringe afgørelsen om tildeling af hjælp og støtte efter ældreloven for Ankestyrelsen efter den foreslåede § 25.</p>
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med principperne for implementering af		

UDKAST

erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X
---	----	--------------

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det fremgår af servicelovens § 1, stk. 1, at formålet med loven i forhold til personer, der er fyldt 18 år, er at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Det fremgår af stk. 2, at formålet med hjælp efter loven er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Den generelle formålsbestemmelse i lovens § 1 skal ses i sammenhæng med de specifikke formålsbestemmelser, som fremgår af nogle af lovens bestemmelser. Af servicelovens § 81 fremgår det overordnede formål med indsatsen til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Servicelovens § 81 fastsætter, at formålet med indsatsen er at: 1) forebygge, at den enkeltes problemer forværres, 2) understøtte den enkeltes muligheder for at fastholde egne ressourcer eller fremme øget selvstændighed samt forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion, 3) forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje, 4) fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkeltes mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer, og 5) sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter serviceloven.

Det foreslås i *stk. 1*, at formålet med loven skal være at tilvejebringe rammerne for en ældrepleje, der med udgangspunkt i den enkelte ældres aktuelle livssituation og behov understøtter en alderdom, som er præget af mest mulig livsglæde, selvhjulpethed og tid til omsorg og nærvær.

Det foreslås i *stk. 2*, at det med loven tilsigtes særligt at understøtte 1) den ældres selvbestemmelse, herunder understøtte, at den enkelte kan klare sig selv, 2) tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse og 3) et tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

UDKAST

Formålet og de bærende værdier, som kommer til udtryk i stk. 2, sætter en overordnet retning for den måde, hvorpå ældreplejen skal styres, dokumenteres, kontrolleres og leveres, men indebærer ikke i selv konkrete materiale rettigheder og pligter for borgere, myndigheder og private leverandører. Lovens materielle bestemmelser skal imidlertid ses og fortolkes i lyset af formålet og de bærende værdier. Der henvises til de almindelige bemærkninger for en uddybning.

Til § 2

Efter de gældende regler i serviceloven retter lovens ydelser sig mod voksne, der har behov for hjælp efter lovens bestemmelser. Af de enkelte bestemmelser i loven fremgår de nærmere betingelser for at opnå støtte efter bestemmelsen. Der er i enkelte bestemmelser fastsat særlige aldersbetingelser tilknyttet en bestemt ydelse. Dette gælder fx lovens § 79 a om forebyggende hjemmebesøg, der særligt er målrettet ældre borgere.

Berettigede til ydelser efter serviceloven, efter at der er foretaget en individuel vurdering, er mennesker med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, dvs. borgere som i daglig tale benævnes som mennesker med handicap, herunder mennesker med en varig sindslidelse og mennesker med aldersbetinget nedsat funktionsevne. Berettigede til ydelser er også mennesker med særlige sociale problemer.

Det følger af § 1a i pensionsloven, at folkepensionsalderen i 2024 er 67 år. Pensionsalderen bliver gradvist forhøjet på grund af udviklingen i levetiden. Den forhøjede folkepensionsalder skal dog vedtages af Folketinget, før den får virkning. Folkepensionsalderen op til 69 år gældende fra 2035 er vedtaget af Folketinget.

Det følger af servicelovens § 2, at alene personer med lovligt ophold her i landet har ret til at få hjælp efter serviceloven, herunder f.eks. støtte til hjælpemidler eller foranstaltninger i form af anbringelse i døgnophold. Kravet om, at man skal have lovligt ophold her i landet, handler både om, at man fysisk skal opholde sig i landet, og at man skal have lovligt ophold. Ophold her i landet omfatter både midlertidigt og fast ophold her i landet. Midlertidigt ophold er f.eks. ferie- og studieophold, familiebesøg m.v.

Det foreslås i *stk. 1*, at loven finder anvendelse for personer der har nået folkepensionsalderen, jf. § 1 a i pensionsloven, og har behov for hjælp og støtte i den daglige livsførelse, på grund af nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldringen.

UDKAST

Med den foreslåede bestemmelse afgrænses loven af et alderskriterium, kombineret med et hjælpebehov til opretholdelse af den daglige livsførelse, der er opstået i forbindelse med aldringen. Det overordnede hensyn bag den foreslåede afgrænsning af personkredsen, og udskillelsen af ældreplejen fra det specialiserede socialområde, er bl.a. en understregning af, at aldring og alderdom ikke er et specialiseret område, men derimod et alment område, da alle i løbet af alderdommen kan få behov for ældrepleje. Henvisningen til § 1a i pensionsloven i første led af stk. 1 indebærer, at en person for at være omfattet af loven skal have nået den til enhver tid gældende folkepensionsalder, jf. dog forslaget til § 2, stk. 2.

Hensigten med denne afgrænsning af lovens anvendelsesområde er dels at afgrænse personkredsen og overordnet afgrænse, hvilken hjælp, man kan forvente at modtage i ældreplejen efter loven (hjælp til den daglige livsførelse). Med fastsættelsen af det objektive alderskriterium, med henvisning til den til enhver tid gældende folkepensionsalder, følger man automatisk den udvikling i pensionsalderen, som er besluttet i forbindelse med tilbagetrækningsreformen, og som er reguleret i § 1 a i pensionsloven.

Anvendelsesområdet vil udover den territoriale afgrænsning, jf. nærmere herom under forslaget til § 3, og alderskriteriet med henvisning til folkepensionsalderen, som begge er objektive kriterier, indeholde et kriterium, der tilsiger, at vedkommende skal have behov for hjælp og støtte i den daglige livsførelse, på grund af nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldringen. Der kan være tale om nedsættelse af den fysiske, psykiske og sociale funktionsevne.

Formuleringen om, at behovet for hjælp m.v. skal være opstået i forbindelse med aldringen indebærer ikke, at behovet nødvendigvis skal være opstået på grund af aldringen. Selv om risikoen for forekomsten af visse tilstande og sygdomme stiger med alderen, fx demens, kræft og hjerte-karsygdomme, kan disse sygdomme ikke nødvendigvis siges at være opstået på grund af aldringen, da de også forekommer hos yngre aldersgrupper. Lovens anvendelsesområde er således ikke knyttet op på specifikke tilstande, sygdomme m.v., men hvis en person over folkepensionsalderen fx bliver ramt af en blodprop i hjernen og i forbindelse hermed får behov for hjælp til den daglige livsførelse, jf. forslagene til inklussionskriterier i ældreloven, vil hjælpen skulle gives efter ældreloven. Behovet for hjælp behøver ikke være livsvarigt.

At hjælpen og støtten skal gives til den daglige livsførelse, er en understregning af, at det er almen hjælp til opretholdelse af den daglige

UDKAST

livsførelse. Det konkrete indhold i hjælpen, og måden denne leveres på, reguleres i lovens materielle bestemmelser, jf. forslaget til bestemmelser i kapitel 2 og 3.

Folkepensionsalderen skal være nået på tidspunktet for iværksættelsen af hjælpen. Det er således tidspunktet for iværksættelsen af hjælpen, og ikke tidspunktet for visitation til hjælpen, der er afgørende. Dvs., at en person, for at være omfattet af personkredsen for ældreloven på tidspunktet, hvor hjælpen m.v. iværksættes, skal opfylde det til enhver tid gældende alderskriterium. De sagsforberedende skridt i forbindelse med visitationen, og selve tildeling af hjælpen, kan imidlertid godt finde sted før vedkommende har nået folkepensionsalderen med henblik på, at hjælpen kan iværksættes, når vedkommende har nået folkepensionsalderen.

Da aldringsprocessen for den enkelte er individuel og ikke ensartet eller lineær, og et eventuelt behov for hjælp til opretholdelse af den daglige livsførelse, der er opstået i forbindelse med aldringen, dermed kan variere, indebærer den foreslåede afgrænsning af lovens personkreds, der fremgår af stk. 1, behov for håndtering af snitflader i forhold til borgere under folkepensionsalderen, hvor behovet for pleje og omsorg svarer til behovet for den hjælp (helhedspleje), som ældre over folkepensionsalderen, omfattet af ældreloven, kan modtage.

I forslaget til *stk. 2*, anføres, at loven endvidere finder anvendelse for personer, der ikke har nået folkepensionsalderen, når det vurderes, at behovet for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse, svarer til det behov som ældre personer over folkepensionsalderen skal tilbydes, jf. *stk. 1*. Der skal således lægges vægt på, at borgere, der omfattes af ældreloven efter *stk. 2*, har behov for hjælp til varetagelsen af den daglige livsførelse, dvs. til almen hjælp efter lovens bestemmelser.

Ved vurderingen af, om en person via denne undtagelsesbestemmelse skal omfattes af ældreloven, skal vedkommendes alder tillægges betydelig vægt. Undtagelsesbestemmelsen forudsættes således alene anvendt i forhold til personer, der med rimelighed kan betegnes som "ældre", selvom de ikke har nået folkepensionsalderen. Det kan fx være en person i halvtredserne, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at vedkommendes behov for hjælp mest hensigtsmæssigt varetages i regi af ældreplejen, fx en person, der lider af demens, der har et hjælpebehov. Modsat vil en yngre person i fx trediverne, der lider af demens og har behov for praktisk hjælp og personlig pleje og omsorg, ikke omfattes af undtagelsesbestemmelsen,

UDKAST

men i stedet skulle modtage hjælp efter bestemmelserne i serviceloven, jf. nærmere herom nedenfor.

Ved vurderingen af, om en persons behov for hjælp svarer til den hjælp som borgere over folkepensionsalderen kan modtage efter bestemmelserne i lovens kapitel 2 og 3 om, men også om personen i forhold til lovens formål og bærende værdier m.v., mest hensigtsmæssigt skal omfattes af ældreplejen i kommunen i henhold til ældreloven.

Det foreslås, i *stk. 3*, at ovenstående vurdering foretages af kommunalbestyrelsen i vedkommendes bopælskommune.

Personer, som omfattes af ældreloven, uanset om dette sker efter *stk. 1* eller *2*, vil som nævnt skulle have (almen) hjælp til den daglige livsførelse efter bestemmelserne i ældreloven. Personer, der omfattes af ældreloven, kan derudover have behov for fx specialiseret hjælp og støtte, og vil derfor samtidig kunne modtage hjælpe efter serviceloven, hvis de har behov for de specialiserede ydelser, som fremgår af serviceloven.

I forhold til personer med funktionsnedsættelse fx som følge af et handicap og udsatte voksne, der hidtil har modtaget hjælp efter serviceloven, bemærkes overordnet, at disse personer ikke mister rettigheder, når de når folkepensionsalderen, givet at de fortsat har et specialiseret behov. De vil således fortsat have ret til specialiserede ydelser i det omfang de opfylder kriterierne herfor i serviceloven.

Personer med fx handicap over folkepensionsalderen, der modtager specialiseret hjælp til de ydelser, der gives efter serviceloven, vil herudover også – ligesom alle andre borgere - kunne modtage hjælp og støtte efter ældreloven, hvis de har behov for hjælp, jf. *stk. 1* og *2*, og opfylder kriterierne herfor i lovens materielle bestemmelser i kapitel 2 og 3. Således vil en person med fx handicap over folkepensionsalderen kunne modtage både specialiseret hjælp efter serviceloven og ældrepleje, dvs. ”almen” hjælp, efter ældreloven.

Tilsvarende vil personer, der modtager hjælp efter ældreloven, der ikke hidtil har haft behov for specialiserede ydelser efter serviceloven, kunne modtage specialiseret hjælp efter serviceloven, hvis de opfylder kriterierne herfor i serviceloven.

Det foreslås i *stk. 4*, at lovens § 4 endvidere finder anvendelse for ældre borgere i kommunen, som ikke omfattes af *stk. 1* og *2*, men som kommunalbestyrelsen vurderer skal omfattes af den generel forebyggende

UDKAST

indsats. Det fremgår af forslaget til § 4, stk. 1, at kommunalbestyrelsen med henblik på at understøtte en alderdom med mest mulig selvstændighed i den daglige livsførelse og evne til i videst muligt omfang at tage vare på egne behov skal tilvejebringe en generel forebyggende indsats over for ældre borgere i kommunen. I forslaget til § 4, stk. 2, fremgår, at kommunalbestyrelsen som led i den generelle forebyggende indsats, jf. stk. 1, skal iværksætte opsøgende indsatser, målrettet borgere, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale.

Forslaget til stk. 4 indebærer, at den generelt forebyggende indsats, som kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe i henhold til bestemmelsen i forslaget til § 4, målrettes ældre borgere i kommunen, uanset om disse opfylder alderskriteriet eller aktuelt har behov for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse, på grund af nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldringen, jf. forslagene til § 2, stk. 1 og 2.

Til § 3

Det følger af servicelovens § 2, at alene personer med lovligt ophold her i landet har ret til at få hjælp efter serviceloven, herunder f.eks. støtte til hjælpemidler eller foranstaltninger i form af anbringelse i døgnophold. Kravet om, at man skal have lovligt ophold her i landet, handler både om, at man fysisk skal opholde sig i landet, og at man skal have lovligt ophold. Ophold her i landet omfatter både midlertidigt og fast ophold her i landet. Midlertidigt ophold er f.eks. ferie- og studieophold, familiebesøg m.v.

Det foreslås, at afgrænsningen af territoriale anvendelsesområde, som fremgår af serviceloven videreføres uændret i forslaget til ældreloven.

Det foreslås i *stk. 1*, at enhver, der opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter denne lov.

I *stk. 2* foreslås, at ældreministeren fastsætter regler om, hvilke ydelser efter denne lov, der kan medtages under midlertidige ophold i udlandet, og om betingelserne herfor.

I *stk. 3* foreslås, at der ved aftale med andre stater eller internationale organisationer kan gives kommunalbestyrelsen mulighed for at yde hjælp til behandling eller pleje m.v. af længere varighed her i landet til personer, som har særlig tilknytning til landet, men som på ansøgningstidspunktet ikke har ophold her i landet. Det samme gælder til herboende personers behandling eller pleje m.v., når de tager ophold i et andet land, hvortil de pågældende har særlig tilknytning.

Til § 4

Det fremgår af servicelovens § 79 a, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde mindst et årligt forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 82 år, og som bor i kommunen. Derudover skal kommunalbestyrelsen tilbyde alle borgere et besøg i deres 75. og 80. år i bestemte samt borgere under 80, som er i særlig risiko for at få nedsat social, fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 79 a, stk. 2-4.

Kommunalbestyrelsen tilrettelægger derudover besøg efter behov, jf. servicelovens § 79 a, stk. 5, og kommunalbestyrelsen kan vælge at undtage de borgere, som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp efter servicelovens § 83, fra ordningen om forebyggende hjemmebesøg, jf. servicelovens § 79 a, stk. 6.

Det følger endeligt af servicelovens § 79 a, stk. 7, at ældreministeren kan fastsætte regler om de kommunale forpligtelser efter stk. 1-6.

Med *stk. 1*, foreslås, at kommunalbestyrelsen med henblik på at understøtte en alderdom med mest mulig selvstændighed i den daglige livsførelse og evne til i videst mulig omfang at tage vare på egne behov skal tilvejebringe en generel forebyggende indsats over for ældre borgere i kommunen.

Det foreslåede betyder, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilvejebringe en generel forebyggende indsats over for ældre borgere i kommunen.

Formålet med den generelle forebyggende indsats, vil med det foreslåede skulle være at understøtte en alderdom med mest mulig selvhjulpenhed.

Det betyder, at den forebyggende indsats vil skulle sætte fokus på den pågældendes aktuelle livssituation mhp. at yde råd og vejledning og hjælpe borgeren til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare funktionsniveauet længst muligt. Som led heri bør medarbejderen have fokus på forebyggelse af sygdom og funktionsevnetab, såvel som ensomhed og social isolation m.v. og evt. henvise til relevante tilbud. Medarbejderen vil eksempelvis kunne henlede borgerens opmærksom på frivillige organisationer og sociale netværk mhp. at tilskynde den ældre til bedre at udnytte egne ressourcer, bevare funktionsniveauet længst muligt samt deltage i sociale og meningsfulde aktiviteter og fællesskaber. Den forebyggende indsats vil således have et helhedsorienteret fokus.

UDKAST

Med det foreslåede, vil det være kommunalbestyrelsen ansvar at tilrettelægge den forebyggende indsats, herunder at sikre, at indsatsen er målrettet i forhold til særlige risikogrupper. Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis vælge at prioritere ressourcerne til den gruppe af ældre, som ikke modtager helhedspleje efter den foreslåede § 10, og som kommunen dermed ikke hyppigt er i kontakt med.

Det foreslåede betyder endvidere, at det ikke fremover vil være lovreguleret, at den forebyggende indsats skal have form af en hjemmebesøg, hvor ofte et sådan skal finde sted, eller at indsatsen skal målrettes bestemte aldersgrupper.

Kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte fortsat at gennemføre forebyggende hjemmebesøg, såfremt kommunalbestyrelsen finder det mest hensigtsmæssigt.

Det er vigtigt, at kommunen sikrer, at borgeren bliver bekendt med kommunens forebyggende og sundhedsfremmende indsatser, og at borgeren forstår, hvordan man konkret skal forholde sig til indsatserne.

Det foreslås videre med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen som led i den generelle forebyggende indsats skal, jf. *stk. 1*, iværksætte opsøgende indsatser, målrettet borgere, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale.

Med det foreslåede vil den generelle forebyggende indsats skulle omfatte opsøgende indsatser.

Det vil være op til kommunalbestyrelsen at beslutte, hvordan den opsøgende indsats tilrettelægges, herunder hvor ofte den vil iværksætte opsøgende indsatser, hvilke former for opsøgende indsatser, den vil benytte sig af, og hvordan kommunen vil opretholde kontakten med målgruppen eller personen for den opsøgende indsats.

Det foreslåede betyder videre, at den opsøgende indsats vil skulle målrettes borgere, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale, jf. sidste pkt.

Kommunalbestyrelsen vil fx kunne lægge vægt på generelle risikofaktorer og -situationer, hvor ældre kan opleve øget risiko for at være sårbare. Der findes ikke en entydig definition af, hvad det vil sige at være sårbar. Sundhedsstyrelsen peger dog på en række udtalte eksempler for, hvornår ældre er i øget risiko for at være sårbare. Det er eksempelvis ved tab af samlever/ægtefælle, når samlever/ægtefælle flytter på plejecenter/i

UDKAST

plejebolig, ældre borgere uden børn, ældre borgere med fysisk, mentalt eller socialt funktionstab, borgere som har hyppige indlæggelser/genindlæggelser eller mange henvendelser til praktiserende læge, borgere som er pårørende til alvorligt syg samlever/ægtefælle, der fx modtager intensiv hjælp, har udviklet demenssygdom, borgere med skadeligt medicinforbrug, herunder risiko for fejlmedicinering, borgere med skadeligt alkoholforbrug, borgere med anden etnisk baggrund end dansk.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere kunne inddrage særlige lokale forhold og hensyn, som gør udvalgte målgrupper relevante for den opsøgende indsats. Det kan fx være høj andel af ældre med anden etnisk baggrund end dansk, da der i denne gruppe kan være en højere forekomst af ældre med begrænsede sundhedskompetencer ift. det danske sundhedsvæsen, høj andel af ældre, der bor i udsatte boligområder med fokus på udvalgte grupper begrundet i resultater fra nationale, regionale eller kommunale sundhedsprofiler, fokus på forebyggelse af fald, fokus på forebyggelse af ensomhed m.v.

Kommunalbestyrelsen vil ligeledes kunne vælge at anvende eksisterende samarbejdsflader og systemer i kommunerne. Det kan fx være samarbejde med civilsamfundet, lokale fællesskaber, foreninger og frivillighedskoordinatorer, pårørende, praktiserende læger, hospitaler, sociale viceværter m.v. med henblik på at identificere ældre borgere med et forebyggelsespotentiale.

Videnscenter for Værdig Ældrepleje vil udarbejde vejledningsmateriale og guide med viden om risikogrupper og metoder til identificering og opsporing af ældre, hvor der kan være et forebyggelsespotentiale. Materialet skal understøtte kommunerne i vurderingen af hvilke borgere, der kan være relevante at opsøge mhp. eventuelt behov for forebyggende og sundhedsfremmende indsatser.

Formålet med den foreslåede § 4 er at forbedre kommunernes mulighed for at målrette og tilrettelægge den forebyggende indsats mod de borgere, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale, og hvor der erfaringsmæssigt ses en effekt. Endvidere er formålet at give kommunerne større mulighed for at tilrettelægge indsatsen efter lokale behov og muligheder samt øvrige tiltag på forebyggelsesområdet.

Til § 5

UDKAST

ServiceLOVEN danner i dag rammen om de regler, som regulerer tilbud om hjælp og støtte til personer, som på grund af nedsat funktionsevne har behov for hjælp til fx personlig pleje og praktiske opgaver i hjemmet.

Tilbud om hjælp skal efter § 83 bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Efter serviceLOVENS § 83 a skal kommunalbestyrelsen tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter serviceLOVENS § 83. Rehabiliteringsforløbet skal tilrettelægges og udføres helhedsorienteret og tværfagligt.

Det foreslås med *stk. 1*, hjælpen, jf. den foreslåede §§ 8 og 9, vil skulle gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte.

Med det foreslåede vil kommunen skulle sikre, at helhedsplejen gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte. Hjælpen vil således skulle sætte fokus på den pågældendes aktuelle og samlede livssituation, herunder sociale forhold som pårørende. Formålet her med vil skulle være at yde råd og vejledning og hjælpe borgeren til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare funktionsniveauet længst muligt. Som led heri bør medarbejderen have fokus på forebyggelse af sygdom, ensomhed og social isolation og tab af funktionsevne m.v. og evt. henvise til relevante tilbud. Medarbejderen vil eksempelvis kunne henlede borgerens opmærksom på frivillige organisationer og sociale netværk mhp. at tilskynde den ældre til bedre at udnytte egne ressourcer, bevare funktionsniveauet længst muligt samt deltage i sociale og meningsfulde aktiviteter og fællesskaber. Den forebyggende indsats vil således have et helhedsorienteret fokus.

Formålet med det foreslåede er tydeliggøre, at hjælpen skal gives med et forebyggende og rehabiliterende sigte, samt at hjælpen skal være helhedsorienteret og tage afsæt i borgerens samlede livssituation.

Til § 6

Det fremgår af serviceLOVENS § 79, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Det fremgår videre, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene, og at afgørelser herom ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

UDKAST

Endeligt fremgår det, at ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betaling for tilbuddene

Med *stk. 1*, foreslås, at kommunalbestyrelsen kan vælge at iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte på ældreområdet. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for hvilke persongrupper, der kan benytte tilbuddene.

Det foreslås videre med *stk. 2*, at afgørelser efter *stk. 1* kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Endeligt foreslås det med *stk. 3*, at ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betaling for tilbud efter *stk. 1*, herunder om beregningsgrundlaget for betalingen.

Det foreslåede er således en videreførelse af servicelovens § 18 med redaktionelle ændringer, således at bestemmelsen målrettes ældreområdet.

Det foreslåede *stk. 1*, betyder, at kommunalbestyrelsen også fremover vil have mulighed for at iværksætte eller give tilskud til uvisiterede, generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte på ældreområdet. Endvidere betyder det foreslåede, at kommunalbestyrelsen fortsat vil skulle fastsætte retningslinjer for hvilke persongrupper, herunder aldersgrupper, der kan benytte tilbuddene. Kommunen vil i den sammenhæng dels skulle være opmærksom på, at også personer under folkepensionsalderen og uden et aktuelt behov for pleje og omsorg kan have gavn af en forebyggende ældreindsats, og dels på, at det også fremover vil være muligt at yde støtte til uvisterede tilbud med et aktiverende formål på socialområdet efter serviceloven I overensstemmelse med gældende ret vil kommunalbestyrelsens beslutning ikke kunne på klages, jf. det foreslåede *stk. 2*.

Med det foreslåede ændres der ikke ved indholdet af eller formålet med generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. De generelle tilbud vil således fortsat skulle bidrage til at forebygge forværring - og sikre vedligeholdelse af målgruppens helbredstilstand og generelle trivsel i øvrigt.

Der vil med det foreslåede ikke kunne gives tilskud til aktiviteter, som modtager støtte efter anden lovgivning.

UDKAST

Det fremgår af § 18 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger, og at rammerne for samarbejdet fastsættes af kommunalbestyrelsen. Det fremgår også, at der skal afsættes midler til støtte til frivilligt socialt arbejde i kommunen.

Bestemmelsens foreslås med redaktionelle ændringer overført til ældreloven med henblik på at øge læsbarheden.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger på ældreområdet. Rammerne for arbejdet, jf. 1. pkt., fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil være forpligtet til at samarbejde med de frivillige organisationer og foreninger på ældreområdet, og at det vil være kommunalbestyrelsens ansvar, hvordan den vil fastlægge rammerne for dette samarbejde.

De frivillige sociale organisationer og foreningers aktiviteter på ældreområdet kan være organiseret på forskellig vis. Nogle drives udelukkende på basis af en frivillig indsats, andre udelukkende med lønnet indsats, men med en frivillig, ulønnet bestyrelse. Herimellem findes der flere organiseringsformer, der bygger på en kombination af frivillig og lønnet indsats. Aktiviteter, der primært drives med lønnet arbejdskraft, vil typisk være organiseret som selvejende institutioner under en frivillig organisation.

De frivillige sociale organisationer og foreninger vil kunne tilbyde en række forskellige konkrete aktiviteter. Disse kan fx indbefatte kontaktsteder, besøgsvennetjenester, ledsageordning på frivilligbasis, rådgivninger eller fx sociale caféer, væresteder og andre samværsaktiviteter.

Samarbejdet bør sigte mod lokale sociale organisationer og foreninger på ældreområdet, lokale afdelinger af landsorganisationer, som virker lokalt, og andre frivillighedsinitiativer også af mindre formaliseret art.

Kommunalbestyrelsen vil dog ligeledes kunne beslutte, at samarbejde på tværs af kommunegrænser om aktiviteter, der dækker et større geografisk område. Kommunalbestyrelsen vil i disse situationer kunne vælge at støtte organisationer, foreninger eller aktiviteter på ældreområdet, der ikke har adresse i den pågældende kommune. Kommunalbestyrelsen vil tillige kunne vælge at støtte frivillige sociale foreninger og aktiviteter, der relaterer sig til opgaver, der er forankret i regionsregi.

UDKAST

Kommunalbestyrelsen bør sigte mod et bredt samarbejde med forskellige typer af frivillige sociale organisationer og foreninger eller andre frivillige sociale aktører på ældreområdet. Samarbejdet med den frivillige sektor vil kunne inddrages i kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af opgaveløsningen i forskellige sociale indsatser.

Det vil være vigtigt, at samarbejdet baseres på kendskab til og respekt for de forskellige vilkår, der kendetegner hhv. en kommunal myndighed og en frivillig social organisation eller forening. Respekt for den frivillige indsats egenart og styrke og kommunalbestyrelsens myndighedsansvar for den sociale indsats vil således være grundlæggende forudsætninger.

I den sammenhæng vil det være vigtigt, at de frivillige sociale organisationer og foreninger er tydelige om deres værdigrundlag og formål og om, hvordan deres frivillige sociale indsats kan gøre en forskel for ældre borgere.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen årligt skal afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde på ældreområdet.

Det foreslåede er en videreførelse af servicelovens § 18, *stk. 2*, tilpasset ældreloven.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det vil være op til den enkelte kommunalbestyrelse at prioritere, hvilke frivillige sociale aktiviteter, der vil modtage støtte samt omfanget af støtte. Dette i overensstemmelse med gældende ret. Det vil sige, at det vil være kommunalbestyrelsen, som beslutter hvilke formål og rammer, der vil skulle gøre sig gældende for ansøgningerne til kommunens støtte til frivillige sociale organisationer og foreninger på ældreområdet. Sigtet med bestemmelsen vil være, at også de aktiviteter, der primært eller udelukkende drives med frivillig arbejdskraft, inddrages i samarbejdet, og at disse støttes økonomisk. Der vil særligt skulle lægges vægt på at støtte konkrete aktiviteter.

Den støtte, der vil blive tildelt efter bestemmelsen, vil bl.a. skulle tage sigte på den situation, at en frivillig organisation, forening eller andre frivillige aktører af egen drift og på eget initiativ gør en frivillig social indsats på ældreområdet. Kommunalbestyrelsens rolle vil her være at vurdere, om den vil støtte den pågældende aktivitet økonomisk.

Bestemmelsen vil også kunne indgå som et led i et samarbejde mellem kommunalbestyrelsen og en frivillig social organisation eller forening om indsatsen for en bestemt målgruppe eller om en socialt forebyggende indsats for ældre og pårørende. Det vil være en betingelse, at den frivillige

UDKAST

indsats er kernen i aktiviteterne. Tilskuddet vil skulle fungere som en støtte til den specifikke frivillige indsats.

Det vil kunne være nødvendigt med et lønnet personale til organisering af en frivillig indsats, til supervision, til indslusning af nye frivillige, til at sikre økonomiske midler osv. Støtten vil derfor konkret også kunne bruges til at finansiere lønninger til ansatte osv.

Hvis en lokal frivillig social organisation eller forening er utilfreds med forholdene for støtte efter bestemmelsen, må den gøre sin indflydelse gældende lokalt, herunder over for kommunalbestyrelsen.

Med det foreslåede ændres der ikke på det tilskud, kommunalbestyrelsen modtager fra staten via bloktilskuddet, som kompensation for støtten til det frivillige sociale arbejde. Se punkt 3.3.1, for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Formålet med § 7 er at sikre, at kommunalbestyrelserne - ud fra lokale ønsker og forhold - vil arbejde på at fremme samarbejdet med den lokale frivillige sociale sektor på ældreområdet med henblik på at skabe gode rammer for og styrke den frivillige indsats. Formålet vil videre være at sikre et bedre samspil mellem de frivillige sociale organisationer og foreningers aktiviteter og de offentlige tilbud for ældre og deres pårørende. En styrkelse af samarbejdet vil endvidere have til hensigt at gavne de ældre og pårørende, der har brug for hjælp og støtte, og gavne det lokale forebyggende arbejde.

Til § 8

Det fremgår af serviceloven §18 a, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet kan tegne ansvars- og ulykkesforsikringer for borgere, der i tilknytning til løsning af kommunale eller regionale opgaver yder en frivillig indsats i kommunen henholdsvis regionen. De tegnede forsikringer skal tegnes på samme vilkår som forsikringer, der er tegnet af kommunen henholdsvis regionen for borgere, der udfører frivilligt arbejde.

Bestemmelsens foreslås med redaktionelle ændringer overført til ældreloven.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet kan tegne ansvars- og ulykkesforsikringer for borgere, der i tilknytning til løsning af kommunale eller regionale opgaver yder en frivillig indsats på ældreområdet i kommunen henholdsvis regionen] De tegnede forsikringer skal tegnes på samme vilkår som forsikringer, der er tegnet af kommunen

UDKAST

henholdsvis regionen for borgere, der udfører frivilligt arbejde på ældreområdet.

Det foreslås videre med *stk. 2*, at en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, som vælger at tegne forsikring efter *stk. 1*, skal fastsætte retningslinjer for, hvilke frivillige indsatser på ældreområdet der skal omfattes af ansvars- og ulykkesforsikringer.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en kommunalbestyrelse vil kunne tegne ansvars- og ulykkesforsikringer for borgere, der yder en frivillig indsats på ældreområdet. Det betyder videre, at kommunalbestyrelsen eller et regionsråd vil skulle fastsætte lokale retningslinjer for, hvilke frivillige indsatser på ældreområdet der skal omfattes af ansvars- og ulykkesforsikringer, herunder om det er alle eller kun udvalgte frivillige indsatser og aktiviteter, der skal være omfattet.

Retningslinjerne vil typisk skulle indeholde regler om, hvilke typer af frivillige indsatser der skal være omfattet, hvilke sektorområder der skal indgå, og om kommunalbestyrelsen eller regionsrådet vil forsikre borgere med bopæl uden for kommunen eller regionen. Hensigten med retningslinjerne er at skabe klarhed over, hvilken forsikringsdækning der kan tilbydes frivillige lokalt med og uden forudgående foreningstilknytning.

Formålet med § 8 er at ligestille borgere, der leverer en frivillig indsats på ældreområdet, ligestilles med personer, der udfører frivilligt arbejde på ældreområdet for kommuner og regioner, i forhold til forsikring af tilskadekomst og skadevoldende adfærd. Det skal understøtte det overordnede formål om, at frivillige kan bidrage til lokalsamfundet og være med til at udvikle den lokale opgaveløsning ved at sikre, at forhold vedrørende forsikring ikke er en barriere for kommuners og regioners samarbejde med frivillige lokalt.

Til § 9

Der er i dag ikke krav om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, herunder rammerne for samt den lokale tilrettelæggelse og udmøntning af forløbene.

Det følger dog af § 139, *stk. 2*, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter §§ 79, 79 a, 83, 83 a, 84, 86, 119-122 og 192 samt følge disse beslutninger op. Bemyndigelsesbestemmelsen i § 139, *stk. 2* i serviceloven, er udmøntet i

UDKAST

bekendtgørelse nr. 1575 af 27. december 2014 om kvalitetsstandarder for hjemmehjælp, rehabiliteringsforløb og træning efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86.

Det følger af § 83, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet samt madservice.

Det følger af § 83 a, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83, stk. 1, i serviceloven. Vurderingen skal være individuel og konkret og tage udgangspunkt i modtagerens ressourcer og behov.

Det følger derudover af § 86, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse. Det fremgår af servicelovens § 86, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder til personer, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

For nærmere uddybning henvises til pkt. 3.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger om gældende ret.

Det foreslås med § 9, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om helhedspleje i form af få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, der tilbydes i medfør af lovforslagets § 10.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle forholde sig til antallet af pleje- og omsorgsforløb, der tilbydes i den pågældende kommune, men det vil være en forudsætning, at der vil skulle være tale om fastsættelse af få forløb. Forslaget om fastsættelse af få forløb har til formål at bidrage til, at hjælp og støtte i videst muligt omfang gives som en kontinuerlig og sammenhængende indsats tilpasset udviklingen i den enkelte borgers behov, og at borgeren således kan forblive i samme forløb længst muligt. Dette tilsiger, at der kun er få forløb, så behovet for skift af pleje- og omsorgsforløb, som indebærer sagsbehandlingsskridt i forbindelse med en ny forvaltningsretlig afgørelse, begrænses mest muligt.

Kommunalbestyrelsen vil således efter forslaget ikke kunne træffe beslutning om at fastsætte mange sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb. Der vil imidlertid være tale om en konkret vurdering fra kommune til kommune, hvor mange forløb der vil skulle fastsættes, men få forløb kan fx være 3-5 forskellige typer af forløb afhængigt af de lokale forhold.

UDKAST

En borger vil ikke skulle forblive i et og samme forløb, hvis behovene ændres så væsentligt, at disse ikke vurderes at kunne rummes inden for det tildelte forløb. I så fald vil borgeren skulle bevilges et nyt forløb efter lovforslagets § 10, stk. 3.

For nærmere uddybning henvises til pkt. 3.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til § 10.

Med »helhedspleje« forstås for det første, at ældreplejen, og måden hjælpen leveres på, baseres på en grundlæggende helhedstænkning i forhold til den enkelte borgers samlede livssituation og udvikling heri. Det indebærer en generel helhedsorienteret tilgang i blikket på den enkelte borger, som skal afspejle sig i, at hjælpen tilrettelægges og udføres som et sammenhængende forløb frem for levering af hjælpen i enkeltstående ydelser.

Dernæst indebærer begrebet »helhedspleje«, at hjælpen i det tildelte pleje- og omsorgsforløb bliver leveret af en og samme leverandør, uanset om det er en offentlig eller privat leverandør, der har opgaven med at levere hjælpen. Det fremgår således af det foreslåede § 18, stk. 3, at leverandører af pleje- og omsorgsforløb vil skulle kunne levere alle de elementer, der indgår i helhedspleje efter den foreslåede § 9, stk. 2. For nærmere uddybning henvises til pkt. 3.11.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, til § 18, stk. 3 og bemærkningerne her til.

Formålet med, at det er en og samme leverandør, der har ansvaret for at levere den samlede hjælp, er at bidrage til større sammenhæng og kontinuitet i hjælpen, herunder bidrage til færrest mulige forskellige hjælpere i borgerens hjem.

Kravet om helhedspleje betyder en udvidelse af den nuværende regulering af frit leverandørvalg. Der henvises til pkt. 3.11 i lovforslagets bemærkninger.

Det foreslås med § 9, stk. 2, at helhedspleje efter stk. 1 omfatter: 1) personlig hjælp og pleje, 2) hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver m.v. i hjemmet, samt 3) genoptræning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse.

De nævnte indsatser i forslaget § 9, stk. 2, svarer til de nuværende indsatser, som fremgår af servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1-2, og § 86, stk. 1.

»Personlig hjælp og pleje« kan – svarende til i dag - fx omfatte hjælp til bad, af- og påklædning og personlig hygiejne (nuværende servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1).

»Hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver« i hjemmet kan – svarende til i dag - fx omfatte hjælp til rengøring i boligen, fx hjælp til gulvvask, aftørring af støv, rengøring af badeværelse og køkken samt skift af sengetøj. Hjælp til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet kan fx tillige

UDKAST

omfatte hjælp til at lægge tøj sammen og stille varer på plads (nuværende servicelovens § 83, stk. 1, nr. 2).

»Genoptræning uden forudgående sygehusindlæggelse« omfatter – svarende til i dag - fx genoptræning efter længere tids sengeleje i hjemmet fx pga. influenza eller et fald, og hvor (nuværende servicelovens § 86, stk. 1).

Ved genoptræning forstås en målrettet og tidsafgrænset samarbejdsproces mellem en borger, eventuelle pårørende og personale. Formålet med genoptræning er, at borgeren opnår samme grad af funktionsevne som før sygdommen eller bedst mulig funktionsevne. Genoptræning er rettet imod borgerens fysiske funktionsnedsættelse og gives i de tilfælde, hvor anden form for træning, fx i form af egen træningsindsats, ikke kan bringe borgerens funktionsniveau op.

Der er således ikke med lovforslaget tilsigtet ændringer i forhold til den hjælp/de indsatser, der følger af nuværende retstilstand i henhold til serviceloven. Det følger af, at formålet med ældreloven ikke er at ændre på selve indholdet i hjælpen, der gives til borgerne, men at ændre selve måden hjælpen tilrettelægges og udføres på.

Der er således tale om de samme kerneydelser, som kommunerne er forpligtet til at levere efter gældende retstilstand i henhold til serviceloven.

Nærværende lovforslag viderefører således også princippet om, at den lovgivningsmæssige regulering af området sker i form af en rammelovgivning, som ikke nærmere/udtømmende regulerer indhold og omfang af den konkrete hjælp til den enkelte borger, da det afhænger af den enkeltes aktuelle behov og ressourcer.

For nærmere uddybning henvises til bemærkningerne til lovforslagets §§ 10 og 11 samt pkt. 3.5.3 og 3.6.3 i de almindelige bemærkninger.

Med § 9, stk. 3, foreslås det endvidere, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med beslutningen efter stk. 1 tillige fastsætter rammerne for organisering, tilrettelæggelse og udmøntning af pleje- og omsorgsforløbene under iagttagelse af kravene i lovforslagets §§ 10 og 11.

Med »rammerne for organisering, tilrettelæggelse og udmøntning«, jf. lovforslagets § 9, stk. 3, forstås bl.a. indhold og sammensætning i den hjælp, der indgår i de enkelte pleje- og omsorgsforløb. Hermed forstås fx, hvilke former for hjælp og støtte, der ydes inden for det enkelte pleje- og omsorgsforløb i medfør af lovforslagets § 10.

Beslutning om rammerne for pleje- og omsorgsforløb vil tillige omfatte, hvordan den nærmere organisering, tilrettelæggelse og udmøntning af forløbene skal være i den pågældende kommune.

UDKAST

Med »organisering, tilrettelæggelse og udmøntning« forstås fx, at udførelse af hjælpen sker via faste teams centreret omkring den enkelte borger, og som bl.a. understøtter kontinuitet i hjælpen herunder færrest mulige forskellige hjælpere i borgerens hjem.

Forslaget vil medføre, at kommunalbestyrelsen bliver forpligtet til at forholde sig til samt træffe politisk beslutning om fastsættelse af antallet af få pleje- og omsorgsforløb, der tilbydes i kommunen. Samtidig forpligtes kommunalbestyrelsen til at forholde sig til samt træffe beslutning om, hvordan rammerne for selve organiseringen, tilrettelæggelsen og udmøntningen af de fastsatte pleje- og omsorgsforløb skal være i den pågældende kommune.

Formålet med forslaget er at forpligte kommunalbestyrelsen, den øverst ansvarlige politiske myndighed i kommunen, til at udstikke de overordnede retningslinjer for, hvordan de lovgivningsmæssige forpligtelser vedrørende ældreplejen skal udmønte sig lokalt i den enkelte kommune.

Med § 9, stk. 4, foreslås, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at oplysninger om rammerne for og indhold i kommunens få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, jf. forslagets § 9, stk. 1, er tilgængelige for borgerne. Der stilles ikke krav om, hvordan kommunalbestyrelsen skal sikre, at oplysningerne er tilgængelige for borgerne, men det kan fx være offentliggørelse af oplysningerne på kommunens hjemmeside. Der bør i forbindelse med beslutningen om, hvordan oplysningerne gøres tilgængelige for borgerne, være en opmærksomhed på, at det skal være let for den pågældende målgruppe at tilgå oplysningerne.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at man som borger i kommunen har mulighed for at blive bekendt med, hvilken form for hjælp og støtte man kan forvente at få som led i et pleje- og omsorgsforløb i den pågældende kommune.

Med »oplysninger om rammerne« forstås her generel serviceinformation om kommunens få og rummelige pleje- og omsorgsforløb, herunder fx hvordan hjælpen organiseres og udføres via et fast team omkring den enkelte borger, samt på hvilken måde borgerens selvbestemmelse i forhold til den daglige hjælp udmønter sig.

Til § 10

Der er i dag ikke krav om, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et rummeligt og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb.

UDKAST

Det følger af § 83, stk. 1, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet samt madservice. Det følger af § 83, stk. 4, at tilbuddet om hjælp efter stk. 1 skal bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Det følger endvidere af § 83, stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for hjælp efter bestemmelsens stk. 1, til den enkelte modtager af hjælpen, samt at hjælpen løbende skal tilpasses modtagerens behov.

Det følger af § 83 a, stk. 1, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83, stk. 1, i lov om social service. Vurderingen skal være individuel og konkret og tage udgangspunkt i modtagerens ressourcer og behov.

Det følger derudover af § 86, stk. 1, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse. Det fremgår af § 86, stk. 2, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder til personer, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

Efter § 88, stk. 1, i lov om social service træffes der afgørelse om hjælp efter §§ 83, 83a og 86. Alle anmodninger om hjælp efter § 83 skal ske ved en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp til de opgaver, borgeren ikke selv kan udføre. Efter § 89 i lov om social service skal ansøgeren i forbindelse med afgørelsen om hjælp efter §§ 83, 83a og 86 skriftligt oplyses om, hvilken hjælp der er bevilget.

Endelig følger det af § 94 a, i lov om social service, at personer, der modtager hjælp efter § 83, kan vælge en helt eller delvis anden hjælp end den, der er truffet afgørelse om, jf. §§ 88 og 89. En tilkendt ydelse, der fravælges efter 1. pkt., kan ikke efterfølgende kræves leveret efter § 90.

Der henvises til pkt. 3.4.1 i lovforslagets bemærkninger om gældende ret.

Med § 10, stk. 1, foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et rummeligt og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der muliggør en løbende tilpasning af hjælp og støtte inden for det tildelte forløb i takt med udviklingen i modtagerens behov.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ældreplejens kerneydelser vil skulle tildeles i form af kommunalt fastsatte rummelige pleje- og omsorgsforløb, som vil udgøre en ramme for hjælpen.

Kommunalbestyrelsen – eller en kommunal forvaltningsenhed, kommunalbestyrelsen har delegeret afgørelseskompetencen til – vil således skulle tildele en borger ét af de forløb, som kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om efter forslaget § 9, hvor det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om helhedspleje i form af få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb.

Med forslaget vil hjælpen ikke længere skulle gives i form af standardiserede enkelttydelser, sådan som det sker i dag, fx hjælp til bad en gang ugentligt, hjælp til skift af sengetøj en gang om måneden. Hjælpen vil i stedet skulle tildeles som ét af de forløb, kommunalbestyrelsen har besluttet efter § 7, hvor det mere overordnet vil være angivet, hvad hjælpen vil kunne bestå af. Fx et forløb med hjælp til praktiske opgaver i hjemmet, eller et forløb med hjælp til praktiske opgaver i hjemmet samt lettere personlig hjælp og pleje, uden at det specifikt er angivet, hvad hjælpen konkret vil bestå i fra gang til gang.

Ved formuleringen om, at der skal være tale om et »rummeligt og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb« sigtes til, at det konkrete forløb, som en borger vil blive tildelt, skal kunne rumme udvikling i borgerens behov, uden at der skal træffes en ny forvaltningsretlig afgørelse hver gang, modtagerens behov ændrer sig. Det vil bero på en konkret vurdering, hvilket forløb der med rimelighed kan forudses at kunne rumme en borgers udvikling.

I § 10, stk. 2, foreslås det, at tilbud efter stk. 1 gives til personer, som på grund af nedsat fysisk, psykisk eller social funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldring, jf. lovforslagets § 2, har behov for hjælp og støtte i den daglige livsførelse.

Med den foreslåede bestemmelse afgrænses målgruppen for tilbuddet efter bestemmelsens stk. 1. Forslaget vil medføre, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagens oplysning, som vil skulle ligge til grund for afgørelsen, skal vurdere, om borgeren omfattes af målgruppen for hjælpen.

Der stilles – lige som efter gældende retstilstand - ikke krav om, at der skal foreligge en bestemt diagnose, for at få hjælp. Det afgørende er den enkelte borgers behov for hjælp afledt af funktionsnedsættelsen.

Med »nedsat fysisk, psykisk eller social funktionsevne« forstås, at borgerens funktionsevne skal forstås bredt, således at der i vurderingen både skal være fokus på borgerens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne. Forslaget indebærer, at der vil skulle ses på den enkelte borgers samlede situation og ikke kun på de forhold, som borgerens ikke selv kan klare som følge af funktionsnedsættelsen. Eksempelvis vil borgerens fysiske

UDKAST

funktionsnedsættelse kunne begrænse borgerens muligheder for social kontakt og derved påvirke borgerens psykiske eller sociale funktionsevne. Omvendt vil en nedsat psykisk eller social funktionsevne også kunne påvirke den fysiske funktionsevne og muligheden for at vedligeholde denne.

For nærmere uddybning af begreberne »opstået i forbindelse med aldring« samt »behov for hjælp og støtte i den daglige livsførelse« henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil, se lovforslagets pkt. 3.2.

Med § 10, stk. 3, 1. pkt., foreslås det, at kommunalbestyrelsen træffer en skriftlig afgørelse om tilbud efter stk. 1.

Formålet med bestemmelsen er at fastsætte, at det vil være kommunalbestyrelsen eller den myndighed, som kommunalbestyrelsen har uddelegeret kompetencen/opgaven til, der indledningsvist vil skulle træffe en forvaltningsretlig afgørelse om, hvorvidt borgeren vurderes at have behov for hjælp eller ej.

Dette vil indebære en faglig vurdering af borgerens aktuelle behov, hvilket som i dag vil skulle ske på baggrund af de oplysninger, der vurderes at være nødvendige og tilstrækkelige. Dette vil fx være borgerens og eventuelle pårørendes egne oplysninger, lægefaglige vurderinger og andre relevante oplysninger.

Det vil lige som i dag være en del af vurderingen af behovet, om brug af velfærdsteknologi og hjælpemidler kan bidrage til øget selvstændighed og selvhjulpenhed i modtagerens hverdag. Tilsvarende gælder i forhold til brug af digitale løsninger, fx brug af skærmbesøg. Det er vigtigt, at brug af sådanne teknologier som led i hjælpen eller som hel eller delvis erstatning for et fysisk besøg introduceres på en tryk og værdig måde og i dialog med den enkelte modtager. Det er i den sammenhæng også vigtigt at være opmærksom på, om den enkelte modtager har brug for støtte eller vejledning til at betjene teknologierne.

På dette grundlag vil den forvaltningsretlige afgørelse skulle træffes og begrundes, hvilket vil indebære, at det vil være tydeligt, hvilke konkrete omstændigheder omkring borgerens forhold og situation, der er tillagt vægt. I forbindelse med den forvaltningsretlige afgørelse vil det således skulle fremgå, på hvilket fagligt grundlag afgørelsen vil være truffet, og hvad borgeren vil kunne forvente af et pleje- og omsorgsforløb. Borgeren vil således – i overensstemmelse med forvaltningslovens krav til begrundelser – kunne få en begrundelse for, hvorfor det pågældende forløb er blevet tildelt, og hvilke hensyn og oplysninger der ligger bag.

Kommunalbestyrelsens afgørelse skal selvfølgelig lige som i dag leve op til de forvaltningsretlige krav, herunder om sagens oplysning, begrundelse

UDKAST

samt partshøring, ligesom borgeren skal oplyses om, at der er tale om en afgørelse samt informeres om klageadgang. Det følger desuden af kommunens vejledningsforpligtelse som myndighed, at kommunen skal vejlede om og forklare den enkelte borger, hvad borgeren kan forvente sig af et pleje- og omsorgsforløb, herunder tydeliggøre borgerens selvbestemmelse i forhold til den konkrete hjælp.

Med lovforslagets § 10, stk. 3, 2. pkt., foreslås det, at hvis modtagerens behov ændrer sig væsentligt, således at behovet ikke længere vurderes at kunne rummes inden for det tildelte pleje- og omsorgsforløb, træffer kommunalbestyrelsen en ny afgørelse.

Det foreslåede vil indebære, at i det omfang en borgers behov måtte ændre sig så meget, at behovet ikke længere vil kunne rummes i det tildelte forløb, skal der træffes en ny afgørelse. I den forbindelse vil borgerens samlede situation skulle vurderes på ny med henblik på tildeling af et andet forløb, der vil kunne rumme de ændrede behov.

Det må antages, at det i mange tilfælde vil være de medarbejdere, der kommer i borgerens hjem, eller borgeren selv og eventuelle pårørende, der vil blive opmærksom på, om der er væsentlige ændringer i borgerens behov i forhold til det tildelte forløb, og derfor tager kontakt til den kommunale myndighed (visitationen) med henblik på en samlet genvurdering og ny forvaltningsretlig afgørelse. Derudover vil det også kunne være via den praktiserende læge eller i forbindelse med udskrivning fra sygehus, at det vil blive konstateret, at der er behov for en genvurdering af hjælpen til en borger.

Ændringer i en borgers behov vil både kunne være i op- og nedadgående retning. Dvs. at vurdering af behovet for et skift af pleje- og omsorgsforløb fx både kan gå på, om borgeren bør tildeles et større forløb med flere typer af indsatser, eller - modsat - et mindre forløb med færre indsatser, fordi borgerens situation er forbedret, fx som følge af en træningsindsats.

Det vil i sidste ende være den kommunale myndighed, der har ansvaret for at træffe afgørelsen, som på baggrund af sagens oplysning skal vurdere, om der er tale om væsentlige ændringer i borgerens behov, som ikke kan rummes inden for det tildelte forløb, og som på den baggrund træffer afgørelse om, hvorvidt borgeren skal tildeles et nyt forløb eller ej. Hvis borgeren får afslag på skift af pleje- og omsorgsforløb, vil det også være at betragte som en afgørelse.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter at ændre i serviceniveauet, og det ændrede serviceniveau medfører ændringer i den enkelte borgers ret til ydelser, har borgeren – svarende til i dag - krav på en ny afgørelse baseret på en konkret og individuel vurdering med udgangspunkt i borgerens aktuelle behov og ressourcer. Det betyder også, at såfremt det ændrede

UDKAST

serviceniveau fx medfører ændringer i indhold og rammer for kommunens pleje- og omsorgsforløb, som får betydning for den konkrete hjælp til den enkelte borger, skal der ske en revisitation med henblik på en ny afgørelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11

Det fremgår af servicelovens § 1, stk. 3, 2. pkt., at hjælp efter serviceloven tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætning og i samarbejde med den enkelte borger.

Der er i dag ikke fastsat specifikke krav til, hvordan hjælpen efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1 (personlig hjælp og pleje) og 2 (hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet), § 83 a (rehabiliteringsforløb) og §86 (genoptræning) skal tilrettelægges og udføres.

Det følger dog af § 83 a, stk. 2, at rehabiliteringsforløbet skal tilrettelægges og udføres helhedsorienteret og tværfagligt, og at kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for rehabiliteringsforløbet i samarbejde med den enkelte modtager af forløbet.

Det følger endvidere af § 90, stk. 1, i lov om social service, at hjælp efter servicelovens §§ 83 og 86 skal leveres i overensstemmelse med den afgørelse, kommunalbestyrelsen efter lovens §§ 88 og 89.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 11 er at fastsætter de nærmere rammer for, hvorledes medarbejderen vil skulle udmønte den afgørelse, der vil være blevet truffet efter den foreslåede bestemmelse i § 10. Forslaget om indførelse af helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb betyder, at beslutningerne om, hvilken hjælp, den enkelte borger har brug for fra gang til gang, bliver truffet ude hos borgeren og i dialog mellem denne og den medarbejder, der kommer i borgerens hjem. Det indebærer, at det også er i dialogen mellem medarbejderen og den enkelte borger, at der inden for det tildelte forløb kan ske justeringer af hjælpen – både i op- og nedadgående retningen - fra gang til gang ud fra en vurdering af borgerens aktuelle behov og ressourcer. Disse løbende beslutninger vil være at betragte som faktisk forvaltningsvirksomhed og omfattes derfor ikke af kravet om, at der skal træffes en forvaltningsretlig afgørelse med klageadgang til Ankestyrelsen. Er borgeren ikke tilfreds med de faglige vurderinger vedrørende den aktuelle hjælp, har borgeren – ligesom i dag – mulighed for at klage til kommunalbestyrelsen og borgmesteren.

Der vil således med den foreslåede § 11 være tale om at fastsætte rammerne for den faktiske forvaltningsvirksomhed, som medarbejderen vil skulle

UDKAST

udøve. De almindelige uskrevne forvaltningsretlige principper om bl.a. saglighed og lighed og om god forvaltningsskik vil skulle herudover skulle iagttages af medarbejderen.

Med § 11, stk. 1, foreslås det, at tilbud efter § 10 i lovforslaget, løbende skal tilrettelægges og udføres på baggrund af dialog mellem den udførende medarbejder og modtageren af hjælpen og ud fra en faglig vurdering af modtagerens aktuelle behov og ressourcer.

Med § 11, stk. 2, foreslås det, at hjælpen efter § 10, skal gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte, jf. § 5, og at hjælpen endvidere skal tage afsæt i følgende tilgang:

- 1) En helhedsorienteret indsats med blik på den enkelte modtagers samlede livssituation.
- 2) Tværfaglighed.
- 3) Kontinuitet, fleksibilitet og sammenhæng i hjælpen med færrest mulige forskellige hjælpere i hjemmet
- 4) Modtagerens selvbestemmelse og løbende indflydelse på hjælpen.

Der henvises til lovforslagets § 5 og bemærkningerne hertil, jf. lovforslagets pkt. 3.3.3, for uddybning af, hvad der forstås med »forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte«.

Til § 12

Efter servicelovens § 83, stk. 8, skal kommunen ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en person med en demensdiagnose så vidt muligt respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamenter). Med § 12, foreslås det, at kommunalbestyrelsen ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en person med en demensdiagnose så vidt muligt skal respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamente).

Det vil ikke være et krav, at plejetestamentet skal oprettes på en officiel formular eller skal underskrives af en notar. Plejetestamenter vil således også kunne fremgå af fx en lyd- eller videooptagelse.

Bestemmelsen vil indebære, at kommunen – i praksis ofte pleje- og omsorgspersonalet – så vidt muligt vil skulle tilrettelægge pleje og omsorg m.v. med respekt for de vejledende tilkendegivelser, som en person med en demensdiagnose har formuleret omkring fremtidige ønsker for bolig, pleje og omsorg.

Kommunen vil ikke have pligt til at følge tilkendegivelserne, og den person, der har tilkendegivet sine ønsker for fremtiden vedrørende bolig, pleje og omsorg, vil heller ikke have et retskrav på, at tilkendegivelserne bliver fulgt. Tilkendegivelserne for fremtiden vil være vejledende. Det vil altid være kommunen/plejepersonalet, der – i samarbejde med eventuelle pårørende –

UDKAST

i sidste ende afgør, hvilken hjælp der vil skulle gives og hvordan. Eksempelvis vil forholdene for den pågældende have ændret sig, siden ønskerne blev formuleret, således at det ville stride imod den pågældendes tarv at følge tilkendegivelserne i plejetestamentet. Personalet vil i så fald – evt. i samråd med pårørende – skulle vurdere, hvad der er bedst for den pågældende person.

En person med en demensdiagnose vil som udgangspunkt selv skulle tage stilling til egne forhold i alle de situationer, hvor pågældende er i stand til det og har forståelse for, hvad det drejer sig om. Hvis den pågældende person skulle give udtryk for sin vilje, uanset hvordan dette måtte udmønte sig, vil dette så vidt muligt skulle respekteres. Det gælder også i de tilfælde, hvor den aktuelle tilkendegivelse ikke er i overensstemmelse med en tilkendegivelse i et plejetestamente eller i tilfælde, hvor andre er uforstående over for den pågældendes beslutning.

Et plejetestamente vil ikke kunne bruges til, at man på forhånd tilkendegiver, at der må bruges magt i forbindelse med fx personlig pleje. Man vil heller ikke via et plejetestamente kunne betinge sig ret til at blive boende hjemme eller i et bestemt botilbud/boform, ligesom man heller ikke via et plejetestamente vil kunne fravige servicelovens regler om magtanvendelse i forbindelse med flytning. Uanset hvad der står i plejetestamentet, vil kommunen kunne flytte den pågældende borger, hvis betingelserne om flytning uden samtykke måtte være opfyldt.

Med forslaget videreføres den gældende retstilstand, således som den fremgår af § 83, stk. 8, i serviceloven.

For nærmere uddybning henvises til pkt. 3.7.1 i lovforslagets bemærkninger om gældende ret.

Til § 13

Efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, skal kommunalbestyrelsen tilbyde madservice til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre denne opgave.

Med hjemmel i lov om social services § 161, stk. 4, har ældreministeren udstedt bekendtgørelse nr. 1481 af 8. december 2023 om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter §§ 79, 83 og 84 i lov om social service, hvorefter der er fastsat regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice.

Der skelnes i bekendtgørelsen imellem tilbud om madservice til henholdsvis borgere i eget hjem og beboere i plejeboliger mv. Borgere i eget hjem skal tilbydes skal tilbydes mindst ét dagligt måltid mad i form af en hovedret og beboere i plejeboliger mv. skal tilbydes madservice i form af fuld forplejning.

UDKAST

Der henvises til almindelige bemærkninger afsnit 3.8 om madudbringning og madordning.

Det foreslås i lovens § 13 at kommunalbestyrelsen skal tilbyde mindst ét dagligt måltid mad i form af en hovedret bragt ud til personer som bor i eget hjem, og som ikke selv kan udføre madlavningen på grund af nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldringen.

Forslaget vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil blive forpligtet til at tilbyde madudbringning til personer, som bor i eget hjem, og som ikke selv kan udføre madlavningen på grund af nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldringen.

Med forslaget vil borgere skulle tilbydes mindst ét dagligt måltid mad i form af en hovedret. Det kommunale serviceniveau må gerne omfatte tilbud ud over det loypligtige tilbud om et dagligt måltid i form af en hovedret

Formålet med madudbringning er at sikre, at ældre borgere, som har vanskeligt ved at klare sig selv, kan få tilbudt ernæringsrigtig mad til en rimelig pris, tilpasset den enkeltes behov. Kommunalbestyrelsen skal derfor, ved valg af leverandør, stille kvalitetskrav til leverandører af madservice, der skal medvirke til at give borgerne et forskelligartet udbud af måltider at vælge imellem. Det medfører, at der på visse områder må stilles differentierede krav til leverandørerne. Kommunalbestyrelsen kan derfor stille særskilte kvalitetskrav til almindelige måltider samt til ernæringstøtte menuer, det vil sige menuer med højt kalorieindhold, og særlige diæter.

Kommunalbestyrelsen vil ligeledes fortsat tilrettelægge tilbuddene om madudbringning i henhold til reglerne om frit valg af leverandør efter ældrelovens § 18.

Måltidet kan enten bringes ud til borgerens i hjemmet eller være et tilbud til modtageren om at spise på f.eks. et cafeteria, en lokal kro eller et nærliggende plejecenter. Det er hensigten, at frit leverandørvalg skal give borgerne mulighed for at vælge mellem både madserviceleverandører og menuvariationer.

Ud over forpligtelsen til at tilbyde modtageren dagens hovedmåltid tilpasset den enkeltes behov, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at borgeren skal tilbydes valgmuligheder inden for rammerne af dette måltid. Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis beslutte, at alle leverandører skal tilbyde menuer hvorfra, der kan vælges forskellige retter, således at der tilbydes borgeren en generel variation af måltider.

Den foreslåede ordning indebærer, at såfremt kommunalbestyrelsen vælger at tilrettelægge madordningen på en måde, hvor maden produceres i modtagerens eget hjem, vil madlavningen betragtes som hjælp til støtte og nødvendige praktiske opgaver i hjemmet som en del af helhedspleje.

UDKAST

Med det foreslåede visiteres borgere til madudbringning af den kommunale myndighed på baggrund af en konkret og individuel vurdering af behovet for denne hjælp.

Til § 14

Efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1-3, skal kommunalbestyrelsen tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og madservice. Tilbuddene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver, jf. servicelovens § 83, stk. 2.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, hvormed servicelovens § 83, stk. 1, nr. 3 blev indført, jf. Folketingstidende 2009-2010, tillæg A, L 165 som fremsat, s. 7, at det overordnede formål med madservice er, at modtageren får tilbudt et dagligt måltid mad til en rimelig pris, tilpasset den enkeltes behov. Det er således en central del af den borgernære service i kommunerne, at borgere, som har vanskeligt ved at klare sig selv, kan få tilbudt ernæringsrigtig mad.

Det fremgår derudover af bemærkningerne, jf. Folketingstidende 2009-2010, tillæg A, L 165 som fremsat, s. 6, at der skelnes imellem tilbud om madservice til henholdsvis beboere i plejeboliger mv. og til borgere i eget hjem og at tilbuddet om madservice til beboere i plejeboliger og lignende boligheder omfatter alle døgnets måltider.

Der henvises til gældende ret i punkt 3.8.1.

Det foreslås i lovens § 14, at beboere i plejehjem, jf. § 43, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre eller personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligheder tilbydes madordning [i form af fuld forplejning].

Det foreslåede vil betyde, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde beboere i plejeboliger og lignende boligheder en madordning, som omfatter alle døgnets måltider. Dermed videreføres retstilstanden for madordning for plejeboliger og lignende boligheder. Formålet med madordningen vil fortsat være, at borgere får tilbudt mad til en rimelig pris tilpasset den enkeltes behov. Der vil derudover fortsat være egenbetaling til madudbringning og madordning. Med forslaget der er sket en tydeliggørelse af ordningen på tværs af de forskellige persongrupper i overensstemmelse med intentionerne i aftalen om reform på ældreområdet om, at loven skal forenkles og være lettere at administrere for kommuner.

Til § 15

Efter § 113 i serviceloven, skal kommunalbestyrelsen yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Det fremgår af § 112, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne, 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

I principmeddelelse 36-22 om forbrugsgoder fandt Ankestyrelsen, at en robotstøvsuger skulle betragtes som et forbrugsgode, som normalt indgår i sædvanligt indbo.

Der henvises til beskrivelsen af gældende ret i pkt. 3.9.1.

Det foreslås med § 15, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan yde hel eller delvis støtte til køb eller udlån af robotstøvsugere til personer i forbindelse med et pleje og omsorgsforløb efter § 10.

Det foreslåede betyder, at kommunalbestyrelsen kan vælge at indkøbe og tildele robotstøvsugere til ældre, der som led i et tildelt pleje- og omsorgsforløb kan have behov herfor. Det er kommunalbestyrelsen der beslutter, om der skal ydes økonomisk støtte til en robotstøvsuger, eller om kommunen selv indkøber robotstøvsugere, som de efterfølgende udlåner til borgerne.

Ved vurdering af størrelsen af støtten kan kommunen vælge at tage udgangspunkt i prisen på en almindelig standardrobotstøvsuger. Bestemmelsen forudsætter, at der ved tildeling af en robotstøvsuger som led i et pleje- og omsorgsforløb er taget hensyn til den enkelte persons behov og forudsætninger for at anvende en robotstøvsuger, herunder om der, ud fra borgerens funktionsniveau, kan køre en robotstøvsuger rundt i hjemmet og hvorvidt borgeren kan starte, tømme og rengøre robotstøvsugeren.

Det vil være frivilligt for borgeren, om pågældende ønsker at modtage et tilbud om en robotstøvsuger. Hvis kommunen har vurderet, at borgerens behov kan afhjælpes med robotstøvsuger, er kommunen ikke forpligtet til at yde manuel støvsugning.

Formålet med bestemmelsen er at muliggøre brug af robotstøvsugere i ældreplejen for de kommuner, der ønsker det, da en robotstøvsuger eksempelvis kan være med til at aflaste personalet, mens de varetager andre opgaver og bidrage til at skabe mere frihed og selvbestemmelse i borgerens

UDKAST

liv, eftersom robotstøvsugere kan bruges på tidspunkter, hvor der ikke er personale til stede.

Det foreslås med § 15, stk. 2, at kommunalbestyrelsen tilrettelægger støtten og udlån. Kommunalbestyrelsen kan vælge at afholde udgifter til reparation og drift af robotstøvsugeren.

Til § 16

Det fremgår af § 84 stk. 1 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Bestemmelsen foreslås overført til ældreloven med redaktionelle ændringer.

Det foreslås i § 16, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle eller andre nære pårørende, der passer en person, der er omfattet af denne lov.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen vil være forpligtet til at tilbyde afløsning eller aflastning. Formålet med hjælp efter §X er at imødegå den både fysiske og psykiske belastning det kan være at passe en plejekrævende person i hjemmet. En familie eller en person, der passer en pårørende med nedsat funktionsevne, der er opstået i forbindelse med aldrig, i hjemmet vil derfor – efter en konkret og individuel vurdering af behovet – skulle tilbydes afløsning eller aflastning efter den foreslåede bestemmelse. Denne form for hjælp kan være en forudsætning for, at den plejekrævende person kan blive boende i hjemmet.

Afløsning vil skulle gives i hjemmet, mens aflastning vil skulle gives uden for hjemmet, f.eks. i form af tilbud om dag-, nat- eller døgnophold i plejehjem eller plejebolig.

Til § 17

Det fremgår af § 84 stk. 2, at kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold for personer, der i en periode har særligt behov for omsorg og pleje.

Bestemmelsen foreslås overført til ældreloven med redaktionelle ændringer.

UDKAST

Det foreslås i § 17, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen vil kunne, men ikke vil være forpligtet til, at tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Tilbud om midlertidigt ophold efter den foreslåede bestemmelse bør rettes mod personer, der bor alene, og som midlertidigt har et særligt behov for omsorg og pleje, og hvor et midlertidigt ophold vurderes at være den bedste løsning, hvis der skal ydes den optimale pleje og omsorg. For eksempel kan ældre, der er udskrevet fra hospitalet efter et hoftebrud, have behov for lidt ekstra opsyn de første par uger. Eller det kan være en ældre med en dobbeltsidig lungebetændelse af en karakter, der ikke nødvendiggør hospitalsindlæggelse, men hvor den ældre føler sig utryk ved at være alene hjemme. Det kan også være en ældre, der har været udsat for en psykisk belastning i form af overfald eller andet. Der vil alene være tale om et tilbud, og borgere vil derfor kunne vælge ikke at tage imod tilbuddet, men i stedet få den eventuelt fornødne hjælp i egen bolig efter den foreslåede § 10.

Den foreslåede bestemmelse vil skulle finde anvendelse for personer omfattet af den foreslåede lov og inden for dennes anvendelsesområde. Den foreslåede bestemmelse har således fokus på midlertidig pleje og omsorg, og ikke sundhedsfaglig behandling, til personer der har nået folkepensionsalderen, jf. den foreslåede § 2.

Kommunen vil således kunne opkræve egenbetaling for midlertidige ophold og ydelser leveret i forbindelse med midlertidige ophold, der tilbydes til personer efter § 32 i denne lov, såsom kost, linned, tøjvask mm.

Efter sundhedslovens § 138 skal kommunal sygepleje leveres vederlagsfrit og efter sundhedslovens § 140, stk. 1 og 2, tilbyder kommunalbestyrelsen vederlagsfri genoptræning til personer, der efter udskrivning fra sygehus har et lægefagligt begrundet behov for genoptræning, jf. sundhedslovens § 84 om genoptræningsplaner.

Kommunen vil således ikke kunne opkræve egenbetaling for midlertidige ophold og ydelser, der leveres i forbindelse med midlertidige ophold, der tilbydes personer efter sundhedsloven

Til § 18

UDKAST

Det følger af servicelovens § 83, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet samt madservice.

Det fremgår af servicelovens § 91, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af praktisk hjælp, personlig pleje og madservice kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal.

Det fremgår af servicelovens § 91, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal opfylde forpligtelsen efter stk. 1 ved som minimum enten at indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller ved at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis. Fritvalgsbeviset giver borgere, der er visiteret til praktisk hjælp, personlig pleje eller madservice efter servicelovens § 83, adgang til, at den pågældende borger selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse.

Kommunalbestyrelsen skal overholde udbudsreglerne ved indgåelse af kontrakt, hvis den vælger at skabe grundlag for borgerens frie valg ved at indgå offentlige kontrakter.

Efter servicelovens § 91, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage hjælpen via et fritvalgsbevis, hvis det vurderes, at den pågældende ikke vil være i stand til at håndtere ordningen.

Efter § 91, stk. 4, i serviceloven, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis om ordningen

Ifølge § 93 i serviceloven er beboere i plejeboliger, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger samt beboere i tilsvarende boligenheder ikke omfattet af frit valg leverandører efter § 91 i serviceloven.

Det foreslås i § 18, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning efter §§ 10 og 13 kan vælge mellem to eller flere leverandører, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen har pligt til at sikre det frie valg gennem at stille flere leverandører af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning til rådighed, som borgere kan vælge mellem. Formålet er at understøtte fleksibiliteten i den kommunale tilrettelæggelse af hjemmehjælpen og det frie valg på baggrund af lokale forhold og borgernes behov.

UDKAST

Kommunalbestyrelsens vil skulle vejlede borgere om at de har et frit valg i overensstemmelse i med den almindelige forvaltningsretlige vejledningsforpligtelse.

Det foreslås videre i § 18 stk. 2, nr. 1, at kommunalbestyrelsen, for at opfylde forpligtelsen i medfør af stk. 1, som minimum skal

- 1) indgå kontrakt med to eller flere leverandører, eller
- 2) tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiterede til hjælp efter §§ 10 og 13, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse, jf. dog stk. 4.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle indgå en kontrakt med to eller flere leverandører. Kommunalbestyrelsen kan dermed vælge at skabe grundlag for borgerens frie valg ved at indgå offentlige kontrakter. Hvis kommunalbestyrelsen skulle vælge at skabe grundlag for borgernes frie valg ved at indgå offentlige kontrakter, skal den overholde udbudsreglerne. Udbudsreglerne finder anvendelse på offentlige kontrakter, der indgås mellem en ordregivende myndighed og en leverandør. Med offentlig kontrakt forstås en gensidig bebyrdende aftale, hvor ordregiver over for en leverandør indvilliger i at betale et aftalt vederlag mod at modtage en bestemt ydelse.

Kommunalbestyrelsen kan også vælge at tilrettelægge borgernes frie valg af leverandør ved en godkendelsesordning, hvis nærmere udformning kan tilrettelægges efter kommunalbestyrelsens mål og rammer for det frie valg såvel som efter de lokale markedsforhold. Udbudsreglerne er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen anvender en godkendelsesmodel, som betyder, at kommunalbestyrelsen vil kunne godkende alle leverandører, der lever op til bestemte pris- og kvalitetskrav, og som borgerne frit vil kunne vælge imellem til udførelse af ydelser efter ældreloven.

Dermed kan kommunalbestyrelsen med den foreslåede bestemmelse kommunalbestyrelsen godkende en række leverandører, som de visiterede borgere herefter kan vælge imellem. Kommunalbestyrelsen vil skulle udforme godkendelsesordningen og offentliggøre godkendelseskriterier og øvrige betingelser for betaling for den udførte ydelse efter den fælles afregningsmodel. Kommunalbestyrelsen fastlægger samhörrende mål for serviceniveau og afregningsprisen. På de givne vilkår beslutter leverandøren selv sit udbud af ydelser indenfor godkendelsen, og konkurrerer om markedsandele på kvalitet og service og indretter sin virksomhed efter den forventede omsætning. Kommunalbestyrelsen kan vælge at lade muligheden for at blive leverandør af den pågældende ydelse stå åben for alle, der opfylder de godkendelseskriterier og accepterer de betingelser, som kommunalbestyrelsen har fastlagt og bekendtgjort med invitation til interesserede om at melde sig. Kommunalbestyrelsen kan også vælge at

UDKAST

forbeholde sig ret til selv at fastlægge, hvilke leverandører der skal indgå i den leverandørkreds, som stilles til rådighed for borgernes frie valg. Kommunen starter ligesom i den åbne godkendelsesordning med at tilkendegive sit ønske om at etablere frit valg for borgerne samt at udmelde de aktuelle krav til og betaling for ydelserne og invitere interesserede leverandører til at byde sig til indenfor en given frist. Dette suppleres med en klar markering af, at leverandørkredsen vil blive begrænset i antal, hvorfor kommunen samtidigt bekendtgør sine udvælgelseskriterier og det forventede tidspunkt for sin stillingtagen til de indkomne tilbud.

En åben godkendelse giver alle kvalificerede leverandører adgang til markedet. Ved en begrænset godkendelse udvælger kommunen de leverandører, som kommunen finder bedst egnede. Kommunen godkender den leverandørkreds, som samlet set skønnes at kunne dække den forventede efterspørgsel og samtidigt sikre den ønskede mangfoldighed og professionalisme i betjeningen af borgerne.

Det foreslåede vil endvidere betyde, at kommunalbestyrelsen alternativt vil kunne tilvejebringe det frie valg gennem at tilbyde borgerne et fritvalgsbevis med det formål, at borgerne selv udvælger og indgår aftale med en leverandør. Det foreslås videre, at det er kommunalbestyrelsen, der beslutter, hvilken hjælp efter ældrelovens §§ 10 og 13, der skal være omfattet af fritvalgsbeviset. Har kommunalbestyrelsen besluttet at tilbyde borgere, der modtager hjælp efter ældrelovens §§ 9 og 10, frit valg af leverandør via et fritvalgsbevis, vil borgerne kunne anmode kommunalbestyrelsen om en sådan ordning. Et fritvalgsbevis har karakter af en købsret til den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om. Borgerne får med fritvalgsbeviset ret til selv at antage en cvr-registreret virksomhed til at udføre den visiterede hjælp, der er truffet afgørelse om. Det giver borgerne indflydelse på, hvordan hjælpen konkret tilrettelægges. Dermed skal den leverandør, som borgerne udvælger, ikke godkendes af kommunalbestyrelsen. Den foreslåede ordning forventes at øge borgernes selvbestemmelse og fleksibilitet i dagligdagen. Det er kommunalbestyrelsen, der skal afregne med den leverandør, som borgeren har valgt, og til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi. Borgeren modtager ikke kontante midler i forbindelse med et fritvalgsbevis, og hæfter heller ikke over for leverandøren i forhold til betaling eller manglende betaling. Kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om borgeren kan håndtere et fritvalgsbevis i sammenhæng med, at den træffer afgørelse om hjælp til borgerne efter ældrelovens §§ 10 og 13 på baggrund af en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for denne hjælp. Det skal bemærkes, at borgeren med fritvalgsbeviset alene kan få udført den hjælp, der er truffet afgørelse om.

UDKAST

Kommunalbestyrelsen vil fortsat skulle opfylde retssikkerhedslovens forpligtelser om tilsyn, kontrol og opfølgning på hjælpens udførelse og om hjælpen opfylder borgernes aktuelle behov - uanset om kommunen selv yder hjælpen eller har overladt opgaven til en privat leverandør, eller om borgerne benytter et fritvalgsbevis. Det er fortsat en kommunal opgave at føre tilsyn og følge op på, om borgerne får den hjælp, der er truffet afgørelse om, og at hjælpen svarer til borgernes aktuelle behov, herunder om den enkelte borger kan håndtere den valgte ordning.

Det foreslås i § 18, stk. 3, at leverandører af pleje- og omsorgsforløb skal tilbyde et sammenhængende forløb efter § 10, stk. 1, og skal kunne levere alle de elementer, der indgår i den foreslåede bestemmelse om helhedspleje i § 9, stk. 2.

Det foreslåede vil betyde, at kommunen vil skulle stille krav om, at private leverandører både skal kunne levere personlig hjælp og pleje, hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver m.v. i hjemmet samt genoptræning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse, som led i helhedspleje for at kommunen vil kunne indgå en kontrakt med private leverandører om levering af et pleje- og omsorgsforløb. Helhedsplejen betyder, at hjælpen skal tilbydes som et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, der gør det muligt at tilpasse hjælpen løbende ud fra borgerens aktuelle fysiske, psykiske og sociale behov. Helhedspleje vil endvidere indebære, at både offentlige og private leverandører skal kunne levere hele indsatsen i alle pleje- og omsorgsforløb. Med helhedspleje vil én leverandør have det samlede ansvar for borgerens forløb. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 11. Formålet med den foreslåede ordning er at sikre, at den ældre har flere valgmuligheder, og at private leverandører får mulighed for at levere fleksibel og sammenhængende hjælp af høj kvalitet på lige fod med kommunale leverandører.

Det foreslås i § 18, stk. 4, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage pleje- og omsorgsforløb og madudbringning efter stk. 2, nr. 2.

Det foreslåede vil betyde, at hvis det vurderes, at en borger ikke vil være i stand til at håndtere ordningen, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at borgeren ikke kan modtage fritvalgsbeviset. Det kan eksempelvis være tilfældet i forhold til borgere med demens, udtalt svækkelse, og hvor de samlede ressourcer i borgernes hjem, såsom bistand fra

UDKAST

ægtefælle/samlever, ikke vurderes tilstrækkelige til, at ordningen kan håndteres forsvarligt. I sådanne tilfælde skal den kommunalbestyrelsen give borgeren en skriftlig begrundet afgørelse herom. Det foreslåede betyder endvidere, at kommunalbestyrelsen kan fratage borgere retten til at modtage hjælpen via fritvalgsbeviset, hvis borgeren efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke har vist sig i stand til at administrere ordningen, eksempelvis hvis en borger gentagne gange har anmodet kommunen om levering af erstatningshjælp, eller hvis den leverede hjælp ikke er i overensstemmelse med afgørelsen om hjælp. I sådanne tilfælde skal den kommunale myndighed give borgeren en skriftlig begrundet afgørelse herom. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at en borger ikke kan benytte et fritvalgsbevis, har borgeren krav på at få hjælpen i form af et kommunalt tilrettelagt tilbud om hjemmehjælp, idet kommunalbestyrelsen har forsyningsforpligtelsen efter den foreslåede § 23.

Forslaget vil være en videreførelse af den gældende § 91, stk. 3.

Det foreslås i § 18, stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis efter stk. 2, nr. 2, om ordningen.

Det foreslåede vil betyde, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis efter den foreslåede § 13, stk. 2, nr. 2, om ordningen. Kommunalbestyrelsen vil skulle vejlede borgerne om at sørge for, at aftalegrundlaget med den leverandør, som borgerne måtte vælge at antage, afspejler den afgørelse, som kommunalbestyrelsen har truffet om hjælpen, og den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi. Formålet er, at den kontraktlige aftale med leverandøren er tilstrækkelig til at sikre, at den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, kan opfyldes inden for det aftalte.

Forslaget er en videreførelse af den gældende § 91, stk. 3.

Det foreslås i § 13, stk. 6, ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om leverandørernes tilbagemeldingspligt, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, og om kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2.

Den foreslåede bemyndigelse til ældreministeren vil blive benyttet til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau om, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at stille krav om, at leverandøren i henhold til den foreslåede § 13, stk. 2, nr. 1 og 2, skal informere den kommunale myndighed om ændringer i modtagernes behov for hjælp samt om, hvordan denne information fra leverandøren skal formidles. Det vil skulle understøtte, at

UDKAST

hjælpen efter ældrelovens §§ 9 og 11 løbende tilpasses modtagernes behov, og at måden, hvorpå informationen videregives fra leverandøren til den kommunale myndighed, er formaliseret. Der forventes derudover fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at stille kvalitetskrav til de leverandører, som borgerne måtte vælge via fritvalgsbeviset.

Der forventes derudover at blive fastsat nærmere regler om, hvornår borgerens krav på et fritvalgsbevis vil kunne indtræde. Det kan eksempelvis være efter en afsluttet udbudsrunde, hvor kommunalbestyrelsen ikke er lykkedes med at få tilbud fra interesserede leverandører, eller efter en periode på maksimalt tre måneder, inden for hvilken kommunalbestyrelsen ikke er lykkedes med at tilbyde borgerne et frit valg af leverandør inden for rammerne af udbudsreglerne. Endvidere forventes der blive fastsat nærmere regler om, hvordan borgerne skal informeres om muligheden for at anmode om et fritvalgsbevis samt om varslingsperiodens længde, hvis kommunalbestyrelsen benytter sin ret til at opsiges borgernes fritvalgsbevis. Varslingsperioden forventes fastsat på minimum tre måneder, da den stemmer overens med funktionærlovens opsigelsesvarsel for ansatte med en anciennitet på seks måneder til tre år.

Til § 19

Det følger af servicelovens § 83, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet samt madservice.

Efter servicelovens § 91, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen skabe grundlag for, at modtagere af praktisk hjælp, personlig pleje og madservice kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal.

Det fremgår af servicelovens § 91, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal opfylde forpligtelsen ved som minimum enten at indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller ved at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis. Fritvalgsbeviset giver borgere, der er visiteret til praktisk hjælp, personlig pleje eller madservice efter servicelovens § 83, adgang til, at den pågældende borger selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse.

Det fremgår af servicelovens § 94, at en person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 83, kan vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed, jf. § 90, og om betaling m.v.

UDKAST

Det fremgår af § 93 i serviceloven, at bestemmelserne i §§ 91 og 94 ikke omfatter beboere i plejehjem m.v., jf. § 192, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligenheder.

Det foreslås i § 20, at bestemmelserne i §§ 13 og 18 ikke omfatter ikke beboere i plejehjem m.v., jf. § 43, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligenheder.

Det foreslåede betyder, at reglerne om frit valg og selvudpeget hjælper ikke omfatter beboere i plejeboliger, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger samt beboere i tilsvarende boligenheder. Afgrænsningen foreslås på baggrund af, at beboere i disse boligformer vurderes at have særlige plejebehov, der bedst varetages ved en samlet, koordineret og fleksibel indsats. Det betyder, at driften af plejeboliger og lignende boligenheder med udvidede plejefunktioner tilknyttet stiller særlige udfordringer til tilrettelæggelse af hjælpen, hvorfor denne gruppe af modtagere ikke er omfattet af muligheden for at vælge et servicebevis. Det skal bemærkes, at den foreslåede § 19 i ældreloven ikke er til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde denne målgruppe de samme vilkår for frit valg af leverandør, som det gælder for de borgere, der er omfattet af retten til frit valg af leverandør.

Forslaget er en videreførelse af den gældende § 93 i serviceloven.

Til § 20

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, hvormed § 91 blev indført, jf. Folketingstidende 2012-2013, tillæg A, L 121 som fremsat, s. 19, at anvender kommunalbestyrelsen en godkendelsesordning, hvormed at prisen fastsættes uden priskonkurrence, fastsættes afregningsprisen på markedsvilkår i den forstand, at afregningsprisen fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, som den kommunale leverandør har ved at producere og levere tilsvarende ydelse.

Efter servicelovens § 91, stk. 5, fastsætter kommunalbestyrelsen værdien af fritvalgsbeviset for hver af de ydelseskategorier efter servicelovens § 83, som kommunalbestyrelsen har besluttet skal være omfattet af ordningen. Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi.

UDKAST

Efter servicelovens § 92, stk. 5, skal kommunalbestyrelsen foretage efterberegning af afregningspriser løbende efter behov og mindst én gang årligt, hvis kommunalbestyrelser benytter en godkendelsesordning ved brug af private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp, hvormed prisen fastsættes uden priskonkurrence.

Det foreslås i § 20 *stk. 1*, at ved tilvejebringelse af det frie leverandørvalg efter § 18, stk. 2, nr. 1 og 2, fastsætter kommunalbestyrelsen afregningspriser og værdi af fritvalgsbeviser for pleje- og omsorgsforløb og madudbringning ud fra en beregning af kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af et tilsvarende tilbud i følgende tilfælde: 1) Ved indgåelse af kontrakt med leverandører efter § 18, stk. 2, nr. 1, gennem en godkendelsesordning, hvor afregningspriser fastsættes uden priskonkurrence. 2) Ved tilbud om fritvalgsbevis efter § 18, stk. 2, nr. 2.

Det foreslåede betyder, at kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte afregningsprisen på markedsvilkår i den forstand, at afregningsprisen fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, som den kommunale leverandør har ved at producere og levere tilsvarende ydelse. Kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at afregningsprisen justeres løbende, når den bliver bekendt med, at omkostningerne ikke længere stemmer overens med afregningsprisen. Kommunalbestyrelsen vil derudover skulle fastsætte værdien af fritvalgsbeviset for pleje- og omsorgsforløb og madudbringning ud fra en beregning af kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af et tilsvarende tilbud.

De gennemsnitlige, langsigtede omkostninger vil normalt inkludere både de direkte omkostninger, det vil sige de omkostninger, der direkte kan henføres til det pågældende tilbud, som for eksempel råvarer, løn, køb af materialer og tjenesteydelser mv., og de indirekte omkostninger, som for eksempel andel af fællesomkostninger til lokaler, administration m.v. samt afskrivning og forrentning af kapitalapparatet. De gennemsnitlige langsigtede omkostninger er udtryk for, at udgifterne udjævnes over år.

For at sikre lige konkurrencevilkår, vil den kommunale og den private leverandør, der leverer samme ydelser af samme kvalitet, med den foreslåede ordning, skulle afregnes til samme pris. Kommunalbestyrelsen skal derfor løbende sikre sig, at der er fuld omkostningsdækning for de ydelser, som den kommunale leverandørvirksomhed producerer og leverer.

Vælger kommunalbestyrelsen at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis samtidig med, at kommunalbestyrelsen anvender en godkendelsesordning,

UDKAST

har kommunalbestyrelsen pligt til at sikre, at det materiale, som danner grundlag for leverandørernes ansøgning om godkendelse, indeholder oplysning om, at der i kraft af fritvalgsbeviset vil være andre leverandører om opgaven, som bliver afregnet til samme pris.

Det foreslås i § 20, stk. 2, at kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt til den pris, der er beregnet efter stk. 5.

Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi efter den foreslåede stk. 5. Det betyder, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte værdien af hjælpen efter de foreslåede §§ 10 og 13, som kommunalbestyrelsen har besluttet skal være omfattet af ordningen. Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi.

Det foreslås i § 20, stk. 3, at kommunalbestyrelsen løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab skal foretage efterberegning af de beregnede afregningspriser efter stk. 1.

Det betyder at kommuner, der benytter en godkendelsesordning eller fritvalgsbevis ved tilvejebringelse af det frie valg af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning, hvormed prisen fastsættes uden priskonkurrence, skal foretage efterberegning af afregningspriser løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med årsregnskab. Efterberegningen vil som minimum skulle finde sted i forbindelse med aflæggelse af kommunens årsregnskab, hvormed beregningen skal tage udgangspunkt i seneste års regnskabstal for at drive tilsvarende tilbud. Efterberegningen vil også kunne finde sted løbende. Kommunalbestyrelsen skal justere afregningspriserne, når kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at der er misforhold mellem afregningspriserne og de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger.

Det foreslås i § 20 stk. 4, at hvis kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud har været højere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen.

Det betyder, at kommunerne får pligt til at efterbetale private leverandører, hvis afregningspriserne har været fastsat lavere end kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende hjælp. Kommunalbestyrelsen skal således betale prisdifferencen til den private leverandør.

UDKAST

Det foreslåede betyder derudover, at den private leverandør får pligt til at efterbetale kommunen, hvis afregningspriserne har været fastsat højere end kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende hjælp.

Det foreslås i § 20, stk. 5, at ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om beregningsgrundlaget for afregningspriser, regler om efterbetaling ved brug af private leverandører og regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi. Dermed kan ældreministeren fastsætte nærmere regler om efterbetaling, hvis det skønnes nødvendigt. Det forventes, at der vil blive fastsat nærmere regler om, at afregningsprisen, der anvendes til afregning af private leverandører. For at sikre gennemsigtighed i forhold til kommunalbestyrelsens beregninger, vil der blive fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen skal kunne fremlægge grundlaget for beregningerne på den private leverandørs anmodning herom.

Det forventes derudover, at der vil blive fastsat nærmere regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi med det formål at sikre, at fritvalgsbevisets værdi fastsættes på en måde, hvor den cvr-registrerede virksomhed, som borgeren vælger, kan udføre den visiterede hjælp med samme kvalitet som hvis det var den kommunale leverandør, der udførte hjælpen. Der forventes derudover fastsat nærmere regler om, at kommunalbestyrelsen skal justere fritvalgsbevisets værdi, når kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at der er misforhold mellem værdien og de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger. Der forventes desuden fastsat regler om, at borgere, der ikke mener, at fritvalgsbevisets værdi er fyldestgørende eller korrekt, kan rette henvendelse til kommunalbestyrelsen.

Det foreslås i § 20, stk. 6, at ældreministeren efter forhandling med erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om fast overheadsats for private leverandører af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning.

Der forventes, at der fastsættes nærmere regler om vil være en fast overheadsats for private leverandører levering af pleje- og omsorgsforløb- og helhedspleje og madudbringning, hvis afregningsprisen fastsættes på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, via godkendelsesordningen og ved prisfastsættelse af fritvalgsbeviser. Med overheadsats forstås de omkostninger forbundet med tilbuddet, der ikke er identificeret som direkte, indirekte og fællesomkostninger og som dermed ligger udover ældreområdet og omfatter ældreplejens ressourcetræk på stabsfunktioner som IT, økonomi og HR samt direktion.

UDKAST

Kommunerne vil fortsat skulle fastsætte prisen ud fra kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at levere ydelsen, men overheadomkostningerne, beregnes som en fast procentdel af de direkte og (øvrige) indirekte omkostninger. Overheadsatsen vil blive fastsat på baggrund af et analysearbejde.

Til § 21

Det fremgår af den gældende § 94 i serviceloven at en person, som er berettiget til praktisk hjælp, personlig pleje eller madservice, vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne.

Der henvises til gældende ret til punkt 3.131. om gældende ret om selvudpeget hjælper.

Det foreslås i § 21, stk. 1, at en person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 10 kan vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed og om betaling m.v. Den foreslåede ordning indebærer, at den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed og om betaling m.v. Der vil ikke være nogen begrænsninger med hensyn til, hvem modtageren kan udpege til opgaveudførelsen, hvis vedkommende i øvrigt opfylder kommunalbestyrelsens kvalitetskrav, f.eks. i relation til uddannelse mv. Der kan fx være tale om en pårørende, en nabo eller en ven/bekendt. Modtageren har ikke mulighed for at pege på et privat firma til at udføre opgaverne, idet det er kommunalbestyrelsen, der er arbejdsgiver. Det er et krav, at der er tale om en fysisk person. Med det foreslåede, skal kommunalbestyrelsen fortsat træffe afgørelse om indhold og omfang af hjælpen, og aftalen med den udpegede person skal være i nøje overensstemmelse med afgørelse om hjælp. Beboere i plejehjem, plejeboliger mv. er ikke omfattet af muligheden for selv at udpege en hjælper

Det foreslås med § 21, stk. 2, at den udpegede person skal alene udføre de opgaver, der indgår i kontrakten med kommunalbestyrelsen og er ikke omfattet af kravet om at helhedspleje efter § 11.

Det foreslåede betyder, der ikke stilles krav om, at den hjælper, borgeren har udvalgt, skal kunne levere alle de elementer, der indgår i helhedspleje efter den foreslåede § 9, stk. 2, for at kunne indgå en kontrakt med

UDKAST

kommunen. Det vil være kommunalbestyrelsen, der fastsætter rammerne for betaling af den selvudpegede hjælper.

Til § 22

Serviceovens § 92 indeholder regler for, hvordan kommunalbestyrelsen skal forebygge konsekvenserne af og håndtere konkurser hos private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp, som kommunalbestyrelsen indgår kontrakt med, jf. § 91, stk. 2, nr. 1 (kontraktindgåelse med to eller flere leverandører med henblik på at tilvejebringe frit valg).

Der henvises til gældende ret i punkt 3.14.1.

Det foreslås i § 22, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal have en skriftlig beredskabsplan med retningslinjer for, hvordan kommunalbestyrelsen håndterer konkurser hos private leverandører af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning, som kommunalbestyrelsen indgår kontrakt med, jf. § 18, stk. 2, nr. 1.

Med den foreslåede forpligtes kommunalbestyrelsen til at have en skriftlig beredskabsplan med retningslinjer for, hvordan kommunalbestyrelsen håndterer konkurser hos private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp, som kommunalbestyrelsen indgår kontrakt med. Beredskabsplanen skal løbende opdateres efter behov, fx i forbindelse med kontraktindgåelse med ny leverandør.

I tilfælde hvor kommunalbestyrelsen har opfyldt deres forpligtelse til at tilvejebringe det frie valg ved at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter lovforslagets § 10, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse, vil kommunalbestyrelsen ikke være forpligtet til at have en skriftlig beredskabsplan. Dette da, der ikke er et kontraktretligt forhold mellem kommunalbestyrelsen og leverandøren, men alene mellem borger og leverandør.

Det foreslås i § 22, *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal stille krav om bankgaranti eller tilsvarende garanti ved kontraktindgåelse med private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp.

Med det foreslåede forpligtes kommunalbestyrelsen til at stille krav om bankgaranti eller tilsvarende garanti ved kontraktindgåelse med private leverandører af personlig pleje og praktisk hjælp. Bankgaranti eller tilsvarende garantistillelse skal stilles af de private leverandører, der tilsigtes at indgå kontrakt med i forbindelse med kontraktindgåelse, og ikke i forbindelse med fremsendelse af den private leverandørs tilbud eller ansøgning. I forbindelse med fastsættelsen af størrelsen af bankgaranti eller

UDKAST

tilsvarende garantistillelse skal navnlig proportionalitetsprincippet iagttages, så størrelsen på garantien afhænger af antallet af borgere, der modtager hjemmehjælp fra den pågældende leverandør, og at der samtidig skelnes mellem leverandører, der leverer henholdsvis personlig pleje og praktisk hjælp. Tilsvarende garantistillelsen kan f.eks. være en indefrysning af et beløb, en aftale med et vikarbureau eller lignende. Krav om bankgaranti eller tilsvarende garantistillelse skal således skrives ind i kontrakten og gælde for hele aftaleperioden. Størrelsen på bankgaranti eller tilsvarende garantistillelse kan eventuelt justeres i kontraktperioden afhængig af antallet af borgere, der modtager personlig pleje og praktisk hjælp fra den pågældende leverandør.

Det foreslås i § 22, *stk. 3, nr. 1*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med kontraktindgåelse med private leverandører af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning stille krav om, at den private leverandør skal inden kontraktindgåelse og en gang årligt i kontraktperioden sende skattemæssige årsregnskaber til kommunen.

Med den foreslåede ordning skal kommunalbestyrelsen stille krav om, at den private leverandør inden kontraktindgåelsen sender seneste skattemæssige årsregnskab, samt at den private leverandør, som der indgås kontrakt med, én gang årligt i kontraktperioden sender skattemæssigt årsregnskab.

Det foreslås i § 22, *stk. 3, nr. 2*, at en private leverandør, der i medfør af årsregnskabsloven er omfattet af krav om at udarbejde regnskab og krav om at lade regnskabet revidere, skal inden kontraktindgåelse og en gang årligt i kontraktperioden sende revideret regnskab til kommunen eller henvise kommunen til, hvor regnskabet kan findes på www.cvr.dk. Har leverandøren endnu ikke aflagt regnskab efter årsregnskabsloven, kan kommunalbestyrelsen fastsætte krav om anden passende dokumentation. Med den foreslåede ordning kan kommunalbestyrelsen skal stille krav om, at den private leverandør sender seneste revideret regnskab, samt at den private leverandør, som der indgås kontrakt med, én gang årligt i kontraktperioden sender revideret regnskab. Den private leverandør kan opfylde sin forpligtelse enten ved at sende det reviderede årsregnskab til kommunen eller ved at oplyse kommunen om den URL-adresse, hvor regnskabet er offentliggjort. Med URL-adressen menes den internetadresse, der skal benyttes for at komme direkte til regnskabet. De foreslåede regler stiller krav om, at virksomheder, der i henhold til årsregnskabsloven er omfattet af pligt til at udarbejde et årsregnskab og lade dette revidere, skal indsende virksomhedens reviderede regnskab. Herved skal forstås det seneste reviderede regnskab, som er godkendt af virksomhedens generalforsamling. Undtagelsen om, at leverandører, der ikke har aflagt årsrapport er tiltænkt virksomheder, der endnu ikke har aflagt – og fået godkendt – en årsrapport, fordi virksomheden er nystartet, skal i stedet for

UDKAST

indsende anden dokumentation for, at virksomheden har den fornødne økonomiske og finansielle formåen. Leverandører som endnu ikke har aflagt regnskab efter årsregnskabsloven kan således godtgøre sin økonomiske og finansielle formåen ved ethvert andet dokument, som kommunalbestyrelsen vurderer passende, hvis ansøgeren eller tilbudsgiveren af en gyldig grund ikke er i stand til at fremlægge de dokumenter, som kommunalbestyrelsen forlanger.

Det foreslås i § 22, *stk. 3, nr. 3*, at den private leverandør skal dokumentere, at der ikke ved kontraktindgåelse er forfalden gæld på 50.000 kr. eller derover til offentlige myndigheder vedrørende skatter, afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger i henhold til dansk lovgivning eller lovgivningen i det land, hvor ansøgeren eller tilbudsgiveren er etableret.

Det foreslås i § 22, *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde fravige kravet i *stk. 3, nr. 3*.

Med den foreslåede ordning kan kommunalbestyrelsen undlade at udelukke en ansøger eller en tilbudsgiver, der er omfattet hvis eksempelvis følgende forhold gør sig gældende: 1) Alle ansøgere eller tilbudsgivere er omfattet af *stk. 3, nr. 3*, 2) Ansøgeren eller tilbudsgiveren stiller sikkerhed for betaling af den del af gælden, der er på 50.000 kr. eller derover, eller 3) Ansøgeren eller tilbudsgiveren har indgået aftale med inddrivelsesmyndigheden om en afviklingsordning og denne ordning er overholdt.

Hvis den forfaldne gæld til det offentlige overstiger 50.000 kr., må kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke indgå kontrakt med leverandøren. Da udelukkelse skal ske i overensstemmelse med udbudslovens principper om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet, vil spørgsmålet om, hvorvidt der skal ske udelukkelse derfor bero på en konkret vurdering af det enkelte udbud eller godkendelsesordning.

Forslaget er en videreførelse af § 92 i serviceloven.

Til § 23

Det fremgår af § 4, *stk. 1*, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter loven. I forlængelse heraf følger det af § 4, *stk. 2* i serviceloven, at kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter *stk. 1* ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Bestemmelserne indebærer, at myndighedsansvaret, forsyningsansvaret i forhold til borgeren, og finansieringsansvaret for tilbud og ydelser efter serviceloven er samlet i kommunen. Det er herefter den enkelte kommunalbestyrelse, der har et samlet ansvar for at træffe afgørelse om

UDKAST

borgerens visitation til et tilbud, ansvar for at sikre, at der er relevante sociale tilbud til borgerne, samt ansvar for finansieringen af tilbuddene. Kommunalbestyrelsens ansvar for at sikre, at der er sociale tilbud til borgerne betyder, at kommunen har pligt til at sørge for, at der er de nødvendige sociale tilbud til stede enten i form af kommunens egne tilbud, eller ved køb af pladser i private tilbud, regionale tilbud eller tilbud i andre kommuner.

Det foreslås med § 23, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Med forslaget vil det eksisterende forsyningsansvar og finansieringsansvaret for tilbud og ydelser efter denne lov fortsat være samlet i kommunen. Det vil dermed fortsat være kommunalbestyrelsen, som har forsyningsansvaret for det nødvendige antal pladser i tilbud til målgrupperne efter loven. Som følge heraf vil det være kommunalbestyrelsen, som vil skulle sikre, at der er de nødvendige tilbud efter ældreloven. Dette forsyningsansvar vil kommunalbestyrelsen fortsat skulle opfylde ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 4 stk. 1 i serviceloven, afgrænset til målgruppen for ældreloven og tilpasset ældreområdet.

Til § 24

Det fremgår af servicelovens § 3, stk. 1, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov. Det fremgår af § 1, stk. 3, at afgørelser efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. Det følger endvidere af servicelovens § 89, at ansøgeren i forbindelse med afgørelsen efter lovens kap. 16 skriftligt skal oplyses om, hvilken hjælp der er bevilget. Er der tale om mindre, begunstigende justeringer i hjælpen, kan kommunalbestyrelsen undlade at fremsende en skriftlig oplysning herom til borgeren.

Servicelovens § 3, stk. 1 samt § 89 finder anvendelse i forhold til afgørelser om tilbud efter lovens § 83 (tilbud om personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til praktiske opgaver i hjemmet samt madservice), § 83 a (tilbud om korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb forud for vurdering af behovet for hjælp efter § 83), § 84 (tilbud om afløsning eller aflastning til ægtefælle, pårørende m.v., samt tilbud om midlertidigt ophold), § 86 (tilbud om genoptræning eller vedligeholdelsestræning), samt § 91, stk. 3 (afslag på tilbud om et fritvalgsbevis) samt § 94 (tilbud om personligt udpeget hjælper).

UDKAST

Det foreslås med lovforslagets § 24, at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe skriftlig afgørelse om tilbud efter §§ 13-14 (madudbringning og madordning), tilbud efter §§ 16-17 (afløsning eller aflastning samt midlertidigt ophold), tilbud efter § 18, stk. 4 (afslag på fritvalgsbevis), samt § 21 (afgørelse om personligt udpeget hjælper).

Med forslaget videreføres således gældende ret i forhold til kravet om, at kommunalbestyrelsen skal træffe skriftlige afgørelser om tilbud vedrørende afløsning, aflastning, midlertidigt ophold, fritvalgsbevis samt selvudpeget hjælper. Tilsvarende vil gælde ift. tilbud om madservice, som med lovforslaget er præciseret til at skulle bestå af hhv. madudbringning og madordning.

Forslaget indebærer, at kommunens afgørelse lige som efter gældende ret vil skulle leve op til de forvaltningsretlige krav om sagens oplysning, begrundelse samt partshøring m.v. Afgørelsen vil skulle baseres på en faglig vurdering af borgerens aktuelle behov og ressourcer, hvilket som i dag vil skulle ske på baggrund af de oplysninger, der vurderes at være nødvendige og tilstrækkelige. Dette kan fx være borgerens egne og eventuelle pårørendes oplysninger om, hvilke opgaver borgeren ikke længere kan udføre pga. den nedsatte funktionsevne, lægefaglige vurderinger og andre relevante oplysninger, som understøtter vurderingen af borgerens behov for hjælp.

Med forslaget videreføres tillige nuværende retstilstand i forhold til, at ældreloven – ligesom serviceloven – ikke stiller krav om, at der skal foreligge en ansøgning fra en borger, for at kommunen kan behandle en sag vedrørende hjælp til den pågældende. Kommunen har generelt pligt til at reagere på oplysninger/viden, der indikerer, at en borger kan have brug for hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser. Det kan fx – udover oplysninger fra borgeren selv eller dennes pårørende – være oplysninger fra borgerens egen læge, oplysninger fra sygehuset i forbindelse med udskrivning af en borger til eget hjem, eller viden, som er tilgået de forebyggende medarbejdere i forbindelse med opsøgende forebyggende indsatser efter lovforslagets § 4, stk. 2.

Til § 25

Det følger af § 166, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne lov, medmindre andet er fastsat i denne lov eller i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

UDKAST

Ankestyrelsen er øverste administrative klageinstans for bl.a. afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen efter serviceloven, jf. § 50 i retssikkerhedsloven og § 166, stk.1, i serviceloven. Det er kun den person, som afgørelsen vedrører, der kan klage over afgørelsen, og som således er klageberettiget.

Ankestyrelsen kan efter retssikkerhedslovens § 69 efterprøve retlige spørgsmål. Det vil sige, om der er truffet en lovlig afgørelse og dermed sikre, at myndigheden har anvendt lovregler og praksis korrekt. Det betyder, at Ankestyrelsen efterprøver, om afgørelsen er i overensstemmelse med bl.a. serviceloven, forvaltningsloven, retssikkerhedsloven og forvaltningsretlige grundsætninger. Den retlige prøvelse indeholder en række elementer, herunder at undersøge om den konkrete sag er tilstrækkeligt oplyst, og om de kriterier, der er lagt til grund, er lovlige. Også lovgivningens overordnede formålsbestemmelser skal iagttages.

Den retlige prøvelse af skønsmæssige afgørelser omfatter tillige en prøvelse af, om skønnet ligger inden for lovgivningens rammer for udøvelsen af skønnet, og om skønnet er foretaget lovligt. Ankestyrelsen efterprøver således de retlige rammer for kommunens skøn, men ikke selve skønnet. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.16.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter forslagene til §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, stk. 4 og § 21 vil kunne indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kap. 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at klager over afgørelser efter de foreslåede §§ 10, 13-14, 16 – 17, § 18, stk. 4 og § 21 vil blive omfattet af klagereglerne i retssikkerhedsloven kapitel 10, herunder processen for at klage, klagefrister, genvurdering af sager m.v.

Forslaget om at indføre helhedspleje i ældreplejen i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, er en ændring af de gældende regler om bevilling af ydelser efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1 og 2, § 83 a og § 86, som også har betydning for Ankestyrelsens prøvelse af de afgørelser, der træffes, i medfør af det foreslåede § 10.

Det er op til kommunerne at fastsætte antallet af pleje- og omsorgsforløb og beslutte detaljeringsgraden af indholdet af de enkelte forløb. Derimod er det tanken, at selve afgørelsen om, hvilket forløb en borger får bevilget, skal kunne indbringes for Ankestyrelsen. De konkrete afgørelser om pleje- og omsorgsforløb efter ældreloven bygger på en vurdering af borgerens behov for hjælp til helhedspleje (som defineret i det foreslåede § 10, stk. 1) og kommunens vurdering af, hvilket af kommunens forløb borgeren på den baggrund skal tilbydes.

UDKAST

Ved Ankestyrelsens prøvelse af, om borger er bevilget et forløb, der imødekommer et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb, skal Ankestyrelsen bl.a. påse, at kommunen har foretaget den nødvendige og tilstrækkelige sagsoplysning af borgers konkrete behov for pleje og omsorg.

Det er forudsat i loven, at den enkelte kommunes beskrivelse af de forløb, der tilbydes i kommunen, ikke skal være detaljeret, og at de enkelte forløb skal være rummelige. Kommunens vurdering af, hvilket af kommunens forløb borger skal tilbydes bygger på et skøn. Ankestyrelsen vil derfor som altovervejende udgangspunkt ikke kunne tilsidesætte kommunens vurdering af dette spørgsmål.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, *stk. 4*, eller § 21 over for personer omfattet af § 2, *stk. 2*, og over for hvem der, før de blev omfattet af § 2, *stk. 2*, er truffet en retskraftig afgørelse efter §§ 83, 83 a, 84, § 86, *stk. 1*, § 91, *stk. 3*, §§ 119 eller 122 i lov om social service, kan personen ikke indbringe den del af kommunalbestyrelsens afgørelse efter §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, *stk. 4*, og § 21, som indebærer tilbagekaldelse af afgørelsen efter lov om social service, for Ankestyrelsen.

Det foreslåede *stk. 2* henviser til personer omfattet af lovforslagets forslag til § 2, *stk. 2*. I forslaget til § 2, *stk. 2*, foreslås, at loven også vil skulle finde anvendelse for personer, der ikke har nået folkepensionsalderen, når det efter en samlet vurdering af personens livssituation vurderes, at behovet for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse, svarer til det behov som ældre personer over folkepensionsalderen skal tilbydes efter denne lov, jf. *stk. 1*.

Forslaget til *stk. 2* vil indebære, at hvis kommunalbestyrelsen i forhold til ovennævnte personkreds træffer afgørelse efter §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, *stk. 4*, eller § 21, over for hvem der, før de blev omfattet af § 2, *stk. 2*, er truffet en retskraftig afgørelse efter §§ 83, 83 a, 84, § 86, *stk. 1*, § 91, *stk. 3*, §§ 119 eller 122 i lov om social service, kan personen ikke indbringe den del af kommunalbestyrelsens afgørelse efter §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, *stk. 4*, og § 21, som indebærer tilbagekaldelse af afgørelsen efter lov om social service, for Ankestyrelsen.

Personerne vil i den nævnte situation derimod efter hovedreglen i forslaget til § 25, *stk. 1*, kunne klage over kommunalbestyrelsens nye afgørelser efter §§ 10, 13-14, 16-17, § 18, *stk. 4*, eller § 21.

UDKAST

Serviceovens § 148 regulerer i dag det, der i praksis betegnes som det personrettede tilsyn.

Det følger af serviceovens § 148, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune, jf. §§ 9-9b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om.

Endvidere følger det af § 148, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Med den foreslåede § 26 videreføres gældende ret for det personrettede tilsyn med redaktionelle ændringer tilpasset ældrelovens målgruppe og anvendelsesområde.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune, jf. §§ 9-9b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Det personrettede tilsyn omfatter lige alle typer af hjælp og støtte, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om efter ældreloven.

Det personrettede tilsyn har til formål at sikre, at den hjælp, der er truffet afgørelse om at yde, fortsat opfylder sit formål.

Til § 27

Det fremgår af serviceovens § 14 a, at ældreministeren samler og formidler oplysninger om kommunale og private tilbud om plejehjem, jf. serviceovens § 192, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, og friplejeboligbebyggelser,

UDKAST

der er omfattet af lov om friplejeboliger, i en landsdækkende plejehjemsoversigt.

Plejehjemsoversigten omfatter ifølge servicelovens § 14 a, stk. 2, ikke tilbud, hvor hjælpen og støtten i væsentligt omfang omfatter støtte efter servicelovens § 85. Støtte efter servicelovens § 85 omfatter hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer (socialpædagogisk bistand). I afgrænsningen henvises der til den hjælp og støtte, der gives i tilbuddet generelt og ikke i forhold til den enkelte beboer.

Registrering i plejehjemsoversigten er efter servicelovens § 14 a, stk. 3, en betingelse for, at plejehjem efter servicelovens § 192, plejeboligbebyggelser fortrinsvis for ældre og friplejeboligbebyggelser fortrinsvis for ældre er en del af en kommunalbestyrelses forsyning, jf. servicelovens § 4, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen har pligt til at sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven, jf. § 4, stk. 1. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter servicelovens § 4, stk. 1, ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud, jf. § 4, stk. 2.

Ældreministeren har i medfør af bemyndigelsen i servicelovens § 14 a, stk. 4, fastsat nærmere regler om plejehjemsoversigten i bekendtgørelse nr. 1219 af 22. oktober 2018 om plejehjemsoversigten.

Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. bestemmelser om, at plejehjemsoversigten skal indeholde generelle baggrundsoplysninger om hvert enkelt plejehjem, plejeboligbebyggelse eller friplejeboligbebyggelse som fx navn, adresse, plejhjemsleder, sygefravær, plejhjemstype mm. Der skal desuden gives oplysninger om tilbuddets bolig og drift som fx antal boliger/plejhjemspladser, husleje, beskrivelse af boligerne samt mulighed for tilkøb. Herudover skal der give informationer om tilbuddets faglige tilgang og aktiviteter som eksempelvis plejhjemmets værdigrundlag, tilgang til pårørende, madordning, om eget dyr er tilladt, aktiviteter samt seneste tilsynsrapporter.

Ud over information om de enkelte plejehjem mv. indeholder plejehjemsoversigten mere generel information om at flytte på plejehjem som eksempelvis typerne af plejehjem, reglerne for visitation, det frie plejhjemsvalg, fastsættelse af husleje mv.

Etableringen og den daglige drift af plejehjemsoversigten varetages af Sundhedsdatastyrelsen, som fører stikprøvekontrol med, at oplysningerne er indberettet. Sundhedsdatastyrelsen kan følge op i forhold til den indberetningspligtige, såfremt oplysninger om tilbud ikke er indberettet, eller oplysningerne ikke er i overensstemmelse med plejehjemsoversigtens

UDKAST

systematik, jf. bekendtgørelsens § 9. Sundhedsdatastyrelsen har udarbejdet vejledninger for indrapportering til plejehjemsoversigten.

Det foreslås i *stk. 1*, at ældreministeren samler og formidler oplysninger om de kommunale og private plejeenheder og leverandører, der er anført i *stk. 2*, i en landsdækkende plejeoversigt med henblik på 1) at sikre gennemsigtighed og skabe overblik over og muliggøre sammenligning mellem plejeenhederne og leverandørerne for dermed at understøtte borgernes frie valg, jf. § 18 på et oplyst grundlag, og 2) at understøtte lige konkurrence mellem private og offentlige plejeenheder og leverandører.

Med det foreslåede *stk. 1* vil formålet med, at ældreministeren samler og formidler oplysninger om de kommunale og private plejeenheder og leverandører, der er anført i det foreslåede *stk. 2*, i plejeoversigten, fremgå direkte af loven.

Det foreslås i *stk. 2*, at plejeoversigten indeholder oplysninger om følgende enheder: 1) kommunale og private tilbud om plejehjem, jf. § 46, 2) plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., 3) plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, 4) friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger og 5) kommunale og private leverandører, der leverer hjælp og støtte i ældres eget hjem i medfør af § 18, *stk. 2*, nr. 1.

Med det foreslåede *stk. 2*, *nr. 1-5*, videreføres servicelovens § 14 a, *stk. 1*, for så vidt angår kommunale og private tilbud om plejehjem, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap og friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger.

Det foreslås som noget nyt i *stk. 2*, *nr. 6*, at plejeoversigten vil skulle indeholde oplysninger om kommunale og private leverandører, der leverer hjælp og støtte i ældres eget hjem i medfør af de foreslåede § 18, *stk. 2*, nr. 1.

Det foreslås i *stk. 3*, at plejeoversigten ikke omfatter tilbud, hvor hjælpen og støtten til borgerne i tilbuddet i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service.

Det foreslåede *stk. 3* er en videreførelse af gældende ret i servicelovens § 14 a, *stk. 3*. Det foreslåede *stk. 3* vil betyde, at plejeoversigten ikke omfatter tilbud, der i væsentligt omfang giver støtte efter servicelovens § 85. I afgrænsningen henvises der til den hjælp og støtte, der gives i tilbuddet generelt og ikke i forhold til den enkelte beboer.

Det foreslås i *stk. 4*, at enheder, som er nævnt i *stk. 2*, kun kan indgå i kommunalbestyrelsens forsyning, jf. det foreslåede § 23, hvis de er registrerede i plejeoversigten.

UDKAST

Det foreslåede stk. 4 vil betyde, at enheder, som er nævnt i stk. 2, og som ikke er registreret i plejeoversigten ikke vil kunne indgå i kommunalbestyrelsens forsyning efter det foreslåede § 23. Det foreslåede stk. 4 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 14 a, stk. 4.

Det foreslås i *stk. 5*, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om plejeoversigten, herunder om kommunalbestyrelsernes og de private enheders pligt til at give oplysninger til plejeoversigten, og om Sundhedsdatastyrelsens beføjelser i den forbindelse.

Med den foreslåede bemyndigelse er det hensigten, at ældreministeren i en bekendtgørelse om plejeoversigten vil fastsætte kommunalbestyrelsens pligt til at sikre, at tilbud, der er del af den kommunale forsyning indberetter oplysningerne til plejeoversigten. Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen er i dialog med det enkelte tilbud om, hvilke oplysninger der indberettes til plejeoversigten. Kommunalbestyrelsen skal særligt være opmærksom på at inddrage selvejende institutioner og private leverandører. I bekendtgørelsen fastsættes endvidere private tilbuds, der ikke er en del af den kommunale boligforsyning, pligt til sikre, at tilbuddet er indberettet til plejeoversigten. I henhold til lov om friplejeboliger § 1, stk. 1, er friplejeboliger udlejningsboliger uden for den kommunale boligforsyning. Dog følger det af lov om friplejeboliger § 1, stk. 2, at en friplejeboligleverandør kan indgå aftale med kommunalbestyrelsen om, at denne får anvisningsret til en eller flere boliger i en friplejeboligbebyggelse.

Det vil både blive muligt for kommunalbestyrelsen og det enkelte tilbud at indberette til plejeoversigten. For tilbud, der er del af den kommunale forsyning afgør den enkelte kommunalbestyrelse, om det enkelte tilbud eller kommunalbestyrelsen indberetter til plejeoversigten.

Den foreslåede bemyndigelse forventes udnyttet til fastsættelse af regler som vil videreføre de krav om oplysninger, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1219 af 22. oktober 2018 om plejhjemsoversigten.

På plejeoversigten vil brugerne således kunne finde generelle oplysninger om hvert enkelt plejhjem, plejeboligbebyggelse fortrinsvis for ældre og friplejeboligbebyggelse fortrinsvis for ældre som fx adresse, plejhjemsleder, plejhjemstype mm. samt informationer om eksempelvis plejhjemmets værdigrundlag, tilgang til pårørende, boligernes indretning, madordning, aktiviteter, om man må have kæledyr m.m.

Som noget nyt vil brugerne på plejeoversigten kunne finde generelle oplysninger om kommunale og private leverandører, der leverer hjælp og støtte i eget hjem.

Herudover forventes ældreministeren som noget nyt at fastsætte krav om oplysninger, som vil kunne give en indikation af private og kommunale

UDKAST

plejehjems og plejeleverandørers kvalitet, hvilket som udgangspunkt vil omfatte oplysninger om brugertilfredshed, faste teams, og medarbejderkontinuitet samt ældretilsynets tilsyn med plejeenheder, herunder ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen i forbindelse med seneste tilsyn og oplysninger om eventuelle sanktioner. Derudover forventes der for plejehjem at blive tilføjet oplysninger om antal medarbejdere og faggrupper. Oplysningerne forventes så vidt muligt at blive baseret på eksisterende data og viden, men der vil være behov for, at plejeleverandørerne skal registreret og opdatere oplysningerne på plejeoversigten.

De konkrete informationer på plejehjemsoversigten forventes bl.a. at blive fastlagt på baggrund af den planlagte brugertilfredshedsundersøgelse blandt hjemmehjælpsmodtagere og plejehjemsbeboere, som gennemføres hvert andet år. Tilfredshed vil kun blive udstillet for plejehjem og leverandører, hvor der er et tilstrækkeligt antal besvarelser til at sikre borgernes anonymitet.

Ældreministeren vil desuden benytte bemyndigelsen til at fastsætte Sundhedsdatastyrelsens beføjelser i forhold til at sikre, at kommunalbestyrelser, private tilbud om plejehjem og private leverandører, der leverer hjælp og støtte til ældre i eget hjem indrapporterer til plejeoversigten. Sundhedsdatastyrelsen forventes at få beføjelse til at kunne følge op i forhold til kommunalbestyrelser, private tilbud om plejehjem og private leverandører, der leverer hjælp og støtte til ældre i eget hjem, hvis oplysningerne om et tilbud ikke er indberettet, eller oplysningerne ikke er i overensstemmelse med plejeoversigtens systematik.

Hvis kommunalbestyrelsen eller det private tilbud ikke følger op, forventes det fastsat, at Sundhedsdatastyrelsen kan markere manglen på plejeoversigten i forhold til det pågældende tilbud. Markeringen vil kunne fjernes, når indberetningen er bragt i orden.

Det er desuden hensigten, at plejeoversigten vil skulle tilpasses, så brugere af plejeoversigten vil få let adgang til at fremsøge relevante oplysninger. Det forventes fx, at det vil blive muligt at søge på de eksisterende oplysninger om, hvorvidt det er tilladt at medbringe kæledyr, fx hund, geografiske søgekriterier, ligesom de nye oplysninger om plejeenhedernes kvalitet vil indgå som søgekriterie. Brugergrænsefladen forventes tilsvarende forbedret, så ældre borgere bliver præsenteret for et overskueligt valg af plejehjem eller plejeleverandører på baggrund af søgekriterierne. Ligeledes forventes muligheden for at indberette oplysninger til plejeoversigten at blive gjort mere brugervenlig, så ledere, medarbejdere og kommuner let kan registrere og opdatere oplysninger på plejeoversigten.

Der henvises i øvrigt til pkt. ... i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 28

Det fremgår af servicelovens § 119, stk. 1, at personer, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, er efter ansøgning berettiget til plejevederlag som nævnt i § 120. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Det fremgår videre af servicelovens § 119, Stk. 2, at en arbejdsgiver, der yder løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet i forbindelse med pasning af en nærtstående efter stk. 1, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag efter § 120, stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at personer, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, er efter ansøgning berettiget til plejevederlag som nævnt § 29. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Det foreslås med *stk. 2*, at en arbejdsgiver, der yder løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet i forbindelse med pasning af en nærtstående efter stk. 1, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med redaktionelle ændringer af § 119 i serviceloven.

Det foreslåede *stk. 1*, vil indebære, at personer som yder terminalpleje af en nærtstående pårørende, der ønsker at dø i eget hjem, i overensstemmelse med gældende ret også fremover efter ansøgning vil være berettiget til plejevederlag, såfremt hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering anses for udsigtsløs, og den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign., og den syge i øvrigt er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Med det foreslåede vil der fortsat kunne søges plejevederlag uden hensyn til syges alder i overensstemmelse med gældende. Det afgørende er, at der er tale om terminalpleje i afgrænset periode.

Det foreslåede *stk. 2*, vil endvidere betyde, at en arbejdsgiver der vil yde løn til en ansat i forbindelse med pasning af en nærtstående, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, fremover vil være berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i

UDKAST

plejevederlag efter ældreloven. Dette er i overensstemmelse med gældende ret.

Til § 29

Det fremgår af servicelovens § 120, at plejevederlag efter § 119 udgør 1,5 gange det dagpengebeløb, som modtageren i tilfælde af egen sygdom ville have ret til efter lov om sygedagpenge, jf. dog stk. 2. Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er tilmeldt den frivillige forsikring, eller som i henhold til den frivillige forsikring har ret til dagpenge fra tredje fraværsdag, kan få udbetalt plejevederlag fra første fraværsdag. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt, jf. § 47 i lov om sygedagpenge.

Det fremgår videre af § 120, Stk. 2, at personer, som ikke er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, får udbetalt 16.637 kr. (2022-niveau) månedligt i plejevederlag. Personer, som er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag som anført i 1. pkt. Plejevederlaget kan i dette tilfælde, jf. 1. og 2. pkt., ikke udbetales sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, nedsættes beløbet svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven.

Det foreslås med *stk. 1*, at plejevederlag efter § 28 udgør 1,5 gange det dagpengebeløb, som modtageren i tilfælde af egen sygdom ville have ret til efter lov om sygedagpenge, jf. dog stk. 2. Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er tilmeldt den frivillige forsikring, eller som i henhold til den frivillige forsikring har ret til dagpenge fra tredje fraværsdag, kan få udbetalt plejevederlag fra første fraværsdag. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt, jf. § 47 i lov om sygedagpenge.

Det foreslås med *stk. 2*, at personer, som ikke er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, får udbetalt 17.633kr. (2024-niveau) månedligt i plejevederlag. Personer, som er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag som anført i 1. pkt. Plejevederlaget kan i dette tilfælde, jf. 1. og 2. pkt., ikke udbetales sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, nedsættes beløbet svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven.

Det foreslåede er således en videreførelse med redaktionelle ændringer af § 120, stk. 1 og stk. 2 i serviceloven.

Med det foreslåede vil plejevederlaget også fremadrettet skulle være knyttet til sygedagpengereglerne og skulle fastlægges i overensstemmelse med de satser og vilkår, som gælder i dag.

Det betyder, at personer, der ikke er berettiget til sygedagpenge, fortsat vil kunne få udbetalt et plejevederlag, der svarer til et minimumsbeløbet. Men personer, der er berettiget til sygedagpenge og dermed til et plejevederlag, vil kunne vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag, der svarer til minimumsbeløbet. Minimumsbeløbet vil fortsat træde i stedet for anden

UDKAST

offentlig forsørgelse, og personer som vælger at få udbetalt plejevederlag som minimumsbeløbet, vil ikke samtidigt kunne få udbetalt en anden offentlig forsørgelsesydelse.

Det fremgår af servicelovens § 120, Stk. 3, at hvis flere personer deles om plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag ikke overstige 1,5 gange det maksimale sygedagpengebeløb efter § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge.

Det fremgår videre af servicelovens § 120, stk. 4, at i ganske særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i stk. 1-3.

Det foreslås, med *stk. 3*, at hvis flere personer deles om plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag ikke overstige 1,5 gange det maksimale sygedagpengebeløb efter § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge.

Det foreslås endeligt med *stk. 4*, at i ganske særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i stk. 1-3.

Med det foreslåede *stk. 3*, vil muligheden for at plejevederlaget kan deles af flere personer blive videreført i overensstemmelse med gældende ret.

Ligeledes i overensstemmelse med gældende ret, vil kommunen med den foreslåede *stk. 4*, også fremover kunne beslutte, at et højere plejevederlag end anført i stk. 1-3, når ganske særlige forhold taler herfor.

Til § 30

Det fremgår af servicelovens § 121, stk.1, at retten til plejevederlag ophører ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejekrævendes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejekrævendes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag.

Det fremgår videre af § 121, stk. 2, at kommunalbestyrelsen undtagelsesvis kan træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

Det foreslås med *stk. 1*, at retten til plejevederlag ophører ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejekrævendes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejekrævendes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag.

Det foreslås videre med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen undtagelsesvis kan træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

Det foreslåede *stk. 1 og stk. 2*, vil indebære en videreførelse af den gældende retstilstand for ophøret af retten til plejevederlag. Retten vil således også fremover skulle ophøre ved plejeforholdets afslutning, således at retten til

UDKAST

plejevederlag bevares i indtil 14 dage efter dødsfaldet ved den plejekrævedes død, og således at kommunalbestyrelsen undtagelsesvis vil kunne træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

Til § 31

Det fremgår af servicelovens § 122, at kommunalbestyrelsen kan, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når

1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 119, passer en døende, 2) kommunen varetager plejen helt eller delvis eller kommunalbestyrelsen yder tilskud efter § 95 til hjælp, som familien selv antager, eller 3) et hospice varetager plejen.

Det fremgår videre af § 122, stk. 2, at hjælpen ydes uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen kan, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når

1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 28, passer en døende, 2) kommunen varetager plejen helt eller delvis eller kommunalbestyrelsen yder tilskud efter § 95 i lov om social service til hjælp, som familien selv antager, eller 3) et hospice varetager plejen.

Det foreslås videre med *stk. 2*, at hjælpen ydes uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

Det foreslåede er således en videreførelse af servicelovens § 112 med redaktionelle ændringer tilpasset ældreloven.

Med det foreslåede vil kommunalbestyrelsen, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, også fremadrettet uden hensyn til den pågældendes økonomiske forhold kunne yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold efter den foreslåede § 28 passer en døende, kommunen varetager plejen helt eller delvis, eller et hospice varetager plejen.

Til § 32

Det fremgår af § 158, stk. 1, i serviceloven, at den, der modtager hjælp efter serviceloven til sig selv eller sin ægtefælle, skal, medmindre andet er bestemt i serviceloven, betale for den hjælp, der modtages.

Det foreslås med *stk. 1*, at den, der modtager hjælp efter ældreloven til sig selv eller sin ægtefælle, skal, medmindre andet er bestemt i ældreloven, betale for den hjælp, der modtages.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 158, stk. 1, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for ældreloven. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 158, foreslås det med bestemmelsen principielt fastslået, at der skal ydes betaling for bistand fra det offentlige til en person selv eller til familiemedlemmer, der er omfattet af pågældendes forsørgelsespligt jf. Folketingstidende 1972-73, tillæg A, spalte 3613. Der vil dog ligeledes i overensstemmelse med forarbejder ikke kunne blive tale om at kræve betaling hos modtageren af kontanthjælp og hjælp i øvrigt, der ydes under hensyn til den pågældendes økonomiske trang. I forsørgelsespligten vil i lighed med efter gældende ret også ligge en pligt over for det offentlige til at forsørge sin ægtefælle og børn under 18 år.

Det vil være kommunen, der med hjemmel i den foreslåede bestemmelse, træffer afgørelse om borgerens egenbetaling og opkræver betalingen fra borgeren.

Der vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 158 i serviceloven skulle være et yderligere retsgrundlag ud over den foreslåede § 31, stk. 1, hvis der skal kunne ske opkrævning af betaling.

De konkrete betalingsregler vil derfor skulle fremgå af lov eller bekendtgørelse.

Det foreslås med *stk. 2*, ældreministeren i en bekendtgørelse kan fastsætte regler om opkrævning af et gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter denne lov.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at fastsætte regler for betaling af hjælp efter ældreloven. Den foreslåede bestemmelse vil således fastsætte udgangspunktet om, at borgeren selv skal betale for den hjælp, der modtages efter ældreloven, medmindre andet er bestemt i loven.

Til § 33

Efter den gældende § 79, stk. 3, i serviceloven fastsætter ældreministeren nærmere regler om betaling for tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, herunder om beregningsgrundlaget for betalingen.

Efter den gældende § 161, stk. 1, i serviceloven, kan der opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 83, stk. 1, nr. 3, og til hjælp efter § 84.

Efter § 161, stk. 3, i serviceloven fastsætter ældreministeren regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud.

UDKAST

Efter § 161, stk. 4, i serviceloven fastsætter ældreministeren nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice, herunder regulering af egenbetaling.

Det fremgår af § 183, stk. 1, i serviceloven, at opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter servicelovens §§ 114 og 161 foretages af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår.

Der henvises til afsnit 3.20.1 om gældende ret for betaling.

Det foreslås i § 33, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen ikke kan opkræve betaling for omkostninger til personale i forbindelse med, at der ydes hjælp til pleje- og omsorgsforløb efter § 10.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen ikke kan opkræve betaling for personaleomkostninger til tidsforbrug, som medarbejdere i den kommunale forvaltning anvender til opgaver relateret til tilbuddet. Der vil dermed skulle skelnes mellem omkostningerne knyttet hhv. til leverandørens opgaver og til den kommunale myndigheds opgaver i forbindelse med produktionen og leveringen af tilbuddet til modtagerne. Omkostningerne knyttet til den kommunale myndighed skal holdes helt ude af omkostningsberegningerne.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen opkræver betaling for personaleomkostninger til hjælp efter §§ 13, 14 og 17.

Det betyder, at hvis beboerne i plejeboliger mv. deltager i køkkenaktiviteter, herunder i madproduktion, som aktivitet, kan dette ske uden, at kommunalbestyrelsen skal foretage en forholdsmæssig beregning af beboerens betaling for madordningen efter denne foreslåede bestemmelse. Det forudsættes, at beboeren, der på baggrund af sit funktionsniveau er visiteret til madordning, ikke stabilt og kontinuerligt vil kunne varetage væsentlige aktiviteter i forbindelse med madproduktionen, herunder at beboerens deltagelse ikke kan påregnes i madproduktionen.

Det foreslåede betyder endvidere, at der kan opkræves betaling for personaleomkostninger for hjælp i form af afløsning og aflastning efter ældrelovens § 17. Ved midlertidigt døgnophold til personer, der i en periode har særligt behov for omsorg og pleje, herunder aflastningsophold, skal den samlede betaling for madudbringning og madordning efter §§ 13-14 og aflastning efter § 17 fastsættes således, at den pågældende bevarer et beløb til dækning af husleje andre omkostninger i forbindelse med opretholdelsen af den hidtidige bolig. Kommunalbestyrelsen kan ikke opkræve betaling for boligdelen ved midlertidigt døgnophold efter ældrelovens § 17 herunder aflastningsophold. Dette gælder uanset boligform. Hvis kommunalbestyrelsen f.eks. vælger at benytte en ældrebolig/plejebolig til aflastningsophold, må kommunalbestyrelsen derfor afholde udgifterne til husleje mv. Der vil kun kunne opkræves betaling for det timeforbrug, som anvendes til udførelsen af den hjælp, borgeren modtager.

UDKAST

Det foreslås i *stk. 3*, at opgørelse af indtægtsgrundlag foretages af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår. Opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Med den foreslåede bestemmelse vil det således også i ældreloven gælde, at indtægtsgrundlaget efter den foreslåede § 17 foretages af skattemyndighederne på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår, og at opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Den foreslåede bestemmelse er indholdsmæssigt en videreførelse af den gældende lovs § 183, stk. 1.

Det foreslås med *stk. 4*, at skatteforvaltningslovens regler om klage over afgørelser om forskudsregistrering af indkomst finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om indtægtsgrundlaget.

Med den foreslåede bestemmelse vil det således også i ældreloven gælde, at skatteforvaltningslovens regler om klage over afgørelser om forskudsregistrering af indkomst finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om indtægtsgrundlaget.

Den foreslåede bestemmelse er indholdsmæssigt en videreførelse af den gældende lovs § 183, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.20 om betaling.

Det foreslås i *stk. 5*, at ældreministeren fastsætter regler om betaling for tilbud efter §§ 6, 9, stk. 1, nr. 3, 13, 14, 17 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud. Med den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse forventes der at blive fastsat nærmere regler om, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om betaling for tilbud for generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, madudbringning og madordning og midlertidigt ophold.

Ved fastsættelsen af betalingen vil højst kunne medregnes kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, der kan henføres til produktion og levering af tilbuddet. Det vil sige kommunalbestyrelsens omkostninger til tilbuddet under ét efter den pågældende bestemmelse, herunder omkostningerne ved køb af tilbud hos private og regionale leverandører. Dette vil både inkludere direkte omkostninger, det vil sige de omkostninger, der direkte kan henføres til det pågældende tilbud, som for eksempel råvarer, løn køb af materialer og tjenesteydelser mv. og indirekte omkostninger, som for eksempel andel af fællesomkostninger til lokaler, administration m.v. samt afskrivning og forrentning af kapitalapparatet.

UDKAST

Derimod vil ikke det tidsforbrug, som medarbejdere i den kommunale forvaltning anvender til opgaver relateret til tilbuddene efter generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte og madordning ikke indgå. Det skal skelnes mellem omkostningerne knyttet hhv. til leverandørens opgaver og til den kommunale myndigheds opgaver i forbindelse med produktionen og leveringen af tilbuddet til modtagerne. Omkostningerne knyttet til den kommunale myndighed skal holdes helt ude af omkostningsberegningerne.

De gennemsnitlige, langsigtede omkostninger er udtryk for, at udgifterne jævnes ud over år. Taksten vil derfor svare til tilbuddenes faktiske produktions- og leveringsomkostninger i det enkelte år. Borgeren kommer således til at betale de reelle omkostninger og dermed det faktiske ressourceforbrug, medmindre kommunalbestyrelsen vælger at yde et tilskud, hvormed betalingens størrelse nedbringes.

Videre forventes der fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte betalingen for tilbuddet mindst én gang årligt. Et eventuelt overskud vil skulle indregnes som en reduktion af taksten senest 2 år efter det år, hvor overskuddet er opstået. Kommunalbestyrelsen vil træffe beslutning om, hvorvidt et eventuelt underskud skal indregnes som en hel eller delvis forøgelse af taksten, eller om underskuddet ikke skal indregnes, senest 2 år efter det år, hvor underskuddet er opstået.

Der forventes desuden fastsat regler om kommunalbestyrelsens beregning af modtagerens egenbetaling på grundlag af modtagerens og en eventuel ægtefælles indkomstgrundlag for midlertidigt ophold efter ældrelovens § 17.

Den foreslåede bestemmelse er indholdsmæssigt en videreførelse af den gældende lovs § 161, stk. 3.

Det foreslås i *stk. 6.* at ældreministeren fastsætter nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madudbringning og madordning efter §§ 13 og 14 herunder om regulering af egenbetalingen. Med det foreslåede bemyndiges ældreministeren til at fastsætte nærmere regler om den maksimale egenbetaling og regulering heraf for madudbringning og madordning, som borgeren visiteres til af den kommunale myndighed efter ældrelovens §§ 13 og 14. Der er tale om madudbringning i form af tilbud, der enten udbringes til modtagerens eget hjem, eller som modtageren kan afhente eller indtage hos leverandøren, såsom et dagcenter, kro eller lignende og om madordninger for beboere på plejehjem og lignende boligenheder.

Med forslaget forventes der fastsættes regler om, at alle borgere, der modtager madudbringning efter ældreloven § 13, omfattes af et loft over egenbetaling for en hovedret. Kommunalbestyrelsen forpligtes dermed til at

UDKAST

sikre, at modtageren uanset valg af leverandør tilbydes mindst ét dagligt måltid mad i form af en hovedret til et maksimalt beløb udbragt til modtagerens eget hjem. Tilsvarende skal modtageren af madservice uden udbringning tilbydes mindst ét dagligt måltid mad i form af en hovedret til maksimalt samme beløb.

Kommunalbestyrelsens tilbud om madservice til borgere i eget hjem skal som udgangspunkt udgøre et dagligt måltid mad i form af en hovedret, der er tilpasset den enkeltes behov og har den rette næringsværdi. Tilbyder kommunalbestyrelsen en birect ud over tilbuddet om hovedretten, kan kommunalbestyrelsen som hidtil opkræve, hvad det koster at producere og levere birecten i betaling hos modtagere, der tilvælger en sådan. Det vil dermed også fremover være op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, om hovedretten udgør tilbuddet om det daglige måltid, eller om tilbuddet også omfatter en birect. Kommunalbestyrelsen vil fortsat kunne beslutte at give et tilskud til madudbringning eller madordning.

Der forventes, at der fastsættes regler om den maksimale egenbetaling for borgere, der bor plejebolig eller lignende boligenheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale, herunder modtagere i friplejeboliger. Der er tale om madordninger i form af tilbud om fuld forplejning (døgnforplejning), som modtageren er visiteret til af den kommunale myndighed. Loftet over egenbetaling forventes fastsat på bekendtgørelsesniveau og reguleres hvert år den 1. januar efter lov om en satsreguleringsprocent og afrundes til nærmeste kronebeløb. Beløbet for madordning forventes opkrævet pr. måned. Det er således ikke muligt at opkræve mere i betaling pr. måned for fuld forplejning hos beboere, der er visiteret til madservice i disse boformer, end denne maksimale beløbsgrænse tilsiger.

Med det foreslåede vil det vil være kommunalbestyrelsen, der tilrettelægger tilvalg og fravalg af enkelte måltider og forplejning hele dage, herunder frister for borgernes afbestilling m.v., når modtagerens ophold er varigt. Kommunalbestyrelsen kan vælge f.eks. at reducere taksten for modtagerens betaling ved at reducere det maksimale beløb forholdsmæssigt, hvis en modtager fravælger, herunder afbestiller, enkelte måltider og/eller fuld forplejning på dagsbasis eller måltidsbasis.

Ved midlertidige ophold på mindre end en måneds varighed i skal kommunalbestyrelsen fastsætte betalingen ved en forholdsmæssig reduktion af det maksimale beløb. Der kan f.eks. være tale om aflastningsophold efter § 17 hvor modtageren ligeledes er visiteret til madordning efter ældrelovens § 17.

Bemyndigelsen vil blive anvendt således, at loftets størrelse fastsættes i bekendtgørelse. Dermed indføres i betalingsbekendtgørelsen en bestemmelse om, hvilket beløb kommunalbestyrelsen maksimalt kan

UDKAST

opkræve ved fastsættelsen af egenbetalingen for en hovedret hos modtageren eller pr. måned for fuld forplejning. Dog må den kommunale myndighed fortsat ikke opkræve mere i betaling for tilbuddet om madudbringning eller madordning, end ydelsen koster at producere og levere til modtageren.

Prisloftet for madudbringning og madordning vil gælde uanset modtagerens indkomst- og formueforhold. Prisloftets beløb reguleres hvert år den 1. januar efter lov om en satsreguleringsprocent og afrundes til nærmeste kronebeløb. Beløbsgrænserne reguleres første gang i ældreloven den 1. januar 2026.

Den foreslåede bestemmelse er indholdsmæssigt en videreførelse af den gældende lovs § 161, stk. 4.

Der henvises til punkt 3.20.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger om gældende ret for betaling.

Til § 34

Det fremgår af § 30, stk. 1 i retssikkerhedsloven, at der i hver kommune etableres mindst ét ældreråd. Ældrerådets medlemmer vælges ved direkte valg. Ældrerådet rådgiver kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og formidler synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører de ældre.

Det fremgår af § 30, stk. 2 at ældrerådet består af mindst 5 fem medlemmer, og at der for hvert medlem kan vælges en stedfortræder. Der kan ikke anvendes listeopstillinger eller indgås valgforbund i forbindelse med valg til ældreråd.

Det fremgår af § 30, stk. 3 at kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet skal fastlægge de nærmere rammer for rådets virke, herunder aftale nærmere om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres. Såfremt der ikke kan opnås enighed om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres, skal kommunalbestyrelsen høre ældrerådet om alle forslag, der vedrører de ældre.

Det foreslås *med stk. 1*, at der i hver kommune etableres mindst ét ældreråd. Ældrerådets medlemmer vælges ved direkte valg. Ældrerådet rådgiver kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og formidler synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører de ældre.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende § 30 stk. 1, i retssikkerhedsloven.

UDKAST

Det foreslåede betyder, at kommunalbestyrelsen vil skulle sørge for, at ældrerådet etableres. Kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte sig for at oprette flere ældreråd, hvis der lokalt vurderes at være et behov for det. Hvis der etableres flere ældreråd i kommunen, vil alle ældreråd være sideordnede i relation til kommunalbestyrelsen.

Ældrerådet vil efter den foreslåede bestemmelse ikke kunne etableres på andre måder end ved direkte valg. Direkte valg medfører, at ældreråds-medlemmer vil skulle vælges som enkeltpersoner, og ikke som repræsentanter for politiske partier, interesseorganisationer mv. Ved valg til ældrerådet er det alene de afgivne stemmer til hver enkelt kandidat, der er afgørende for, hvem der vælges som medlemmer og evt. stedfortrædere til rådene.

Ældrerådet vil efter den foreslåede bestemmelse skulle rådgive kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål. Ældrerådet vil kunne beskæftige sig med alle spørgsmål, som ældrerådet finder interessante for ældre. Ældrerådet vil således ud over spørgsmål, der angår borgere med behov for omsorg og pleje, også kunne beskæftige sig med alle spørgsmål, der har betydning for personer omfattet af ældreloven, jf. den foreslåede § 2- f.eks. trafik- og boligforhold, sundhed, miljø og kultur. Ældrerådet vil efter den foreslåede bestemmelse skulle videreformidle synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører de ældre. Da ældrerådet vil skulle varetage alle ældres interesser og synspunkter og tale på de ældres vegne er det af stor betydning, at rådet opretholder en tæt kontakt til de ældre i kommunen.

Det foreslås *med stk. 2*, at ældrerådet består af mindst 5 fem medlemmer, og at der for hvert medlem kan vælges en stedfortræder. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse, om der skal vælges stedfortrædere og i givet fald hvor mange. Antallet af eventuelle stedfortrædere kan ikke overstige antallet af medlemmer.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret af § 30, stk. 2, i retssikkerhedsloven.

Der vil ikke kunne anvendes listeopstillinger eller indgås valgforbund i forbindelse med valg til ældreråd efter det foreslåede. Ved valg til ældrerådet vil det alene være de afgivne stemmer til hver enkelt kandidat, der er afgørende for, hvem der vælges som medlemmer og evt. stedfortrædere til rådene.

Det foreslås *videre med stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet fastlægger de nærmere rammer for rådets virke, herunder aftale nærmere om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres. Såfremt der ikke kan opnås enighed om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres, skal kommunalbestyrelsen høre ældrerådet om alle forslag, der vedrører de ældre.

UDKAST

Efter den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen, i samarbejde med ældrerådet, i begyndelsen af en kommunal valgperiode skulle fastlægge de nærmere rammer for rådets virke og proceduren for høringspligten. Kommunalbestyrelsen vil derefter have pligt til at høre ældrerådet om de sager, der er omfattet af aftalens fastlagte rammer. Det vil være en betingelse, at rådets formål fortsat opfyldes ved fastlæggelsen af de nærmere rammer for rådets virke, jf. den foreslåede § 34, stk.1. Opstår der tvivl om, hvorvidt en sag er omfattet af aftalen, vil denne altid skulle forelægges ældrerådet. Aftalen om høringspligtens omfang vil gælde for én kommunal valgperiode.

Hvis kommunalbestyrelsen og ældrerådet ikke kan blive enige om at målrette ældrerådets interesseområder i forhold til høringsprocessen, vil kommunalbestyrelsen have pligt til at høre ældrerådet om alle spørgsmål, der vedrører de ældre. Ved vurderingen af, om et spørgsmål vedrører ældre, må kommunalbestyrelsens vurdering tage afsæt i formålet med lovgivningen om ældreråd, dvs. at ældrerådene - på grundlag af en demokratisk debat i ældrebefolkningen - skal rådgive kommunalbestyrelsen i forbindelse med udformningen og tilrettelæggelsen af kommunens politik på ældreområdet. Såfremt ældrerådet skal høres om alle sager, der vedrører ældre, vil høringen ikke kunne indsnævres til sager, der udelukkende eller i overvejende grad vedrører ældre. Med alle sager menes også de sager, der behandles for lukkede døre.

Ældrerådet vil ikke kunne beskæftige sig med konkrete personsager eller konkrete personalespørgsmål, og kommunalbestyrelsen vil ikke have pligt til at høre ældrerådet om, hvordan den enkelte politik i kommunen tilrettelægges administrativt. Dette i overensstemmelse med gældende ret.

Det vil kun være kommunalbestyrelsen, eller den myndighed kommunalbestyrelsen delegerer kompetencen til, der efter den foreslåede §34, stk. 3 vil skulle høre ældrerådet. Udvalg, der efter anden lovgivning har en egentlig afgørelseskompetence, vil ikke være forpligtet efter den foreslåede bestemmelse til at høre ældrerådet.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret af §30, stk. 3 i retssikkerhedsloven.

Til § 35

Det fremgår af § 31, stk. 1 i retssikkerhedsloven, at kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet fastsætter vedtægter for ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Det fremgår af § 31, stk. 2, at kommunalbestyrelsen betaler udgifterne ved ældrerådets virksomhed og stiller sekretariatsbistand til rådighed, hvis rådet ønsker dette.

UDKAST

Det fremgår af § 31, stk. 3, at kommunalbestyrelsen yder diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter regler i §16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmer.

Det fremgår af § 31, stk. 4, at et medlem af rådet ikke er forpligtet til at modtage diæter eller udgiftsgodtgørelse, der tilkommer den pågældende efter stk. 3.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet fastsætter vedtægter for ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Efter den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet skulle fastsætte vedtægterne for ældrerådet. Vedtægterne kan f.eks. indeholde bestemmelser om de overordnede (ældrepolitiske) målsætninger for og regler om ældrerådets arbejde, om ældrerådets kompetence, om ændring af vedtægterne, om vedtægternes ikrafttræden og procedurer for høringsfasen, og om hvor mange medlemmer, der skal være i rådet. Ældrerådet vil forudsættes at være selvstyrende.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret af § 31, stk. 1 i retssikkerhedsloven.

Det foreslås i § 35, *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen betaler udgifterne ved ældrerådets virksomhed og stiller sekretariatsbistand til rådighed, hvis rådet ønsker dette.

Udgifterne til ældrerådets virksomhed vil således også fremover afholdes af kommunalbestyrelsen, der også vil skulle stille lokaler og sekretariatsbistand til rådighed, hvis rådet ønsker det. Det vil være kommunalbestyrelsen der, afhængigt af de lokale forhold, beslutter, hvilke udgifter ældrerådet får dækket. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at dække evt. faktiske udgifter, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at der er tale om udgifter ved ældrerådets virksomhed.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret af §31, stk. 2 i retssikkerhedsloven.

Det foreslås i § 35, *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen yder diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter regler i §16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmer.

At være medlem af ældrerådet er et frivilligt og ulønnet hverv. Der er således ikke tale om et borgerligt ombud. Men efter den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen dog have pligt til at yde diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i §16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmer. Formålet med den foreslåede ordning er at styrke ældrerådene

UDKAST

og sikre, at der ikke eksisterer økonomiske barrierer for personer over 60 år til at stille op til valg til ældreråd.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret af §31, stk. 3 i retssikkerhedsloven.

Det foreslås i § 35, *stk. 4*, at et medlem af rådet ikke er forpligtet til at modtage diæter eller udgiftsgodtgørelse, der tilkommer den pågældende efter stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil give ældrerådets medlemmer mulighed for efter eget ønske at fraskrive sig de diæter, som kommunalbestyrelsen har pligt til at yde for arbejdet i ældrerådet. Baggrunden for et sådant ønske fra et medlem kan f.eks. være, at indtægten fra diæterne påvirker størrelsen af de sociale ydelser, som medlemmet modtager, hvorved medlemmet kan risikere et samlet økonomisk tab.

Det enkelte medlem kan også fraskrive sig retten til at modtage udgiftsgodtgørelse.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret af §31, stk. 4 i retssikkerhedsloven.

Til § 36

valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for, hvordan valget skal afholdes.

Det fremgår af § 32, *stk. 2*, at personer, der har fast bopæl i kommunen, og som er fyldt 60 år, har valgret og er valgbare til ældrerådet.

Det fremgår af § 32, *stk. 3*, at hvis der ikke 4 uger før valgdagen er opstillet det nødvendige antal kandidater, kan kommunalbestyrelsen i samråd med det siddende ældreråd beslutte at aflyse afstemningen. Alle de opstillede kandidater er i så fald valgt.

Det foreslås *medstk. 1*, at kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for, hvordan valget skal afholdes.

Efter den foreslåede bestemmelse vil der skulle afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år. Kommunalbestyrelsen vil skulle informere om et forestående valg. Udarbejdelse af information, der forudsættes at være neutral, vil kunne ske i samarbejde med ældrerådet. Kommunalbestyrelsen vil i samarbejde med ældrerådet skulle beslutte, hvor ofte (mindst hvert fjerde år), hvornår og hvordan valghandlingen rent praktisk skal tilrettelægges i kommunen.

Selve valghandlingen vil eventuelt kunne tilrettelægges i forbindelse med valget til kommunalbestyrelsen.

UDKAST

Det kan eksempelvis besluttes, at valghandlingen tilrettelægges i forbindelse med valget til kommunalbestyrelsen eller at valghandlingen foregår ved et møde, hvortil de ældre indkaldes via lokalpressen, at der udsendes stemmesedler/valgkort til de stemmeberettigede ældre eller at valget skal afholdes over en eller flere dage m.v.

Hvis valget afholdes samtidigt med kommunal- og regionsvalget, vil afstemningen til ældrerådvalget, så vidt det er muligt, skulle foregå lokalemæssigt adskilt fra kommunalvalget, herunder med særlige valgborde, stemmerum og stemmekasser, og så vidt muligt i adskilte lokaler med særskilte adgangsveje til de pågældende stemmelokaler. Ældrerådvalget vil skulle tilrettelægges på en måde, så det ikke kan virke forstyrrende på vælgernes adgang til at stemme ved kommunal- og regionalvalget eller på gennemførelsen af afstemningen i øvrigt, og sådan at kommunal- og regionalvalget har første prioritet i forhold til ældrerådvalget.

Hvervet som tilforordnet ved ældrerådvalg er ikke et borgerligt ombud, og man kan således frasige sig hvervet.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret af § 32 stk. 1 i retssikkerhedsloven.

Det foreslås i § 36, stk. 2, at personer, der har fast bopæl i kommunen, og som er fyldt 60 år, har valgret og er valgbare til ældrerådet.

Med den foreslåede bestemmelse vil det være muligt for alle personer, der har fast bopæl i kommunen, og som er fyldt 60 år på valgdagen at stemme til valget og vælges til ældrerådet. Der vil ikke kunne fastsættes en øvre grænse for antallet af kandidater. Personer, der vil kunne stemme til ældrerådvalg, vil hver have én stemme.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret af § 32, stk. 2 i retssikkerhedsloven.

Det foreslås i § 36, stk. 3, at hvis der ikke 4 uger før valgdagen er opstillet det nødvendige antal kandidater, kan kommunalbestyrelsen i samråd med det siddende ældreråd beslutte at aflyse afstemningen. Alle de opstillede kandidater er i så fald valgt.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret af §32, stk. 3 i retssikkerhedsloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen i samråd med det siddende ældreråd 4 uger før den planlagte valgdag have mulighed for at beslutte, at der ikke afholdes valg til ældreråd, hvis valgets resultat er givet på forhånd. Der vil i så fald være tale om en situation, hvor det ikke er muligt at fremskaffe flere kandidater end det antal pladser i rådet, som kommunalbestyrelsen og ældrerådet er blevet enige om, eller som er fastsat

UDKAST

på anden vis. Aflysning af valget vil medføre, at alle opstillede kandidater er valgt.

Da ældrerådene spiller en central rolle for den demokratiske inddragelse i kommunen, er det en betingelse for at kunne aflyse valget, at kommunalbestyrelsen har gjort en indsats for at skaffe kandidater til ældrerådet. Det er ikke hensigten med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen skal kunne spekulere i, hvorvidt kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune ønsker at afholde valg til ældreråd eller ej. Kommunalbestyrelsen skal derfor sikre, at der i kommunen informeres om det forestående valg, herunder om at alle, som har fast bopæl i kommunen og er over 60 år, kan stille op.

Til § 37

Det fremgår af § 33 i retssikkerhedsloven, at ældreministeren efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen kan give dispensation fra reglerne i §§ 30-32.

Det foreslås med § 37, at ældreministeren efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen kan give dispensation fra reglerne i §§ 34-36.

Med den foreslåede bestemmelse vil ældreministeren efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen i konkrete situationer have mulighed for at give dispensation fra reglerne om ældreråd i ældreloven, jf. de foreslåede §§ 34-36, hvis der på grund af uforudsete situationer eller lokale forhold, som kommunalbestyrelsen ikke har indflydelse på, opstår problemer med hensyn til at sikre lovens overholdelse.

Dispensationsbestemmelsen vil kun kunne anvendes i de tilfælde, hvor det vurderes tvingende nødvendigt grundet utilsigtede situationer, som bevirker, at loven ikke kan overholdes. Her tænkes først og fremmest på de processuelle regler i loven. Et eksempel herpå kan f.eks. være, at der i en given kommune ikke kan fremskaffes kandidater overhovedet til ældrerådet, hvorfor forpligtelsen til at etablere et ældreråd efter den foreslåede § 34, stk. 1, ikke vil kunne efterleves. Et andet eksempel kan være, at ét eller flere siddende medlemmer af ældrerådet falder fra midt i en valgperiode, hvilket kan medføre, at der i en periode ikke vil være et fuldtalligt ældreråd i den pågældende kommune, hvis der ikke er valgt stedfortrædere, jf. den foreslåede § 34, stk. 2 om mindst 5 medlemmer.

Ældreministeren vil desuden med den foreslåede bestemmelse få mulighed for at kunne give dispensation til en kommunalbestyrelse, der ansøger om dispensation til at forlænge ældrerådets valgperiode ud over 4 år med henblik på at opnå samtidige valgperioder med kommunal- og regionsrådsvalget.

Formålet er at udvide fortolkningen af mulighederne for dispensation til også at omfatte den konkrete situation, hvor en kommunalbestyrelse, efter

UDKAST

inddragelse af ældrerådet, ønsker at få dispensation til en midlertidig forlængelse af ældrerådets valgperiode ud over 4 år med henblik på at opnå samtidige valgperioder med kommunal- og regionsrådsvalget.

Til § 38

Det fremgår af § 184, stk. 1, i serviceloven, at for at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på det sociale område kan Social-, Bolig- og Ældreministeriet efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud give godkendelse til, at lovens bestemmelser fraviges i forbindelse med et forsøg, jf. dog § 184, stk. 2. Godkendelse gives for en afgrænset forsøgsperiode. Det er en betingelse for godkendelse, at forsøget evalueres.

Det foreslås med § 37, *stk. 1, 1. pkt.* at for at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på ældreområdet kan Social-, Bolig- og Ældreministeriet efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud give godkendelse til, at lovens bestemmelser fraviges i forbindelse med et forsøg.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 184, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, afgrænset til målgruppen for ældreloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 1, 1. pkt., foreslås det med bestemmelsen, at Social-, Bolig- og Ældreministeriet efter en ansøgning fra en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud vil kunne give godkendelse til, at ansøgeren i forbindelse med et forsøg fraviger en eller flere bestemmelser i ældreloven, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 8 og 14.

Tilbud på ældreområdet med en privat driftsherre vil dermed i overensstemmelse med forarbejderne kunne gennemføre forsøg med en forsøgsgodkendelse efter bestemmelsen uden at være afhængige af et samarbejde med en kommune.

Ved privat tilbud forstås i overensstemmelse med forarbejderne en privat organisation, der leverer ydelser, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 14. Tilbuddet behøver ikke være en selvstændig juridisk enhed, men kan være ejet af andre. Begrebet "privat tilbud" omfatter bl.a. selvejende institutioner, tilbud oprettet som fonde og tilbud, der indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet vil i hvert enkelt tilfælde skulle vurdere, om der skal gives forsøgsgodkendelse på baggrund af den indsendte ansøgning, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 1. Ministeriet vil skulle foretage

UDKAST

en vurdering af en ansøgning om forsøgsgodkendelse, herunder kvaliteten og potentialiet i det påtænkte forsøg, sammenhængen med øvrige initiativer på området og opfyldelsen af formålet med forsøg på ældreområdet, og på baggrund heraf vurdere, hvorvidt ministeriet ønsker at give en forsøgsgodkendelse.

Ansøgningen vil i overensstemmelse med forarbejderne bl.a. skulle indeholde en detaljeret beskrivelse af forsøget, angivelse af hvilke bestemmelser i ældreloven der ønskes forsøgsgodkendelse til fravigelse af og behovet herfor, beskrivelse af hvordan kravet om evaluering opfyldes, og hvorledes kravene i den foreslåede bestemmelse i § 37 opfyldes, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 14.

Forsøgsgodkendelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle indeholde en beskrivelse af det forsøg, der gives godkendelse til, herunder hvilke bestemmelser i ældreloven der kan fraviges i medfør af godkendelsen samt begrundelsen herfor. Af godkendelsen vil endvidere skulle fremgå forsøgsperioden. Der vil i forsøgsgodkendelsen kunne fastsættes vilkår for godkendelsen, herunder, men ikke udelukkende, for forsøgets indhold, gennemførelse og evaluering. Manglende overholdelse af vilkårene for forsøgsgodkendelsen vil efter omstændighederne kunne føre til forsøgsgodkendelsens bortfald.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at give mulighed for forsøgserfaringer på flere forskellige områder, som kan danne grundlag for evaluering og vurdering med henblik på, om forsøget skal implementeres i lovgivningen.

Det foreslås med *stk. 1, 2. pkt.* at godkendelse gives for en afgrænset forsøgsperiode.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 184, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 1, 2. pkt., foreslås det med bestemmelsen, at forsøgsgodkendelse kun vil kunne blive givet for en afgrænset forsøgsperiode, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 14. Kravet vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle ses i sammenhæng med bestemmelsens foreslåede formål om, at muligheden for forsøgsgodkendelse skal medvirke til at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på ældreområdet. Forsøgsgodkendelse vil dermed alene kunne blive givet til reelle forsøg og ikke til f.eks. særlige typer af tilbud, som ønskes etableret permanent. I disse tilfælde vil hjemlen i overensstemmelse med forarbejderne skulle etableres ved en lovændring.

Der foreslås i overensstemmelse med forarbejderne ikke indsat en fast grænse i lovgivningen for, hvor lang en forsøgsperiode kan være. Dette vil bero på en konkret vurdering af, bl.a. hvor lang tid implementeringen af

UDKAST

forsøget vil tage. Forsøgsperioden vil dog i overensstemmelse med forarbejderne som udgangspunkt ikke kunne udstrække sig udover fire år. Ligeledes vil der kun i helt særlige tilfælde kunne gives fornyet forsøgsgodkendelse efter udløbet af en forsøgsperiode. Dette vil kunne være aktuelt, hvor et forsøg ikke er blevet igangsat før sent i forsøgsperioden. Derimod vil der ikke kunne blive givet en ny forsøgsgodkendelse efter udløbet af forsøgsperioden til forsøg, som er forløbet og implementeret planmæssigt.

Det foreslås med *stk. 1, 3. pkt.*, at det er en betingelse for godkendelse, at forsøget evalueres.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 184, stk. 1, 3. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 1, 3. pkt., foreslås det med bestemmelsen, at det vil være et krav, at forsøget evalueres, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 14.

Formålet hermed vil i overensstemmelse med forarbejderne være at sikre, at forsøget kan medvirke til længerevarende udvikling på ældreområdet. Der vil ikke blive stillet specifikke krav til form eller omfang af evalueringen. Dette vil afhænge af det konkrete forsøg. Der vil som en del af vilkårene for forsøgsgodkendelsen kunne blive stillet specifikke krav til evalueringen af det konkrete forsøg.

Formålet med den foreslåede *stk. 1* er, således, at der også efter ældreloven fastsættes nærmere regler om, at Social-, Bolig- og Ældreministeriet kan give godkendelse til en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud til, at bestemmelser efter ældreloven kan fraviges i forbindelse med et forsøg. Der er endvidere behov for at fastsætte, at forsøgsperioden kun vil kunne være begrænset, og at det vil være en betingelse, at forsøget vil skulle evalueres.

Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Det fremgår af § 184, stk. 2, i serviceloven, at der kan ikke gives godkendelse efter *stk. 1* til forsøg, som indebærer, at borgere stilles dårligere end efter loven, forsøg om særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. §§ 32 og 36, der medfører fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling, forsøg, som medfører statslige merudgifter, forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn, og forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

Det foreslås med *stk. 2*, at der ikke kan gives godkendelse efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* til 1) Forsøg, som indebærer, at borgere stilles dårligere end efter loven, 2) Forsøg, som medfører statslige

UDKAST

merudgifter, 3) Forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn, 4) Forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 184, stk. 2, i serviceloven, med redaktionelle ændringer, afgrænset til målgruppen efter ældreloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 2, findes det hensigtsmæssigt, at det fremgår udtrykkeligt af bestemmelsen, hvad der ikke vil kunne gives forsøgsgodkendelse til.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 2, nr. 1, foreslås det med bestemmelsen i nr. 1, at der ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn ikke vil kunne gives godkendelse til forsøg, som indebærer, at borgeren omfattes af forsøget stilles dårligere end efter de almindelige regler i ældreloven, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 12 som fremsat, side 15.

Idet der vil kunne gives forsøgsgodkendelse til fravigelse af bestemmelser i ældreloven, findes det relevant, at hensynet til den enkelte borgers retssikkerhed fastsættes som et krav i loven.

Kravet vil i overensstemmelse med forarbejderne bl.a. betyde, at borgeren, der omfattes af forsøget, vil skulle have dækket sit behov for hjælp i samme omfang, som efter de almindelige regler i ældrelov, egenbetaling må ikke have et omfang, der overstiger, hvad der følger af de almindelige regler i ældreloven, og der vil ikke kunne anvendes magt over for borgeren i videre omfang, end hvad der følger af de almindelige regler i ældreloven.

Ved vurderingen af om et forsøg stiller borgeren dårligere end efter loven, vil der skulle foretages en helhedsvurdering set fra borgerens perspektiv, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 2. Der vil som led i helhedsvurderingen skulle foretages en nøje vurdering af hvert enkelt element i forsøget og dets mulige konsekvenser. Såfremt et enkelt element i forsøget indebærer, at borgeren stilles dårligere end efter loven, vil der ikke kunne gives en forsøgsgodkendelse. I sådanne tilfælde bør Social-, Bolig og Ældreministeriet gå i dialog med ansøgeren om, hvorvidt forsøget vil kunne blive etableret uden det pågældende element. Kravet vil skulle fortolkes udvidende, således vil der i tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt et forsøg vil stille borgeren dårligere, ikke kunne gives forsøgsgodkendelse, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 12 som fremsat, side 15.

For forsøg med f.eks. oprettelse af nye typer af tilbud eller nye typer af ydelser vil kravet i overensstemmelse med forarbejderne betyde, at der vil kunne gives godkendelse til forsøg, hvor borgerens behov opfyldes i samme omfang i den nye type tilbud eller med den nye type ydelse, som med den type hjælp borgeren normalt vil modtage efter ældreloven.

UDKAST

Omvendt vil kravet om, at borgeren ikke må stilles dårligere betyde, at der ikke vil kunne gives godkendelse til forsøg, hvor borgerens behov for støtte og hjælp dækkes dårligere, end hvad der er tilfældet efter ældrelovens almindelige bestemmelser. Som eksempel vil der ikke kunne gives godkendelse til forsøg, der indebærer at beboeren i plejeboligbebyggelser mv. ikke tilbydes madordning.

Der vil endvidere i overensstemmelse med forarbejderne ikke kunne gives godkendelse til forsøg, hvor borgerens valgmuligheder indskrænkes. For forsøg med sagsbehandlingsregler m.v. vil kravet om, at borgeren ikke må stilles dårligere, betyde, at der i forsøget vil skulle tages de samme retssikkerhedsmæssige hensyn, som sikres med de almindelige regler.

I overensstemmelse med gældende ret i servicelovens § 184, stk. 2, nr. 2, vil der ikke med den foreslåede bestemmelse i nr. 2 kunne gives godkendelse til forsøg, som medfører statslige merudgifter.

Med det foreslåede nr. 3 vil der ikke kunne gives godkendelse til forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn. Tilsynet er essentielt for, at den enkelte borger modtager den nødvendige indsats i gode og sikre tilbud af høj kvalitet. Af hensyn til den enkelte borgers retssikkerhed findes det derfor ikke, at der bør være mulighed for at gennemføre forsøg, der vedrører hverken det driftsorienterede eller det personrettede tilsyn.

Med det foreslåede nr. 4 vil der ikke kunne gives godkendelse til forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

Adgangen til at klage og sagsbehandlingsmæssige krav knyttet hertil, som skal sikre, at klageadgangen er reel, er grundlæggende retssikkerhedsgarantier, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 12 som fremsat, side 15-16. Det findes i overensstemmelse med forarbejderne til § 184, stk. 2, nr. 4, derfor ikke hensigtsmæssigt, at der etableres mulighed for at gennemføre forsøg inden for dette område.

Bestemmelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 2, nr. 4, ikke skulle fortolkes indskrænkende, men vil dække alle regler knyttet til klageadgang, såsom bl.a. bestemmelser om hvilken personkreds der er klageberettiget, ret til at få dækket transportudgifter ved møder i Ankestyrelsen, ret til at kræve en afgørelse indbragt for retten og børns ret til at klage.

Formålet med den foreslåede stk. 2 er således, at det også efter ældreloven fastsættes nærmere, hvilke forsøg på ældreområdet, der ikke vil kunne gives godkendelse til. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Det fremgår af § 184, stk. 3, i serviceloven, at social- og boligministeren årligt offentliggør en status for anvendelsen af forsøg på det sociale område.

UDKAST

Det foreslås med *stk. 3*, at ældreministeren årligt offentliggør en status for anvendelsen af forsøg på ældreområdet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 184, stk. 3, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for ældreloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 3, vil den årlige statusoversigt skulle indeholde oplysninger om forsøg, der er iværksat eller afsluttede siden offentliggørelsen af sidste status, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 12 som fremsat, side 16.

Der vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 3, endvidere skulle være oplysninger om, hvordan afsluttede forsøg er evaluerede, samt hvad evalueringerne har vist. Statusoversigten vil dermed skulle kunne danne grundlag for en drøftelse mere generelt af forsøgsvirksomhed på ældreområdet.

Formålet med *stk. 3*, er således, at det også efter ældreloven fastsættes, at ældreministeren årligt skal offentliggøre en status for anvendelsen af forsøg på ældreområdet. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Til § 39

Det fremgår af servicelovens § 176, stk. 1, at i de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte efter loven for en person under 67 år i en konkret sag overstiger 910.000 kr. årligt (2024-niveau), refunderer staten 25 pct. af den del af kommunens udgifter, som ligger over dette beløb. For den del af udgifterne, der overstiger 1.780.000 kr. årligt (2024-niveau), udgør statsrefusionen 50 pct. For den del af udgifterne, der overstiger 2.250.000 kr. årligt (2024-niveau), udgør statsrefusionen 75 pct.

Fra 1. januar 2007 samledes myndighedsansvaret, forsyningsansvaret i forhold til borgeren og finansieringsansvaret for tilbud og ydelser efter serviceloven i kommunerne. Amtskommunerne blev nedlagt, og de nye regioner kom til og fik i forhold til kommunerne et leverandøransvar, der omfatter nogle af de opgaver, som amtskommunerne hidtil havde varetaget.

Som en del af den ændrede opgavefordeling, hvor kommunerne vil have det fulde finansieringsansvar, blev der indført en central refusionsordning, der skulle sikre kommunerne mod meget store udgifter i særligt dyre enkeltsager.

Det fremgår af § 176, stk. 4, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om statsrefusion efter § 176, stk. 1-3.

UDKAST

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1*, at i de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte efter loven for en person under 67 år i en konkret sag overstiger 910.000 kr. årligt (2024-niveau), refunderer staten 25 pct. af den del af kommunens udgifter, som ligger over dette beløb. For den del af udgifterne, der overstiger 1.780.000 kr. årligt (2024-niveau), udgør statsrefusionen 50 pct. For den del af udgifterne, der overstiger 2.250.000 kr. årligt (2024-niveau), udgør statsrefusionen 75 pct.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 176, stk. 1, i serviceloven, med redaktionelle ændringer som følge af ældreloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 176, stk. 1, i lov nr. 573 af 24. juni 2005, foreslås det med bestemmelsen indført en central refusionsordning, der vil skulle sikre kommunerne mod meget store udgifter i særligt dyre enkeltsager, således at der ved nærmere fastsatte beløbsgrænser vil kunne blive refunderet 25, 50 eller 75 pct. af udgifterne, jf. Folketingstidende 2004-05, tillæg A, side 2143.

Med det foreslåede stk. 1, vil staten yde refusion efter den centrale refusionsordning, som vil omfatte udgifter, som afholdes af kommunen efter ældrelov i særligt dyre enkeltsager. Ordningen vil indebære, at staten refunderer 25 pct. for den del af kommunens udgifter, som ligger over 910.000 kr. årligt (2024-niveau). For den del af udgiften, der overstiger 1.780.000 kr. årligt (2024-niveau), refunderer staten yderligere 25 pct. af udgifterne, svarende til en samlet statsrefusion på 50 pct. For den del af udgifterne, der overstiger 2.250.000 kr. årligt (2024-niveau), refunderer staten yderligere 25 pct. af udgifterne, svarende til en samlet statsrefusion på 75 pct.

Beløbsgrænserne vil blive reguleret en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbsgrænserne for året vil blive afrundet til nærmeste 10.000 kr.

Det foreslås med *stk. 2*, at stk. 1, finder tilsvarende anvendelse for en kommunes udgifter til hjælp og støtte efter loven til personer efter det fyldte 67. år, hvis de var omfattet af refusionsordningen umiddelbart forud for det fyldte 67. år.

Det foreslåede stk. 2, indebærer, at staten fortsat vil yde refusion efter den centrale refusionsordning af kommunes udgifter til hjælp og støtte efter ældreloven til personer efter det fyldte 67. år, hvis de var omfattet af refusionsordningen umiddelbart forud for det fyldte 67. år.

Det foreslås med *stk. 3*, at ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om statsrefusion efter lovforslagets § 39, stk. 1-2.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 176, stk. 4, i serviceloven tilpasseret ressortet for ældreloven, således at bemyndigelseskompetencen tilfalder ældreministeren.

Bestemmelsen indebærer at ældreministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om statsrefusionen efter de foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2, herunder hvilke betingelser der skal være opfyldt for at opnå statsrefusion.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er således, at kommunerne også efter ældreloven kan opnå refusion i særligt dyre enkeltsager, samt at der vil blive givet bemyndigelse til ældreministeren til at fastsætte nærmere regler om statsrefusionen. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Til § 40

Det fremgår af § 179 i serviceloven, at staten yder forskudsrefusion af en kommunes refusionsberettigede udgifter efter serviceloven.

Det foreslås med § 40, at staten yder forskudsrefusion af en kommunes refusionsberettigede udgifter efter denne lov.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 179 i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for ældreloven.

Formålet med det foreslåede er, at det også i ældreloven vil blive fastsat, at staten yder forskudsrefusion af en kommunes refusionsberettigede udgifter efter ældreloven. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Til § 41

Det fremgår af § 180 a, stk. 1, i serviceloven, at staten refunderer kommunernes udgifter til ydelser efter denne lov, når udgiften er omfattet af EU-rettens regler om mellemstatslig refusion, kommunen anmelder krav herom, og staten modtager den anmeldte refusion fra debitorstatens sociale sikringsmyndigheder.

Hjemlen til at opkræve mellemstatslig refusion for naturalydelser ved sygdom har sin oprindelse i Rådets forordninger af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, nr. 1408/71, og Rådets forordning af 21. marts 1972 om gennemførelse af forordning nr. 1408/71, nr. 574/72. Rådets forordning nr. 1408/71 er senere ændret ved den nugældende Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 647/2005 af 13. april 2005.

UDKAST

Det fremgår videre af § 180 a, stk. 2, i serviceloven, at indenrigs- og sundhedsministeren efter forhandling med social- og boligministeren fastsætter regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af bekendtgørelse nr. 564 af 29. april 2015 om refusion af offentlige sundhedsudgifter og udgifter til visse sociale ydelser i henhold til overenskomster med stater eller til EU-retten.

Det foreslås med *stk. 1*, at staten refunderer kommunernes udgifter til ydelser efter ældreloven, når udgiften er omfattet af EU-rettens regler om mellemstatslig refusion, kommunen anmelder krav herom og staten modtager den anmeldte refusion fra debitorstatens sociale sikringsmyndigheder.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 180 a, stk. 1, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for ældreloven.

Ved lov nr. 293 af 27. marts 2007 blev der indført hjemmel til, at kommunerne kan få refusion for deres udgifter til visse sociale ydelser, som efter EU-retten har karakter af naturalydelser ved sygdom.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 180 a, stk. 1, vil enhver med lovligt ophold i Danmark have ret til ydelser efter denne lov, og at en statsborger fra et EU/EØS-land/Schweiz under lovligt ophold i Danmark, allerede direkte efter ældreloven vil have ret til de pågældende (natural)ydelser.

Såfremt en person er socialt sikret i et andet medlemsland end Danmark, vil den danske kommune kunne søge at få udgifterne til visse ydelser efter ældreloven refunderet af den kompetente institution i det land, hvori den pågældende er forsikret, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret.

Refusionskravet til disse ydelser vil i overensstemmelse med forarbejderne blive behandlet på samme måde som de øvrige sundhedsydelser, og kravet vil derfor skulle gøres gældende via Styrelsen for Patientsikkerhed, International Sygesikring.

"Naturalydelser ved sygdom" er et fællesskabsretligt begreb, som efter EU-domstolens praksis omfatter ydelser, der har til formål at fremme plejekrævende personers selvstændighed, med henblik på at forbedre den plejekrævende persons sundhedstilstand og levevilkår, hvilket ifølge forarbejderne til lov nr. 293 af 27. marts 2007 er i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 3276. Der indgår således også visse ydelser efter ældreloven, som i EU-rettens forstand defineres som social sikring.

UDKAST

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne ikke være afgørende for bedømmelsen heraf, i hvilken lovgivning en ydelse er beskrevet, men hvilke karakteristika den pågældende ydelse besidder. Den betegnelse, en ydelse har i national lovgivning, vil være uden betydning for vurderingen i henhold til EU-retten.

I overensstemmelse med forarbejderne vil EU-rettens regler udpege den stat, en borger betragtes som socialsikret i. Når en borger midlertidigt eller permanent opholder sig uden for den stat, hvori han eller hun er sikret, følger det af EU-rettens principper om ligebehandling og eksport, at denne borger har ret til at modtage naturalydelse ved sygdom på samme vilkår, som de borgere, der er sikrede i opholdsstaten. Dette vil dog i overensstemmelse med forarbejderne ikke gælde, hvis der er indgået aftale om at give afkald på refusionskravene mellem to stater.

EU-retten giver hjemmel til, at de enkelte medlemsstater kan indgå aftaler om helt eller delvist at give afkald på refusion af udgifter til naturalydelse ved sygdom. Disse aftaler indgås for Danmarks vedkommende af sundhedsministeren.

Refusionskravene vil i overensstemmelse med forarbejderne blive ekspederet af medlemsstaternes nationale kontaktorgan, som i Danmark er Sundhedsministeriet.

Kommunerne vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle indberette refusionskravene elektronisk til Sundhedsministeriet. Sundhedsministeriet vil herefter sende kravene videre til den udenlandske myndighed, som er ansvarlig for den borger, der har fået en naturalydelse ved sygdom under ophold i Danmark. Den udenlandske myndighed vil udbetale refusionen til Sundhedsministeriet, som herefter overfører beløbet til den kommune, der har haft udgiften.

Regler om koordinering af sociale sikringsordninger er fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger - kaldet grundforordningen. Den anvendes sammen med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger - kaldet gennemførelsesforordningen.

En række ydelser i serviceloven er omfattet af forordning (EF) 883/2004 og kan derfor være omfattet af sikringsordningen. Dette omfatter bl.a. hjælp til sygeplejeartikler, jf. den foreslåede § 31.

Det foreslås med *stk.* 2, at sundhedsministeren efter forhandling med ældreministeren fastsætter regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 180 a, stk. 2, i serviceloven afgrænset til ældreloven.

Loven er på nuværende tidspunkt udmøntet ved bekendtgørelse nr. 564 af 29. april 2015 om refusion af offentlige sundhedsudgifter og udgifter til visse sociale ydelser i henhold til overenskomster med stater eller til EU-retten.

Med den foreslåede bestemmelse vil sundhedsministeren efter forhandling med ældreministeren kunne fastsætte de nærmere regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten. Der vil kunne fastsættes regler om, hvordan der vil kunne ske refusion af offentlige sundhedsudgifter og udgifter til visse sociale ydelser i henhold til overenskomster med andre stater eller til EU-retten.

Formålet med § 40 er således, at det også efter ældreloven skal være muligt at fastsætte nærmere regler om refusion af en kommunes udgifter efter ældreloven, når udgiften er omfattet af EU-rettens regler om mellemstatslig refusion. Det skal endvidere være muligt for sundhedsministeren efter forhandling med ældreministeren at fastsætte nærmere regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten.

Til § 42

Efter servicelovens § 181, stk. 1, afholder staten efter reglerne i stk. 2 og 3 udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter 1) udlændingelovens §§ 7 eller 8, 2) udlændingelovens § 9 b, 3) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, 4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person, 5) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1, 6) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3, 7) udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding, 8) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, 9) udlændingelovens § 9 e, 10) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller 11) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Efter servicelovens § 181, stk. 2, afholder staten fuldt ud udgifter til hjælp efter §§ 96, 98 og 100 i de første 3 år efter datoen for opholdstilladelsen.

UDKAST

Efter servicelovens § 181, stk. 3, afholder staten uanset bestemmelserne i stk. 2 en kommunes udgifter til udlændinge, som inden 2 år efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold i et tilbud efter §§ 107, 108 eller 192 i denne lov, eller § 43, stk. 1, nr. 1-4 eller 6, i barnets lov, i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller i en bolig eller boform, som kan sidestilles hermed, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv.

Det foreslås i § 41, *stk. 1*, at staten efter reglerne i § 41, stk. 2 afholder udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter 1) udlændingelovens §§ 7 eller 8, 2) udlændingelovens § 9 b, 3) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, 4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person, 5) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1, 6) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3, 7) udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding, 8) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, udlændingelovens § 9 e, 10) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller 11) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 181, stk. 1, jf. stk. 3, dog kun for så vidt angår bestemmelser, der er relevante for personer omfattet af ældreloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil staten skulle afholde de udgifter, der fremgår af den foreslåede stk. 2 til hjælp og støtte til de udenlandske personer, der har fået opholdstilladelse efter de opregnede bestemmelser i bestemmelsens nr. 1-9, og som samtidigt opfylder kravene i det foreslåede stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i nr. 1 indebærer, at staten vil skulle afholde udgifterne til udenlandske personer, der er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (konventionsflygtninge og udlændinge med beskyttelsesstatus) eller § 8 (kvoteflygtninge). Det betyder, at det i overensstemmelse med forarbejderne til bistandslovens § 134, stk. 3, der blev afløst af servicelovens § 181, stk. 1, nr. 1, vil blive sikret, at reglen om fuld statsrefusion kommer til at gælde for alle grupper af flygtninge, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, spalte 1135-1136.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse i nr. 2 indebærer, at staten vil skulle afholde udgifterne til udenlandske personer, der er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, hvorefter der kan meddeles opholdstilladelse til udlændinge, der uden for de i udlændingelovens § 7, stk. 1 og 2, nævnte tilfælde, befinder sig i en sådan situation, at væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for at imødekomme en ansøgning.

Den foreslåede bestemmelse i nr. 3 indebærer, at staten vil skulle afholde udgifterne til udenlandske personer, hvis opholdsstatus ændres til opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, fra til opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b.

Med det foreslåede nr. 4 vil staten skulle afholde udgifterne til en udenlandsk person, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, når den i Danmark fastboende person er meddelt opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3.

Ifølge bemærkningerne til lov nr. 348 af 14. maj 1992 om ændring af lov om social bistand og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner (Finansiering af udgifter efter bistanndsloven til flygtninge, tilskud til kommunerne vedrørende sociale udgifter til flygtninge), havde udlændinge med humanitær opholdstilladelse ikke krav på familiesammenføring i den første fase, hvor de i princippet ikke blev betragtet som fastboende. Deres opholdstilladelse var midlertidig, men sædvanligvis gøres den varig efter 2 år ved en ny opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, der svarer til den nugældende § 9 c, stk. 1, hvorefter de almindelige familiesammenføringsregler fandt anvendelse. Det skete i en række tilfælde, at der blev givet opholdstilladelse til familiemedlemmer, selv om den herboende endnu ikke har opnået opholdstilladelse med henblik på varigt ophold. Men hverken disse eller de familiesammenføringer, der gennemførtes derefter, var omfattet af flygtningerefusionen.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive sikret, at familiesammenføringer til udlændinge med opholdstilladelse af humanitære eller andre særlige grunde vil blive omfattet af bestemmelsen.

Med det foreslåede nr. 5 vil staten skulle afholde udgifterne til en udenlandsk person, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, og den herboende person er barnets eller den unges forælder, ægtefælle eller faste samlever og er omfattet af nr. 2 og 3.

Med det foreslåede nr. 6 vil staten skulle afholde udgifterne til en udenlandsk person, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3.

Den foreslåede bestemmelse i nr. 7 vil indebære, at staten vil skulle afholde udgifterne til udenlandske personer, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, på baggrund af en tilknytning til en udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c.

UDKAST

Med det foreslåede nr. 8 vil staten skulle afholde udgifterne til en udenlandsk person, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive sikret, at en udenlandsk person, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., omfattes af persongruppen i bestemmelsen.

Med det foreslåede nr. 9 vil staten skulle afholde udgifterne til en udenlandsk person, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive sikret, at en udenlandsk person, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine omfattes af persongruppen i bestemmelsen.

Det vil alene være udgifter til de udlændinge, der er nævnt i bestemmelsen, som kommunen vil kunne anmode om refusion for efter den foreslåede § 41, stk. 2. Bestemmelsen vil dermed ikke omfatte udlændinge, som har opholdstilladelse efter fællesskabsretlige regler om arbejdskraftens fri bevægelighed, eller udlændinge, som har fået opholdstilladelse efter andre bestemmelser end dem, som er nævnt i stk. 1.

Det foreslås med *stk. 2*, at staten afholder en kommunes udgifter til udlændinge, som inden 2 år efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold i et tilbud efter § 44 i denne lov, i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller i en bolig eller boform, som kan sidestilles hermed, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse uden ændringer af servicelovens § 181, stk. 3, afgrænset til målgrupperne for ældrelove.

Med det foreslåede vil staten skulle afholde en kommunes udgifter til hjælp til en udenlandsk person, som inden 2 år efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold i et tilbud efter § 43 i denne lov, i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller i en bolig eller boform, som kan sidestilles hermed, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på to år har klaret sig selv.

I overensstemmelse med de gældende regler i servicelovens § 181, stk. 3, vil det eksempelvis omfatte personer, som ved ankomsten til landet eller kort tid herefter på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse må anbringes i døgnophold.

Med udtrykket »klaret sig selv« sigtes til, at pågældende er i stand til at forsørge sig selv uden at modtage hjælp til udgifter, der står i direkte

UDKAST

forbindelse med det pågældende handicap. Det vil f.eks. betyde, at hvis den pågældende får egen bolig og døgnopholdet ophører, og der vedvarende er behov for hjælpeforanstaltninger af hensyn til afhjælpning af den nedsatte funktionsevne, vil kommunen fortsat kunne få refusion efter denne regel. Hjælp til et enkelt formål eller en ganske kortvarig hjælp vil ikke anses for at afbryde toårs fristen. Modtagelse af dagpenge fra en arbejdsløshedskasse eller dagpenge efter dagpengeloven vil heller ikke blive betragtet som hjælp fra det offentlige.

Perioden, som kommunerne har til at afdække den enkeltes behov i forhold til anbringelse i døgnophold efter den foreslåede § 41, vil blive fastsat til 24 måneder, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til lov nr. 1543 af 13. december 2016 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Fremtidsfuldmagter på det sociale område m.v.).

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne give kommunerne tid til at afdække den enkeltes konkrete behov og dermed medvirke til at forebygge, at kommunerne alene for at sikre retten til refusion anbringer en person i stedet for at afprøve mindre indgribende og billigere indsatser, hvis de efter en konkret vurdering vil være egnede i forhold til personens behov for hjælp og støtte.

Kommunen vil kunne anmelde de samlede udgifter til ydelser og tilbud efter ældreloven til statsrefusion.

Formålet med § 42 er således, at staten også efter ældreloven vil skulle afholde udgifterne til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter nærmere bestemte bestemmelser i udlændingeloven. Der er i den forbindelse behov for at fastsætte, hvilke udgifter staten afholder fuldt ud, samt i hvilke tilfælde staten afholder udgifterne, uanset hvilke udgifter der er tale om. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Til § 43

Efter servicelovens § 174, stk. 1, fastsætter den kommunale, regionale eller private leverandør vejledende takster for ydelser og tilbud efter denne lov, jf. dog stk. 3. Taksterne fastsættes på baggrund af samtlige budgetterede, direkte og indirekte langsigtede omkostninger ved levering af ydelsen eller drift af tilbuddet. Hvis en kommune anvender en anden kommunes eller en regions tilbud efter denne lov, skal krav om betaling herfor på baggrund af den beregnede takst, jf. stk. 1, være fremsat, senest 12 måneder efter at hjælpen er ydet. Det følger af servicelovens § 174, stk. 2. Efter servicelovens § 174, stk. 3, fastsætter social- og boligministeren regler om takstberegningen, herunder om grundlaget for beregningen, om hvilke ydelser og tilbud efter loven og hvilken sundhedsfaglig indsats efter sundhedsloven der er omfattet af stk. 1, og om, hvornår stk. 1 kan fraviges.

UDKAST

Det foreslås med § 43, at § 174, stk. 1-3, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse.

[Udbygges]

Til § 44

Det foreslås med *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2025.

Det foreslås i *stk. 2*, at § 18, stk. 3 har virkning fra den 1. januar 2027, jf. dog § 45, stk. 6.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at § 18, stk. 3, ikke har virkning før den 1. januar 2027 for leverandøraftaler for pleje- og omsorgsforløb efter den foreslåede § 18, stk. 3, hvorefter leverandører af pleje- og omsorgsforløb skal kunne levere alle de elementer, der indgår i helhedspleje.

Det vil betyde, at kommunerne ved lovens ikrafttræden ikke kan stille krav til private leverandører om levering af alle elementer af helhedspleje ved indgåelse af kontrakt. Bestemmelsen vil betyde, at kommunen fra den 1. januar 2027 skal stille krav om levering af alle elementer af helhedspleje. Formålet med overgangsbestemmelsen er at skabe mulighed for, at private leverandører og kommuner får mulighed at tilpasse sig de nye krav.

Det foreslås med henvisningen til undtagelsen i den foreslåede § 45, stk. 6, at der skal være undtagelse fra, at § 18, stk. 3, har virkning fra den 1. januar 2027.

Til 45

Serviceoven danner i dag rammen om de regler, som regulerer tilbud om hjælp og støtte til personer, der er fyldt 18 år, og som på grund af nedsat funktionsevne har behov for hjælp til fx personlig pleje og praktiske opgaver i hjemmet.

Efter servicelovens § 2, stk. 1, har enhver, der er fyldt 18 år og opholder sig lovligt her i landet, ret til hjælp efter denne lov. Efter servicelovens § 2 a kan personer, der på grund af deres aktiviteter under anden verdenskrig modtager erstatning i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, dog visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 192, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom, hvis personen opfylder visse nærmere betingelser, herunder betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark og de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger.

UDKAST

Efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86 ydes personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, madservice, rehabiliteringsforløb og genoptræning som enkeltydelser til modtageren.

Efter servicelovens § 84, stk. 1 og 2, skal kommunalbestyrelsen tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Det følger af servicelovens § 91, stk. 1 og 2, at kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 83 kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal. Kommunalbestyrelsen skal for at opfylde denne forpligtelse indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter § 83, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse. Efter servicelovens § 91, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage hjælpen efter stk. 2, nr. 2.

Efter servicelovens 119, stk. 1, er personer, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, efter ansøgning berettiget til plejevederlag som nævnt i § 120. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Efter servicelovens § 122, stk. 1 og 2, kan kommunalbestyrelsen, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når 1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 119, passer en døende, 2) kommunen varetager plejen helt eller delvis eller kommunalbestyrelsen yder tilskud efter § 95 til hjælp, som familien selv antager, eller 3) et hospice varetager plejen. Hjælpen ydes uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

Med en ny ældrelov udskilles ældreplejen fra det specialiserede socialområde, hvorved en række af ældreplejens kerneydelser, som i dag findes i servicelovens §§ 83, 83 a, 84 og 86, vil blive reguleret i ældreloven. Der indføres desuden en ny tilgang til ældrepleje, som bl.a. i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 10 vil indebære en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at tilbyde helhedspleje i form af sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb til ældre personer, som på grund af nedsat fysisk, psykisk eller social funktionsevne har behov for hjælp og støtte i den daglige livsførelse.

I det samtidig fremsatte følgelovforslag foreslås et nyt § 2, stk. 5, hvorefter personer, der kan modtage hjælp og støtte m.v. efter §§ 10, 13, 14, 16 og 17

UDKAST

i ældreloven ikke kan modtage hjælp og støtte efter §§ 83, 83 a, 84, og 86 i denne lov.

Det foreslås med *stk. 1*, at afgørelser over for personer, der er omfattet af denne lov, og over for hvem der før den 1. juli 2025 er truffet afgørelse efter §§ 2 a, 84, § 91, stk. 3, §§ 119 eller 122 i lov om social service, fortsat er gældende.

Bestemmelsen vil skulle sikre, at der ikke er behov for, at der træffes nye afgørelser efter servicelovens § 84, § 91, stk. 3, §§ 119 eller 122 i forbindelse med ikrafttræden af ældrelov.

Det foreslås med *stk. 2*, at afgørelser over for personer, der er omfattet af denne lov, og over for hvem der før den 1. juli 2025 er truffet afgørelse efter §§ 83, 83 a eller § 86, stk. 1, i lov om social service, er gældende indtil den 30. juni 2027, jf. dog stk. 4-6.

Bestemmelsen vil skulle sikre, at der ikke er behov for, at der træffes nye afgørelser efter servicelovens §§ 83, 83 a eller § 86, stk. 1, i forbindelse med ikrafttræden af ældrelov, men at kommunalbestyrelsen senest den 1. juli 2027 vil skulle træffe nye afgørelser efter § 10 i ældreloven.

Afgørelser truffet efter disse bestemmelser vil derfor kunne fortsætte uændret indtil den 1. juli 2027, jf. dog stk. 4-6.

Det foreslås med *stk. 3*, at § 2, stk. 5, i lov om social service, ikke finder anvendelse for personer omfattet af stk. 1 og 2.

Det foreslås med *stk. 4*, at ophører den hjælp og støtte, der er tildelt efter en afgørelse omfattet af stk. 2 før den 1. juli 2027, ophører afgørelsen på dette tidspunkt.

Bestemmelsen vil indebære, at hvis den hjælp og støtte, der er tildelt efter en afgørelse omfattet af stk. 2, ophører før den 1. juli 2027, ophører afgørelsen på dette tidspunkt. Det kunne f.eks. være en afgørelse om et forløb efter servicelovens § 83 a eller om genoptræning efter § 86, som er kendetegnet ved korterevarende og tidsafgrænsede forløb – ofte af omkring 3 måneders varighed. Disse afgørelser vil efter den foreslåede stk. 3 ophører i overensstemmelse med den varighed, der er fastsat i afgørelsen.

Det foreslås med *stk. 5*, at kommunalbestyrelsens forpligtelse efter § 10 til at tilbyde et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb ikke finder anvendelse før den 1. juli 2027 over for personer, der er omfattet af denne lov, og over for hvem der før den 1. juli 2025 er truffet afgørelse efter §§ 83, 83 a eller § 86, stk. 1 i lov om social service, jf. dog stk. 6. Senest den 1. juli 2027 skal kommunalbestyrelsen have truffet afgørelse efter § 10 over for alle personer omfattet af 1. pkt.

UDKAST

Bestemmelsens *1. pkt.* vil indebære, at kommunalbestyrelsens forpligtelse efter § 10 til at tilbyde et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb ikke vil finde anvendelse før den 1. juli 2027 over for personer, der er omfattet af denne lov, og over for hvem der før den 1. juli 2025 er truffet afgørelse efter §§ 83, 83 a eller § 86, stk. 1 i lov om social service, jf. dog stk. 6.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse efter § 10 til at tilbyde et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb vil således ikke ved lovens ikrafttræden skulle finde anvendelse over for personer, der er omfattet af denne lov, og over for hvem der før den 1. juli 2025 er truffet afgørelse efter §§ 83, 83 a eller § 86, stk. 1 i lov om social service. Der er dog indsat en undtagelse hertil i det foreslåede stk. 6.

Kommunalbestyrelsen vil efter det foreslåede *2. pkt.* senest den 1. juli 2027 skulle have taget stilling til tilbud efter § 10. Med 1. og 2. pkt. er det hensigten at give kommunalbestyrelsen tid til at tage stilling til tilbud efter § 10 til de berørte borgere, men samtidig fastsætte det seneste tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen vil skulle have taget stilling til tilbud til den pågældende personkreds.

Det foreslås med *stk. 6*, at i det omfang en persons behov efter lovens ikrafttræden ændrer sig i et omfang, som indebærer, at den hjælp og støtte personen er tildelt i medfør af en afgørelse, der er omfattet af stk. 4, ikke længere imødekommer personens behov, indtræder kommunalbestyrelsens forpligtelse til at træffe afgørelse efter § 10 på det tidspunkt, hvor personens behov ændrer sig. Kommunalbestyrelsen kan af egen drift vælge at træffe afgørelse efter § 10 før 1. juli 2027, uanset at en persons behov ikke har ændret sig efter lovens ikrafttræden.

Bestemmelsens *1. pkt.* vil indebære, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at træffe afgørelse efter § 10 vil indtræffe før den 1. juli 2027, hvis en persons behov efter lovens ikrafttræden skulle ændre sig i et omfang, som ville indebære, at den hjælp og støtte personen er tildelt i medfør af en afgørelse, der er omfattet af stk. 5, ikke længere ville imødekomme personens behov. I så fald vil kommunalbestyrelsens forpligtelse til at træffe afgørelse efter § 10 indtræde på det tidspunkt, hvor personens behov måtte ændre sig.

Bestemmelsens *2. pkt.* vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne vælge af egen drift at træffe afgørelse efter § 10 før 1. juli 2027, uanset at en persons behov ikke har ændret sig efter lovens ikrafttræden.

Efter servicelovens § 91, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 83 kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal. Efter stk. 2 skal kommunalbestyrelsen for at opfylde forpligtelsen i medfør af stk. 1 som minimum 1) indgå kontrakt med to eller

UDKAST

flere leverandører eller 2) tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter § 83, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse.

Der foreligger ikke præcise oplysninger om, hvor længe de eksisterende leverandøraftaler løber, men en analyse gennemført af Social-, Bolig- og Ældreministeriet fra 2023 viser, at der i gennemsnit ikke indgås aftaler, der rækker ud over 4-6 år.

Det foreslås med *stk. 7*, at borgere, der før lovens ikrafttræden har valgt en privat leverandør eller et fritvalgsbevis i henhold til § 91, stk. 2, jf. stk. 1, i lov om social service, og som har indgået aftale med en virksomhed om at udføre hjælpen, kan fortsætte med denne ordning efter de hidtil gældende regler, eller indtil den hjælp og støtte personen er tildelt i medfør af en afgørelse, der er omfattet af stk. 2, ikke længere imødekommer personens behov, dog senest indtil leverandøraftalen udløber.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er, at borgere, der i dag kun modtager enkelte ydelser som fx rengøring vil kunne fortsætte med ordningen, indtil den pågældende kontrakt måtte udløbe eller borgerens behov skulle ændre sig og borgeren derfor skulle have tilbud om et nyt forløb efter det foreslåede § 10. Den foreslåede bestemmelse vil både gælde for borgere, der modtager enkelte ydelser fra en privat leverandør, kommunen har indgået kontrakt med, og borgere, som selv har indgået en aftale med en leverandør i medfør af fritvalgsbeviset.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at de hidtil gældende regler om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger som den kommunale leverandør har ved at producere og levere tilsvarende ydelse, fortsat vil skulle anvendes.

Overgangsordningen skal derudover forhindre, at der opstår tvivl om, hvorvidt lovændringen ud fra en konkret vurdering af de enkelte kontraktforhold ville kunne anses for et ekspropriativt indgreb. Derudover taler almindelige lovtekniske hensyn for, at der ikke gennem lovgivning gribes ind i bestående kontraktforhold.

Efter servicelovens § 94, kan en person, som er berettiget til hjælp eller støtte efter § 83, vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunalbestyrelsen, som herefter skal indgå kontrakt med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne, om leverancesikkerhed, jf. § 90, og om betaling m.v.

Det foreslås med *stk. 8*, at borgere, der før lovens ikrafttræden har udpeget en person til at udføre opgaver i medfør af § 94 i lov om social service kan vælge at lade denne person fortsætte med at udføre de pågældende opgaver, indtil den hjælp og støtte personen er tildelt i medfør af en afgørelse, der er

UDKAST

omfattet af stk. 5, ikke længere imødekommer personens behov, dog senest indtil leverandøraftalen udløber.

Det foreslåede vil betyde, at borgere, der før lovens ikrafttræden har udpeget en person til at udføre opgaver i medfør af § 94 i lov om social service kan vælge at lade denne person fortsætte med at udføre de pågældende opgaver, indtil den hjælp og støtte personen er tildelt i medfør af en afgørelse, der er omfattet af stk. 5, ikke længere imødekommer personens behov, dog senest indtil leverandøraftalen udløber.

Det foreslås med *stk. 9*, at klager over afgørelser, som kommunalbestyrelsen træffer i medfør af stk. 4, 2. pkt. og stk. 5, behandles efter reglerne i § 25, dog kan kommunalbestyrelsens delafgørelser om tilbagekaldelse af ydelser efter lov om social service, ikke indbringes for Ankestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at klager over afgørelser, som træffer i medfør af stk. 5, 2. pkt. og stk. 6, vil skulle behandles efter reglerne i den foreslåede § 25, dog kan kommunalbestyrelsens delafgørelser om tilbagekaldelse af ydelser efter lov om social service, ikke indbringes for Ankestyrelsen. Når kommunalbestyrelsen vil skulle træffe afgørelse efter de foreslåede bestemmelser i stk. 5, 2. pkt. eller stk. 6 vil kommunalbestyrelsen skulle træffe afgørelse om, at tildeling af ydelser efter serviceloven tilbagekaldes, og at tildeling af ydelser fremover vil skulle ske i medfør af ældrelovens § 10. Det foreslås, at denne tilbagekaldelse af tildeling af ydelser efter serviceloven ikke kan påklages til Ankestyrelsen.

Efter retssikkerhedslovens § 30 skal der i hver kommune etableres mindst ét ældreråd. Ældrerådets medlemmer vælges ved direkte valg. Ældrerådet rådgiver kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og formidler synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører de ældre.

Der er fastsat nærmere bestemmelser i retssikkerhedslovens § 30-33 om afholdelse af valg til ældreråd, sammensætning af ældreråd m.v. Af retssikkerhedslovens § 32, stk. 2, følger, at kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og at kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet fastsætter regler for, hvordan valget skal afholdes.

Med ældrelov foreslås bestemmelser om ældreråd videreført i ældreloven.

Det foreslås med *stk. 10*, at ældreråd, der er etableret efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan fortsætte deres virke efter de hidtil gældende regler, indtil 4 år efter at der senest blev afholdt valg til ældrerådet.

Bestemmelsen vil skulle sikre, at der ikke er behov for, at der etableres nye ældreråd i forbindelse med ikrafttræden af ældrelov. Det vil videre følge af bestemmelsen, at der vil skulle afholdes valg til ældreråd senest 4 år efter,

UDKAST

at der sidst blev afholdt valg. Det vil videreføre den gældende retstilstand, hvorefter der skal afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år.

Til § 46

Det har siden den 1. januar 1988 ikke været muligt at opføre plejehjem og beskyttede boliger. Bestående plejehjem og beskyttede boliger kan dog fortsat drives efter servicelovens § 192.

Det følger af servicelovens § 192, at regionsrådet og kommunalbestyrelsen driver de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand. Dog kan kommunen ikke opkræve betaling for den særlige service m.v. som følge af plejhjemsopholdet. Ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler herom, herunder regler, der er tilnærmet reglerne for ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v., og regler om beskyttelse mod ufrivillig flytning inden for et plejehjem eller en beskyttet bolig.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 1996-1997, tillæg A, side 5006, at stoppet for plejhjemsbyggeri m.v. blev indført i forbindelse med, at ældreboligloven (nu lov om almene boliger m.v.) trådte i kraft den 1. januar 1988. Allerede bestående plejehjem og beskyttede boliger kunne dog fortsat drives efter bstandsloven, jf. lov om social bistand. Som følge af nedlæggelser eller ombygning af utidssvarende plejehjem og beskyttede boliger til plejeboliger m.v. efter lov om almene boliger m.v. vil de bestående plejehjem og beskyttede boliger gradvist få antalsmæssigt mindre betydning. Det kan derfor påregnes, at der inden for en årrække ikke vil være behov for særlige regler om plejehjem og beskyttede boliger. Derfor foreslås reglerne om botilbud og betaling herfor i bestående plejehjem og beskyttede boliger placeret i en overgangsbestemmelse, der indeholder en bemyndigelse til at fastsætte regler, der svarer til de gældende regler i bstandslovens §§ 81-83 samt §§ 85 og 86. Ydelser i plejehjem og beskyttede boliger ydes efter forslagets øvrige bestemmelser for personer, der vil være omfattet heraf. For personer der ikke vil være omfattet af forslaget vil ydelser skulle ydes efter de relevante bestemmelser i serviceloven. Bemyndigelsen kan anvendes til at fastsætte regler, der er tilnærmet til reglerne for lignende almindelige boliger, dvs. ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v. Bemyndigelsen vil blive brugt til at videreføre den gældende regel i bstandslovens § 83, stk. 5. Det betyder, at en person, der ikke vil flytte fra en institution, kun kan kræves flyttet, såfremt kravet kan støttes på en af de opsigelsesgrunde, der er nævnt i lejelovens kapitel XIII. For at styrke retssikkerheden vil bemyndigelsen endvidere blive anvendt til at sikre beskyttelse mod ufrivillig flytning, hvis der er tale om flytning inden for et plejehjem eller en beskyttet bolig. Bemyndigelsen kan også bruges til - efter forhandling med de kommunale organisationer - at fastsætte ændrede regler

UDKAST

om fordeling mellem kommune og amtskommune af udgifter til plejehjem og beskyttede boliger til personer under og over 67 år.

Ældreministeren har i medfør af bemyndigelsen i servicelovens § 192 fastsat nærmere regler om drift og optagelse m.v. i plejehjem og beskyttede boliger i bekendtgørelse nr. 1324 af 10. december 2014 om plejehjem og beskyttede boliger.

Det følger af bekendtgørelsens § 1, at regionsrådet og kommunalbestyrelsen driver de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand. Dette gælder også efter istandsættelse og mindre ombygning.

Det følger af bekendtgørelsens § 2, at kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune i henhold til servicelovens § 151 fører tilsyn med den daglige drift af plejehjem og beskyttede boliger som ligger i kommunen.

Det følger af bekendtgørelsens § 3, stk. 6, at afgørelse om krav om fraflytning af plejehjem og beskyttede boliger kun kan gennemføres, hvis kravet støttes på forhold, der kan sidestilles med en af de opsigelsesgrunde, der er nævnt i kapitel 14 i lov om leje af almene boliger.

Videre følger det af bekendtgørelsens § 3, stk. 7, at afgørelse om krav om flytning inden for et plejehjem eller beskyttede boliger kun kan gennemføres, hvis kravet støttes på forhold, der kan sidestilles med en af de opsigelsesgrunde, der er nævnt i kapitel 14 i lov om leje af almene boliger, eller hvis den nuværende bolig og den plejemulighed, der er knyttet hertil, ikke længere modsvarer beboerens behov.

Det foreslås med § 46, at regionsrådet og kommunalbestyrelsen driver de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand. Dog kan kommunen ikke opkræve betaling for den særlige service m.v. som følge af plejehjemsopholdet. Ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler herom, herunder regler, der er tilnærmet reglerne for ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v., og regler om beskyttelse mod ufrivillig flytning inden for et plejehjem eller en beskyttet bolig.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af den gældende bestemmelse i servicelovens § 192 uden ændringer.

Den foreslåede bestemmelse vil således betyde, at de bestående plejehjem og beskyttede boliger omfattet af den gældende § 192 i serviceloven vil kunne videreføres efter de hidtil gældende regler.

Ydelser i plejehjem og beskyttede boliger vil i overensstemmelse med gældende ret skulle ydes efter lovforslagets øvrige bestemmelser for personer, der vil være omfattet af loven, hvis den vedtages. For personer der ikke vil være omfattet af loven, hvis den vedtages, vil ydelser skulle ydes efter de relevante bestemmelser i serviceloven.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil som den gældende § 192 i serviceloven bemyndige ældreministeren til at fastsætte regler, der svarer til de gældende regler i bistandsloven. Bemyndigelsen vil i den forbindelse kunne anvendes til at fastsætte regler, der er tilnærmet til reglerne for lignende almindelige boliger, dvs. ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v.

Det er hensigten, at bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, der vil videreføre de regler, der er fastsat i medfør af servicelovens § 192 i bekendtgørelse nr. 1324 af 10. december 2014 om plejehjem og beskyttede boliger.

Til § 47

Det fremgår af § 2 a, stk. 1, i serviceloven, at personer, der på grund af deres aktiviteter under anden verdenskrig modtager erstatning i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, kan visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 192, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom.

Det fremgår af stk. 2., at de pågældende for at kunne blive visiteret til et plejehjem efter stk. 1 skal de pågældende opfylde betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark og opfylde de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger.

Forslaget til bestemmelser i § 45 er en uændret videreførsel af de eksisterende regler i servicelovens § 2 a.

Det foreslås i *stk. 1*, at personer, der på grund af deres aktiviteter under anden verdenskrig modtager erstatning i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, kan visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 44, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom.

I *Stk. 2*. foreslås, at de pågældende for at kunne blive visiteret til et plejehjem efter stk. 1 skal opfylde betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark og opfylde de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger.

Til § 48

Det er fastsat i servicelovens § 196, at serviceloven ikke finder anvendelse for Færøerne og Grønland. Det er videre fastsat i servicelovens § 196, stk. 2, at social- og boligministeren efter aftale med Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut fastsætter regler om visitation, betaling og refusion, handleplaner, handle- og betalingskompetence, lovvalg samt besøgsrejser m.v., når personer på foranledning af færøske eller grønlandske

UDKAST

sociale myndigheder eller som led i gennemførelsen af en varetægtsfængsling eller fuldbyrdelsen af en dom afsagt af Retten på Færøerne, af en grønlandsk ret, af Østre Landsret eller Højesteret, jf. instansordningen i retsplejelov for Færøerne, eller af Højesteret, jf. instansordningen i retsplejelov for Grønland får ophold i Danmark og modtager tilbud efter denne lov. Det er videre fastsat, at der efter aftale kan fastsættes regler for personer, der fra Danmark får ophold på Færøerne eller i Grønland på foranledning af danske sociale myndigheder. Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler om underretningspligt mellem sociale myndigheder i Danmark og Grønland og mellem sociale myndigheder i Danmark og på Færøerne. Endelig er det i fastsat i servicelovens § 196, stk. 3, at uenighed mellem færøske eller grønlandske sociale myndigheder og danske sociale myndigheder om deres forpligtelser efter disse regler afgøres af Ankestyrelsen.

Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1369 af 28. november 2023 om døgnophold i tilbud i Danmark og Grønland.

Det følger af retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, at opholdskommunen har pligt til at yde hjælp efter de love, der er omfattet af retssikkerhedsloven, herunder hjælp efter serviceloven. En person har efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 2, som udgangspunkt opholdskommune, hvor personen har sin bopæl eller sædvanligvis opholder sig. Udgangspunktet er således i dag, at en person, der har ophold i et botilbud i en dansk kommune, har ret til hjælp efter serviceloven fra denne kommune, uanset om den pågældende er visiteret til botilbuddet af de færøske eller grønlandske myndigheder. Regler om finansiering fra de færøske og grønlandske myndigheder er fastsat i de ovennævnte bekendtgørelser om besøgsrejser og ophold i Danmark eller på Færøerne henholdsvis i Grønland i tilbud i boformer.

Det foreslås, at der fastsættes regler om den territoriale udstrækning for den foreslåede ældrelov.

Det foreslås med *stk. 1*, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Med den foreslåede *stk. 1* videreføres reglerne om territorial udstrækning uden ændringer i den foreslåede ældrelov.

Det foreslås med *stk. 2*, at § 196, stk. 2 og 3, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse, dog således at fastsættelse af regler efter § 196, stk. 2, sker efter forhandling med ældreministeren.

Med den foreslåede bestemmelse vil servicelovens § 196, stk. 2 og 3, finde tilsvarende anvendelse dog således, at social- og boligministerens fastsættelse af regler efter servicelovens § 196, stk. 2, aftale med Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut om visitation, betaling og refusion, handleplaner, handle- og betalingskompetence, lovvalg samt besøgsrejser m.v., skal ske efter forhandling med ældreministeren.

UDKAST

UDKAST

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Center for Ældre og Tværgående Velfærd
2024 - 5088
bgn

22. august 2024

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love

(Ændringer som følge af ældreloven, lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 67 af 22. januar 2024, som ændret ved § 1 i lov nr. 217 af 5. marts 2024, § 1 i lov nr. 329 af 9. april 2024, § 1 i lov nr. 644 af 11. juni 2024 og § 1 i lov nr. 680 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 1*, indsættes efter »lov«: », jf. dog *stk. 5*«.
2. I § 2 indsættes som *stk. 5*:
»*Stk. 5*. Personer, der kan modtage hjælp og støtte m.v. efter §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven, kan ikke modtage hjælp og støtte efter §§ 83, 83 a, 84, og 86 i denne lov.«
3. §§ 2 a, 14 a, 79 a, 81 a, 93, 192 og 192 a ophæves.
4. § 79, *stk. 3*, ophæves.
Stk. 4 bliver herefter *stk. 3*.
5. I § 91, *stk. 6*, ændres »Ældreministeren« til: »Social- og boligministeren«.
6. Kapitel 23 ophæves.
7. I § 123, *stk. 1*, indsættes efter »lov«: »og efter ældreloven«.

UDKAST

8. I § 124 a, 1. pkt., ændres »eller aktiverende« til: »aktiverende«, og efter »104« indsættes: »i denne lov eller §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven«.

9. I § 129, stk. 1, indsættes efter »denne lov,«: »botilbud efter ældreloven«.

10. I § 131 b, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »kapitel 16«: »i denne lov eller efter §§ 10, 16 og 17 i ældreloven«.

11. I § 136, 1. pkt., indsættes efter »104«: »i denne lov eller §§ 10, 16 og 17 i ældreloven«.

12. I § 136 b, 1. pkt., indsættes efter »104«: »i denne lov eller §§ 10, 16 og 17 i ældreloven«.

13. I § 137 b, stk. 1, nr. 3, og § 137 c, stk. 2, indsættes efter »lov om social service«: »eller ældreloven«.

14. I § 137 d, stk. 1, indsættes efter »lov om social service«: »eller personlig hjælp og pleje samt hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver m.v., som er tildelt i medfør af § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven,«.

15. I § 139, stk. 1, udgår », jf. dog stk. 2«.

16. § 139, stk. 2, ophæves.

17. §§ 151-151 c ophæves.

18. I § 161, stk. 2, ændres »85« til: »83-85, 86«.

19. § 161, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

20. I § 161, stk. 4, der bliver stk. 3, ændres »Ældreministeren« til: »Social- og boligministeren«.

21. I § 181, stk. 3, ændres », 108 eller 192« til: »eller 108«, og », i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger« udgår.

22. § 182, stk. 6, ophæves.

Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 6 og 7.

UDKAST

23. I § 182, stk. 7, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., udgår »og 3«.

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 261 af 13. marts 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 329 af
9. april 2024, § 9 i lov nr. 661 af 11. juni 2024 og § 3 i lov nr. 680 af 11.
juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 3, indsættes efter »beskæftigelsesministeren«: »og på ældreom-
rådet efter forhandling med ældreministeren«.

2. I § 3 a, 1. og 2. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældre-
loven«.

3. I § 8, stk. 2, ændres »§§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-
151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90,
nr. 1-3 og 11, i barnets lov« til: »§§ 6, 10, 13, 14, 16-19, 21, 22, 24, 28-31
og 46 i ældreloven og §§ 6, 7, 9 og 11 i lov om ældretilsyn«.

4. I § 9, stk. 3, indsættes efter »efter lov om social service«: », efter ældre-
loven«.

5. I § 9, stk. 3, nr. 1, udgår »og 192«, og efter »service« indsættes: »eller §
46 i ældreloven«.

6. I § 9 b, stk. 1, 1. pkt., ændres »og § 90, nr. 1, i barnets lov« til: », § 90, nr.
1, i barnets lov eller § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven«.

7. I § 9 b, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 119 i lov om social service eller § 90, nr.
11, i barnets lov« til: »§ 28 i ældreloven«, og »og § 90, nr. 1, i barnets lov«
ændres til: », § 90, nr. 1, i barnets lov eller § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i
ældreloven«.

8. I § 9 b, stk. 3, ændres »§§ 120 og 122 i lov om social service og § 90, nr.
11, i barnets lov« til: » §§ 28 og 31 i ældreloven«.

9. I § 9 c, stk. 2, nr. 1, udgår »og 192«, og efter »service« indsættes: »eller
§ 46 i ældreloven«.

UDKAST

10. I § 9 c, stk. 5, indsættes efter »§ 96 b, stk. 2, i lov om social service,«: »og efter ældreloven,«.

11. I § 9 c, stk. 5, nr. 1, udgår »og § 192«, og efter »service« indsættes: »eller § 46 i ældreloven«.

12. I § 9 c, stk. 6, 1. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

13. I § 9 c, stk. 7, 1. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«, og »og § 90, nr. 1, i barnets lov« ændres til: », § 90, nr. 1, i barnets lov og § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven«.

14. I § 9 c, stk. 7, 2. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«, og »§§ 120 og 122 i lov om social service« ændres til: »§§ 28 og 31 i ældreloven«.

15. I § 9 c, stk. 9, ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

16. I § 9 c, stk. 10, 3. pkt., ændres »eller barnets lov« til: », barnets lov eller ældreloven«.

17. I § 9 c, stk. 12, 1. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

18. I § 9 c, stk. 13, 2. pkt., ændres »og barnets lov« til: », og barnets lov og ældreloven«.

19. I § 12 c, stk. 1, 1. pkt., udgår »§ 79 a,«, og efter »barnets lov« indsættes: », kapitel 3 i ældreloven«.

20. I § 13, stk. 1, 1. pkt., udgår »forebyggende hjemmebesøg efter § 79 a i lov om social service«, og efter »§§ 83-84 og 86 i lov om social service« indsættes: »§§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven«.

21. I § 16 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »eller barnets lov« til: », barnets lov eller ældreloven«.

22. Overskriften før § 30 og §§ 30-33 ophæves.

23. I § 43, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »barnets lov«: », ældreloven«.

UDKAST

24. I § 82 a, stk. 2, og § 83, stk. 2, ændres »§§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122 og 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov« til: »§§ 6, 10, 13, 14, 16-19, 21, 22, 24, 28-31 og 46 i ældreloven og §§ 1-16 i lov om ældretilsyn«.

25. I § 84, stk. 2, ændres »§§ 83-84 og 86 i lov om social service« til: »§§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven«.

26. I § 84 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Indenrigs- og sundhedsministeren kan efter forhandling med social- og boligministeren fastsætte regler om indsamling af oplysninger om indsatser for borgere i alderen 18 år og derover efter §§ 83-84 og 86 i lov om social service.«

27. I § 84 a ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

28. I § 89 a, stk. 2, ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

29. I § 90, stk. 2, indsættes efter »Social- og boligministeren«: », på ældreområdet efter forhandling med ældreministeren«, efter »efter lov om social service« indsættes: »og ældreloven«, og efter »§ 196, stk. 2, 1. pkt., i lov om social service« indsættes: »og § 48 i ældreloven«.

30. I § 90, stk. 3, ændres »eller § 214, stk. 3, i barnets lov« til: », § 214, stk. 3, i barnets lov eller § 48 i ældreloven«.

§ X

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 908 af 3. juli 2024, foretages følgende ændringer:

[Udestår]

§ 3

I barnets lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 890 af 19. juni 2024, foretages følgende ændring:

UDKAST

1. I § 80, stk. 3, indsættes efter »§ 90, stk. 1, i denne lov«: », §§ 28-31 i ældreloven«.

2. § 90, nr. 12, ophæves.

§ 4

I lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Styrket tilsyn på ældreområdet), som ændret ved § 2 i lov nr. 823 af 7. maj 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 3, stk. 3, ændres »31. december 2024« til: »1. juli 2025«.

§ 5

I lov nr. 750 af 13. juni 2023 om ændring af lov om social service (Genindførelse af ordning med obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn) foretages følgende ændring:

1. I § 2, stk. 2, ændres »1. januar 2025« til: »1. juli 2025«.

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2025, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. §§ 4 og 5 træder i kraft den 1. januar 2025.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse på [f.eks. ansøgninger indgivet før lovens ikrafttræden]. For sådanne [ansøgninger] finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 7

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § X kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og/eller Grønland med de ændringer, som de færøske/grønlandske/henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger. [Lovens bestemmelser kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter.]

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse	
1.	Indledning
2.	Lovforslagets hovedpunkter
2.1.	Ændringer i serviceloven og barnets lov
2.1.1.	Gældende ret
2.1.2.	Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser
2.1.3.	Den foreslåede ordning
2.2.	Ændringer i retssikkerhedsloven
2.2.1.	Gældende ret
2.2.2.	Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser
2.2.3.	Den foreslåede ordning
3.	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5.	Administrative konsekvenser for borgerne
6.	Klimamæssige konsekvenser
7.	Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8.	Forholdet til EU-retten
9.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10.	Sammenfattende skema

UDKAST

1. Indledning

Lovforslaget udmønter sammen med de samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, ældretilsynsloven og lov om lokalplejehjem samt forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. *Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre om en reform af ældreområdet* af 18. april 2024.

Lovforslagene har til formål at frisætte ældreområdet og dermed grundlæggende forandre den måde, ældreplejen styres, dokumenteres, kontrolleres og leveres på.

Med dette lovforslag foreslås de ændringer i lovgivningen, der er nødvendige som følge af de samtidigt fremsatte lovforslag til ældreloven og ældretilsynsloven.

Dette lovforslag indeholder først og fremmest en række forslag om konsekvensændringer i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 3. juli 2024 (herefter serviceloven), og i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 13. marts 2024 (herefter retssikkerhedsloven), hvorved en række bestemmelser foreslås ophævet i serviceloven og retssikkerhedsloven og flyttet – nogle med mindre justeringer – til den foreslåede ældrelov, mens en række øvrige bestemmelser foreslås konsekvensændret.

Lovforslaget indeholder også en række forslag om konsekvensændringer i barnets lov, lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Styrket tilsyn på ældreområdet), lov nr. 750 af 13. juni 2023 om ændring af lov om social service (Genindførelse af ordning med obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn) og lov om [indsæt den relevante lov].

[Indsæt evt. yderligere forslag om ændring af love, som skal medtages i lovforslaget]

Det bemærkes, at lovforslaget ikke indeholder forslag om ændringer som følge af det samtidigt fremsatte forslag til lov om lokalplejehjem. Dette skyldes, at lokalplejehjem efter forslaget ikke vil blive ejere af de bygningsmæssige rammer, og at lokalplejehjem derfor vil være omfattet af de eksisterende henvisninger i serviceloven og retssikkerhedsloven til lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1343 af 24. november 2023 (herefter almenboligloven), og til plejehjem m.v. efter § 192 i serviceloven, der med

UDKAST

lovforslaget og forslaget til ældreloven foreslås ophævet og flyttet til § 46 i den foreslåede ældrelov.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ændringer i serviceloven og barnets lov

2.1.1. Gældende ret

Reglerne om hjælp og støtte til ældre fremgår af serviceloven – navnlig af en række centrale bestemmelser i lovens afsnit V.

Det fremgår af § 2, stk. 1, i serviceloven, at enhver, der er fyldt 18 år og opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter denne lov.

Efter § 2 a, stk. 1, i serviceloven kan personer, der på grund af deres aktiviteter under anden verdenskrig modtager erstatning i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 192, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom. Det følger af § 2 a, stk. 2, at for at kunne blive visiteret til et plejehjem efter stk. 1 skal de pågældende 1) opfylde betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark og 2) opfylde de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger. Efter § 2 a, stk. 3, fastsætter ældreministeren nærmere regler om dokumentation for, at visitationsbetingelserne er opfyldt.

Det fremgår af § 14 a, stk. 1, i serviceloven, at ældreministeren samler og formidler oplysninger om kommunale og private tilbud om plejehjem, jf. § 192, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, og fripleje-boligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, i en landsdækkende plejehjemsoversigt, jf. dog stk. 2. Efter § 14 a, stk. 2, omfatter plejehjemsoversigten ikke tilbud, hvor hjælpen og støtten til borgerne i tilbuddet i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85. Det følger af § 14 a, stk. 3, at tilbud, som er nævnt i stk. 1, kun kan indgå i kommunalbestyrelsens forsyning, jf. § 4, stk. 2, hvis de er registreret i plejehjemsoversigten. Ifølge § 14 a, stk. 4, fastsætter ældreministeren nærmere regler om plejehjemsoversigten, herunder om kommunalbestyrelsernes og private tilbudspligt til at give oplysninger til plejehjemsoversigten, og om Sundhedsdatastyrelsens beføjelser i den forbindelse.

Efter § 79, stk. 1, i serviceloven kan kommunalbestyrelsen iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene. Det følger af § 79, stk. 3, at ældreministeren

UDKAST

i en bekendtgørelse fastsætter regler om betaling for tilbud efter stk. 1 på ældreområdet, herunder om beregningsgrundlaget for betalingen.

Det fremgår af § 79 a, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde mindst et årligt forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 82 år, og som bor i kommunen, jf. dog stk. 2-4. Efter § 79 a, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, som bor i kommunen, i deres fyldte 75. år og deres fyldte 80. år. Det følger af § 79 a, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, som bor alene i kommunen, i deres fyldte 70. år. Ifølge § 79 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen tilbyde forebyggende hjemmebesøg efter behov til borgere i alderen 65 år til 81 år, som er i særlig risiko for at få nedsat social, psykisk eller fysisk funktionsevne, og som bor i kommunen. Det fremgår af § 79 a, stk. 5, at kommunalbestyrelsen tilrettelægger besøgene efter behov, jf. dog stk. 1-3. Efter § 79 a, stk. 6, kan kommunalbestyrelsen vælge at undtage de borgere, som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp efter § 83, fra ordningen om forebyggende hjemmebesøg. Det følger af § 79 a, stk. 7, at ældreministeren kan fastsætte regler om de kommunale forpligtelser efter stk. 1-6, herunder om samordning med andre generelle kommunale forebyggende og aktiverende foranstaltninger og om andre måder at gennemføre det forebyggende hjemmebesøg på end ved besøg i hjemmet.

Efter § 81 a, stk. 1, i serviceloven skal kommunalbestyrelsen i et møde træffe beslutning om samt offentliggøre en værdighedspolitik, der beskriver de overordnede værdier og prioriteringer for personlig hjælp, omsorg og pleje m.v., som ydes efter lov om social service til personer over folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension. Det følger af § 81 a, stk. 2, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om kommunalbestyrelsens forpligtelser efter stk. 1.

Det fremgår af § 83, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde 1) personlig hjælp og pleje, 2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og 3) madservice. Det følger af § 83, stk. 2, at tilbuddene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver. Ifølge § 83, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen forud for vurderingen af behovet for hjælp efter stk. 1 vurdere, om et tilbud efter § 83 a vil kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter stk. 1. Efter § 83, stk. 4, skal tilbud om hjælp efter stk. 1 bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller

UDKAST

psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Det følger af § 83, stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for hjælp efter stk. 1 til den enkelte modtager af hjælpen. Hjælpen skal løbende tilpasses modtagerens behov. Efter § 83, stk. 6, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med afslutning af et rehabiliteringsforløb efter § 83 a vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83. Det fremgår af § 83, stk. 7, at tilbuddene efter stk. 1 kan ikke gives som generelle tilbud efter § 79. Efter § 83, stk. 8, skal kommunen ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en person med en demensdiagnose så vidt muligt respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamenter).

Det følger af § 83 a, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83, stk. 1. Vurderingen skal være individuel og konkret og tage udgangspunkt i modtagerens ressourcer og behov. Efter § 83 a, stk. 2, skal rehabiliteringsforløbet, jf. stk. 1, tilrettelægges og udføres helhedsorienteret og tværfagligt. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for rehabiliteringsforløbet i samarbejde med den enkelte modtager af forløbet. Ifølge § 83 a, stk. 3, skal de fastsatte mål og tidsrammen for rehabiliteringsforløbet indgå i en samlet beskrivelse af forløbet. Er der under rehabiliteringsforløbet behov for at ændre i målene, skal dette ske i samarbejde med modtageren. Det fremgår af § 83 a, stk. 4, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde modtageren af et rehabiliteringsforløb den nødvendige hjælp og støtte under forløbet med henblik på at nå de fastsatte mål, jf. stk. 2. Hjælpen og støtten skal løbende tilpasses udviklingen i modtagerens funktionsevne. Hvis modtageren ikke gennemfører et rehabiliteringsforløb, skal kommunalbestyrelsen vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83, jf. § 83, stk. 6.

Efter § 84, stk. 1, i serviceloven skal kommunalbestyrelsen tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det følger af § 84, stk. 2, at kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Det følger af § 86, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse. Efter § 86, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen tilbyde hjælp til at vedligeholde

UDKAST

fysiske eller psykiske færdigheder til personer, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

Det fremgår af § 91, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 83 kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal. Efter § 91, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen for at opfylde forpligtelsen i medfør af stk. 1 som minimum 1) indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller 2) tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter § 83, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse, jf. dog stk. 3. Det følger af § 91, stk. 3, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage hjælpen efter stk. 2, nr. 2. Efter § 91, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis efter stk. 2, nr. 2, om ordningen. Det fremgår af § 91, stk. 5, at kommunalbestyrelsen fastsætter værdien af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2, for hver af de ydelseskategorier efter § 83, som kommunalbestyrelsen har besluttet at tilbyde i ordningen. Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt, jf. stk. 2, nr. 2, til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi, jf. stk. 6. Det følger af § 91, stk. 6, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om leverandørernes tilbagemeldingspligt, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, og om kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2, og regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi.

Det fremgår af § 93, stk. 1, i serviceloven, at bestemmelserne i §§ 91 og 94 ikke omfatter beboere i plejehjem m.v., jf. § 192, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om fripleje-boliger, og lejere i tilsvarende boligenheder. Efter § 93, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles til leverandører af kommunale serviceydelser til de i stk. 1 nævnte persongrupper, jf. § 139. Hvis kommunalbestyrelsen har ansvaret for andre dele af driften af de i stk. 1 nævnte boliger, skal kommunalbestyrelsen endvidere fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver. Ifølge § 93, stk. 3, fastsætter ældreministeren i en bekendtgørelse regler for opgørelse og offentliggørelse m.v. af de af kommunalbestyrelsen fastsatte kvalitetskrav efter stk. 2.

Kapitel 23 i serviceloven indeholder regler om pasning af døende. Det fremgår af § 119, stk. 1, i serviceloven, at personer, som passer en nærtstående,

UDKAST

der ønsker at dø i eget hjem, efter ansøgning er berettiget til plejevederlag som nævnt i § 120. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalets behandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet. Det følger af § 119, stk. 2, at en arbejdsgiver, der yder løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet i forbindelse med pasning af en nærtstående efter stk. 1, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag efter § 120, stk. 1.

Det fremgår af § 120, stk. 1, i serviceloven, at plejevederlag efter § 119 udgør 1,5 gange det dagpengebeløb, som modtageren i tilfælde af egen sygdom ville have ret til efter lov om sygedagpenge, jf. dog stk. 2. Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er tilmeldt den frivillige forsikring, eller som i henhold til den frivillige forsikring har ret til dagpenge fra tredje fraværsdag, kan få udbetalt plejevederlag fra første fraværsdag. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt, jf. § 47 i lov om sygedagpenge. Det følger af § 120, stk. 2, at personer, som ikke er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, får udbetalt 16.637 kr. (2022-niveau) månedligt i plejevederlag. Personer, som er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag som anført i 1. pkt. Plejevederlaget kan i dette tilfælde, jf. 1. og 2. pkt., ikke udbetales sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, nedsættes beløbet svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven. Det fremgår af § 120, stk. 3, at hvis flere personer deles om plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag ikke overstige 1,5 gange det maksimale sygedagpengebeløb efter § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge. Efter § 120, stk. 4, kan kommunalbestyrelsen i ganske særlige tilfælde beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i stk. 1-3.

Ifølge § 121, stk. 1, i serviceloven ophører retten til plejevederlag ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejekrævendes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejekrævendes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag. Efter § 121, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen undtagelsesvis træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

Det fremgår af § 122, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, yde hjælp til sygeplejeartikler

UDKAST

og lign., når 1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 119, passer en døende, 2) kommunen varetager plejen helt eller delvis eller kommunalbestyrelsen yder tilskud efter § 95 til hjælp, som familien selv antager, eller 3) et hospice varetager plejen. Efter § 122, stk. 2, ydes hjælpen uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

Efter § 123, stk. 1, i serviceloven, kan lederen af et bo- eller dagtilbud efter denne lov med beboere eller brugere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne kan fastsætte en vejledende husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på bo- eller dagtilbuddets fællesarealer.

Det fremgår af § 124 a i serviceloven, at bestemmelserne i §§ 124 b-135 b gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 124 b-129 a. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Efter § § 129, stk. 1, i serviceloven kan kommunalbestyrelsen, jf. § 131, indstille til Familieretshuset at træffe afgørelse om, at en person, der modsætter sig flytning eller mangler evnen til at give informeret samtykke hertil, jf. dog § 136 f, skal optages i et bestemt botilbud efter denne lov, botilbud i boliger opført efter den nu ophævede lov nr. 378 af 10. juni 1987 om boliger for ældre og personer med handicap, friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller botilbud efter lov om almene boliger m.v. og om nødvendigt udskrives fra et botilbud, når 1) det er absolut påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og 2) hjælpen ikke kan gennemføres i personens hidtidige bolig og 3) den pågældende ikke kan overskue konsekvenserne af sine handlinger og 4) den pågældende udsætter sig selv for at lide væsentlig personskade og 5) det er uforsvarligt ikke at sørge for flytning.

Det fremgår af § 131 b, stk. 1, i serviceloven, at det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicap efter indstilling fra kommunalbestyrelsen efter § 128 b, stk. 1, § 128 g, stk. 1, og § 128 h, stk. 1, træffer afgørelse om tilladelse til anvendelse af kamerakig, låsning og sikring af skabe og skuffer m.v. og adgang til en beboers bolig i et botilbud. Nævnets afgørelse skal træffes senest 2 uger efter modtagelse af kommunalbestyrelsens indstilling. Det følger af § 131 b, stk. 2, nr. 3, at indstillingen bl.a. skal indeholde oplysninger om den socialpædagogiske hjælp og

UDKAST

pleje efter kapitel 16, der har været iværksat før indstillingen efter § 128 b, stk. 1, § 128 g, stk. 1, eller § 128 h, stk. 1.

Efter § 136 i serviceloven gælder bestemmelserne i dette kapitel (24) for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som ikke er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse, der får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter § 136 a. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Det fremgår af § 136 b i serviceloven, at bestemmelserne i dette kapitel (24 b) gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse, der får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 136 c-136 f. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Efter § 137 b, stk. 1, i serviceloven, kan kommunalbestyrelsen for visse besøgende træffe afgørelse om begrænsning af adgangen til fællesboligarealer i de boformer, der er nævnt i § 137 a, hvis 1) den besøgende udøver vold eller truer med vold over for andre beboere eller personalet eller i øvrigt udviser en adfærd, der er til fare for de øvrige beboere eller personalet, 2) den besøgende, uden at der er tale om fysisk vold, generer eller udøver chikane over for andre beboere eller personalet eller 3) den besøgendes adfærd er stærkt generende for de andre beboere eller personalet ved at skabe generel utryghed ved at opholde sig på fællesboligarealerne eller forråelse af miljøet på fællesboligarealerne eller ved at vanskeliggøre den nødvendige hjælp efter lov om social service.

Det fremgår af § 137 c, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen ikke kan træffe afgørelse om at begrænse konkrete besøgendes adgang i den del af boligen, som beboeren alene har råderet over. Efter § 137 c, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen dog træffe afgørelse om, at visse besøgende, der over for personalet udviser en adfærd som nævnt i § 137 b, stk. 1, nr. 1 og 2, ikke må være til stede i denne del af boligen i de tidsrum, hvor der leveres visiteret hjælp efter lov om social service.

Efter § 137 d, stk. 1, i serviceloven, træffes afgørelser efter § 137 b, stk. 1, og § 137 c, stk. 2, på et møde i kommunalbestyrelsen eller i det stående

UDKAST

udvalg, i kommuner med magistratsordning dog af det magistratsmedlem, som ydelse efter § 83 i lov om social service henhører under.

Det fremgår af § 139, stk. 1, i serviceloven, at social- og boligministeren i en bekendtgørelse kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter denne lov samt følge disse beslutninger op, jf. dog stk. 2. Efter § 139, stk. 2, kan ældreministeren fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter §§ 79, 79 a, 83, 83 a, 84, 86, 119-122 og 192 samt følge disse beslutninger op.

Efter § 150, stk. 1, i serviceloven skal Styrelsen for Patientsikkerhed føre tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2. Det følger af § 150, stk. 2, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal gennemføre tilsynet efter stk. 1 ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko for, at den personlige hjælp, omsorg og pleje ikke har den fornødne kvalitet. Styrelsen for Patientsikkerhed skal ligeledes på baggrund af en begrundet mistanke gennemføre tilsyn efter stk. 1, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den fornødne kvalitet af den personlige hjælp, omsorg og pleje i en enhed. Det fremgår af § 150, stk. 3, at bliver Styrelsen for Patientsikkerhed bekendt med overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i forbindelse med tilsyn efter stk. 1, skal styrelsen orientere vedkommende registreringspligtige enhed og den stedlige kommunalbestyrelse. Det følger af § 150, stk. 4, at bliver den stedlige kommunalbestyrelse orienteret om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold efter stk. 3, skal kommunalbestyrelsen orientere kommunalbestyrelserne i borgernes handlekommuner, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt. Efter § 150, stk. 5, fastsætter Styrelsen for Patientsikkerhed nærmere regler om vurdering af kvaliteten af den personlige hjælp, omsorg og pleje, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer.

Det fremgår af § 150 a, stk. 1, i serviceloven, at en registreringspligtige enhed er forpligtet til at give de oplysninger, som er nødvendige som led i tilsynet, på anmodning fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Efter § 150 a, stk. 2, har Styrelsen for Patientsikkerhed til enhver tid som led i tilsynet efter § 150, stk. 1, mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til alle registreringspligtige enheder omfattet af tilsynet.

UDKAST

Efter § 150 b, stk. 1, udarbejder Styrelsen for Patientsikkerhed en tilsynsrapport efter hvert tilsynsbesøg udført efter § 150, stk. 1. Styrelsen for Patientsikkerhed udarbejder en årlig sammenfatning af observationer og vurderinger som følge af tilsynene efter § 150, stk. 1. Det følger af § 150 b, stk. 2, at Styrelsen for Patientsikkerhed fastsætter regler om offentliggørelse af tilsynsrapporter og sammenfatninger, jf. stk. 1.

Det fremgår af § 150 c, stk. 1, i serviceloven, at følgende enheder skal registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed, jf. dog stk. 2: 1) Plejehjem m.v., jf. § 192, 2) Plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, 3) Friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, 4) Andre tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer og der er tilknyttet fast personale, 5) Leverandører, som leverer hjælp efter § 83, jf. § 91. Efter § 150 c, stk. 2, omfatter registreringspligten efter stk. 1 ikke enheder, hvor hjælpen og støtten til borgerne i enheden i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85. Det følger af § 150 c, stk. 3, at Styrelsen for Patientsikkerhed fastsætter nærmere regler om registrering efter stk. 1, herunder om, at registrering skal ske elektronisk.

Det følger af § 150 d, stk. 1, i serviceloven, at tilsiger forholdene i den registreringspligtige enhed det, kan Styrelsen for Patientsikkerhed give påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvis. Efter § 150 d, stk. 2, kan afgørelser efter stk. 1 ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Det følger af § 150 d, stk. 3, at Styrelsen for Patientsikkerhed fastsætter regler om offentliggørelse af afgørelser truffet efter stk. 1.

Det fremgår af § 150 e i serviceloven, at modtager en registreringspligtig enhed, jf. § 150 c, et påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvis, jf. § 150 d, stk. 1, skal vedkommende registreringspligtige enhed tage imod et opfølgings- og læringsforløb ved et udgående rejseshold under Videnscenter for værdig ældrepleje i Sundhedsstyrelsen.

Efter § 151, stk. 1, i serviceloven har den stedlige kommune pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83, 83 a og 86 løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 139. Det følger af § 151, stk. 2, at som led i

UDKAST

tilsynsforpligtelsen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen hvert år foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg på plejehjem m.v., jf. § 192, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre, tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet må ikke varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området. Efter § 151, stk. 3, gælder kommunalbestyrelsens forpligtelse efter stk. 1 og 2 ikke tilbud, som er omfattet af socialtilsynet, jf. § 4 i lov om socialtilsyn.

Det fremgår af § 151 a, stk. 1, i serviceloven, at pligten til at følge op på enkeltsager og føre tilsyn, jf. § 148, stk. 1 og 2, og § 151, stk. 1, påhviler for lejere og beboere i friplejeboliger kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor friplejeboligerne ligger. Efter § 151 a, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen som led i tilsynsforpligtelsen hvert år foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg i friplejeboligerne. Tilsynet omfatter indsatsen over for de lejere og beboere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet må ikke varetages af friplejeboligleverandører eller personer, der udfører opgaver for den friplejeboligleverandør, som tilsynet omfatter. Det følger af § 151 a, stk. 3, at kommunalbestyrelsen som led i hvert tilsynsbesøg skal sikre, at den service, der generelt leveres i friplejeboligbebyggelsen, er i overensstemmelse med friplejeboligleverandørens certifikation.

Det følger af § 151 b, stk. 1, i serviceloven, at konstaterer kommunalbestyrelsen ved tilsynsbesøget i friplejeboligerne, at borgeren ikke modtager den hjælp, som denne efter afgørelsen har krav på, skal kommunalbestyrelsen orientere borgeren og den kommune, der har truffet afgørelse efter denne lov, hvis denne ikke er identisk med beliggenhedskommunen. Efter § 151 b, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen meddele friplejeboligleverandøren de påbud, som er nødvendige for at sikre, at hjælpen leveres i overensstemmelse med afgørelsen. Kommunalbestyrelsen skal meddele friplejeboligleverandøren, at undladelse af at levere hjælpen i overensstemmelse med afgørelsen kan medføre indberetning til Sundhedsstyrelsen. Hvis friplejeboligleverandøren ikke efterkommer påbuddet, indberetter kommunalbestyrelsen straks forholdet til Sundhedsstyrelsen. Kommunalbestyrelsen udarbejder indstilling til brug for afgørelser, der træffes af Sundhedsstyrelsen.

Det fremgår af § 151 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for tilbud efter § 83, som er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør efter § 91. Efter § 151 c, stk. 2, skal tilsynspolitikken indeholde kommunens procedurer for udførelse af tilsyn med disse tilbud og for opfølgning på tilsynet. Det følger af § 151 c, stk. 3, at

UDKAST

kommunalbestyrelsen i tilslutning til beslutninger om serviceniveauet for tilbud efter § 83 og om udarbejdelse af kvalitetsstandarder efter § 139 mindst én gang årligt skal følge op på tilsynspolitikken, herunder foretage de nødvendige justeringer.

Efter § 161, stk. 1, i serviceloven, kan der opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 83, stk. 1, nr. 3, og til hjælp efter § 84, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter §§ 96 eller 100 eller efter §§ 86 eller 87 i barnets lov. Det følger af § 161, stk. 2, at social- og boligministeren fastsætter regler om betaling for tilbud efter §§ 85 og 97-99 og om beregnings- og indkomstgrundlaget for betalingen for disse tilbud. Det fremgår af § 161, stk. 3, at ældreministeren fastsætter regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud. Efter § 161, stk. 4, fastsætter ældreministeren nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter § 83, stk. 1, nr. 3, herunder om regulering af egenbetalingen.

Det fremgår af § 181, stk. 1, i serviceloven, Staten afholder efter reglerne i stk. 2 og 3 udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter 1) udlændingelovens §§ 7 eller 8, 2) udlændingelovens § 9 b, 3) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, 4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person, 5) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1, 6) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3, 7) udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding, 8) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, 9) udlændingelovens § 9 e 10) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller 11) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Det følger af § 181, stk. 2, at staten fuldt ud afholder udgifter til hjælp efter §§ 96, 98 og 100 i de første 3 år efter datoen for opholdstilladelsen. Det fremgår af § 181, stk. 3, at uanset bestemmelserne i stk. 2 afholder staten en kommunes udgifter til udlændinge, som inden 2 år efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold i et tilbud efter §§ 107, 108 eller 192

UDKAST

i denne lov, eller § 43, stk. 1, nr. 1-4 eller 6, i barnets lov, i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller i en bolig eller boform, som kan sidestilles hermed, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv.

Det følger af § 182, stk. 6, i serviceloven, at det beløb, der er nævnt i § 120, stk. 2, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang pr. 1. januar 2023.

Det fremgår af § 182, stk. 7, i serviceloven, at fradragsbeløb og den maksimale betaling pr. time, der fastsættes i medfør af § 161, stk. 2 og 3, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Fradragsbeløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100. Den maksimale betaling pr. time afrundes til nærmeste kronebeløb.

Det fremgår af § 192 i serviceloven, at regionsrådet og kommunalbestyrelsen driver de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand. Dog kan kommunen ikke opkræve betaling for den særlige service m.v. som følge af plejhjemsopholdet. Ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler herom, herunder regler, der er tilnærmet reglerne for ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v., og regler om beskyttelse mod ufrivillig flytning inden for et plejehjem eller en beskyttet bolig.

Efter § 192 a, stk. 1, i serviceloven, skal kommunalbestyrelsen tilbyde ældre, der har særligt behov for en plads på et plejehjem, jf. § 192, eller for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., en sådan plads eller bolig senest 2 måneder efter optagelse på en venteliste. Det følger af § 192 a, stk. 2, at garantien efter stk. 1 dog ikke gælder, hvis den ældre har valgt et bestemt plejehjem eller en bestemt almen plejebolig efter reglerne i § 58 a i lov om almene boliger m.v. Det fremgår af § 192 a, stk. 3, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejhjemsplads.

2.1.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven foreslås hjælp og støtte til ældre på det socialretlige område og dermed ældreområdet, der i dag for hovedparten er reguleret i serviceloven, udskilt til en særskilt ny lov – ældreloven. Endvidere foreslås med det samtidigt fremsatte forslag til ældretilsynsloven, at der indføres et nyt ældretilsyn på ældreområdet. Derudover

UDKAST

foreslås det med det samtidigt fremsatte lovforslag om lokalplejehjem, at der indføres mulighed for, at der kan oprettes lokalplejehjem. Der henvises til de nævnte lovforslag og bemærkningerne hertil.

Ministeriet finder det i den sammenhæng nødvendigt, at der foretages konsekvensændringer i serviceloven ved ophævelse af de bestemmelser, der alene omhandler hjælp og støtte m.v. til ældre, herunder også bestemmelser om tilsyn, samt hvor relevant konsekvensrettelse af de bestemmelser i serviceloven, der er hjemmel for hjælp og støtte m.v. til såvel voksne med handicap, socialt udsatte voksne og til ældre, og af de understøttende og tværgående bestemmelser i serviceloven, der regulerer strukturen omkring hjælp og støtte m.v. efter serviceloven.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at de bestemmelser, der alene omhandler hjælp og støtte til ældre i §§ 2 a og 14 a, § 79, stk. 3, §§ 79 a, 81 a og 93, kapitel 23 (§§ 119-122), § 139, stk. 2, §§ 151-151 c, § 161, stk. 3, § 182, stk. 6, og §§ 192 og 192 a i serviceloven ophæves.

Endvidere foreslås det, at der som følge af de samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, ældretilsynsloven og lov om lokalplejehjem og den deri foreslåede udskillelse af bestemmelserne om hjælp og støtte m.v. til ældre, om det nyt ældretilsyn og om lokalplejehjem foretages de nødvendige konsekvensændringer i § 2, § 91, stk. 6, § 123, stk. 1, § 124 a, 1. pkt., § 129, stk. 1, § 131 b, stk. 2, nr. 3, § 136, 1. pkt., § 136 b, 1. pkt., § 137 b, stk. 1, nr. 3, § 137 c, stk. 2, § 137 d, stk. 1, § 139, stk. 1, § 150 c, stk. 1, § 151, stk. 2, 1. pkt., § 161, stk. 2 og 4, § 181, stk. 3, og § 182, stk. 7, 1. pkt., i serviceloven.

De foreslåede ændringer vil samlet medføre, at bestemmelser i serviceloven, der udelukkende vedrører ældre vil blive ophævet. Med det samtidigt fremsatte lovforslag til ældreloven vil enkelte af disse bestemmelser (nogle med mindre justeringer) blive videreført. De foreslåede ændringer vil også medføre, at de bestemmelser i serviceloven, der ikke ophæves, men som i dag bl.a. indeholder henvisninger til de bestemmelser, der foreslås ophævet, vil blive konsekvensrettet. Endvidere vil nogle af de bestemmelser, der i dag både omfatter ældre og f.eks. borgere med fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne, fremover ikke omfatte ældre, da denne målgruppe vil kunne modtage hjælp og støtte efter bestemmelserne i den foreslåede ældrelov. Ældre vil dog fortsat kunne modtage hjælp og støtte efter hovedparten af bestemmelserne i serviceloven, herunder f.eks. bestemmelserne om hjælpemidler, i det omfang den ældre er omfattet af målgruppen for den pågældende hjælp og støtte.

UDKAST

Det bemærkes, at §§ 83, 83 a, 84 og 86 i serviceloven ikke foreslås ophævet, selvom der i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven foreslås bestemmelser, der svarer til de nævnte bestemmelser i serviceloven. Dette skyldes, at hjælp og støtte m.v. efter den foreslåede nye ældrelov foreslås begrænset til ældre personer som målgruppe. Det vil således fortsat være muligt for personer med midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktions- evne eller særlige sociale problemer at få hjælp og støtte m.v. efter disse bestemmelser i serviceloven.

For nærmere beskrivelse af de foreslåede konkrete ændringer henvises til lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil.

Endvidere bemærkes, at der som følge af det foreslåede ikrafttrædelsestids- punkt (den 1. januar 2025 men med idriftsættelse den 1. juli 2025) af den foreslåede lov om ældretilsyn og det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt (den 1. januar 2025) af den foreslåede lov om lokalplejehjem foreslås æn- dring af § 3, stk. 3, i lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Styrket tilsyn på ældreområdet) og § 2, stk. 2, i lov nr. 750 af 13. juni 2023 om ændring af lov om social service (Gen- indførelse af ordning med obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn), sådan at §§ 150-150 e, 157 a og 157 b i serviceloven først ophæves den 1. juli 2025, og at disse bestemmelser om ældretilsyn således fortsat vil gælde, indtil det foreslåede nye tilsyn på ældreområdet i den samtidigt foreslåede lov om ældretilsyn vil idriftsættes den 1. juli 2025.

Der henvises til lovforslagets §§ 4 og 5 og bemærkningerne hertil.

Derudover bemærkes, at med forslaget om, at servicelovens kapitel 23 (§§ 119-122) om pasning af døende ophæves og flyttes til ældreloven, foreslås det samtidig, at § 90, nr. 12, i barnets lov, som indeholder en henvisning til §§ 119-122 i serviceloven, ophæves, idet de foreslåede bestemmelser i §§ 28-31 om pasning af døende i den foreslåede ny ældrelov uanset den fore- slåede målgruppe (ældre) vil finde anvendelse for både børn og unge, voksne og ældre. Endvidere foreslås det, at der i § 80, stk. 3, i barnets lov indsættes en henvisning til §§ 28-31 om pasning af døende i den foreslåede ny ældrelov

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

2.2. Ændringer i retssikkerhedsloven

2.2.1. Gældende ret

UDKAST

Det fremgår af § 2, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at loven indeholder regler for, hvordan kommunen (kommunalbestyrelsen) og statslige myndigheder på det sociale område (Familieretshuset og Ankestyrelsen) skal behandle sager efter lovgivningen. Efter § 2, stk. 2, kan der i anden lovgivning være fastsat regler, der fraviger denne lov. Det følger af § 2, stk. 3, at social- og boligministeren, på beskæftigelsesområdet efter forhandling med beskæftigelsesministeren, bestemmer, hvilke sager denne lov helt eller delvis skal gælde for.

Efter § 3 a i retssikkerhedsloven skal fristerne efter § 3, stk. 2, for afgørelser efter lov om social service og barnets lov offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside. Fristerne efter § 3, stk. 2, gælder også ved kommunalbestyrelsens behandling af afgørelser efter lov om social service og barnets lov, som er hjemvist af Ankestyrelsen. Fristerne regnes fra modtagelsen af Ankestyrelsens afgørelse.

Det fremgår af § 8, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at social- og boligministeren kan fastsætte regler for behandling og opfølgning af sagerne, herunder særlige tidsfrister for visse typer sager, jf. dog stk. 2 og 3. Det følger af § 8, stk. 2, at ældreministeren kan fastsætte regler for behandling og opfølgning af sager efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov, herunder særlige tidsfrister for visse typer af sager.

Efter § 9, stk. 1, i retssikkerhedsloven påhviler pligten til at yde hjælp til en borger og afholde udgifterne hertil handlekommunen, jf. dog §§ 9 b og 9 c. Handlekommunen er den kommune, hvor borgeren har sin bopæl eller sædvanligvis opholder sig, jf. dog stk. 2-12 og § 9 a. Det fremgår af § 9, stk. 2, at handlekommunen for en borger, der er gift, og som har fælles bopæl med ægtefællen, er den kommune, hvor den fælles bopæl er. Det følger af § 9, stk. 3, nr. 1, at en kommune vedbliver at være handlekommune for en borger i sager efter lov om social service og efter § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., når denne kommune eller en anden offentlig myndighed har medvirket til, at borgeren i en anden kommune har fået ophold i boformer efter §§ 107-110 og 192 i lov om social service.

Det fremgår af § 9 b, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at en person, som opholder sig midlertidigt uden for handlekommunen, har ret til personlig og praktisk hjælp efter § 83 i lov om social service og § 90, nr. 1, i barnets lov i den kommune, hvor personen midlertidigt opholder sig, når personen forud for det midlertidige ophold er blevet bevilget personlig og praktisk hjælp af handlekommunen. Personen har endvidere ret til hjælpemidler efter § 112 i

UDKAST

lov om social service og § 90, nr. 4, i barnets lov, når det sker af hensyn til kommunens tilrettelæggelse af hjælpen efter 1. pkt. under det midlertidige ophold i kommunen. Afgørelse om hjælp efter 1. og 2. pkt. træffes af den kommune, hvor personen midlertidigt opholder sig. Det følger af § 9 b, stk. 2, at døende, for hvem der efter § 119 i lov om social service eller § 90, nr. 11, i barnets lov udbetales plejevederlag i en anden kommune end handlekommunen, efter § 83 i lov om social service og § 90, nr. 1, i barnets lov har ret til personlig og praktisk hjælp i den kommune, hvor plejeforholdet finder sted, uanset om hjælp forud herfor er blevet bevilget af handlekommunen. Den døende har endvidere ret til hjælpemidler efter § 112 i lov om social service og § 90, nr. 4, i barnets lov, når det sker af hensyn til kommunens tilrettelæggelse af hjælpen efter 1. pkt. Afgørelse om hjælp efter 1. og 2. pkt. træffes af den kommune, hvor plejeforholdet finder sted. Ifølge § 9 b, stk. 3, udbetales plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign., jf. §§ 120 og 122 i lov om social service og § 90, nr. 11, i barnets lov, af den kommune, hvori plejeforholdet finder sted.

Efter § 9 c, stk. 1, i retssikkerhedsloven har handlekommunen ret til at få dækket sin andel af udgifterne til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., lov om individuel boligstøtte, § 52, stk. 1, i lov om social pension, § 50, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og § 3, stk. 1, nr. 11 og 16, jf. §§ 2 og 5, i lov om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløsheds-kasserne af den tidligere handlekommune efter stk. 2-6. Det følger af § 9 c, stk. 2, nr. 1, at handlekommunen har ret til refusion for udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, når den tidligere handlekommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person får ophold i boformer efter §§ 107-110 og 192 i lov om social service. Det fremgår af § 9 c, stk. 5, nr. 1, i retssikkerhedsloven, at handlekommunen har ret til refusion for udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service, dog undtaget udgifter omfattet af § 96 b, stk. 2, i lov om social service, når en person er flyttet til et tilsvarende tilbud i en anden kommune efter § 108, stk. 2, og § 192 i lov om social service. Efter § 9 c, stk. 6, i retssikkerhedsloven, har handlekommunen ar ret til refusion for udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service og barnets lov, når en person får ophold i et tilbud som nævnt i stk. 2 og 5 eller der iværksættes foranstaltninger som nævnt i stk. 4 og den tidligere handlekommune var bekendt med de forhold, der begrundet tilbuddet, og det var åbenbart, at der måtte gribes ind. Handlekommunen har ret til refusion for udgifter til hjælp

UDKAST

efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter barnets lov, når et barn eller en ung får ophold i et anbringelsessted, jf. § 43 i barnets lov, som følge af en tidligere handlekommunes beslutning om hjemgivelse, når det er åbenbart, at beslutningen om hjemgivelse var ubegrundet. Ifølge § 9 c, stk. 7, i retssikkerhedsloven, refunderer handlekommunen i sager efter lov om social service og barnets lov udgifter til personlig og praktisk hjælp efter § 83 i lov om social service og § 90, nr. 1, i barnets lov og til hjælpemidler efter § 112 i lov om social service og § 90, nr. 4, i barnets lov under en persons midlertidige ophold i en anden kommune, jf. § 9 b, stk. 1 og 2. Endvidere refunderer handlekommunen i sager efter lov om social service og barnets lov udgifter til plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign., jf. §§ 120 og 122 i lov om social service, under en persons ophold i en anden kommune, jf. § 9 b, stk. 3. Det fremgår af § 9 c, stk. 9, i retssikkerhedsloven, at når det fastlægges, at handlekommunen for en borger ikke er den midlertidige handlekommune efter § 9, stk. 8, eller § 9 a, stk. 12, yder handlekommunen refusion for den midlertidige handlekommunes udgifter efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service og barnets lov i den periode, hvor uenigheden har bestået. Det følger af § 9 c, stk. 10, at de udgifter, som handlekommunen kan få dækket efter stk. 2-7 og 9, er handlekommunens faktiske udgifter. De faktiske udgifter omfatter en forholdsmæssig andel af fællesudgifter og udgifter til ledelse og administration, der er en følge af driften af et tilbud. Hvis der for ydelsen er fastsat en takst eller beregnet et priskrav efter lov om social service eller barnets lov, har handlekommunen ret til refusion svarende til taksten eller priskravet. Efter § 9 c, stk. 12, kan kommuner uden for de tilfælde, der er nævnt i stk. 2-6, indbyrdes aftale, at en tidligere handlekommune fortsat afholder udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service og barnets lov. Det fastsættes i aftalen, hvor længe den skal gælde. Det følger af § 9 c, stk. 13, i retssikkerhedsloven, at krav efter stk. 2-9 skal rejses senest 3 år efter, at hjælpen er ydet. Krav efter lov om social service og barnets lov skal dog rejses senest 12 måneder efter, at hjælpen er ydet.

Det fremgår af § 12 c i retssikkerhedsloven, at til brug for tilrettelæggelsen af omsorgsopgaver m.v. efter § 79 a, kapitel 16 og §§ 107 og 108 i lov om social service, § 90, nr. 1-3, i barnets lov og sundhedsloven samt til brug for opfølgning af sager efter §§ 8-10 i lov om sygedagpenge kan kommunalbestyrelser og sygehuse udveksle oplysninger om indlæggelse på og udskrivning fra sygehuse af borgere i kommunen og om borgernes akutte sygehusophold, hvor borgeren opholder sig på sygehuset til vurdering og behandling uden at være indlagt. Udvekslingen kan ske automatisk og uden borgerens samtykke.

UDKAST

Det følger af § 13, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at til brug for planlægningen af aftaler kan kommunalbestyrelser videregive oplysninger til Sundhedsdatastyrelsen om, hvornår en borger modtager forebyggende hjemmebesøg efter § 79 a i lov om social service og omsorg m.v. efter §§ 83-84 og 86 i lov om social service, med henblik på behandling, herunder opbevaring, i den fælles digitale infrastruktur, jf. § 193 b i sundhedsloven. Videregivelsen kan ske automatisk og uden borgerens samtykke.

Det fremgår af § 16 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at kommunalbestyrelsen fører et kriminalpræventivt tilsyn med personer, som i henhold til dom eller kendelse eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Dette tilsyn føres af handlekommunen i sager efter lov om social service eller barnets lov. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ophold i en boform efter § 108 i lov om social service.

Det fremgår af § 30, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at i hver kommune etableres mindst ét ældreråd. Ældrerådets medlemmer vælges ved direkte valg. Ældrerådet rådgiver kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og formidler synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører de ældre. Efter § 30, stk. 2, består ældrerådet af mindst 5 medlemmer, og for hvert medlem kan vælges en stedfortræder. Der kan ikke anvendes listeopstillinger eller indgås valgforbund i forbindelse med valg til ældreråd. Det følger af § 30, stk. 3, at kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet skal fastlægge de nærmere rammer for rådets virke, herunder aftale nærmere om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres. Såfremt der ikke kan opnås enighed om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres, skal kommunalbestyrelsen høre ældrerådet om alle forslag, der vedrører de ældre. Overskriften til § 30 er ”Ældreråd”.

Efter § 31, stk. 1, i retssikkerhedsloven fastsætter kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet vedtægter for ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv sin forretningsorden. Det følger af § 31, stk. 2, at kommunalbestyrelsen betaler udgifterne ved ældrerådets virksomhed og stiller sekretariatsbistand til rådighed, hvis rådet ønsker dette. Det fremgår af § 31, stk. 3, at kommunalbestyrelsen yder diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjente og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmer. Efter § 31, stk. 4, er et medlem af rådet ikke forpligtet til at modtage diæter eller udgiftsgodtgørelse, der tilkommer den pågældende efter stk. 3.

UDKAST

Det fremgår af § 32, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for, hvordan valget skal afholdes. Efter § 32, stk. 2, har personer, der har fast bopæl i kommunen, og som er fyldt 60 år, valgret og er valgbare til ældrerådet. Det følger af § 32, stk. 3, at er der ikke 4 uger før valgdagen opstillet det nødvendige antal kandidater, kan kommunalbestyrelsen i samråd med det siddende ældreråd beslutte at aflyse afstemningen. Alle de opstillede kandidater er i så fald valgt.

Efter § 33 i retssikkerhedsloven kan ældreministeren efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen give dispensation fra reglerne i §§ 30-32.

Det fremgår af § 43, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at når en myndighed overlader opgaver efter lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, dagtilbudsloven, lov om sygedagpenge, barnets lov og lov om social service til andre end offentlige myndigheder, er disse omfattet af reglerne i forvaltningsloven og lov om offentlighed i forvaltningen bortset fra bestemmelserne i §§ 11-12 og 15-17 i forhold til den opgave, der udføres. Dette gælder også for privatinstitutioner, jf. § 19, stk. 5, og § 51, stk. 4, i dagtilbudsloven og for friplejeboliger.

Efter § 82 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven har offentlige og private leverandører af ydelser og tilbud som nævnt i stk. 2, kommunalbestyrelser og regionsråd pligt til inden for en frist, der fastsættes af ældreministeren, at tilvejebringe og indberette oplysninger, som ministeren anmoder om til brug for statistik. Det følger af § 82 a, stk. 2, at forpligtelsen til at tilvejebringe og indberette oplysninger efter stk. 1 angår hjælp og støtte efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122 og 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov.

Det fremgår af § 83, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at kommunalbestyrelserne har pligt til inden for en af social- og boligministeren fastsat frist at give Social-, Bolig- og Ældreministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen på det sociale område, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen, jf. dog stk. 2. Det følger af § 83, stk. 2, at kommunalbestyrelserne har pligt til inden for en af ældreministeren fastsat frist at give Social-, Bolig- og Ældreministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen i hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen.

UDKAST

Efter § 84, stk. 1, i retssikkerhedsloven, kan ældreministeren efter forhandling med indenrigs- og sundhedsministeren fastsætte regler om indsamling af oplysninger om indsatser for borgere i alderen 18 år og derover efter § 138 i sundhedsloven. Det følger af § 84, stk. 2, at indenrigs- og sundhedsministeren efter forhandling med ældreministeren kan fastsætte regler om indsamling af oplysninger om indsatser for borgere i alderen 18 år og derover efter §§ 83-84 og 86 i lov om social service.

Det fremgår af § 84 a i retssikkerhedsloven, at social- og boligministeren hvert år inden den 1. juli på et kommuneopdelt danmarkskort offentliggør det forudgående års statistik over omgørelsesprocenten i Ankestyrelsens afgørelser i klagesager efter lov om social service og barnets lov.

Det følger af § 89 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at for personer, for hvem kommunalbestyrelsen i en tidligere handlekommune efter § 3, stk. 4, eller § 4, stk. 5, i lov nr. 550 af 26. maj 2010 har truffet afgørelse om ikke at overtage pligten til at yde hjælp efter lov om social service, påhviler denne pligt personens aktuelle handlekommune, jf. § 9, stk. 1. Efter § 89 a, stk. 2, har den aktuelle handlekommune efter stk. 1 ret til refusion for udgifter efter lov om social service og barnets lov fra den kommune, der traf afgørelse om ikke at overtage pligten til at yde hjælp efter lov om social service. § 9 c, stk. 10 og 13, finder anvendelse.

Det fremgår af § 90, stk. 1, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Efter § 90, stk. 2, kan social- og boligministeren efter aftale med Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut fastsætte, at hjælp efter lov om social service til personer, der er visiteret til boformer eller boliger i Danmark efter regler fastsat i medfør af § 196, stk. 2, 1. pkt., i lov om social service, uanset denne lovs § 9, stk. 1, jf. stk. 2, ydes af den visiterende færøske eller grønlandske myndighed. Ifølge § 90, stk. 3, kan social- og boligministeren fastsætte særlige regler om handlekommuneforholdet efter ophør af en grønlandsk eller færøsk borgers ophold i et tilbud i Danmark på baggrund af en aftale mellem en dansk kommune og en grønlandsk eller færøsk social myndighed efter regler udstedt i medfør af § 196, stk. 2, i lov om social service eller § 214, stk. 3, i barnets lov.

2.2.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven foreslås hjælp og støtte til ældre på det socialretlige område og dermed ældreområdet, der i dag for hovedparten er reguleret i serviceloven, udskilt til en særskilt ny lov – ældreloven. Endvidere foreslås med det samtidigt fremsatte forslag til ældretilsynsloven, at der indføres et nyt ældretilsyn på ældreområdet. Derudover

UDKAST

foreslås det med det samtidigt fremsatte lovforslag om lokalplejehjem, at der indføres mulighed for, at der kan oprettes lokalplejehjem. Der henvises til de nævnte lovforslag og bemærkningerne hertil.

Ministeriet finder det i den sammenhæng nødvendigt, at der foretages en række konsekvensændringer i retssikkerhedsloven af de understøttende og tværgående bestemmelser i retssikkerhedsloven, der regulerer strukturen omkring hjælp og støtte til ældre. Endvidere foreslås retssikkerhedslovens bestemmelser om ældreråd ophævet, idet disse bestemmelser (nogle med mindre justeringer) foreslås videreført i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der som følge af det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og den deri foreslåede udskillelse af bestemmelserne om hjælp og støtte m.v. til ældre fra serviceloven til den foreslåede ældrelov og som følge af den foreslåede ældretilsynslov og den foreslåede lov om lokalplejehjem foretages de nødvendige konsekvensændringer i § 2, stk. 3, § 3 a, 1. og 2. pkt., § 8, stk. 2, § 9, stk. 3, § 9, stk. 3, nr. 1, § 9 b, stk. 1, 1. pkt., § 9 b, stk. 2, 1. pkt., § 9 b, stk. 3, § 9 c, stk. 2, nr. 1, § 9 c, stk. 5, § 9 c, stk. 5, nr. 1, § 9 c, stk. 6, 1. pkt., § 9 c, stk. 7, 1. og 2. pkt., § 9 c, stk. 9, § 9 c, stk. 10, 3. pkt., § 9 c, stk. 12, 1. pkt., § 9 c, stk. 13, 2. pkt., § 12 c, stk. 1, 1. pkt., § 13, stk. 1, 1. pkt., § 16 a, stk. 1, 2. pkt., § 43, stk. 1, 1. pkt., § 82 a, stk. 2, § 83, stk. 2, §§ 84 og § 84 a, § 89 a, stk. 2, og § 90, stk. 2 og 3, i retssikkerhedsloven.

Endvidere foreslås det, at overskriften før § 30 og §§ 30-33 i retssikkerhedsloven, der regulerer ældrerådene i kommunerne, ophæves.

De foreslåede ændringer vil samlet medføre, at de bestemmelser i retssikkerhedsloven, der regulerer forskellige forhold i relation til hjælp og støtte m.v. til ældre efter serviceloven, vil blive konsekvensrettet, sådan at disse bestemmelser fremadrettet vil kunne virke sammen med reglerne i de samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, ældretilsynsloven og lov om lokalplejehjem.

Endvidere vil de foreslåede ændringer medføre, at retssikkerhedslovens bestemmelser om ældreråd i kommunerne vil blive ophævet, idet disse bestemmelser (nogle med mindre justeringer) foreslås videreført i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

For nærmere beskrivelse af de foreslåede konkrete ændringer henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslagets dele om videreførelse af Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn og videreførelse af ordningen med obligatorisk opfølgings- og læringsforløb ved påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn vurderes at medføre statslige merudgifter på i alt 13,1 mio. kr. i 2025 som følge af, at Styrelsen for Patientsikkerhed tilføres 9,3 mio. kr. i 2025 til videreførelse af Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn indtil den 1. juli 2025. Herudover tilføres Videnscenter for værdig ældrepleje i Sundhedsstyrelsen 3,8 mio. kr. i 2025 til videreførelse af et udgående rejsehold med opfølgings- og læringsforløb ved påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn indtil den 1. juli 2025.

For så vidt angår lovforslagets del om videreførelse af forsøgsordningen med et statsligt ældretilsyn i Styrelsen for Patientsikkerhed vurderes det, at eventuelle udgifter for kommunerne for opfyldelse af forpligtelsen til at offentliggøre tilsynsrapporter og afgørelser (§ 150 b, stk. 2, og § 150 d, stk. 3, i serviceloven) samt forpligtelsen til at registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed (§ 150 c, stk. 1 og 3, i serviceloven) er af en beløbsmæssig meget beskeden karakter.

Lovforslagets del om videreførelse af ordningen med obligatorisk opfølgings- og læringsforløb ved påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn vurderes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for kommunerne, idet kommunerne understøttes i at løse en eksisterende opgave. Plejeenhederne har en forpligtelse til at sikre den pleje- og omsorgsmæssige kvalitet, der leveres, og får med forløbene hjælp til at sikre, at plejen og omsorgen har den fornødne kvalitet, og at der arbejdes med faglig læring og udvikling generelt i enheden. Dertil kommer, at plejeenhederne ikke skal bruge tid på at ansøge om forløbene, idet et påbud udløser et forløb, og Styrelsen for Patientsikkerhed giver Videnscenter for værdig ældrepleje besked om, at enheden har fået et påbud. Videnscenter for værdig ældrepleje afholder udgifterne til afholdelsen af forløbet. Plejeenhederne vil således alene skulle afsætte personalemæssige ressourcer i et omfang, som aftales nær- mere mellem den enkelte plejeenhed og Videnscenter for værdig ældreplejes udgående rejsehold i forbindelse med tilrettelæggelsen af det konkrete forløb.

Lovforslaget vurderes ikke at have implementeringsmæssige konsekvenser, idet lovforslaget i vidt omfang viderefører gældende ret med de ændringer, der følger af det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

UDKAST

Social-, Bolig og Ældreministeriet har overvejet, hvorvidt lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Det vurderes, at princip nr. 1 om enkle og klare regler er iagttaget, idet det med lovforslaget bl.a. foreslås, at en række bestemmelser i serviceloven og retssikkerhedsloven konsekvensændres og derved vil kunne fungere sammen med reglerne i det samtidigt fremsatte lovforslag til ældreloven.

Lovforslaget ændrer ikke på, at det offentlige kan kommunikere digitalt med borgerne og virksomheder. Princip nr. 2 om digital kommunikation er derfor iagttaget i lovforslaget. Det forudsættes således, at kommunikation mellem myndighederne og borgeren eller virksomheden fortsat vil foregå via Digital Post eller i papirform for de borgere, som er fritaget fra at modtage post fra Digital Post.

Det vurderes, at princip nr. 3 om at muliggøre automatisk sagsbehandling ikke er iagttaget. Dette skyldes, at der er tale om et område, hvor der er behov for en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag. Afgørelserne beror i høj grad på en skønsmæssig vurdering, hvor den ældres samlede situation skal tages i betragtning efter belysning af forholdene omkring den ældre.

For så vidt angår princip nr. 4 om ensartede begreber og genbrug af data er den foreslåede ordning i lovforslaget baseret på eksisterende begreber og genbrug af data.

Lovforslaget ændrer ikke på, hvordan datahåndtering på ældreområdet skal foretages. Det vurderes derfor, at princip nr. 5 om tryk og sikker datahåndtering er iagttaget.

For så vidt angår princip nr. 6 om anvendelse af offentlig infrastruktur er det forudsat i lovforslaget, at den eksisterende fællesoffentlige infrastruktur, herunder CPR, MitID og Digital Post, vil blive benyttet.

Endelig vurderes det, at princip nr. 7 om forebyggelse af snyd og fejl er opfyldt, idet lovforslaget følger de samme regler og principper som gældende ret.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

For så vidt angår lovforslagets del om videreførelse af Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn vurderes det, at eventuelle udgifter for erhvervslivet for opfyldelse af forpligtelsen til at offentliggøre tilsynsrapporter og afgørelser (§ 150 b, stk. 2, og § 150 d, stk. 3, i serviceloven) samt forpligtelsen til at registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed (§ 150 c, stk. 1 og 3, i

UDKAST

serviceloven) medfører administrative konsekvenser under 4 mio. kr. årligt. De bliver derfor ikke kvantificeret yderligere.

Lovforslagets del om videreførelse af ordningen med obligatorisk opfølgnings- og læringsforløb ved påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn betyder, at private plejeenheder (f.eks. friplejeboliger), der modtager et påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn, skal igennem et obligatorisk opfølgnings- og læringsforløb ved et udgående rejsehold ved Videnscenter for værdig ældrepleje i Sundhedsstyrelsen. Ordningen med opfølgnings- og læringsforløb vurderes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for erhvervslivet, idet de private plejeenheder understøttes i at løse en eksisterende opgave. Plejeenhederne har en forpligtigelse til at sikre den pleje- og omsorgsmæssige kvalitet, der leveres, og får med forløbene hjælp til at sikre, at plejen og omsorgen har den fornødne kvalitet, og at der arbejdes med faglig læring og udvikling generelt i enheden. Dertil kommer, at plejeenhederne ikke skal bruge tid på at ansøge om forløbene, idet et påbud udløser et forløb, og Styrelsen for Patientsikkerhed giver Videnscenter for værdig ældrepleje besked om, at enheden har fået et påbud. Videnscenter for værdig ældrepleje afholder udgifter til afholdelsen af forløbet. Plejeenhederne vil således alene skulle afsætte personalemæssige ressourcer i et omfang, som aftales nærmere mellem den enkelte plejeenhed og Videnscenter for værdig ældreplejes udgående rejsehold.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

Med videreførelsen af § 150 a, stk. 2, i serviceloven har Styrelsen for Patientsikkerhed til enhver tid som led i tilsynet efter § 150, stk. 1, i serviceloven mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til alle registreringspligtige enheder omfattet af tilsynet. Adgangen uden retskendelse omfatter adgangen til de registreringspligtige juridiske enheder. Adgangen til borgerens bolig, som borgeren alene har råderet over, kræver borgerens samtykke.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

UDKAST

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... (... dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...

10. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	[Udestår – se ovenfor]
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	[Udestår – se ovenfor]
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	[Udestår – se ovenfor]
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper	Ja	Nej

UDKAST

for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	X
--	---

UDKAST

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 2, stk. 1, i serviceloven, at enhver, der er fyldt 18 år og opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter denne lov.

Det foreslås, at der i § 2, *stk. 1*, efter »lov« indsættes: », jf. dog stk. 5«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med lovforslagets § 1, nr. 2, foreslås, at der som et nyt stk. 5 indsættes en undtagelse til servicelovens § 2, stk. 1. Det er derfor lovteknisk nødvendigt, at det fremgår af § 2, stk. 1, at der er en undtagelse hertil, jf. det foreslåede § 2, stk. 5.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af § 2, stk. 1, i serviceloven, at enhver, der er fyldt 18 år og opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter denne lov.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 5* i § 2 i serviceloven, hvorefter personer, der kan modtage hjælp og støtte m.v. efter §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven kan ikke modtage hjælp og støtte efter §§ 83, 83 a, 84, og 86 i denne lov.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven foreslås bl.a., at personer, der vil være omfattet af ældreloven, vil kunne modtage helhedspleje i form af et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb, som vil omfatte personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet samt genoptræning efter fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse. Derudover vil ældreloven indeholde tilbud vedrørende bl.a. madudbringning og madordning, afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer den ældre, samt midlertidigt ophold til den ældre. Det er ikke hensigten, at borgere skal kunne modtage den nævnte hjælp og støtte m.v. både efter det fremsatte forslag til ældreloven og efter de tilsvarende bestemmelser i serviceloven.

UDKAST

Det foreslåede nye stk. 5 vil medføre, at personer, der kan modtage hjælp efter de nævnte bestemmelser i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven ikke samtidig vil kunne modtage hjælp efter de tilsvarende bestemmelser i serviceloven. Det vil dermed fremover alene være personer, der ikke kan modtage ovennævnte hjælp efter ældreloven, der fortsat vil kunne modtage den tilsvarende hjælp efter serviceloven, f.eks. personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der ikke har opnået folkepensionsalderen.

Der henvises til §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter § 2 a, stk. 1, i serviceloven kan personer, der på grund af deres aktiviteter under anden verdenskrig modtager erstatning i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre, visiteres direkte fra udlandet til et plejehjem, jf. § 192, der har personale med særlig ekspertise i at pleje personer, der lider af kz-syndrom. Det følger af § 2 a, stk. 2, at for at kunne blive visiteret til et plejehjem efter stk. 1 skal de pågældende 1) opfylde betingelserne for at få opholdstilladelse i Danmark og 2) opfylde de gældende betingelser for visitation til plejehjem i den kommune, hvor plejehjemmet ligger. Efter § 2 a, stk. 3, fastsætter ældreministeren nærmere regler om dokumentation for, at visitationsbetingelserne er opfyldt.

Det fremgår af § 14 a, stk. 1, i serviceloven, at ældreministeren samler og formidler oplysninger om kommunale og private tilbud om plejehjem, jf. § 192, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v., plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om boliger for ældre og personer med handicap, og fripleje-boligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, i en landsdækkende plejehjemsoversigt, jf. dog stk. 2. Efter § 14 a, stk. 2, omfatter plejehjemsoversigten ikke tilbud, hvor hjælpen og støtten til borgerne i tilbuddet i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85. Det følger af § 14 a, stk. 3, at tilbud, som er nævnt i stk. 1, kun kan indgå i kommunalbestyrelsens forsyning, jf. § 4, stk. 2, hvis de er registreret i plejehjemsoversigten. Ifølge § 14 a, stk. 4, fastsætter ældreministeren nærmere regler om plejehjemsoversigten, herunder om kommunalbestyrelsernes og private tilbudspligt til at give oplysninger til plejehjemsoversigten, og om Sundhedsdatastyrelsens beføjelser i den forbindelse.

UDKAST

Det fremgår af § 79 a, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde mindst et årligt forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 82 år, og som bor i kommunen, jf. dog stk. 2-4. Efter § 79 a, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, som bor i kommunen, i deres fyldte 75. år og deres fyldte 80. år. Det følger af § 79 a, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, som bor alene i kommunen, i deres fyldte 70. år. Ifølge § 79 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen tilbyde forebyggende hjemmebesøg efter behov til borgere i alderen 65 år til 81 år, som er i særlig risiko for at få nedsat social, psykisk eller fysisk funktionsevne, og som bor i kommunen. Det fremgår af § 79 a, stk. 5, at kommunalbestyrelsen tilrettelægger besøgene efter behov, jf. dog stk. 1-3. Efter § 79 a, stk. 6, kan kommunalbestyrelsen vælge at undtage de borgere, som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp efter § 83, fra ordningen om forebyggende hjemmebesøg. Det følger af § 79 a, stk. 7, at ældreministeren kan fastsætte regler om de kommunale forpligtelser efter stk. 1-6, herunder om samordning med andre generelle kommunale forebyggende og aktiverende foranstaltninger og om andre måder at gennemføre det forebyggende hjemmebesøg på end ved besøg i hjemmet.

Efter § 81 a, stk. 1, i serviceloven skal kommunalbestyrelsen i et møde træffe beslutning om samt offentliggøre en værdighedspolitik, der beskriver de overordnede værdier og prioriteringer for personlig hjælp, omsorg og pleje m.v., som ydes efter lov om social service til personer over folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension. Det følger af § 81 a, stk. 2, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om kommunalbestyrelsens forpligtelser efter stk. 1.

Det følger af § 93, stk. 1, i serviceloven, at bestemmelserne i §§ 91 og 94 ikke omfatter beboere i plejehjem m.v., jf. § 192, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligenheder. Efter § 93, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles til leverandører af kommunale serviceydelser til de i stk. 1 nævnte persongrupper, jf. § 139. Hvis kommunalbestyrelsen har ansvaret for andre dele af driften af de i stk. 1 nævnte boliger, skal kommunalbestyrelsen endvidere fastsætte og offentliggøre de kvalitetskrav, der stilles i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver. Det fremgår af § 93, stk. 3, at ældreministeren i en bekendtgørelse fastsætter regler for opførelse og

UDKAST

offentliggørelse m.v. af de af kommunalbestyrelsen fastsatte kvalitetskrav efter stk. 2.

Det fremgår af § 192 i serviceloven, at regionsrådet og kommunalbestyrelsen driver de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand. Dog kan kommunen ikke opkræve betaling for den særlige service m.v. som følge af plejehjemsopholdet. Ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler herom, herunder regler, der er tilnærmet reglerne for ældreboliger og plejeboliger efter lov om almene boliger m.v., og regler om beskyttelse mod ufrivillig flytning inden for et plejehjem eller en beskyttet bolig.

Efter § 192 a, stk. 1, i serviceloven, skal kommunalbestyrelsen tilbyde ældre, der har særligt behov for en plads på et plejehjem, jf. § 192, eller for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., en sådan plads eller bolig senest 2 måneder efter optagelse på en venteliste. Det følger af § 192 a, stk. 2, at garantien efter stk. 1 dog ikke gælder, hvis den ældre har valgt et bestemt plejehjem eller en bestemt almen plejebolig efter reglerne i § 58 a i lov om almene boliger m.v. Det fremgår af § 192 a, stk. 3, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejehjemsplads.

Det foreslås, at §§ 2 a, 14 a, 79 a, 81 a, 93, 192 og 192 a ophæves.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten i denne lov at videreføre særbestemmelsen om plejehjem til besættelsestidens ofre (§ 2 a i serviceloven), reguleringen af plejehjemsoversigten (§ 14 a i serviceloven), forebyggende hjemmebesøg (§ 79 a i serviceloven), fastsættelse og offentliggørelse af kvalitetskrav (§ 93 i serviceloven) og de plejehjem og beskyttede boliger, der i sin tid er oprettet efter lov om social bistand (§ 192 i serviceloven). Der vil derfor være behov for, at de nuværende bestemmelser herom i serviceloven ophæves. Forslaget vil således medføre, at §§ 14 a, 79 a, 93 og 192 vil blive ophævet.

Det er derimod ikke hensigten med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, at kravet om, at kommunalbestyrelsen fastsætter værdighedspolitikker (§ 81 a i serviceloven) skal videreføres. Forslaget vil således medføre, at § 81 a vil blive ophævet.

I relation til den foreslåede ophævelse af § 192 a i serviceloven bemærkes, at disse forhold (kaldet plejehjemsgarantien) tillige er reguleret i § 54 a i

UDKAST

almenboligloven. Der er således ikke behov for at videreføre § 192 a i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af § 79, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene. Det følger af § 79, stk. 3, at ældreministeren i en bekendtgørelse fastsætter regler om betaling for tilbud efter stk. 1 på ældreområdet, herunder om beregningsgrundlaget for betalingen.

Det foreslås, at § 79, stk. 3, ophæves.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten i denne lov, at videreføre reguleringen af kommunalbestyrelsen mulighed for på ældreområdet at tilbyde generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Da ældreområdet dermed ikke længere vil skulle være omfattet af § 79 i serviceloven, er det nødvendigt at ophæve § 79, stk. 3. Dette vil samtidig medføre, at § 79 fremover alene vil regulere sådanne tilbud på socialområdet.

Der henvises til § 6 i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det fremgår af § 91, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 83 kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal. Efter § 91, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen for at opfylde forpligtelsen i medfør af stk. 1 som minimum 1) indgå kontrakt med to eller flere leverandører eller 2) tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter § 83, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse, jf. dog stk. 3. Det følger af § 91, stk. 3, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan træffe afgørelse om, at en borger ikke kan modtage hjælpen efter stk. 2, nr. 2. Efter § 91, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen

UDKAST

vejlede de borgere, der modtager et fritvalgsbevis efter stk. 2, nr. 2, om ordningen. Det fremgår af § 91, stk. 5, at kommunalbestyrelsen fastsætter værdien af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2, for hver af de ydelseskategorier efter § 83, som kommunalbestyrelsen har besluttet at tilbyde i ordningen. Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt, jf. stk. 2, nr. 2, til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi, jf. stk. 6. Det følger af § 91, stk. 6, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om leverandørernes tilbagemeldingspligt, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, og om kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af fritvalgsbeviset, jf. stk. 2, nr. 2, og regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi.

Det foreslås, at i § 91, stk. 6, ændres »Ældreministeren« til: »Social- og boligministeren«.

Med det fremtidig fremsatte lovforslag om ældreloven er det hensigten, at servicelovens regulering af ældreområdet skal ophæves, og at hjælp og støtte m.v. til ældre fremover vil skulle reguleres i den foreslåede ældrelov. Det er bl.a. hensigten, at hjælp til ældre efter § 83 i serviceloven, fremover vil skulle gives efter den foreslåede § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i den foreslåede nye ældrelov. Dette vil medføre, at det fremover vil være personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver, og som ikke kan modtage hjælp og støtte m.v. efter den foreslåede ældrelov, jf. også lovforslagets § 1, nr. 2, der vil kunne modtage hjælp og støtte m.v. efter § 83 i serviceloven. Da ældreområdet dermed udskilles fra anvendelsesområdet for § 83 i serviceloven, er det nødvendigt at ændre bemyndigelsen til at udstede nærmere regler efter § 91, stk. 6, sådan at det fremover ikke er ældreministeren, men derimod social- og boligministeren der har kompetencen hertil. Forslaget vil således medføre, at det fremover vil være social- og boligministeren, der vil kunne fastsætte nærmere regler efter bemyndigelsen i § 91, stk. 6, i serviceloven.

Der henvises til § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, jf. § 18, stk. 6, i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Kapitel 23 i serviceloven indeholder regler om pasning af døende. Det fremgår af § 119, stk. 1, i serviceloven, at personer, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, efter ansøgning er berettiget til plejevederlag

UDKAST

som nævnt i § 120. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet. Det følger af § 119, stk. 2, at en arbejdsgiver, der yder løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet i forbindelse med pasning af en nærtstående efter stk. 1, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag efter § 120, stk. 1.

Det fremgår af § 120, stk. 1, i serviceloven, at plejevederlag efter § 119 udgør 1,5 gange det dagpengebeløb, som modtageren i tilfælde af egen sygdom ville have ret til efter lov om sygedagpenge, jf. dog stk. 2. Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er tilmeldt den frivillige forsikring, eller som i henhold til den frivillige forsikring har ret til dagpenge fra tredje fraværsdag, kan få udbetalt plejevederlag fra første fraværsdag. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt, jf. § 47 i lov om sygedagpenge. Det følger af § 120, stk. 2, at personer, som ikke er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, får udbetalt 16.637 kr. (2022-niveau) månedligt i plejevederlag. Personer, som er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag som anført i 1. pkt. Plejevederlaget kan i dette tilfælde, jf. 1. og 2. pkt., ikke udbetales sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, nedsættes beløbet svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven. Det fremgår af § 120, stk. 3, at hvis flere personer deles om plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag ikke overstige 1,5 gange det maksimale sygedagpengebeløb efter § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge. Efter § 120, stk. 4, kan kommunalbestyrelsen i ganske særlige tilfælde beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i stk. 1-3.

Ifølge § 121, stk. 1, i serviceloven ophører retten til plejevederlag ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejkrævenes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejkrævenes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag. Efter § 121, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen undtagelsesvis træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

Det fremgår af § 122, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, yde hjælp til sygeplejeartikler

UDKAST

og lign., når 1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 119, passer en døende, 2) kommunen varetager plejen helt eller delvis eller kommunalbestyrelsen yder tilskud efter § 95 til hjælp, som familien selv antager, eller 3) et hospice varetager plejen. Efter § 122, stk. 2, ydes hjælpen uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

Det foreslås, at *kapitel 23* i serviceloven ophæves.

Med det samtidigt fremsatte lovforslag om ældreloven er det bl.a. hensigten, at servicelovens regler om pasning af døende skal ophæves og flyttes til den foreslåede ældrelov. Der henvises til §§ 28-31 i forslaget til ældreloven. Det vil derfor være nødvendigt at ophæve kapitel 23 (§§ 119-122) i serviceloven. Forslaget vil således medføre, at dette kapitel vil blive ophævet.

Der henvises til §§ 28-31 i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Efter § 123, stk. 1, i serviceloven, kan lederen af et bo- eller dagtilbud efter denne lov med beboere eller brugere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne kan fastsætte en vejledende husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på bo- eller dagtilbuddets fællesarealer.

Det foreslås at der i § 123, stk. 1, efter »lov« indsættes: »og efter ældreloven«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven bl.a. er hensigten, at magtanvendelsesreglerne i afsnit VII i serviceloven fortsat vil skulle finde anvendelse for borgere på ældreområdet. Det er derfor nødvendigt i § 123, stk. 1, i serviceloven at indsætte en henvisning til ældreloven.

Der henvises til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Det fremgår af § 124 a i serviceloven, at bestemmelserne i §§ 124 b-135 b gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand m.v. efter

UDKAST

§§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 124 b-129 a. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Det foreslås, at i § 124 a, 1. pkt., ændres »eller aktiverende« til: »aktiverende«, og efter »104« indsættes: »i denne lov eller §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven bl.a. er hensigten, at magtanvendelsesreglerne i afsnit VII i serviceloven fortsat vil skulle finde anvendelse for borgere på ældreområdet. Det er derfor nødvendigt i § 124 a, 1. pkt., i serviceloven at indsatte en henvisning til de foreslåede §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven.

Der henvises til §§ 10, 13, 14, 16 og 17 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Det fremgår af § 129, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen, jf. § 131, kan indstille til Familieretshuset at træffe afgørelse om, at en person, der modsætter sig flytning eller mangler evnen til at give informeret samtykke hertil, jf. dog § 136 f, skal optages i et bestemt botilbud efter denne lov, botilbud i boliger opført efter den nu ophævede lov nr. 378 af 10. juni 1987 om boliger for ældre og personer med handicap, friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller botilbud efter lov om almene boliger m.v. og om nødvendigt udskrives fra et botilbud, når 1) det er absolut påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og 2) hjælpen ikke kan gennemføres i personens hidtidige bolig og 3) den pågældende ikke kan overskue konsekvenserne af sine handlinger og 4) den pågældende udsætter sig selv for at lide væsentlig personskade og 5) det er uforsvarligt ikke at sørge for flytning.

Det foreslås, at der i § 129, stk. 1, efter »denne lov,« indsættes: »botilbud efter ældreloven«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven bl.a. er hensigten, at magtanvendelsesreglerne i afsnit VII i serviceloven fortsat vil skulle finde anvendelse for borgere på

UDKAST

ældreområdet. Det er derfor nødvendigt i § 129, stk. 1, i serviceloven at indsætte en henvisning til botilbud efter ældreloven.

Til nr. 10

Det fremgår af § 131 b, stk. 1, i serviceloven, at det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicap efter indstilling fra kommunalbestyrelsen efter § 128 b, stk. 1, § 128 g, stk. 1, og § 128 h, stk. 1, træffer afgørelse om tilladelse til anvendelse af kamerakig, låsning og sikring af skabe og skuffer m.v. og adgang til en beboers bolig i et botilbud. Nævnets afgørelse skal træffes senest 2 uger efter modtagelse af kommunalbestyrelsens indstilling. Det følger af § 131 b, stk. 2, nr. 3, at indstillingen bl.a. skal indeholde oplysninger om den socialpædagogiske hjælp og pleje efter kapitel 16, der har været iværksat før indstillingen efter § 128 b, stk. 1, § 128 g, stk. 1, eller § 128 h, stk. 1.

Det foreslås, at der i § 131 b, stk. 2, nr. 3, efter »kapitel 16« indsættes: »i denne lov eller efter §§ 10, 16 og 17 i ældreloven«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven bl.a. er hensigten, at magtanvendelsesreglerne i afsnit VII i serviceloven fortsat vil skulle finde anvendelse for borgere på ældreområdet. Det er derfor nødvendigt i § 131 b, stk. 2, nr. 3, i serviceloven at indsætte en henvisning til de foreslåede §§ 10, 16 og 17 i ældreloven.

Der henvises til §§ 10, 16 og 17 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Det fremgår af § 136 i serviceloven, at bestemmelserne i dette kapitel (24) gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som ikke er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse, der får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter § 136 a. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Det foreslås, at der i § 136, 1. pkt., efter »104« indsættes: »i denne lov eller §§ 10, 16 og 17 i ældreloven«.

UDKAST

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven bl.a. er hensigten, at magtanvendelsesreglerne i afsnit VII i serviceloven fortsat vil skulle finde anvendelse for borgere på ældreområdet. Det er derfor nødvendigt i § 136, 1. pkt., i serviceloven at indsætte en henvisning til §§ 10, 16 og 17 i ældreloven.

Der henvises til §§ 10, 16 og 17 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Det fremgår af § 136 b i serviceloven, at bestemmelserne i dette kapitel (24 b) gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse, der får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning efter §§ 136 c-136 f. Det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne faglige dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne.

Det foreslås, at der i § 136 b, 1. pkt., efter »104« indsættes: »i denne lov eller §§ 10, 16 og 17 i ældreloven«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven bl.a. er hensigten, at magtanvendelsesreglerne i afsnit VII i serviceloven fortsat vil skulle finde anvendelse for borgere på ældreområdet. Det er derfor nødvendigt i § 136, 1. pkt., i serviceloven at indsætte en henvisning til de foreslåede §§ 10, 16 og 17 i ældreloven.

Der henvises til §§ 10, 16 og 17 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Det fremgår af § 137 b, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen for visse besøgende kan træffe afgørelse om begrænsning af adgangen til fællesboligarealer i de boformer, der er nævnt i § 137 a, hvis 1) den besøgende udøver vold eller truer med vold over for andre beboere eller personalet eller i øvrigt udviser en adfærd, der er til fare for de øvrige beboere eller

UDKAST

personalet, 2) den besøgende, uden at der er tale om fysisk vold, generer eller udøver chikane over for andre beboere eller personalet eller 3) den besøgendes adfærd er stærkt generende for de andre beboere eller personalet ved at skabe generel utryghed ved at opholde sig på fællesboligarealerne eller forråelse af miljøet på fællesboligarealerne eller ved at vanskeliggøre den nødvendige hjælp efter lov om social service.

Efter § 137 c, stk. 1, i serviceloven kan kommunalbestyrelsen ikke træffe afgørelse om at begrænse konkrete besøgendes adgang i den del af boligen, som beboeren alene har råderet over. Efter § 137 c, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen dog træffe afgørelse om, at visse besøgende, der over for personalet udviser en adfærd som nævnt i § 137 b, stk. 1, nr. 1 og 2, ikke må være til stede i denne del af boligen i de tidsrum, hvor der leveres visiteret hjælp efter lov om social service.

Det foreslås, at der i § 137 b, stk. 1, nr. 3, og § 137 c, stk. 2, efter »lov om social service« indsættes: »eller ældreloven«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven bl.a. er hensigten, at magtanvendelsesreglerne i afsnit VII i serviceloven fortsat vil skulle finde anvendelse for borgere på ældreområdet. Det er derfor nødvendigt i § 137 b, stk. 1, nr. 3, og § 137 c, stk. 2, i serviceloven at indsætte en henvisning til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Efter § 137 d, stk. 1, i serviceloven, træffes afgørelser efter § 137 b, stk. 1, og § 137 c, stk. 2, på et møde i kommunalbestyrelsen eller i det stående udvalg, i kommuner med magistratsordning dog af det magistratsmedlem, som ydelser efter § 83 i lov om social service henhører under.

Det foreslås, at der i § 137 d, stk. 1, efter »lov om social service« indsættes: »eller personlig hjælp og pleje samt hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver m.v., som er tildelt i medfør af § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven,«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven bl.a. er hensigten, at magtanvendelsesreglerne i afsnit VII i serviceloven fortsat vil skulle finde anvendelse for borgere på ældreområdet. Det er derfor nødvendigt i § 137 d, stk. 1, i serviceloven at indsætte

UDKAST

en henvisning til personlig hjælp og pleje samt hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver m.v., som er tildelt i medfør af § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven.

Der henvises til 9, stk. 2, nr. 1 og 2, og § 10 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15

Det fremgår af § 139, stk. 1, i serviceloven, at social- og boligministeren i en bekendtgørelse kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter denne lov samt følge disse beslutninger op, jf. dog stk. 2. Efter § 139, stk. 2, kan ældreministeren fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter §§ 79, 79 a, 83, 83 a, 84, 86, 119-122 og 192 samt følge disse beslutninger op.

Det foreslås, at i § 139, stk. 1, udgår », jf. dog stk. 2«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med lovforslagets § 1, nr. 16, foreslås, at § 139, stk. 2, i serviceloven skal ophæves. Det er derfor lovteknisk nødvendigt, at ”, jf. dog stk. 2” udgår af § 139, stk. 1.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 16, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16

Det fremgår af § 139, stk. 1, i serviceloven, at social- og boligministeren i en bekendtgørelse kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter denne lov samt følge disse beslutninger op, jf. dog stk. 2. Efter § 139, sk. 2, kan ældreministeren fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter §§ 79, 79 a, 83, 83 a, 84, 86, 119-122 og 192 samt følge disse beslutninger op.

Det foreslås, at § 139, stk. 2, ophæves.

UDKAST

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det hensigten at en række af bestemmelserne om ældre i serviceloven skal videreføres. Det er dog ikke hensigten at videreføre reguleringen af kvalitetsstandarder i § 139, stk. 2, i serviceloven. Forslaget vil medføre, at § 139, stk. 2, vil blive ophævet.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 17

Efter § 151, stk. 1, i serviceloven har den stedlige kommune pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83, 83 a og 86 løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 139. Det følger af § 151, stk. 2, at som led i tilsynsforpligtelsen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen hvert år foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg på plejehjem m.v., jf. § 192, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre, tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet må ikke varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området. Efter § 151, stk. 3, gælder kommunalbestyrelsens forpligtelse efter stk. 1 og 2 ikke tilbud, som er omfattet af socialtilsynet, jf. § 4 i lov om socialtilsyn.

Det fremgår af § 151 a, stk. 1, i serviceloven, at pligten til at følge op på enkeltsager og føre tilsyn, jf. § 148, stk. 1 og 2, og § 151, stk. 1, påhviler for lejere og beboere i friplejeboliger kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor friplejeboligerne ligger. Efter § 151 a, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen som led i tilsynsforpligtelsen hvert år foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg i friplejeboligerne. Tilsynet omfatter indsatsen over for de lejere og beboere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet må ikke varetages af friplejeboligleverandører eller personer, der udfører opgaver for den friplejeboligleverandør, som tilsynet omfatter. Det følger af § 151 a, stk. 3, at kommunalbestyrelsen som led i hvert tilsynsbesøg skal sikre, at den service, der generelt leveres i friplejeboligbebyggelsen, er i overensstemmelse med friplejeboligleverandørens certifikation.

Det følger af § 151 b, stk. 1, i serviceloven, at konstaterer kommunalbestyrelsen ved tilsynsbesøget i friplejeboligerne, at borgeren ikke modtager den hjælp, som denne efter afgørelsen har krav på, skal kommunalbestyrelsen

UDKAST

orientere borgeren og den kommune, der har truffet afgørelse efter denne lov, hvis denne ikke er identisk med beliggenhedskommunen. Efter § 151 b, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen meddele friplejeboligleverandøren de påbud, som er nødvendige for at sikre, at hjælpen leveres i overensstemmelse med afgørelsen. Kommunalbestyrelsen skal meddele friplejeboligleverandøren, at undladelse af at levere hjælpen i overensstemmelse med afgørelsen kan medføre indberetning til Sundhedsstyrelsen. Hvis friplejeboligleverandøren ikke efterkommer påbuddet, indberetter kommunalbestyrelsen straks forholdet til Sundhedsstyrelsen. Kommunalbestyrelsen udarbejder indstilling til brug for afgørelser, der træffes af Sundhedsstyrelsen.

Det fremgår af § 151 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for tilbud efter § 83, som er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør efter § 91. Efter § 151 c, stk. 2, skal tilsynspolitikken indeholde kommunens procedurer for udførelse af tilsyn med disse tilbud og for opfølgning på tilsynet. Det følger af § 151 c, stk. 3, at kommunalbestyrelsen i tilslutning til beslutninger om serviceniveauet for tilbud efter § 83 og om udarbejdelse af kvalitetsstandarder efter § 139 mindst én gang årligt skal følge op på tilsynspolitikken, herunder foretage de nødvendige justeringer.

Det foreslås, at §§ 151-151 c ophæves.

Med det samtidigt fremsatte forslag til lov om ældretilsyn er det bl.a. hensigten, at der skal indføres et nyt tilsyn på ældreområdet. Det er derfor nødvendigt at ophæve de nuværende §§ 150-150 e, 151-151 c, 157 a og 157 b i serviceloven i relation til tilsyn på ældreområdet. Det fremgår af § 3, stk. 3, i lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Styrket tilsyn på ældreområdet), at §§ 150-150 d, 157 a og 157 b i lov om social service som affattet ved denne lovs § 1 ophæves den 31. december 2024. Med lovforslagets § 4 foreslås det, at de nævnte bestemmelser først skal ophæves den 1. juli 2025, således at der fortsat vil være en forsøgsordning med et statsligt ældretilsyn i Styrelsen for Patientsikkerhed frem til den 1. juli 2025, hvor det nye ældretilsyn med det samtidigt fremsatte forslag til lov om ældretilsyn idriftsættes. Det fremgår af § 2, stk. 2, i lov nr. 750 af 13. juni 2023 om ændring af lov om social service (Genindførelse af ordning med obligatorisk opfølgnings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn), at § 150 e i lov om social service som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, ophæves den 1. januar 2025. Med lovforslagets § 5 foreslås det, at den nævnte bestemmelse først skal ophæves den 1. juli 2025, således at forsøgsordningen med obligatorisk

UDKAST

opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn vil være gældende for samme periode, som er gældende for forsøgsordningen med Ældretilsynet under Styrelsen for Patientsikkerhed. §§ 150-150 e, 157 a og 157 b i serviceloven vil således efter det foreslåede blive ophævet den 1. juli 2025. Det samme er ikke tilfældet for §§ 151-151 c i serviceloven. Det vil derfor være nødvendigt at ophæve disse bestemmelser, der vedrører kommunalbestyrelsernes tilsynsforpligtelse på ældreområdet. Forslaget vil således medføre, at §§ 151-151 c vil blive ophævet den 1. juli 2025.

Det bemærkes, at §§ 83, 83 a og 86 i serviceloven ikke foreslås ophævet, selvom det foreslås tilsvarende bestemmelser i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven. Dette skyldes, at ældrelovens målgruppe foreslås at være ældre, og at der fortsat vil skulle kunne gives hjælp og støtte m.v. efter §§ 83, 83 a og 86 i serviceloven til personer med fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Hjælp og støtte m.v. efter disse bestemmelser er i dag omfattet af kommunernes tilsyn på ældretilsynet. Den foreslåede ophævelse §§ 151-151 c i serviceloven vurderes dog ikke at ville have nogen særlig betydning for tilsynet med hjælp og støtte m.v. efter §§ 83, 83 a og 86, da der fortsat vil være et personrettet tilsyn og et driftsorienteret tilsyn med dette efter §§ 148 og 148 a i serviceloven.

Der henvises til §§ [indsæt de relevante bestemmelser] og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte forslag til lov om ældretilsyn.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 18

Det fremgår af § 161, stk. 1, i serviceloven, at der kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 83, stk. 1, nr. 3, og til hjælp efter § 84, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter §§ 96 eller 100 eller efter §§ 86 eller 87 i barnets lov. Efter § 161, stk. 2, fastsætter social- og boligministeren regler om betaling for tilbud efter §§ 85 og 97-99 og om beregnings- og indkomstgrundlaget for betalingen for disse tilbud. Ifølge § 161, stk. 3, fastsætter ældreministeren regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud. Det følger af § 161, stk. 4, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter § 83, stk. 1, nr. 3, herunder om regulering af egenbetalingen.

Det foreslås, at i § 161, stk. 2, ændres »85« til: »83-85, 86«.

UDKAST

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med lovforslagets § 1, nr. 19, foreslås, at § 161, stk. 3, i serviceloven ophæves. Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det hensigten, at reguleringen af ældreområdet i serviceloven skal ophæves og flyttes til den foreslåede ældrelov. Dette er grunden til, at det bl.a. foreslås, at § 161, stk. 3, skal ophæves. §§ 83, 83 a, 84 og 86 foreslås dog ikke ophævet, idet disse bestemmelser fortsat vil skulle finde anvendelse for personer, der ikke vil være omfattet af den foreslåede tilsvarende bestemmelser i den foreslåede ældrelov. Der vil således fortsat være behov for, at der på socialområdet vil kunne fastsættes regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud. Forslaget vil således medføre, at sådanne regler fortsat vil kunne fastsættes af social- og boligministeren efter § 161, stk. 2, i serviceloven.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 19, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 19

Det fremgår af § 161, stk. 1, i serviceloven, at der kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 83, stk. 1, nr. 3, og til hjælp efter § 84, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter §§ 96 eller 100 eller efter §§ 86 eller 87 i barnets lov. Efter § 161, stk. 2, fastsætter social- og boligministeren regler om betaling for tilbud efter §§ 85 og 97-99 og om beregnings- og indkomstgrundlaget for betalingen for disse tilbud. Ifølge § 161, stk. 3, fastsætter ældreministeren regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud. Det følger af § 161, stk. 4, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter § 83, stk. 1, nr. 3, herunder om regulering af egenbetalingen.

Det foreslås, at § 161, stk. 3, ophæves.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det hensigten, at reguleringen af ældreområdet i serviceloven skal ophæves og flyttes til den foreslåede nye ældrelov. Da §§ 83, 83 a, 84 og 86 i serviceloven ikke kun gælder for personer på ældreområdet (borgere der har nået pensionsalderen), men også personer med midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, der ikke har nået pensionsalderen, foreslås disse bestemmelser dog ikke ophævet. I stedet foreslås tilsvarende bestemmelser i den foreslåede ældrelov (§§ 10, 13, 14, 16 og 17).

UDKAST

Med lovforslagets § 1, nr. 2, foreslås det samtidig, at personer, der kan modtage hjælp og støtte m.v. efter de nævnte foreslåede bestemmelser i ældreloven, ikke vil kunne modtage hjælp og støtte m.v. efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 i serviceloven.

Da §§ 83, 83 a, 84 og 86 i serviceloven fortsat vil gælde på socialområdet, vil der fortsat være behov for, at der kan fastsættes regler om regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud. Med lovforslagets § 1, nr. 18, foreslås det, at social- og boligministeren således skal kunne fastsætte disse regler. Bestemmelsen i § 161, stk. 3, i serviceloven vil dermed blive overflødig, og forslaget vil således medføre, at § 161, stk. 3, vil blive ophævet.

Der henvises til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 20

Det fremgår af § 161, stk. 1, i serviceloven, at der kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 83, stk. 1, nr. 3, og til hjælp efter § 84, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter §§ 96 eller 100 eller efter §§ 86 eller 87 i barnets lov. Efter § 161, stk. 2, fastsætter social- og boligministeren regler om betaling for tilbud efter §§ 85 og 97-99 og om beregnings- og indkomstgrundlaget for betalingen for disse tilbud. Ifølge § 161, stk. 3, fastsætter ældreministeren regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud. Det følger af § 161, stk. 4, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter § 83, stk. 1, nr. 3, herunder om regulering af egenbetalingen.

Det foreslås, at i § 161, stk. 4, der bliver stk. 3, ændres »Ældreministeren« til: »Social- og boligministeren«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 18, hvorved det foreslås, at det fremadrettet vil være social- og boligministeren, der vil kunne fastsætte regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud, og lovforslagets § 1, nr. 19, hvorved det foreslås, at den gældende bestemmelse om, at ældreministeren kan fastsætte regler herom, skal ophæves. Da det således foreslås, at det fremover vil skulle være social- og boligministeren, der kan fastsætte regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud, bør det også være social- og boligministeren, der vil kunne fastsætte nærmere regler

UDKAST

om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter § 83, stk. 1, nr. 3, herunder om regulering af egenbetalingen. Forslaget vil således medføre, at det fremover vil være social- og boligministeren, der vil kunne fastsætte regler herom.

Der henvises til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 21

Det fremgår af § 181, stk. 1, i serviceloven, at staten afholder efter reglerne i stk. 2 og 3 udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter 1) udlændingelovens §§ 7 eller 8, 2) udlændingelovens § 9 b, 3) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, 4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person, 5) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1, 6) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3, 7) udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding, 8) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, 9) udlændingelovens § 9 e, 10) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller 11) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Efter § 181, stk. 2, afholder staten fuldt ud udgifter til hjælp efter §§ 96, 98 og 100 i de første 3 år efter datoen for opholdstilladelsen. Det følger af § 181, stk. 3, at uanset bestemmelserne i stk. 2 afholder staten en kommunes udgifter til udlændinge, som inden 2 år efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold i et tilbud efter §§ 107, 108 eller 192 i denne lov, eller § 43, stk. 1, nr. 1-4 eller 6, i barnets lov, i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger eller i en bolig eller boform, som kan sidestilles hermed, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv.

Det foreslås, at i § 181, stk. 3, ændres », 108 eller 192« til: »eller 108«, og », i en friplejebolig efter lov om friplejeboliger« udgår.

UDKAST

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det hensigten, at bestemmelser om ældreområdet i serviceloven skal ophæves og flyttes til den foreslåede nye ældrelov. Dette omfatter også § 192 i serviceloven og friplejeboliger efter lov om friplejeboliger. Det er derfor nødvendigt, at de dele af § 181, stk. 3, der vedrører ældreområdet, udgår. Forslaget vil således medføre, at henvisningen til § 192 i serviceloven og henvisningen til friplejeboliger efter lov om friplejeboliger vil udgå.

Der henvises til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 22

Det fremgår af § 182, stk. 6, at det beløb, der er nævnt i § 120, stk. 2, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang pr. 1. januar 2023.

Det foreslås, at § 186, stk. 6, ophæves.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 6, hvorved det foreslås, at kapitel 23 i serviceloven (§§ 119-122) ophæves. Da det således bl.a. foreslås, at § 120 skal ophæves, er det samtidig nødvendigt at ophæve den tilknyttede reguleringsbestemmelse i § 186, stk. 6, i serviceloven. Forslaget vil således medføre, at § 186, stk. 6, vil blive ophævet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 23

Det fremgår af § 182, stk. 7, at fradragsbeløb og den maksimale betaling pr. time, der fastsættes i medfør af § 161, stk. 2 og 3, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Fradragsbeløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100. Den maksimale betaling pr. time afrundes til nærmeste kronebeløb.

Det foreslås, at i § 182, stk. 7, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., udgår »og 3«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 18, hvorved det foreslås, at det fremadrettet vil være social- og boligministeren, der vil

UDKAST

kunne fastsætte regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud, og lovforslagets § 1, nr. 19, hvorved det foreslås, at den gældende bestemmelse i § 161, stk. 3, om, at ældreministeren kan fastsætte regler herom, skal ophæves. Dette vil medføre behov for, at henvisningen i § 182, stk. 7, til § 161, stk. 3, skal udgå. Forslaget vil således medføre, at denne henvisning vil udgå.

Der henvises til punkt 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det fremgår af § 2, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at loven indeholder regler for, hvordan kommunen (kommunalbestyrelsen) og statslige myndigheder på det sociale område (Familiereetshuset og Ankestyrelsen) skal behandle sager efter lovgivningen. Efter § 2, stk. 2, kan der i anden lovgivning være fastsat regler, der fraviger denne lov. Det følger af § 2, stk. 3, at social- og boligministeren, på beskæftigelsesområdet efter forhandling med beskæftigelsesministeren, bestemmer, hvilke sager denne lov helt eller delvis skal gælde for.

Det foreslås, at der i § 2, *stk. 3*, efter »beskæftigelsesministeren« indsættes: »og på ældreområdet efter forhandling med ældreministeren«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven foreslås det bl.a., at hovedparten af de bestemmelser i serviceloven, der vedrører ældreområdet, skal flyttes til og videreføres (nogle med mindre justeringer) i ældreloven.

Da ældreområdet med forslaget til ældreloven dermed vil blive udskilt fra serviceloven til en særskilt lov, som udelukkende vil høre under ældreministerens ressortområde, vurderes der at være behov for at indføre en bestemmelse om, at social- og boligministerens fastsættelse af, at hele eller dele af retssikkerhedsloven skal finde anvendelse på ældreområdet (for ældreloven m.v.), skal ske efter forhandling med ældreministeren. Med forslaget vil denne ordning blive indført.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

UDKAST

Det fremgår af § 3 a i retssikkerhedsloven, at fristerne efter § 3, stk. 2, for afgørelser efter lov om social service og barnets lov skal offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside. Fristerne efter § 3, stk. 2, gælder også ved kommunalbestyrelsens behandling af afgørelser efter lov om social service og barnets lov, som er hjemvist af Ankestyrelsen. Fristerne regnes fra modtagelsen af Ankestyrelsens afgørelse.

Det foreslås, at i § 3 a, 1. og 2. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, er det bl.a. hensigten, at de frister, der i dag er gældende efter § 3 a i retssikkerhedsloven, fortsat vil skulle gælde for sager efter ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at der i § 3 a, 1. og 2. pkt. henvises til ældreloven. Forslaget vil medføre, at der indsættes en henvisning til ældreloven.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det fremgår af § 8, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at social- og boligministeren kan fastsætte regler for behandling og opfølgning af sagerne, herunder særlige tidsfrister for visse typer sager, jf. dog stk. 2 og 3. Det følger af § 8, stk. 2, at ældreministeren kan fastsætte regler for behandling og opfølgning af sager efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov, herunder særlige tidsfrister for visse typer af sager.

Det foreslås, at i § 8, stk. 2, ændres »§§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov« til: »§§ 6, 10, 13, 14, 16-19, 21, 22, 24, 28-31 og 46 i ældreloven og §§ 6, 7, 9 og 11 i lov om ældretilsyn«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningerne i § 8, stk. 2, til en række bestemmelser i serviceloven, bliver ændret til en henvisning til en række bestemmelser i den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil disse henvisninger blive ændret.

Det bemærkes, at det med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven bl.a. foreslås, at der indsættes bestemmelser, der svarer til §§ 83, 83 a, 84 og 86

UDKAST

i serviceloven, sådan at ældre omfattet af målgruppen for den foreslåede ældrelov, fremover vil kunne modtage hjælp og støtte m.v. efter de foreslåede §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven. Samtidig foreslås det, at personer, der kan modtage hjælp og støtte efter disse foreslåede bestemmelser i ældreloven, ikke skal kunne modtage hjælp og støtte efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 i serviceloven (se lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil). Den foreslåede ændring af § 8, stk. 2, i retssikkerhedsloven vil derfor samtidig medføre, at det fremover vil være social- og boligministeren, der efter § 8, stk. 1, vil kunne fastsætte regler for behandling og opfølgning af sagerne, herunder særlige tidsfrister for visse typer sager, i relation til sager efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 i serviceloven.

Der henvises til §§ 10, 13, 14, 16 og 17 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og til §§ 6, 7, 9 og 11 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til lov om ældretilsyn.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af § 9, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at pligten til at yde hjælp til en borger og afholde udgifterne hertil påhviler handlekommunen, jf. dog §§ 9 b og 9 c. Handlekommunen er den kommune, hvor borgeren har sin bopæl eller sædvanligvis opholder sig, jf. dog stk. 2-12 og § 9 a. Det fremgår af § 9, stk. 2, at handlekommunen for en borger, der er gift, og som har fælles bopæl med ægtefællen, er den kommune, hvor den fælles bopæl er. Det følger af § 9, stk. 3, nr. 1, at en kommune vedbliver at være handlekommune for en borger i sager efter lov om social service og efter § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., når denne kommune eller en anden offentlig myndighed har medvirket til, at borgeren i en anden kommune har fået ophold i boformer efter §§ 107-110 og 192 i lov om social service.

Det foreslås, at der i § 9, stk. 3, efter »efter lov om social service« indsættes: », efter ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at en række af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 9, stk. 3, i retssikkerhedsloven udvides til også at henvise til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil § 9, stk. 3, i retssikkerhedsloven blive udvidet med en henvisning til ældreloven.

UDKAST

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det fremgår af § 9, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at pligten til at yde hjælp til en borger og afholde udgifterne hertil påhviler handlekommunen, jf. dog §§ 9 b og 9 c. Handlekommunen er den kommune, hvor borgeren har sin bopæl eller sædvanligvis opholder sig, jf. dog stk. 2-12 og § 9 a. Det fremgår af § 9, stk. 2, at handlekommunen for en borger, der er gift, og som har fælles bopæl med ægtefællen, er den kommune, hvor den fælles bopæl er. Det følger af § 9, stk. 3, nr. 1, at en kommune vedbliver at være handlekommune for en borger i sager efter lov om social service og efter § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., når denne kommune eller en anden offentlig myndighed har medvirket til, at borgeren i en anden kommune har fået ophold i boformer efter §§ 107-110 og 192 i lov om social service.

Det foreslås, at i § 9, stk. 3, nr. 1, udgår »og 192«, og efter »service« indsættes: » eller §46 i ældreloven«.

Med det samtidig fremsatte forslag til ældreloven, er det bl.a. hensigten, at § 192 i serviceloven skal videreføres i ældreloven, og at denne bestemmelse skal ophæves i serviceloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til § 192 i serviceloven i § 9, stk. 3, nr. 1, i retssikkerhedsloven ændres til en henvisning til § 46 i den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil henvisning til § 192 i serviceloven udgå, og der vil samtidig blive indsat en henvisning til § 46 i den foreslåede ældrelov.

Der henvises til § 46 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det fremgår af § 9 b, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at en person, som opholder sig midlertidigt uden for handlekommunen, har ret til personlig og praktisk hjælp efter § 83 i lov om social service og § 90, nr. 1, i barnets lov i den kommune, hvor personen midlertidigt opholder sig, når personen forud for det midlertidige ophold er blevet bevilget personlig og praktisk hjælp af handlekommunen. Personen har endvidere ret til hjælpemidler efter § 112 i lov om social service og § 90, nr. 4, i barnets lov, når det sker af hensyn til

UDKAST

kommunens tilrettelæggelse af hjælpen efter 1. pkt. under det midlertidige ophold i kommunen. Afgørelse om hjælp efter 1. og 2. pkt. træffes af den kommune, hvor personen midlertidigt opholder sig.

Det foreslås, at i § 9 b, stk. 1, 1. pkt., ændres »og § 90, nr. 1, i barnets lov« til: », § 90, nr. 1, i barnets lov eller § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at de ældre, der i dag er omfattet af § 83 i serviceloven, fremover vil skulle kunne modtage den hjælp og pleje m.v., der kan gives efter § 83, efter § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at der i § 9 b, stk. 1, 1. pkt., i retssikkerhedsloven indsættes en henvisning til § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil denne henvisning blive indsat.

Der henvises til § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, og § 10 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Det fremgår af § 9 b, stk. 2, at døende, for hvem der efter § 119 i lov om social service eller § 90, nr. 11, i barnets lov udbetales plejevederlag i en anden kommune end handlekommunen, efter § 83 i lov om social service og § 90, nr. 1, i barnets lov har ret til personlig og praktisk hjælp i den kommune, hvor plejeforholdet finder sted, uanset om hjælp forud herfor er blevet bevilget af handlekommunen. Den døende har endvidere ret til hjælpemidler efter § 112 i lov om social service og § 90, nr. 4, i barnets lov, når det sker af hensyn til kommunens tilrettelæggelse af hjælpen efter 1. pkt. Afgørelse om hjælp efter 1. og 2. pkt. træffes af den kommune, hvor plejeforholdet finder sted.

Det foreslås, at i § 9 b, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 119 i lov om social service eller § 90, nr. 11, i barnets lov« til: »§ 28 i ældreloven«, og »og § 90, nr. 1, i barnets lov« ændres til: », § 90, nr. 1, i barnets lov eller § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at de ældre, der i dag er omfattet af § 83 i serviceloven, fremover vil skulle kunne modtage den hjælp og pleje m.v., der kan gives efter § 83, efter § §

UDKAST

10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at der i § 9 b, stk. 2, 1. pkt., i retssikkerhedsloven indsættes en henvisning til § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i den foreslåede ældrelov. Derudover er det med forslaget til ældreloven hensigten, at bl.a. § 119 skal flyttes fra serviceloven til den foreslåede nye ældrelov. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen i § 9 b, stk. 2, 1. pkt., til § 119 i serviceloven, ændres til en henvisning til § 28 i ældreloven. Med forslaget vil disse ændringer blive foretaget.

Det bemærkes, at flytningen af § 119 fra serviceloven til den foreslåede ældrelov samtidig i § 9 b, stk. 2, 1. pkt., overflødiggør henvisningen til § 90, nr. 11, i barnets lov, der med lovforslagets § 3, nr. 1, foreslås ophævet. Forslaget vil således også medføre, at henvisningen til § 90, nr. 11, vil udgå.

Der henvises til § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, og § 28 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven. Endvidere henvises til lovforslagets § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Det fremgår af § 9 b, stk. 3, i retssikkerhedsloven, at plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign., jf. §§ 120 og 122 i lov om social service og § 90, nr. 11, i barnets lov, udbetales af den kommune, hvori plejeforholdet finder sted.

Det foreslås, at i § 9 b, stk. 3, ændres »§§ 120 og 122 i lov om social service og § 90, nr. 11, i barnets lov« til: »§§ 28 og 31 i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, er det bl.a. hensigten, at servicelovens §§ 119-122 om pasning af døende skal flyttes til den foreslåede nye ældrelov, og at §§ 119-122 samtidig skal ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Det vil derfor være nødvendigt i retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 3, at ændre henvisningen til de foreslåede nye §§ 28 og 31 i den foreslåede ældrelov. Forslaget vil således medføre, at henvisningen vil blive ændret.

Det bemærkes, at flytningen af §§ 119-122 fra serviceloven til den foreslåede ældrelov samtidig i § 9 b, stk. 3, overflødiggør henvisningen til § 90, nr. 11, i barnets lov, der med lovforslagets § 3, nr. 1, foreslås ophævet. Forslaget vil således også medføre, at henvisningen til § 90, nr. 11, vil udgå.

UDKAST

Der henvises til §§ 28 og 31 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven. Endvidere henvises til lovforslagets § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Det fremgår af § 9 c, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at handlekommunen har ret til at få dækket sin andel af udgifterne til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., lov om individuel boligstøtte, § 52, stk. 1, i lov om social pension, § 50, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og § 3, stk. 1, nr. 11 og 16, jf. §§ 2 og 5, i lov om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløsheds-kasserne af den tidligere handlekommune efter stk. 2-6. Det følger af § 9 c, stk. 2, nr. 1, at handlekommunen har ret til refusion for udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, når den tidligere handlekommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person får ophold i boformer efter §§ 107-110 og 192 i lov om social service.

Det foreslås, at i § 9 c, stk. 2, nr. 1, udgår »og 192«, og efter »service« indsættes: »eller § 46 i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, er det bl.a. hensigten, at § 192 i serviceloven skal flyttes til ældreloven, og at denne bestemmelse skal ophæves i serviceloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til § 192 i § 9 c, stk. 2, nr. 1, i retssikkerhedsloven udgår, og at der i stedet indsættes en henvisning til den foreslåede § 46 i ældreloven. Med forslaget vil disse ændringer således blive foretaget.

Der henvises til § 46 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Det fremgår af § 9 c, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at handlekommunen har ret til at få dækket sin andel af udgifterne til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., lov om individuel boligstøtte, § 52, stk. 1, i lov

UDKAST

om social pension, § 50, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og § 3, stk. 1, nr. 11 og 16, jf. §§ 2 og 5, i lov om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløshedskasserne af den tidligere handlekommune efter stk. 2-6. Det følger af § 9 c, stk. 5, nr. 1, at handlekommunen har ret til refusion for udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service, dog undtaget udgifter omfattet af § 96 b, stk. 2, i lov om social service, når en person er flyttet til et tilsvarende tilbud i en anden kommune efter § 108, stk. 2, og § 192 i lov om social service.

Det foreslås, at i § 9 c, stk. 5, indsættes efter »§ 96 b, stk. 2, i lov om social service,«: »og efter ældreloven,«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 9 c, stk. 5, i retssikkerhedsloven udvides til også at henvise til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil § 9 c, stk. 5, i retssikkerhedsloven således blive udvidet med en henvisning til ældreloven.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Det fremgår af § 9 c, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at handlekommunen har ret til at få dækket sin andel af udgifterne til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., lov om individuel boligstøtte, § 52, stk. 1, i lov om social pension, § 50, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og § 3, stk. 1, nr. 11 og 16, jf. §§ 2 og 5, i lov om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløshedskasserne af den tidligere handlekommune efter stk. 2-6. Det følger af § 9 c, stk. 5, nr. 1, at handlekommunen har ret til refusion for udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service, dog undtaget udgifter omfattet af § 96 b, stk. 2, i lov om social service, når en person er flyttet til et tilsvarende tilbud i en anden kommune efter § 108, stk. 2, og § 192 i lov om social service.

Det foreslås, at i § 9 c, stk. 5, nr. 1, udgår »og § 192«, og efter »service« indsættes: »eller § 46 i ældreloven«.

UDKAST

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, er det bl.a. hensigten, at § 192 i serviceloven skal flyttes til ældreloven, og at denne bestemmelse skal ophæves i serviceloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til § 192 i § 9 c, stk. 5, nr. 1, i retssikkerhedsloven udgår, og at der i stedet indsættes en henvisning til den foreslåede § 46 i ældreloven. Med forslaget vil disse ændringer således blive foretaget.

Der henvises til § 46 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Det fremgår af § 9 c, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at handlekommunen har ret til at få dækket sin andel af udgifterne til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., lov om individuel boligstøtte, § 52, stk. 1, i lov om social pension, § 50, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og § 3, stk. 1, nr. 11 og 16, jf. §§ 2 og 5, i lov om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløsheds-kasserne af den tidligere handlekommune efter stk. 2-6. Det følger af § 9 c, stk. 6, at handlekommunen har ret til refusion for udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service og barnets lov, når en person får ophold i et tilbud som nævnt i stk. 2 og 5 eller der iværksættes foranstaltninger som nævnt i stk. 4 og den tidligere handlekommune var bekendt med de forhold, der begrunder tilbuddet, og det var åbenbart, at der måtte gribes ind. Handlekommunen har ret til refusion for udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter barnets lov, når et barn eller en ung får ophold i et anbringelsessted, jf. § 43 i barnets lov, som følge af en tidligere handlekommunes beslutning om hjemgivelse, når det er åbenbart, at beslutningen om hjemgivelse var ubegrundet.

Det foreslås, at i § 9 c, stk. 6, 1. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 9 c, stk. 6, 1. pkt., i retssikkerhedsloven udvides til også at henvise til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil § 9 c, stk. 6,

UDKAST

1. pkt., i retssikkerhedsloven således blive udvidet med en henvisning til ældreloven.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Det fremgår af § 9 c, stk. 7, i retssikkerhedsloven, at handlekommunen i sager efter lov om social service og barnets lov refunderer udgifter til personlig og praktisk hjælp efter § 83 i lov om social service og § 90, nr. 1, i barnets lov og til hjælpemidler efter § 112 i lov om social service og § 90, nr. 4, i barnets lov under en persons midlertidige ophold i en anden kommune, jf. § 9 b, stk. 1 og 2. Endvidere refunderer handlekommunen i sager efter lov om social service og barnets lov udgifter til plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign., jf. §§ 120 og 122 i lov om social service, under en persons ophold i en anden kommune, jf. § 9 b, stk. 3.

Det foreslås, at i § 9 c, stk. 7, 1. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«, og »og § 90, nr. 1, i barnets lov« ændres til: », § 90, nr. 1, i barnets lov og § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Dette gælder også § 83 i serviceloven, idet dog bemærkes, at § 83 ikke samtidig foreslås ophævet, da den fortsat vil skulle finde anvendelse for personer med fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Det er derfor nødvendigt, at henvisningerne til serviceloven og til § 83 i serviceloven i § 9 c, stk. 7, 1. pkt., i retssikkerhedsloven udvides til også at henvise til den foreslåede ældrelov og til § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven. Med forslaget vil § 9 c, stk. 7, 1. pkt., i retssikkerhedsloven således blive udvidet med en henvisning til ældreloven og til § 10, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, i ældreloven.

Der henvises til § 9, stk. 2, nr. 1 og 2, og § 10 i den foreslåede nye ældrelov og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Det fremgår af § 9 c, stk. 7, i retssikkerhedsloven, at handlekommunen i sager efter lov om social service og barnets lov refunderer udgifter til personlig og praktisk hjælp efter § 83 i lov om social service og § 90, nr. 1, i

UDKAST

barnets lov og til hjælpemidler efter § 112 i lov om social service og § 90, nr. 4, i barnets lov under en persons midlertidige ophold i en anden kommune, jf. § 9 b, stk. 1 og 2. Endvidere refunderer handlekommunen i sager efter lov om social service og barnets lov udgifter til plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign., jf. §§ 120 og 122 i lov om social service, under en persons ophold i en anden kommune, jf. § 9 b, stk. 3.

Det foreslås, at i § 9 c, stk. 7, 2. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«, og »§§ 120 og 122 i lov om social service« ændres til: »§§ 28 og 31 i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Dette gælder også §§ 119-122 i serviceloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningerne til serviceloven og til §§ 120 og 122 i serviceloven i § 9 c, stk. 7, 2. pkt., i retssikkerhedsloven udvides til også at henvise til den foreslåede ældrelov og til §§ 28 og 31 i ældreloven. Med forslaget vil § 9 c, stk. 7, 2. pkt., i retssikkerhedsloven således blive udvidet med en henvisning til ældreloven og til §§ 28 og 31 i ældreloven.

Der henvises til §§ 8 og 31 og bemærkningerne hertil i den foreslåede nye ældrelov.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15

Det fremgår af § 9 c, stk. 9, i retssikkerhedsloven, at når det fastlægges, at handlekommunen for en borger ikke er den midlertidige handlekommune efter § 9, stk. 8, eller § 9 a, stk. 12, yder handlekommunen refusion for den midlertidige handlekommunes udgifter efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service og barnets lov i den periode, hvor uenigheden har bestået.

Det foreslås, at i § 9 c, stk. 9, ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 9 c, stk. 9, i retssikkerhedsloven udvides til også at

UDKAST

henvise til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil § 9 c, stk. 9, i retssikkerhedsloven således blive udvidet med en henvisning til ældreloven.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16

Det fremgår af § 9 c, stk. 10, i retssikkerhedsloven, at de udgifter, som handlekommunen kan få dækket efter stk. 2-7 og 9, er handlekommunens faktiske udgifter. De faktiske udgifter omfatter en forholdsmæssig andel af fællesudgifter og udgifter til ledelse og administration, der er en følge af driften af et tilbud. Hvis der for ydelsen er fastsat en takst eller beregnet et priskrav efter lov om social service eller barnets lov, har handlekommunen ret til refusion svarende til taksten eller priskravet.

Det foreslås, at i § 9 c, stk. 10, 3. pkt., ændres »eller barnets lov« til: », barnets lov eller ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 9 c, stk. 10, 3. pkt., i retssikkerhedsloven udvides til også at henvise til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil § 9 c, stk. 10, 3. pkt., i retssikkerhedsloven således blive udvidet med en henvisning til ældreloven.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 17

Det fremgår af § 9 c, stk. 12, i retssikkerhedsloven, at kommuner uden for de tilfælde, der er nævnt i stk. 2-6, indbyrdes kan aftale, at en tidligere handlekommune fortsat afholder udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service og barnets lov. Det fastsættes i aftalen, hvor længe den skal gælde.

Det foreslås, at i § 9 c, stk. 12, 1. pkt., ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 9 c, stk. 12, 1. pkt., i retssikkerhedsloven udvides til

UDKAST

også at henvise til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil § 9 c, stk. 12, 1. pkt., i retssikkerhedsloven således blive udvidet med en henvisning til ældreloven.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 18

Det fremgår af § 9 c, stk. 3, i retssikkerhedsloven, at krav efter stk. 2-9 skal rejses senest 3 år efter, at hjælpen er ydet. Krav efter lov om social service og barnets lov skal dog rejses senest 12 måneder efter, at hjælpen er ydet.

Det foreslås, at i § 9 c, *stk. 13, 2. pkt.*, ændres »og barnets lov« til: », og barnets lov og ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 9 c, stk. 13, 2. pkt., i retssikkerhedsloven udvides til også at henvise til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil § 9 c, stk. 13, 2. pkt., i retssikkerhedsloven således blive udvidet med en henvisning til ældreloven.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 19

Det fremgår af § 12 c i retssikkerhedsloven, at til brug for tilrettelæggelsen af omsorgsopgaver m.v. efter § 79 a, kapitel 16 og §§ 107 og 108 i lov om social service, § 90, nr. 1-3, i barnets lov og sundhedsloven samt til brug for opfølgning af sager efter §§ 8-10 i lov om sygedagpenge kan kommunalbestyrelser og sygehuse udveksle oplysninger om indlæggelse på og udskrivning fra sygehuse af borgere i kommunen og om borgernes akutte sygehusophold, hvor borgeren opholder sig på sygehuset til vurdering og behandling uden at være indlagt. Udvekslingen kan ske automatisk og uden borgerens samtykke.

Det foreslås, at i § 12 c, *stk. 1, 1. pkt.*, udgår »§ 79 a«, og efter »barnets lov« indsættes: », kapitel 3 i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at

UDKAST

henvisningen til § 79 a i § 12 c, stk. 1, 1. pkt., i retssikkerhedsloven udgår, og at der derudover henvises til kapitel 3 i den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil disse ændringer blive foretaget.

Der henvises til kapitel 3 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 20

Det fremgår af § 13, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at til brug for planlægningen af aftaler kan kommunalbestyrelser videregive oplysninger til Sundhedsdatastyrelsen om, hvornår en borger modtager forebyggende hjemmebesøg efter § 79 a i lov om social service og omsorg m.v. efter §§ 83-84 og 86 i lov om social service, med henblik på behandling, herunder opbevaring, i den fælles digitale infrastruktur, jf. § 193 b i sundhedsloven. Videregivelsen kan ske automatisk og uden borgerens samtykke.

Det foreslås, at i § 13, stk. 1, 1. pkt., udgår »forebyggende hjemmebesøg efter § 79 a i lov om social service«, og efter »§§ 83-84 og 86 i lov om social service« indsættes: »§§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Dette omfatter også § 79 a i serviceloven. Det er også hensigten, at de ældre, der i dag er omfattet af §§ 83-84 og 86 i serviceloven, fremover vil skulle kunne modtage den hjælp og pleje m.v., der kan gives efter disse bestemmelser i serviceloven, efter §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til § 79 a i § 13, stk. 1, 1. pkt., udgår, og at der samtidig indsættes en henvisning til §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil disse ændringer blive foretaget.

Der henvises til §§ 10, 13, 14, 16 og 17 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 21

Det fremgår af § 16 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at kommunalbestyrelsen fører et kriminalpræventivt tilsyn med personer, som i henhold til dom eller

UDKAST

kendelse eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Dette tilsyn føres af handlekommunen i sager efter lov om social service eller barnets lov. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ophold i en boform efter § 108 i lov om social service.

Det foreslås, at i § 16 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »eller barnets lov« til: », barnets lov eller ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 16 a, stk. 1, 2. pkt., i retssikkerhedsloven udvides til også at henvise til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil § 16 a, stk. 1, 2. pkt., i retssikkerhedsloven således blive udvidet med en henvisning til ældreloven.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 22

Det fremgår af § 30, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at i hver kommune etableres mindst ét ældreråd. Ældrerådets medlemmer vælges ved direkte valg. Ældrerådet rådgiver kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og formidler synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører de ældre. Efter § 30, stk. 2, består ældrerådet af mindst 5 medlemmer, og for hvert medlem kan vælges en stedfortræder. Der kan ikke anvendes listeopstillinger eller indgås valgforbund i forbindelse med valg til ældreråd. Det følger af § 30, stk. 3, at kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet skal fastlægge de nærmere rammer for rådets virke, herunder aftale nærmere om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres. Såfremt der ikke kan opnås enighed om, hvordan og i hvilket omfang ældrerådet skal høres, skal kommunalbestyrelsen høre ældrerådet om alle forslag, der vedrører de ældre. Overskriften til § 30 er ”Ældreråd”.

Efter § 31, stk. 1, i retssikkerhedsloven fastsætter kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet vedtægter for ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv sin forretningsorden. Det følger af § 31, stk. 2, at kommunalbestyrelsen betaler udgifterne ved ældrerådets virksomhed og stiller sekretariatsbistand til rådighed, hvis rådet ønsker dette. Det fremgår af § 31, stk. 3, at kommunalbestyrelsen yder diæter, erstatning for dokumenteret tabt

UDKAST

arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmer. Efter § 31, stk. 4, er et medlem af rådet ikke forpligtet til at modtage diæter eller udgiftsgodtgørelse, der tilkommer den pågældende efter stk. 3.

Det fremgår af § 32, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for, hvordan valget skal afholdes. Efter § 32, stk. 2, har personer, der har fast bopæl i kommunen, og som er fyldt 60 år, valgret og er valgbare til ældrerådet. Det følger af § 32, stk. 3, at er der ikke 4 uger før valgdagen opstillet det nødvendige antal kandidater, kan kommunalbestyrelsen i samråd med det siddende ældreråd beslutte at aflyse afstemningen. Alle de opstillede kandidater er i så fald valgt.

Efter § 33 i retssikkerhedsloven kan ældreministeren efter ansøgning fra kommunalbestyrelsen give dispensation fra reglerne i §§ 30-32.

Det foreslås, at *overskriften før § 30 og §§ 30-33* ophæves.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at bestemmelserne i serviceloven om ældreråd skal flyttes til og videreføres (nogle med mindre justeringer) i ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at overskriften før § 30 og §§ 30-33 i serviceloven ophæves. Med forslaget vil overskriften og disse bestemmelser blive ophævet.

Der henvises til §§ 34-37 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 23

Det fremgår af § 43, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at når en myndighed overlader opgaver efter lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, dagtilbudsloven, lov om sygedagpenge, barnets lov og lov om social service til andre end offentlige myndigheder, er disse omfattet af reglerne i forvaltningsloven og lov om offentlighed i forvaltningen bortset fra bestemmelserne i §§ 11-12 og 15-17 i forhold til den opgave, der udføres. Dette gælder også for privatinstitutioner, jf. § 19, stk. 5, og § 51, stk. 4, i dagtilbudsloven og for friplejeboliger.

Det foreslås, at der i § 43, *stk. 1, 1. pkt.*, efter »barnets lov« indsættes: », ældreloven«.

UDKAST

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 43, stk. 1, 1. pkt., i retssikkerhedsloven udvides til også at være en henvisning til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil denne henvisning blive indsat.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 24

Det fremgår af § 82 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at offentlige og private leverandører af ydelser og tilbud som nævnt i stk. 2, kommunalbestyrelser og regionsråd har pligt til inden for en frist, der fastsættes af ældreministeren, at tilvejebringe og indberette oplysninger, som ministeren anmoder om til brug for statistik. Det følger af § 82 a, stk. 2, at forpligtelsen til at tilvejebringe og indberette oplysninger efter stk. 1 angår hjælp og støtte efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122 og 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov.

Det følger af § 83, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at kommunalbestyrelserne har pligt til inden for en af social- og boligministeren fastsat frist at give Social-, Bolig- og Ældreministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen på det sociale område, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen, jf. dog stk. 2. Det fremgår af § 83, stk. 2, at kommunalbestyrelserne har pligt til inden for en af ældreministeren fastsat frist at give Social-, Bolig- og Ældreministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen i hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen.

Det foreslås, at i § 82 a, stk. 2, og § 83, stk. 2, ændres »§§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122 og 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov« til: »§§ 6, 10, 13, 14, 16-19, 21, 22, 24, 28-31 og 46 i ældreloven og §§ 1-16 i lov om ældretilsyn«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Med det samtidigt fremsatte forslag til

UDKAST

lov om ældretilsyn er det hensigten [her indsættes uddybende tekst] Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122 og 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og § 90, nr. 1-3 og 11, i barnets lov i § 82 a, stk. 2 og § 83, stk. 2, i retssikkerhedsloven ændres til en henvisning til §§ 6, 10, 13, 14, 16-19, 21, 22, 24, 28-31 og 46 i ældreloven og §§ 1-16 i lov om ældretilsyn i den foreslåede ældrelov og den foreslåede lov om ældretilsyn. Med forslaget vil disse henvisninger blive indsat.

Der henvises til §§ 6, 10, 13, 14, 16-19, 21, 22, 24, 28-31 og 46 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven. Der henvises også til §§ 1-16 og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte forslag til lov om ældretilsyn.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 25

Det fremgår af § 84, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at ældreministeren efter forhandling med indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om indsamling af oplysninger om indsatser for borgere i alderen 18 år og derover efter § 138 i sundhedsloven. Det følger af § 84, stk. 2, at indenrigs- og sundhedsministeren efter forhandling med ældreministeren kan fastsætte regler om indsamling af oplysninger om indsatser for borgere i alderen 18 år og derover efter §§ 83-84 og 86 i lov om social service.

Det foreslås, at i § 84, stk. 2, ændres »§§ 83-84 og 86 i lov om social service« til: »§§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven«.

Med det samtidig fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at de ældre, der i dag er omfattet af §§ 83-84 og 86 i serviceloven, fremover vil skulle kunne modtage den hjælp og pleje m.v., der kan gives efter disse bestemmelser i serviceloven, efter §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til §§ 83-86 og 86 i serviceloven ændres til en henvisning til §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil denne henvisning blive ændret.

Der henvises til §§ 10, 13, 14, 16 og 17 og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 26

UDKAST

Det fremgår af § 84, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at ældreministeren efter forhandling med indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om indsamling af oplysninger om indsatser for borgere i alderen 18 år og derover efter § 138 i sundhedsloven. Det følger af § 84, stk. 2, at indenrigs- og sundhedsministeren efter forhandling med ældreministeren kan fastsætte regler om indsamling af oplysninger om indsatser for borgere i alderen 18 år og derover efter §§ 83-84 og 86 i lov om social service.

Det foreslås, at der som nyt *stk. 3* indsættes i § 84: »Stk. 3. Indenrigs- og sundhedsministeren kan efter forhandling med social- og boligministeren fastsætte regler om indsamling af oplysninger om indsatser for borgere i alderen 18 år og derover efter §§ 83-84 og 86 i lov om social service.«

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med lovforslagets § 2, nr. 25, foreslås, at henvisningen til servicelovens §§ 83-84 og 86 ændres til en henvisning til §§ 10, 13, 14, 16 og 17 i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven. Forslaget skal også ses i sammenhæng med, at det med forslaget til ældreloven bl.a. er hensigten, at §§ 83, 83 a og 86 i serviceloven ikke foreslås ophævet, selvom det foreslås tilsvarende bestemmelser i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven. Dette skyldes, at ældrelovens målgruppe foreslås at være ældre, og at der fortsat vil skulle kunne gives hjælp og støtte m.v. efter §§ 83, 83 a og 86 i serviceloven til personer med fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne eller med særlige sociale problemer.

Da henvisningen til i § 84, stk. 2, i retssikkerhedsloven til §§ 83-84 og 86 i serviceloven foreslås ændret til en henvisning til de tilsvarende foreslåede bestemmelser i ældreloven (§§ 10, 13, 14, 16 og 17), og da de nævnte bestemmelser i serviceloven ikke samtidig foreslås ophævet, er der behov for, at der fortsat vil være hjemmel til at fastsætte regler om indsamling af oplysning om indsatser for borgere i alderen 18 år og derover efter §§ 83-84 og 86 i serviceloven – dog sådan at det fremadrettet til være social- og boligministeren, der vil have denne bemyndigelse til at fastsætte sådanne regler. Forslaget vil medføre, at der fortsat vil være hjemmel hertil.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 27

Det fremgår af § 84 a i retssikkerhedsloven, at social- og boligministeren hvert år inden den 1. juli på et kommuneopdelt danmarkskort offentliggør det forudgående års statistik over omgørelsesprocenten i Ankestyrelsens afgørelser i klagesager efter lov om social service og barnets lov.

UDKAST

Det foreslås, at i § 84 a ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 84 a i retssikkerhedsloven udvides til også at være en henvisning til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil der blive indsat denne henvisning.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 28

Det fremgår af § 89 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at for personer, for hvem kommunalbestyrelsen i en tidligere handlekommune efter § 3, stk. 4, eller § 4, stk. 5, i lov nr. 550 af 26. maj 2010 har truffet afgørelse om ikke at overtage pligten til at yde hjælp efter lov om social service, påhviler denne pligt personens aktuelle handlekommune, jf. § 9, stk. 1. Det følger af § 89 a, stk. 2, at den aktuelle handlekommune efter stk. 1 har ret til refusion for udgifter efter lov om social service og barnets lov fra den kommune, der traf afgørelse om ikke at overtage pligten til at yde hjælp efter lov om social service. § 9 c, stk. 10 og 13, finder anvendelse.

Det foreslås, at i § 89 a, stk. 2, ændres »og barnets lov« til: », barnets lov og ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til serviceloven i § 89 a, stk. 2, i retssikkerhedsloven udvides til også at være en henvisning til den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil der blive indsat denne henvisning.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 29

Det fremgår af § 90, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Efter § 90, stk. 2, kan social- og boligministeren efter aftale med Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut fastsætte, at hjælp efter lov om social service til personer, der er visiteret til boformer eller boliger i Danmark efter regler fastsat i medfør af § 196, stk.

UDKAST

2, 1. pkt., i lov om social service, uanset denne lovs § 9, stk. 1, jf. stk. 2, ydes af den visiterende færøske eller grønlandske myndighed.

Det foreslås, at i § 90, stk. 2, indsættes efter »Social- og boligministeren«: »på ældreområdet efter forhandling med ældreministeren«, efter »efter lov om social service« indsættes: »og ældreloven«, og efter »§ 196, stk. 2, 1. pkt., i lov om social service« indsættes: »og § [indsæt den bestemmelse i ældreloven, der svarer til § 196, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven] i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven foreslås det bl.a., at hovedparten af de bestemmelser i serviceloven, der vedrører ældreområdet, skal flyttes til og videreføres (nogle med mindre justeringer) i den foreslåede nye ældrelov.

Da ældreområdet med forslaget til ældreloven dermed vil blive udskilt fra serviceloven til en særskilt lov, som udelukkende vil høre under ældreministerens ressortområde, vurderes der at være behov for at indføre en bestemmelse om, at social- og boligministerens fastsættelse af, at hjælp efter de bestemmelser i serviceloven, der med forslaget til ældreloven foreslås flyttet til denne nye lov, ydes af den visiterende færøske eller grønlandske myndighed, skal ske efter forhandling med ældreministeren. Endvidere vil der være behov for, at henvisningen til serviceloven i § 90, stk. 2, i retssikkerhedsloven udvides med en henvisning til den foreslåede nye ældrelov. Det vil tillige være behov for, at henvisningen til § 196, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven udvides med en henvisning til § [indsæt den bestemmelse, der svarer til § 196, stk. 2, 1. pkt.] i den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil disse ændringer således blive foretaget.

Det henvises til § [indsæt den bestemmelse, der svarer til § 196, stk. 2, 1. pkt.] i den foreslåede ældrelov og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 30

Det fremgår af § 90, stk. 1, i retssikkerhedsloven, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Efter § 90, stk. 3, kan social- og boligministeren fastsætte særlige regler om handlekommuneforholdet efter ophør af en grønlandsk eller færøsk borgers ophold i et tilbud i Danmark på baggrund af en aftale mellem en dansk kommune og en grønlandsk eller færøsk social myndighed efter regler udstedt i medfør af § 196, stk. 2, i lov om social service eller § 214, stk. 3, i barnets lov.

UDKAST

Det foreslås, at i § 90, stk. 3, ændres »eller § 214, stk. 3, i barnets lov« til: », § 214, stk. 3, i barnets lov eller § 48 i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at hovedparten af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Det er derfor nødvendigt, at henvisningen til servicelovens § 196, stk. 2, i § 90, stk. 3, i retssikkerhedsloven udvides med en henvisning til § 48 i den foreslåede ældrelov. Med forslaget vil der blive indsat denne henvisning.

Der henvises til punkt 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § X [ændringer i socialtilsynsloven]

[Udestår]

Til § 3

Til nr. 1

Det fremgår af § 80, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at hjælp og støtte til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier efter dette kapitel tilrettelægges i sammenhæng med de øvrige tilbud og indsatser efter denne lov, lov om social service, jf. § 90, stk. 1, i denne lov eller anden relevant lovgivning.

Det foreslås, at i § 80, stk. 3, indsættes efter »§ 90, stk. 1, i denne lov«: », §§ 28-31 i ældreloven«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at §§ 119-122 i serviceloven skal ophæves og flyttes til den foreslåede nye ældrelov. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, og bemærkningerne hertil og til §§ 28-31 i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og bemærkningerne hertil. Med lovforslagets § 3, nr. 2, foreslås det endvidere som konsekvens af, at børn og unge efter de foreslåede bestemmelser i ældreloven uanset ældrelovens målgruppe i øvrigt (ældre) vil være omfattet af disse bestemmelser, at § 90, nr. 12, i barnets lov ophæves.

Da der med ophævelsen af § 90, nr. 12, ikke længere vil være en henvisning i barnets lov til bestemmelser om pasning af døende (de nævnte bestemmelser i serviceloven, som foreslås ophævet og flyttet til den foreslåede ældrelov), vurderes der at være behov for, at der i § 80, stk. 3, i barnets lov

UDKAST

indsættes en henvisning til de foreslåede §§ 28-31 i ældreloven. Forslaget vil medføre, at denne henvisning vil blive indsat.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af § 90 i barnets lov, at følgende bestemmelser i lov om social service finder tilsvarende anvendelse for børn, unge eller familier omfattet af denne lov, som har behov herfor: 1) § 83 om personlig og praktisk hjælp, 2) § 84, stk. 1, om afløsning og aflastning, § 86, stk. 2, om vedligeholdelsestræning, 4) § 112 om hjælpemidler, 5) § 113 om forbrugsgoder, 6) § 113 b om midlertidige hjælpemidler og forbrugsgoder, 7) § 114 om bilstøtte, 8) § 116 om boligindretning, 9) § 117 om individuel befordring, 10) § 117 a om hjælp og støtte til borgere med en hastigt fremadskridende sygdom, herunder ledsagelse som omfattet af § 89 i denne lov, 11) § 118 om pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom, 12) §§ 119-122 om pasning af nærtstående, som ønsker at dø i eget hjem.

Det foreslås at, § 90, nr. 12, ophæves.

Med det samtidigt fremsatte lovforslag om ældreloven er det bl.a. hensigten, at bestemmelserne i kapitel 23 i serviceloven (§§ 119-122) om pasning af døende skal ophæves og flyttes til den foreslåede ældrelov. Der henvises til §§ 28-31 i forslaget til ældreloven og bemærkningerne dertil. Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse om ældrelovens målgruppe i § 2 foreslås at indeholde en undtagelse, sådan at alle, der har lovligt ophold i Danmark, vil kunne have ret til plejevederlag til pasning af døende, selvom den foreslåede ældrelov som udgangspunkt alene vil have ældre, der har nået folkepensionsalderen, som målgruppe.

Da §§ 119-122 i serviceloven således foreslås ophævet, er det nødvendigt samtidig at ophæve § 90, nr. 12, i barnets lov, da der i denne bestemmelse er en henvisning til §§ 119-122 i serviceloven. Da børn og unge samt voksne både under og over folkepensionsalderen efter de foreslåede bestemmelser i ældreloven om pasning af døende vil være omfattet af målgruppen for disse bestemmelser, er der ikke længere behov for en bestemmelse herom i barnets lov. Forslaget vil således medføre, at § 90, nr. 12, i barnets lov vil blive ophævet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

UDKAST

Til § 4

Til nr. 1

Det fremgår af § 3, stk. 3, i lov nr. 560 af 29. maj 2018 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Styrket tilsyn på ældreområdet), at §§ 150-150 d, 157 a og 157 b i lov om social service som affattet ved denne lovs § 1 ophæves den 31. december 2024.

Det foreslås, at i § 3, *stk. 3*, ændres »31. december 2024« til: »1. juli 2025«.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at en række af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Derudover er det hensigten, at der med det samtidigt fremsatte forslag til lov om ældretilsyn skal indføres et nyt tilsyn på ældreområdet. Endvidere er det hensigten, at der med det samtidigt fremsatte forslag til lov om lokalplejehjem skal indføres mulighed for, at kommunerne kan oprette lokalplejehjem. Den foreslåede ældrelov og lov om ældretilsyn forslås at træde i kraft den 1. januar 2025, men med idriftsættelse de 1. juli 2025, mens lov om lokalplejehjem forslås at træde i kraft den 1. januar 2025. Da lokalplejehjem på samme måde som andre plejehjem og plejecentre m.v. bør være underlagt tilsynet på ældreområdet, og da den foreslåede nye lov om ældretilsyn først idriftsættes den 1. juli 2025, er der behov for, at den gældende regulering i §§ 150-150 d, 157 a og 157 b i serviceloven gælder indtil den 1. juli 2025. Forslaget vil medføre, at de nævnte bestemmelser i serviceloven først vil blive ophævet på dette tidspunkt.

Der henvises til bemærkningerne til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Til nr. 1

Det fremgår af § 2, stk. 2, i lov nr. 750 af 13. juni 2023 om ændring af lov om social service (Genindførelse af ordning med obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn), at § 150 e i lov om social service som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, ophæves den 1. januar 2025.

Det foreslås, at i § 2, *stk. 2*, ændres »1. januar 2025« til: »1. juli 2025«.

UDKAST

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven er det bl.a. hensigten, at en række af de bestemmelser, der i dag regulerer ældreområdet, skal flyttes fra serviceloven til ældreloven. Derudover er det hensigten, at der med det samtidigt fremsatte forslag til lov om ældretilsyn skal indføres et nyt tilsyn på ældreområdet. Endvidere er det hensigten, at der med det samtidigt fremsatte forslag til lov om lokalplejehjem skal indføres mulighed for, at kommunerne kan oprette lokalplejehjem. Den foreslåede ældrelov og lov om ældretilsyn forslås at træde i kraft den 1. januar 2025, men med idriftsættelse den 1. juli 2025, mens lov om lokalplejehjem forslås at træde i kraft den 1. januar 2025. Da lokalplejehjem på samme måde som andre plejehjem og plejecentre m.v. bør være underlagt tilsynet på ældreområdet, og da den samtidigt fremsatte nye lov om ældretilsyn først vil idriftsættes den 1. juli 2025, er det behov for, at den gældende § 150 e i serviceloven gælder indtil den 1. juli 2025, således at den gældende § 150 e i serviceloven om obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patient sikkerheds Ældretilsyn vil være gældende for samme periode, som er gældende for forsøgsordningen med Ældretilsynet under Styrelsen for Patient sikkerhed. Forslaget vil medføre, at § 150 e i serviceloven først vil blive ophævet på dette tidspunkt.

Der henvises til bemærkningerne til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

Det foreslås i *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2025.

Forslaget vil medføre, at [her indsættes en evt. kort beskrivelse af, hvad er ikke vil være omfattet af eventuelle overgangsordninger].

Det foreslås i *stk. 2*, at §§ 4 og 5 skal træde i kraft den 1. januar 2025.

Forslaget vil medføre, at §§ 150-150 e, 157 a og 157 b i serviceloven vil gælde indtil den 1. juli 2025, og at de nævnte bestemmelser i serviceloven først vil blive ophævet på dette tidspunkt.

Det foreslås i *stk. 3*, at loven ikke skal finde anvendelse på [f.eks. ansøgninger indgivet før lovens ikrafttræden], idet det foreslås, at sådanne [ansøgninger] skal behandles efter de hidtil gældende regler.

[Gerne uddybning med eksempler el.lign.]

Til § 7

UDKAST

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, men at lovens § X ved kongelig anordning helt eller delvis skal kunne sættes i kraft for Færøerne/Grønland/Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske/grønlandske/henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger.

[Uddybning af baggrunden for den foreslåede territorialbestemmelse.]

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som ændret ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:</p>
§ X. ...	1. § X affattes således: »§ X. ...«.
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som ændret senest ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:</p>
§ X. ...	
§ 50. ---	
<i>Stk. 2. ---</i>	
<i>Stk. 3. Tilskud efter § 7 udbetales til anmeldte virksomheder.</i>	1. § 50, stk. 3, affattes således: »Tilskud efter § 7 udbetales til anmeldte virksomheder.«
<i>Stk. 4-9.---</i>	
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som ændret bl.a. ved lov nr. ... af ... og senest ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:</p>

UDKAST

§ X. ...	1. ...

UDKAST

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Center for Ældre og Tværgående Velfærd
J.nr. 2024-4518

Forslag til Lov om lokalplejehjem

Kapitel 1 *Opgaver*

§ 1. Kommunalbestyrelsen kan etablere lokalplejehjem, der har til formål at tilbyde helhedspleje i sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb efter §§ 9 og 10 i ældreloven til personer, der opfylder betingelserne for at få anvist en almen ældrebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., eller et plejehjem, jf. § 44 i ældreloven.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen udøver anvisningsretten til lokalplejehjem efter § 54, stk. 1 i almenboligloven.

§ 2. Lokalplejehjem kan tilbyde beboerne at tilkøbe ydelser udover, hvad den enkelte beboer har krav på efter §§ 9 og 10 i ældreloven, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lokalplejehjem må ikke tilbyde ydelser eller udvise adfærd, der kan være konkurrenceforvridende eller indebære direkte eller indirekte statsstøtte.

Kapitel 2 *Eablering*

§ 3. Et lokalplejehjem skal etableres efter reglerne herom i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) som et aktieselskab, der ejes af en kommune eller flere kommuner r.

Stk. 2. §§ 115 og 122 og § 140, stk. 1, i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) finder ikke anvendelse for aktieselskaber efter stk. 1.

Stk. 3. Bestyrelsen for aktieselskabet skal sikre, at aktieselskabet er omfattet af landsdækkende overenskomster, således at medarbejdernes løn- og ansættelsesvilkår er dækket heraf.

UDKAST

Kapitel 3

Ledelse m.v.

§ 4. Aktieselskabets øverste myndighed er generalforsamlingen, der består af selskabets ejer eller ejere.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i en kommune, der ejer eller er medejer af aktieselskabet, beslutter, om den på generalforsamlingen skal være repræsenteret af et medlem af kommunalbestyrelsen eller af en medarbejder ved den pågældende kommune.

§ 5. Aktieselskabet ledes af en bestyrelse, der vælges af generalforsamlingen.

Stk. 2. Ældreministeren fastsætter regler om bestyrelsens sammensætning, herunder antal medlemmer og antal medarbejderrepræsentanter, samt krav til medlemmernes kompetencer og erfaringer.

Stk. 3. Generalforsamlingen udpeger formanden og næstformanden for bestyrelsen.

Stk. 4. Generalforsamlingen fastsætter niveauet for vederlag til bestyrelsesmedlemmerne.

§ 6. Bestyrelsen ansætter en direktion, der varetager den daglige ledelse af lokalplejehjemmet. Lederen af lokalplejehjemmet skal være medlem af direktionen.

§ 7. Ældreministeren fastsætter regler om, at en kommune kan varetage administrative opgaver for et lokalplejehjem, herunder om lokalplejehjemmets betaling herfor.

Kapitel 4

Lokaler

§ 8. Lokalplejehjem drives i lokaler, der er etableret efter § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. eller § 44 i ældreloven.

Stk. 2. Lokalplejehjem indgår kontrakt om leje af servicearealer efter § 5, stk. 7, i lov om almene boliger m.v. eller af servicearealer knyttet til plejehjem efter § 44 i ældreloven. En kontrakt efter 1. pkt. må ikke være tidsbegrænset.

UDKAST

Kapitel 5

Afregning, regnskabsaflæggelse, lånoptagelse m.v.

§ 9. Ældreministeren fastsætter regler om afregning for den hjælp og støtte, som et lokalplejehjem skal levere, herunder om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser, anvendelse af en fast overheadsats, efterregulering og efterbetaling af afregningspriser.

§ 10. Aktieselskabets årsregnskab skal indeholde et særskilt regnskab for salg af tilkøbsydelser.

Stk. 2. Årsregnskabet skal revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor.

§ 11. Aktieselskabet kan kun optage lån med ejeren eller ejernes godkendelse.

Stk. 2. En kommunalbestyrelse må ikke yde lån til aktieselskabet eller stille garanti for lån, som aktieselskabet optager.

Kapitel 6

Tilsyn

§ 12. Kommunalbestyrelsen skal sikre og føre tilsyn med, at et lokalplejehjem varetager sine opgaver inden for rammerne af lovgivningen.

Stk. 2. Som led i tilsynet efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen fastsætte retningslinjer for lokalplejehjemets opgavevaretagelse.

Kapitel 7

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 13. Loven træder i kraft den 1. januar 2025.

§ 14. § 1, stk. 1, § 2, stk. 1, og § 8 har virkning fra den 1. juli 2025. Indtil da gælder stk. 2 og 3.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan etablere aktieselskaber, der driver lokalplejehjem efter denne lov, der har til formål at tilbyde personlig hjælp, omsorg, pleje og ledsagelse m.v. efter §§ 83, 83 a, 85, 86, 87 og 97 i lov om social service til personer, der opfylder betingelserne for at få anvist en almen ældrebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., eller et plejehjem, jf. § 192 i lov om social service. Disse plejehjem kan tilbyde beboerne at tilkøbe ydelser udover, hvad den enkelte beboer har krav på

UDKAST

efter §§ 83, 83 a, 85, 86, 87 og 97 i lov om social service, jf. dog § 2, stk. 2, i denne lov.

Stk. 3. Lokalplejehjem efter stk. 2 drives i lokaler, der er etableret efter § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. eller § 192 i lov om social service, og plejehjemmene indgår kontrakt om leje af servicearealer efter § 5, stk. 7, i lov om almene boliger m.v. eller af servicearealer knyttet til plejehjem efter § 192 i lov om social service. En kontrakt efter 1. pkt. må ikke være tidsbegrænset.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
  - 2.1.1 Gældende ret
    - 2.1.1.1 Plejeboliger og plejehjem
    - 2.1.1.2 Kommunalfuldmagtsregler
    - 2.1.1.3 Kommunale fællesskaber efter § 60 i kommunestyrelsesloven
    - 2.1.1.4 Kommunens styringsmuligheder
    - 2.1.1.5 Tilsyn
  - 2.1.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser
  - 2.1.3. Den foreslåede ordning
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre indgik den 18. april 2024 *Aftale om en reform af ældreområdet*. Partiernes ambitioner med aftalen er bl.a. at frisætte ældreplejen herunder plejehjem, der skal have bedre rammer for at kunne drives med lokal frihed og ansvar og større inddragelse af det omkringliggende samfund og civilsamfundet.

Dette lovforslag udmønter sammen med de samtidigt fremsatte forslag til ældrelov, og forslag til lov om tilsyn med ældreomsorg og pleje de lovgivningsmæssige elementer i *Aftale om en reform af ældreområdet*.

Med forslaget igangsættes en frisættelse af det kommunale plejehjemsområde ved at skabe større armlængde til kommunalbestyrelsens styring, lade lokalområdet tage del i forvaltningen af lokalplejehjem og skabe et større ledelsesrum ved at frisætte plejehjemmets ledelse og drift med det formål at sætte borgeren i centrum.

Af aftalen følger, at lokalplejehjemmene etableres i en selskabskonstruktion og skal styres af selvstændige, professionelle bestyrelser bestående af repræsentanter fra lokalområdet, herunder det lokale erhvervsliv, som får eget ansvar for plejehjemmets økonomi og drift.

Det er således intentionen i aftalen, at lokalplejehjemmene skal have samme frihedsgrader som private friplejehjem, samtidig med at lokalplejehjem skal have kommunalt ejerskab og være forpligtet til at overholde offentligretlige regler og grundsætninger, herunder forvaltningsloven, saglig forvaltning m.v.

Formålet med forslaget om at give kommunalbestyrelserne mulighed for at etablere aktieselskaber, der driver lokalplejehjem er at skabe en højere grad af forskellighed i plejehjemslandskabet, så borgere har endnu flere muligheder i forhold til valg af bolig. Det vil være op til den enkelte kommune, om den vil etablere lokalplejehjem, herunder ved at omdanne eksisterende plejehjem til lokalplejehjem.

Forslaget vil medføre en ny måde at drive kommunale plejehjem, hvor plejehjemmene får de samme frihedsgrader som private friplejehjem, og hvor der er bedre mulighed for at tilpasse organisering ud fra lokale ønsker og behov samt tage farve af det lokale miljø.

UDKAST

I overensstemmelse med aftalen foreslås det med lovforslaget, at lokalplejehjem etableres som aktieselskaber, der ejes af kommunen, men ledes af professionelle bestyrelser bestående af repræsentanter fra lokalområdet, herunder det lokale erhvervsliv, som har ansvaret for plejehjemmets økonomi og drift.

Dermed frisættes lokalplejehjem fra kommunale politikker og krav som eksempelvis kostpolitikker, pårørendepolitikker, forebyggelsespolitikker m.v. Lokalplejehjem har frihed til at udforme egne lokale politikker, i det omfang bestyrelsen finder det relevant.

Samtidig får lokalplejehjem mulighed for at tilbyde tilkøbsdeler. Tilkøbsdeler skal prissættes til markedsprisen for at undgå konkurrenceforvridning og krydssubsidiering. Lokalplejehjem må derfor ikke opkræve en lavere eller højere pris end markedsprisen.

Lokalplejehjem vil fortsat være kommunalt ejede, indgå i den kommunale forsyning og være underlagt offentligretlige regler og grundsætninger. Lokalplejehjemmet vil dermed være forpligtet til at tage imod de borgere, kommunalbestyrelsen anviser. Da det er kommunalbestyrelsen, der beslutter at etablere lokalplejehjem, skal lokalplejehjem levere den personlig hjælp, omsorg og pleje, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om efter ældreloven.

Kommunalbestyrelsen vil fortsat have ansvaret for finansiering og forsyning af plejehjemmene.

Det følger desuden af aftalen, at rammerne for lokalplejehjemmenes økonomi ikke må gøre det mindre attraktivt at drive og investere i friplejehjem.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1 Lokalplejehjem

2.1.1 Gældende ret

2.1.1.1 Plejeboliger og plejehjem

Service-loven

Efter § 83, stk. 1, nr. 1, 2 og 3, og stk. 2, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 3. juli 2024 (herefter serviceloven), har kommunalbestyrelsen pligt til at tilbyde personlig hjælp og pleje og hjælp

UDKAST

eller støtte til nødvendige praktiske opgaver til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Efter servicelovens § 83 a skal kommunalbestyrelsen tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer med nedsat funktionsevne, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter servicelovens § 83, stk. 1.

Det følger § 85 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer

Det følger af § 86, stk. 1 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde genoptræning til afhjælpning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse. Efter bestemmelsens stk. 2, skal kommunalbestyrelsen også tilbyde hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder til personer, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor.

Det følger af § 87 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at de opgaver, der er nævnt i §§ 83, 83 a og 85, i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt.

Efter servicelovens § 97 skal kommunalbestyrelsen tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer under folkepensionsalderen. Ledsagelsen tilbydes til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at personer, der er visiteret til ledsagelse før folkepensionsalderen, bevarer retten til ledsagelse efter overgang til folkepension.

Disse forpligtigelser til at tilbyde personlig hjælp og pleje m.v. omfatter også beboere i almene ældreboliger, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1343 af 24. november 2023 (herefter almenboligloven) eller på plejehjem, jf. § 192 i serviceloven.

Kommunalbestyrelsen kan selv levere hjælp og pleje til beboerne eller udlicitere opgaven til en privat leverandør.

UDKAST

Almenboligloven

Hovedparten af de eksisterende plejehjem, som kommunen anviser til, er almene plejeboliger jf. § 5, stk. 2, i almenboligloven. Almene boliger er almene ældreboliger, hvor der til den samlede bebyggelse hører servicearealer for personer med behov for omfattende service og pleje efter lov om social service. Almene plejeboliger kan være ejet af almene boligorganisationer, selvejende almene ældreboliginstitutioner eller kommuner. Almene plejeboliger kan ikke være ejet af et aktieselskab eller et anpartsselskab.

Et plejehjem efter almenboligloven er tingsretligt opdelt i to ejendomme. Det drejer sig for det første om en boligejendom, som består af beboernes individuelle boliger og fælles boligareal. Fælles boligareal er f.eks. fælles spisestue og opholdsstue, køkken m.v., som normalt hører til en bolig. Beboernes lejekontrakt og husleje omfatter både den individuelle bolig og det fælles boligareal. For det andet drejer det sig om servicearealet, som indeholder arealer forbeholdt personalet, f.eks. kontorer, omklædningsfaciliteter m.v. Det kan også være arealer, som anvendes til træning, dagcenter m.v., herunder for en bredere kreds end beboerne på plejehjemmet. Beboerne betaler ikke leje for disse servicearealer.

Efter almenboligloven varetages bygningsdriften som udgangspunkt af bygningsejeren, det vil sige boligorganisationen, den selvejende almene ældreboliginstitution eller kommunen. Bygningsdrift består i at indgå lejeaftaler med beboere, opkræve husleje m.v., planlægge og iværksætte løbende vedligeholdelse og fornyelsesarbejder, udføre den løbende drift af bygninger og udearealer, udarbejde budget og regnskab m.v.

Det er kommunalbestyrelsen, som træffer beslutning om etablering af nye almene plejeboliger.

Efter almenboliglovens § 54, stk. 1, skal almene ældreboliger, herunder almene plejeboliger, der ejes af en almen boligorganisation, udlejes til ældre og personer med handicap, der har særligt behov for sådanne boliger. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at boligerne skal udlejes til andre boligsøgende, såfremt de pågældende boliger ikke kan udlejes til den berettigede personkreds. Ved ledighed skal boligerne på ny søges udlejet til den berettigede personkreds. Det er kommunalbestyrelsen som udøver

UDKAST

anvisningsretten. Hvis en kommune har givet tilsagn om støtte til ombygning af et plejehjem beliggende i en anden kommune til almene ældreboliger, udøver tilsagnskommunen anvisningsretten til disse ældreboliger.

Det fremgår af § 54 a i almenboligloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en almen plejebolig, jf. lovens § 5, stk. 2, eller for en plads på et plejehjem, jf. § 192 i serviceloven en sådan bolig eller plads senest 2 måneder efter optagelse på en venteliste. Efter stk. 2 gælder garantien dog ikke, hvis den ældre har valgt en bestemt almen plejebolig eller et bestemt plejehjem efter reglerne i lovens § 58 a, hvoraf det fremgår, at ældre og personer med handicap, der har et særligt behov for almene ældreboliger, samt plejehjem og beskyttede boliger har ret til frit at vælge sådanne boliger.

Plejehjem efter § 192 i serviceloven

Efter § 192 i serviceloven kan regionsrådet og kommunalbestyrelsen drive de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand. Denne type plejehjem har ikke kunnet etableres siden 1988, og ordningen er under udfasning. Der er ca. 3.000 pladser på disse plejehjem, svarende til ca. 5 % af alle plejeboliger.

Det er kommunalbestyrelsen, som styrer kapaciteten på de offentlige plejehjem efter serviceloven eller plejeboliger efter almenboligloven i kommunen. Det er ligeledes kommunalbestyrelsen, som har ansvaret for anvisning af boliger efter almenboliglovens § 54 samt for organiseringen og tilrettelæggelsen af hjælp og pleje.

Disse bestemmelser indebærer, at kommunalbestyrelsen anviser borgere en plejebolig eller en plads på et plejehjem. Borgeren har herefter valgfrihed i forhold til valg af plejehjem eller plejebolig. Valgfriheden gælder både i borgerens bopælskommune og andre kommuner, ligesom borgeren kan vælge et friplejehjem.

Friplejeboligloven

Det fremgår af § 1 i lov om friplejeboliger (herefter friplejeboligloven), at friplejeboliger som udgangspunkt ikke indgår i den kommunale boligforsyning. Friplejehjem kan dog ifølge lovens § 1, stk. 2 indgå aftale

UDKAST

med kommunalbestyrelsen om, at denne får anvisningsret til boliger i en friplejeboligbebyggelse.

Friplejeboligleverandører er private virksomheder, og de er derfor ikke underlagt kommunens instruktionsbeføjelser, medmindre der som led i en aftale om anvisningsret indgås aftale herom.

Friplejeboligleverandører kan, som privat virksomhed, tilbyde beboere tilkøb af ydelser.

2.1.1.2 Kommunalfuldmagtsregler

Kommuner er som offentlige myndigheder omfattet af det almindelige legalitetsprincip, som betyder, at kommuners opgavevaretagelse er betinget af, at opgavevaretagelsen har hjemmel i lovgivningen, og at opgavevaretagelsen ikke strider mod lov.

Kommuners opgavevaretagelse skal derfor have hjemmel enten i den skrevne lovgivning (love, bekendtgørelser og EU-lovgivning) eller uskrevne kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse, de såkaldte kommunalfuldmagtsregler.

Etablering af eller deltagelse i aktieselskab efter kommunalfuldmagtsregler

I det omfang adgangen til at deltage i en privatretlig organisationsform ikke udtømmende er reguleret i den skrevne lovgivning, antages det, at kommuner med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler kan etablere og/eller deltage i selskaber m.v., som varetager kommunale opgaver.

Adgangen efter kommunalfuldmagtsregler til at etablere og/eller deltage i selskaber m.v. omfatter privatretlige organisationsformer såsom aktieselskaber, anpartsselskaber, andelselskaber, partnerselskaber, fonde, interessentskaber m.v.

Der er fire betingelser, som skal være opfyldt, for at en kommune lovligt kan etablere og/eller deltage i en privatretlig organisationsform:

For det første må én kommune som udgangspunkt ikke uden lovhjemmel have bestemmende indflydelse i selskabet m.v. Baggrunden herfor er, at kommunal virksomhed som udgangspunkt skal udøves i overensstemmelse med det styrelsessystem, der er fastlagt i den kommunale styrelseslovgivning. Kommunens anliggender styres af

UDKAST

kommunalbestyrelsen, jf. § 2, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar (herefter kommunestyrelsesloven). Kommunalbestyrelsen er således kommunens øverste myndighed med det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed. En kommunalbestyrelse kan derfor ikke lade en opgave varetage i selskabsform og samtidig bevare rådigheden over opgavevaretagelsen. Kommunalbestyrelsen ville herved bringe sin virksomhed uden for reglerne i kommunestyrelsesloven og den øvrige lovgivning, der gælder for kommunal forvaltning, herunder forvaltningsloven, offentlighedsloven og almindelige forvaltningsretlige grundsætninger. Derimod er kommunestyrelsesloven ikke til hinder for, at flere kommuner til sammen har bestemmende indflydelse i et selskab.

En kommune anses at have bestemmende indflydelse, hvis kommunen ejer mere end 50 % af aktierne i selskabet eller på anden måde, f.eks. gennem en ejerftale, råder over en stemmeandel, der i almindelighed vil være tilstrækkelig til at kunne træffe beslutninger, der kræver simpelt flertal i selskabet.

For det andet kan en kommune, medmindre andet følger af lovgivningen, alene deltage i et selskab, som udelukkende varetager kommunale opgaver. Det kan enten være lovbestemte opgaver eller opgaver, der følger af kommunalfuldmagtsregler.

For det tredje kan en kommune ikke deltage i et selskab, som driver virksomhed med fortjeneste for øje, jf. herved at det ikke er en kommunal opgave uden lovhjemmel at varetage opgaver med henblik på fortjeneste. Det er imidlertid som udgangspunkt et grundlæggende formål med at oprette f.eks. et aktieselskab, at selskabet drives med fortjeneste for øje. Det er derfor en forudsætning for, at en kommune med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler kan deltage i et aktieselskab, at det fremgår af vedtægterne eller ejerftalen mellem samtlige aktionærer, at der ikke kan udbetales større udbytte, end hvad der følger af almindelig forrentning af den investerede kapital.

For det fjerde må lovgivningen ikke være til hinder for, at kommunen overlader det til selskabet at varetage opgaven. For eksempel kan myndighedsopgaver ikke uden lovhjemmel overlades til selskaber, herunder kommunale.

UDKAST

Forbud mod erhvervsvirksomhed

I det omfang adgangen til at deltage i en privatretlig organisationsform ikke udtømmende er reguleret i den skrevne lovgivning, antages det, at kommuner som udgangspunkt ikke med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler kan udøve erhvervsvirksomhed, herunder handel, håndværk, industri og finansiel virksomhed.

Denne afgrænsning beror på principielle hensyn til, hvilke opgaver der henhører under henholdsvis den private sektor og den offentlige sektor. Herudover beror afgrænsningen på hensynet til lige konkurrence på erhvervsmarkedet, hensynet til at undgå indgreb i de markedsmekanismer, der regulerer erhvervslivet, samt hensynet til kommunens økonomi. Endvidere er kommunestyret ikke opbygget med henblik på at producere og afsætte varer og tjenesteydelser på et marked, men derimod med henblik på varetagelse af fællesskabsopgaver for et lokalsamfund.

Efter kommunalfuldmagtsregler kræver kommunal erhvervsvirksomhed som udgangspunkt lovhjemmel. Som undtagelse til udgangspunktet om forbud mod kommunal erhvervsvirksomhed antages det bl.a., at kommuner i et meget begrænset omfang kan varetage såkaldte accessoriske opgaver. Det antages imidlertid, at tilkøbsydelser, hvor kommuner tilbyder ekstra service til borgerne i forlængelse af lovpligtig opgavevaretagelse, ikke falder under denne undtagelse, da opgaven ikke knytter sig naturligt og tæt til den kommunale opgavevaretagelse og ikke udspringer af et hensyn til den kommunale opgavevaretagelse. Kommuners salg af tilkøbsydelser antages på den baggrund at kræve lovhjemmel.

Forbuddet mod udøvelse af erhvervsvirksomhed gælder også i forhold til kommuners engagement i andres udøvelse af erhvervsvirksomhed. En kommune kan således ikke uden lovhjemmel udvide kredsen af lovlige aktiviteter ved i stedet at yde støtte til, etablere eller deltage i en forening, et selskab m.v., der udøver erhvervsvirksomhed, som kommunen ikke selv ville kunne udøve, herunder med fortjeneste for øje. Dette princip omtales også som mellemedsteorien. Mellemedsteorien er udtryk for, at en kommune ikke kan omgå forbuddet mod udøvelse af erhvervsvirksomhed ved at indskyde et ekstra led mellem kommunen og aktiviteten og dermed indirekte deltage i eller yde støtte til en aktivitet, som kommunen ikke selv ville kunne varetage. En kommune kan ikke ved at indgå aftaler med private

UDKAST

fralægge sig ansvaret for, at lovgivningens krav til opgavens varetagelse opfyldes.

En kommune vil således ikke efter kommunalfuldmagtsregler kunne tilbyde tilkøbsydelse på et kommunalt plejehjem. Kommunen vil heller ikke efter kommunalfuldmagtsregler kunne etablere og/eller deltage i et selskab m.v., som ud over at varetage kommunale opgaver (eksempelvis drift af et plejehjem) tilbyder tilkøbsydelse.

2.1.1.3 Kommunale fællesskaber efter § 60 i kommunestyrelsesloven

Interessentskaber m.v., som er kommunale fællesskaber, er undergivet en særskilt regulering i kommunestyrelseslovens §§ 60 og 60 a. Efter § 60 kræver aftaler om samarbejde mellem kommuner, som vil medføre indskrænkning i de enkelte kommunalbestyrelses beføjelse, Ankestyrelsens godkendelse, medmindre andet er særligt hjemlet i lovgivningen. Efter § 60 a skal samarbejder, der opfylder revisorlovens kriterier for at være små virksomheder, dog ikke godkendes af Ankestyrelsen.

Et samarbejde efter § 60 i kommunestyrelsesloven indebærer, at de deltagende kommuner afgiver beføjelser, som ellers efter lovgivningen tilkommer dem, til selvstændig varetagelse i samarbejdet. Dette indebærer en fravigelse af kommunernes saglige og stedlige kompetence og fra princippet om, at kommunalbestyrelsen er den øverste ansvarlige myndighed for alle kommunale opgaver.

Ankestyrelsen fører tilsyn med alle kommunale fællesskaber, herunder de små kommunale fællesskaber, der er blevet fritaget for godkendelse. Det tilsyn, der føres med § 60-samarbejder, svarer til tilsynet med kommunerne, jf. afsnit om kommunens styringsmuligheder

De opgaver, der er omfattet af et § 60-samarbejde, overføres fra den enkelte kommune til selvstændig varetagelse i samarbejdet. Dette er anderledes end delegation af beføjelser, hvor ansvaret for opgaven forbliver hos den delegerende kommune. De deltagende kommunalbestyrelser bevarer efter § 60 normalt alene indirekte indflydelse på opgavens varetagelse gennem det kommunale fællesskabs styrende organ.

UDKAST

Som udgangspunkt gælder der ingen begrænsninger i, hvilke opgaver kommuner kan overlade til § 60-samarbejder, og det omfatter således også opgaver omfattet af kommunalfuldmagtsregler. Det er dog normalt forudsat i opgavelovgivningen, at myndighedsudøvelse, der efter lovgivningen påhviler kommunalbestyrelsen, ikke uden lovhjemmel kan overlades til andre, herunder til kommunale fællesskaber.

Det skal klart fremgå af aftalen om etableringen af samarbejdet, hvilke opgaver der er overført til samarbejdet, således at der ikke er tvivl om, hvilke beføjelser der tilkommer samarbejdet, og hvilke beslutninger der fortsat skal træffes i den enkelte kommune.

Kommunale fællesskaber efter § 60 betragtes som en art ”specialkommuner”, dvs. selvstændige kommunale myndigheder, hvis kompetence er begrænset til at omfatte de opgaver, som er overdraget til fællesskabet. Kommunale fællesskaber er selvstændige offentlige myndigheder, der er omfattet af offentligretlige regler, herunder forvaltningslov, offentlighedslov og almindelige forvaltningsretlige retsgrundsætninger. Reglerne i kommunestyrelsesloven gælder som udgangspunkt for kommunale fællesskaber.

2.1.1.4 Kommunens styringsmuligheder

Hvis ovennævnte betingelser efter kommunalfuldmagtsregler for, at en kommunalbestyrelse kan etablere og/eller deltage i et selskab, er opfyldt, bevarer kommunalbestyrelsen fortsat sit ansvar for opgavens udførelse. Det er alene udførelsen af opgaven, som kommunalbestyrelsen overlader til selskabet. Selskabet udfører således opgaven på kommunalbestyrelsens vegne.

Kommunalbestyrelsen har således ret til at give selskabet generelle eller konkrete instruktioner i opgavens udførelse. Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, at selskabet udfører opgaven på kommunalbestyrelsens vegne i overensstemmelse med lovgivningen og har derfor efter omstændighederne pligt til at give selskabet generelle eller konkrete instruktioner i opgavens udførelse.

Kommunalbestyrelsens beføjelser retter sig mod selskabet som helhed og ikke mod det enkelte bestyrelsesmedlem i selskabet. Medlemmer af en bestyrelse kan, uanset grundlaget for deres udpegning, ikke bindes af

UDKAST

instruktioner fra en aktionær, men er efter § 361 i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1168 af 1. september 2023 (herefter selskabsloven), forpligtede til under erstatningsansvar over for selskabet alene at varetage selskabets interesser.

2.1.1.5 Tilsyn

Statens almindelige tilsyn med kommunerne varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Sundhedsministeriet som øverste tilsynsmyndighed. Det følger af kommunestyrelseslovens § 47, stk. 1. Tilsynet er rettet mod kommunalbestyrelsen som kommunens øverste styrende organ.

Ankestyrelsen fører ikke tilsyn med kommunalt ejede selskaber.

Ankestyrelsen tilsyn viger, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag, jf. kommunestyrelseslovens § 48, stk. 3.

Ankestyrelsen fører efter kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1, tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Tilsynet er et retligt tilsyn. Det betyder, at prøvelsen af en tilsynssag omfatter sagens retlige spørgsmål og sagens faktum. Derudover omfatter prøvelsen eventuelle faglige vurderinger i det omfang, det er nødvendigt for at kunne tage stilling til lovligheden af en kommunal disposition eller undladelse.

Ankestyrelsens tilsyn omfatter kommunens tilsyn med opgaver, som kommunen i overensstemmelse med lovgivningen overlader til et selskab at udføre på kommunens vegne. Dette gælder også kommunalt ejede selskaber.

Ankestyrelsens tilsyn omfatter desuden kommunens varetagelse af tilsynspligter, der påhviler kommunen som tilsynsmyndighed i henhold til sektorlovgivningen.

2.1.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Med *Aftale om en reform af ældreområdet* ønsker aftaleparterne at frisætte ældreplejen, herunder plejehjem, der skal have bedre rammer for at kunne drives med lokal frihed og ansvar og større inddragelse af det omkringliggende samfund og civilsamfundet.

UDKAST

Samtidig ønsker aftaleparterne et mere varieret plejehjemslandskab med mere forskellighed og flere valgmuligheder, således den enkelte ældre får større frihed til at vælge en bolig, som matcher de ønsker og behov, den enkelte ældre har.

Med afsæt i den politiske aftale skal der etableres mulighed for at kommunerne kan oprette lokalplejehjem, der på et privatretligt grundlag i form af et aktieselskab, hvor kommunen kan være eneejer, som kan drives med de samme frihedsgrader som private friplejehjem. Som led heri skal lokalplejehjem kunne tilbyde beboerne mulighed for tilkøb af ydelser, der ligger ud over hvad kommunen har pligt til at stille til rådighed, og kommunen må kunne have fortjeneste ved tilbud om tilkøb af sådanne supplerende ydelser. Herudover skal lokalplejehjem have større armlængde til kommunalbestyrelsens styring, lokalområdet skal tage del i forvaltningen af lokalplejehjem og der skal skabes et større ledelsesrum ved at frisætte plejehjemmets ledelse og drift med det formål at sætte borgeren i centrum. Sådanne plejehjem kan efter ministeriets vurdering ikke etableres efter den gældende lovgivning. Der henvises til, at efter kommunalfuldmagtsreglerne må en kommune ikke uden særskilt lovhjemmel have bestemmende indflydelse i et selskab, der driver lokalplejehjem, og at en kommune ikke må drive virksomhed med fortjeneste for øje, herunder tilbyde tilkøbsydelser. Gennemførelsen af den del af aftalen om en reform af ældreområdet, der vedrører oprettelse af lokalplejehjem, vil således efter ministeriets vurdering forudsætte, at der etableres særskilt lovhjemmel hertil.

Beboere på lokalplejehjem skal have ret til samme hjælp og støtte, som de ville modtage, hvis de var bosiddende på et alment plejehjem eller plejeboliger, men med muligheden for at tilkøbe ekstra ydelse. Det fremgår af aftalen, at lokalplejehjem indgår i den kommunale forsyning. Som led heri fastsætter kommunalbestyrelsen kapaciteten, ligesom de anviser beboere til lokalplejehjemmet på samme måde som til almene plejehjem/plejecentre.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Opgaver

UDKAST

Det foreslås med § 1, at kommunalbestyrelsen kan etablere lokalplejehjem, der har til formål at tilbyde hjælp og støtte m.v. efter ældreloven til personer, der opfylder betingelserne for at få anvist en plejebolig eller et plejehjem.

Forslaget vil indebære, at en kommunalbestyrelse får mulighed for at etablere lokalplejehjem, der vil skulle tilbyde beboerne samme hjælp og støtte som andre almene plejeboliger eller kommunale plejehjem, men som også vil kunne tilbyde beboerne mulighed for at tilkøbe ydelser, herunder personlig pleje m.v., udover, hvad den enkelte beboer har krav på efter ældreloven.

Den hjælp og støtte m.v., som beboere på lokalplejehjem vil være berettiget til, foreslås fastlagt ved §§ 9 og 10 i det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov. Der henvises til disse bestemmelser og bemærkningerne til dem.

Aktieselskabet vil dermed ikke kunne drive boligudlejning eller i øvrigt eje bygningsmasse. Lokalplejehjem vil være omfattet af almenboligloven, herunder lovens bestemmelser vedrørende personkreds, anvisningsret, frit valg mv.

Aktieselskaber, der foreslås oprettet med dette lovforslag, vil være omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven.

Den foreslåede ordning vil ikke medføre en pligt for kommunerne til at oprette lokalplejehjem

Den foreslåede regulering tilsigter udtømmende at regulere kommunalbestyrelsens og lokalplejehjemmenes opgaver og træder således i stedet for kommunalfuldmagtsreglernes regulering af disse spørgsmål.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil.

Tilkøb

Kommunalbestyrelsen har ikke i dag hjemmel til at tilbyde beboere på plejehjem køb af tilkøbsydelser.

Det foreslås med § 2, stk. 1, at lokalplejehjem kan tilbyde beboerne at tilkøbe ydelser udover hvad beboerne allerede har krav på efter ældreloven. Sådanne tilbud om tilkøb må ikke være konkurrenceforvridende eller indebære direkte eller indirekte statsstøtte. Den foreslåede mulighed for at

UDKAST

tilbyde tilkøb vil skulle være målrettet beboerne på det pågældende lokalplejehjem og deres pårørende.

Forslaget vil betyde, at lokalplejehjem, i modsætning til kommunen, vil kunne tilbyde beboerne at tilkøbe supplerende ydelser så som ekstra rengøring, mad til pårørende, fejring af mærkedage, manicure m.v. Ved tilbud om tilkøb af supplerende ydelser vil lokalplejehjemmet kunne sætte prisen så høj, at ordningen giver overskud. Eventuel fortjeneste for salg af tilkøbsydelser vil skulle beskattes efter reglerne i selskabsskatteloven. Det vil være op til bestyrelsen for det aktieselskab, der vil skulle eje og drive lokalplejehjemmet at beslutte, hvordan et overskud skal anvendes. Der henvises til lovforslagets §§ 3 og 5 og bemærkningerne hertil.

Ved tilbud om tilkøb af supplerende ydelser vil lokalplejehjemmet skulle påse, at ydelserne ikke erstatter hjælp og pleje, som beboerne er berettigede til efter ældreloven.

Det foreslås med § 2 stk. 2, at lokalplejehjem ikke må tilbyde ydelser eller udvise adfærd, der kan være konkurrenceforvridende eller indebære direkte eller indirekte statsstøtte.

Forslaget vil betyde, at lokalplejehjemmet vil skulle påse, at prisen for tilkøbsydelser fastsættes således, at konkurrenceforvridende effekter og statsstøtte ikke forekommer.

Et lokalplejehjem vil i en indkøbssammenhæng være at betragte som et offentligt organ, jf. udbudslovens § 24, nr. 27. Lokalplejhjems indkøb, herunder indkøb der foretages med henblik på at kunne tilbyde tilkøbsydelser, vil således være omfattet af udbudsreglerne.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

Etablering

Det foreslås med § 3, stk. 1, at et lokalplejehjem skal drives som et aktieselskab, der ejes af en eller flere kommuner.

Den foreslåede ordning vil indebære, at en kommunalbestyrelse kan have bestemmende indflydelse i selskabet, hvis kommunalbestyrelsen er ene kapitalejer. Hvis flere kommunalbestyrelser ønsker at indgå samarbejde om at etablere lokalplejehjem aftales ejerfordelingen mellem de pågældende

UDKAST

kommunalbestyrelser. Kommunerne kan fx gennem en 'samarbejdsaftale' klarlægge rammerne for samarbejdet og de indbyrdes forventninger og pligter.

Et aktieselskab oprettet efter denne lov vil kunne drive et eller flere lokalplejehjem. Beslutningen om at lade aktieselskabet drive flere lokalplejehjem vil dog skulle bero på en vurdering af, at det vil understøtte det overordnede formål med lokalplejehjem, herunder øgede muligheder for at tilpasse organiseringen og driften ud fra lokale forhold.

Private investorer vil ikke kunne investere i eller være medejere af selskabet.

Det følger af § 1, stk. 1 i selskabsloven, at loven finder anvendelse for alle aktie- og anpartsselskaber. Loven vil således med enkelte undtagelser også finde anvendelse for aktieselskaber, som vil blive etableret efter lovforslaget.

Der gælder i dag ikke et lovkrav om, at plejehjem skal være omfattet af en overenskomst.

Det foreslås med § 3, stk. 3, at bestyrelsen for et aktieselskab, der driver lokalplejehjem, skal sikre, at medarbejdernes løn- og ansættelsesvilkår er dækket af en landsdækkende overenskomst. Formålet hermed er at sikre, at medarbejderne er ansat på ordentlige løn- og arbejdsvilkår.

Det følger af forslaget, at overenskomsterne på lokalplejehjemmene skal være landsdækkende. Ved en landsdækkende overenskomst vil i denne sammenhæng skulle forstås en overenskomst, der gælder på hele det danske område, og som er indgået af arbejdsmarkedets parter, forstået som en arbejdsgiverorganisation og en lønmodtagerorganisation. En virksomhedsoverenskomst, forstået som en overenskomst indgået direkte mellem en virksomhed og en kollektivitet af medarbejdere eller en lønmodtagerorganisation, vil således ikke kunne anses for at være en landsdækkende overenskomst, og vil derfor ikke leve op til bestemmelsen.

Videre følger det af forslaget, at det ikke vil være tilstrækkeligt, at aktieselskabet giver løn- og arbejdsvilkår på niveau med en landsdækkende overenskomst. Aktieselskabet skal f.eks. være omfattet af overenskomster gennem medlemskab af en arbejdsgiverorganisation eller ved at have indgået en tiltrædelsesoverenskomst til relevante landsdækkende overenskomster.

UDKAST

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 3 og bemærkningerne hertil.

Ledelse

Det foreslås med § 4, at aktieselskabets øverste myndighed er generalforsamlingen, der består af selskabets ejer eller ejere. Med § 5 foreslås det, at aktieselskabet ledes af en bestyrelse, der vælges af generalforsamlingen. Ældreministeren fastsætter regler om bestyrelsens sammensætning, herunder antal medlemmer og antal medarbejderrepræsentanter, samt krav til medlemmernes kompetencer og erfaringer. Generalforsamlingen udpeger formanden og næstformanden for bestyrelsen.

Den foreslåede ordning vil indebære, at aktieselskabets øverste myndighed vil være generalforsamlingen, som består af selskabets ejere. Ejerne vil være den eller de kommuner, der ejer aktieselskabet.

Med forslaget vil generalforsamlingen udgøre kommunalbestyrelsens mulighed for at udøve sin ret til at træffe beslutninger i selskabet og kontrollere, at bestyrelsen i tilstrækkelig grad varetager kommunalbestyrelsens og selskabets interesser.

Som øverste myndighed for selskabet vil generalforsamlingen skulle varetage den overordnede strategiske retning for lokalplejehjemmet af hensyn til, at kommunalbestyrelsens strategiske interesser tilgodeses. Generalforsamlingen kan f.eks. fastsætte, om lokalplejehjemmet skal have en særlig profil f.eks. målrettet udsatte ældre, have fokus på demens, kultur e.l. Lokalplejehjemmets bestyrelse varetager den overordnede ledelse inden for rammerne af den af generalforsamlingen udstukne retning.

Det følger af selskabslovens §§ 120 og 121, at generalforsamlingen vælger en bestyrelse, der varetager den overordnede ledelse, og at generalforsamlingen til enhver tid kan afsætte lokalplejehjemmets bestyrelse.

Forslaget om at generalforsamlingen sammensætter og udpeger formanden og næstformanden for bestyrelsen skal ses i lyset af, at kommunalbestyrelsen fortsat har forsyningsansvaret i relation til hjælp og støtte efter ældreloven, og at formanden for bestyrelsen vil få ansvar for driften af en kommunal velfærdsinstitution med en gruppe af sårbare

UDKAST

borgere, og at det derfor vurderes nødvendigt at sikre ejeren af selskabet, kommunalbestyrelsen, en væsentlig indflydelse på valget af formand.

Den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om bestyrelsens sammensætning, vil betyde, at ministeren vil kunne fastsætte regler som vil skulle sikre, at bestyrelsens medlemmer tilsammen har de nødvendige kompetencer til at sikre lokalplejehjemmets drift, udvikling, kvalitet og økonomiske styring. Der vil derudover kunne fastsættes regler om den samlede bestyrelses erfaringer med kvalitetssikring, ledelse, organisation og økonomi. Der kan også fastsættes regler om krav til formandens og næstformandens kompetencer af hensyn til at disse besidder relevante erfaringer og kompetencer. Herudover kan der fastsættes regler om habilitet i forhold til erhvervslivet og civilsamfund.

Bestyrelsens arbejde vil for så vidt angår beføjelser og procedurer være omfattet af reglerne herom i selskabsloven.

Med § 5, stk. 4, foreslås det, at generalformalingen beslutter niveauet for vederlag til bestyrelsesmedlemmerne. For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets §§ 4 og 5 og bemærkningerne hertil.

Med § 6 foreslås det, at bestyrelsen ansætter en direktion, der varetager den daglige ledelse af lokalplejehjemmet.

Forslaget vil betyde, at bestyrelsen vil kunne ansætte en direktion, der vil skulle varetage den daglige ledelse af lokalplejehjemmet. Bestyrelsen vil selv kunne bestemme, hvor mange medlemmer direktionen skal have.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 6 og bemærkningerne hertil.

Administrative opgaver

Det foreslås med § 7 at bemyndige ældreministeren til at fastsætte regler om, at en kommunalbestyrelse kan varetage administrative opgaver for et lokalplejehjem, herunder om lokalplejehjemmets betaling herfor.

Det er hensigten, at bemyndigelsen vil skulle anvendes til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen vil kunne varetage administrative opgaver for et lokalplejehjem som f.eks. drift af IT-systemer, bogholderi, forbrugsafregning, fakturering, statistik, og administrativ og juridisk bistand vedrørende personalemæssige forhold.

UDKAST

Endvidere vil bemyndigelsen skulle anvendes til at bestemme, at lokalplejehjemmet skal betale kommunen for denne opgavevaretagelse, og at betalingen skal ske på markedsvilkår.

Lokalplejehjemmet kan indrette den administrative opgavevaretagelse og ledelsesunderstøttelse, som bestyrelsen og ledelsen finder bedst. Det indebærer at lokalplejehjemmet har mulighed for at varetage opgaverne selv, udlicitere til private leverandører eller indhente bistand ved den kommunale ejer. Ligeledes vil kommunalbestyrelsen ikke være forpligtet til at varetage disse opgaver for lokalplejehjemmet.

Lokaler

Det foreslås med § 8, at lokalplejehjem drives i lokaler, der er etableret efter § 5, stk. 2, i almenboligloven eller § 44 i ældreloven. Videre foreslås det, at lokalplejehjem indgår kontrakt om leje af servicearealer efter § 5, stk. 7, i almenboligloven eller af servicearealer knyttet til plejehjem efter § 44 i ældreloven.

Forslaget vil betyde, at der kan drives lokalplejehjem i lokaler, der er oprettet eller oprettes som ældreboliger efter almenboligloven, eller i bestående plejehjem efter ældreloven.

Dette vil betyde, at lokalplejehjem vil være omfattet af reglerne om anvisningsret i § 54, stk. 1, i almenboligloven.

For så vidt angår almene plejeboliger vil forslaget betyde, at den formelle relation mellem lokalplejehjemmet og bygningsejeren vil være lejekontrakten vedrørende servicearealet. Denne lejekontrakt vil være en erhvervslejekontrakt, som vil skulle indgås på markedsvilkår.

Såfremt der er tale om et bestående plejehjem efter § 44 i ældreloven, vil kommunalbestyrelsen og lokalplejehjemmet kunne indgå en erhvervslejekontrakt, hvorefter kommunalbestyrelsen fortsat drifter og vedligeholder bygningen, opkræver beboerbetaling m.v.

Afregning, regnskabsaflægning, lånoptagelse m.v.

Med § 9 foreslås det, at ældreministeren fastsætter regler om betaling for hjælp og støtte efter ældreloven, som et lokalplejehjem skal levere. Det er derudover hensigten, at bestemmelsen i forslagets § 9 skal kunne anvendes til at fastsætte regler om en fast overheadsats for afregningspriser til lokalplejehjem. Det foreslås, at reglerne skal svare til den overheadsats til

UDKAST

private friplejeboligleverandører, der blev aftalt at indføre med aftalen om en reform af ældreområdet.

Af aftalen fremgår det bl.a., at der ønskes indført en fast overheadsats i beregningen af afregningsprisen af pleje- og omsorgsforløb for private leverandører af hjemmepleje, hvis afregningsprisen fastsættes på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, via godkendelsesordningen og ved prisfastsættelse af fritvalgsbeviser.

Baggrunden for ønsket er, at overheadomkostninger kan være vanskelige at beregne og skabe uoverensstemmelse mellem leverandører og kommuner.

Overheadsatsen vil blive fastsat på baggrund af et analysearbejde med inddragelse af Kommunernes Landsforening, erhvervsorganisationer og relevante ministerier, som skal pege på, hvilke indirekte omkostninger, der kan indgå i overheadsatsen.

Det bemærkes, at analysen, vil skulle udarbejdes af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, og forventes færdig i begyndelsen af 2025. Reglerne om en fast overheadsats for afregningspriser til lokalplejehjem vil derfor tidligst kunne træde i kraft 1. juli 2025, hvor det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og lov om ændring af lov om (konsekvensændringer som følge af ...), som udmønter den tilsvarende overheadsats for private leverandører, herunder friplejeboligleverandører, vil skulle træde i kraft. Indtil dette tidspunkt vil overhead skulle indgå i den aftalte eller fastsatte afregningspris, som følger af forslaget § 9, stk. 1.

Det bemærkes, at regler om efterregulering og efterbetaling af afregningspriser vil skulle fastsættes svarende til de regler om efterregulering og efterbetaling af private leverandører, der følger det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven. Der henvises til § 20, stk. 5 i det lovforslag og bemærkningerne hertil.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil.

Regnskabsaflæggelse

Efter den foreslåede bestemmelse i § 10, skal lokalplejehjemmet aflægge regnskab i overensstemmelse med reglerne i årsregnskabslovens kapitel 6. Det følger af den foreslåede bestemmelses stk. 2, at regnskabet skal revisorpåtegnes.

UDKAST

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 10 og bemærkningerne hertil.

Lånoptagelse

Med § 11 foreslås det, at aktieselskabet kun kan optage lån med ejeren eller ejernes godkendelse, og at en kommunalbestyrelse ikke må yde lån til lokalplejehjemmet eller stille garanti for lån, som aktieselskabet optager.

Det bemærkes således, at lokalplejehjems låntagning efter gældende regler henregnes til kommunalbestyrelsens låntagning. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen skal deponere et beløb svarende til selskabets låntagning, medmindre den har ledig låneramme.

Forbuddet mod at yde lån og mod garantistillelse skyldes, at lån fra kommunalbestyrelsen og vederlagsfri garantistillelse vil kunne udgøre ulovlig statsstøtte og skabe en forskelsbehandling i forhold til friplejehjem.

Tilsyn

Det foreslås at, lokalplejehjem i medfør af § x i det samtidigt fremsatte forslag til [titel på følgelovforslag], skal være omfattet af det kommunale ældretilsyn og det statslige ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed fra den 1. januar 2025 til og med 30. juni 2025. Herefter vil lokalplejehjem i medfør af § x i det samtidigt fremsatte forslag til lov om tilsyn med ældreomsorg og pleje (herefter ældretilsynsloven) være omfattet af det nye ældretilsyn.

Herudover foreslås det med § 12 i dette lovforslag, at kommunalbestyrelsen fører tilsyn med, at et lokalplejehjem udfører sine opgaver inden for rammerne af lovgivningen.

Forslaget vil betyde, at som supplement til ældretilsynet vil kommunalbestyrelsen have det overordnede ansvar for opgavernes udførelse, når den overlader sine opgaver til et lokalplejehjem. For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 12 og bemærkningerne hertil.

Med bestemmelsens stk. 2, foreslås det, at som led i tilsynet efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen fastsætte retningslinjer for lokalplejehjemmets opgaveudførelse.

UDKAST

Det foreslåede stk. 2 vil give kommunalbestyrelsen mulighed for at fastsætte retningslinjer for det enkelte plejehjems opgavevaretagelse, f.eks. fastsættelse af et serviceniveau for den hjælp og pleje, lokalplejehjemmet skal levere. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af retningslinjer må ikke begrænse frisættelsen af lokalplejehjemmet unødigt og vil i videst muligt omfang skulle indeholde samme retningslinjer, som kommunalbestyrelsen måtte have fastsat for friplejehjem.

Beføjelserne til at fastsætte sådanne retningslinjer vil på kommunalbestyrelsens vegne kunne udøves af vedkommende stående udvalg eller af forvaltningen.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Da lovforslaget ikke pålægger kommunerne at oprette lokalplejehjem, men alene giver kommunerne mulighed for at oprette lokalplejehjem, vil lovforslaget hverken have økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser. Dog vil lokalplejehjem, som vælger at tilbyde tilkøbsydelse have mulighed for fortjeneste på lige fod med markedet.

I relation til principperne for digitaliseringsklar lovgivning vil lovforslaget opfylde princippet om klare og enkle regler, men lovforslaget vil ikke opfylde princippet om automatisk sagsbehandling. Dette skyldes, at lovforslaget er rettet mod etablering og drift af lokalplejehjem og derfor ikke direkte regulerer beboernes rettigheder i forhold til lokalplejehjemmet. De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante for lovforslaget.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

UDKAST

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

[Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... (... dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:]

Advokatrådet, Alzheimerforeningen, Ankestyrelsen, BL - Danmarks Almene Boliger, Center for Sund Aldring - KU, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Sygeplejeråd, Danske Diakonhjem, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, Datatilsynet, DemensKoordinatorer i Danmark, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, De sammenvirkende Menighedsplejere, Domstolsstyrelsen, Det Centrale Handicapråd, EGV, Ergoterapeutforeningen, FOA, Forsikring og Pension, Kommunale Velfærdschefer, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Kost & Ernæringsforbundet, Faglige Seniorer, Lægeforeningen, National Videnscenter for Demens, OK-Fonden, PLO, Pårørende i Danmark, Selveje Danmark, Socialpædagogernes Landsforbund, SUFO (Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg), VIVE og Ældre Sagen.

11. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

UDKAST

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	(Beskriv forholdet til EU-retten/anfør »Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.«)	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslaget

Specielle bemærkninger

Til § 1

Efter §§ 83, 83 a, 85, 86, 87 og 97 i serviceloven tilbyder kommunalbestyrelsen personlig hjælp, omsorg, pleje og ledsagelse m.v. til beboere i almene plejeboliger, jf. § 5, stk. 2, i almenboligloven, eller på plejehjem, jf. § 192 i serviceloven.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.1 i de almindelige bemærkninger.

UDKAST

Det foreslås med § 1, at kommunalbestyrelsen kan etablere lokalplejehjem, der har til formål at tilbyde helhedspleje i sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb efter §§ 9 og 10 i ældreloven til personer, der opfylder betingelserne for at få anvist en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., eller et plejehjem, jf. § 44 i ældreloven.

Forslaget vil betyde, at en kommunalbestyrelse vil få mulighed for at oprette lokalplejehjem på linje med de eksisterende former for plejehjem.

Lokalplejehjem vil skulle tilbyde beboerne hjælp og støtte m.v., efter samme bestemmelser, som den hjælp, der tilbydes beboerne på andre plejehjem, og beboerne vil skulle opfylde de almindelige betingelser i almenboligloven for at blive anvist en bolig på et lokalplejehjem. Endvidere vil reglerne i almenboligloven om frit valg af ældrebolig også gælde for lokalplejehjem.

I modsætning til andre kommunale plejehjem vil lokalplejehjem kunne tilbyde beboerne at tilkøbe ydelser ud over, hvad den enkelte beboer har krav på efter §§ 9 og 10 i ældreloven. Der henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne dertil.

Et lokalplejehjem vil skulle drives af et aktieselskab, der ledes af en selvstændig professionel bestyrelse, der ikke er underlagt de rammer, som gælder for kommunens øvrige plejehjem. Der henvises til lovforslagets §§ 3 og 5 og bemærkningerne dertil.

Forslaget vil ikke betyde, at kommunalbestyrelserne vil blive pålagt at oprette lokalplejehjem, men de vil få mulighed for at oprette lokalplejehjem.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen udøver anvisningsretten til lokalplejehjem efter § 54, stk. 1 i almenboligloven.

Det fremgår af § 54, stk. 1 i almenboligloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har særligt behov for en almen plejebolig, jf. § 5, stk. 2, eller for en plads på et plejehjem, jf. § 192 i lov om social service, en sådan bolig eller plads senest 2 måneder efter optagelse på en venteliste. Lokalplejehjem vil være omfattet af almenboligloven, herunder lovens bestemmelser vedrørende personkreds, anvisningsret, frit valg mv.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

UDKAST

Efter kommunalfuldmagtsreglerne må et plejehjem ikke drive virksomhed med fortjeneste for øje.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås med § 2, stk. 1, at lokalplejehjem kan tilbyde beboerne at tilkøbe ydelser udover, hvad den enkelte beboer har krav på efter §§ 9 og 10 i ældreloven, jf. dog stk. 2.

Forslaget vil betyde, at et lokalplejehjem vil kunne tilbyde den enkelte beboer at tilkøbe en ydelse, som beboeren ikke vil være berettiget til efter ældreloven. Tilkøbsydelser vil eksempelvis kunne omfatte ekstra rengøring, mad til pårørende, fejring af mærkedage, manicure m.v. Der vil kunne være tale om både løbende ydelser og enkeltstående ydelser.

Det enkelte lokalplejehjem vil skulle fastsætte, hvilke tilkøbsydelser og priser herfor, der vil være gældende. Bestyrelsen vil skulle godkende overordnede ydelser og prisniveau for en ydelsestype, men kan overlade det til direktionen til at fastsætte ydelser og konkrete priser inden for en overordnet ramme. Eksempelvis vil bestyrelsen kunne godkende, at beboere kan leje et fællesareal til en privat fejring af mærkedag. Bestyrelsen vil også skulle godkende et prisniveau for en sådan udlejning. Direktionen vil indenfor de overordnede ydelser og prisniveauer kunne fastsætte en konkret pris ift. hvilke fællesarealer, tidsrum og øvrige specifikationer, der kan være for konkrete tilkøb. Bestyrelsen skal dermed ikke godkende de enkelte tilkøb.

Forslaget vil betyde, at et lokalplejehjem vil kunne opnå fortjeneste. Eventuel fortjeneste for salg af tilkøbsydelser vil skulle beskattes efter reglerne i selskabsskatteloven. Det vil være op til bestyrelsen for det aktieselskab, der vil skulle eje og drive lokalplejehjemmet at beslutte, hvordan et evt. overskud skal anvendes.

Tilkøbsydelser vil således være et supplement til de ydelser, som den enkelte beboer har ret til efter ældreloven, og tilkøbsydelser må derfor ikke erstatte hjælp og pleje, som beboerne er berettigede til efter ældreloven.

Bliver en beboer efter ældreloven berettiget til en ydelse, som beboeren hidtil har tilkøbt, vil tilkøbet bortfalde, og ydelsen vil skulle leveres som andre ydelser efter serviceloven.

UDKAST

Videre foreslås det med *stk. 2*, at lokalplejehjem ikke må tilbyde ydelser eller udvise adfærd, der kan være konkurrenceforvridende eller indebære direkte eller indirekte statsstøtte.

Forslaget vil betyde, at lokalplejehjemets bestyrelse vil skulle påse, at prisen for tilkøbsydelser fastsættes således, at der ikke vil være tale om hverken konkurrenceforvridning eller statsstøtte. Dermed kan lokalplejehjem ikke tage en pris, der er lavere end markedsprisen for en bestemt ydelse.

Et lokalplejehjem vil skulle betragtes som et offentligt organ i indkøbssammenhænge. Lokalplejhjems indkøb, herunder indkøb der foretages med henblik på at kunne tilbyde tilkøbsydelser, vil således være omfattet af udbudsreglerne.

Lokalplejehjemmet vil skulle føre et særskilt, revisorpåtegnet regnskab for salg af tilkøbsydelser, således at der sikres åbenhed om lokalplejehjemets prisfastsættelse af ydelserne. Der henvises til lovforslagets § 9, *stk. 2.*, og bemærkningerne dertil.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Efter kommunalfuldmagtsreglerne må en kommune ikke uden særskilt lovhjemmel have bestemmende indflydelse i et selskab.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås med § 3, *stk. 1*, at et lokalplejehjem skal etableres som et aktieselskab, der ejes af en kommune eller flere kommuner efter reglerne herom i selskabsloven. Forslaget vil medføre, at en kommunalbestyrelse vil kunne oprette lokalplejehjem på et privatretligt grundlag, hvor én kommune vil kunne have bestemmende indflydelse. Private investorer vil således ikke kunne investere i eller være medejer af lokalplejehjem. Hvis flere kommuner ønsker at indgå samarbejde om etablering af et lokalplejehjem aftales ejerfordelingen mellem de pågældende kommuner.

Et aktieselskab oprettet efter denne lov kan drive et eller flere lokalplejehjem. Beslutningen om at lade aktieselskabet drive flere

UDKAST

lokalplejehjem vil dog skulle bero på en vurdering af, at det vil understøtte det overordnede formål med lokalplejehjem, herunder øgede muligheder for at tilpasse organiseringen og driften ud fra lokale forhold.

Den foreslåede ordning vil indebære, at ved omdannelse af et eksisterende kommunalt plejehjem til lokalplejehjem vil alle aktiver fra det eksisterende plejehjem skulle indskydes i det aktieselskab, der skal eje og drive lokalplejehjemmet.

Ved etablering af nye lokalplejehjem vil kommunen som udgangspunkt ikke have eksisterende inventar, med mindre kommunen har overskud andetsteds. Her vil kommunen i stedet skulle tilvejebringe al nødvendigt inventar. Dette vil indgå i værdiansættelsen som apportindskud. Alternativt skal kapitalindskuddet have et niveau, der muliggør, at lokalplejehjemmets bestyrelse og ledelse kan indrette lokalplejehjemmet funktionelt.

Det følger af selskabslovens § 4, stk. 2, at aktieselskaber skal have en selskabskapital svarende til mindst 400.000 kr. Indskuddet kan have form af kontantindskud eller apportindskud. Kommunalbestyrelsen modtager aktier i selskabet som modydelse for de indskudte aktiver.

De værdier, kommunalbestyrelsen indskyder aktieselskabet i forbindelse med etableringen af det indgår i selskabskapitalen. Kommunalbestyrelse kan indskyde likvide midler i lokalplejehjemmet, såfremt aktivernes værdi er minimum 400.000. Indskudskapitalen i selskabet vil som udgangspunkt svare til egenkapitalen i åbningsbalancen.

Kommunalbestyrelsen vil have adgang til løbende at foretage kapitalforhøjelse ved tilsvarende at få flere aktier, jf. og at dette selskabslovens §§ 153-177.

Alle kommunale indskud i form af likvide midler i lokalplejehjem m.v. vil skulle registreres som kommunale serviceudgifter eller helt undtagelsesvist som anlægsudgifter, jf. reglerne i det kommunale budget- og regnskabssystem.

Den foreslåede ordning vil også indebære, at aktieselskabets ejer/ejere vil kunne beslutte af opløse aktieselskabet efter reglerne herom i selskabsloven. Dette vil betyde, at driften af lokalplejehjemmet ikke vil kunne videreføres. Lokalplejehjemmet vil derfor enten skulle nedlægges eller videreføres som et kommunalt plejehjem.

UDKAST

Det foreslås med *stk. 2*, at §§ 115, 122 og § 140, stk. 1, i selskabsloven ikke finder anvendelse for aktieselskaber efter § 3, stk. 1, i denne lov.

Det følger af selskabsloven, at bestyrelsen ud over at varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af kapital-selskabets virksomhed påser en række opgaver, der er specificeret i lov om aktie- og anpartsselskabers § 115. Det fremgår af lov om aktie- og anpartsselskaber § 122, at bestyrelsen selv vælger sin formand. Det fremgår af lov om aktie- og anpartsselskaber § 140, stk. 1, at medarbejdere i et kapital-selskab, kan have ret til at vælge et antal medlemmer til selskabets øverste ledelsesorgan.

Forslaget vil betyde, at de tre nævnte bestemmelser i selskabsloven ikke vil finde anvendelse for aktieselskaber, der vil blive oprettet efter den foreslåede lokalplejehjemslov.

Baggrunden for forslaget er, at der med forslagets § 5, stk. 1, at aktieselskabet ledes af en bestyrelse, der vælges af generalforsamlingen. Den foreslåede bestemmelse vil være en afvigelse fra selskabslovens § 115, hvor det fremgår, at bestyrelsen har ansvaret for at varetage den overordnede og strategiske ledelse. Baggrunden for forslaget er endvidere, at det med forslagets § 5, stk. 3, foreslås, at formanden for aktieselskabet udpeges af bestyrelsen. Den foreslåede bestemmelse vil træde i stedet for § 122 i selskabsloven, hvorefter bestyrelsen for et aktieselskab selv vælger sin formand. Endelig er baggrunden for forslaget også, at det med lovforslagets § 5, stk. 2, foreslås, at ældreministeren fastsætter regler om bestyrelsens sammensætning, herunder antal medlemmer og antal medarbejderrepræsentanter, samt krav til medlemmernes kompetencer og erfaringer. Den foreslåede bestemmelse vil træde i stedet for § 140, stk. 1, i selskabsloven, hvoraf det fremgår, at i kapital-selskaber, der i de sidste tre år har beskæftiget gennemsnitligt mindst 35 medarbejdere, har selskabets medarbejdere ret til at vælge et antal medlemmer til selskabets øverste ledelsesorgan og suppleanter for disse svarende til halvdelen af de øvrige ledelsesmedlemmer. Der henvises til lovforslagets § 5, stk. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunen, der etablerer lokalplejehjem skal sikre, at medarbejderne er aflønnet og har vilkår, der svarer til de mest repræsentative overenskomster på området

UDKAST

Bestemmelsen skal sikre, at medarbejdere på lokalplejehjem er omfattet af landsdækkende overenskomst. Lokalplejehjemmets bestyrelse vil skulle beslutte, hvilken overenskomst, der skal være gældende på det enkelte lokalplejehjem.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås med § 4, stk. 1, at aktieselskabets øverste myndighed er generalforsamlingen, der består af selskabets ejer eller ejere.

Videre foreslås det med bestemmelsens stk. 2, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der ejer eller er medejer af aktieselskabet, beslutter, om den på generalforsamlingen repræsenteres af et medlem af kommunalbestyrelsen eller af en medarbejder ved den pågældende kommune.

Forslaget vil betyde, at aktieselskabets øverste myndighed vil være generalforsamlingen, der vil skulle bestå af selskabets ejer eller ejere, og at det vil være kommunalbestyrelse i den kommune, der ejer eller er medejer af aktieselskabet, der vil skulle beslutte, om den på generalforsamlingen vil skulle repræsenteres af et medlem af kommunalbestyrelsen eller af en medarbejder ved den pågældende kommune.

Generalforsamlingen vil være kommunens mulighed for at udøve sin ret til at træffe beslutninger i selskabet og kontrollere, at bestyrelsen i tilstrækkelig grad varetager kommunens og selskabets interesser.

Det følger af selskabsloven, at generalforsamlingen vælger en bestyrelse, der varetager den overordnede ledelse, og at generalforsamlingen til enhver tid kan afsætte lokalplejehjemmets bestyrelse på en ekstraordinær generalforsamling.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 5

Selskabsloven indeholder bestemmelser om bestyrelser i aktie- og anpartsselskaber. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 2. og bemærkningerne hertil. Alle aktieselskaber er omfattet af disse bestemmelser, medmindre andet følger af lovgivningen.

UDKAST

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås med § 5, stk. 1, at aktieselskabet ledes af en bestyrelse, der vælges af generalforsamlingen.

Generalforsamlingen skal udgøres af ejerne i aktieselskabet dvs. kommunen eller kommunerne. Som øverste myndighed for selskabet vil generalforsamlingen skulle varetage den overordnede strategiske retning for lokalplejehjemmet af hensyn til, at kommunens strategiske interesser tilgodeses.

Dette vil være en afvigelse fra selskabslovens § 115, hvor det fremgår, at bestyrelsen har ansvaret for at varetage den overordnede og strategiske ledelse.

Generalforsamlingen vil f.eks. kunne fastsætte, om lokalplejehjemmet skal have en særlig profil f.eks. målrettet udsatte ældre, have fokus på demens, kultur el.lign. Lokalplejehjemmets bestyrelse vil skulle varetage den overordnede ledelse inden for rammerne af den af generalforsamlingen udstukne retning. Dette vil være en afvigelse fra selskabslovens § 115, hvor det fremgår, at bestyrelsen har ansvaret for at varetage den overordnede og strategiske ledelse.

Bestyrelsen vil fortsat være ansvarlig for de øvrige dele af § 115, og dermed skulle sikre en forsvarlig organisation af kapitalselskabets virksomhed, og påse bogføringen og regnskabsaflæggelsen, at der er de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller, løbende rapportering om kapitalselskabets finansielle forhold, direktionen udøver sit hverv på en behørig måde og efter bestyrelsens retningslinjer og kapitalberedskabet er forsvarligt.

Kommunalbestyrelsen vil efter lovforslagets § 12 have pligt til at føre tilsyn med, at et lokalplejehjem varetager sine opgaver inden for rammerne af lovgivningen. Dette tilsyn vil være rettet mod lokalplejehjemmet og ikke mod det enkelte bestyrelsesmedlem i aktieselskabet. Medlemmer af selskabets bestyrelse vil uanset grundlaget for deres udpegning ikke kunne bindes af instruktioner fra ejerkommunen.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

UDKAST

Det fremgår af selskabsloven § 140, stk. 1, at medarbejdere i et kapitalsselskab, kan have ret til at vælge et antal medlemmer til selskabets øverste ledelsesorgan.

Det foreslås med lovens § 3, stk. 3, at § 140, stk. 1, i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) ikke finder anvendelse for aktieselskaber efter § 1, stk. 1, i denne lov.

Det foreslås med *stk. 2.*, at der med denne lov skabes lovhjemmel til, at ældreministeren fastsætter regler om bestyrelsens sammensætning herunder antal medlemmer og antal medarbejderrepræsentanter, samt krav til medlemmernes kompetencer og erfaringer.

Med aftale om ældrereform er der enighed om, at lokalplejehjem skal styres af selvstændige, professionelle bestyrelser bestående af repræsentanter fra lokalområdet og det lokale erhvervsliv, som får eget ansvar for plejehjemmets strategi, drift, udvikling, kvalitet og økonomiske styring.

Forslaget vil betyde, at ministeren vil kunne fastsætte regler, som vil skulle sikre, at bestyrelsens medlemmer tilsammen har de nødvendige kompetencer til at sikre lokalplejehjemmets drift, udvikling, kvalitet og økonomiske styring. Der vil derudover kunne fastsættes regler om den samlede bestyrelses erfaringer med kvalitetssikring, ledelse, organisation og økonomi, samt erfaring med at drive velfærdsinstitutioner. Der vil også kunne fastsættes regler om krav til formandens og næstformandens kompetencer af hensyn til at sikre, at disse besidder relevante erfaringer og kompetencer. Herudover vil der kunne fastsættes regler om bestyrelsesmedlemmernes habilitet i forhold til erhvervslivet og civilsamfundet.

Formålet med at foreslå sådanne regler er at sikre tilstrækkelig fleksibilitet i regelfastsættelsen. Det skal navnlig ses i lyset af, at der er tale om en ny konstruktion, hvor der kan være behov for at tilpasse reglerne på baggrund af de løbende erfaringer. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis der skulle vise sig behov for, at bestyrelsen bestrider andre typer af kompetencer, eller behov for at justere antallet af bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsens arbejde vil i relation til beføjelser og procedurer være omfattet af selskabsloven.

Det foreslås med *stk. 3.*, at generalforsamlingen udpeger formanden og næstformanden for bestyrelsen.

UDKAST

Denne bestemmelse vil medføre, at generalforsamlingen og dermed ejerne udpeger formanden og næstformanden, hvilket vil betyde at ejerne fortsat vil have indflydelse på bestyrelsens lederskab.

Dette vil være en afvigelse fra selskabslovens § 122, hvor det fremgår, at bestyrelsen i et aktieselskab selv vælger sin formand. Det er med lovforslagets § 3, stk. 3, foreslået, at § 122 i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) ikke finder anvendelse for aktieselskaber efter § 1, stk. 1, i denne lov.

Det vil skulle fremgå af bestemmelserne, der udstedes efter det foreslåede § 5, stk. 2, at kommunale repræsentanter, herunder medlemmer af kommunalbestyrelsen i en ejerkommune, ikke vil kunne udpeges til formands- og næstformandsposten.

Det foreslås med *stk. 4*, at generalforsamlingen beslutter niveauet for vederlag til bestyrelsesmedlemmer.

Det er med aftale om en reform af ældreområdet besluttet, at det skal være professionelle bestyrelser, der skal lede lokalplejehjemmene.

Formålet med vederlag til bestyrelsesmedlemmerne er at gøre det muligt at tiltrække bestyrelsesmedlemmer med relevante kompetencer og erfaring. Vederlagsniveauet vil skulle afspejle en ansvarlig anvendelse af offentlige midler. Vederlaget må, i overensstemmelse med selskabslovens § 138, stk. 1, ikke overstige hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang, samt hvad der må anses for forsvarligt i forhold til selskabets og, i moderselskaber, koncernens økonomiske stilling jf. selskabslovens § 138, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 6

Det foreslås med § 6, at bestyrelsen ansætter en direktion, der varetager den daglige ledelse af lokalplejehjemmet. Lederen af lokalplejehjemmet skal være medlem af direktionen.

Den foreslåede paragraf vil betyde, at et lokalplejehjem vil have en direktion, der vil have det daglige ledelsesansvar.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil give frihed til, at bestyrelsen for aktieselskabet vil kunne sammensætte en direktion, der vil passe det enkelte plejehjem. Lederen af plejehjemmet vil dog altid skulle indgå i direktionen.

Bestyrelsen vil kunne fastsætte antallet af medlemmer af direktionen. Det kan f.eks. være de øvrige medlemmer af ledelsesgruppen på lokalplejehjemmet. Konkret vil det f.eks. kunne være økonomichefen eller den faglige chef.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 7

Det foreslås med § 7, at ældreministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at en kommune kan varetage administrative opgaver for et lokalplejehjem, herunder betaling herfor.

Bestemmelsen vil medføre, at visse administrative opgaver for et lokalplejehjem vil kunne varetages af en kommune. Det kunne f.eks. være drift af IT-systemer, bogholderi, forbrugsafregning, fakturering, statistik, og administrativ og juridisk bistand vedrørende personalemæssige forhold.

Endvidere vil bemyndigelsen skulle anvendes til at bestemme, at lokalplejehjemmet skal betale kommunen for denne opgavevaretagelse, og at betalingen skal ske på markedsvilkår.

Forslaget vil betyde, at ældreministeren vil kunne fastsætte regler om, at en kommune vil kunne varetage administrative opgaver for et lokalplejehjem, herunder om lokalplejehjemmets betaling for denne opgavevaretagelse.

Bestemmelsen skal sikre, at lokalplejehjemmets bestyrelse og ledelse har mulighed for at afsøge forskellige muligheder for varetagelse af administrative opgaver. Lokalplejehjemmet vil kunne varetage opgaverne selv, udlicitere til private leverandører eller indhente bistand ved den kommunale ejer. Kommunalbestyrelsen ikke være forpligtet til at varetage disse opgaver for lokalplejehjemmet.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 8

UDKAST

Det følger af § 5, stk. 2, i almenboligloven, at almene ældreboliger er kommunale og regionale ældreboliger, som har modtaget støtte efter den tidligere lov om boliger for ældre og personer med handicap.

Det følger af § 192 i serviceloven, at regionsrådet og kommunalbestyrelsen driver de bestående plejehjem og beskyttede boliger efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås med § 8, *stk. 1*, at lokalplejehjem drives i lokaler, der er etableret efter § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. eller § 44 i ældreloven.

Forslaget vil betyde, at der vil kunne drives lokalplejehjem i lokaler, der er oprettet eller vil blive oprettet som ældreboliger § 5, stk. 2, i almenboligloven eller i plejehjem efter § 44 i ældreloven.

Dette vil betyde, at lokalplejehjem være omfattet af reglerne om anvisningsret i 54, stk. 1, i almenboligloven.

Det foreslås med *stk. 2*, at lokalplejehjem indgår kontrakt om leje af servicearealer efter § 5, stk. 7, i lov om almene boliger m.v. eller af servicearealer knyttet til plejehjem efter § 44 i ældreloven. En kontrakt efter 1. pkt. må ikke være tidsbegrænset.

Forslaget vil indebære, lokalplejehjemmet vil skulle indgå kontrakt om leje af servicearealer eller indtræde som lejer i en eksisterende lejekontrakt mellem kommunalbestyrelsen og ejeren af servicearealet.

For så vidt angår almene plejeboliger vil forslaget betyde, at den formelle relation mellem lokalplejehjemmet og bygningsejeren vil være lejekontrakten vedrørende servicearealet. Denne lejekontrakt vil være en erhvervslejekontrakt, som vil skulle indgås på markedsvilkår.

I lejekontrakten vil parterne bl.a. kunne aftale, hvem af parterne, der står for indvendig vedligeholdelse af servicearealet, og om lejeren/lokalplejehjemmet har ret til at ældre servicearealet.

Boligerne på lokalplejehjemmet vil skulle anvises af kommunalbestyrelsen, og der vil skulle indgås en lejekontrakt mellem bygningsejeren og beboeren efter reglerne herom i almenlejeloven.

UDKAST

Beslutninger vedrørende driften af boligejendommen skal træffes efter reglerne i almenboligloven, herunder beboerdemokrati.

Det forhold, at beslutninger vedr. boligejendommen som udgangspunkt træffes af beboerne, vil ikke forhindre, at der løbende kan være en dialog mellem lokalplejehjem og bygningssejeren og beboerne om moderniseringsarbejder, tilrettelæggelsen af driften m.v. af boligejendommen.

Lokalplejehjemmet vil skulle betale en markedsleje, som modsvarer deres anvendelse af plejehjemmets servicedel, og som ikke er dækket af beboerbetalingen. Lejen vil skulle dække alle forhold vedr. drift og vedligehold af servicearealet.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 9

Det følger af § 174, stk. 1, i serviceloven, at den kommunale, regionale eller private leverandør fastsætter vejledende takster for ydelser og tilbud efter loven. Taksterne fastsættes på baggrund af samtlige budgetterede, direkte og indirekte langsigtede omkostninger ved levering af ydelsen eller drift af tilbuddet.

Det følger af § 32 i friplejeboligloven, at friplejeboligleverandøren fastsætter vejledende takster for ydelser efter lov om social service, jf. lovens § 174, som friplejeboligleverandøren er certificeret til at levere. Friplejeboligleverandøren og kommunalbestyrelsen i den kommune, der har visiteret borgeren til en plejebolig eller en lignende boform, jf. § 3, stk. 1, kan med udgangspunkt i de vejledende takster aftale den pris, som kommunalbestyrelsen skal betale for den leverede hjælp og støtte, som borgeren er visiteret til.

Det følger af friplejeboligloven § 32, stk. 2, at indgås der ikke en aftale mellem kommunalbestyrelsen og friplejeboligleverandøren, jf. stk. 1, skal afregningspriserne for de ydelser, som friplejeboligleverandøren skal levere i henhold til lov om social service, fastsættes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor friplejeboligerne ligger.

Det følger af friplejelovens § 32, stk. 3, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om afregning, herunder om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser i henhold til stk. 2. Ældreministeren kan endvidere fastsætte

UDKAST

regler om kommunalbestyrelsens visitation af borgere, om gennemsigtighed i forhold til indplacering af borgere i kommunens visitationsstruktur og om leverandørernes mulighed for at få indsigt i og få efterprøvet beregningerne.

Det foreslås med § 9, at ældreministeren fastsætter regler om afregning for den hjælp og støtte efter ældreloven, som et lokalplejehjem skal levere, herunder om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser, anvendelse af en fast overheadsats, efterregulering og efterbetaling af afregningspriser.

Forslaget vil betyde, at ældreministeren vil skulle fastsætte regler om afregning af de ydelser efter ældreloven, som et lokalplejehjem vil skulle levere. Ved fastsættelsen af disse regler vil det skulle tilstræbes, at afregningen for levering af ydelser i vidt omfang ligner afregningsmodellen for friplejehjem.

Afregningsprisen for den leverede hjælp og pleje, vil, som udgangspunkt skulle fastsættes efter aftale mellem lokalplejehjemmet og opholdskommunen. Kan der ikke opnås enighed om afregningsprisen, skal prisen fastsættes af eller aftales med den kommune, hvor lokalplejehjemmet er beliggende. Kan der heller ikke her opnås enighed om afregningsprisen fastsætter beliggenhedskommunen beløbet på baggrund af kommunens egne langsigtede gennemsnitlige omkostninger til drift af et tilsvarende tilbud.

Fastsættes afregningsprisen på baggrund af beliggenhedskommunens egne langsigtede gennemsnitlige omkostninger til drift af et tilsvarende tilbud, skal afregningsprisen dække alle de direkte omkostninger, dvs. omkostninger, der kan relateres direkte til en given aktivitet, f.eks. løn til personale og tjenesteydelser, og de indirekte omkostninger. Herved forstås omkostninger, der ikke direkte kan henføres til den pågældende aktivitet, f.eks. fællesudgifter til lokaler, decentral og central administration.

Lokalplejehjemmet skal inden for den fastsatte afregningspris afholde udgifter til evt. vederlag til bestyrelsen efter forslaget § 5, stk. 4, og udarbejdelse af revideret regnskab jf. § 10, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 10

UDKAST

Årsregnskabslovens kapitel 6 indeholder en række krav til aflæggelse af årsregnskab.

Det foreslås med § 10, at aktieselskabets årsregnskab skal indeholde et særskilt regnskab for salg af tilkøbsydelse. Årsregnskabet skal revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor

Bestemmelsen vil sikre en tydelig adskillelse af regnskab for den service, lokalplejehjemmet vil kunne yde efter ældreloven, jf. lovforslagets § 1 og tilkøbsydelse efter lovforslagets § 2.

Bestemmelsen vil endvidere betyde, at årsregnskabet vil skulle revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor. Regnskabet vil således ikke kunne revideres af kommunens økonomiforvaltning m.v. Revisoren vil med sin påtegning skulle afgive erklæring om, at regnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabsloven og giver et retvisende billede af selskabets økonomiske formåen, dets aktiver og passiver. [Der henvises til § X i XX-loven].

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 11

Det foreslås med § 11, stk. 1, at aktieselskabet kun kan optage lån med ejeren eller ejernes godkendelse.

Forslaget vil betyde, at et aktieselskab, der er oprettet efter lovforslaget, vil kunne optage lån, hvis den kommune eller de kommuner, der ejer selskabet godkender det.

Eventuel låntagning vil efter de gældende regler skulle henregnes til kommunalbestyrelsens låntagning.

Med stk. 2 foreslås det, at en kommunalbestyrelse ikke må yde lån til aktieselskabet eller stille garanti for lån, som aktieselskabet optager.

Forslaget vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil blive afskåret fra både at yde lån til et aktieselskab, der er oprettet efter lovforslaget, stille garanti for lån, som aktieselskabet optager. Dette vil også gælde, selvom aktieselskabet betaler vederlag for långivningen.

UDKAST

Lokalplejehjems låntagning efter gældende regler vil blive henregnet til kommunalbestyrelsens låntagning. Dette vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle deponere et beløb svarende til selskabets låntagning, medmindre den har ledig låneramme.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 12

Det følger af § 148, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen i borgerens handlekommune fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. 148 a og lov om socialtilsyn.

Med den foreslåede ordning vil kommunalbestyrelsen fortsat skulle opfylde retssikkerhedslovens forpligtelser om tilsyn, kontrol og opfølgning på hjælpens udførelse og om hjælpen opfylder borgerens aktuelle behov. Det vil fortsat være en kommunal opgave at føre tilsyn med og følge op på, om borgerne får den hjælp, der er truffet afgørelse om, og at hjælpen svarer til borgernes aktuelle behov, herunder om den enkelte borger kan varetage den valgte ordning.

Det foreslås med § 12, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sikre og føre tilsyn med, at et lokalplejehjem varetager sine opgaver inden for rammerne af lovgivningen. Med stk. 2 foreslås det, at som led i tilsynet efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen fastsætte retningslinjer for lokalplejehjemmets opgaveudførelse.

Forslaget vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle føre tilsyn med, at et lokalplejehjem overholder de regler, der gælder for lokalplejehjemmets virksomhed, herunder reglerne i denne lov. Kommunen vil selv kunne tilrettelægge tilsynet.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive understreget, at kommunalbestyrelsen vil have det overordnede ansvar for opgavernes udførelse, når den overlader sine opgaver til et lokalplejehjem. Den foreslåede tilsynspligt er et offentligretligt styringsmiddel, som kommunalbestyrelsen vil skulle udøve som led i varetagelsen af kommunalbestyrelsens opgaver.

UDKAST

Kommunalbestyrelsen vil selv kunne tilrettelægge tilsynet. Uanset det vil kommunalbestyrelsen være forpligtet til at reagere, såfremt den bliver gjort opmærksom på forhold på et lokalplejehjem, som kan være i strid med lovgivningen.

Den nærmere vurdering af, om lokalplejehjemmet overholder de regler, der gælder for lokalplejehjemets virksomhed, vil skulle foretages ud fra den relevante lovgivning samt de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, proportionalitet og lighed mv.

Tilsynet med kommunerne varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Sundhedsministeriet som overordnet tilsynsmyndighed. Som anført i punkt 2.1.1.5 i de almindelige bemærkninger, vil Ankestyrelsen ikke kunne føre tilsyn med lokalplejehjem. Ankestyrelsen vil dog som kommunal tilsynsmyndighed føre tilsyn med kommunalbestyrelsens overholdelse af tilsynspligten efter lovforslagets § 12. Dette vil f.eks., omfatte tilsyn med, om kommunalbestyrelsen som led i sit tilsyn med lokalplejehjemmet har opfyldt sin reaktionspligt i forhold til oplysninger om mulige ulovlige forhold på lokalplejehjemmet, og om kommunalbestyrelsens dispositioner eller undladelser i den forbindelse er lovlige.

Ankestyrelsens tilsyn er et retligt tilsyn. Tilsynet vil derfor ikke kunne påse, om kommunalbestyrelsens dispositioner eller undladelser som led i det foreslåede tilsyn med lokalplejehjem er hensigtsmæssige, så længe kommunalbestyrelsen handler inden for rammerne af lovgivningen, herunder almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Til § 13

Det foreslås med § 13, at loven træder i kraft den 1. januar 2025.

Forslaget vil betyde, at kommunalbestyrelsen fra ikrafttrædelsestidspunktet vil kunne oprette lokalplejehjem efter lovforslaget.

Til § 14

Det foreslås med § 14, stk. 1, at § 1, stk. 1, § 2, stk. 1, og § 8 og 9 i denne lov har virkning fra den 1. juli 2025. Indtil da gælder stk. 2 og 3.

UDKAST

Det foreslåede stk. 1, 1. pkt. vil betyde, at hvis et lokalplejehjem etableres efter det ved lovforslagets § 13 foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt den 1. januar 2025, og før den 1. juli 2025, så vil disse plejehjem være omfattet af lovforslaget, bortset fra lovforslagets § 1, stk. 1, § 2, stk. 1, og § 8 og 9. Disse bestemmelser vil først have virkning fra den 1. juli 2025. Dette skal ses i sammenhæng med, at de omhandlede bestemmelser indeholder henvisninger til ældreloven, der foreslås at skulle træde i kraft den 1. juli 2025.

Det foreslåede stk. 1, 2. pkt. vil betyde, at indtil den 1. juli 2025 vil de foreslåede stk. 2 og 3 finde anvendelse i stedet for lovforslagets § 1, stk. 1, § 2, stk. 1, og § 8 og 9.

Lokalplejehjem vil fra den 1. juli 2025 blive omfattet af det foreslåede ældretilsyn efter forslaget til lov om tilsyn med ældreomsorg og pleje. Indtil da vil lokalplejehjem være omfattet af § 151, stk. 1, i serviceloven. Efter denne bestemmelse har den stedlige kommune pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83, 83 a og 86 i serviceloven løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. lovens § 139.

Videre foreslås det med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan etablere lokalplejehjem efter denne lov, de har til formål at tilbyde personlig hjælp, omsorg, pleje og ledsagelse m.v. efter §§ 83, 83 a, 85, 86, 87 og 97 i lov om social service til personer, der opfylder betingelserne for at få anvist en almen ældrebolig, jf. § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v., eller et plejehjem, jf. § 192 i lov om social service. Disse plejehjem kan tilbyde beboerne at tilkøbe ydelser udover, hvad den enkelte beboer har krav på efter §§ 83, 83 a, 85, 86, 87 og 97 i lov om social service, jf. dog § 2, stk. 2, i denne lov.

Det foreslåede stk. 2 vil betyde, at lokalplejehjem, der etableres før den 1. juli 2025, vil skulle tilbyde personlig hjælp, omsorg, pleje og ledsagelse m.v. efter §§ 83, 83 a, 85, 86, 87 og 97 i serviceloven til personer, der opfylder betingelserne for at få anvist en almen ældrebolig efter § 5, stk. 2, i almenboligloven eller et plejehjem efter § 192 i serviceloven. Disse plejehjem vil kunne tilbyde beboerne at tilkøbe ydelser udover, hvad den enkelte beboer har krav på efter §§ 83, 83 a, 85, 86, 87 og 97 i serviceloven. Den foreslåede henvisning til lovforslagets § 2, stk. 2, vil betyde, at

UDKAST

lokalplejehjem ikke må tilbyde ydelser eller udvise adfærd, der kan være konkurrenceforvridende eller indebære direkte eller indirekte statsstøtte.

Det foreslåede stk. 2 vil indholdsmæssigt svare til lovforslagets § 1, stk. 1, og § 2, stk. 1, bortset fra henvisningerne til §§ 83, 83 a, 85, 86, 87, 97 og 192 i serviceloven, der ved følgelovforslaget foreslås ophævet, fordi de foreslås erstattet af §§ 9, 10 og 44 i ældreloven. Der henvises til lovforslagets § 1, stk. 1, og § 2, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Videre foreslås det med *stk. 3*, at lokalplejehjem efter stk. 2 drives i lokaler, der er etableret efter § 5, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. eller § 192 i lov om social service, og plejehjemmene indgår kontrakt om leje af servicearealer efter § 5, stk. 7, i lov om almene boliger m.v. eller af servicearealer knyttet til plejehjem efter § 192 i lov om social service. En kontrakt efter 1. pkt. må ikke være tidsbegrænset.

Det foreslåede stk. 3 vil betyde, at lokalplejehjem efter stk. 2 vil skulle drives i lokaler, der er etableret efter § 5, stk. 2, i almenboligloven eller § 192 i serviceloven, og at plejehjemmene vil skulle indgå kontrakt om leje af servicearealer efter § 5, stk. 7, i almenboligloven eller af servicearealer knyttet til plejehjem efter § 192 serviceloven, og at sådanne kontrakter ikke må være tidsbegrænset.

Det foreslåede stk. 3 vil indholdsmæssigt svare til lovforslagets § 8, bortset fra henvisningerne til § 192 i serviceloven, der ved følgelovforslaget foreslås ophævet, fordi den foreslås erstattet af § 44 i ældreloven. Der henvises til lovforslagets § 8 og bemærkningerne hertil.

Det bemærkes, at pr. 1. juli 2025 vil lokalplejehjem oprettet før den 1. juli 2025 ikke længere være omfattet af de foreslåede stk. 2-3, men af lovforslagets § 1, stk. 1, § 2, stk. 1, og § 8 og 9.

Det vil navnlig betyde, at de omhandlede lokalplejehjem vil have til formål at tilbyde helhedspleje i sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb efter §§ 9 og 10 i ældreloven, og at dette også vil skulle tilbydes til personer, der opfylder betingelserne for at få anvist et plejehjem efter § 44 i ældreloven.

Videre vil det betyde, at de omhandlede lokalplejehjem også vil skulle drives i lokaler, der er etableret efter § 44 i ældreloven, og at lokalplejehjem eventuelt vil skulle indgå kontrakt om leje af servicearealer knyttet til plejehjem efter § 44 i ældreloven.

UDKAST

Forslag

til

Lov om ældretilsyn

Kapitel 1

Formål og opgaver

§ 1. Ældretilsynet har til formål at støtte de omfattede plejeenheder, jf. § 2, i at sikre kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven.

Stk. 2. Formålet opnås gennem læringsorienteret dialog og ved at:

- 1) Bistå med rådgivning og sparring til plejeenhederne om kvalitet i helhedsplejen jf. § 4, stk. 3.
- 2) Påse kvalitet i helhedsplejen i plejeenhederne ud fra ældreloven, jf. § 7, stk. 1-3 og § 9, stk. 1.

Kapitel 2

Anvendelsesområde

§ 2. Loven omfatter følgende kommunale og private plejeenheder og leverandører, som er registreret i Plejeoversigten, jf. § 27, stk. 2, i ældreloven:

- 1) Plejehjem m.v., jf. § 46 i ældreloven.
- 2) Plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap.
- 3) Friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger.
- 4) Andre, tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer, og der er tilknyttet fast personale.
- 5) Leverandører, som leverer hjælp til borgere i eget hjem, jf. § 18 i ældreloven.

Kapitel 3

Ansvar for ældretilsynet

§ 3. Ansvaret for at varetage funktionen som ældretilsyn efter denne lov påhviler kommunalbestyrelsen i de kommuner, der udpeges af ældreministeren efter aftale med hver af de pågældende kommuner.

UDKAST

Stk. 2. Ældreministeren fastsætter regler om ansvaret for varetagelsen af opgaven som ældretilsyn, herunder om det geografiske dækningsområde, opgavens indhold, ældretilsynets indretning og drift. Ministeren fastsætter derudover nærmere regler om finansieringen af ældretilsynet.

Kapitel 4

Koordineret indsats indenfor rådgivning og sparring

§ 4. Ældretilsynet koordinerer og iværksætter indsatsen vedrørende rådgivning og sparring til plejeenheder i følgende tilfælde:

- 1) Efter anmodning fra den ældre eller dennes pårørende.
- 2) Efter anmodning fra plejeenheden.
- 3) I forbindelse med ældretilsynets tilsyn efter § 7, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Ældretilsynet vurderer i forbindelse med en anmodning efter stk. 1, nr. 1 og 2, om der er tale om forhold begrundet i kvalitet i helhedsplejen, jf. § 9, stk. 1, som plejeenheden har behov for støtte til fra ældretilsynet, eller om anmodningen skal videresendes til anden relevant myndighed.

Stk. 3. Ældretilsynet bistår den enkelte plejeenhed med rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen i overensstemmelse med vurderingen efter stk. 2, og behovets omfang. Ældretilsynet skal derudover vejlede om andre relevante myndigheders indsatser i forhold til plejeenhedens behov.

Kapitel 5

Ældrelinjen

§ 5. Ældretilsynet skal i hver af de kommuner, som varetager funktionen som ældretilsyn, have en let tilgængelig og direkte indgang (Ældrelinjen), hvortil ældre, pårørende, personale og andre kan henvende sig anonymt om bekymrende forhold i en plejeenhed.

Stk. 2. Myndigheder og personer, der udøver opgaver efter stk. 1, samt enhver, der i øvrigt yder bistand hertil, har under ansvar efter straffelovens §§ 152-152 e tavshedspligt med hensyn til enhver oplysning, som de under deres virksomhed får kendskab til. Straffelovens § 152 f finder ligeledes anvendelse.

Stk. 3. Ældretilsynet må ikke over for plejeenheden eller andre oplyse, at tilsynet har modtaget en henvendelse efter stk. 1, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. Den, der har henvendt sig anonymt til ældretilsynet, jf. stk. 1, kan over for ældretilsynet samtykke til, at ældretilsynet over for plejeenheden eller andre oplyser, at tilsynet har modtaget henvendelsen. Vedkommende kan samtykke til, at ældretilsynet over for plejeenheden eller andre oplyser

UDKAST

navnet på den, der har rettet henvendelse. Vedkommende kan helt eller delvis samtykke til, at ældretilsynet over for plejeenheden eller andre videregiver henvendelsens indhold.

Stk. 5. Ældretilsynet kan uden samtykke fra den, der har henvendt sig, jf. stk. 1, videregive henvendelsens indhold, jf. stk. 1, til en anden offentlig myndighed, hvis indholdet er relevant og nødvendigt for den anden myndigheds opgavevaretagelse.

Kapitel 6 *Opstartsmøde*

§ 6. Ældretilsynet afholder opstartsmøde senest 3-6 måneder efter, at en ny plejeenhed har registreret sig i Plejeoversigten.

Stk. 2. Opstartsmøde efter stk. 1, indebærer dialog med plejeenheden om ældretilsynet, herunder ældretilsynets rådgivning og sparring, jf. § 4, stk. 3, Ældrelinjen, jf. § 5, og tilsynet med kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven, jf. § 7, stk. 1, jf. § 9, stk. 1, samt eventuelt dialog om områder, hvor det kan være relevant for plejeenheden at arbejde med kvalitet i helhedsplejen.

Kapitel 7 *Tilsyn med kvalitet i helhedsplejen*

§ 7. Ældretilsynet påser kvalitet i helhedsplejen i de omfattede plejeenheder ud fra ældreloven, jf. § 9, stk. 1.

Stk. 2. Tilsyn efter stk. 1 gennemføres ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko, eller hvor der er en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen. Ældretilsynet gennemfører under alle omstændigheder et anmeldt tilsynsbesøg i hver plejeenhed inden for en periode på fem år.

Stk. 3. Som led i tilsynet efter stk. 2 foretager ældretilsynet en vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Stk. 4. Ældretilsynet orienterer mundtligt plejeenheden om de væsentligste observationer og konklusioner i tilsynet efter stk. 2 samt om vurderingen af kvalitet i helhedsplejen med henblik på dialog og at fremme læring i plejeenheden. Ældretilsynet udfærdiger en skriftlig opsamling på tilsynet på baggrund af den mundtlige orientering.

Stk. 5. Ældreministeren fastsætter nærmere regler om tilrettelæggelsen og udførelsen af ældretilsynets tilsyn og om indhold i og form for ældretilsynets skriftlige opsamling på tilsyn.

Samtilsyn

UDKAST

§ 8. Tilsyn efter § 7, stk. 2, med plejeenheder, jf. § 2, stk. 1, nr. 1-3, udføres sammen med andre relevante tilsynsmyndigheder i det tilfælde, hvor to eller flere tilsynsmyndigheder uafhængigt af hinanden udtager samme plejeenhed til tilsyn i det samme kalenderår.

Stk. 2. Ældretilsynet faciliterer den overordnede koordination mellem relevante tilsynsmyndigheder i forbindelse med samtilsyn.

Stk. 3. Ældreministeren fastsætter efter forhandling med relevante ministre regler om, hvilke tilsynsmyndigheder, der er omfattet af samtilsyn samt om de overordnede rammer for samtilsyn efter stk. 1.

Vurdering af kvalitet i helhedsplejen

§ 9. Ældretilsynet påser og vurderer kvalitet i helhedsplejen, jf. § 7, i de omfattede plejeenheder, ud fra § 1, stk. 2, og §§ X-X i ældreloven. Vurderingen foretages inden for følgende temaer:

- 1) Den ældres selvbestemmelse.
- 2) Tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse.
- 3) Et tæt samspil med de pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

Stk. 2. Ældreministeren fastsætter nærmere regler om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Samarbejde med andre myndigheder og tilsyn

§ 10. Ældretilsynet samarbejder i relevant omfang med andre myndigheder og tilsyn med henblik på koordinering af tilsynet med kvalitet i helhedsplejen, jf. § 7, stk. 1 og 2, og i forbindelse med at der træffes afgørelser overfor en plejeenhed, jf. § 11.

Ældretilsynets sanktionsmuligheder

§ 11. Når det er nødvendigt af hensyn til at sikre kvalitet i helhedsplejen i en plejeenhed, jf. § 9, stk. 1, kan ældretilsynet træffe afgørelse om følgende:

- 1) Påbud om krav til at sikre kvalitet i helhedsplejen i relation til et eller flere af temaerne, jf. § 9, stk. 1, for en bestemt periode.
- 2) Påbud om at modtage den nødvendige støtte, jf. § 4.
- 3) Opfølgende tilsyn, jf. § 7, stk. 2, i forbindelse med påbud efter nr. 1 og nr. 2.
- 4) Påbud om forbud mod indflytning af nye beboere i plejeenheden, jf. § 2, nr. 1-4, for en bestemt periode.

5) Påbud om forbud mod indtag af nye borgere hos leverandører, jf. § 2, nr. 5, for en bestemt periode.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om ældretilsynets afgørelser efter stk. 1.

Kapitel 8

Oplysningspligt og kommunikation

Plejeenhedens oplysningspligt

§ 12. Plejeenheden er over for ældretilsynet forpligtet til:

- 1) Efter anmodning at give de oplysninger, som er nødvendige for, at ældretilsynet kan vurdere kvalitet i helhedsplejen, jf. § 9, stk. 1.
- 2) Af egen drift og uden unødigt ophold at give ældretilsynet oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i plejeenheden og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har iværksat foranstaltninger over for plejeenheden.

Stk. 2. Ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om plejeenhedernes oplysningspligt efter stk. 1.

Ældretilsynets oplysningspligt

§ 13. Hvis ældretilsynet får oplysninger om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i en plejeenhed, som er nødvendige og relevante af hensyn til udførelsen af en opgave, som henhører under en anden offentlig myndighed, videregiver ældretilsynet uden unødigt ophold oplysningerne til denne anden myndighed, herunder oplysninger om, hvorvidt ældretilsynet har iværksat foranstaltninger.

Den stedlige kommunalbestyrelses oplysningspligt

§ 14. Bliver den stedlige kommunalbestyrelse orienteret om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i en plejeenhed efter § 13, skal kommunalbestyrelsen orientere de enkelte borgeres handlekommuner, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt.

Kommunikation

UDKAST

§ 15. Ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunikationen mellem ældretilsynet og plejeenhederne, kommunerne og andre myndigheder og tilsyn, jf. §§ 12-14, samt mellem ældretilsynet og Sundhedsstyrelsen. Ældreministeren kan i denne forbindelse fastsætte regler om, at kommunikationen skal foregå digitalt, og om anvendelse af bestemte IT-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign. Ældreministeren kan endvidere fastsætte regler om at undtage plejeenheder helt eller delvis fra digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det.

Kapitel 9

Sundhedsstyrelsens tværgående rolle i forhold til ældretilsynet

§ 16. Sundhedsstyrelsen faciliterer, at viden og praksis på tværs af de kommuner, som varetager opgaven som ældretilsyn, koordineres og ajourføres.

Stk. 2. Ældretilsynet skal efter anmodning fra Sundhedsstyrelsen give de oplysninger, som er nødvendige som led i varetagelsen af opgaven efter stk. 1.

Kapitel 10

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m.v.

Ikrafttrædelsesbestemmelse

§ 17. Loven træder i kraft den 1. januar 2025, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. §§ 1 og 2 og §§ 4-16, træder i kraft den 1. juli 2025.

Overgangsbestemmelse

§ 18. For plejeenheder, jf. § 2, stk. 1, nr. 1-5, som før den 1. juli 2025 var registreret hos Styrelsen for Patientsikkerhed efter den hidtidige bestemmelse i § 150 c i serviceloven, finder § 6, stk. 1 og 2, tilsvarende anvendelse, dog således at ældretilsynet senest skal have afholdt opstartsmøde med disse plejeenheder den 1. juli 2026.

Stk. 2. [Udestår]

§ 19. Kommunerne, som varetager funktionen som ældretilsyn efter denne lov, overtager pr. ... 2025 det personale, som i kommunerne og i Styrelsen for Patientsikkerhed udelukkende eller helt overvejende er beskæftiget med varetagelsen af opgaven, jf. § 1. Den kommunalbestyrelse, som va-

UDKAST

retager funktionen som ældretilsyn, overtager det personale som har tjenestested i en kommune eller i Styrelsen for Patientsikkerhed, beliggende tættest på kommunalbestyrelsen, der varetager ældretilsynet.

Stk. 2. De pligter og rettigheder, der følger af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse, finder tilsvarende anvendelse for personale, der er ansat i henhold til kollektiv overenskomst, bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af offentlig myndighed, eller individuel aftale, og som i forbindelse med overførsel efter stk. 1 ikke er omfattet af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

Stk. 3. Tjenestemænd har pligt til at følge med opgaverne til den nye ansættelsesmyndighed på vilkår, der svarer til de hidtidige vilkår. Den nye ansættelsesmyndighed udbetaler den samlede tjenestemandspension, idet pensionsbyrden deles forholdsmæssigt mellem de to ansættelsesmyndigheder.

Territorial anvendelse

§ 20. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Forenklet tværkommunalt ældretilsyn

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Kommunernes tilsyn på ældreområdet

2.1.1.2. Forsøgsordning med et statsligt Ældretilsyn

2.1.1.3. Obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn

2.1.1.4. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO)

2.1.1.5. Plejehjemsoversigten

2.1.1.6. Sundhedsstyrelsens rolle ift. ældreområdet

2.1.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Oprettelse af et tværkommunalt og uafhængigt ældretilsyn

2.1.3.2. Ældretilsynets anvendelsesområde

2.1.3.3. Ældretilsynets formål og opgaver

2.1.3.4. Koordineret indsats indenfor rådgivning og sparring

2.1.3.5. Ældrelinjen i ældretilsynet

2.1.3.6. Opstartsmøde

2.1.3.7. Et risikobaseret og reaktivt ældretilsyn

UDKAST

2.1.3.8. Vurdering af kvalitet i helhedsplejen

2.1.3.9. Tilbage melding på tilsyn

2.1.3.10. Ældretilsynets sanktionsmuligheder

2.1.3.11. Oplysningspligt for ældretilsynet, plejeenheden og den stedlige kommunalbestyrelse

2.1.3.12. Sundhedsstyrelsens tværgående rolle ift. ældreområdet

2.2. Samtilsyn

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Forsøgsordning med et statsligt ældretilsyn

2.2.1.2. Det sundhedsfaglige tilsyn

2.2.1.3. Arbejdstilsynet

2.2.1.4. Fødevarestyrelsens fødevarekontrol

2.2.1.5. Kommunernes brandsyn

2.2.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

3. Forholdet til databeskyttelseslovgivningen

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Klimamæssige konsekvenser

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

11. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Meget fungerer godt i ældreplejen. Mange ældre modtager hver dag pleje og omsorg fra de mange fagligt dygtige og engagerede ledere og medarbejdere i ældreplejen. Ældreplejen står dog også over for udfordringer.

Årtiers voksende bureaukrati og ønsker om at styre ældreplejen tæt har resulteret i en ældrepleje, hvor medarbejdere og ledere ikke i tilstrækkelig grad kan imødekomme den ældres behov. Dette skyldes bl.a., at der bruges for meget tid på dokumentation og registrering.

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre indgik på den baggrund den 18. april 2024 *Aftale om en reform af ældreområdet*. Partierne ønsker med aftalen at ændre tilgangen fra at styre efter standarder og kontrol til i stedet at styre efter kvalitet, klare mål og værdier, og at der skabes de lovgivningsmæssige- og forvaltningsmæssige rammer for, at medarbejdere og ledere i højere grad kan imødekomme den enkelte ældres individuelle behov.

Med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven igangsættes derfor en central forandringsproces af ældreplejen, hvor omdrejningspunktet bliver borgerens selvbestemmelse, og hvor den pleje og omsorg, borgerne får, tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker og behov, og med flere muligheder og mere frihed til, at borgerne selv kan vælge den velfærd og service, der passer bedst til dem. Forslaget til ældreloven vil samtidig medføre en helt ny tilgang til styring, visitation og kvalitet baseret på mere tillid til medarbejderne, ledelsen og deres faglighed.

Aftalepartierne er enige om, at denne nye tilgang til ældreplejen, baseret på mere tillid til medarbejderne, ledelsen og deres faglighed, medfører et behov for, at tilsynet med ældreplejen får en ny rolle.

Der er gennem årene blevet skabt et tilsynsregime, der kontrollerer forholdene og dokumentationen i ældreplejen i detaljen, og som samlet set medfører, at medarbejdere og ledere i ældreplejen oplever, at de bruger for meget tid på dokumentation og tilsyn, som i stedet kunne være brugt på omsorg og pleje af borgerne i stedet.

Det skyldes bl.a., at der i dag eksisterer flere overlappende tilsyn på ældreområdet, som medfører et stort ressourceforbrug hos plejeenhederne, som i stedet kunne være brugt på omsorg og pleje af borgerne.

UDKAST

Derudover har en arbejdsgruppe om tilsyn på ældreområdet i 2022 bl.a. peget på, at det for kommunerne kan være en udfordring at opretholde en armslængde og sikre uvildighed i kommunernes eget tilsyn med den hjælp, som kommunen selv og private leverandører leverer på ældreområdet.

Aftalepartierne er derfor enige om, at tilsynets fokus i højere grad skal flyttes fra kontrol af plejeenheders dokumentation til fokus på læring, dialog og kvalitet lokalt. Ældretilsynet skal fremover være lærende og understøtte kvalitetsudvikling lokalt, men stadig føre tilsyn med kvaliteten af plejen og omsorgen. Hertil skal tilsynet i højere grad end i dag være et værktøj for ledere og medarbejdere i deres arbejde med mulighed for adgang til rådgivning og sparring, både når det gælder den generelle kvalitet i plejen, og når der opstår særligt vanskelige situationer.

Aftalepartierne er desuden enige om, at der skal gennemføres en sanering og begrænsning i antallet af statslige og lokale tilsyn og kontrolopgaver. Det sker ved at afskaffe kommunernes nuværende tilsyn med de kommunale opgaver efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86, jf. servicelovens § 151, (herefter det kommunale ældretilsyn), som i dag er lokaliseret i hver af de 98 kommuner, og ved at udfase den eksisterende forsøgsordning med et statsligt ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed. Aftalepartierne er på den baggrund enige om i stedet at oprette et nyt tværkommunalt ældretilsyn, som forankres i et mindre antal kommuner.

Dette lovforslag udmønter sammen med de samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, lov om lokalplejehjem og lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Ændringer som følge af ældreloven, lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem) de lovgivningsmæssige elementer i aftalen om en reform af ældreområdet.

Med dette forslag til en ny lov om ældretilsyn skabes således et nyt, forenklet tværkommunalt ældretilsyn inden for følgende overordnede politisk aftalte rammer:

- Tilsynet skal være risikobaseret og målrettes de enheder, hvor der er størst risiko for udfordringer med kvaliteten, ligesom der fortsat skal være mulighed for at reagere på henvendelser til tilsynet (whistleblowerordning).
- Tilsynet skal i højere grad end i dag være et værktøj for ledere og medarbejdere i deres arbejde med mulighed for adgang til rådgivning og sparring, både når det gælder den generelle kvalitet i plejen, og når der opstår særligt vanskelige situationer.

Det følger endvidere af *Aftale om en reform af ældreområdet*, at der skal indføres ”samtilsyn” på plejehjem.

Baggrunden for aftalens element om at indføre samtilsyn på plejehjem er dels, at plejehjem i dag er underlagt tilsyn fra en række forskellige tilsynsmyndigheder, uden at der nødvendigvis sker en nærmere koordinering tilsynene imellem, herunder i forhold til tilsynenes afrapporteringer. Dette medfører et øget ressourceforbrug hos plejeenhederne, som skal forsøge at navigere i de forskelligartede fagligheder, logikker og hensyn. Derudover oplever nogle plejehjem at få besøg af forskellige tilsyn flere gange i løbet af samme år, hvilket medfører et stort ressourceforbrug hos plejeenhederne, som i stedet kunne være anvendt på pleje og omsorg af ældre borgere.

Formålet med samtilsyn på plejehjem er derfor dels at reducere tilsynstrykket for de enkelte plejehjem ved at de relevante tilsynsmyndigheder gennemfører planlagte tilsyn på plejehjem samtidigt, i det omfang de enkelte tilsynsmyndigheder hver især har udtaget samme plejehjem til tilsyn i det samme kalenderår. Derudover skal samtilsyn på plejehjem bidrage til at undgå eventuelle modstridende krav fra de forskellige tilsynsmyndigheder.

Aftalepartierne er enige om, at samtilsynet som udgangspunkt omfatter det nye, tværkommunale ældretilsyn, det sundhedsfaglige tilsyn, kommunernes brandsyn, Fødevarestyrelsens fødevarerkontrol og Arbejdstilsynets tilsyn.

Med dette forslag til en ny lov om ældretilsyn skabes således også det hjemmelmæssige grundlag for at der indføres samtilsyn på plejehjem.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Forenklet tværkommunalt ældretilsyn

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Kommunernes tilsyn på ældreområdet

Det følger af § 16 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 13. marts 2024 (herefter retssikkerhedsloven), at kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses, og at tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaven udføres på. I § 148 a i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 67 af 22. januar 2024 (herefter serviceloven), er denne tilsynsforpligtelse uddybet i forhold til, at den stedlige kommunalbestyrelse skal føre et generelt driftsorienteret tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi.

UDKAST

Det følger desuden af servicelovens § 148, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter loven, jf. retssikkerhedslovens §§ 9-9 b, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om. Endvidere følger det af bestemmelsens stk. 2, at kommunen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål (det personrettede tilsyn).

Efter servicelovens § 151, stk. 1, har den stedlige kommune pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter servicelovens §§ 83 (personlig og praktisk hjælp og madservice), 83 a (rehabiliteringsforløb) og 86 (genoptræning og vedligeholdelsestræning), løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. serviceloven § 139. Som det fremgår om tilsynet efter § 151, stk. 1 i vejledning nr. 9765 af 2. oktober 2023 om hjælp og støtte efter serviceloven, punkt 304, påhviler det ligeledes kommunalbestyrelsen, i tilfælde, hvor de kommunale opgaver udføres af andre (private), at føre tilsyn med den, der udfører opgaven.

Efter servicelovens § 151 a, stk. 1, har kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor friplejeboligerne ligger, på tilsvarende vis pligt til at følge op på enkeltsager og føre tilsyn med indsatserne over for lejere og beboere i friplejeboliger, jf. § 148, stk. 1 og 2, og § 151, stk. 1.

Det er en del af formålet med kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse efter servicelovens § 151, stk. 1, at præcisere forpligtelsen efter § 16 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og at sætte særlig fokus på myndighedstilsynet med den hjælp, som kommunale og private leverandører giver efter §§ 83, 83 a og 86.

Efter servicelovens § 151, stk. 2, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen som led i tilsynsforpligtelsen efter servicelovens § 151, stk. 1, hvert år foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg på plejehjem m.v., jf. servicelovens § 192, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet må ikke varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området. Som det fremgår om tilsynet efter § 151 i vejledning nr. 9765 af 2. oktober 2023 om hjælp og støtte efter serviceloven, punkt 304, påhviler det ligeledes kommunalbestyrelsen at føre

UDKAST

tilsyn med den, der udfører opgaven, i tilfælde, hvor de kommunale opgaver udføres af andre (private).

Efter servicelovens § 151 a, stk. 2, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen som led i tilsynsforpligtelsen hvert år foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg i friplejeboliger. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser, jf. servicelovens § 151, stk. 2, 2. pkt., og servicelovens § 151 a, stk. 2, 2. pkt. Tilsynet må ikke varetages af friplejeboligleverandører eller personer, der udfører opgaver for den friplejeleverandør, som tilsynet omfatter, jf. servicelovens § 151 a, stk. 2, 3. pkt. Som det fremgår om tilsynet efter § 151 a, stk. 2 i vejledning nr. 9765 af 2. oktober 2023 om hjælp og støtte efter serviceloven, punkt 309, påhviler pligten til at følge op på enkeltsager og føre tilsyn i friplejeboliger kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor friplejeboligerne er beliggende.

Efter servicelovens § 151, stk. 3, gælder kommunalbestyrelsens forpligtelse efter servicelovens § 151, stk. 1 og 2, ikke tilbud, som er omfattet af socialtilsynet, jf. § 4 i lov om socialtilsyn.

Som det fremgår om tilsynet efter § 151 i vejledning nr. 9765 af 2. oktober 2023 om hjælp og støtte efter serviceloven, punkt 303, skal kommunalbestyrelsen aktivt, opsøgende og systematisk føre tilsyn med, at borgerne får den hjælp, som de har krav på, og at hjælpen har den kvalitet – både fagligt og økonomisk – som man har besluttet, der skal være i kommunen.

Efter servicelovens § 151 c, skal kommunalbestyrelsen endvidere udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for hjælp efter servicelovens § 83, som er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør efter § 91. Som det fremgår om tilsynet efter § 151 c i vejledning nr. 9765 af 2. oktober 2023 om hjælp og støtte efter serviceloven, punkt 305, skal tilsynspolitikken omfatte alle opgaver og områder, hvor kommunalbestyrelsen har et forsyningsansvar for tilbud efter § 83 til borgere i eget hjem og dermed har en tilsyns- og opfølgingsforpligtelse. Det fremgår ydermere af vejledningens punkt 305, at kommunalbestyrelsens tilsynspolitik, jf. servicelovens § 151 c, stk. 2, således skal omfatte kommunens egne retningslinjer og procedurer for, hvordan der føres tilsyn med leverandørernes udførelse af hjælpen, og hvordan der følges op på tilsynsresultaterne.

Kommunernes tilsyn på ældreområdet udgør myndighedsopgaver. Det indebærer, at tilsynsopgaverne ikke kan udliciteres til private eller til andre

myndigheder uden særskilt lovhjemmel. Det er derfor alene det sagsforberedende arbejde, der ikke har karakter af myndighedsudøvelse, som kommunerne kan udlicitere i forbindelse med sådanne opgaver.

Det bemærkes i forhold til tilsynet med kommunerne, der i dag fører det beskrevne tilsyn på ældreområdet, at dette varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Boligministeriet som overordnet tilsynsmyndighed efter reglerne i kapitel VI og VII i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024 (herefter kommunestyrelsesloven). Det kommunale tilsyn kan se på, om kommuner overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Tilsynet er et retligt tilsyn. Tilsynet kan således ikke tage stilling til, om kommuners dispositioner er rimelige eller hensigtsmæssige eller til spørgsmål om skønsudøvelse, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen. Tilsynet omfatter heller ikke tilfælde, hvor særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage eller har taget stilling til den pågældende sag.

2.1.1.2. Forsøgsordning med et statsligt ældretilsyn

I servicelovens kapitel 26 om opfølgning, tilsyn og betaling for tilsynet reguleres bl.a. Styrelsen for Patientsikkerheds forpligtigelse til at føre et risikobaseret tilsyn med den social- og plejefaglige indsats på plejecentre, midlertidige pladser og hjemmeplejeenheder.

Det fremgår af servicelovens § 150, stk. 1, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal føre tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter servicelovens § 150 c, stk. 1 og 2.

Efter servicelovens § 150, stk. 2, skal Styrelsen for Patientsikkerhed gennemføre tilsynet efter stk. 1 ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko for, at den personlige hjælp, omsorg og pleje ikke har den fornødne kvalitet. Styrelsen for Patientsikkerhed skal ligeledes på baggrund af en begrundet mistanke gennemføre tilsyn efter stk. 1, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den fornødne kvalitet af den personlige hjælp, omsorg og pleje i en enhed.

Efter servicelovens § 150, stk. 3, skal Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis styrelsen bliver bekendt med overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i forbindelse med tilsyn efter stk. 1, orientere vedkommende registreringspligtige enhed og den stedlige kommunalbestyrelse.

UDKAST

Efter servicelovens § 150, stk. 4, skal den stedlige kommunalbestyrelse, i de tilfælde, hvor de bliver orienteret om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold efter stk. 3, orientere de kommunalbestyrelser, som har ansvar for hjælpen til de enkelte borgere, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt.

Efter servicelovens § 150, stk. 5, fastsætter Styrelsen for Patientsikkerhed nærmere regler om vurdering af kvaliteten af den personlige hjælp, omsorg og pleje, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer.

Det følger endvidere af servicelovens § 150 a, stk. 1, at den registreringspligtige enhed er forpligtet til at give de oplysninger, som er nødvendige som led i tilsynet, på anmodning fra Styrelsen for Patientsikkerhed.

Efter servicelovens § 150 a, stk. 2, har Styrelsen for Patientsikkerhed til enhver tid som led i tilsynet efter § 150, stk. 1, mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til alle registreringspligtige enheder omfattet af tilsynet.

Efter servicelovens § 150 b, stk. 1, udarbejder Styrelsen for Patientsikkerhed en tilsynsrapport efter hvert tilsynsbesøg udført efter § 150, stk. 1. Styrelsen for Patientsikkerhed udarbejder en årlig sammenfatning af observationer og vurderinger som følge af tilsynene efter § 150, stk. 1.

Efter servicelovens § 150 b, stk. 2, fastsætter Styrelsen for Patientsikkerhed regler om offentliggørelse af tilsynsrapporter og sammenfatninger, jf. stk. 1.

Efter servicelovens § 150 c, stk. 1, skal følgende enheder registrere sig hos Styrelsen for Patientsikkerhed, jf. dog stk. 2: 1) Plejehjem m.v., jf. § 192. 2) Plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap. 3) Friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger. 4) Andre tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer, og der er tilknyttet fast personale. 5) Leverandører, som leverer hjælp efter § 83, jf. § 91.

Efter servicelovens § 150 c, stk. 2, omfatter registreringspligten efter stk. 1 ikke enheder, hvor hjælpen og støtten til borgerne i enheden i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85. Disse vil i stedet som udgangspunkt være omfattet af socialtilsynet.

Efter servicelovens § 150 c, stk. 3, fastsætter Styrelsen for Patientsikkerhed nærmere regler om registrering efter stk. 1, herunder om, at registrering skal ske elektronisk.

UDKAST

Det følger af § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 652 af 25. maj 2018 om Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn på ældreområdet, at Styrelsen for Patientsikkerheds samlede vurdering af om den personlige hjælp, omsorg og pleje, som ydes i en enhed, har den fornødne kvalitet efter servicelovens § 150, stk. 2, vurderes inden for følgende temaer: Selvbestemmelse og livskvalitet, herunder en værdig død, trivsel og relationer, målgrupper og metoder, organisation, ledelse og kompetencer, procedurer og dokumentation samt aktiviteter og rehabilitering.

Det fremgår af forarbejderne til lovforslaget, som dannede baggrund for lov nr. 560 af 29. maj 2018, at Styrelsen for Patientsikkerhed foretager en konkret vurdering af forholdene i den registreringspligtige enhed, jf. Folketings-tidende 2017-2018, L 210 som fremsat, side 19.

Det fremgår desuden af servicelovens § 150 d, stk. 1, at tilsiger forholdene i den registreringspligtige enhed det, kan Styrelsen for Patientsikkerhed give påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvis.

Det fremgår endvidere af forarbejderne til lovforslaget, at vurderingen af grundlaget for at anvende påbud vil bero på en samlet vurdering af, i hvilket omfang der konstateres svigt i kvaliteten af de leverede ydelser, herunder om svigt vedrører ydelser på flere områder, samt karakteren eller alvorligheden af de svigt, som styrelsen konstaterer, jf. Folketingstidende 2017-2018, L 210 som fremsat, side 19.

Det forudsættes ved Styrelsen for Patientsikkerheds påbud om indstilling af driften, at Styrelsen for Patientsikkerhed har foretaget en vurdering af, at den manglende kvalitet i indsatsen i den pågældende enhed generelt indebærer en risiko for forværring af borgernes almentilstand. Det forudsættes derudover, at der forud for en afgørelse om påbud har været en dialog mellem Styrelsen for Patientsikkerhed og den enkelte enhed om de forhold, der ligger til grund for afgørelsen om påbud.

Det følger endvidere af servicelovens § 150 d, stk. 2, at afgørelser efter stk. 1 ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Det betyder, at der ikke kan klages over en afgørelse om påbud, som træffes som led i tilsynet.

Det er forudsat, at Styrelsen for Patientsikkerhed er i dialog med de enheder, hvor der føres tilsyn, og at dialogen med den enkelte enhed både omfatter

tilsynets fund og vurderinger, før der træffes afgørelse om påbud, jf. Folke­tingstidende 2017-2018, tillæg A, L 210, side 19.

Styrelsen for Patientsikkerheds ældretilsyn udfører efter et påbud et opføl­gende tilsyn for at kontrollere, om plejeenheden lever op til den fornødne kvalitet. Denne opfølgning sker senest efter typisk tre måneder efter påbud­det til plejeenheden. I enkelte tilfælde foretages opfølgningen administra­tivt, hvor det konkret vurderes, at der herigennem sikres fornøden informa­tion til vurdering af opfyldelsen af påbuddet. Såfremt målepunkterne ved det opfølgende tilsyn ikke er opfyldt, følger Styrelsen for Patientsikkerhed op, indtil det konkret vurderes, at målepunkterne er opfyldt, eller at plejeen­heden er i stand til selv at udbedre de enkeltstående og konkrete fund.

Efter servicelovens § 157 a, kan en registreringspligtig enhed, som undlader at afgive de krævede oplysninger efter § 150 a, stk. 1, undlader at registrere sig efter § 150 c, stk. 1, eller undlader at efterkomme et påbud efter § 150 d, stk. 1, straffes med bøde.

Efter servicelovens § 157 a, stk. 2 kan Styrelsen for Patientsikkerhed i for­skrifter, der udstedes i medfør af § 150 b, stk. 2, og § 150 d, stk. 3, fastsætte bestemmelser om straf i form af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Efter servicelovens § 157 b, kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske per­soner) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

2.1.1.3. Obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter påbud fra Styrel­sen for Patientsikkerheds Ældretilsyn

Det følger af § 150 e i serviceloven, at modtager en registreringspligtig en­hed, jf. servicelovens § 150 c, et påbud om krav til den social- og plejefag­lige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og pleje­faglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvis, jf. servicelovens § 150 d, stk. 1, skal vedkommende registreringspligtige enhed tage imod et opfølgings- og læringsforløb ved et udgående rejsehold under Videnscen­ter for værdig ældrepleje i Sundhedsstyrelsen.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2020-2021, L 170, som fremsat, side 4, at formålet med de obligatoriske opføl­gnings- og læringsforløb er at sikre, at plejeenheden, der har modtaget et på­bud, samtidig får målrettet støtte til faglig læring og udvikling i plejeenhe­den. Forløbene skal derfor tilpasses til den enkelte enhed og omfatter bl.a. socialfaglig støtte til, at den pågældende plejeenhed kan arbejde målrettet

med afhjælpning af de fejl og mangler, som er årsagen til påbuddet fra ældretilsynet. Det enkelte forløbs indhold og varighed skal derfor også være proportionalt med påbuddets karakter og de problemstillinger og faglige udfordringer, som den enkelte plejeenhed har, og som forløbet skal følge op på.

2.1.1.4. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO)

Det følger af § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1702 af 5. december 2023 om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen, at VISO dækker de mest specialiserede og komplicerede problemstillinger inden for følgende områder: 1) Børn og unge med handicap, 2) Børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer, 3) Udsatte grupper, 4) Voksne med handicap, 5) Socialpsykiatrien og 6) Specialundervisning og specialpædagogisk bistand til børn, unge og voksne.

Efter § 13, stk. 1, i serviceloven bistår den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (herefter VISO) kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkelt-sager. Det følger af § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1702 af 5. december 2023 om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen, at specialrådgivning efter § 13, stk. 1, i serviceloven og § 165 i barnets lov skal være individuel og helhedsorienteret. Rådgivningen kan omfatte specialiseret rådgivning om kompensations- og støttemuligheder, om målgruppen, om processer i komplekse sager eller om metoder og værktøjer, som knytter sig til et specialrådgivningsforløb for en bestemt målgruppe eller ydelse. Som det fremgår af Vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven, punkt 169, er den rådgivning, der ydes af VISO, alene vejledende. Det er således kommunens ansvar at træffe de relevante afgørelser.

Efter bestemmelsens stk. 2 yder VISO gratis vejledende udredning til kommuner og borgere i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om henvisning af borgeren efter 1. pkt. Det er ikke muligt for borgeren selv eller et tilbud at anmode VISO om en udredning.

Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation træffer afgørelse om ydelser efter § 13, stk. 1 og 2. Som det fremgår af Vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven, punkt 168, er det VISO selv, der afgør om en konkret sag i henhold til servicelovens § 13, stk. 1 og/eller stk. 2, falder inden for VISO's område.

UDKAST

Henvendelser, som falder uden for, kan afvises, og denne afgørelse kan ikke påklages.

Efter bestemmelsens stk. 5 sikrer VISO en systematisk indsamling, udvikling, bearbejdning og formidling af den faglige viden på det sociale område og på området for den mest specialiserede specialundervisning og specialpædagogiske bistand m.v. VISO sørger for at koordinere og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på hjælpemiddelområdet.

VISO har således en lovbestemt opgave med at udvikle og formidle faglig viden på det sociale område og specialundervisningsområdet. VISO har bl.a. haft tilbudt temadage og temaforløb med op til tre rådgivningssessioner om aktuelle problemstillinger samt videnspublikationer om komplekse problemstillinger. I forhold til ældreområdet kan nævnes temaforløb om ”demens og seksualitet”, ”demens og omsorgstræthed blandt personale” og ”demens og pårørendeperspektivet i fokus” til fagpersoner, der er i berøring med personer med demens og deres pårørende. Derudover har VISO afholdt temadage og udgivet viden om personer med demens.

Det følger endvidere af § 17, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1702 af 5. december 2023 om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen, at andre ministerier samt andre offentlige institutioner kan mod anvisning af finansiering hertil bestille konkrete opgaver i VISO, jf. de opgaver som er nævnt i § 7.

2.1.1.5. Plejehjemsoversigten

Reglerne for plejehjemsoversigten, herunder hvilke oplysninger der skal indrapporteres til oversigten, er fastsat i servicelovens § 14 a og bekendtgørelse om plejehjemsoversigten, jf. bekendtgørelse nr. 1219 af 22. oktober 2018.

Formålet med plejehjemsoversigten er, jf. § 1 i bekendtgørelsen herom, at give information om og overblik over alle plejehjem, plejeboligbebyggelser og friplejeboligbebyggelser, at understøtte borgernes frie valg af tilbud og at understøtte lige konkurrence mellem private og offentlige leverandører.

I bekendtgørelsens § 7, stk. 1-2, fremgår det, at kommunalbestyrelser, jf. § 4, og private tilbud, jf. § 5, løbende skal indberette oplysninger til plejehjemsoversigten om nye tilbud eller ændringer i allerede eksisterende tilbud. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, om indberetningen af oplysninger om tilbud, der er del af den kommunale forsyning, jf. § 4, foretages af kommunen eller det enkelte tilbud. Kommunalbestyrelsen

bør inddrage det enkelte tilbud i forhold til, hvilke oplysninger der indberettes til plejehjemsoversigten.

Oplysningerne, som skal tilbuddene skal indberette til plejehjemsoversigten, er oplistet i bekendtgørelsens § 8. I forhold til tilsyn fremgår det af bekendtgørelsens § 8, nr. 4, litra h-j, at følgende skal indberettes: Seneste kommunale tilsynsrapport, hvis kommunen udarbejder en rapport i forbindelse med sit tilsyn, seneste tilsynsrapport efter sundhedsloven, jf. § 213 b, stk. 1, og seneste tilsynsrapport efter serviceloven, jf. § 150 b, stk. 1, i lov om social service. Tilsynsrapporterne skal være tilgængelig på oversigten i de første to år efter afrapporteringen.

2.1.1.6. Sundhedsstyrelsens rolle ift. ældreområdet

I medfør af § 214, stk. 1 i sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 247 af 12. marts 2024, vejleder Sundhedsstyrelsen om udførelsen af sundhedsfaglige opgaver efter sundhedsloven og om udvalgte social- og plejefaglige opgaver på ældreområdet efter serviceloven. Både sundheds- og ældreministeren og andre myndigheder har adgang til direkte rådgivning og anden bistand fra Sundhedsstyrelsen i sundhedsfaglige spørgsmål og vedrørende social- og plejefaglige indsatser på ældreområdet, jf. § 214, stk. 2.

2.1.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Med *Aftale om en reform af ældreområdet* og det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven foreslås en ny tilgang til ældreplejen med tildeling og udmøntning af hjælpen i få sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, og hvor hjælpen skal tilrettelægges og udmøntes i tæt samarbejde med den ældre. Dette vil alt andet lige indebære færre forvaltningsretlige afgørelser.

For aftalekredsen bag *Aftale om en reform af ældreområdet* er det derfor centralt, at tilsynet med ældreplejen får en ny rolle. Tilsynet skal fremadrettet have dialog og læring som fokus og understøtte plejeenhederne i at sikre kvalitet i helhedsplejen.

Det er derudover Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse, at tilsynet med ældreplejen fremadrettet også skal spille en central rolle i den fortsatte sikring af ældres retssikkerhed i lyset af en ny tilgang til ældreplejen, som gennemføres med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

UDKAST

Gennem årene er der blevet skabt et tilsynsregime, der kontrollerer forholdene og dokumentationen i ældreplejen i detaljen, og som medfører, at medarbejdere og ledere i ældreplejen oplever, at de bruger for meget tid på dokumentation, som i stedet kunne være brugt på omsorg og pleje af borgerne i stedet.

Eksisterende undersøgelser peger således på, at medarbejdere og ledere i kommunerne generelt mener, at der er mange tilsyn på ældreområdet, og at hvert tilsyn er ressourcekrævende og belaster plejeenhederne ift. ressourceforbrug.

På baggrund af eksisterende undersøgelser er det Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse, at der i dag eksisterer flere overlappende tilsyn på ældreområdet, som fører tilsyn med de samme forhold. Dette medfører et stort ressourceforbrug hos plejeenhederne, som i stedet kunne have været brugt på omsorg og pleje af ældre.

Udover at der er to forskellige ældretilsyn, der overlapper – både en forsøgsordning med et statsligt ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed og hver af de 98 kommuners eget ældretilsyn – så kommer flere andre tilsyn, uden at der opleves at ske en nærmere koordinering tilsynene imellem, herunder i forhold til tilsynenes afrapporteringer. Dette medfører et øget ressourceforbrug hos plejeenhederne, som skal forsøge at navigere i de forskelligartede fagligheder, logikker og hensyn.

Med *Aftale om en reform af ældreområdet* er aftalepartierne derfor enige om at skabe et nyt lærende tværkommunalt ældretilsyn samt de overordnede rammer herfor.

Det nye ældretilsyn skal ses i tæt sammenhæng med aftalepartiernes overordnede ambitioner om at frigive mere tid til pleje og omsorg. Derfor skal det nye ældretilsyn erstatte de nuværende 98 ældretilsyn i kommunerne og den eksisterende forsøgsordning med et statsligt ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at der med etableringen af det nye ældretilsyn og afskaffelsen af det kommunale ældretilsyn og udfasningen af forsøgsordningen med et statsligt ældretilsyn i Styrelsen for Patientsikkerhed samtidig vil ske en reduktion i tilsynstrykket på plejeenhederne på ældreområdet, så plejeenheder fremadrettet vil modtage færre til-

syn end i dag. Det skal bidrage til at reducere tidsforbruget på tilsyn og dermed frigøre ressourcer, som i stedet kan anvendes på pleje og omsorg af ældre.

Det nye ældretilsyn vil dermed efter Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse understøtte de af regeringen og Kommunernes Landsforening besluttede tiltag i regi af *Aftale om kommunernes økonomi for 2025*, der skal reducere ressourcer brugt på tilsyn, herunder tiltagene om en 30 pct. reduktion i det statslige og kommunale tilsynstryk på det kommunale og regionale område. Det vil efter ministeriets opfattelse samtidig understøtte regeringens ambition om i 2025 at reducere med 1.000 årsværk i den statslige administration, som vil kunne bidrage til at finansiere den borgernære velfærd i kommuner og regioner i 2025 og til et løft af de lokale velfærdsindsatser. Med henblik på dels at varetage hensynet til at sikre et dialog- og læringsorienteret ældretilsyn, som samtidig understøtter ældres oplevelse af retssikkerhed samt medarbejdernes retssikkerhed som følge af et større fagligt ansvar, dels hensynet til at frigive mere tid til pleje og omsorg og sanere og begrænse i antallet af statslige og lokale tilsyn og kontrolopgaver, foreslås følgende udmøntning af de politisk besluttede rammer for det nye ældretilsyn:

Indhold i det nye, forenklede tværkommunale ældretilsyn

1) Det nye ældretilsyn skal som en central del af deres opgave bistå med rådgivning og sparring til plejeenhederne, når de har behov for støtte til at sikre kvalitet i helhedsplejen. Ministeriet finder, at ældretilsynets rådgivningsfunktion både vil være relevant generelt set i den løbende dialog om kvalitet i helhedsplejen men også skal kunne iværksættes på baggrund af konkrete forhold i plejeenheden. Med henblik på at støtte enheden i at sikre kvalitet i helhedsplejen vil indholdet f.eks. bestå af vejledning og frivillige forløb, som tilpasses den enkelte plejeenheds behov. Det er ministeriets opfattelse, at ældretilsynet ikke altid vil være den rette myndighed til at løse udfordringerne i plejeenheden, ligesom der også vil kunne være andre myndighedsindsatser, som med fordel kan støtte plejeenheden f.eks. rejsehøldene i Sundhedsstyrelsen og den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

2) Det nye ældretilsyn skal foruden opgaven med at bistå med rådgivning og sparring til plejeenheder også have en koordinerende funktion, så plejeenhedens udfordringerne adresseres af den rette myndighed med det samme, med henblik på, at plejeenheden får den mest hensigtsmæssige og hurtige støtte.

UDKAST

3) Der etableres en direkte linje til ældretilsynet, som vil give de ældre, pårørende, medarbejdere og andre, der er i kontakt med plejeenhederne, mulighed for at henvende sig anonymt til det nye ældretilsyn om bekymrende forhold i en plejeenhed.

4) Alle plejeenheder – eksisterende og nye – vil modtage et opstartsmøde fra ældretilsynet. Ministeriet finder, at et opstartsmøde både vil kunne bidrage til implementering af ældrereformen og samtidig være med til at skabe en tillidsbaseret og åben ramme for dialogen mellem ældretilsynet og plejeenheden, da plejeenheden i opstartsmødet vil kunne blive informeret om ældretilsynets rådgivning, sparring og tilsyn, de bærende værdier i den kommende ældrelov m.v.

5) Ældretilsynets tilsyn skal være et risikobaseret og reaktivt tilsyn, hvor fokus rettes mod de plejeenheder, hvor der risiko for eller en konkret bekymring for kvaliteten af helhedsplejen. Ministeriet finder i den forbindelse, at der i takt med indfasningen af ældretilsynet bør udarbejdes en egentlig risikomodel. Ældretilsynet vil indtil da basere dets udvælgelse af plejeenheder til tilsyn på tilsynets viden om enhederne, stikprøver, orienteringer fra andre myndigheder, presseomtale eller anonyme henvendelser til ældretilsynets direkte linje fra ældre, pårørende, medarbejdere og andre, der er i kontakt med plejeenhederne.

6) Af hensyn til at understøtte retssikkerheden for ældre borgere, som modtager pleje og omsorg efter det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov, skal den risikobaserede tilgang ske inden for en fastsat periode, hvor alle plejeenheder vil modtage tilsyn inden for perioden. Ministeriet vurderer af hensyn til ikke skal belaste plejeenhederne mere, end hvad nødvendigt er og samtidigt varetage hensynet til de ældres retssikkerhed, at denne periode mest hensigtsmæssigt bør være på maksimalt fem år. Det bemærkes, at forsøgsordningen med et statsligt ældretilsyn i Styrelsen for Patientsikkerhed i praksis gennemfører tilsyn på ca. 10 procent af det samlede antal plejeenheder årligt. Det bemærkes endvidere, at kommunalbestyrelsen i henhold til gældende lovgivning hvert år skal foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg på plejehjem m.v., jf. servicelovens § 192, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre, tilsvarende boligenheder i kommunen. Der er ikke fastsat nogen minimumsfrekvens for kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse med hjemmeplejeenheder efter servicelovens § 151 c.

7) Ældretilsynet skal have mulighed for at anvende sanktioner, så det sikres, at plejeenheden retter op på de forhold, som har givet anledning til bekymring eller kritik fra ældretilsynet. Ministeriet finder, at sanktionerne bør afspejle det dialog- og læringsorienterede formål med ældretilsynet, hvor sanktionerne kan skabe grundlag for læring i plejeenhederne, men samtidig afspejle behovet for at varetage retssikkerheden for ældre borgere, som er i berøring med plejeenhederne.

Organiseringen af det nye, forenklede tværkommunale ældretilsyn

Med afsæt i de politisk besluttede rammer for det nye, forenklede tværkommunale ældretilsyn har Social-, Bolig- og Ældreministeriet gjort sig følgende overvejelser i forhold til organiseringen af og indholdet i udmøntningen af det nye ældretilsyn:

Med *Aftale om en reform af ældreområdet* er aftalepartierne enige om de overordnede rammer for et nyt tværkommunalt ældretilsyn, herunder at tilsynet forankres i et mindre antal kommuner, og at der vil blive inddraget erfaringer fra relevante tilsyn fra andre sektorer.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet vurderer, at der i forbindelse med forankringen af det nye ældretilsyn i et mindre antal kommuner vil skulle tages højde for at sikre uafhængighed og uvildighed i tilsynet. Ministeriet finder derfor, at det skal sikres, at den enkelte kommune ikke skal føre tilsyn med egne plejeenheder eller plejeenheder beliggende i den konkrete kommune, som det er tilfældet i dag, og organiseringen af det nye ældretilsyn vil således skulle indebære, at ældretilsynskommunen fører tilsyn med et antal andre plejeenheder i andre kommuner i et på forhånd geografisk afgrænset område. Ministeriet finder dertil, at udpegningen af ældretilsynskommunerne bør ske efter aftale med de pågældende kommuner med henblik på at sikre ejerskab til at varetage opgaven som ældretilsyn fremadrettet.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Oprettelse af et tværkommunalt og uafhængigt ældretilsyn

Det foreslås med forslaget til lov om ældretilsyn, at der oprettes et tværkommunalt og uafhængigt ældretilsyn.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslagene i § 1, nr. 17, § 4, nr. 1 og § 5, nr. 1, i det samtidigt fremsatte følgeslovsforslag, hvoraf det følger, at kommuners ældretilsyn efter servicelovens § 151 ophører pr. 1. juli 2025, samt at forsøgsordningen med det statslige ældretilsyn i regi af Styrelsen for

UDKAST

Patientsikkerhed forlænges frem til den 1. juli 2025, hvorefter det vil op-høre.

Med oprettelsen af det nye ældretilsyn vil kompetencerne til at føre tilsyn med ældreplejen i plejeenheder (plejehjem, plejeboligbebyggelser m.v. og hjemmeplejeenheder) blive samlet i et tilsyn i modsætning til i dag, hvor både de 98 kommuner og det statslige ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed fører tilsyn ældreplejen i disse enheder.

Med forslagene varetages samlet set en række hensyn til både plejeenhederne og de ældre borgere. For det første varetages hensynet til at understøtte kvalitet lokalt i plejeenhederne og hensynet til de ældres retssikkerhed i og med, at viden og kompetencer inden for tilsyn på ældreområdet samles, og risikoen for en forskelligartet tilgang til tilrettelæggelsen og udførelsen af tilsynsopgaven reduceres. Hertil varetages hensynet til at sætte plejeenhederne fri til selv at tage ansvar på den måde, der passer til den enkelte enhed og de ældre, som enten bor der eller modtager pleje og omsorg derfra. Derudover varetages hensynet til at sikre mindre bureaukrati og tilsynstryk for plejeenhederne ved at sanere i antallet af kommunale og statslige tilsyn på ældreområdet.

For så vidt angår organiseringen af det nye ældretilsyn foreslås det med § 3, at ansvaret for at varetage funktionen som ældretilsyn vil påhvile kommunalbestyrelsen i de kommuner, der vil blive udpeget af ældreministeren efter aftale med hver af de pågældende kommuner.

Kommunalbestyrelsen i de pågældende kommuner vil dermed få myndighedsansvaret og det politiske ansvar for udførelsen af opgaven som ældretilsyn efter denne lov. Ældretilsynet vil være at anse for en selvstændig myndighed med eget personale, opgaveportefølje m.v.

Det foreslås videre at bemyndige ældreministeren til at fastsætte regler om ansvaret for varetagelsen af opgaven som ældretilsyn, herunder om det geografiske dækningsområde, opgavens indhold, ældretilsynets indretning og drift samt om finansieringen af ældretilsynet.

Det er hensigten, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau om antallet af og den stedlige forankring af de kommuner, som på baggrund af udpegning fra ældreministeren og efter aftale med hver af kommunerne, som fremover skal have ansvaret for at varetage funktionen som ældretilsyn efter denne lov.

UDKAST

Det foreslås, at kommunerne udgøres af nogle af de kommuner, som i dag varetager funktionen som socialtilsyn efter lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 1. juli 2022 (herefter socialtilsynsloven). Disse vil dog kunne ændres, såfremt der viser sig et behov herfor på sigt.

Intentionen bag den tværkommunale forankring generelt og valget af kommuner er at sikre, at der fortsat er en vis grad af lokal forankring og lokalt kendskab til plejeenhederne samtidig med, at der kan drages nytte af eksisterende viden, eksisterende kompetencer og det eksisterende set-up inden for tilsyn og ældre, som allerede er etableret. Samtidig er der et behov for, at ældretilsynet etableres fra den 1. januar 2025 og frem mod den 1. juli 2025 med henblik på at kunne sætte i drift på dette tidspunkt, jf. den foreslåede § 17.

For at varetage hensynet til at sikre et uafhængigt ældretilsyn er det hensigten med den foreslåede bemyndigelse at fastsætte regler om, at ældretilsynet i de pågældende kommuner ikke skal kunne agere ældretilsyn overfor plejehjem og hjemmeplejeenheder i egen kommune eller overfor plejehjem og hjemmeplejeenheder, som den oprindelige ældretilsynskommune driver eller har indgået driftsaftale med, og som er beliggende i andre kommuner. I den forbindelse er det også hensigten med bemyndigelsen at fastsætte regler om ældretilsynets geografiske dækningsområde.

Handlekommunens pligt til løbende at følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål (det personrettede tilsyn) efter servicelovens § 148, stk. 2, som med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven reguleres i § 26, stk. 2, fsva. personer, som vil være omfattet af ældreloven, berøres ikke af den foreslåede etablering af et nyt ældretilsyn. Det betyder, at det personrettede tilsyn vil forblive i den ældres handlekommune, jf. retssikkerhedslovens §§ 9 – 9 b.

Med bemyndigelsen er det endvidere hensigten at fastsætte regler om indholdet i ældretilsynets opgave, ældretilsynets indretning og drift samt regler om finansieringen af ældretilsynet.

For nærmere om oprettelsen og forankringen af det tværkommunale ældretilsyn henvises til lovforslagets § 3 og bemærkningerne hertil, samt for nærmere om ophør af det kommunale ældretilsyn og udfasingen af det statslige ældretilsyn henvises til § 1, nr. 17, § 4, nr. 1 og § 5, nr. 1, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag og bemærkningerne hertil. Derudover henvises til § 26, stk. 2, og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven for så vidt angår det personrettede tilsyn.

2.1.3.2. Ældretilsynets anvendelsesområde

Det foreslås med § 2, at anvendelsesområdet for det nye ældretilsyn vil være følgende kommunale og private plejeenheder og leverandører, som er registreret i Plejeoversigten, jf. § 27, stk. 2, i ældreloven:

- 1) Plejehjem m.v., jf. § 46 i ældreloven.
- 2) Plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap.
- 3) Friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger.
- 4) Andre, tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer, og der er tilknyttet fast personale.
- 5) Leverandører, som leverer hjælp til borgere i eget hjem, jf. § 18 i ældreloven.

Det foreslåede vil medføre, at anvendelsesområdet for ældretilsynet vil være de ovenfor nævnte typer af plejeenheder. Anvendelsesområdet vil således udgøre en videreførelse af den samme portefølje som i dag er omfattet af hhv. kommunernes tilsyn med de kommunale opgaver efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86, jf. servicelovens § 151, og Styrelsens for Patientsikkerheds tilsyn efter servicelovens § 150, stk. 1, jf. § 150 c, stk. 1 og 2. Det bemærkes, at den nye plejehjemstype ”lokalplejehjem”, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lokalplejehjem, vil være omfattet af henvisninger til plejehjem m.v., jf. § 46 i ældreloven og plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap.

Det foreslåede vil dertil indebære, at de omfattede plejeenheder bl.a. både vil modtage opstartsmøde, jf. § 6, vil have adgang til rådgivning og sparring fra ældretilsynet, jf. § 4, stk. 3, og vil være omfattet af tilsyn med kvalitet i helhedsplejen fra ældretilsynet, jf. den foreslåede §§ 7 og 9 og samtilsyn for så vidt angår plejeenheder, jf. den foreslåede § 8.

For nærmere om det nye ældretilsyns anvendelsesområde henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

2.1.3.3. Ældretilsynets formål og opgaver

Ældretilsynets formål og opgaver hænger sammen med ønsket om en ny tilgang til ældreplejen, herunder at der indføres helhedspleje i form af få,

UDKAST

rummelige og sammenhængende pleje- og omsorgsforløb, hvor beslutninger om den konkrete hjælp fra gang til gang besluttet tæt på borgeren. Denne nye tilgang til ældreplejen gennemføres med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Denne nye tilgang kalder på en ny tænkning og tilrettelæggelse af tilsynsopgaven på ældreområdet, hvor der skal skabes en samarbejdskultur og relation mellem ældretilsynet og plejeenheden præget af tillid, åbenhed og tryghed. Det nye ældretilsyn vil få en ny funktion og rolle i form af at være en samarbejdspartner for plejeenhederne i relation til kvalitet i helhedsplejen, og ældretilsynets fokus vil være at skabe læring i plejeenhederne igennem dialog, rådgivning og sparring samt tilsyn med henblik på, at plejeenhederne kan arbejde med og sikre kvalitet i helhedsplejen.

Det nye ældretilsyn skal derfor have som sin primære funktion at yde dialogbaseret og læringsorienteret rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen til den enkelte plejeenhed. Ældretilsynet skal også have som funktion at være en direkte linje for de ældre, pårørende m.fl. at indgive bekymringer til om forhold i plejeenhederne. Derudover skal ældretilsynet også have som funktion at påse kvalitet i helhedsplejen i de enkelte plejeenheder.

Derfor foreslås det med formålsbestemmelsen i § 1, at formålet med det nye ældretilsyn vil være at støtte de omfattede plejeenheder i at sikre kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven.

Det foreslåede vil udgøre omdrejningspunktet for det nye ældretilsyns virke, hvor formålet vil være at støtte de omfattede plejeenheder i at sikre kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven.

Med udtrykket »støtte« sigtes til den helt centrale funktion i ældretilsynet, som vil være at bistå med rådgivning og sparring til plejeenhederne om faglig kvalitet i helhedsplejen. Med udtrykket »støtte« sigtes i også til, at ældretilsynet igennem deres virke vil have til hensigt at bidrage til læring i de omfattede plejeenheder, så enhederne bliver i stand til at finde egne løsninger.

Læring i plejeenhederne vil være en forudsætning for, at kvaliteten i helhedsplejen udvikler sig positivt i en hverdag præget af kompleksitet og daglige prioriteringer, og så de ældre, bliver mødt med omsorg og høj faglighed fra motiverede medarbejdere under de rigtige rammer.

Det foreslås derudover, at formålet opnås gennem læringsorienteret dialog og ved at 1) bistå med rådgivning og sparring til plejeenhederne om kvalitet i helhedsplejen, og ved at 2) påse kvalitet i helhedsplejen i plejeenhederne ud fra ældreloven.

Den centrale metode i ældretilsynets virke vil således være læringsorienteret dialog. Dialogen med de mange forskellige aktører, der tilsammen udøver og modtager helhedspleje, herunder de ældre selv, deres pårørende, ledelsen og personalet, vil bl.a. være afgørende for, at ældretilsynet vil kunne vurdere kvalitet i helhedsplejen. Men dialogen vil ikke altid kunne stå alene, da det at observere dagligdagssituationer som f.eks. spisning, genoptræning m.v. i nogle situationer vil kunne give tilsynet relevant viden.

Ældretilsynet vil med det foreslåede både skulle agere som rådgivnings- og sparringspartner for plejeenhederne – generelt og på baggrund af konkrete forhold relateret til kvalitet i helhedsplejen – og samtidig vil skulle være den myndighed, som vil have til opgave at påse kvalitet i helhedsplejen ud fra det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Fælles for ældretilsynets formål, metoder og opgaver vil stå, at tilliden til ledelsen og personalet, herunder til deres faglighed, vil være afgørende for at sikre en tryk samarbejdskultur og ramme for dialogen, og hvor plejeenhederne er trygge ved at være åbne om udfordringer m.v. ved at række ud til ældretilsynet efter rådgivning og sparring. Derudover vil tilliden være afgørende i forhold til at kunne skabe motivation og ejerskab til at sikre den gode kvalitet og arbejde med forbedring samt i forhold til at skabe rum for læring. I den forbindelse henvises også til lovforslagets § 6 om opstartsmøde med plejeenhederne, da opstartsmødet bl.a. vil have til formål at skabe en tillidsfuld ramme for dialogen mellem plejeenheden og ældretilsynet.

For nærmere om ældretilsynets rådgivning og sparring samt vurdering af kvalitet i helhedsplejen henvises til punkt 2.1.3.4, 2.1.3.7 og 2.1.3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt §§ 4, 7 og 9 og bemærkningerne hertil.

2.1.3.4. Koordineret indsats indenfor rådgivning og sparring

Som følge af den foreslåede formålsbestemmelse i § 1, vil ældretilsynets centrale funktion være at støtte plejeenhederne i at sikre kvalitet i helhedsplejen bl.a. ved at bistå med rådgivning og sparring.

Ældretilsynet vil dog ikke altid være den rette myndighed til at løse udfordringerne i plejeenheden, hvis der er tale om forhold, som ikke er begrundet

UDKAST

i kvaliteten i helhedsplejen. Ligeledes vil der også kunne være andre indsatser, som kan støtte plejeenheden, udover ældretilsynets rådgivning og sparring, f.eks. rejseholdene i Sundhedsstyrelsen og den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen.

For at sikre, at plejeenhedens udfordringer med det samme adresseres af den rette myndighed, og at plejeenheden får den mest hensigtsmæssige støtte, foreslås det med § 4, at ældretilsynet skal have en koordinerende funktion for at sikre relevant rådgivning og sparring til plejeenhederne.

Konkret foreslås det, at ældretilsynet vil skulle koordinere og iværksætte indsatsen vedrørende rådgivning og sparring til plejeenheder i følgende tilfælde:

- 1) Efter anmodning fra den ældre eller dennes pårørende.
- 2) Efter anmodning fra plejeenheden.
- 3) I forbindelse med ældretilsynets tilsyn efter § 7, stk. 1 og 2.

Det foreslåede vil indebære, at den ældre eller dennes pårørende, som er i berøring med en plejeenhed og plejeenheden selv, vil have mulighed for at række ud til ældretilsynet og anmode om rådgivning og sparring til plejeenheden fra ældretilsynet. Derudover vil ældretilsynet i forbindelse med et tilsyn også selv kunne have observeret et behov for rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen hos plejeenheden.

Der vil ikke efter forslaget om at den ældre eller dennes pårørende vil kunne anmode om rådgivning og sparring til plejeenheden fra ældretilsynet være tale om en klagemulighed over den konkrete kommunale afgørelse om visitation af omsorgs- og plejeforløb eller den konkrete udmøntede helhedspleje. Derimod vil ældretilsynet på baggrund af anmodningen, hvis den er begrundet i konkrete forhold, kunne indlede en dialog og eventuelt en observation rettet mod eventuelle generelle forhold relateret til kvaliteten i helhedsplejen i plejeenheden. Ældretilsynet vil på den baggrund kunne vurdere, om det vil være relevant at bistå med rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen, som vil kunne anvendes i den eller de konkrete situationer, men som også vil kunne bidrage til læring fremadrettet.

Det bemærkes derudover, at forslaget om at den ældre eller dennes pårørende eller plejeenheden vil kunne anmode om rådgivning og sparring fra ældretilsynet ikke vil indebære, at ældretilsynet vil være forpligtet til at bistå med rådgivning og sparring alene på baggrund af anmodningen. Ældretilsynet vil derfor også som følge af det foreslåede stk. 2 skulle vurdere, om der

UDKAST

er tale om forhold begrundet i kvalitet i helhedsplejen, jf. § 9, stk. 1, som plejeenheden har behov for støtte til fra ældretilsynet, eller om anmodningen skal videresendes til anden relevant myndighed.

Ældretilsynets koordineringsrolle vil således indebære, at ældretilsynet, når der modtages en anmodning fra den ældre eller dennes pårørende eller fra en plejeenhed, vil skulle vurdere, om der i anmodningen er tale om forhold begrundet i kvalitet i helhedsplejen, som plejeenheden har behov for støtte til fra ældretilsynet, eller om anmodningen vil skulle videresendes til anden relevant myndighed. Ældretilsynet vil således i disse tilfælde være tildelt en vis skønsmulighed.

Ældretilsynet vil i vurderingen af, hvilken myndighed, der er relevant, skulle inddrage de oplysninger og omstændigheder, som følger af anmodningen. Dette vil skulle holdes op imod anvendelsesområdet for den eller de andre relevante myndigheder, herunder deres opgave og ekspertise inden for dette område. Ældretilsynet vil på baggrund heraf skulle foretage en konkret helhedsbedømmelse, og ældretilsynet vil således i disse tilfælde være tildelt en vis skønsmulighed. Som eksempel på forhold, som kan være relevant at videresende til anden myndighed kan nævnes forhold angående den enkelte ældre borgers behov for støtte og omsorg. Henset til at det nye ældretilsyn ikke vil være rettet mod den enkelte ældre borger, vil disse forhold i stedet vil være relevant at videresende til den ældres handlekommune, som vil være forpligtet til løbende at følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Derudover vil forhold, som angår f.eks. arbejdsmiljøet være relevant at videresende til Arbejdstilsynet.

Hvis ældretilsynet vurderer, at plejeenhedens behov for støtte er relateret til kvalitet i helhedsplejen – vil tilsynet være forpligtet til at bistå med rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen i overensstemmelse med omfanget af plejeenhedens behov. Ældretilsynet vil således i vurderingen af omfanget af plejeenhedens behov være tildelt en vis skønsmulighed. Dertil vil ældretilsynet være tildelt et vist prioriteringsrum. Rådgivningen og sparringen forudsættes i overensstemmelse med den foreslåede formålsbestemmelse at være dialogbaseret og have et læringsorienteret sigte, så plejeenheden derigennem gøres i stand til at reflektere over og arbejde med kvaliteten i helhedsplejen. Rådgivningen og sparringen vil ikke være afgrænset tidsmæssigt, og der vil således kunne være tale om en enkeltstående vejlednings- og sparringsindsats eller flere på hinanden følgende indsats i form af et korterevarende frivillige forløb.

Det bemærkes, at ældretilsynets rådgivning og sparring vil have karakter af at være ”vejledende”, hvilket betyder, at ældretilsynet ikke vil kunne pålægge plejeenheden at indrette sin organisering og drift på en konkret og specifik måde. Der vil således i stedet vil være tale om en nysgerrig og åben dialog, hvor der udveksles synspunkter og viden mellem plejeenheden og ældretilsynet. Hensigten er at bidrage med viden og nye indsigter til plejeenheden, som enheden vil kunne drage læring af med henblik på at kunne finde de bedst egnede lokale løsninger generelt og i konkrete situationer.

Heroverfor står den foreslåede sanktionsmulighed i § 11, stk. 1, nr. 2, om påbud om at modtage den nødvendige støtte fra ældretilsynet efter den foreslåede § 4. I dette tilfælde vil plejeenheden være forpligtet til at modtage rådgivning og sparring fra ældretilsynet, da ældretilsynet i forbindelse med udstedelsen af påbuddet vil have vurderet, at denne sanktion vil være nødvendig af hensyn til at sikre kvalitet i helhedsplejen. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets § 11 og bemærkningerne hertil.

Endelig foreslås det, at ældretilsynet vil skulle vejlede om andre relevante myndigheders indsatser i forhold til plejeenhedens behov. Dette vil indebære, at ældretilsynet – ud over selv at bistå med rådgivning og sparring til plejeenheden – også vil være forpligtet til at vejlede om andre relevante myndigheders indsatser i forhold til plejeenhedens behov.

Med »andre relevante myndigheders indsatser« sigtes mod aktuelle indsatser på det pågældende tidspunkt. Dette kan f.eks. kan være indsatser i Sundhedsstyrelsen, der aktuelt via deres rejsehold under Videnscenter for værdig ældrepleje (fremadrettet fra 2025 ”Videnscenter for ældrepleje”) vil kunne bidrage med ny viden, redskaber og metoder i forhold til, hvordan der f.eks. kan arbejdes med, hvordan afmagt og forråelse forebygges og håndteres. Ligeledes vil den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen kunne være relevant f.eks. i sager om demens, da de aktuelt tilbyder rådgivning generelt i sager om demens. VISO tilbyder også gruppeforløb, hvis en plejeenhed har behov for rådgivning om en problemstilling ift. en gruppe af borgere, der er demente f.eks. i forhold til strukturering af hverdag, indretning af rum m.v.

For nærmere om den koordinerede indsats indenfor rådgivning og sparring henvises til § 4 og bemærkningerne hertil.

2.1.3.5. Ældrelinjen i ældretilsynet

UDKAST

Med § 5 foreslås det at indføre en let tilgængelig og direkte indgang i hver af de pågældende kommuner, som vil skulle varetage funktionen som ældretilsyn, hvortil ældre, pårørende, personale og andre kan henvende sig anonymt om bekymrende forhold i en plejeenhed. Denne direkte indgang benævnes »Ældrelinjen«.

Formålet med Ældrelinjen er først og fremmest at give de ældre, deres pårørende, ansatte og andre, der er i daglig kontakt med plejeenhederne, sikkerhed for, at de ved, hvortil de anonymt kan rette henvendelse, hvis de oplever bekymrende forhold i en plejeenhed. Linjen skal derfor også ses som et redskab til at sikre de ældres m.fl. rettigheder henset til den frisættelse, der sker af ældreplejen, med det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov. Formålet er ligeledes at sikre ældretilsynet det bredest mulige vidensgrundlag for varetagelsen af opgaven med at påse kvalitet i helhedsplejen, så der kan blive taget hånd om de bekymrende forhold, eller de kan blive videregivet til rette myndighed. Ældrelinjen er således tiltænkt at have det samme formål og sigte, som den gældende bekymringshenvendelsesmulighed til ældretilsynet i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Som eksempler på »bekymrende forhold« kan nævnes oplysninger om en forrået kultur, herunder en ubehagelig tone mellem personalet og de ældre og manglende mulighed for selvbestemmelse.

Det foreslåede vil indebære, at ældretilsynet vil skulle oprette Ældrelinjen, som skal være let tilgængelig for den ældre, dennes pårørende, ansatte m.fl. Det forudsættes derfor af hensyn til målgruppen for Ældrelinjen og for at sikre kendskab om Ældrelinjen, at denne er synlig og f.eks. fremgår tydeligt på ældretilsynets hjemmeside(r), og at den er brugervenlig. For yderligere at sikre kendskab til Ældrelinjen vil ældretilsynet også i forbindelse med opstartsmøder, som foreslås med § 6, skulle oplyse om muligheden for at henvende sig om bekymrende forhold til Ældrelinjen.

Ældretilsynet gives valgfrihed i forhold til udformningen af Ældrelinjen. Ældretilsynet vil derfor frit kunne vælge, om linjen skal give mulighed for at indberette mundtligt f.eks. via opkald til et særligt telefonnummer, skriftligt f.eks. via en særlig e-mail eller kontaktformular på ældretilsynets hjemmeside eller begge dele.

Med bestemmelsen foreslås det videre, at udgangspunktet for ældretilsynet, i forhold til enhver oplysning, som ældretilsynet får kendskab til via Ældrelinjen, vil være, at der vil gælde en absolut beskyttelse af personen som henvender sig anonymt til ældretilsynet via Ældrelinjen og et forbud mod videre-

regivelse af oplysninger modtaget som led heri. Hertil foreslås få undtagelser i form af, at den person, som har henvendt sig anonymt til ældretilsynet vil kunne vælge at give samtykke til, at ældretilsynet f.eks. videregiver de modtagne oplysninger. Derudover vil ældretilsynet uden samtykke fra den, der har henvendt sig, kunne videregive henvendelsens indhold til en anden offentlig myndighed, hvis indholdet er relevant og nødvendigt for den anden myndigheds opgavevaretagelse.

Ældrelinjen vil således skulle sikre fortrolighed om identiteten på den eller de personer, der nævnes i indberetningen, herunder henvenderen selv og enhver tredjemand. Ældrelinjen vil derfor skulle udformes på en måde, der sikrer, at det alene er relevante personer fra ældretilsynet, der har adgang til de modtagne indberetninger.

For nærmere om Ældrelinjen i ældretilsynet henvises til lovforslagets § 5 og bemærkningerne hertil.

2.1.3.6. Opstartsmøde

Med lovforslagets § 6, foreslås det at fastsætte regler om, at ældretilsynet vil skulle afholde opstartsmøde med den enkelte plejeenhed senest 3-6 måneder efter, at en ny plejeenhed har registreret sig i Plejeoversigten.

Formålet med opstartsmødet er at medvirke til at skabe en tillidsbaseret ramme for den videre dialog og det videre samarbejde mellem den enkelte plejeenhed, dennes leder og ældretilsynet. Dette vil særligt kunne bidrage til at fremme forståelsen for, at ældretilsynet først og fremmest er en tryk samarbejdspartner og støtte for plejeenheden, og at enheden således kan bede om rådgivning og sparring fra ældretilsynet – generelt og på baggrund af konkrete forhold relateret til kvalitet i helhedsplejen.

Opstartsmødet foreslås at indebære dialog med plejeenheden om ældretilsynet, herunder ældretilsynets rådgivning og sparring, jf. § 4, stk. 3, Ældrelinjen, jf. § 5, og tilsynet med kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven, jf. § 9, stk. 1, samt eventuelt dialog om områder, hvor det kan være relevant for plejeenheden at arbejde med kvalitet i helhedsplejen.

Ældretilsynet gives metodefrihed i forhold til tilrettelæggelsen af opstartsmødet under forudsætning af, hvad der vurderes for fagligt forsvarligt i den enkelte situation. Opstartsmødet vil således kunne gennemføres fysisk eller virtuelt, og flere plejeenheder vil eventuelt kunne slås sammen, hvis der f.eks. er tale om udskiftning af lederen i flere plejeenheder inden for samme

kommune. Ligeledes vil flere kommuner evt. kunne slås sammen i forbindelse med afholdelsen af opstartsmøde til de eksisterende plejeenheder, jf. lovforslagets § 19.

I det tilfælde, hvor ældretilsynet i forbindelse med opstartsmødet vurderer, at der er risiko eller er en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen, vil ældretilsynet skulle gennemføre et tilsyn efter de foreslåede §§ 7 og 9.

For nærmere om ældretilsynets opstartsmøde henvises til lovforslagets § 6 og bemærkningerne hertil.

2.1.3.7. Et risikobaseret og reaktivt ældretilsyn inden for en periode på 5 år

Med lovforslagets § 7 foreslås det at fastsætte regler om ældretilsynets tilsyn med kvalitet i helhedsplejen i de omfattede plejeenheder.

Konkret foreslås det, at ældretilsynet vil skulle påse kvalitet i helhedsplejen i de omfattede plejeenheder ud fra ældreloven, jf. forslaget § 9, stk. 1.

Det foreslås videre, at tilsynet vil skulle gennemføres ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko, eller hvor der er en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen. Hertil foreslås det, at ældretilsynet under alle omstændigheder vil skulle gennemføre et anmeldt tilsynsbesøg i hver plejeenhed inden for en periode på fem år.

Hensigten med forslaget om et risikobaseret og reaktivt ældretilsyn inden for en periode på fem år er på den ene side at iagttage hensynet til, at ældretilsynet ikke skal belaste plejeenhederne mere, end hvad nødvendigt er, så indsatsen rettes mod de enheder, hvor udfordringerne er. Hensigten med forslaget er derudover at varetage hensynet til de ældres retssikkerhed ved, at alle plejeenheder skal have et tilsynsbesøg fra ældretilsynet, som anmeldes på forhånd, inden for en femårig periode. Dette med henblik på at sikre, at kvaliteten i helhedsplejen under alle omstændigheder påses hvert tredje år, og hvor det vurderes, om helhedsplejen generelt har en kvalitet, som står mål med det beskrevne i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

Det bemærkes, at forslaget skal ses i tæt sammenhæng med forslaget om ældretilsynets rådgivnings- og sparringfunktion i § 4, som beskrevet under punkt 2.1.3.4. Denne funktion bliver en helt central del af ældretilsynets opgaver og er afgørende i forhold til at understøtte, at plejeenhederne selv er i stand til at sikre kvalitet i helhedsplejen, hvorfor det også er forventningen, at behovet for tilsyn i det hele taget reduceres som følge heraf, og som følge af den risikobaserede tilgang.

UDKAST

Den foreslåede § 7 vil for det første indebære, at aktiveringen af ældretilsynet vil ske, når ældretilsynet vurderer, at der er risiko eller at der er en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen i den pågældende plejeenhed. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis der sendes en bekymring ind til ældretilsynet via Ældrelinjen, og ældretilsynet vurderer, at det giver anledning til at reagere med den nødvendige hurtighed, eller når ældretilsynet i øvrigt ud fra en risikovurdering vurderer, at en plejeenhed bør udtages til tilsyn af hensyn til sikre kvalitet i helhedsplejen.

Den foreslåede § 7 vil derudover indebære, at alle plejeenheder vil skulle have påsat kvalitet i helhedsplejen af ældretilsynet inden for en femårig periode, og at dette skal ske som et anmeldt tilsynsbesøg. I det tilfælde hvor ældretilsynet inden for fem år har været på fysisk, anmeldt besøg i plejeenheden – uanset om tilsynet var foranlediget af en konkret bekymring af eller den løbende risikovurdering – vil denne betingelse således være at anse for opfyldt. Baggrunden for, at der skal gennemføres et anmeldt og fysisk tilsynsbesøg er dels at sikre, at de relevante nøglepersoner og medarbejdergrupper samt ledelsen på plejeenheden er tilstede ved tilsynsbesøget. Det skal også ses i sammenhæng med, at et dialogbaseret tilsyn med fokus på at sikre læring i plejeenhederne erfaringsmæssigt opnås mest hensigtsmæssigt ved anmeldte tilsynsbesøg, så plejeenhederne har mulighed for at forberede sig og reflektere over egen praksis, samt komme med input til opmærksomhedspunkter eller mål for tilsynet, som vil kunne understøtte tilsynets fokus på at sikre læring og dialog.

I forhold til det reaktive tilsyn bemærkes, at dette vil ske ex officio og være afgrænset til de tilfælde, hvor der er en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen. Er dette ikke er tilfældet, og får ældretilsynet oplysninger om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i en plejeenhed, som er nødvendige og relevante af hensyn til udførelsen af en opgave, som henhører under en anden offentlig myndighed, vil ældretilsynet i medfør af den foreslåede § 13 skulle videregive disse, herunder oplysninger om, hvorvidt ældretilsynet har iværksat foranstaltninger.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre personrettet tilsyn efter § 26, stk. 2, i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven fortsat vil gælde.

I takt med indfasningen af det nye ældretilsyn er det forventningen, at der vil blive udviklet en risikomodel, som vil skulle bidrage til, at tilsynet i endnu højere grad målrettes de plejeenheder, hvor der er størst risiko for kvaliteten i helhedsplejen. Risikomodellen forventes bl.a. udarbejdet ud fra

UDKAST

relevante faktorer og parametre i form af tilgængelige data på Plejeoversigten f.eks. medarbejdergennemstrømning, lederskifte, sygefravær blandt personalet m.v.

Med den foreslåede § 7 differentieres der mellem tilsynsbesøg og tilsyn. Ved tilsynsbesøg forstås et fysisk besøg i plejeenheden. Ved tilsyn forstås både fysiske tilsynsbesøg samt administrative tilsyn, som ikke kræver et fysisk besøg i plejeenheden, og som kan bestå af et telefon- eller virtuelt opkald eller at indhente skriftlig information. Ved tilsyn forstås endvidere enhver form for udøvelse af tilsynsvirksomhed, herunder de aktiviteter, der indgår i myndighedens planlægning, forberedelse og gennemførelse af et konkret fysisk tilsynsbesøg i samarbejde med plejeenheden, administrativt tilsyn, opfølgning i form af afrapportering.

I det tilfælde, hvor ældretilsynet vurderer, at det vil være nødvendigt at gennemføre et tilsyn, vil udførelsen af tilsynet både kunne ske ved et fysisk anmeldt eller uanmeldt besøg i plejeenheden eller som et administrativt tilsyn i form af f.eks. en telefonsamtale med lederen eller indhentelse af skriftlig information. Ældretilsynet gives dermed metodefrihed i forhold til tilrettelæggelsen og udførelsen af det reaktive tilsyn. Det skal bemærkes, at ældretilsynets mulighed for at komme på uanmeldt fysisk besøg i plejeenheden bør reserveres til de tilfælde, hvor tilsynets formål ellers ville have været forspildt ved forudgående underretning. Ligeledes bør ældretilsynet i forbindelse med et tilsynsbesøg vurdere, hvor langt varsel der skal gives i det konkrete tilfælde. Et kort varsel, koblet med det stærke fokus på risikobasering, vil kunne bidrage til betydeligt til at reducere ressourcetrækket hos plejeenheden og samtidig give ældretilsynet et mere reelt billede af praksis. Det er dog vigtigt med den korte varsling at sikre, at tilsynet kan gennemføres i praksis.

Det skal bemærkes, at ældretilsynet, som følge af den foreslåede § 10, vil skulle samarbejde i relevant omfang med andre myndigheder og tilsyn med henblik på koordinering af tilsynet med kvalitet i helhedsplejen, og i forbindelse med at der træffes afgørelser overfor en plejeenhed.

Det foreslås derudover med § 7, at bemyndige ældreministeren til at fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelsen og udførelsen af ældretilsynets tilsyn og om indhold i og form for ældretilsynets skriftlige opsamling på tilsyn. Det er hensigten, at bestemmelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau om det beskrevne.

For nærmere om ældretilsynets tilsyn og tilbagemelding på tilsyn henvises der til § 7 og bemærkningerne hertil. Derudover henvises der til lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil for nærmere om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen. Der henvises endvidere til lovforslagets § 10 og bemærkningerne hertil for nærmere om ældretilsynet samarbejdspligt med andre tilsyn og myndigheder. Dertil henvises der til § 8 og bemærkningerne hertil for nærmere om samtilsyn.

2.1.3.8. Vurdering af kvalitet i helhedsplejen

Det foreslås med § 9 at fastsætte regler om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen i de omfattede plejeenheder, som foretages i forbindelse med tilsyn, jf. den foreslåede § 7.

Konkret foreslås det, at ældretilsynet vil skulle påse og vurdere kvalitet i helhedsplejen i de omfattede plejeenheder, ud fra § 1, stk. 2, og §§ X-X ældreloven.

Det foreslås videre, at ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen vil skulle foretages inden for følgende temaer:

- 1) Den ældres selvbestemmelse.
- 2) Tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse.
- 3) Et tæt samspil med de pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

Det foreslåede skal ses i tæt sammenhæng med § 7, stk. 3, hvor det foreslås, at ældretilsynet som led i tilsynet vil skulle foretage en vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Med § 9, pålægges ældretilsynet således en pligt til at føre tilsyn med kvalitet i helhedsplejen. De tre temaer, som fremgår af § 1, stk. 2, i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og er uddybet i §§ X-X i samme, udgør de tre bærende værdier, som vil skulle være kendetegnende for helhedsplejen i førnævnte lovforslag, og disse er derfor også de tre centrale temaer for ældretilsynets vurdering af den enkelte plejeenheds kvalitet i helhedsplejen.

Der er tale om et tilsyn med, om helhedsplejen i plejeenhederne generelt har kvalitet ud fra ældreloven, og således ikke et personrettet tilsyn med, om hjælpen til den enkelte ældre borger opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre et personrettet tilsyn vil fortsat være gældende. Det samme gælder for kommunalbestyrelsens øvrige forpligtelser, herunder

UDKAST

at kommunalbestyrelsen vil skulle tildele pleje- og omsorgsforløb på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov og ressourcer og føre tilsyn hermed.

Det skal bemærkes, at det er ledelsen af en plejeenhed, der har ansvaret for at sikre, at de overordnede og tværgående rammer for ældreplejen er i orden. Driftsherreansvaret indebærer, at kommunale og private enheder som minimum skal sikre, at de tilbud, som de stiller til rådighed for borgerne, er forsvarlige og i øvrigt lever op til gældende lovgivning. Enhederne har derfor blandt andet pligt til at sikre, at der er den fornødne kapacitet, at personalet har tilstrækkelige kvalifikationer, samt at de fysiske rammer er forsvarlige. Ældretilsynet fører således et såvel reaktivt som planlagt risikobaseret tilsyn ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko, eller hvor der er en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen.

Selve vurderingen af plejeenhedens kvalitet i helhedsplejen vil basere sig på ældretilsynets løbende tilsynsviden- og praksis og et vurderingskoncept, som vil blive udviklet frem imod idriftsættelsen af ældretilsynet den 1. juli 2025, og som vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau. Derfor foreslås det også at bemyndige ældreministeren til at fastsætte nærmere regler om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Vurderingskonceptet skal bl.a. kunne danne udgangspunkt for dialogen mellem ældretilsynet og plejeenhederne – bl.a. op til et tilsyn – for på den måde at kunne ”samskabe”, hvad der skal være fokus på i tilsynet ud fra bl.a. plejeenhedens behov. Derudover skal vurderingskonceptet også danne ramme for ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen og dermed også udgangspunkt for en vurdering af, hvor der er behov for støtte til plejeenhederne i form af rådgivning og sparring eller anden form for læring. Vurderingskonceptet vil således både sætte retning for kvalitet i helhedsplejen og udgøre det faglige omdrejningspunkt for tilsynet hermed.

Ud over at basere ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen på ældretilsynets løbende tilsynsviden og praksis og vurderingskonceptet, forudsættes det, at ældretilsynet i forbindelse med tilsynsbesøg følger og observerer den daglige praksis tæt på de ældre, medarbejderne og ledelsen i det omfang, det vurderes relevant, så der opnås indblik i hverdagsrutiner og håndtering af komplekse situationer. Ligeledes forudsættes det, at ældretilsynet undervejs i tilsynsbesøget gennemfører borgerinterview og eventuelt pårørendeinterview i det omfang, det vurderes relevant i forhold til formålet

med det konkrete tilsynsbesøg. Den viden, som ældretilsynet vil opnå igennem disse observationer og interviews, vil være at anse for hel centrale oplysninger i forhold til vurderingen af kvalitet i helhedsplejen.

For nærmere om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen henvises til lovforslagets § 7 og bemærkningerne hertil.

2.1.3.9. Tilbage melding på tilsyn

Med henblik på at sikre mest muligt udbytte og læring i plejeenhederne på baggrund af ældretilsynets tilsyn, foreslås det med § 7, stk. 4, at fastsætte regler om ældretilsynets tilbage melding på tilsyn til enhederne.

Konkret foreslås det, at ældretilsynet mundtligt vil være forpligtet til at orientere plejeenheden om de væsentligste observationer og konklusioner i tilsynet samt om vurderingen af kvalitet i helhedsplejen med henblik på dialog og at fremme læring i plejeenheden. Dertil foreslås det, at ældretilsynet vil skulle udfærdige en skriftlig opsamling på tilsynet på baggrund af den mundtlige orientering.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ældretilsynet vil skulle give en mundtlig og skriftlig tilbage melding til plejeenheden på tilsyn, uanset om tilsynet er anmeldt eller uanmeldt, og uanset om det planlagt eller reaktivt.

Tilbage meldingerne – både den mundtlige orientering og den skriftlige opsamling – vil begge skulle være individuelle og dermed målrettet den pågældende enhed og indeholde de væsentligste observationer og konklusioner i form af tilsynets vurderinger, som følger af det enkelte tilsyn.

Det foreslåede vil derudover medføre, at tilbage meldingerne skal kunne danne grundlag for dialog og at fremme læring i plejeenhederne. Det forudsættes derfor, at tilbage meldingerne formuleres tydeligt og konstruktivt, så feedbacken til plejeenhederne vil kunne anvendes som et ledelsesredskab og vil kunne bidrage til dialog og skabe motivation for at sikre kvalitet i helhedsplejen.

Det bemærkes, at hvis et tilsyn, herunder ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen, giver anledning til at iværksætte støtte i form af rådgivning og sparring over for plejeenheden, vil ældretilsynet skulle vurdere dette som følge af den foreslåede § 4, stk. 1. nr. 3. Det bemærkes endvidere, at hvis et tilsyn, herunder ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen, giver anledning til at iværksætte en sanktion over for plejeenheden, jf. den foreslåede § 11, vil dette skulle meddeles plejeenheden i en afgørelse, og

ældretilsynet vil i den forbindelse skulle iagttage gældende forvaltningsretlige regler og grundsætninger, herunder om bl.a. partshøring og begrundelse for afgørelsen.

For at sikre ensartethed i formatet for den skriftlige opsamling, foreslås det at bemyndige ældreministeren til at fastsætte regler om indholdet i og formen for ældretilsynets skriftlige opsamling på tilsyn. Det er hensigten, at bestemmelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau i form af skabelon for den skriftlige opsamling.

For nærmere om ældretilsynets tilbagemelding på tilsyn henvises til lovforslagets § 7 og bemærkningerne hertil.

2.1.3.10. Ældretilsynets sanktionsmuligheder

Det foreslås med § 11, at ældretilsynet, når det er nødvendigt af hensyn til at sikre kvalitet i helhedsplejen, vil kunne træffe afgørelse om følgende:

- 1) Påbud om krav til at sikre kvalitet i helhedsplejen i relation til et eller flere af temaerne, jf. § 9, stk. 1, for en bestemt periode.
- 2) Påbud om at modtage den nødvendige støtte, jf. § 4.
- 3) Opfølgende tilsyn, jf. § 7, stk. 2, i forbindelse med påbud efter nr. 1 og nr. 2.
- 4) Påbud om forbud mod indflytning af nye beboere i plejeenheden, jf. § 2, nr. 1-4, for en bestemt periode.
- 5) Påbud om forbud mod indtag af nye borgere hos leverandører, jf. § 2, nr. 5, for en bestemt periode.

Det foreslåede vil indebære, at ældretilsynet vil have mulighed for at anvende sanktioner overfor de plejeenheder, der er omfattet af nærværende lovforslag, når det vurderes nødvendigt af hensyn til at sikre kvalitet i helhedsplejen i den enkelte plejeenhed.

Ældretilsynets mulighed for at anvende sanktioner skal ses som en del af det retssikkerhedsmæssige værn om, at ældre borgere får en helhedspleje med en kvalitet, der står mål med ældreloven. Derfor vil der også kunne være tilfælde, hvor tilsynet får oplysninger om en plejeenhed, som gør, at der øjeblikkeligt må træffes afgørelse om en sanktion f.eks. oplysning om akut risiko for de ældre borgere. Ældretilsynets vurdering af behovet for at anvende en sanktion vil derfor også skulle ske ud fra de konkrete forhold i en

plejeenhed. Ældretilsynet sanktionsmuligheder skal også ses i tæt sammenhæng med ældretilsynets formål, hvor en central del vil være - ved læringsorienteret dialog- at støtte de omfattede plejeenheder i at sikre kvalitet i helhedsplejen ved bl.a. at bistå med rådgivning og sparring til plejeenhederne. Det forudsættes derfor, at der i forbindelse med anvendelsen af sanktioner også sker en læringsorienteret dialog mellem den pågældende plejeenhed og ældretilsynet, og at ældresynet i denne sammenhæng har fokus på at skabe tillidsfuld samarbejdsrelation.

Vurderingen af, hvilken sanktionsmulighed, som er den bedst egnede i forhold til den enkelte plejeenhed, vil i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet indebære, at ældretilsynet – når det betænkes at træffe afgørelse om en sanktion – altid vil skulle overveje den mindst indgribende foranstaltning først, inden en mere indgribende foranstaltning overvejes. Sanktionen vil som følge heraf skulle være rimelig i forhold til det mål, som ønskes opnået. Det bemærkes, at opstillingen af sanktionsmulighederne ikke vil være til hinder for, at ældretilsynet vil kunne træffe afgørelse om flere sanktioner samtidig, såfremt det vurderes rimeligt og nødvendigt i forhold til det eller de mål, som ønskes opnået. Det bemærkes derudover, at bestemmelsen vil gælde generelt og vil således ikke være afhængig af, om behovet for at sikre kvalitet i helhedsplejen er konstateret i forbindelse med ældretilsynets tilsyn.

Fælles for sanktionerne vil således gælde, at ældretilsynet – forud for valget af en eller flere sanktioner – vil skulle foretage en konkret vurdering af forholdene i plejeenheden, herunder en vurdering af bekymringens karakter for kvalitet i helhedsplejen set i forhold til andre mulige tiltag, herunder muligheden for at støtte enheden med rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen. Centralt for vurderingen vil også være, om kvaliteten i helhedsplejen vil kunne sikres på baggrund af den eller de pågældende sanktioner.

Det forudsættes, i overensstemmelse med den foreslåede formålsbestemmelse, at der i forbindelse med en afgørelse om en sanktion er læringsorienteret dialog mellem ældretilsynet og den enkelte plejeenhed om de forhold og vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen.

Fælles for sanktionerne vil derudover gælde, at ældretilsynets endelige vurdering af, at iværksættelse af en sanktion anses for det bedste redskab i forhold til den konkrete plejeenhed, vil udgøre en afgørelse. Ældretilsynet vil som følge heraf forud for afgørelsen skulle iagttage gældende forvaltningsretlige regler og grundsætninger om bl.a. proportionalitet, partshøring og

UDKAST

begrundelse af afgørelse. I begrundelsen vil det skulle være tydeligt for plejeenheden, hvad der ligger til grund for ældretilsynets vurdering.

Fælles for sanktionerne vil endvidere gælde, at ældretilsynet, som følge af den foreslåede § 10, vil skulle samarbejde i relevant omfang med andre myndigheder og tilsyn med henblik på koordinering af tilsynet med kvalitet i helhedsplejen, og i forbindelse med at der træffes afgørelser om sanktioner overfor en plejeenhed.

Det foreslås dertil, at ældretilsynets afgørelse om at anvende en sanktion vil være afskåret fra klageadgang. Det vil indebære, at plejeenheden ikke vil kunne påklage en afgørelse om en sanktion. Det gælder også spørgsmål om, hvorvidt ældretilsynet har overholdt forvaltningsretlige regler ved sagernes afgørelse. Dog vil plejeenhederne kunne klage til den relevante ældretilsynskommunes borgmester, som er den øverste ansvarlige for tilrettelæggelsen af den kommunale administration, hvilket blandt andet betyder, at borgmesteren skal sikre, at sagsbehandlingen fungerer hensigtsmæssigt. Klager over kommunens sagsbehandling eller en specifik sagsbehandler vil derfor skulle rettes til kommunens borgmester. Det bemærkes, at bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for den gældende lovgivning om ældretilsynet i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed. Retstilstanden videreføres således uændret. Det skal herudover bemærkes, at det kommunale tilsyns kompetence i forhold til de kommunalbestyrelser, som vil skulle varetage funktionen som ældretilsyn, ikke berøres. Det kommunale tilsyn i Ankestyrelsen vil således efter § 48 a i kommunestyrelsesloven kunne beslutte at rejse en tilsynssag, hvis tilsynet bliver bekendt med, at et ældretilsyn muligvis ikke overholder lovgivningen, som gælder for kommunerne, herunder regler i denne foreslåede lov.

For nærmere om ældretilsynets sanktionsmuligheder henvises til lovforslagets § 11 og bemærkningerne hertil. Der henvises derudover til lovforslagets § 10 og bemærkningerne hertil for nærmere om ældretilsynet samarbejdspligt med andre tilsyn og myndigheder.

2.1.3.11. Oplysningspligt for ældretilsynet, plejeenheden og den stedlige kommunalbestyrelse

Det foreslås med §§ 12-14 at fastsætte regler om oplysningspligt for henholdsvis plejeenheden, ældretilsynet og plejeenhedens stedlige kommunalbestyrelse.

For at sikre ældretilsynet et så oplyst grundlag som muligt at udføre deres opgave ud fra – både i forhold til at kunne bistå med rådgivning og sparring

UDKAST

og i forhold til at kunne føre tilsyn med kvalitet i helhedsplejen – foreslås det at fastsætte regler om oplysningspligt for plejeenheden til ældretilsynet.

Konkret foreslås det med § 12, at plejeenheden over for ældretilsynet vil være forpligtet til:

- 1) Efter anmodning at give de oplysninger, som er nødvendige for, at ældretilsynet kan vurdere kvalitet i helhedsplejen.
- 2) Af egen drift og uden unødigt ophold at give ældretilsynet oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i plejeenheden og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har iværksat foranstaltninger over for plejeenheden.

Det foreslåede nr. 1 viderefører den gældende § 150 a, stk. 1, i serviceloven, og medfører, at ældretilsynet vil kunne afkræve de enkelte plejeenheder de oplysninger, der er nødvendige for at kunne vurdere kvalitet i helhedsplejen. Oplysningerne vil kunne afkræves før, under og efter et tilsyn. De enkelte plejeenheder vil efter forslaget være forpligtede til at afgive disse oplysninger.

Det foreslåede nr. 2 vil indebære, at plejeenheden vil være forpligtet til af egen drift og uden unødigt ophold at give ældretilsynet oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i plejeenheden og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har iværksat foranstaltninger over for plejeenheden. Denne pligt for plejeenheden vil være helt central for ældretilsynet i forhold til at kunne aktivere det reaktive tilsyn.

Det foreslås videre med § 13, at hvis ældretilsynet får oplysninger om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i en plejeenhed, som er nødvendige og relevante af hensyn til udførelsen af en opgave, som henhører under en anden offentlig myndighed, vil ældretilsynet uden unødigt ophold skulle videregive oplysningerne til denne anden myndighed, herunder oplysninger om, hvorvidt ældretilsynet har iværksat foranstaltninger.

Det bemærkes, at en del af bestemmelsens indhold allerede fremgår af den gældende § 150, stk. 3, i serviceloven. Den foreslåede bestemmelse viderefører således allerede gældende ret, men er i den foreslåede § 13 ikke afgrænset til kun at finde anvendelse i forbindelse med tilsyn og er ligeledes heller ikke afgrænset til kun at gælde overfor vedkommende registreringspligtige enhed og den stedlige kommunalbestyrelse.

Udvidelsen af anvendelsesområdet for ældretilsynets oplysningspligt er begrundet i hensynet til at sikre, at de nævnte oplysninger ikke falder mellem to stole.

Med udtrykket »anden offentlig myndighed« sigtes bl.a. mod samme myndighed, som er genstandsfelt for den gældende § 150, stk. 3 i serviceloven, som omfatter den stedlige kommunalbestyrelse. Orienteringen af den stedlige kommunalbestyrelse bør derfor altid overvejes, da det ofte være relevant af hensyn til at give kommunalbestyrelsen et så oplyst grundlag som muligt til brug for varetagelsen af forsyningsforpligtelsen. »Anden offentlig myndighed« vil f.eks. også kunne omfatte Arbejdstilsynet, hvis der er tale om forhold relateret til arbejdsmiljø, eller den ældres handlekommune hvis det angår forhold relateret til den enkelte ældre.

Endelig foreslås det med § 14, at hvis den stedlige kommunalbestyrelse bliver orienteret om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i en plejeenhed efter § 13, skal kommunalbestyrelsen orientere de kommuner, som har ansvar for hjælpen til de enkelte borgere, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt.

Det bemærkes, at bestemmelsen allerede fremgår af den gældende § 150, stk. 4, i serviceloven. Den foreslåede bestemmelse viderefører således allerede gældende ret. Formålet med videregivelse og efterfølgende behandling af oplysninger fra den stedlig kommunalbestyrelse til handlekommunen samt behandling i vedkommende kommune, er alene, at kommunalbestyrelserne kan iagttage kravene til opfølgning i forhold til indsatsen over for borgerne.

Fælles for §§ 13-15 gælder, at både plejeenhedens, ældretilsynet og den stedlige kommunalbestyrelses videregivelse af oplysninger og den efterfølgende behandling af disse oplysninger i hvert enkelt tilfælde i øvrigt vil skulle ske i overensstemmelse med reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (herefter databeskyttelsesforordningen) og databeskyttelsesloven, jf. lov nr. 502 af 23. maj 2018. Der henvises til punkt 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af lovforslagets forhold til databeskyttelseslovgivningen.

For nærmere om henholdsvis plejeenhedens, ældretilsynets og den stedlige kommunalbestyrelses oplysningspligter henvises til lovforslagets §§ 12-14 og bemærkningerne hertil.

2.1.3.12. Sundhedsstyrelsens tværgående rolle i forhold til ældretilsynet

Det er vigtigt af hensyn til retssikkerheden for plejeenhederne og ældre borgere, som modtager omsorg og pleje af plejeenhederne, at der sker en koordinering af opgaveløsningen på tværs af de kommuner, som varetager opgaven som ældretilsyn, så det sikres, at der ikke udvikles forskellige tilgange til opgaven, og så viden på tværs løbende koordineres og ajourføres.

Det foreslås derfor med § 16, at Sundhedsstyrelsen vil skulle facilitere, at viden og praksis på tværs af de pågældende ældretilsynskommuner koordineres og ajourføres. Det foreslås dertil, at ældretilsynet efter anmodning fra Sundhedsstyrelsen vil skulle give de oplysninger, som er nødvendige som led i varetagelsen af denne opgave.

Det foreslåede vil medføre, at Sundhedsstyrelsen vil skulle indtage en faciliterende og praksiskoordinerende rolle i forhold til, at tage ansvar for at få viden og praksis på tværs de kommuner, som varetager opgaven som ældretilsyn, koordineret og ajourført. Med henblik på at kunne indtage denne rolle forudsættes det, at Sundhedsstyrelsen løbende og i det omfang, det vurderes som relevant for varetagelsen af opgaven, vil følge udførelsen af ældretilsynets opgave i kommunerne. Dette vil også kunne indebære et behov for at indhente de oplysninger fra ældretilsynet, som er nødvendige for at kunne indtage den faciliterende rolle.

Det foreslåede vil skulle ses i sammenhæng med den gældende § 214 i sundhedsloven, hvorefter ældreministeren og andre myndigheder har adgang til direkte rådgivning og anden bistand fra Sundhedsstyrelsen i sundhedsfaglige spørgsmål og vedrørende social- og plejefaglige indsatser på ældreområdet. Det forudsættes derfor også, at Sundhedsstyrelsen i kraft af denne eksisterende funktion vil kunne anvende og bistå bl.a. ældreministeren med rådgivning og anden bistand som følge af den viden, som Sundhedsstyrelsen vil oparbejde i forbindelse med varetagelsen af den faciliterende rolle.

For nærmere om Sundhedsstyrelsens tværgående rolle i forhold til ældretilsynet henvises til lovforslagets § 16 og bemærkningerne hertil.

2.2. Samtilsyn på plejehjem

2.2.1. Gældende ret

I lov om social service fremgår der ikke eksplicit en forpligtelse for forsøgsordningen med et statsligt ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed til at udføre tilsyn på registreringspligtige plejeenheder omfattet af Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn sammen med andre myndigheder og tilsyn. Dette har dog været lovgivers oprindelige hensigt for så vidt angår sammenlægning af Styrelsen for Patientsikkerheds ældretilsyn med det sundheds-

faglige tilsyn med behandlingssteder, og det fremgår således af forarbejderne til lovforslaget, som dannede baggrund for lov nr. 560 af 29. maj 2018, at det er forudsat, at Styrelsen for Patientsikkerhed kan sammentænke tilsynet med det tilsyn, der i henhold til sundhedsloven føres med behandlingssteder, jf. Folketingstidende 2017-2018, tillæg A, L 210, som fremsat, side 8. Det fremgår endvidere af forarbejderne til lovforslaget, at det er forudsat, at der skal ske en koordinering af de forskellige tilsynsindsatser overfor de omfattede kommunale og private enheder, herunder eksempelvis i forbindelse med registreringer, indgange til styrelsen, koordinerede tilsynsbesøg, herunder eventuelt ved et samlet tilsynsbesøg med både den social- og plejefaglige indsats og den sundhedsfaglige behandling på en enhed, hvis det vurderes givende.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret for så vidt angår forsøgsordningen med et statsligt ældretilsyn henvises til pkt. 2.1.1.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

2.2.1.1. Det sundhedsfaglige tilsyn

[Indsættes]

2.2.1.2. Arbejdstilsynet

Det følger af arbejdsmiljølovens § 72, stk. 1, nr. 7, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, at Arbejdstilsynet bl.a. har til opgave at påse, at loven og de forskrifter, der gives med hjemmel i loven, overholdes, bortset fra §§ 17 a-c.

Arbejdsmiljølovens § 72 stk. 1, nr. 7, indeholder hjemlen for Arbejdstilsynets tilsyn. Arbejdsmiljøloven indeholder ikke regler for, hvordan Arbejdstilsynets tilsyn skal tilrettelægges eller gennemføres, eller regler om, at Arbejdstilsynets tilsyn skal gennemføres sammen med andre myndigheder.

Det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 1554 af 27. december 2019 om ændring af lov om arbejdsmiljø m.v., jf. Folketingstidende 2019-20, Tillæg A, side 10-11, at Arbejdstilsynet udtager virksomheder til tilsyn på baggrund af risikomodeller.

Arbejdsmiljøloven indeholder i § 76 en bestemmelse, som beskriver Arbejdstilsynets rammer i forbindelse med tilsyn, herunder at Arbejdstilsynet kan gennemføre tilsyn på alle offentlige såvel som private arbejdssteder.

UDKAST

Det fremgår af § 76, stk. 1, at enhver, der er pålagt pligter efter loven, efter anmodning skal give Arbejdstilsynet alle oplysninger, der er nødvendige for udøvelsen af tilsynets virksomhed.

Det fremgår af § 76, stk. 3, at Arbejdstilsynets medarbejdere uden retskendelse og mod behørig legitimation til enhver tid har adgang til offentlige og private arbejdssteder, i det omfang, det er påkrævet, for at de kan varetage deres hverv.

Det fremgår af § 76, stk. 5, at Arbejdstilsynets medarbejdere som led i tilsynets udøvelse uden retskendelse kan kræve tilgængelig dokumentation udleveret, herunder foretage fotografiske optagelser og lignende, og medtage prøver til nærmere analyse eller undersøgelse.

Det fremgår af § 76, stk. 6, at Arbejdstilsynets medarbejdere som led i tilsynets udøvelse kan tale med ansatte, uden at andre er til stede.

Det fremgår af § 76, stk. 7, at Arbejdstilsynets medarbejdere som led i tilsynets udøvelse kan gennemføre gruppesamtaler med ansatte, når det er arbejdsmiljøfagligt begrundet.

2.2.1.3. Fødevarestyrelsens fødevarekontrol

Fødevarestyrelsen udfører offentlig kontrol med overholdelse af fødevarerlovgivningen.

Forpligtelsen til at føre offentlig kontrol følger af EU-forordning 2017/625 af 15. marts 2017 om offentlig kontrol (kontrolforordningen) herunder forpligtelsen i artikel 138 og 139 til at reagere over for overtrædelser, samt af lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1033 af 5. juli 2023 (fødevarerloven).

Fødevarestyrelsens opgaver og beføjelser er fastlagt i bekendtgørelse nr. 1721 af 30. november 2020 om Fødevarestyrelsens opgaver og beføjelser.

De almindelige regler for kontrollen er i artikel 9 i kontrolforordningen. Det fremgår heraf, at den offentlige kontrol skal være risikobaseret, og at der, i vurderingen af hvor ofte kontrol skal gennemføres, blandt andet skal inddrages oplysninger om omfanget og karakteren af fødevarer virksomhedens aktiviteter, fødevarer virksomhedens regelefterlevelse, samt øvrige oplysninger, der kan tyde på fødevarer virksomhedens manglende overholdelse af fødevarerlovgivningen.

Det følger endvidere af artikel 9 i kontrolforordningen, at Fødevarestyrelsens kontrolbesøg som udgangspunkt skal gennemføres uanmeldt, idet formålet med kontrollen er at give et så retvisende øjebliksbillede af virksomheden som muligt. Det kan dog i nogle situationer være nødvendigt at anmelde en kontrol, f.eks. fordi det er vigtigt for gennemførelse af kontrolbesøget, at essentielle medarbejdere er til stede i virksomheden. En sådan anmeldelse af kontrollen må ske højst 48 timer før kontrolbesøget, idet det afgørende er, at formålet med kontrolbesøget ikke forspildes.

I særlige tilfælde varsler Fødevarestyrelsen kontrolbesøg skriftligt og med 14 dages varsel efter reglerne i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1121 af 12. november 2019 (retssikkerhedsloven). Der er tale om de kontroller, hvor formålet med kontrollen ikke forspildes ved den skriftlige varseling 14 dage før kontrolbesøget.

Efter fødevarerens § 52, stk. 1, træffer Fødevarestyrelsen de afgørelser, som er nødvendige for at sikre overholdelse af fødevarerlovgevingen. Sanktionerne omfatter indskærpelse, påbud, forbud og bøde, samt politianmeldelse. Fødevarestyrelsen kan over for virksomheder, der gentagne gange ikke efterkommer påbud eller forbud, også fratage virksomheden dens autorisation eller registrering. Dertil kommer skærpede sanktioner, som kan anvendes overfor virksomheder, som gentagne gange har overtrådt fødevarerlovgevingen inden for en periode på 12 måneder eller derover. De skærpede sanktioner omfatter forhøjede bødestørrelser, virksomhedskarantæne eller administrative tvangsbøder.

Fødevarestyrelsen gennemfører derudover gebyrbelagte opfølgende kontroller i virksomheder, som får sanktioner for overtrædelse af fødevarerlovgevingen, jf. § 1, stk. 6 i bekendtgørelse nr. 562 af 17. maj 2023 om fødevarerkontrol og offentliggørelse af kontrolresultater (fødevarerkontrolbekendtgørelsen).

2.2.1.4. Kommunernes brandsyn

Kommunalbestyrelserne (de kommunale redningsberedskaber) skal foretage brandsyn, herunder bl.a. på plejehjem, jf. beredskabslovens § 36 og Beredskabsstyrelsens Bekendtgørelse om brandsyn.

De materielle forhold som de kommunale redningsberedskaber påser overholdelsen af på et plejehjem fremgår af bygningsreglementets (BR 18) kapitel 5 og den tilhørende vejledning i vejledningens kapitel 7.

UDKAST

Med virkning fra d. 1. januar 2021 blev der med byggelovsændringen (lov nr. 2080 fra 2020 med ikrafttrædelse den 1. januar 2021) indført en hjemmel i byggeloven (byggelovens § 16 C, stk. 8), som gjorde det muligt for de kommunale redningsberedskaber også at håndhæve BR18, kap. 5, idet kompetencen til i forbindelse med brandsyn at udstede påbud og forbud ved overtrædelse af bygningsreglementets regler om driftsmæssige foranstaltninger (BR18 kap 5) blev henlagt til de kommunale redningsberedskaber. På den baggrund blev der efterfølgende indsat hjemmelsbestemmelser m.v. herom i Beredskabsstyrelsens nye og opdaterede brandsynsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 2341 fra 2021), som trådte i kraft 1. januar 2022.

Beredskabsstyrelsens brandsynsbekendtgørelse regulerer, hvilke bygninger/steder, som er brandsynsobjekter (bilag 1 og 2 til bekendtgørelsen), hvor ofte der skal foretages brandsyn, udfærdigelse af brandsynsrapporter efter hvert brandsyn, hjemlen til at meddele påbud og forbud samt forskellige andre primært processuelle regler i forbindelse med brandsyn.

Bygningsreglementet BR 18 i kapitel 5 om brand og den tilhørende vejledning indeholder som nævnt de konkrete materielle driftskrav, som skal påses på det enkelte plejehjem.

Kravene i BR 18, §§ 137 – 146 er de generelle driftskrav som gælder for alle bygninger.

Disse suppleres for så vidt angår plejehjem m.fl. af de særlige driftskrav, §§ 147 – 158, som gælder for drift, kontrol og vedligehold af hoteller m.v., plejeinstitutioner, forsamlingslokaler og daginstitutioner og lignende, hvor brugen af bygningen nødvendiggør særlige driftsmæssige tiltag, for at opretholde brandsikkerheden i bygningen.

BR 18 er opbygget af funktionskrav, dvs. krav som f.eks. ”Brandsikkerheden skal opretholdes i hele bygningens levetid”. Krav som udstikker en ramme for, hvad der skal præsteres, men ikke hvordan.

De nøjagtige beskrivelser af, hvordan man opfylder BR 18’s krav, findes i vejledningen, som er meget detaljeret og meget omfangsrig. I de senere år er nye bygninger udstyret med en Drifts-, Kontrolplan og Vedligeholdelsesplan (DKV-plan), som beskriver de særlige krav til en konkret bygning. Denne supplerer/indgår i en bygnings byggetilladelse. Men for ældre bygninger gælder, at plejehjemmene skal overholde de relevante krav i vejledningen til BR 18.

Samtidigt skal brandsynsmyndigheden kontrollere overholdelsen af evt. særlige vilkår, som måtte være meddelt af det kommunale redningsberedskab i bygningens levetid.

2.2.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Plejhjem i dag er underlagt tilsyn fra en række forskellige tilsynsmyndigheder, uden at der nødvendigvis sker en nærmere koordinering tilsynene imellem, herunder i forhold til tilsynenes afrapporteringer. Derudover oplever nogle plejhjem at få besøg af forskellige tilsyn flere gange i løbet af samme år, hvilket medfører et stort ressourceforbrug hos plejeenhederne, som i stedet kunne være anvendt på pleje og omsorg af ældre borgere.

Med *Aftale om en reform af ældreområdet* er aftalepartierne derfor enige om at indføre ”samtilsyn” på plejhjem.

Indførelsen af samtilsyn på plejhjem vil efter Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse kunne bidrage til at reducere plejehjemmenes tidsforbrug på tilsyn, når tilsynene fremadrettet i stedet kommer på tilsynsbesøg på plejhjem samtidig. Derudover skal samtilsyn bidrage til at sikre et koordineret og helhedsorienteret tilsyn med plejhjem, der skal understøtte, at tilsynene af borgerne og personalet på plejhjem og i kommunerne opleves som fagligt meningsfulde og koordinerede.

Det følger af *Aftale om en reform af ældreområdet*, at ordningen med samtilsyn som udgangspunkt omfatter det nye, tværkommunale ældretilsyn, det sundhedsfaglige tilsyn, kommunernes brandsyn, Fødevarestyrelsens fødevarekontrol og Arbejdstilsynet. Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at erfaringerne fra Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærds (VIVE) evaluering af de prøvehandling med samtilsyn på plejhjem, der er gennemført i løbet af 1. halvår 2024, har bekræftet, at der er potentiale i at fortsætte udviklingen af samtilsyn for såvel plejehjemsenheder som for udvalgte tilsynsmyndigheder. Da der er forskellige potentialer og udfordringer afhængigt af, hvilke tilsynsmyndigheder, der indgår i ordningen med samtilsyn på plejhjem, er det ministeriets vurdering, at implementering af ordningen med samtilsyn på plejhjem derfor vil skulle ske i to faser.

I fase 1 er det Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at ordningen med samtilsyn på plejhjem i første omgang vil skulle omfatte det nye ældretilsyn, det sundhedsfaglige tilsyn og Arbejdstilsynet.

På baggrund af erfaringerne fra VIVEs evaluering af prøvehandlinger med samtilsyn på plejehjem er det Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at der i sideløbende med implementeringen af samtilsyn på plejehjem i fase 1 vil skulle gennemføres en afdækning af løsningsmuligheder for, hvordan Fødevarerkontrollen og de kommunale brandsyn på sigt hensigtsmæssigt vil kunne indgå i ordningen med samtilsyn på plejehjem i fase 2.

Det følger af *Aftale om en reform af ældreområdet*, at ordningen med samtilsyn kun skal gælde for plejehjem. Det vil efter Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse skulle omfatte plejehjem m.v., der er omfattet af ældreloven, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger.

Ordnningen med samtilsyn på plejehjem skal ses i tæt sammenhæng med de tiltag i regi af *Aftale om kommunernes økonomi for 2025*, som regeringen og Kommunernes Landsforening indgik i maj 2024, der skal reducere ressourcer brugt på tilsyn, herunder blandt andet beslutningen om at det statslige og kommunale tilsynstryk på det kommunale og regionale område skal reduceres med 30 procent.

I overvejelserne omkring udvælgelse af plejeenheder til tilsyn er der lagt vægt på, at de relevante tilsyn, der vil indgå i ordningen med samtilsyn på plejehjem, fortsat vil kunne udtage plejeenheder til tilsyn på baggrund af egne udvælgelsesmetoder- og kriterier. Det vil efter Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering understøtte, at formålet og hensynet med de enkelte tilsyn opretholdes, og at tilsynstrykket for de enkelte tilsyn ikke øges, således at plejehjem ikke modtager tilsyn fra myndigheder, som på baggrund af egne udvælgelsesmetoder- og kriterier ikke vil skulle besøge plejehjemmet i det pågældende år. Dette vil dermed efter Social-, Bolig- og Ældreministeriets opfattelse understøtte de af regeringen og Kommunernes Landsforening besluttede tiltag i regi af *Aftale om kommunernes økonomi for 2025*, der skal reducere ressourcer brugt på tilsyn, herunder tiltagene om en 30 pct. reduktion i det statslige og kommunale tilsynstryk på det kommunale og regionale område.

Da der er tale om en ny ordning, er det Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at der i perioden frem mod den 1. juli 2025 vil være behov for at ældretilsynet i samarbejde med relevante tilsynsmyndigheder videreudvikler konceptet for samtilsyn, herunder bl.a. praksis for tilrettelæggelse og udførelse af samtilsyn.

2.2.3. Den foreslåede ordning

UDKAST

Med lovforslagets § 8, foreslås det, at tilsyn med plejehjem m.v. efter ældreloven, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, vil skulle udføres sammen med andre relevante tilsynsmyndigheder (samtilsyn) i det tilfælde, hvor to eller flere tilsynsmyndigheder uafhængigt af hinanden udtager samme plejeenhed til tilsyn i det samme kalenderår.

Hensigten med det foreslåede er således at sikre, at de relevante tilsynsmyndigheder, der fører tilsyn med plejehjem, fremover gennemfører tilsyn på plejehjem samtidig, i det omfang, de enkelte tilsynsmyndigheder udtager samme plejehjem til tilsyn i det samme kalenderår.

Det foreslåede vil indebære, at samtilsyn vil skulle gennemføres samtidig mellem de tilsynsmyndigheder, som vil blive omfattet af kravet om samtilsyn.

Det foreslåede vil endvidere omfatte de tilsynsbesøg, som de relevante tilsynsmyndigheder ud fra egne udvælgelseskriterier- og metoder vil planlægge at gennemføre i det samme kalenderår. Det vil betyde, at hvis to ud af tre tilsynsmyndigheder udtager samme plejeenhed til tilsyn i det samme kalenderår, vil samtilsynet skulle gennemføres mellem disse tilsynsmyndigheder.

Det foreslåede vil således ikke begrænse, at de omfattede tilsynsmyndigheder fortsat vil kunne gennemføre øvrige special- eller reaktive tilsyn, som de enkelte tilsynsmyndigheder eksempelvis foretager på baggrund af en konkret anledning.

Med lovforslagets § 8, stk. 2, foreslås det, at ældretilsynet vil skulle facilitere den overordnede koordination mellem relevante tilsynsmyndigheder i forbindelse med samtilsyn. Den foreslåede ordning vil medføre, at ældretilsynet vil få en faciliterende rolle i forhold til at koordinere samtilsyn mellem de myndigheder, som vil blive omfattet af ordningen.

I det omfang ældretilsynet ikke deltager i samtilsyn, forudsættes det, at de deltagende tilsynsmyndigheder koordinerer indbyrdes, herunder i forhold til tilrettelæggelsen og udførelsen af samtilsynet.

Med lovforslagets § 8, stk. 3, foreslås det desuden, at ældreministeren bemyndiges til, efter forhandling med relevante ministre, at fastsætte regler om, hvilke tilsynsmyndigheder, der vil blive omfattet af kravet om samtilsyn, samt om de overordnede rammer for samtilsyn.

Det foreslåede vil medføre, at ældreministeren bemyndiges til, efter forhandling med relevant ministre, at fastsætte nærmere regler om, hvilke tilsynsmyndigheder, der vil blive omfattet af kravet om samtilsyn, samt om de overordnede rammer for samtilsyn. Det forventes, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau herom.

I forhold til at fastsætte regler om, hvilke myndigheder, der omfattes af samtilsyn, vil dette skulle ske efter forhandling med de relevante ministre. Det tilstræbes i første omgang, at »relevante ministre« vil indbefatte indenrigs- og sundhedsministeren og beskæftigelsesministeren, som er ressortansvarlige ministre for henholdsvis det sundhedsfaglige tilsyn efter sundhedslovens § 213, stk. 1 og 2, og Arbejdstilsynets tilsyn efter lov om arbejdsmiljø § 72, stk. 1, nr. 7. Det tilstræbes efterfølgende, at Fødevarekontrollen, jf. lov om fødevarer § 50, og de kommunale brandsyn, jf. beredskabslovens § 36, i det omfang, det vurderes fagligt hensigtsmæssigt, på sigt vil kunne omfattes af ordningen med samtilsyn i takt med udviklingen af ordningen.

For nærmere om samtilsyn henvises til lovforslagets § 8 og bemærkningerne hertil.

3. Forholdet til databeskyttelsesreglerne

Behandling af personoplysninger for myndigheder i Danmark samt virksomheder og personer etableret i Danmark er i almindelighed reguleret af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

[Udestår]

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Som følge af implementeringen af *Aftale om en reform af ældreområdet* vurderes lovforslaget at medføre merudgifter for staten på 5,0 mio. kr. i 2025 til etablering af ældretilsynet, herunder sikring af IT-understøttelse til udførelse af tilsynsopgaver.

Ordningen med samtilsyn, jf. lovforslagets foreslåede § 8, vurderes desuden at medføre negative økonomiske konsekvenser i beskedent omfang og implementeringskonsekvenser for staten som følge af øget administrativt resourceforbrug hos de statslige tilsynsmyndigheder i forbindelse med koordinering af samtilsyn. Eventuelle merudgifter afholdes inden for ressortministeriernes egne rammer.

Lovforslaget vurderes samlet set at medføre økonomiske mindredgifter for kommunerne. Dette følger af *Aftale om kommunernes økonomi for 2025* og

UDKAST

regeringens ambition om at reducere tilsynstrykket på det kommunale område med 30 pct., hvormed den økonomiske ramme til kommunernes udgifter til tilsyn på ældreområdet reduceres tilsvarende. De kommunaløkonomiske konsekvenser skal DUT-forhandles med KL.

For så vidt angår implementeringskonsekvenser for det offentlige vurderes lovforslaget at medføre positive implementeringskonsekvenser for kommunerne. Det skyldes, at lovforslaget vurderes at reducere tilsynstrykket og dermed medføre færre tilsynsbesøg sammenlignet med gældende regler og praksis i dag. Med lovforslaget vil der ske en omlægning til et forenklet og risikobaseret tilsyn, hvormed tilsynet målrettes de plejeenheder, hvor der er størst risiko for udfordringer med kvaliteten. Dette vil lempe tilsynet for de enheder, hvor der ikke opleves udfordringer med kvaliteten. Samtidig lægges der op til et forenklet tilsyn med mindre fokus på plejeenhedernes dokumentationspraksis og dermed samlet set et mindre omfattende tilsyn sammenlignet med eksisterende tilsynspraksis.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for regionerne.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har desuden overvejet, hvorvidt lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Det vurderes, at lovforslaget opfylder princip nr. 1 om klare og enkle regler, da lovforslaget i vidt omfang vil medføre klare lovbestemmelser, og hvor reglerne om ældretilsyn forenkles og samles et sted.

Lovforslaget ændrer ikke på, at det offentlige kan kommunikere digitalt med borgerne og virksomheder. Princip nr. 2 om digital kommunikation er derfor iagttaget i lovforslaget.

Det vurderes, at princip nr. 3 om at muliggøre automatisk sagsbehandling ikke er iagttaget. Dette skyldes, at det er nødvendigt, at det nye ældretilsyn behandler hver sag individuelt, hvilket indebærer faglige skøn, hvorfor der ikke kan sagsbehandles efter objektive kriterier.

For så vidt angår princip nr. 6 om anvendelse af offentlig infrastruktur er det forudsat i lovforslaget, at den eksisterende fællesoffentlige infrastruktur vil blive benyttet.

Endelig vurderes det, at princip nr. 7 om forebyggelse af snyd og fejl er opfyldt, idet lovforslaget bl.a. muliggør, at ældretilsynet vil kunne anvende

oplysninger, som plejeenheder med det samtidigt fremsatte forslag til ældreløvs vil skulle registrere på Plejeoversigten, og som derved vil kunne bruges af ældretilsynet i kontroløjemed.

De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning (principperne nr. 4 og 5) er ikke relevante for lovforslaget.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre direkte økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Lovforslaget vurderes dog at medføre nogle positive afledte konsekvenser for erhvervslivet. Dette skyldes, at lovforslaget vurderes at reducere tilsynstrykket, og dermed medføre færre tilsynsbesøg sammenlignet med gældende regler og praksis i dag, hvilket vurderes at reducere tidsforbruget på tilsyn og dermed frigøre ressourcer, som i stedet kan anvendes på pleje og omsorg af ældre.

Der må dog forventes omstillingsomkostninger i forbindelse med indførelsen af det nye ældretilsyn, herunder som følge af evt. ændrede registreringer og tilgange, efterlevelse af plejeenhedens oplysningspligt (den foreslåede § 13), gennemførelse af opstartsmøde (den foreslåede § 6) m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgere. Lovforslaget vurderes at have nogle indirekte positive administrative konsekvenser for borgerne. De i lovforslaget foreslåede principper om afbureaukratisering og regelforenkling skal bidrage til, at borgerne oplever et mere enkelt system, som i højere grad kan tilpasses individuelle behov.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 22. august 2024 til den 19. september 2024 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: Advokatrådet, Alzheimerforeningen, Ankestyrelsen, Arbejdsmiljøklagenævnet, Arbejdsmiljørådet, Arbejdsmiljørådgiverne, Arbejdstilsynet, Beredskabsstyrelsen, BL - Danmarks Almene Boliger, Center

UDKAST

for Sund Aldring – KU, Danmarks Frie Fagforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Sygeplejeråd, Danske Beredskaber, Danske Diakonhjem, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, Datatilsynet, De sammenvirkende Menighedsplejere, DemensKoordinatorer i Danmark, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, EGV, Ergoterapeutforeningen, Erhvervsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Faglige Seniorer, Fødevarestyrelsen, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale Velfærdschefer, Kost & Ernæringsforbundet, Lederne, Lægeforeningen, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Nationalt Videnscenter for Demens, OK-Fonden, PLO, Selveje Danmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Styrelsen for Patientsikkerhed, SUFO (Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg), Sundhedsdatastyrelsen, VIVE og Ældre Sagen.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vurderes at medføre økonomiske mindreudgifter for kommunerne.	Lovforslaget vurderes at medføre merudgifter for staten på 5,0 mio. kr. i 2025 til etablering af ældretilsynet. Derudover vurderes lovforslagets element om samtilsyn på plejehjem at medføre negative økonomiske konsekvenser for staten i mindre omfang. Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for regionerne.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vurderes at medføre positive implementeringskonsekvenser for kommunerne.	Lovforslaget vurderes ikke at have implementeringskonsekvenser for staten og regionerne.

UDKAST

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget vurderes at medføre positive afledte konsekvenser for erhvervslivet som følge af at lovforslaget vurderes at reducere tilsynstrykket, og dermed medføre færre tilsynsbesøg.	Lovforslaget vurderes at medføre mindre omstillingsomkostninger.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

UDKAST

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I servicelovens kapitel 26 reguleres forsøgsordningen i regi af Styrelsen for Patientsikkerheds forpligtigelse til at føre et risikobaseret tilsyn med, om den personlige hjælp, omsorg og pleje efter servicelovens §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2, har den fornødne kvalitet.

Efter servicelovens § 151, stk. 1, har den stedlige kommune pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter servicelovens §§ 83 (personlig og praktisk hjælp og madservice), 83 a (rehabiliteringsforløb) og 86 (genoptræning og vedligeholdelsestræning), løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. serviceloven § 139. Det er en del af formålet med kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtigelse efter servicelovens § 151, stk. 1, at præcisere forpligtelsen efter § 16 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og at sætte særlig fokus på myndighedstilsynet med den hjælp, som kommunale og private leverandører giver efter §§ 83, 83 a og 86.

I servicelovens § 148 a, er tilsynsforpligtelsen i retssikkerhedslovens § 16 uddybet i forhold til, at den stedlige kommunalbestyrelse skal føre et generelt driftsorienteret tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.1 og 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 1 reguleres det nye ældretilsyns formål og opgaver og danner dermed rammen for ældretilsynets virke.

Det foreslås i *stk. 1*, at ældretilsynet har til formål at støtte de omfattede plejeeenheder, jf. § 2, i at sikre kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven.

Det foreslåede vil udgøre omdrejningspunktet for det nye ældretilsyns virke, hvor formålet vil være at støtte de plejeeenheder, som er omfattet af ældretilsynsloven, jf. den foreslåede § 2, i at sikre kvalitet i helhedsplejen ud fra det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven.

UDKAST

Med udtrykket »støtte« sigtes til den helt centrale funktion i ældretilsynet, som vil være at bistå med rådgivning og sparring til plejeenhederne om faglig kvalitet i helhedsplejen. Med udtrykket »støtte« sigtes i den forbindelse også til, at ældretilsynet igennem deres virke vil have til hensigt at bidrage til læring i de omfattede plejeenheder, så enhederne bliver i stand til at finde egne løsninger.

Det foreslås derudover i *stk. 2*, at formålet opnås gennem læringsorienteret dialog og ved at:

- 1) Bistå med rådgivning og sparring til plejeenhederne om kvalitet i helhedsplejen jf. § 4, stk. 3.
- 2) Påse kvalitet i helhedsplejen i plejeenhederne ud fra ældreloven, jf. § 7, stk. 1-3 og § 9, stk. 1.

Det foreslåede vil for det første medføre, at den centrale metode i ældretilsynets virke vil være læringsorienteret dialog. Dialogen med de mange forskellige aktører, der tilsammen udøver og modtager helhedspleje, herunder de ældre selv, deres pårørende, ledelsen og personalet, vil bl.a. være afgørende for, at ældretilsynet vil kunne vurdere kvalitet i helhedsplejen. Men dialogen vil ikke altid kunne stå alene, da det at observere dagligdagssituationer som f.eks. spisning, genoptræning m.v. i nogle situationer vil kunne give tilsynet relevant viden.

Det foreslåede vil for det andet medføre, at ældretilsynets opgaver både vil indebære at agere som rådgivnings- og sparringspartner for plejeenhederne, jf. den foreslåede § 4, stk. 3, og samtidig at være den myndighed, som vil have til opgave at påse kvalitet i helhedsplejen ud fra det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, jf. den foreslåede § 7, stk. 1-3 og § 9, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.3 og til bemærkningerne til lovforslagets §§ 4, 7 og 9.

Til § 2

I servicelovens § 150 c, stk. 1 og 2, er det reguleret, hvilke kommunale og private enheder, som er omfattet af Styrelsen for Patientsikkerheds anvendelsesområde for deres tilsyn med, om den personlige hjælp, omsorg og pleje efter servicelovens §§ 83-87, har den fornødne kvalitet. Tilsynet omfatter, jf. stk. 1: 1) Plejehjem m.v., jf. § 192. 2) Plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap. 3) Fripnejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov

UDKAST

om friplejeboliger. 4) Andre tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer, og der er tilknyttet fast personale. 5) Leverandører, som leverer hjælp efter § 83, jf. § 91. Efter stk. 2, er enheder, hvor hjælpen og støtten til borgerne i enheden i væsentligt omfang omfatter støtte efter servicelovens § 85 ikke omfattet af tilsynet, da disse i stedet som udgangspunkt er omfattet af godkendelse af og tilsyn fra socialtilsynet.

I servicelovens § 151, stk. 2, er det reguleret, at kommunalbestyrelsen som led i tilsynet med de kommunale opgaver efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86, hvert år skal foretage et tilsynsbesøg i plejehjem m.v., jf. § 192, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre, tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser.

Hertil er anvendelsesområdet for den stedlige kommunalbestyrelses pligt til at føre et generelt driftsorienteret tilsyn med personale, bygninger og økonomi reguleret i § 148 a i serviceloven som værende kommunens egne tilbud efter serviceloven, hvilket bl.a. omfatter plejehjem efter servicelovens § 192. Kommunalbestyrelsens pligt til at føre et generelt driftsorienteret tilsyn efter § 148 a i lov om social service kan endvidere omfatte generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte efter § 79 i lov om social service, i det omfang, tilbuddet opfylder definitionen af et tilbud i servicelovens forstand, jf. vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven, punkt 18.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.1 og 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 2 reguleres anvendelsesområdet for det nye ældretilsyn.

Det foreslås i *stk. 1*, at loven omfatter følgende kommunale og private plejeenheder og leverandører, som er registreret i Plejeoversigten, jf. § 27, stk. 2 i ældreloven:

- 1) Plejehjem m.v., jf. § 46 i ældreloven.
- 2) Plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap.
- 3) Friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger.

UDKAST

4) Andre, tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer, og der er tilknyttet fast personale.

5) Leverandører, som leverer hjælp til borgere i eget hjem, jf. § 18 i ældreloven.

Det foreslåede vil medføre, at anvendelsesområdet for ældretilsynet vil være de ovenfor nævnte typer af plejeenheder. Anvendelsesområdet vil således udgøre en videreførelse af den samme portefølje som i dag er omfattet af hhv. kommunernes tilsyn med de kommunale opgaver efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86, jf. servicelovens § 151, og Styrelsens for Patientsikkerheds tilsyn efter servicelovens § 150, stk. 1, jf. § 150 c, stk. 1 og 2. Det bemærkes, at den nye plejehjemstype ”lokalplejehjem”, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lokalplejehjem, vil være omfattet af henvisninger til plejehjem m.v., jf. § 46 i ældreloven og plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap.

Med henblik på sikre, at enhederne ikke både omfattes af tilsyn fra det nye ældretilsyn og socialtilsynet, vil det foreslåede dertil medføre, at det kun er de enheder, som er registreret i Plejeoversigten, jf. § 27, stk. 2, i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, som vil være omfattet af det nye ældretilsyns anvendelsesområde. Plejeoversigten vil omfatte de ovenfor nævnte typer plejeenheder og vil ikke omfatte tilbud, hvor hjælpen og støtten til borgerne i tilbuddet i væsentligt omfang omfatter støtte efter servicelovens § 85.

Det foreslåede vil derudover indebære, at de plejeenheder, som foreslås at være omfattet af anvendelsesområdet, bl.a. både vil modtage opstartsmøde, jf. § 6, vil have adgang til rådgivning og sparring fra ældretilsynet, jf. § 4, stk. 3, og vil være omfattet af tilsyn med kvalitet i helhedsplejen fra ældretilsynet, jf. den foreslåede §§ 7 og 9 og samtilsyn for så vidt angår plejeenheder, jf. den foreslåede § 8.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.2.

Til § 3

I dag eksisterer der flere tilsyn med relevans for ældreområdet på henholdsvis kommunalt og statsligt niveau. Her kan særligt fremhæves forsøgsordningen med et statsligt ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed, som fører tilsyn med, om den personlige hjælp, omsorg og pleje efter servicelovens §§ 83-87, har den fornødne kvalitet, og kommunernes tilsyn med

UDKAST

de kommunale opgaver efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86, jf. servicelovens § 151, samt den stedlige kommunalbestyrelses pligt til at føre et generelt driftsorienteret tilsyn med personale, bygninger og økonomi efter § 148 a i serviceloven.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.1 og 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 3 reguleres det overordnede ansvar for ældretilsynet og dermed også forankringen af det.

Det foreslås i *stk. 1*, at ansvaret for at varetage funktionen som ældretilsyn efter denne lov påhviler kommunalbestyrelsen i de kommuner, der udpeges af ældreministeren efter aftale med hver af de pågældende kommuner.

Det foreslåede vil medføre, at der oprettes et nyt ældretilsyn, som vil være tværkommunalt forankret, og at kommunalbestyrelsen i de pågældende kommuner vil få myndighedsansvaret og det politiske ansvar for udførelsen af opgaven som ældretilsyn efter denne lov. Ældretilsynet vil være at anse for en selvstændig myndighed med eget personale, opgaveportefølje m.v. De pågældende kommuner, som vil få ansvaret for at varetage opgaven som ældretilsyn efter denne lov, vil blive udpeget af ældreministeren efter aftale med hver af de pågældende kommuner.

Forslaget skal ses i tæt sammenhæng med forslagene i § 1, nr. 17, § 4, nr. 1 og § 5, nr. 1, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag, hvoraf det følger, at kommuners ældretilsyn efter servicelovens § 151 ophører pr. 1. juli 2025, samt at forsøgsordningen med det statslige ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed forlænges frem til den 1. juli 2025, hvorefter det vil ophøre.

Med oprettelsen af det nye ældretilsyn vil kompetencerne til at føre tilsyn med ældreplejen i plejeenheder (plejehjem, plejeboligbebyggelser m.v. og hjemmeplejeenheder) således blive samlet i et tilsyn i modsætning til i dag, hvor både de 98 kommuner og det statslige ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed fører tilsyn ældreplejen i disse enheder.

Handlekommunens pligt til løbende at følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål (det personrettede tilsyn) efter servicelovens § 148, stk. 2, som med det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven reguleres i § 26, stk. 2, fsva. personer, som vil være omfattet af ældreloven, berøres ikke af den foreslåede etablering af et nyt ældretilsyn. Det betyder,

UDKAST

at det personrettede tilsyn vil forblive i den ældres handlekommune, jf. retsikkerhedslovens §§ 9 – 9 b.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at ældreministeren fastsætter regler om ansvaret for varetagelsen af opgaven som ældretilsyn, herunder om det geografiske dækningsområde, opgavens indhold, ældretilsynets indretning og drift.

Det er hensigten, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau om antallet af og den stedlige forankring af de kommuner, som fremover skal have ansvaret for at varetage funktionen som ældretilsyn.

Det foreslås, at kommunerne udgøres af nogle af de kommuner, som i dag varetager funktionen som socialtilsyn efter lov om socialtilsyn, jf. lovbeholdning nr. 1109 af 1. juli 2022 (herefter socialtilsynsloven). Disse vil dog, henset til formuleringen af den foreslåede § 3, stk. 1, kunne ændres, såfremt der viser sig et behov herfor på sigt.

For at varetage hensynet til at sikre et uafhængigt ældretilsyn, så kommunerne ikke både skal føre tilsyn med egne og private plejeenheder beliggende i kommunen, samtidig med, at kommunerne driver egne plejeenheder, er det derudover hensigten med den foreslåede bemyndigelse at fastsætte regler om, at ældretilsynet i de pågældende kommuner ikke skal kunne agere ældretilsyn overfor plejeenheder i egen kommune eller overfor plejeenheder, som den oprindelige ældretilsynskommune driver eller har indgået driftsaftale med, og som er beliggende i andre kommuner. I den forbindelse er det også hensigten med bemyndigelsen at fastsætte regler om ældretilsynets geografiske dækningsområde.

Med bemyndigelsen er det endvidere hensigten at fastsætte regler om indholdet i ældretilsynets opgave samt ældretilsynets indretning og drift.

Med *stk. 2, 2. pkt.*, foreslås det, at ministeren fastsætter derudover nærmere regler om finansieringen af ældretilsynet.

Det foreslåede 2. pkt. vil medføre, at ældreministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om finansieringen af ældretilsynet. Med den foreslåede bemyndigelse er det hensigten at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau herom.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.1. For nærmere om ophør af det kommunale ældretilsyn og udfasningen af det statslige ældretilsyn henvises til § 1, nr. 17, § 4, nr. 1 og § 5, nr. 1, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag og bemærkningerne hertil. Derudover

UDKAST

henvises til § 26, stk. 2, og bemærkningerne hertil i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven for så vidt angår det personrettede tilsyn.

Til § 4

I dag har ældretilsynene i hhv. kommunerne og Styrelsen for Patientsikkerhed ikke en lovbestemt opgave i at støtte plejeenhederne med henblik på at sikre kvalitet i ældreplejen. I forhold til forsøgsordningen med et statsligt ældretilsyn i Styrelsen for Patientsikkerhed er der dog i medfør af § 150 e i lov om social service et krav om, at modtager en registreringspligtig enhed, jf. § 150 c, et påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvis, jf. § 150 d, stk. 1, skal vedkommende registreringspligtige enhed tage imod et opfølgings- og læringsforløb ved et udgående rejsehold under Videnscenter for værdig ældrepleje i Sundhedsstyrelsen. Formålet med disse forløb er, at plejeenheder, der har modtaget et påbud, får målrettet støtte til faglig læring og udvikling i plejeenheden. Forløbene omfatter bl.a. socialfaglig støtte til, at den pågældende plejeenhed kan arbejde målrettet med afhjælpning af de fejl og mangler, som er årsagen til påbuddet fra ældretilsynet.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.1 og 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 4 reguleres, at ældretilsynet skal have en koordinerende funktion for at sikre relevant rådgivning og sparring til plejeenhederne. Dette med henblik på at sikre, at plejeenhedens udfordringer med det samme adresseres af den rette myndighed, og at plejeenheden får den mest hensigtsmæssige støtte.

Det foreslås i *stk. 1*, at ældretilsynet koordinerer og iværksætter indsatsen vedrørende rådgivning og sparring til plejeenheder i følgende tilfælde:

- 1) Efter anmodning fra den ældre eller dennes pårørende.
- 2) Efter anmodning fra plejeenheden.
- 3) I forbindelse med ældretilsynets tilsyn efter § 7, stk. 1 og 2.

Det foreslåede *nr. 1* og *nr. 2*, vil indebære, at den ældre eller dennes pårørende, som er i berøring med en plejeenhed, og plejeenheden selv vil have mulighed for at række ud til ældretilsynet og anmode om rådgivning og sparring til plejeenheden fra ældretilsynet. Derudover vil ældretilsynet i

UDKAST

medfør af det foreslåede *nr. 3*, i forbindelse med et tilsyn efter den foreslåede § 7, stk. 1 og 2, også selv kunne have observeret et behov for rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen hos plejeenheden.

Der vil ikke efter forslaget *nr. 1*, være tale om en klagemulighed over den konkrete kommunale afgørelse om visitation af omsorgs- og plejeforløb eller den konkrete udmøntede helhedspleje. Derimod vil ældretilsynet på baggrund af anmodningen, hvis den er begrundet i konkrete forhold, kunne indlede en dialog og eventuelt en observation rettet mod eventuelle generelle forhold relateret til kvaliteten i helhedsplejen i plejeenheden. Ældretilsynet vil på den baggrund kunne bistå med rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen, som vil kunne anvendes i den eller de konkrete situationer, men som også vil kunne bidrage til læring fremadrettet.

At ældretilsynet »koordinerer og iværksætter« udfoldes i det foreslåede *stk. 2 og 3*.

Det foreslås således i *stk. 2*, at ældretilsynet vurderer i forbindelse med en anmodning efter *stk. 1, nr. 1 og 2*, om der er tale om forhold begrundet i kvalitet i helhedsplejen, jf. § 9, stk. 1, som plejeenheden har behov for støtte til fra ældretilsynet, eller om anmodningen skal videresendes til anden relevant myndighed.

Det foreslås derudover i *stk. 3*, at ældretilsynet bistår den enkelte plejeenhed med rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen i overensstemmelse med ældretilsynets vurdering efter *stk. 2*, og behovets omfang. Ældretilsynet skal derudover vejlede om andre relevante myndigheders indsatser i forhold til plejeenhedens behov.

Det foreslåede vil medføre, at ældretilsynet, når der modtages en anmodning fra den ældre eller dennes pårørende, jf. *stk. 1, nr. 1*, eller fra en plejeenhed, jf. *stk. 1, nr. 2*, vil skulle vurdere, om der i anmodningen er tale om forhold begrundet i kvalitet i helhedsplejen, jf. § 9, stk. 1, som plejeenheden har behov for støtte til fra ældretilsynet, eller om anmodningen vil skulle videresendes til anden relevant myndighed.

Med »forhold begrundet i kvalitet i helhedsplejen« og henvisningen til den foreslåede § 9, stk. 1, foretages den samme afgrænsning af området for ældretilsynets forpligtelse til at bistå den enkelte plejeenhed med rådgivning og sparring, jf. det foreslåede *stk. 3*, som vil gøre sig gældende for anvendelsesområdet af ældretilsynets tilsynsforpligtelse efter den foreslåede §§ 7 og 9. Der henvises i den forbindelse til §§ 7 og 9 og bemærkningerne hertil. Det skal bemærkes, at der frem mod idriftsættelsen af ældretilsynet vil blive

UDKAST

udviklet et vurderingskoncept, som vil bestå i en omsætning af de bærende værdier og den materielle udmøntning heraf i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven til kvalitetsmarkører for, hvordan kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven vil skulle afspejle sig i praksis og vil blive vurderet.

I det tilfælde, hvor anmodningen ikke er begrundet i forhold relateret til kvalitet i helhedsplejen, vil ældretilsynet skulle vurdere, hvilken anden myndighed, der vil være relevant, at videresende anmodningen til. I denne vurdering vil indgå de oplysninger og omstændigheder, som følger af anmodningen. Dette vil skulle holdes op imod anvendelsesområdet for den eller de andre relevante myndigheder, herunder deres opgave og ekspertise inden for dette område. Ældretilsynet vil på baggrund heraf skulle foretage en konkret helhedsbedømmelse, og ældretilsynet vil således i disse tilfælde være tildelt en vis skønsmulighed. Som eksempel på forhold, som kan være relevant at videresende til anden myndighed kan nævnes forhold angående den enkelte ældre borgers behov for støtte og omsorg. Henset til at det nye ældretilsyn ikke vil være rettet mod den enkelte ældre borger, vil disse forhold i stedet vil være relevant at videresende til den ældres handlekommune, som vil være forpligtet til løbende at følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Derudover vil forhold, som angår arbejdsmiljøet være relevant at videresende til Arbejdstilsynet.

Hvis ældretilsynet vurderer, at plejeenhedens behov for støtte er relateret til kvalitet i helhedsplejen, vil ældretilsynet, jf. det foreslåede stk. 3, 1. pkt., være forpligtet til at bistå den enkelte plejeenhed med rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen i overensstemmelse med omfanget af plejeenhedens behov. Rådgivningen og sparringen forudsættes at være dialogbaseret og have et læringsorienteret sigte, så plejeenheden derigennem gøres i stand til at reflektere over og arbejde med kvaliteten i helhedsplejen. Rådgivningen og sparringen vil ikke være afgrænset tidsmæssigt, og der vil således kunne være tale om en enkeltstående vejlednings- og sparringsindsats eller flere på hinanden følgende indsatser i form af et korterevarende frivillige forløb.

Det bemærkes, at ældretilsynets rådgivning og sparring vil have karakter af at være ”vejledende”, hvilket betyder, at ældretilsynet ikke i medfør af det foreslåede vil kunne pålægge plejeenheden at indrette sin organisering og drift på en konkret og specifik måde. Der vil således i stedet vil være tale om en nysgerrig og åben dialog, hvor der udveksles synspunkter og viden mellem plejeenheden og ældretilsynet. Hensigten hermed er at bidrage med viden og nye indsigter til plejeenheden, som enheden vil kunne drage læring

UDKAST

af med henblik på at kunne finde de bedst egnede lokale løsninger generelt og i konkrete situationer.

Heroverfor står den foreslåede sanktionsmulighed i § 11, stk. 1, nr. 2, som indeholder en mulighed for at træffe afgørelse om påbud om at modtage den nødvendige støtte efter den foreslåede § 4. I dette tilfælde vil plejeenheden være forpligtet til at modtage rådgivning og sparring fra ældretilsynet, da ældretilsynet i forbindelse med udstedelsen af påbuddet vil have vurderet, at denne sanktion vil være nødvendig af hensyn til at sikre kvalitet i helhedsplejen. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets § 11 og bemærkningerne hertil.

Med stk. 3, 2. pkt., vil ældretilsynet – udover selv at bistå med rådgivning og sparring til den pågældende plejeenhed – også være forpligtet til at vejlede om andre relevante myndigheders indsatser i forhold til plejeeenhedens behov.

Med »andre relevante myndigheders indsatser« sigtes mod aktuelle indsatser på det pågældende tidspunkt. Dette kan f.eks. kan være indsatser i Sundhedsstyrelsen, der aktuelt via deres rejsehold under Videnscenter for værdig ældrepleje vil kunne bidrage med ny viden, redskaber og metoder i forhold til, hvordan der f.eks. kan arbejdes med, hvordan afmagt og forråelse forebygges og håndteres. Ligeledes vil den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen kunne være relevant i sager om demens, da de aktuelt tilbyder rådgivning generelt i sager om demens. VISO tilbyder også gruppeforløb, hvis en plejeenhed har behov for rådgivning om en problemstilling ift. en gruppe af borgere, der er demente f.eks. i forhold til strukturering af hverdag, indretning af rum m.v.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.4. Derudover henvises til §§ 7 og 9 og bemærkningerne hertil.

Til § 5

Det følger af § 150, stk. 1 i lov om social service, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal føre tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2. Det følger endvidere af § 150, stk. 2 i lov om social service, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal gennemføre tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87 ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko for, at den personlige hjælp, omsorg og pleje ikke har den fornødne kvalitet. Styrelsen for Patientsikkerhed skal ligeledes på baggrund af en begrundet mistanke gennemføre tilsyn

UDKAST

efter stk. 1, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den fornødne kvalitet af den personlige hjælp, omsorg og pleje i en enhed. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2017-2018, L 210, som fremsat, side 16, at begrundet mistanke kan f.eks. være afstedkommet af bekymringshenvendelser fra beboere eller pårørende eller på baggrund af pressedækning.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 5 reguleres ældretilsynets Pleje- og omsorgslinje.

Det foreslås i *stk. 1*, at ældretilsynet skal i hver af de kommuner, som varetager funktionen som ældretilsyn, have en let tilgængelig og direkte indgang (Pleje- og omsorgslinje), hvortil ældre, pårørende, personale og andre kan henvende sig anonymt om bekymrende forhold i en plejeenhed.

Formålet med Ældrelinjen er først og fremmest at give ældre, deres pårørende, ansatte og andre, der er i daglig kontakt med plejeenhederne, sikkerhed for, at de ved, hvortil de anonymt kan rette henvendelse, hvis de oplever bekymrende forhold i en plejeenhed. Linjen skal derfor også ses som et redskab til at sikre de ældres m.fl. rettigheder henset til den frisættelse af ældreplejen, der sker med det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov. Formålet er ligeledes at sikre ældretilsynet det bredest mulige vidensgrundlag for varetagelsen af opgaven med at påse kvalitet i helhedsplejen, så der kan blive taget hånd om de bekymrende forhold, eller de kan blive videresendt til rette myndighed. Ældrelinjen er således tiltænkt at have det samme formål og sigte, som den gældende bekymringshenvendelsesmulighed til ældretilsynet i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Det foreslåede stk. 1 vil indebære, at ældretilsynet i de kommuner, som varetager funktionen som ældretilsyn, vil skulle oprette Ældrelinjen, som skal være let tilgængelig for ældre, dennes pårørende, ansatte m.fl. Det forudsættes derfor af hensyn til målgruppen for Ældrelinjen og for at sikre kendskab til Ældrelinjen, at denne er synlig og f.eks. fremgår tydeligt på ældretilsynets hjemmeside(r), og at den er brugervenlig.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at Ældrelinjen vil skulle sikre fortrolighed om identiteten på den eller de personer, der nævnes i indberetningen, herunder henvenderen selv og enhver tredjemand. Ældrelinjen vil derfor skulle udformes på en måde, der sikrer, at det alene er relevante personer fra ældretilsynet, der har adgang til de modtagne indberetninger. Af hensyn til fortroligheden må indberetninger derfor ikke opbevares og behandles på et

UDKAST

almindeligt tilgængeligt sted som f.eks. et fælles drev eller et arkiv, hvor der vil være generel adgang.

For yderligere at sikre kendskab til Ældrelinjen vil ældretilsynet også i forbindelse med opstartsmøder, som foreslås med § 6, skulle oplyse om muligheden for at henvende sig om bekymrende forhold til Ældrelinjen.

Ældretilsynet gives valgfrihed i forhold til udformningen af Ældrelinjen. Ældretilsynet vil derfor frit kunne vælge, om linjen skal give mulighed for at indberette mundtligt f.eks. via opkald til et særligt telefonnummer, skriftligt f.eks. via en særlig e-mail eller kontaktformular på ældretilsynets hjemmeside eller begge dele.

Som eksempler på »bekymrende forhold« kan nævnes oplysninger om en forrået kultur, herunder en ubehagelig tone mellem personalet og de ældre og manglende mulighed for selvbestemmelse. Med »bekymrende forhold« vil der også kunne være tale om forhold ved den pleje eller omsorg, der ydes i de omfattede plejeenheder, som henvenderen ikke er tryk ved, eller mistanke om faglige problemer ved den pleje og omsorg, der ydes i de omfattede plejeenheder, jf. § 2, stk. 1, nr. 1-6.

Det er ikke en forudsætning, at den der henvender sig til Ældrelinjen selv modtager pleje- og omsorg. Det vil således være muligt for enhver, som er i berøring med en plejeenhed, at rette henvendelse til Ældrelinjen.

Med *stk. 2*, foreslås det, at myndigheder og personer, der udøver opgaver efter *stk. 1*, samt enhver, der i øvrigt yder bistand hertil, har under ansvar efter straffelovens §§ 152-152 e tavshedspligt med hensyn til enhver oplysning, som de under deres virksomhed får kendskab til. Straffelovens § 152 f finder ligeledes anvendelse.

Forslaget skal sikre, at tavshedspligt efter straffeloven gælder for kommunalbestyrelsen, ældretilsynets medarbejdere og personer der udøver bistand til de nævnte. Som for øvrige offentligt ansatte, må de nævnte personer ikke videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, som de som led i deres arbejde er eller bliver bekendt med. Der er ved overtrædelse af straffelovens §§ 152-152 f fastsat straf for overtrædelse af bestemmelserne. Der undtages dog for oplysninger, som myndigheden er forpligtet til at videregive efter lovforslagets § 13, jf. nærmere herom nedenfor under bemærkninger til § 13.

En anmodning om aktindsigt, herunder i oplysninger til Ældrelinjen, vil skulle vurderes efter de til enhver tid gældende regler i forvaltningsloven og

UDKAST

offentlighedsloven. Det bemærkes, at i det tilfælde, hvor henvender giver samtykke til helt eller delvist at fravige anonymitet, vil dette kunne påvirke vurderingen af spørgsmålet om aktindsigt efter forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Med *stk. 3*, foreslås det, at ældretilsynet ikke over for plejeenheden eller andre må oplyse, at tilsynet har modtaget en henvendelse efter *stk. 1*, jf. dog *stk. 4* og *5*.

Det foreslåede vil medføre, at ældretilsynet vil have tavshedspligt med hensyn til enhver oplysning, som ældretilsynet får kendskab til i forbindelse med en henvendelse til Ældrelinjen. Ældretilsynet må heller ikke på noget tidspunkt over for plejeenheden eller andre oplyse, at ældretilsynet har modtaget en henvendelse via Ældrelinjen. Udgangspunktet vil således være, at der vil gælde en absolut beskyttelse af personen som henvender sig til ældretilsynet via Ældrelinjen og et forbud mod videregivelse af oplysninger modtaget som led heri. Bestemmelsen udvider dermed den almindelige tavshedspligt efter forvaltningslovens og straffelovens bestemmelser.

Med *stk. 4, 1. pkt.*, foreslås det, at den, der har henvendt sig anonymt til ældretilsynet, jf. *stk. 1*, kan over for ældretilsynet samtykke til, at ældretilsynet over for plejeenheden eller andre oplyser, at tilsynet har modtaget henvendelsen.

Med *stk. 4, 2. pkt.*, foreslås det, at vedkommende kan samtykke til, at ældretilsynet over for plejeenheden eller andre oplyser navnet på den, der har rettet henvendelse.

Det foreslåede *2. pkt.* vil medføre, at den person, som har henvendt sig anonymt til ældretilsynet, vil kunne vælge at give samtykke til, at ældretilsynet over for plejeenheden eller andre vil kunne oplyse vedkommendes navn.

Med bestemmelsens *stk. 4, 3. pkt.*, foreslås det, at vedkommende kan helt eller delvis samtykke til, at ældretilsynet over for plejeenheden eller andre videregiver henvendelsens indhold.

Det foreslåede *3. pkt.* vil medføre, at den person, som har henvendt sig anonymt til ældretilsynet, vil kunne vælge helt eller delvist at give samtykke til, at ældretilsynet over for plejeenheden eller andre vil kunne videregive indholdet af henvendelsen i den udstrækning, som vedkommende giver samtykke hertil.

UDKAST

Med *stk. 5*, foreslås det, at ældretilsynet kan uden samtykke fra den, der har henvendt sig, jf. *stk. 1*, videregive henvendelsens indhold, jf. *stk. 1*, til en anden offentlig myndighed, hvis indholdet er relevant og nødvendigt for den anden myndigheds opgavevaretagelse.

Det foreslåede vil medføre, at ældretilsynet uden samtykke fra den, der har henvendt sig, vil kunne videregive henvendelsens indhold til en anden offentlig myndighed, hvis indholdet er relevant og nødvendigt for den anden myndigheds opgavevaretagelse, jf. den foreslåede § 13.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.4.

Til § 6

Med lovforslagets kapitel 6 reguleres ældretilsynets afholdelse af opstartsmøde til plejeenheder.

Det foreslås med *stk. 1*, at ældretilsynet afholder opstartsmøde senest 3-6 måneder efter, at en ny plejeenhed har registreret sig i Plejeoversigten.

Det foreslåede opstartsmøde vil medføre, at ældretilsynet vil skulle afholde opstartsmøde senest tre-seks måneder efter, at en ny plejeenhed har registreret sig i Plejeoversigten.

Formålet med opstartsmødet er at skabe en tillidsbaseret ramme for den videre dialog og det videre samarbejde mellem den enkelte plejeenhed, dennes leder og ældretilsynet. Dette vil særligt kunne medvirke til at fremme forståelsen for, at ældretilsynet først og fremmest er en støtte og samarbejdspartner for plejeenheden, og at enheden således kan bede om rådgivning og sparring fra ældretilsynet – generelt og på baggrund af konkrete forhold relateret til kvalitet i helhedsplejen.

I forhold til hvornår de »3-6 måneder« vil skulle beregnes ud fra, vil oplysningen om registrering af en ny plejeenhed blive registreret automatisk i Plejeoversigten. Registreringstidspunktet vil således være det tidspunkt, hvor de »3-6 måneder« vil skulle beregnes ud fra. Kan registreringstidspunktet ikke fastlægges som følge af f.eks. tekniske problemer med Plejeoversigten, må de »3-6 måneder« regnes ud fra det tidspunkt, hvor oplysningen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

Opstartsmødet foreslås med *stk. 2* at indebære dialog med plejeenheden om ældretilsynet, herunder ældretilsynets rådgivning og sparring, jf. § 4, *stk. 3*,

UDKAST

Ældrelinjen, jf. § 5, og tilsynet med kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven, jf. § 7, stk. 1, jf. § 9, stk. 1, samt eventuelt dialog om områder, hvor det kan være relevant for plejeenheden at arbejde med kvalitet i helhedsplejen.

Ældretilsynet gives med stk. 2 metodefrihed i forhold til tilrettelæggelsen af opstartsmødet under forudsætning af, hvad der vurderes for fagligt forsvarligt i den enkelte situation. Opstartsmødet vil således kunne gennemføres fysisk eller virtuelt, og flere plejeenheder vil eventuelt kunne slås sammen, hvis der f.eks. er tale om udskiftning af lederen i flere plejeenheder inden for samme kommune. Ligeledes vil flere kommuner evt. kunne slås sammen i forbindelse med afholdelsen af opstartsmøde til de eksisterende plejeenheder, jf. den foreslåede overgangsbestemmelse i § 19, hvoraf det følger, at eksisterende plejeenheder ligeledes vil skulle modtage et opstartsmøde fra ældretilsynet, dog således at opstartsmøde med disse plejeenheder senest skal være afholdt den 1. juli 2026.

I det tilfælde, hvor ældretilsynet i forbindelse med opstartsmødet vurderer, at der er risiko, eller at der er en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen, vil ældretilsynet skulle gennemføre et tilsyn efter den foreslåede § 7.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.6. Derudover henvises til § 19 og bemærkningerne hertil.

Til § 7

Det følger af § 150, stk. 5, i lov om social service, at Styrelsen for Patientsikkerhed fastsætter nærmere regler om vurdering af kvaliteten af den personlige hjælp, omsorg og pleje, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer.

Det følger endvidere af § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 652 af 25. maj 2018 om Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn på ældreområdet, at Styrelsen for Patientsikkerheds samlede vurdering af om den personlige hjælp, omsorg og pleje, som ydes i en enhed, har den fornødne kvalitet efter servicelovens § 150, stk. 2, vurderes inden for følgende temaer: Selvbestemmelse og livskvalitet, herunder en værdig død, trivsel og relationer, målgrupper og metoder, organisation, ledelse og kompetencer, procedurer og dokumentation samt aktiviteter og rehabilitering.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1.1.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med kapitel 7 reguleres ældretilsynets tilsyn med kvalitet i helhedsplejen.

UDKAST

Det foreslås med *stk. 1*, at ældretilsynet påser kvalitet i helhedsplejen i de omfattede plejeenheder ud fra ældreloven, jf. § 9, stk. 1.

Det foreslåede vil medføre, at ældretilsynet i de kommuner, som varetager funktionen som ældretilsyn, vil skulle påse kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven i de omfattede plejeenheder, jf. den foreslåede § 2, stk. 1, nr. 1-6.

At kvalitet i helhedsplejen vil skulle påses ud fra det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov betyder, at ældretilsynet vil skulle vurdere, om helhedsplejen generelt har en kvalitet, som står mål med det beskrevne i ældreloven. Det bemærkes i den forbindelse, at der frem mod idriftsættelsen af ældretilsynet vil blive udviklet et vurderingskoncept, der skal sætte retning for kvalitet i helhedsplejen med afsæt i en omsætning af de bærende værdier og den materielle udmøntning heraf i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven, som skal danne ramme for, hvordan kvalitet i helhedsplejen ud fra ældreloven vil skulle afspejle sig i praksis og vil blive vurderet af ældretilsynet.

Med *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det, at tilsyn efter stk. 1 gennemføres ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko, eller hvor der er en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen.

Det foreslåede vil medføre, at ældretilsynet vil skulle føre et risikobaseret tilsyn med kvalitet i helhedsplejen, hvor udvælgelsen af enheder til tilsyn sker ud fra, om der er en generel risiko for kvalitet i helhedsplejen eller konkret bekymring herfor. Det skal bidrage til en mere målrettet anvendelse af ressourcerne til plejeenheder, hvor risikoen for udfordringer med kvalitet i helhedsplejen vurderes at være størst. I det tilfælde, hvor ældretilsynet udvælger en plejeenhed til tilsyn, vil udførelsen af tilsynet både kunne ske som et fysisk anmeldt eller uanmeldt besøg i plejeenheden eller som et administrativt tilsyn i form af f.eks. en telefonsamtale med lederen eller indhentelse af skriftlig information. Det vil endvidere kunne ske såvel planlagt på baggrund af en generel risikovurdering som reaktivt på baggrund af en konkret bekymring. Ældretilsynet gives dermed metodefrihed i forhold til tilrettelæggelsen og udførelsen af det reaktive tilsyn.

I takt med indfasningen af det nye ældretilsyn er det forventningen, at der vil blive udviklet en risikomodel, som vil skulle bidrage til, at de planlagte tilsyn i endnu højere grad målrettes de plejeenheder, hvor der er størst risiko for udfordringer med kvalitet i helhedsplejen. Risikomodellen forventes udarbejdet ud fra relevante faktorer og parametre i form af tilgængelige data på Plejeoversigten, f.eks. medarbejdergennemstrømning, lederskifte, sygefravær blandt personalet m.v.

UDKAST

Det foreslåede 1. pkt. vil således medføre, at indtil risikomodellen er udviklet, vil ældretilsynet bl.a. skulle gennemføre tilsyn efter det foreslåede stk. 1 baseret på bl.a. en stikprøveudvælgelse, ældretilsynets egen viden om plejeenhederne, orienteringer fra andre myndigheder, presseomtale eller henvendelser til ældretilsynets direkte linje (Ældrelinjen) fra ældre, pårørende, medarbejdere og andre, der er i kontakt med plejeenhederne. Ældretilsynets mulighed for at komme på uanmeldt fysisk besøg i plejeenheden bør dog reserveres til de tilfælde, hvor tilsynets formål ellers ville have været forspildt ved forudgående underretning. Det bør derfor indgå i overvejelserne om anmeldt eller uanmeldt tilsynsbesøg, om et anmeldt besøg vil give mulighed for at vurdere enheden under normale driftsforhold. Det kan efter omstændighederne give anledning til et uanmeldt tilsynsbesøg, hvis ældretilsynet har en formodning om, at uregelmæssigheder kan rettes op eller blive skjult i perioden op til det anmeldte tilsynsbesøg, men i øvrigt vil blive fortsat efter besøget, eller hvis ældretilsynet på anden vurderer, at et anmeldt tilsynsbesøg ikke vil kunne give et retvisende billede af plejeenhedens praksis og kvalitet i helhedsplejen. Ligeledes bør ældretilsynet i forbindelse med et tilsynsbesøg vurdere, hvor langt varsel der skal gives i det konkrete tilfælde. Et kort varsel, koblet med det stærke fokus på risikobasering, vil kunne bidrage til at reducere ressourcetrækket hos plejeenheden og samtidig give ældretilsynet et mere reelt billede af praksis.

Det er dog vigtigt med den korte varsling at sikre, at tilsynet kan gennemføres i praksis, herunder at der er de nødvendige nøglepersoner i form af medarbejdere og ledere tilstede i plejeenheden. Det skal særligt også ses i sammenhæng med den foreslåede § 8, hvormed tilsyn efter den foreslåede § 7, stk. 2, med plejeenheder, jf. den foreslåede § 2, stk. 1, nr. 1-3, udføres sammen med relevante tilsynsmyndigheder (samtilsyn) i det tilfælde, hvor to eller flere tilsynsmyndigheder uafhængigt af hinanden udtager samme plejeenhed til tilsyn i det samme kalenderår, hvor der også vil være et hensyn til at sikre, at relevante medarbejdergrupper og ledelsen af plejeenhederne er tilstede på dagen for samtilsyn.

Det skal derudover bemærkes, at et dialogbaseret tilsyn med fokus på at sikre læring i plejeenhederne erfaringsmæssigt opnås mest hensigtsmæssigt gennem anmeldte tilsynsbesøg, så plejeenhederne har mulighed for at forberede sig og reflektere over egen praksis, samt komme med input til opmærksomhedspunkter eller mål for tilsynet, som vil kunne understøtte tilsynets fokus på at sikre læring og dialog.

UDKAST

Med stk. 2, 2. pkt., foreslås det, at ældretilsynet gennemfører under alle omstændigheder et anmeldt tilsynsbesøg i hver plejeenhed inden for en periode på fem år.

Det foreslåede 2. pkt. vil medføre, at alle plejeenheder vil skulle have påsat kvalitet i helhedsplejen af ældretilsynet som led i et anmeldt tilsynsbesøg inden for en femårig periode. Det betyder, at hvis ældretilsynet inden for fem år har været på fysisk, anmeldt besøg i plejeenheden – uanset om tilsynet var foranlediget af en konkret bekymring (reaktivt tilsyn) eller den løbende risikovurdering (planlagt tilsyn) – vil denne betingelse være opfyldt.

Det skal sikre, at alle plejeenheder modtager et fysisk tilsynsbesøg fra ældretilsynet inden for en periode på maksimalt fem år fra seneste fysiske tilsynsbesøg, så det sikres, at helhedsplejen i alle plejeenheder generelt har en kvalitet, som står mål med det beskrevne i det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov.

I perioden mellem disse fysiske besøg vil aktiveringen af ældretilsynet ske på baggrund af, at plejeenhederne enten selv henvender sig til ældretilsynet, eller når der f.eks. sendes en bekymring via Ældrelinjen, og ældretilsynet vurderer, at henvendelsen giver ældretilsynet anledning til at reagere med den nødvendige hurtighed (reaktivt tilsyn), eller når ældretilsynet i øvrigt ud fra en risikovurdering vurderer, at en plejeenhed bør udvælges til planlagt tilsyn af hensyn til sikre kvalitet i helhedsplejen.

Med det foreslåede 1. pkt. differentieres der mellem tilsynsbesøg og tilsyn. Ved tilsynsbesøg forstås et fysisk besøg i plejeenheden. Ved tilsyn forstås både fysiske tilsynsbesøg samt administrative tilsyn, som ikke kræver et fysisk besøg i plejeenheden, og som kan bestå af et telefon- eller virtuelt opkald eller indhentning af skriftlig information. Ved tilsyn forstås endvidere enhver form for udøvelse af tilsynsvirksomhed, herunder de aktiviteter, der indgår i myndighedens planlægning, forberedelse og gennemførelse af et konkret fysisk tilsynsbesøg i samarbejde med plejeenheden, administrativt tilsyn, opfølgning i form af afrapportering.

I forhold til det reaktive tilsyn bemærkes, at dette således vil ske ex officio og være afgrænset til de tilfælde, hvor der er risiko, eller hvor der er en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen. Hvis ældretilsynet bliver bekendt med forhold, der giver en begrundet mistanke om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold, skal ældretilsynet reagere på dette, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til at sikre kvalitet i helhedsplejen i en enhed.

UDKAST

I forhold til, hvornår der kan anses at være tale om en konkret bekymring for kvalitet i helhedsplejen, vil det være en samlet helhedsvurdering af, om de oplysninger, som ældretilsynet er i besiddelse af, giver ældretilsynet grundlag for at reagere. Dels om ældretilsynet skal reagere ved at foretage et fysisk tilsynsbesøg eller reagere på anden måde, f.eks. ved at foretage et administrativt tilsyn, anmode plejeenheden om en redegørelse eller lignende.

Er dette ikke er tilfældet, og får ældretilsynet oplysninger om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i en plejeenhed, som er nødvendige og relevante af hensyn til udførelsen af en opgave, som henhører under en anden offentlig myndighed, vil ældretilsynet i medfør af den foreslåede § 14 skulle videregive disse oplysninger uden unødigt ophold til denne anden myndighed, herunder oplysninger om, hvorvidt ældretilsynet har iværksat foranstaltninger.

Det foreslås med *stk. 3*, at som led i tilsynet efter *stk. 2* foretager ældretilsynet en vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Med *stk. 4, 1. pkt.*, foreslås det, at ældretilsynet mundtligt orienterer plejeenheden om de væsentligste observationer og konklusioner i tilsynet efter *stk. 2* samt om vurderingen af kvalitet i helhedsplejen med henblik på dialog og at fremme læring i plejeenheden.

Det foreslåede 1. pkt. vil indebære, at ældretilsynet vil skulle give en mundtlig tilbagemelding på tilsynsbesøget til plejeenheden, uanset om tilsynet er anmeldt eller uanmeldt, og uanset om tilsynet er planlagt eller reaktivt.

Den mundtlige tilbagemelding vil skulle være individuel og dermed målrettet den pågældende enhed og indeholde de væsentligste observationer og konklusioner i form af tilsynets vurderinger, som følger af det enkelte tilsyn.

Det foreslåede vil derudover medføre, at den mundtlige tilbagemelding skal kunne danne grundlag for dialog og at fremme læring i plejeenhederne. Det forudsættes derfor, at tilbagemeldingen formuleres tydeligt og konstruktivt, så feedbacken til plejeenhederne vil kunne anvendes som et ledelsesredskab og vil kunne bidrage til dialog og skabe motivation for at sikre kvalitet i helhedsplejen.

Det bemærkes, at hvis et tilsynsbesøg, herunder ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen, giver anledning til at iværksætte støtte i form af rådgivning og sparring over for plejeenheden, vil ældretilsynet skulle vurdere dette som følge af den foreslåede § 4, *stk. 1. nr. 3*.

UDKAST

Det bemærkes endvidere, at hvis et tilsynsbesøg, herunder ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen, giver anledning til at iværksætte en sanktion over for plejeenheden, jf. den foreslåede § 11, vil dette skulle meddeles plejeenheden i en afgørelse, og ældretilsynet vil i den forbindelse skulle iagttage gældende forvaltningsretlige regler og grundsætninger, herunder om bl.a. partshøring og begrundelse for afgørelsen.

I det tilfælde, hvor tilsyn efter den foreslåede § 7, stk. 2, udføres sammen med relevante tilsynsmyndigheder efter den foreslåede § 8, vil ældretilsynet kunne give en fælles mundtlig tilbagemelding til plejeenheden efter nærmere koordination med de relevante tilsynsmyndigheder. Den mundtlige tilbagemelding til plejeenheden vil skulle foretages i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Med stk. 4, 2. pkt., foreslås det, at ældretilsynet udfærdiger en skriftlig opsamling på tilsynet på baggrund af den mundtlige orientering.

Det foreslåede 2. pkt. vil medføre, at ældretilsynet vil skulle udfærdige en skriftlig opsamling på tilsyn til plejeenheden, uanset om tilsynet er anmeldt eller uanmeldt, og uanset om det planlagt eller reaktivt.

Den skriftlige opsamling vil i lighed med den mundtlige tilbagemelding skulle være individuel og dermed målrettet den pågældende enhed og indeholde de væsentligste observationer og konklusioner i form af tilsynets vurderinger, som følger af det enkelte tilsyn.

Det foreslåede 2. pkt. vil derudover medføre, at den skriftlige opsamling i lighed med den mundtlige tilbagemelding vil skulle kunne danne grundlag for dialog og at fremme læring i plejeenhederne. Det forudsættes derfor, at den skriftlige opsamling formuleres tydeligt og konstruktivt, så feedbacken til plejeenhederne vil kunne anvendes som et ledelsesredskab og vil kunne bidrage til dialog og skabe motivation for at arbejde med og sikre kvalitet i helhedsplejen.

Det bemærkes endvidere, at hvis et tilsyn, herunder ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen, giver anledning til at iværksætte en sanktion over for plejeenheden, jf. den foreslåede § 11, vil dette skulle meddeles plejeenheden i en afgørelse, og ældretilsynet vil i den forbindelse skulle iagttage gældende forvaltningsretlige regler og grundsætninger, herunder om bl.a. partshøring og begrundelse for afgørelsen.

UDKAST

Med *stk. 5* foreslås det, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om tilrettelæggelsen og udførelsen af ældretilsynets tilsyn og om indhold i og form for ældretilsynets skriftlige opsamling på tilsyn.

Det foreslåede *stk. 5* vil medføre, at ældreministeren bemyndiges til at fastsætte regler om indholdet i og formen for ældretilsynets skriftlige opsamling på tilsyn.

Det er hensigten, at bestemmelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau i form af skabelon for den skriftlige opsamling. Det skal sikre ensartethed i formatet for den skriftlige opsamling.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre personrettet tilsyn efter § 26, *stk. 2*, i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven fortsat vil gælde.

Det skal bemærkes, at ældretilsynet, som følge af den foreslåede § 10, vil skulle samarbejde i relevant omfang med andre myndigheder og tilsyn med henblik på koordinering af tilsynet med kvalitet i helhedsplejen, *jf. § 7, stk. 1 og 2*, og i forbindelse med at der træffes afgørelser overfor en plejeenhed, *jf. § 11*.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.7 og 2.1.3.9. Derudover henvises der til lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil for nærmere om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Til § 8

I lov om social service fremgår der ikke eksplicit en forpligtelse for forsøgsordningen med et statsligt ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed til at udføre tilsyn på registreringspligtige plejeenheder omfattet af Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn sammen med andre myndigheder og tilsyn. Dette har dog været lovgivers oprindelige hensigt for så vidt angår sammenlægning af Styrelsen for Patientsikkerheds ældretilsyn med det sundhedsfaglige tilsyn med behandlingssteder, og det fremgår således af forarbejderne til lovforslaget, som dannede baggrund for lov nr. 560 af 29. maj 2018, at det er forudsat, at Styrelsen for Patientsikkerhed kan sammeltænke tilsynet med det tilsyn, der i henhold til sundhedsloven føres med behandlingssteder, *jf. Folketingstidende 2017-2018, tillæg A, L 210, som fremsat, side 8*. Det fremgår endvidere af forarbejderne til lovforslaget, at det er forudsat, at der skal ske en koordinering af de forskellige tilsynsindsatser overfor de omfattede kommunale og private enheder, herunder eksempelvis i forbindelse med registreringer, indgange til styrelsen, koordinerede tilsynsbesøg,

UDKAST

herunder eventuelt ved et samlet tilsynsbesøg med både den social- og plejefaglige indsats og den sundhedsfaglige behandling på en enhed, hvis det vurderes givende.

Der er i dag ikke eksplicit en forpligtelse for andre tilsynsmyndigheder efter anden lovgivning til at koordinere og udføre tilsyn på plejeenheder på ældreområdet sammen med andre myndigheder og tilsyn.

For nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Med lovforslagets kapitel 7 reguleres bl.a. samtilsyn på plejehjem.

Med *stk. 1*, foreslås det, at tilsyn efter § 7, stk. 2, med plejeenheder, jf. § 2, stk. 1, nr. 1-3, udføres sammen med andre relevante tilsynsmyndigheder i det tilfælde, hvor to eller flere tilsynsmyndigheder uafhængigt af hinanden udtager samme plejeenhed til tilsyn i det samme kalenderår.

Det foreslåede stk. 1 vil medføre, at ældretilsynet og andre relevante tilsynsmyndigheder vil blive omfattet af kravet om at udføre tilsyn med plejeenheder, jf. den foreslåede § 2, stk. 1, nr. 1-3, sammen, i det tilfælde, hvor to eller flere tilsynsmyndigheder uafhængigt af hinanden udtager samme plejeenhed til tilsyn i det samme kalenderår.

Med »relevante tilsynsmyndigheder« forstår de tilsynsmyndigheder, som fører tilsyn på de omfattede plejeenheder, jf. § 2, stk. 1, nr. 1-3, og som udgør udgangspunktet for ordningen med samtilsyn på plejehjem i *Aftale om en reform af ældreområdet*.

Med »udføres sammen« forstår, at de respektive tilsynsmyndigheder udfører tilsyn med de omfattede plejeenheder samtidig. Det foreslåede forudsætter således, at der vil ske koordination mellem de relevante tilsynsmyndigheder i forhold til hvilke plejeenheder, der af de enkelte tilsynsmyndigheder udtages til tilsyn i det samme kalenderår.

Den foreslåede bestemmelse vil gælde for plejeenheder efter den foreslåede § 2, stk. 1, nr. 1-3, som omfatter plejehjem m.v., jf. § 27, stk. 2, i ældreloven, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger. Det bemærkes, at den nye plejehjemstype ”lokalplejehjem”, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lov om lokalplejehjem, vil være omfattet af henvisninger til plejehjem m.v., jf. § 27, stk. 2, i ældreloven, og plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov

UDKAST

om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, jf. § 27, stk. 2, i ældreloven.

Det foreslåede stk. 1 vil omfatte de tilsynsbesøg, som de relevante tilsynsmyndigheder ud fra egne udvælgelseskriterier- og metoder vil planlægge at gennemføre i det samme kalenderår. Det vil betyde, at hvis to ud af tre tilsynsmyndigheder udtager samme plejeenhed til tilsyn i det samme kalenderår, vil samtilsynet skulle gennemføres mellem disse tilsynsmyndigheder. For ældretilsynet vil det betyde, at det foreslåede stk. 1 vil omfatte planlagte tilsynsbesøg, jf. den foreslåede § 7, stk. 2.

Det foreslåede stk. 1 vil ikke begrænse, at de omfattede tilsynsmyndigheder fortsat vil kunne gennemføre øvrige special- eller reaktive tilsyn, som de enkelte tilsynsmyndigheder eksempelvis foretager på baggrund af en konkret anledning, f.eks. på baggrund af en klage eller henvendelse til tilsynene, eller hvis de enkelte tilsynsmyndigheder vurderer, at der er behov for at gennemføre et opfølgende tilsyn. De enkelte tilsyn vil således fortsat kunne gennemføre special- eller reaktive tilsyn særskilt, der ligger ud over de planlagte tilsyn. Det vil betyde, at såfremt ældretilsynet vurderer, at der vil være behov for at gennemføre et reaktivt tilsyn på en plejeenhed, hvor der senere i samme kalenderår er planlagt et samtilsyn efter det foreslåede stk. 1, vil ældretilsynet skulle gennemføre et reaktivt tilsyn uden hensyntagen til det planlagte samtilsyn.

Med det foreslåede stk. 1 ændres der ikke på de forskellige tilsynsfrekvens- og kadencer for de relevante tilsynsordninger, som bl.a. følger af forskellige udvælgelsesmetoder- og kriterier med ophæng i forskellige lovgivninger og politiske aftaler- og forlig for de relevante tilsynsordninger.

Med det foreslåede stk. 1 ændres der ej heller på måderne, hvorpå de relevante tilsynsmyndigheder i dag udtager plejeenheder til tilsyn, og som derfor fortsat vil være styrende for, hvilke plejeenheder, der af de relevante tilsynsmyndigheder udtages til tilsyn i det pågældende kalenderår. Der kan f.eks. være tale om risikobaserede og stikprøvebaserede udvælgelsesmetoder for de enkelte tilsyn.

Det vil således ikke være muligt at fastsætte en tilsynsfrekvens for hvor ofte der vil kunne foretages samtilsyn efter det foreslåede stk. 1, da det vil afhænge af, hvilke plejeenheder som de enkelte tilsynsmyndigheder på baggrund af egne udvælgelsesmetoder- og kriterier vil udtage til tilsyn i det pågældende kalenderår.

UDKAST

Med *stk. 2* foreslås det, at ældretilsynet faciliterer den overordnede koordination mellem relevante tilsynsmyndigheder i forbindelse med samtilsyn. Det vil medføre, at ældretilsynet vil få en faciliterende rolle i forhold til at koordinere samtilsyn mellem de myndigheder, som vil blive omfattet af ordningen.

Det vil eksempelvis kunne omfatte koordinering i forbindelse med udvælgelse af plejeenheder til tilsyn på baggrund af inputs fra de relevante tilsynsmyndigheder. Det forudsættes i den forbindelse, at de tilsynsmyndigheder, der vil indgå i ordningen med samtilsyn, koordinerer med hinanden i løbet af kalenderåret, da de enkelte tilsynsmyndigheder ikke nødvendigvis vil udtage plejeenheder til tilsyn på samme tidspunkt.

Det vil endvidere kunne omfatte facilitering af møder efter behov, hvor ældretilsynet og de relevante tilsynsmyndigheder aftaler datoer for udførelsen af samtilsyn.

Det vil også kunne omfatte koordination i forbindelse med tilbagemeldinger fra de relevante tilsynsmyndigheder til plejeenheder i forbindelse med samtilsyn, med henblik på at plejeenhederne ikke modtager eventuelle modsatrettede tilbagemeldinger.

I det omfang ældretilsynet ikke deltager i samtilsyn, forudsættes det at de deltagende tilsynsmyndigheder koordinerer indbyrdes, herunder i forhold til tilrettelæggelsen og udførelsen af samtilsynet.

Med *stk. 3* foreslås det, at ældreministeren fastsætter efter forhandling med relevante ministre regler om, hvilke tilsynsmyndigheder, der er omfattet af samtilsyn, samt om de overordnede rammer for samtilsyn.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau om, hvilke tilsynsmyndigheder, der omfattes af samtilsyn.

I forhold til at fastsætte regler om, hvilke myndigheder, der omfattes af samtilsyn, vil dette skulle ske efter forhandling med de relevante ministre. Det tilstræbes i første omgang, at »relevante ministre« vil indbefatte indenrigs- og sundhedsministeren og beskæftigelsesministeren, som er ressortansvarlige ministre for henholdsvis det sundhedsfaglige tilsyn efter sundhedslovens § 213, stk. 1 og 2, og Arbejdstilsynets tilsyn efter lov om arbejdsmiljø § 72, stk. 1, nr. 7. Det tilstræbes efterfølgende, at Fødevarekontrollen, jf. lov om fødevarer § 50, og de kommunale brandsyn, jf. beredskabslovens § 36,

UDKAST

i det omfang, det vurderes fagligt hensigtsmæssigt, på sigt vil kunne omfattes af ordningen med samtilsyn i takt med udviklingen af ordningen.

Det tilstræbes således efterfølgende, at bemyndigelsen på sigt vil kunne omfatte forsvarsministeren og ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, i det omfang, kommunernes brandsyn henholdsvis Fødevarestyrelsens fødevarekontrol eventuelt vil blive omfattet af ordningen med samtilsyn.

Det forventes derudover, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om de overordnede rammer for samtilsyn. Dette vil eksempelvis kunne omfatte regler om varsling af samtilsyn m.v. Det bemærkes, at de relevante tilsynsmyndigheder i øvrigt vil blive overladt et vist rum til sammen at koordinere og tilrettelægge den praktiske gennemførelse af samtilsyn mest hensigtsmæssigt og effektivt.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.3.

Til § 9

Det fremgår af servicelovens § 150, stk. 1, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal føre tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter servicelovens § 150 c, stk. 1 og 2.

Efter servicelovens § 150, stk. 2, skal Styrelsen for Patientsikkerhed gennemføre tilsynet efter stk. 1 ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko for, at den personlige hjælp, omsorg og pleje ikke har den fornødne kvalitet. Styrelsen for Patientsikkerhed skal ligeledes på baggrund af en begrundet mistanke gennemføre tilsyn efter stk. 1, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den fornødne kvalitet af den personlige hjælp, omsorg og pleje i en enhed.

Det følger af § 150, stk. 5, i lov om social service, at Styrelsen for Patientsikkerhed fastsætter nærmere regler om vurdering af kvaliteten af den personlige hjælp, omsorg og pleje, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer.

Det følger endvidere af § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 652 af 25. maj 2018 om Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn på ældreområdet, at Styrelsen for Patientsikkerheds samlede vurdering af om den personlige hjælp, omsorg og pleje, som ydes i en enhed, har den fornødne kvalitet efter servicelovens § 150, stk. 2, vurderes inden for følgende temaer: Selvbestemmelse og livs-

UDKAST

kvalitet, herunder en værdig død, trivsel og relationer, målgrupper og metoder, organisation, ledelse og kompetencer, procedurer og dokumentation samt aktiviteter og rehabilitering.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.1.1.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 7 reguleres bl.a. ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Med *stk. 1, 1. pkt.*, foreslås det, at ældretilsynet påser og vurderer kvalitet i helhedsplejen, jf. § 7, i de omfattede plejeenheder, ud fra § 1, stk. 2, og §§ X-X i ældreloven.

Med det foreslåede pålægges ældretilsynet således en pligt til at føre tilsyn med kvalitet i helhedsplejen. De tre temaer, som fremgår af § 1, stk. 2, i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven og som er uddybet i §§ X-X i samme, udgør de tre bærende værdier, som vil skulle være kendetegnende for helhedsplejen i førnævnte lovforslag, og disse vil derfor også være de tre centrale temaer for ældretilsynets vurdering af den enkelte plejeeenheds kvalitet i helhedsplejen.

Der er tale om et tilsyn med, om helhedsplejen i plejeehederne generelt har kvalitet ud fra § 1, stk. 2, og §§ X-X i ældreloven, og således ikke et personrettet tilsyn med, om den enkelte ældre borger modtager den hjælp, som denne har behov for. Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre et personrettet tilsyn efter § 26, stk. 2, i det samtidigt fremsatte forslag til ældreloven vil fortsat være gældende. Det samme gælder for kommunalbestyrelsens øvrige forpligtelser, herunder at kommunalbestyrelsen vil skulle tildele pleje- og omsorgsforløb på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov og ressourcer og føre tilsyn med hjælpen.

Det skal bemærkes, at det er ledelsen af en plejeehed, der har ansvaret for at sikre, at de overordnede og tværgående rammer for ældreplejen er i orden. Driftsherreansvaret indebærer, at kommunale og private enheder som minimum skal sikre, at de tilbud, som de stiller til rådighed for borgerne, er forsvarlige og i øvrigt lever op til gældende lovgivning. Enhederne har derfor blandt andet pligt til at sikre, at der er den fornødne kapacitet, at personalet har tilstrækkelige kvalifikationer, samt at de fysiske rammer er forsvarlige. Ældretilsynet fører således et såvel planlagt som reaktivt risikobaseret tilsyn ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko for kvalitet i helhedsplejen. Dette tilsyn vil også indbefatte, om driftsherrerne har løftet

UDKAST

ansvaret for de overordnede og tværgående rammer, således at kvaliteten i helhedsplejen sikres.

Med stk. 1, 2. pkt. foreslås det videre, at ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen vil skulle foretages inden for følgende temaer:

- 1) Den ældres selvbestemmelse.
- 2) Tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse.
- 3) Et tæt samspil med de pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

Det foreslåede stk. 1, 1. og 2. pkt. skal ses i tæt sammenhæng med § 7, stk. 3, hvor det foreslås, at ældretilsynet som led i tilsynet efter stk. 2 vil skulle foretage en vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Selve vurderingen af plejeenhedens kvalitet i helhedsplejen vil basere sig på ældretilsynets løbende tilsynsviden- og praksis og et vurderingskoncept, som vil blive udviklet frem imod idriftsættelsen af ældretilsynet den 1. juli 2025, og som vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau.

Med *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Det foreslåede vil medføre, at ældreministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen. Det er forventningen, at ældreministeren på bekendtgørelsesniveau vil fastsætte nærmere regler om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen bl.a. med afsæt i et vurderingskoncept.

Vurderingskonceptet skal bl.a. kunne danne udgangspunkt for dialogen mellem ældretilsynet og plejeenhederne – bl.a. op til et tilsyn – for på den måde at kunne ”samskabe”, hvad der skal være fokus på i tilsynet ud fra bl.a. plejeenhedens behov. Derudover skal vurderingskonceptet også danne ramme for ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen og dermed også udgangspunkt for en vurdering af, hvor der er behov for støtte til plejeenhederne i form af rådgivning og sparring eller anden form for læring. Vurderingskonceptet vil således både sætte retning for kvalitet i helhedsplejen og udgøre det faglige omdrejningspunkt for tilsynet hermed.

Der vil være tale om et generisk vurderingskoncept, som skal anvendes i vurderingen af alle plejeenheder omfattet af loven. Ældretilsynet skal således anlægge en samlet vurdering af kvalitet i helhedsplejen i plejeenhederne.

UDKAST

I forbindelse med udviklingen af vurderingskonceptet vil der ske inddragelse af relevante videnspersoner og aktører for at skabe ejerskab og sikre relevans for praksis. Ligeledes vil der skulle tages højde for at sikre gennemsigtighed for plejeenhederne i forhold til, hvad ældretilsynet vurderer kvalitet i helhedsplejen ud fra.

Indholdet i vurderingskonceptet vil bestå i en omsætning af de bærende værdier og den materielle udmøntning heraf i det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov til kvalitetsmarkører for, hvordan kvalitet vil skulle afspejle sig i praksis, og hvordan ældretilsynet vurderer dette. I den forbindelse vil der skulle tages højde for, at der med vurderingskonceptet og tilsynet på baggrund heraf ikke stilles større krav til plejeenhederne, end de med rimelighed forventes at kunne leve op til.

Ud over at basere ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen på ældretilsynets løbende tilsyns- viden og praksis og vurderingskonceptet, forudsættes det, at ældretilsynet i forbindelse med tilsynsbesøg vil følge og observere den daglige praksis tæt på de ældre, medarbejderne og ledelsen, i det omfang, det vurderes relevant, så der opnås indblik i hverdagsrutiner og håndtering af komplekse situationer. Det vil f.eks. kunne omfatte observation af en spisesituation, genoptræningssituation m.v. Ligeledes forudsættes det, at ældretilsynet undervejs i tilsynsbesøget gennemfører borgerinterview og eventuelt pårørendeinterview i det omfang, det vurderes relevant i forhold til formålet med det konkrete tilsynsbesøg. Den viden, som ældretilsynet vil opnå igennem disse observationer og interviews, vil være at anse for helt centrale oplysninger i forhold til vurderingen af kvalitet i helhedsplejen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.8. Derudover henvises der til lovforslagets § 7 og bemærkningerne hertil for nærmere om ældretilsynets tilsyn samt for nærmere om ældretilsynets afgørelser henvises til lovforslagets § 11 og bemærkningerne hertil.

Til § 10

I lov om social service fremgår der ikke eksplicit en forpligtelse for forsøgsordningen med et statsligt ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed til at koordinere og samarbejde med andre myndigheder og tilsyn i relation til registreringspligtige plejeenheder omfattet af Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn. Dette har dog været lovgivers oprindelige hensigt, og det fremgår således af forarbejderne til lovforslaget, som dannede baggrund for lov nr. 560 af 29. maj 2018, at det er forudsat, at Styrelsen for Patientsikkerhed kan sammentænke tilsynet med det tilsyn, der i henhold til sundhedsloven føres med behandlingssteder, jf. Folketingstidende 2017-2018, L 210, som

UDKAST

fremsat, side 8. Det er endvidere forudsat, at der skal ske en koordinering af de forskellige tilsynsindsatser overfor de omfattede kommunale og private enheder, herunder eksempelvis i forbindelse med registreringer, indgange til styrelsen, koordinerede tilsynsbesøg, herunder eventuelt ved et samlet tilsynsbesøg med både den social- og plejefaglige indsats og den sundhedsfaglige behandling på en enhed, hvis det vurderes givende.

Herudover bør en tilsynsmyndighed, i overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik, gøre en anden tilsynsmyndighed opmærksom på bekymrende forhold, der hører under en denne myndigheds område.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 7 reguleres bl.a. ældretilsynets samarbejde med andre myndigheder og tilsyn.

Med *stk. 1* foreslås det, at ældretilsynet samarbejder i relevant omfang med andre myndigheder og tilsyn med henblik på koordinering af tilsynet med kvalitet i helhedsplejen, jf. § 7, stk. 1 og 2, og i forbindelse med at der træffes afgørelser overfor en plejeenhed, jf. § 11.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ældretilsynet i relevant omfang vil skulle samarbejde med andre offentlige myndigheder i relation til de omfattede plejeenheder, herunder andre tilsynsmyndigheder, som efter anden lovgivning fører tilsyn med de omfattede plejeenheder, jf. den foreslåede § 2, stk. 1, nr. 1-6.

Pligten til at skulle samarbejde i relevant omfang vil indebære, at ældretilsynet vil skulle samarbejde med andre offentlige myndigheder i relation til de omfattede plejeenheder, herunder andre tilsynsmyndigheder, når det er relevant. Ældretilsynet vil således bl.a. skulle gå i dialog med og inddrage den eller de relevante myndigheder, når det vedrører forhold i en plejeenhed, som ikke udelukkende er relevant for ældretilsynet. Det kan f.eks. være i forhold til medicinhandling, mulige overtrædelser af arbejdsmiljøloven m.v., hvor det vil være relevant at koordinere tilsynsindsatsen med en anden offentlig myndighed, herunder den visiterende kommune (den ældres handlekommune) samt anden tilsynsmyndighed.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i tæt sammenhæng med den foreslåede § 8, stk. 1, hvormed der fastsættes en pligt til at ældretilsynet udfører tilsyn efter den foreslåede § 7, stk. 2, 2. pkt., med plejeenheder, jf. § 2, stk. 1, nr. 1-3, sammen med relevante tilsynsmyndigheder i det tilfælde, hvor to eller

flere tilsynsmyndigheder uafhængigt af hinanden udtager samme plejeenhed til tilsyn i det samme kalenderår. Den foreslåede bestemmelse skal endvidere ses i tæt sammenhæng med den foreslåede § 8, stk. 2, hvormed der fastsættes en pligt til at ældretilsynet koordinerer tilrettelæggelsen af samtilsyn efter stk. 1.

Ældretilsynets pligt til i relevant omfang at samarbejde med andre myndigheder efter det foreslåede stk. 1 vil i denne henseende også omfatte koordination med andre tilsynsmyndigheder, jf. den foreslåede § 8, i forhold til at sikre sammenhæng og undgå potentielle modsatrettede krav i de skriftlige afrapporteringer fra de relevante tilsynsmyndigheder i forbindelse med udførelsen af samtilsyn efter den foreslåede § 8, stk. 1. Dette skal understøtte, at potentielle modsatrettede tilbagemeldinger og krav fra forskellige tilsynsmyndigheder håndteres løbende, så det sikres, at plejeenheder ikke modtager potentielt modsatrettede krav fra de forskellige tilsynsmyndigheder, som efterlades til ledere og medarbejdere i plejeenhederne at navigere i. Bestemmelsen rækker dog ikke videre og fastlægger ikke en pligt til, at ældretilsynet skal høre andre tilsynsmyndigheder om ældretilsynets afgørelser efter den foreslåede § 11.

Koordineringen med andre myndigheder vil skulle sikre, at de forskellige myndigheder, herunder tilsynsmyndigheder, samarbejder og således har en fælles hensigt om at kvalificere kvaliteten i plejeenhederne. Forslaget vil derudover skulle sikre, at ældretilsynet får det bedst kvalificerede og oplyste grundlag i tilsynet med det konkrete tilbud. Derudover vil den eller de myndigheder, som ældretilsynet samarbejder med, også få et bedre oplysningsgrundlag.

Med bestemmelsen fastlægges en egentlig pligt for ældretilsynet til at samarbejde med andre myndigheder i relation til de omfattede plejeenheder, herunder tilsynsmyndigheder, når det er relevant. Dette vil understøtte, at både ældretilsynet og de andre myndigheder får de nødvendige oplysninger,

Bestemmelsen rækker dog ikke videre og fastlægger ikke, at ældretilsynet herudover skal facilitere et tværgående samarbejde, idet det forudsættes, at de øvrige relevante myndigheder, herunder tilsynsmyndigheder, også varetager dette.

Til § 11

I servicelovens § 150 d, er det reguleret, at ældretilsynet i Styrelsen for Patientsikkerhed kan give påbud om krav til den social- og plejefaglige indsats

eller om midlertidigt at indstille driften af den social- og plejefaglige indsats hos den pågældende enhed helt eller delvis, når forholdene i den registreringspligtige enhed tilsiger det. Det er dertil reguleret, at afgørelser om påbud ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Der er ikke fastsat eksplicite regler om sanktionsmuligheder for kommunalbestyrelsen som led i tilsynet med de kommunale opgaver efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86. Som det fremgår om kommunalbestyrelsens tilsynspligt efter § 151 i lov om social service, i vejledning nr. 9765 af 2. oktober 2023 om hjælp og støtte efter serviceloven, punkt 303, har kommunalbestyrelsen, medmindre informationerne er åbenlyst utroværdige, pligt til at undersøge sagen og i givet fald at få rettet op på forholdene hurtigst muligt, hvis der f.eks. kommer oplysninger frem om, at plejen og omsorgen for beboere på et plejehjem eller beboerne i et botilbud tilsyneladende ikke er i overensstemmelse med kommunens politik på området. Det fremgår endvidere om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for personlig og praktisk hjælp og madservice i hjemmeplejen efter lov om social service, § 150 c, i vejledning nr. 9765 af 2. oktober 2023 om hjælp og støtte efter serviceloven, punkt 305, at kommunalbestyrelsens beslutninger om den overordnede tilrettelæggelse af tilsynet og om, hvordan der skal gribes ind ved uregelmæssigheder, ligger i naturlig forlængelse af beslutningerne om det kommunale serviceniveau for plejen.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.1 og 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 7 reguleres bl.a. det nye ældretilsyns sanktionsmuligheder over for de plejeenheder, som foreslås at være omfattet af denne lov.

Det foreslås i *stk. 1*, at når det er nødvendigt af hensyn til at sikre kvalitet i helhedsplejen i en plejeenhed, jf. § 9, stk. 1, kan ældretilsynet træffe afgørelse om følgende:

1) Påbud om krav til at sikre kvalitet i helhedsplejen i relation til et eller flere af temaerne, jf. §

9, stk. 1, for en bestemt periode.

2) Påbud om at modtage den nødvendige støtte, jf. § 4.

3) Opfølgende tilsyn, jf. § 7, stk. 2, i forbindelse med påbud efter nr. 1 (og nr. 2).

UDKAST

4) Påbud om forbud mod indflytning af nye beboere i plejeenheden, jf. § 2, nr. 1-4, for en bestemt periode.

5) Påbud om forbud mod indtag af nye borgere hos leverandører, jf. § 2, nr. 5, for en bestemt periode.

Det foreslåede stk. 1 vil medføre, at ældretilsynet vil kunne træffe afgørelse om de oplyste sanktioner overfor de plejeenheder, der er omfattet denne lov, jf. den foreslåede § 2, når det vurderes nødvendigt af hensyn til at sikre kvalitet i helhedsplejen.

Ældretilsynets mulighed for at anvende sanktioner skal ses som en del af det retssikkerhedsmæssige værn om, at ældre borgere får en helhedspleje med en kvalitet, der står mål med ældreloven. Derfor vil der også kunne være tilfælde, hvor tilsynet får oplysninger om en plejeenhed, som gør, at der øjeblikkeligt må træffes afgørelse om en sanktion f.eks. oplysning om akut risiko for de ældre borgere. Ældretilsynets vurdering af behovet for at anvende en sanktion vil derfor også skulle ske ud fra de konkrete forhold i en plejeenhed.

Vurderingen af, hvilken sanktionsmulighed, som er den bedst egnede i forhold til den enkelte plejeenhed, vil i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet indebære, at ældretilsynet – når det betænkes at træffe afgørelse om en sanktion – altid vil skulle overveje den mindst indgribende foranstaltning først, inden en mere indgribende foranstaltning overvejes. Sanktionen vil som følge heraf skulle være rimelig i forhold til det mål, som ønskes opnået. Det bemærkes, at oplystningen af sanktionsmulighederne ikke vil være til hinder for, at ældretilsynet vil kunne træffe afgørelse om flere sanktioner på én gang, såfremt det vurderes rimeligt og nødvendigt i forhold til det eller de mål, som ønskes opnået. Det bemærkes, at bestemmelsen vil gælde generelt. Den vil således ikke være afhængig af, om behovet for at sikre kvalitet i helhedsplejen er konstateret i forbindelse med ældretilsynets tilsyn.

Fælles for sanktionerne vil således gælde, at ældretilsynet – forud for valget af en eller flere sanktioner – vil skulle foretage en konkret vurdering af forholdene i plejeenheden, herunder en vurdering af bekymringens karakter for kvalitet i helhedsplejen set i forhold til andre mulige tiltag, herunder muligheden for at støtte enheden med rådgivning og sparring om kvalitet i helhedsplejen. Centralt for vurderingen vil også være, om kvaliteten i helhedsplejen vil kunne sikres på baggrund af den eller de pågældende sanktioner.

UDKAST

Det forudsættes, i overensstemmelse med den foreslåede formålsbestemmelse i § 1, at der i forbindelse med en afgørelse om en sanktion er læringsorienteret dialog mellem ældretilsynet og den enkelte plejeenhed om de forhold og vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen.

Fælles for sanktionerne vil derudover gælde, at ældretilsynets endelige vurdering af, at iværksættelse af en sanktion anses for det bedste redskab i forhold til den konkrete plejeenhed, vil udgøre en afgørelse. Ældretilsynet vil som følge heraf forud for afgørelsen skulle iagttage gældende forvaltningsretlige regler og grundsætninger om bl.a. proportionalitet, partshøring og begrundelse af afgørelse. I begrundelsen vil det skulle være tydeligt for plejeenheden, hvad der ligger til grund for ældretilsynets vurdering.

Fælles for sanktionerne vil endvidere gælde, at ældretilsynet, som følge af den foreslåede § 10, vil skulle samarbejde i relevant omfang med andre myndigheder og tilsyn med henblik på koordinering af tilsynet med kvalitet i helhedsplejen, jf. § 7, stk. 1 og 2, og i forbindelse med at der træffes sanktionsafgørelser overfor en plejeenhed, jf. § 11.

Det foreslåede stk. 1, *nr. 1*, vil indebære, at ældretilsynet vil kunne træffe afgørelse om påbud om krav til at sikre kvalitet i helhedsplejen i relation til et eller flere af temaerne, jf. § 9, stk. 1, for en bestemt periode. Det vil f.eks. kunne være i tilfælde af, at arbejdstilrettelæggelsen i den pågældende enhed ikke i tilstrækkelig grad tager hensyn til borgernes selvbestemmelse og livskvalitet, eller hvis der ikke er sammenfald mellem kompetencer og de opgaver, som medarbejderne skal varetage.

Det forudsættes, at ældretilsynet vil kunne identificere tiltag i plejeenheden, som hvis de gennemføres, vil kunne gøre det mulig at forbedre kvaliteten i helhedsplejen inden for den periode, som ældretilsynet fastsætter. Det forudsættes således også, at påbuddet har en karakter, som giver plejeenheden mulighed for at efterkomme det, og at dette er formuleret klart. Hvis ikke det er muligt bør det overvejes, om der i stedet er en anden sanktion, som vil være relevant.

Tiltagene vil – afhængig af forholdets karakter – kunne variere og vil afhænge af en vurdering af, om det f.eks. vil være tilstrækkeligt at anmode enheden om en skriftlig tilbagemelding om, hvilke foranstaltninger, der er iværksat, for at afhjælpe mangler og bekymrende forhold, eller om det er påkrævet at påbyde afhjælpning og foretage genbesøg for at påse, at forholdene er afhjulpet på tilfredsstillende vis.

Længden af perioden for at efterleve et påbud vil skulle fastsættes ud fra de konkrete forhold, som har givet anledning til påbuddet.

Det foreslåede stk. 1, *nr. 2*, vil indebære, at ældretilsynet vil kunne træffe afgørelse om påbud om at modtage den nødvendige støtte, jf. § 4. Det bemærkes, at formålet med denne sanktion er at bidrage til læring i plejeenheden og for plejeenheden at opbygge viden og egne kompetencer til at sikre kvalitet i helhedsplejen. Påbuddet vil være udtryk for et krav til plejeenheden om at anvende den nødvendige støtte fra ældretilsynet.

Det foreslåede stk. 1, *nr. 3*, vil indebære, at ældretilsynet vil kunne træffe afgørelse om opfølgende tilsyn, jf. § 7, stk. 2, i forbindelse med påbud efter nr. 1 og nr. 2. Det bemærkes, at et opfølgende tilsyn vil være udtryk for, at ældretilsynet med et reaktivt tilsyn vil følge op på, om plejeenheden har efterlevet indholdet i ældretilsynets påbud til plejeenheden. Hvis ældretilsynet i forbindelse med det opfølgende tilsyn konstaterer, plejeenheden ikke har opfyldt det pågældende påbud, vil ældretilsynet skulle vurdere, hvilken reaktion det giver anledning til, herunder om der vurderes at være behov for støtte til plejeenheden i sikre at kvalitet i helhedsplejen, eller om der er behov for at træffe afgørelse om endnu en af de oplistede sanktioner.

Det foreslåede stk. 1, *nr. 4*, vil indebære, at ældretilsynet vil kunne træffe afgørelse om påbud om forbud mod indflytning af nye beboere i plejeenheden, jf. § 2, nr. 1-4, for en bestemt periode. Med stk. 1, *nr. 5*, foreslås i lighed hermed, at ældretilsynet vil kunne træffe afgørelse om påbud om forbud mod indtag af nye borgere hos leverandører, jf. § 2, nr. 5, for en bestemt periode.

Disse to sanktioner udgør de mest indgribende over for hhv. plejeenheden efter § 2, nr. 1-4, og leverandører efter § 2, nr. 5. De bør derfor kun anvendes i helt ekstraordinære tilfælde, hvor ældretilsynet vurderer, at det at modtage nye beboere eller indtage nye borgere vil være uforsvarlig uden omgående ændringer.

Det bemærkes i den forbindelse, at uanset at plejeenheder modtager et påbud fra ældretilsynet efter det foreslåede stk. 1, nr. 4 eller 5, vil kommunalbestyrelsen efter § 23 i det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov have en forsyningsforpligtelse, som vil medføre, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter ældreloven, og at kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, [regioner] eller private tilbud.

UDKAST

Det bemærkes endvidere, at uanset at en privat leverandør af helhedspleje modtager et påbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 5, vil kommunalbestyrelsen efter § 18 i det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov fortsat skulle skabe grundlag for, at modtagere af pleje- og omsorgsforløb efter § 10 og madudbringning efter § 13 i det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov kan vælge mellem to eller flere leverandører, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal. Kommunalbestyrelsen vil eksempelvis kunne opfylde denne forpligtelse ved at tilbyde modtagerne et fritvalgsbevis efter § 18, stk. 2, nr. 2, i det samtidigt fremsatte forslag til ældrelov, som giver borgere, der er visiteret til hjælp efter §§ 10 og 13, adgang til, at de pågældende borgere selv indgår aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse.

Det foreslås i *stk. 2*, at afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Ældretilsynets afgørelse om at anvende en eller flere af de sanktioner, som er oplyst i det foreslåede stk. 1, over for en plejeenhed, vil være afskåret fra klageadgang og vil derfor ikke kunne påklages af den enkelte plejeenhed i medfør af det foreslåede stk. 2. Det gælder også spørgsmål om, hvorvidt ældretilsynet har overholdt forvaltningsretlige regler ved sagernes afgørelse. Dog vil plejeenhederne kunne klage til den relevante ældretilsynskommunes borgmester, som er den øverste ansvarlige for tilrettelæggelsen af den kommunale administration, hvilket blandt andet betyder, at borgmesteren skal sikre, at sagsbehandlingen fungerer hensigtsmæssigt. Klager over kommunens sagsbehandling eller en specifik sagsbehandler vil derfor skulle rettes til kommunens borgmester. Det bemærkes, at bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for den gældende lovgivning om ældretilsynet i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed. Retstilstanden videreføres således uændret. Det skal herudover bemærkes, at det kommunale tilsyns kompetence i forhold til de kommunalbestyrelser, som vil skulle varetage funktionen som ældretilsyn, ikke berøres. Det kommunale tilsyn i Ankestyrelsen vil således efter § 48 a i kommunestyrelsesloven kunne beslutte at rejse en tilsynssag, hvis tilsynet bliver bekendt med, at et ældretilsyn muligvis ikke overholder lovgivningen, som gælder for kommunerne, herunder regler i denne foreslåede lov.

I *stk. 3* foreslås det, at ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om ældretilsynets afgørelser efter § 11.

Med det foreslåede bemyndiges ældreministeren til at kunne fastsætte nærmere regler om ældretilsynets afgørelser efter § 11, som vedrører ældretilsynets afgørelser om sanktioner over for plejeenheder, som er omfattet af denne lov.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.10. Der henvises derudover til lovforslagets § 10 og bemærkningerne hertil for nærmere om ældretilsynet samarbejdspligt med andre tilsyn og myndigheder.

Til § 12

I servicelovens § 150 a, stk. 1, er det reguleret, at den registreringspligtige enhed er forpligtet til at give de oplysninger, som er nødvendige som led i tilsynet, på anmodning fra Styrelsen for Patientsikkerhed.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.1 og 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 8 reguleres oplysningspligter for henholdsvis plejeenheden, ældretilsynet og den stedlige kommunalbestyrelse samt kommunikationen mellem ældretilsynet og plejeenhederne, kommunerne og andre myndigheder og tilsyn samt Sundhedsstyrelsen.

Det foreslås i *stk. 1*, at plejeenheden er over for ældretilsynet forpligtet til:

- 1) Efter anmodning at give de oplysninger, som er nødvendige for, at ældretilsynet kan vurdere kvalitet i helhedsplejen, jf. § 9, stk. 1.
- 2) Af egen drift og uden unødigt ophold at give ældretilsynet oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i plejeenheden og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har iværksat foranstaltninger over for plejeenheden.

Den foreslåede bestemmelses *nr. 1* viderefører den gældende § 150 a, stk. 1, i serviceloven, og medfører, at ældretilsynet vil kunne afkræve de enkelte plejeenheder de oplysninger, der er nødvendige for at kunne vurdere kvalitet i helhedsplejen. Oplysningerne vil kunne afkræves før, under og efter et tilsyn efter den foreslåede § 7. De enkelte plejeenheder vil efter forslaget være forpligtede til at afgive disse oplysninger.

Formålet med bestemmelsen er at sikre ældretilsynet et så oplyst grundlag som muligt at udføre deres opgave ud fra – både i forhold til at kunne bistå med rådgivning og sparring og i forhold til at kunne føre tilsyn med kvalitet i helhedsplejen.

Retten til at kræve oplysninger forudsætter, at andre relevante regler overholdes, herunder i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. I denne sammenhæng skal princippet om retten til ikke at inkriminere sig selv således påses overholdt, jf. lov om

UDKAST

retssikkerhed ved forvaltningen anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter § 10. Efter denne bestemmelse gælder, at hvis der er konkret mistanke om, at en enkeltperson eller juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, gælder bestemmelser i lovgivningen m.v. om pligt til at meddele oplysninger til myndigheden ikke i forhold til den mistænkte, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, som søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse.

Den foreslåede forpligtelse for plejeenheden til at videregive oplysninger efter *nr. 2*, vil kun omfatte oplysninger, som vedrører oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i plejeenheden og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har iværksat foranstaltninger over for plejeenheden. Oplysningspligten vil således ikke indebære, at plejeenheden er forpligtet til at videregive alle ”klager”, som plejeenheden modtager. Som eksempel på bekymrende forhold kan være oplysninger om uhensigtsmæssig adfærd fra plejeenheden medarbejdere overfor de ældre borgere.

Pligten vil endvidere medføre, at oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i plejeenheden, vil skulle videregives til ældretilsynet uden unødigt ophold, hvilket betyder, at det skal ske, så hurtigt, som det er praktisk muligt. Dette da denne oplysningspligt for plejeenheden er helt central for ældretilsynet i forhold til at kunne aktivere det reaktive tilsyn efter den foreslåede § 7, stk. 2, 1. punktum.

Det bemærkes, at videregivelsen af oplysninger og den efterfølgende behandling af disse oplysninger i hvert enkelt tilfælde i øvrigt vil skulle ske i overensstemmelse med reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (herefter databeskyttelsesforordningen) og databeskyttelsesloven, jf. lov nr. 502 af 23. maj 2018. Der henvises til punkt 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af lovforslagets forhold til databeskyttelseslovgivningen.

Det foreslås derudover i *stk. 2*, at ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om plejeenhedernes oplysningspligt efter stk. 1. Bemyndigelsen til kunne anvendes til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau om plejeenhedernes oplysningspligt efter stk. 1.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.11. Der henvises derudover til lovforslagets §§ 13-15 og bemærkningerne hertil.

Til § 13

I servicelovens § 150, stk. 3, er det reguleret, at bliver Styrelsen for Patient-sikkerhed bekendt med overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i forbindelse med tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2, skal styrelsen orientere vedkommende registreringspligtige enhed og den stedlige kommunalbestyrelse.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.1 og 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 8 reguleres oplysningspligter for henholdsvis plejeenheden, ældretilsynet og den stedlige kommunalbestyrelse samt kommunikationen mellem ældretilsynet og plejeenhederne, kommunerne og andre myndigheder og tilsyn samt Sundhedsstyrelsen.

Det foreslås i *stk. 1*, at hvis ældretilsynet får oplysninger om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i en plejeenhed, som er nødvendige og relevante af hensyn til udførelsen af en opgave, som henhører under en anden offentlig myndighed, videregiver ældretilsynet uden unødigt ophold oplysningerne til denne anden myndighed, herunder oplysninger om, hvorvidt ældretilsynet har iværksat foranstaltninger.

Med bestemmelsen videreføres en væsentlig del af den gældende § 150, stk. 3, i serviceloven. Den foreslåede bestemmelse viderefører således allerede gældende ret men er i den foreslåede § 13 ikke afgrænset til kun at finde anvendelse i forbindelse med tilsyn og er ligeledes heller ikke afgrænset til kun at gælde overfor vedkommende registreringspligtige enhed og den stedlige kommunalbestyrelse.

Udvidelsen af anvendelsesområdet for ældretilsynets oplysningspligt i § 13 er begrundet i hensynet til at sikre, at oplysninger om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i en plejeenhed, som er nødvendige og relevante af hensyn til udførelsen af en opgave, som henhører under en anden offentlig myndighed, ikke falder mellem to stole.

Med udtrykket »anden offentlig myndighed« sigtes bl.a. mod samme myndighed, som er genstandsfelt for den gældende § 150, stk. 3 i serviceloven, som omfatter den stedlige kommunalbestyrelse. Orienteringen af den stedlige kommunalbestyrelse bør derfor altid overvejes, da det ofte være relevant af hensyn til at give kommunalbestyrelsen et så oplyst grundlag som muligt til brug for varetagelsen af forsyningsforpligtelsen. »Anden offentlig

UDKAST

myndighed« vil f.eks. også kunne omfatte Arbejdstilsynet, hvis der er tale om forhold relateret til arbejdsmiljø, eller den ældres handlekommune hvis det angår forhold relateret til den enkelte ældre, der relaterer sig til den enkelte kommunes ansvar efter § 26, stk. 2, i ældreloven, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det bemærkes, at videregivelsen af oplysninger og den efterfølgende behandling af disse oplysninger i hvert enkelt tilfælde i øvrigt vil skulle ske i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Der henvises til punkt 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af lovforslagets forhold til databeskyttelseslovgivningen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.11. Der henvises derudover til lovforslagets § 12 og §§ 14 og 15 og bemærkningerne hertil.

Til § 14

I servicelovens § 150, stk. 4, er det reguleret, at bliver den stedlige kommunalbestyrelse orienteret om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold efter stk. 3, som vedrører Styrelsen for Patientsikkerheds orienteringspligt ift. den stedlige kommunalbestyrelse, skal kommunalbestyrelsen orientere kommunalbestyrelserne i borgernes handlekommuner, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.1 og 2.1.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 8 reguleres oplysningspligter for henholdsvis plejeenheden, ældretilsynet og den stedlige kommunalbestyrelse samt kommunikationen mellem ældretilsynet og plejeenhederne, kommunerne og andre myndigheder og tilsyn samt Sundhedsstyrelsen.

Det foreslås i *stk. 1*, at bliver den stedlige kommunalbestyrelse orienteret om overtrædelser, mangler eller bekymrende forhold i en plejeenhed efter § 13, skal kommunalbestyrelsen orientere de kommuner, som har ansvar for hjælpen til de enkelte borgere, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt.

Med bestemmelsen videreføres allerede gældende ret. Formålet med videregivelse og efterfølgende behandling af oplysninger fra den stedlige kommunalbestyrelse til handlekommunen samt behandling i vedkommende

kommune, er alene, at kommunalbestyrelserne kan iagttage kravene til opfølgning i forhold til indsatsen over for borgerne. Efter servicelovens § 148, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Endvidere gælder i forhold til personlig og praktisk hjælp og madservice, at hjælpen løbende skal tilpasses modtagerens behov, jf. servicelovens § 83, stk. 5, 2. pkt., og i forhold til rehabiliteringsforløb, at hjælpen og støtten løbende skal tilpasses udviklingen i modtagerens funktionsevne, jf. § 83 a, stk. 4, 2. pkt.

Det bemærkes, at videregivelsen af oplysninger og den efterfølgende behandling af disse oplysninger i hvert enkelt tilfælde i øvrigt vil skulle ske i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Der henvises til punkt 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af lovforslagets forhold til databeskyttelseslovgivningen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.11. Der henvises derudover til lovforslagets §§ 12, 13 og 15 og bemærkningerne hertil.

Til § 15

Med lovforslagets kapitel 8 reguleres oplysningspligter for henholdsvis plejeenheden, ældretilsynet og den stedlige kommunalbestyrelse samt kommunikationen mellem ældretilsynet og plejeenhederne, kommunerne og andre myndigheder og tilsyn samt Sundhedsstyrelsen.

Det foreslås i *stk. 1*, at ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunikationen mellem ældretilsynet og plejeenhederne, kommunerne og andre myndigheder og tilsyn, jf. §§ 12-14, samt mellem ældretilsynet og Sundhedsstyrelsen. Ældreministeren kan i denne forbindelse fastsætte regler om, at kommunikationen skal foregå digitalt, og om anvendelse af bestemte IT-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign. Ældreministeren kan endvidere fastsætte regler om at undtage plejeenheder helt eller delvis fra digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det.

UDKAST

Det foreslåede vil medføre, at ældreministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau om kommunikationen mellem ældretilsynet og plejeenhederne, kommunerne, andre myndigheder og tilsyn, jf. §§ 12-14, og Sundhedsstyrelsen. Det vil også kunne omfatte, at kommunikationen skal foregå digitalt, at der skal anvendes bestemte IT-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign. Endelig vil der kunne fastsættes regler om at undtage plejeenheder helt eller delvis fra digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.11. Der henvises derudover til lovforslagets §§ 12-14 og bemærkningerne hertil.

Til § 16

Det følger af § 214 i sundhedsloven, at, indenrigs- og sundhedsministeren og ældreministeren og andre myndigheder har adgang til direkte rådgivning og anden bistand fra Sundhedsstyrelsen i sundhedsfaglige spørgsmål og vedrørende social- og plejefaglige indsatser på ældreområdet.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til punkt 2.1.1.6 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslagets kapitel 9 reguleres Sundhedsstyrelsens tværgående rolle i forhold til ældretilsynet.

Det foreslås derfor med *stk. 1*, at Sundhedsstyrelsen faciliterer, at viden og praksis på tværs af de kommuner, som varetager opgaven som ældretilsyn, koordineres og ajourføres.

Det foreslåede vil medføre, at Sundhedsstyrelsen vil skulle indtage en faciliterende og praksiskoordinerende rolle i forhold til, at tage ansvar for at få viden og praksis på tværs de kommuner, som varetager opgaven som ældretilsyn, koordineret og ajourført. Med henblik på at kunne indtage denne rolle forudsættes det, at Sundhedsstyrelsen løbende og i det omfang, det vurderes som relevant for varetagelsen af opgaven, vil følge udførelsen af ældretilsynets opgave i kommunerne. Dette vil også kunne indebære et behov for at indhente de oplysninger fra ældretilsynet, som er nødvendige for at kunne indtage den faciliterende rolle, jf. det foreslåede *stk. 2*.

Det foreslåede vil skulle ses i sammenhæng med den gældende § 214 i sundhedsloven, hvorefter ældreministeren og andre myndigheder har adgang til direkte rådgivning og anden bistand fra Sundhedsstyrelsen i sundhedsfaglige spørgsmål og vedrørende social- og plejefaglige indsatser på ældreom-

UDKAST

rådet. Det forudsættes derfor også, at Sundhedsstyrelsen i kraft af denne eksisterende funktion vil kunne anvende og bistå bl.a. ældreministeren med rådgivning og anden bistand som følge af den viden, som Sundhedsstyrelsen vil oparbejde i forbindelse med varetagelsen af den faciliterende rolle.

Med *stk. 2* foreslås det, at ældretilsynet skal efter anmodning fra Sundhedsstyrelsen give de oplysninger, som er nødvendige som led i varetagelsen af opgaven efter *stk. 1*.

Det foreslåede vil medføre, at ældretilsynet efter anmodning fra Sundhedsstyrelsen vil skulle give styrelsen de oplysninger, som er nødvendige som led i varetagelsen af opgaven efter *stk. 1*. Det kan bl.a., men ikke udelukkende, være data om ældretilsynets tilsynspraksis, herunder antal gennemførte tilsyn, fordeling af antal gennemførte tilsyn på forskellige tilsynstyper, antal sanktioner givet og fordelingen heraf på forskellige sanktionstyper m.v., som Sundhedsstyrelsen ønsker at indhente fra ældretilsynet.

For nærmere om Sundhedsstyrelsens tværgående rolle i forhold til ældretilsynet henvises til lovforslagets § 16 og bemærkningerne hertil.

Til § 17

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2025, jf. dog *stk. 2*.

Det foreslås i *stk. 2*, at §§ 1 og 2 og §§ 4-17, træder i kraft den 1. juli 2025.

Bestemmelsen vil indebære, at hjemlerne, til brug for at ældretilsynet kan etableres fra og med den 1. januar 2025 og frem mod den 1. juli 2025 med henblik på at kunne sætte i drift på dette tidspunkt, tilvejebringes.

I perioden fra og med den 1. januar 2025 og frem mod den 1. juli 2025 gives de kommunalbestyrelser, som udpeges til at varetage funktionen som ældretilsyn, jf. lovforslagets § 3, således tid til organisatorisk at indrette sig på opgaven, herunder i forhold til de fysiske rammer, IT-system, rekruttering og oplæring af personale m.v. I forhold til rekruttering af personale henvises der til lovforslagets § 20 og bemærkningerne hertil, hvormed det foreslås at virksomhedsoverdrage det personale, som i dag udelukkende eller overvejende er beskæftiget med varetagelsen af ældretilsyn i kommunerne og i Styrelsen for Patientsikkerhed, til de kommuner, som pr. ... 2025 vil skulle varetage funktionen som ældretilsyn efter denne lov.

Bestemmelsen vil derudover indebære, at de udpegede kommunalbestyrelser fra og med den ... 2025 vil overtage det fulde ansvar for at varetage

UDKAST

funktionen som ældretilsyn i medfør af denne lov, og de omfattede plejeenheder vil herefter være omfattet af dette tilsyn på ældreområdet. Der henvises i den forbindelse til § 1, nr. 17, § 4, nr. 1 og § 5, nr. 1, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag, hvoraf det følger, at kommuners ældretilsyn efter servicelovens § 151 ophører pr. 1. juli 2025, samt at forsøgsordningen med det statslige ældretilsyn i regi af Styrelsen for Patientsikkerhed forlænges frem til den 1. juli 2025, hvorefter det vil ophøre.

Igangværende ældretilsynssager vil skulle afsluttes og lukkes i Styrelsen for Patientsikkerhed senest den 30. juni 2025. Dokumenter og arkiver hidrørende fra ældretilsyn varetager af Styrelsen for Patientsikkerhed afleveres til Rigsarkivet i henhold til arkivloven.

Til § 18

Det foreslås i *stk. 1*, at for plejeenheder, jf. § 2, stk. 1, nr. 1-5, som før den 1. juli 2025 var registreret hos Styrelsen for Patientsikkerhed efter den hidtidige bestemmelse i § 150 c i serviceloven, finder § 6, stk. 1 og 2, tilsvarende anvendelse, dog således at ældretilsynet senest skal have afholdt opstartsmøde med disse plejeenheder den 1. juli 2026.

Det foreslåede vil medføre, at eksisterende plejeenheder – det vil sige 1) plejehjem m.v., jf. § 46, i ældreloven, 2) plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, 3) friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, 4) andre, tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer, og der er tilknyttet fast personale og 5) leverandører, som leverer hjælp til borgere i eget hjem, jf. § 18, i ældreloven, som før den 1. juli 2025 var registreret hos Styrelsen for Patientsikkerhed – ligeledes vil være omfattet af kravet om, at ældretilsynet vil skulle afholde opstartsmøde med disse enheder, jf. den foreslåede § 6, stk. 1 og 2. Det foreslåede medfører derudover, at opstartsmøde med de eksisterende plejeenheder senest vil skulle være afholdt den 1. juli 2026.

Det foreslås i *stk. 2*, at [udestår].

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 19

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelserne, som varetager funktionen som ældretilsyn efter denne lov, overtager pr. ... 2025 det personale, som i kommunerne og i Styrelsen for Patientsikkerhed udelukkende eller

overvejende er beskæftiget med varetagelsen af opgaven, jf. § 1. Den kommunalbestyrelse, som varetager funktionen som ældretilsyn, overtager det personale som har tjenestested i en kommune eller i Styrelsen for Patientsikkerhed, beliggende tættest på kommunalbestyrelsen, der varetager ældretilsynet.

Lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 710 af 20. august 2002 (herefter virksomhedsoverdragelsesloven) finder ikke uden særskilt lovhjemmel anvendelse på en administrativ eller ved lov foretaget omorganisering af offentlige administrative myndigheder eller en overførsel af administrative funktioner mellem offentlige administrative myndigheder, jf. § 1, stk. 2, 2. pkt. i virksomhedsoverdragelsesloven. I forhold til om der er tale om en omorganisering af offentlige administrative myndigheder, kan det udledes af de specielle bemærkninger til virksomhedsoverdragelseslovens § 1, jf. Folketingstidende 2001-02, tillæg A, side 5659, at overførsel af opgaver, som indebærer egentlig myndighedsudøvelse, ikke omfattes af loven. Virksomhedsoverdragelsesloven finder således ikke direkte anvendelse for de medarbejdere, der i dag i beskæftiger sig med funktionen som ældretilsyn i kommunerne og Styrelsen for Patientsikkerhed. Med henblik på at sikre et ensartet retsgrundlag foreslås, at virksomhedsoverdragelsesloven skal finde tilsvarende anvendelse for de medarbejdere, der ikke umiddelbart er omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven.

Det foreslåede *1. pkt.*, vil medføre, at kommunalbestyrelserne i de kommuner, som vil få ansvaret for varetage funktionen som ældretilsyn, vil skulle overtage de medarbejdere, som er ansat i kommuner eller i Styrelsen for Patientsikkerhed, der udelukkende eller overvejende er beskæftiget med varetagelse af opgaver i relation til tilsyn på ældreområdet, jf. lovforslagets § 1. Det vil i den forbindelse ikke være afgørende, på hvilket grundlag f.eks. kollektiv overenskomst, individuel aftale mv. medarbejderens ansættelsesvilkår hviler på.

Det foreslåede *1. pkt.*, vil derudover indebære, at medarbejdere, der varetager arbejdsfunktioner med begrænset tilknytning til de opgaver, der overføres til de kommuner, der får ansvaret for ældretilsynet, ikke uden særskilt aftale mellem hhv. den enkelte kommune eller Styrelsen for Patientsikkerhed og den modtagende tilsynskommune, vil være blandt de medarbejdere, der vil skulle overføres. Arbejdsfunktioner med begrænset tilknytning vil i den sammenhæng f.eks. kunne være økonomi, IT, HR og rengøring.

UDKAST

Afklaringen af hvilke medarbejdere, der konkret vil skulle overdrages til det nye ældretilsyn, forudsættes afklaret i hhv. de afgivende kommuner og i Styrelsen for Patientsikkerhed hurtigst muligt efter lovens vedtagelse og senest den 1. marts. Det vil herefter være den modtagende ældretilsynskommune, som vil være ansvarlige for og som vil varetage den samlede proces i forhold til den fremtidige placering af medarbejderne og håndtering af forholdene for den enkelte medarbejder.

Det foreslåede 2. pkt., vil medføre, at medarbejdere, der hidtil har varetaget opgaver i relation til tilsyn på ældreområdet i kommunerne eller i Styrelsen for Patientsikkerhed, vil blive overført til det ældretilsyn i den kommune, der vil ligge tættest på deres hidtidige tjenestested. Styrelsen for Patientsikkerhed er lokaliseret i Københavns, Randers og Kolding kommuner. Medarbejdere i styrelsen vil derfor overgå til det ældretilsyn i den kommune, der ligger tættest på den enhed i Styrelsen for Patientsikkerhed, hvor medarbejderen har sit tjenestested.

Det forudsættes, at den afgivende og den modtagne myndighed samarbejder om udmelding til medarbejdere, håndtering af praktik omkring overdragelse, herunder f.eks. overdragelse af relevante medarbejderdata og personalesager.

Det foreslås i stk. 2, at de pligter og rettigheder, der følger af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse, finder tilsvarende anvendelse for personale, der er ansat i henhold til kollektiv overenskomst, bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af offentlig myndighed, eller individuel aftale, og som i forbindelse med overførsel efter stk. 1 ikke er omfattet af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

Det foreslåede stk. 2, vil medføre, at lov om lønmodtageres retsstilling vil finde tilsvarende anvendelse på det personale, der overtages af ældretilsynskommunerne efter kriterierne i stk. 1.

Med det foreslåede sikres således, at de kommuner, som vil skulle varetage funktionen som det nye ældretilsyn, vil skulle indtræde i de rettigheder og forpligtelser over for medarbejderne efter bestemmelserne i virksomhedsoverdragelsesloven, hvis medarbejderne i kommunerne eller i Styrelsen for Patientsikkerhed udelukkende eller helt overvejende er beskæftiget med varetagelsen af ældretilsynsopgaven. De pågældende medarbejdere vil endvidere blive omfattet af lovens særlige bevisbyrde-regler, der beskytter medarbejderne mod usaglige afskedigelser som følge af opgaveoverførslen. Virksomhedsoverdragelsesloven vil finde anvendelse i sin helhed.

UDKAST

Overenskomstmæssige vilkår vil være gældende indtil overenskomstens udløb, mens individuelt aftalte vilkår vil være gældende indtil de eventuelt opsiges med de aftalte varsler, jf. dog virksomhedsoverdragelseslovens § 3, hvoraf det fremgår, at afskedigelse på grund af overdragelse af en virksomhed eller en del heraf anses for ikke rimelig begrundet i virksomhedens forhold, med mindre afskedigelsen skyldes økonomiske, tekniske eller organisatoriske årsager, der medfører beskæftigelsesmæssige ændringer.

Det foreslås med *stk. 3*, at tjenestemænd har pligt til at følge med opgaverne til den nye ansættelsesmyndighed på vilkår, der svarer til de hidtidige vilkår. Den nye ansættelsesmyndighed udbetaler den samlede tjenestemandspension, idet pensionsbyrden deles forholdsmæssigt mellem de to ansættelsesmyndigheder.

Det foreslåede *1. pkt.*, vil medføre, at tjenestemænd, som udelukkende eller overvejende er beskæftiget med varetagelse af de opgaver, der overføres til den nye ansættelsesmyndighed, vil være forpligtet til at følge med over til det nye ældretilsyn. Forpligtelsen til inden for rammerne af det nye ansættelsesområde at overtage en anden stilling vil dog ikke gælde, hvis forpligtelsen til at overtage en anden stilling måtte være af særlig indgribende karakter over for den enkelte. Der kan ikke angives præcise retningslinjer for forpligtelsen til at påtage sig en anden stilling, heller ikke i forhold til eksempelvis geografiske ændringer. Stor afstand mellem det hidtidige og det nye tjenestested vil således ikke i sig selv udelukke en pligt til at gøre tjeneste i den nye stilling.

Det forudsættes, at der ikke sker forringelser i løn- og andre ansættelsesvilkår som følge af flytningen til den nye ansættelsesmyndighed. Den nye ansættelsesmyndighed vil i medfør af det foreslåede *2. pkt.*, derfor også være forpligtet til at udbetale den samlede tjenestemandspension. Pensionsbyrden vil skulle deles forholdsmæssigt mellem de to ansættelsesmyndigheder efter princippet i kapitel 5 i bekendtgørelse nr. 130 af 28. februar 2006 om beregning af tjenestemandspensioner og om fordeling af pensionsbyrden i forbindelse med kommunalreformen.

Til § 20

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.